Κοινοποίηση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το BEREC και τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (Ε.Ρ.Α.) άλλων Κρατών − Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης του Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στις αγορές:

- ✓ **Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VOIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες στην Ελλάδα, (3ος κύκλος ανάλυσης αγορών)**
- ✓ **Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA στην Ελλάδα (3ος κύκλος ανάλυσης αγορών)**
- ✓ **Χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση (4ος κύκλος ανάλυσης)**
- ✓ **Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης (4ος κύκλος ανάλυσης)**

ΕΕΤΤ

Οκτώβριος 2016

Πίνακας Περιεχομένων Κοινοποίησης

Στην παρούσα Κοινοποίηση παρουσιάζονται το Σχέδιο Μέτρων, οι σχετικές εθνικές δημόσιες διαβουλεύσεις που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ, τα σχόλια των συμμετεχόντων και οι απαντήσεις της ΕΕΤΤ στα σχόλια αυτά αναφορικά με τον 3^{ο} κύκλο ανάλυσης των αγορών: (i) Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VOIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες στην Ελλάδα, (ii) Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA στην Ελλάδα και τον 4^{ο} κύκλο ανάλυσης των αγορών: (iii) Χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση και (iv) Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16 παρ. 2 και 3, 43 παρ. 3 και 45 παρ. 1 του Ν. 4070/2012(ΦΕΚ 82/Α/10.04.2012) και το άρθρο 7 παρ. 3 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ, όπως τροποποιηθείσα, ισχύει.

Ειδικότερα:

- **Κεφάλαιο 1 – Εισαγωγή:** Στο πρώτο εισαγωγικό κεφάλαιο της παρούσας κοινοποίησης παρατίθεται η διαδικασία που ακολούθησε η ΕΕΤΤ στην παρούσα ανάλυση καθώς και συνοπτική παρουσίαση του Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις ως άνω αγορές.
- **Κεφάλαιο 2 – Σχέδιο Μέτρων:** Στο δεύτερο κεφάλαιο της παρούσας περιλαμβάνεται το αναλυτικό Σχέδιο Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις αγορές (i) Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VOIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες στην Ελλάδα, (ii) Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA στην Ελλάδα, (iii) Χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση και (iv) Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης. Ειδικότερα, παρατίθενται:
    1. Το νομικό πλαίσιο της ανάλυσης, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών αρμοδιοτήτων της ΕΕΤΤ και της μεθοδολογίας ορισμού και ανάλυσης αγορών, τόσο με βάσει τις γενικές διατάξεις όσο και υπό το φως της νέας σύστασης.
    2. Οι θέσεις της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου του Ανταγωνισμού και την Επιβολή Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων στις ως άνω αγορές, όπως αυτές διαμορφώθηκαν κατόπιν και των σχολίων των συμμετεχόντων στις σχετικές εθνικές δημόσιες διαβουλεύσεις που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ.

- **Παράρτημα 1 - Εθνική Δημόσια Διαβούλευση της ΕΕΤΤ [σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Ν. 4070/2012 (ΦΕΚ 82/Α/10.04.2012), και το άρθρο 6 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ, όπως τροποποιηθείσα, ισχύει], αναφορικά με την ανάλυση των αγορών:**
    - ✓ **Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VOIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες στην Ελλάδα, (3ος κύκλος ανάλυσης αγορών)**
    - ✓ **Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA στην Ελλάδα (3ος κύκλος ανάλυσης αγορών)**

- ✓ **Χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση (4ος κύκλος ανάλυσης)**
- ✓ **Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης (4ος κύκλος ανάλυσης)**

Στο πρώτο παράρτημα της παρούσας κοινοποίησης παρατίθεται το κείμενο της εθνικής δημόσιας διαβούλευσης που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό, την ανάλυση του επιπέδου του ανταγωνισμού και των προτεινόμενων ρυθμιστικών μέτρων στις ανωτέρω αγορές.

- **Παράρτημα 2 - Απαντήσεις της ΕΕΤΤ στις παρατηρήσεις των συμμετεχόντων παρόχων επί της Εθνικής Δημόσιας Διαβούλευσης της ΕΕΤΤ [σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Ν. 4070/2012 (ΦΕΚ 82/Α/10.04.2012), και το άρθρο 6 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ, όπως τροποποιηθείσα, ισχύει], αναφορικά με την ανάλυση των αγορών:**
  - ✓ **Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VOIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες στην Ελλάδα, (3ος κύκλος ανάλυσης αγορών)**
  - ✓ **Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA στην Ελλάδα (3ος κύκλος ανάλυσης αγορών)**
  - ✓ **Χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση (4ος κύκλος ανάλυσης)**
  - ✓ **Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης (4ος κύκλος ανάλυσης)**

Στο παράρτημα 2 της παρούσας κοινοποίησης παρατίθενται οι απαντήσεις που παρείχε η ΕΕΤΤ επί των κυριότερων σημείων των παρατηρήσεων των συμμετεχόντων στην διαβούλευση του παραρτήματος 1, καθώς και αυτούσια τα σχόλια των συμμετεχόντων.

- **Παράρτημα 3 – Εθνική Δημόσια Διαβούλευση αναφορικά με την πρόταση της ΕΕΤΤ για την εισαγωγή της τεχνολογίας VDSL vectoring στο δίκτυο πρόσβασης.**

Στο παράρτημα 3 της παρούσας κοινοποίησης παρατίθεται η εθνική δημόσια διαβούλευση, οι απαντήσεις της ΕΕΤΤ και αυτούσιες οι απαντήσεις των συμμετεχόντων στη δημόσια διαβούλευση αναφορικά με την εισαγωγή της τεχνολογίας VDSL vectoring στο δίκτυο πρόσβασης.

- **Παράρτημα 4 – Απαντήσεις της ΕΕΤΤ στις παρατηρήσεις των συμμετεχόντων επί της από 04.08.2016 διεξαχθείσας Εθνικής Δημόσιας Διαβούλευσης, αναφορικά με την πρόταση της ΕΕΤΤ για την εισαγωγή της τεχνολογίας VDSL vectoring στο δίκτυο πρόσβασης.**

Στο παράρτημα 4 της παρούσας κοινοποίησης παρατίθενται οι απαντήσεις που παρείχε η ΕΕΤΤ επί των κυριότερων σημείων των παρατηρήσεων των συμμετεχόντων

στην διαβούλευση του παραρτήματος 3, καθώς και αυτούσια τα σχόλια των συμμετεχόντων.

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα I

Πίνακας Περιεχομένων Κοινοποίησης I

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ 1

1.1. Διαδικασία Ανάλυσης Αγορών 1

1.2. Περίληψη Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ 2

2. ΣΧΕΔΙΟ ΜΕΤΡΩΝ 6

2.1. Νομικό Πλαίσιο 6

2.1.1. Στόχοι πολιτικής και Γενικές Αρχές Ρυθμιστικού Πλαισίου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών 6

2.1.2. Αρμοδιότητες ΕΕΤΤ αναφορικά με την ανάλυση αγορών 7

2.1.2.1. Συλλογή Στοιχείων 7

2.1.2.2. Μεθοδολογία ορισμού και ανάλυσης των σχετικών αγορών 9

2.1.3. Μεθοδολογία προσδιορισμού των υπό εξέταση αγορών σύμφωνα με τη Νέα Σύσταση 15

2.1.4. Αντικείμενο και πεδίο εξέτασης 19

2.1.4.1. Αγορά Λιανικής Πρόσβασης 19

2.1.4.2. Χονδρική αγορά παροχής πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου για το σκοπό της παροχής ευρυζωνικών και φωνητικών υπηρεσιών 21

2.1.4.3. Αγορά παροχής χονδρικών υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης 21

2.2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ 3α και 3β 23

2.2.1. Αγορά Λιανικής Πρόσβασης στο Δημόσιο Τηλεφωνικό Δίκτυο 23

2.2.1.1. Χαρακτηριστικά της Ελληνικής αγοράς σταθερής πρόσβασης 23

2.2.1.1.1. Εισαγωγή 23

2.2.1.1.2. Η εξέλιξη της αγοράς 24

2.2.1.1.3. Πάροχοι υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης 25

2.2.1.1.4. Εξέλιξη σταθερών γραμμών πρόσβασης και διείσδυση 25

2.2.1.2. Ορισμός Σχετικής Αγοράς 28

2.2.1.2.1. Πλαίσιο 28

2.2.1.2.2. Εξέταση του εάν οι υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης και οι υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων 31

2.2.1.2.3. Εξέταση του εάν οι υπηρεσίες σταθερής και κινητής πρόσβασης ανήκουν σε μία σχετική αγορά προϊόντων 35

2.2.1.2.4. Εξέταση του εάν όλες οι μορφές λιανικής πρόσβασης στο Δημόσιο Τηλεφωνικό Δίκτυο με μεταγωγή κυκλώματος (PSTN, ISDN BRA, ISDN PRA) ανήκουν σε μία ενιαία σχετική αγορά προϊόντων 42

2.2.1.2.5. Εξέταση του εάν η πρόσβαση στο τηλεφωνικό δίκτυο μέσω PSTN/ISDN BRA και γραμμών πρόσβασης managed VoIP ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων 45

2.2.1.2.6. Εξέταση του εάν Υπάρχουν Χωριστές Αγορές Πρόσβασης για Οικιακούς και Μη Οικιακούς Πελάτες 47

2.2.1.2.7. Η Σχετική Γεωγραφική Αγορά 50

2.2.1.3. Ανάλυση της αγοράς λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο απουσία ρύθμισης 60

2.2.2. Αγορά Λιανικής Σταθερής Ευρυζωνικής Πρόσβασης 62

2.2.2.1. Χαρακτηριστικά της αγοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης 62

2.2.2.2. Ορισμός αγοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης 64

2.2.2.2.1. Υποκατάσταση μεταξύ ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού και ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών 64

2.2.2.2.2. Υποκατάσταση μεταξύ σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών 68

2.2.2.2.3. Υποκατάσταση μεταξύ ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού και ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω ΣΑΠ 76

2.2.2.3. Ανάλυση της αγοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης απουσία ρύθμισης 77

2.3. ΧΟΝΔΡΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ (3α και 3β) 78

2.3.1. Αγορά χονδρικής τοπικής πρόσβασης 78

2.3.1.1. Αντικείμενο εξέτασης 78

2.3.1.2. Η δομή της αγοράς – προϊόντα χονδρικής 79

2.3.1.3. Έργα επιδοτούμενα από την πολιτεία 85

2.3.1.4. Το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης Υποδομών NGA 87

2.3.1.5. Ορισμός της χονδρικής αγοράς τοπικής πρόσβασης 89

2.3.1.5.1. Υποκατάσταση μεταξύ Χονδρικής Τοπικής Πρόσβασης (Wholesale Local Access – WLA) και Χονδρικής Κεντρικής Πρόσβασης (Wholesale Central Access – WCA) 90

2.3.1.5.2. Υποκατάσταση Χονδρικής Πρόσβασης σε Φυσική Υποδομή Δικτύου μεταξύ δικτύου χαλκού και δικτύου οπτικών ινών 93

2.3.1.5.3. Έμμεση πίεση κατά την διαμόρφωση τιμής η οποία επιβάλλεται από τη δυνατότητα υποκατάστασης σε επίπεδο λιανικής 96

2.3.1.5.4. Η σχετική γεωγραφική αγορά 98

2.3.1.5.5. Γενικά Συμπεράσματα 98

2.3.1.6. Ανάλυση Αγοράς Χονδρικής Τοπικής Πρόσβασης 99

2.3.1.6.1. Ιστορικό 99

2.3.1.6.2. Μερίδια Αγοράς 100

2.3.1.6.3. Πιθανός Ανταγωνισμός και Φραγμοί Εισόδου και Ανάπτυξης 100

2.3.1.6.4. Απουσία Αντισταθμιστικής Αγοραστικής Ισχύος 101

2.3.1.6.5. Πρακτικές που βλάπτουν τον Ανταγωνισμό 102

2.3.1.6.6. Συμπεράσματα 109

2.3.1.7. Κανονιστικές Υποχρεώσεις 110

2.3.1.7.1. Ανάγκη Ex ante Ρύθμισης 110

2.3.1.7.2. Προβλήματα Ανταγωνισμού 111

2.3.1.7.3. Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις 114

2.3.1.7.3.1. Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Οδηγίας για την Πρόσβαση 114

2.3.1.7.3.1.1. Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου 114

2.3.1.7.3.1.2. Υποχρέωση διαφάνειας 115

2.3.1.7.3.1.3. Υποχρέωση αμεροληψίας 116

2.3.1.7.3.1.4. Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού 116

2.3.1.7.3.1.5. Έλεγχος τιμών και κοστολόγηση 117

2.3.1.7.3.2. Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 20ης -9-2010 σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) (2010/572/ΕΕ) 118

2.3.1.7.3.3. Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 11ης Σεπτεμβρίου 2014 σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα (2013/466/ΕΕ) 120

2.3.1.7.4. Υφιστάμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις 121

2.3.1.7.5. Κατευθύνσεις για την Επιλογή Υποχρεώσεων 121

2.3.1.7.6. Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις 122

2.3.1.7.6.1. Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου 122

2.3.1.7.6.2. Υποχρέωση Αμεροληψίας (Μη Διακριτικής Μεταχείρισης) 133

2.3.1.7.6.2.1. Υποχρεώσεις Αμεροληψίας σύμφωνα με το Νόμο και την Σύσταση σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) (2010/572/ΕΕ) 133

2.3.1.7.6.2.2. Υποχρεώσεις Αμεροληψίας σύμφωνα με την Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα (2013/466/ΕΕ) 138

2.3.1.7.6.3. Υποχρέωση Διαφάνειας 142

2.3.1.7.6.4. Υποχρέωση Λογιστικού Διαχωρισμού 148

2.3.1.7.6.5. Υποχρέωση Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης 151

2.3.1.7.7. Παράρτημα 1 – Προσφορά Αναφοράς για την χονδρική τοπική πρόσβαση 160

2.3.1.7.8. Παράρτημα 2: Υποβαλόμενα στοιχεία δικτύου πρόσβασης. 162

Α. Στοιχεία που οφείλει να υποβάλλει ο ΟΤΕ 162

Β. Στοιχεία που οφείλουν να υποβάλλουν οι πάροχοι 163

2.3.1.7.9. Παράρτημα 3 – Διαδικασία εισαγωγής τεχνολογίας vectoring 164

2.3.1.7.10. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 – Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών 174

2.3.1.7.11. Παράρτημα 5 – Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών 185

2.3.2. Εξέταση των Επιπτώσεων της Ρύθμισης της Αγοράς Τοπικής Πρόσβασης στις Συσχετιζόμενες Αγορές Λιανικής 186

2.3.2.1. Ανάλυση της Αγοράς λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο με βάση τη μέθοδο modified greenfield μετά τη ρύθμιση της αγοράς τοπικής πρόσβασης 186

2.3.2.1.1. Εφαρμογή του τέστ των τριών κριτηρίων 186

2.3.2.1.1.1. Πλαίσιο 186

2.3.2.1.1.2. Εξέταση της δοκιμασίας των τριών κριτηρίων 187

2.3.2.1.1.2.1. Ύπαρξη υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου και ανταγωνισμού 187

2.3.2.1.1.2.2. Ζητήματα δυναμικής – Απουσία τάσης προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό190

2.3.2.1.1.2.3. Ανεπάρκεια μόνου του δικαίου περί ανταγωνισμού 194

2.3.2.1.2. Ανάλυση της αγοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης βάσει της μεθοδολογίας modified greenfield μετά τη ρύθμιση της αγοράς τοπικής πρόσβασης 195

2.3.3. Χονδρική αγορά παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης 196

2.3.3.1. Τρέχουσα κατάσταση αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης 196

2.3.3.2. Ορισμός της Σχετικής Αγοράς Προϊόντων και της Σχετικής Γεωγραφικής Αγοράς 200

2.3.3.2.1. Ορισμός Χονδρικής Αγοράς 3β 202

2.3.3.2.1.1. Υποκατάσταση υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση μέσω δικτύου χαλκού με υπηρεσίες κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση μέσω δικτύου οπτικών ινών 202

2.3.3.2.1.2. Υποκατάσταση μεταξύ Χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση και Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης 204

2.3.3.2.1.3. Υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης που υλοποιούνται στο πλαίσιο του έργου «Ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών σε αγροτικές λευκές περιοχές της χώρας (rural networks)»205

2.3.3.2.1.4. Έμμεσοι τιμολογιακοί περιορισμοί 207

2.3.3.2.2. Η σχετική γεωγραφική αγορά 211

2.3.3.3. Ανάλυση της αγοράς κεντρικής πρόσβασης 214

2.3.3.3.1. Ιστορικό 214

2.3.3.3.2. Μερίδια Αγοράς 215

2.3.3.3.3. Απουσία δυνητικού ανταγωνισμού και φραγμοί εισόδου και επέκτασης 216

2.3.3.3.4. Οικονομίες κλίμακος και σκοπού, κάθετη ολοκλήρωση και ιδιαίτερα αναπτυγμένα δίκτυα διανομής και πωλήσεων 217

2.3.3.3.5. Απουσία αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος 218

2.3.3.3.6. Δυναμική της αγοράς 219

2.3.3.3.7. Συμπεράσματα 220

2.3.3.4. Κανονιστικές Υποχρεώσεις στην αγορά κεντρικής πρόσβασης 221

2.3.3.4.1. Ανάγκη Ex ante Ρύθμισης 221

2.3.3.4.2. Προβλήματα Ανταγωνισμού 223

2.3.3.4.3. Δυνατές κανονιστικές υποχρεώσεις 225

2.3.3.4.4. Υφιστάμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις 225

2.3.3.4.5. Κατευθύνσεις για την Επιλογή Υποχρεώσεων 228

2.3.3.4.6. Προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις 229

2.3.3.4.6.1. Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου 229

2.3.3.4.6.2. Υποχρέωση Μη Διακριτικής Μεταχείρισης 235

2.3.3.4.6.3. Υποχρέωση Διαφάνειας 242

2.3.3.4.6.4. Υποχρέωση Λογιστικού διαχωρισμού 246

2.3.3.4.6.5. Υποχρέωση Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης 249

2.3.4. Εξέταση των Επιπτώσεων της Ρύθμισης της Αγοράς Κεντρικής Πρόσβασης στην Αγορά Λιανικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης με Βάση τη Μέθοδο Modified Greenfield 253

Πίνακας 1: Αριθμός εναλλακτικών παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση 25

Πίνακας 2: Αριθμός σταθερών γραμμών πρόσβασης και διείσδυση αυτών στον πληθυσμό 26

Πίνακας 3: Μερίδια αγοράς βάσει των γραμμών πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, Δεκ. 2010 – Δεκ. 2015 26

Πίνακας 4: Σταθερές Γραμμές Πρόσβασης ΟΤΕ και εναλλακτικών παρόχων / Μερίδια αγοράς ΟΤΕ 27

Πίνακας 5: Αριθμός Γραμμών ΠΦ 28

Πίνακας 6: Συνδρομές Homezone 38

Πίνακας 7: Αριθμός ενεργών συνδέσεων κινητής τηλεφωνίας 39

Πίνακας 8: Τέλη σύνδεσης και τα μηνιαία πάγια τέλη για γραμμές σύνδεσης PSTN και ISDN BRA (Οκτώβριος 2016) 44

Πίνακας 9: Μερίδια αγοράς του ΟΤΕ ανάλογα με τον αριθμό συνεγκατεστημένων παρόχων 56

Πίνακας 10: Μεταβολή ποσοστού ΟΤΕ ανάλογα με τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων 57

Πίνακας 11: Μερίδια αγοράς του ΟΤΕ ανά κατηγορία μεγέθους του Α/Κ 59

Πίνακας 12: Χαρακτηριστικά πακέτων λιανικής ΟΤΕ 66

Πίνακας 13: αριθμός των συνδέσεων κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω υπολογιστή/tablet 71

Πίνακας 14: αριθμός των συνδέσεων σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης 72

Πίνακας 15: Προγράμματα για κινητή ευρυζωνική πρόσβαση μέσω υπολογιστή με μηνιαίο πάγιο (Συμβολαίου) (όπως ισχύουν 27.06.2016) 72

Πίνακας 16: Χαρακτηριστικά πακέτων λιανικής σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης (παρουσιάζονται οι τιμές των on-line προσφορών) 74

Πίνακας 17: Γραμμές Πρόσβασης 79

Πίνακας 18: Γραμμές πλήρους και μεριζόμενης πρόσβασης στον ΤοΒ 82

Πίνακας 19: Μερίδια ΟΤΕ στις αγορές λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο 191

Πίνακας 20: Εξέλιξη γραμμών ΑΠΤΒ και ΧΕΠ 196

Πίνακας 21: Υπηρεσίες ΑΡΥΣ 198

Πίνακας 22: Ιστορική εξέλιξη του αριθμού γραμμών ΧΕΠ 215

Πίνακας 23: Εξέλιξη τη ευρυζωνικής διείσδυσης στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. 219

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Διαδικασία Ανάλυσης Αγορών

Η ΕΕΤΤ διεξήγαγε εθνική δημόσια διαβούλευση αναφορικά με τον ορισμό, την ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στις αγορές:

(i) Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VOIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες στην Ελλάδα,

(ii) Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA στην Ελλάδα,

(iii) Χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση και

(iv) Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης

καλώντας τους ενδιαφερόμενους φορείς να υποβάλουν τις απόψεις τους από τις 29 Ιουνίου 2015 έως τις 2 Νοεμβρίου 2015.

Ακολούθως, η ΕΕΤΤ διεξήγαγε ξεχωριστή εθνική δημόσια διαβούλευση αναφορικά με την εισαγωγή της τεχνολογίας VDSL vectoring κατά το διάστημα από 4 Αυγούστου 2016 έως 20 Σεπτεμβρίου 2016, καλώντας τους ενδιαφερόμενους φορείς να υποβάλουν τις απόψεις τους σχετικά με το εν λόγω θέμα.

Η ΕΕΤΤ, στο παρόν κείμενο κοινοποίησης του Σχεδίου Μέτρων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το BEREC και τις Ρυθμιστικές Αρχές των Κρατών Μελών, παρέχει αναλυτικές απαντήσεις επί των κυριότερων σημείων των παρατηρήσεων στις δύο δημόσιες διαβουλεύσεις και κοινοποιεί το κείμενο, το οποίο έχει τροποποιήσει κατάλληλα σύμφωνα με τα σχόλια που αποδέχθηκε.

Οι σημαντικότερες διαφοροποιήσεις του παρόντος Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ σε σχέση με το σχετικό κείμενο της εθνικής δημόσιας διαβούλευσης αφορούν τα ακόλουθα σημεία:

(1) Υποχρεώσεις πρόσβασης στην χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης: Η ΕΕΤΤ προτείνει την επιβολή της υποχρέωσης παροχής της υπηρεσίας Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών.

(2) Υποχρεώσεις πρόσβασης στην χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης: Η ΕΕΤΤ προτείνει την κατάργηση της υποχρέωσης παροχής μεριζόμενης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και στον τοπικό υποβρόχο.

(3) Υποχρεώσεις πρόσβασης στην χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης: Η ΕΕΤΤ προτείνει ενημερωμένη διαδικασία εισαγωγής της τεχνολογίας VDSL vectoring στο δίκτυο πρόσβασης.

(4) Υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης: η ΕΕΤΤ προτείνει την εξαγωγή κοστοστρεφών τιμών από μοντέλο bottom-up LRIC+, το οποίο θα αναπτύξει.

(5) Υποχρεώσεις πρόσβασης στην χονδρική αγορά κεντρικής πρόσβασης: Η ΕΕΤΤ προτείνει την επιβολή της υποχρέωσης παροχής εικονικού χονδρικού προϊόντος VPU (Εικονικά Μερικά Αποδεσμοποίητος Βρόχος - Virtual Partially Unbundled, VPU) τύπου Β (τύπου BRAS) και εικονικού χονδρικού προϊόντος VPU light τύπου Β (τύπου BRAS),

1.2. Περίληψη Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ

Στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ προέβη σε εξέταση των συνθηκών που επικρατούν στις αγορές:

(i) Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VOIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες στην Ελλάδα.

(ii) Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA στην Ελλάδα.

(iii) Χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση και

(iv) Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤΤ κατέληξε στα εξής αρχικά συμπεράσματα:

- Υπάρχουν δύο διακριτές αγορές λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση, η πρώτη εκ των οποίων περιλαμβάνει τις γραμμές πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VOIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες και η δεύτερη τις γραμμές πρόσβασης ISDN PRA. Το γεωγραφικό εύρος των δύο αγορών είναι η ελληνική Επικράτεια.

- Η αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο θα χαρακτηριζόταν από έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε περίπτωση απουσίας ρύθμισης σε επίπεδο χονδρικής. Κατά συνέπεια, απαιτείται ρυθμιστική παρέμβαση σε επίπεδο χονδρικής και συγκεκριμένα στην αγορά χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση για να αντιμετωπιστούν οι αδυναμίες του ανταγωνισμού σε επίπεδο λιανικής.

- Η αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης περιλαμβάνει την πρόσβαση πάνω από το δίκτυο χαλκού και οπτικών ινών σε εθνικό επίπεδο. Η αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης θα χαρακτηριζόταν από έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε περίπτωση απουσίας ρύθμισης σε επίπεδο χονδρικής. Κατά συνέπεια, απαιτείται ρυθμιστική παρέμβαση σε επίπεδο χονδρικής και συγκεκριμένα στην αγορά χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση για να αντιμετωπιστούν οι αδυναμίες του ανταγωνισμού σε επίπεδο λιανικής.

- Η χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης περιλαμβάνει τόσο το δίκτυο πρόσβασης χαλκού, όσο και το δίκτυο πρόσβασης οπτικών ινών για το σκοπό παροχής ευρυζωνικών και φωνητικών υπηρεσιών. Η σχετική γεωγραφική αγορά συνίσταται στην Ελληνική Επικράτεια.

- Η σχετική αγορά χονδρικής τοπικής πρόσβασης δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική και ο ΟΤΕ θα πρέπει να οριστεί ως έχων ΣΙΑ σε αυτή.

- Η ΕΕΤΤ προτείνει τις ακόλουθες κανονιστικές υποχρεώσεις για να αντιμετωπίσει την έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού:

  - Υποχρεώσεις πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου, στις οποίες περιλαμβάνεται η πρόσβαση στον τοπικό βρόχο, η παροχή κατάλληλων εικονικών προϊόντων, η πρόσβαση στον τοπικό υποβρόχο υπό τους περιορισμούς της εισαγωγής της τεχνολογίας VDSL vectoring στο δίκτυο πρόσβασης, η πρόσβαση σε αγωγούς και σωληνώσεις, η χονδρική εκμίσθωση γραμμών, η συνεγκατάσταση, κ.α.

  - Υποχρεώσεις αμεροληψίας, στις οποίες περιλαμβάνεται η υποχρέωση εκ των προτέρων κοινοποίησης για έγκριση από την ΕΕΤΤ, μέσω μοντέλου για τον έλεγχο συμπίεσης περιθωρίου, των λιανικών πακέτων του ΟΤΕ που ανήκουν στις αγορές κατωτέρου σταδίου, η υποχρέωση διαπίστωσης της τεχνικής αναπαραγωγιμότητας, η υποχρέωση να υπάρχει χρονική υστέρηση μεταξύ της διάθεσης λιανικών και χονδρικών προϊόντων NGA, κ.α.

  - Υποχρεώσεις διαφάνειας, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται η υποχρέωση δημοσίευσης προσφοράς αναφοράς, καθώς και δεικτών αποδοτικότητας.

  - Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού.

  - Υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, σύμφωνα με την οποία οι κοστοστρεφείς τιμές των υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο, των εικονικών προϊόντων και των υπηρεσιών που σχετίζονται με αυτές θα προσδιορίζονται βάσει ενός μοντέλου Bottom Up LRIC+ που βασίζεται στο τρέχον κόστος, το οποίο θα αναπτύξει η ΕΕΤΤ.

- Δεν πληρούνται αθροιστικά τα τρία κριτήρια για τις αγορές λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο (αποτυχία του δεύτερου κριτηρίου – οι αγορές τείνουν προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό), οπότε οι εν λόγω αγορές δεν απαιτείται να εξακολουθήσουν να υπόκεινται σε ex ante ρύθμιση, δεδομένης της προτεινόμενης ρύθμισης στην ανάντη αγορά 3^{α}.

- Η ρύθμιση της χονδρικής αγοράς τοπικής πρόσβασης δεν αρκεί από μόνη της να αντιμετωπίσει τα προβλήματα ανταγωνισμού στη λιανική αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θα εξετάσει και την αμέσως επόμενη αγορά χονδρικής, η οποία είναι η χονδρική αγορά κεντρικής πρόσβασης.

- Η χονδρική αγορά κεντρικής πρόσβασης περιλαμβάνει τόσο το δίκτυο πρόσβασης χαλκού, όσο και το δίκτυο πρόσβασης οπτικών ινών για το σκοπό παροχής ευρυζωνικών και φωνητικών υπηρεσιών. Η σχετική γεωγραφική αγορά συνίσταται στην Ελληνική Επικράτεια.

- Η σχετική αγορά χονδρικής κεντρικής πρόσβασης δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική και ο ΟΤΕ θα πρέπει να οριστεί ως έχων ΣΙΑ σε αυτή.

- Η ΕΕΤΤ προτείνει τις ακόλουθες κανονιστικές υποχρεώσεις για να αντιμετωπίσει την έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού:

  - Υποχρεώσεις πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου, στις οποίες περιλαμβάνεται η πρόσβαση τύπου Α και Β, τα εικονικά προϊόντα VPU και VPU light τύπου Β, συναφείς ευκολίες ΟΚΣΥΑ – ΣΥΜΕΦΣ, συνεγκατάσταση κ.α.

  - Υποχρεώσεις αμεροληψίας, στις οποίες περιλαμβάνεται η υποχρέωση εκ των προτέρων κοινοποίησης για έγκριση από την ΕΕΤΤ, μέσω μοντέλου για τον έλεγχο συμπίεσης περιθωρίου, των λιανικών πακέτων του ΟΤΕ που ανήκουν στις αγορές κατωτέρου σταδίου, η υποχρέωση διαπίστωσης της τεχνικής αναπαραγωγιμότητας, η υποχρέωση προηγούμενης διάθεσης του προϊόντος χονδρικής σε σχέση με την παροχή του λιανικού προϊόντος NGA, κ.α.

  - Υποχρεώσεις διαφάνειας, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται η υποχρέωση δημοσίευσης προσφοράς αναφοράς, καθώς και δεικτών αποδοτικότητας.

  - Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού.

  - Υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, σύμφωνα με την οποία οι κοστοστρεφείς τιμές των μηνιαίων τελών για τις υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης ΑΡΥΣ (BRAS), V-ΑΡΥΣ (BRAS) θα υπολογίζονται βάσει της μεθοδολογίας ΜΜΕΚ+/ΤΚ από μοντέλο "top-down", ενώ τα εφάπαξ τέλη σύνδεσης/μετάβασης όπως και οι συναφείς ευκολίες από bottom-up μοντέλα.

- Ο συνδυασμός της ρύθμισης των χονδρικών αγορών τοπικής και κεντρικής πρόσβασης κρίνεται ότι μπορεί να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα ανταγωνισμού που εντοπίζονται στην αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης.

2. ΣΧΕΔΙΟ ΜΕΤΡΩΝ

2.1. Νομικό Πλαίσιο

2.1.1. Στόχοι πολιτικής και Γενικές Αρχές Ρυθμιστικού Πλαισίου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

Η ΕΕΤΤ διεξάγει την ανάλυση αγοράς σύμφωνα με το Νόμο 4070/2012 (ΦΕΚ 82/Α/2012), όπως ισχύει τροποποιηθείς, (εφεξής ο «Νόμος»). Το άρθρο 3 παρ.1 του ν. 4070/2012, το οποίο ενσωματώνει στην εθνική νομοθεσία το άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο, θέτει ως στόχους πολιτικής και γενικές αρχές που διέπουν τη δράση της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής (της ΕΕΤΤ) κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της στον τομέα παροχής δικτύων ή/και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

α) Την ελεύθερη παροχή δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών,

β) την εξασφάλιση σε κάθε επιχείρηση του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εγκατάστασης, επέκτασης, λειτουργίας, ελέγχου και διάθεσης δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών,

γ) την τήρηση, κατά το μέτρο του δυνατού, της τεχνολογικής ουδετερότητας των κανονιστικών ρυθμίσεων που επιβάλλονται, ιδίως εκείνων που στοχεύουν στη διασφάλιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού,

δ) την προστασία και προαγωγή του ανταγωνισμού στην παροχή δικτύων ή/και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφών ευκολιών και υπηρεσιών, καθώς και των πολιτικών διασφάλισης του δημόσιου συμφέροντος,

ε) την συμβολή στην ανάπτυξη της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς,

στ) την προαγωγή των συμφερόντων των χρηστών.

Το άρθρο 3 παρ. 2 του ως άνω Νόμου ορίζει ότι για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εφαρμόζονται αντικειμενικές, διαφανείς, αμερόληπτες και αναλογικές αρχές ρύθμισης, ιδίως μέσω:

α) της εξασφάλισης κανονιστικής σταθερότητας, εφαρμόζοντας συνεπή κανονιστική προσέγγιση κατά την επανεξέταση των ρυθμίσεων σε ενδεδειγμένα διαστήματα,

β) της εξασφάλισης ότι, σε αντίστοιχες περιπτώσεις, δεν γίνεται διάκριση κατά την αντιμετώπιση των επιχειρήσεων που παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών,

γ) της εξασφάλισης του ανταγωνισμού προς όφελος των καταναλωτών και της προώθησης, κατά περίπτωση, του ανταγωνισμού στις υποδομές,

δ) της προώθησης αποτελεσματικών επενδύσεων και καινοτομιών σε νέες και εξελιγμένες υποδομές, εξασφαλίζοντας ότι κάθε υποχρέωση πρόσβασης λαμβάνει υπόψη τους κινδύνους που αναλαμβάνουν οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν τις επενδύσεις και επιτρέποντας διαφορετικές μορφές συνεργασίας μεταξύ των επενδυτών και των φορέων που αιτούνται πρόσβαση, προκειμένου να επιμερίζεται ο επενδυτικός κίνδυνος ώστε να διασφαλίζεται ο ανταγωνισμός στην αγορά και η τήρηση της αρχής της μη διακριτικής μεταχείρισης,

ε) της συνεκτίμησης των διαφορετικών συνθηκών που επικρατούν στις διάφορες γεωγραφικές ζώνες της χώρας, αναφορικά με τον ανταγωνισμό και τους καταναλωτές,

στ) της επιβολής εκ των προτέρων (ex-ante) ρυθμιστικών υποχρεώσεων μόνον εφόσον δεν υφίσταται αποτελεσματικός και βιώσιμος ανταγωνισμός, καθώς και της άρσης των υποχρεώσεων αυτών όταν πλέον πληρούται αυτή η προϋπόθεση,

ζ) του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών των πολιτών, όπως κατοχυρώνονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, καθώς και τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, κατά τη λήψη μέτρων που αφορούν στην πρόσβαση των τελικών χρηστών σε υπηρεσίες και εφαρμογές ή στη χρήση από τους τελικούς χρήστες υπηρεσιών και εφαρμογών μέσω δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης, και προς επίτευξη των ανωτέρω στόχων, η ΕΕΤΤ εφαρμόζει αντικειμενικές, διαφανείς, αμερόληπτες και αναλογικές αρχές ρύθμισης για την προώθηση του ανταγωνισμού και τη διασφάλισή του, κατά το μέγιστο, οφέλους για τους τελικούς χρήστες σε επίπεδο τιμής, επιλογών και ποιότητας.

2.1.2. Αρμοδιότητες ΕΕΤΤ αναφορικά με την ανάλυση αγορών

2.1.2.1. Συλλογή Στοιχείων

Για τις ανάγκες της διαδικασίας ορισμού και ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ χρησιμοποιεί στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων χρηστών και παρόχων δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Η ΕΕΤΤ διεξάγει τον ορισμό και την ανάλυση των υπό εξέταση αγορών σύμφωνα με το Νόμο 4070/2012 (ΦΕΚ 82/Α/2012), το Άρθρο 12 παρ. 1 στοιχείο (α) του οποίου παρέχει στην ΕΕΤΤ τη γενική αρμοδιότητα σχετικά με την ανάλυση αγορών (συμπεριλαμβανομένου του ορισμού των σχετικών αγορών προϊόντων/υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της

ανάλυσης της αποτελεσματικότητας του ανταγωνισμού, καθώς και τον Ορισμό του/των Παρόχου/Παρόχων με ΣΙΑ και την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων σε μια ορισμένη σχετική αγορά) σύμφωνα με τις διατάξεις του.

Το Άρθρο 12 παράγραφος 1, στοιχείο (ιβ) παρέχει στην ΕΕΤΤ την αρμοδιότητα να διενεργεί δημόσιες διαβουλεύσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας Εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας, τόσο σε Εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, με άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ και την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας Πλαίσιο, όπως ισχύει τροποποιηθείσα.

Το Άρθρο 12 παρ.1 στοιχείο (α) και (ιστ) σε συνδυασμό με το άρθρο 38 του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων, τόσο για τους σκοπούς ex ante ρύθμισης του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όσο και για ex post έρευνα και εφαρμογή της ισχύουσας περί ελεύθερου ανταγωνισμού νομοθεσίας. Ειδικότερα, το άρθρο 38, παρ. 1 του Νόμου επιβάλλει σε όλες τις επιχειρήσεις που παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπό καθεστώς Γενικής Άδειας να παρέχουν όλες τις πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που απαιτούνται προκειμένου η ΕΕΤΤ να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις ή τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τη νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, καθώς και όλων των πληροφοριών που απαιτούνται για την ανάλυση αγοράς και τον προσδιορισμό των επιχειρήσεων με ΣΙΑ.

Σύμφωνα με το άρθρο 38, παρ. 5 του Νόμου, οι επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει να παρέχουν τις αιτούμενες πληροφορίες άμεσα κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και το βαθμό λεπτομέρειας που καθορίζει η ΕΕΤΤ και εφόσον δεν ορίζεται άλλη προθεσμία, εντός είκοσι (20) εργασίμων ημερών από το αίτημα. Ο Νόμος ορίζει ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα πέντε (5) εργασίμων ημερών για την παροχή πληροφοριών.

Επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 12 παρ.1 στοιχείο στ και λδ του Νόμου, οι αρμοδιότητες σχετικά με το δίκαιο του Ανταγωνισμού όσον αφορά τον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών ανήκουν στην ΕΕΤΤ και όχι στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της σχετικά με το δίκαιο του ανταγωνισμού, το άρθρο 14 του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή του περί Ανταγωνισμού Νόμου, ν. 3959/2011, (άρθρα 38 και 39 ν. 3959/2011, ΦΕΚ Α’/ 93), συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας ελέγχου βιβλίων και άλλων εγγράφων των τηλεπικοινωνιακών παρόχων και της έρευνας στα γραφεία και λοιπές εγκαταστάσεις τους.

2.1.2.2. Μεθοδολογία ορισμού και ανάλυσης των σχετικών αγορών

Σύμφωνα με το ισχύον Εθνικό και Κοινοτικό Κανονιστικό Πλαίσιο[1] αναφορικά με τον ορισμό σχετικών αγορών προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών

---

[1] Το εν λόγω πλαίσιο αποτελείται ιδίως από τα κάτωθι νομοθετικά / κανονιστικά κείμενα:

- το Ν. 4070/2012 «Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 82/Α), και ιδίως τα άρθρα 3, 12 περιπτώσεις α, ι, και ια, 16, 17, 41 έως και 54, και το άρθρο 79 παρ. 3 αυτού, (εφεξής ο Νόμος), από την έναρξη ισχύος του οποίου, καταργήθηκε ο ν. 3431/2006 (Α'/13), όπως είχε τροποποιηθεί και ίσχυε μέχρι τη δημοσίευση του ν. 4070/2012, με εξαίρεση την παράγραφο 2 του άρθρου 70, το άρθρο 73 και τις διατάξεις που αφορούν τον τομέα παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών.
- τις Οδηγίες:
- 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 108/33, 24.4.2002, (εφεξής Οδηγία Πλαίσιο),
- 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (ΕΕ L 108/7, 24.4.2002), (εφεξής Οδηγία για την Πρόσβαση), και Οδηγία 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 108, 24.4.2002), (εφεξής Οδηγία για την Αδειοδότηση), όπως αυτές τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2009, για την τροποποίηση των οδηγιών 2002/21/ΕΚ σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2002/19/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή τους,
- 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (ΕΕ L 337/37, 18.12.2009)2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 108/51, 24.4.2002), (εφεξής Οδηγία Καθολικής Υπηρεσίας),
- 2002/58/ΕΚ σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 για τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών, όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2009, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 για τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών, (ΕΕ L 337/11, 18.12.2009),
- 2002/77/ΕΚ της Επιτροπής της 16ης Σεπτεμβρίου 2002 σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 249/21, 17.9.2002), (εφεξής Οδηγία για τον Ανταγωνισμό),
- τη Σύσταση της Επιτροπής της 9ης Οκτωβρίου 2014 «Σχετικά με σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (2014/710/ΕΕ) ,
- το Επεξηγηματικό Σημείωμα της ως άνω Σύστασης με τίτλο: "Commission Staff Working Document, Explanatory Note, accompanying the document Commission Recommendation on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications network and services"(SWD(2014)298, 9.10.2014),
- τη Σύσταση της Επιτροπής της 20ης Σεπτεμβρίου 2010 σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) [2010/572/ΕΕ, ΕΕ L 251/35, 25-9-2010],
- τη Σύσταση της Επιτροπής της 11ης Σεπτεμβρίου 2013 σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό 2013/466/ΕΕ] (OJ L251/13, 21-9-2013),
- τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2002/C 165/03) (εφεξής Κατευθυντήριες Γραμμές),
- τη Σύσταση Ε (2008) 5925 της Επιτροπής σχετικά με τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως εκάστοτε ισχύει, (2008/850/ΕΚ),

επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση, σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, όπως ισχύει κατά τα ως άνω τροποποιηθείσα, την ανάλυση του επιπέδου του ανταγωνισμού και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στις ως άνω αγορές, βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως να ορίσει τις σχετικές γεωγραφικές αγορές στην Ελληνική Επικράτεια, ακολουθώντας τη διαδικασία αναγνώρισης / οριοθέτησης και ορισμού αγορών που τίθεται στην Οδηγία Πλαίσιο .

Σύμφωνα με το άρθρο 16, παρ. 1 και 2 της Οδηγίας Πλαίσιο: «*1.Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές διεξάγουν ανάλυση των σχετικών αγορών βασιζόμενες στις αγορές που ταυτοποιούνται στη Σύσταση και λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τους τις Κατευθυντήριες Γραμμές. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η ανάλυση αυτή να διεξάγεται, κατά περίπτωση, σε συνεργασία με τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές ανταγωνισμού.*

2. Όταν εθνική ρυθμιστική αρχή, δυνάμει των παραγράφων 3 ή 4 του παρόντος άρθρου, του άρθρου 17 της Οδηγίας 2002/22/ΕΚ (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) ή του άρθρου 8 της οδηγίας 2002/19/ΕΚ (οδηγία για την πρόσβαση), πρέπει να καθορίσει εάν θα επιβληθούν, θα διατηρηθούν, θα τροποποιηθούν ή θα αρθούν υποχρεώσεις επιχειρήσεων, καθορίζει με βάση την ανάλυση αγοράς κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, κατά πόσον μία σχετική αγορά είναι όντως ανταγωνιστική».

Σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 3 του Ν.4070/2012: «*41. 3. Η διαδικασία ανάλυσης της αγοράς περιλαμβάνει τον ορισμό των σχετικών αγορών, τη διενέργεια ανάλυσης του επιπέδου του ανταγωνισμού, τον ορισμό επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ και τον προσδιορισμό των κατά περίπτωση κατάλληλων και αναλογικών ειδικών κανονιστικών υποχρεώσεων. Κατά τη διαδικασία ανάλυσης των σχετικών αγορών, καθώς και κάθε φορά που το κρίνει αναγκαίο, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της από τον παρόντα νόμο, η ΕΕΤΤ μπορεί να ζητά τη συνδρομή της Επιτροπής Ανταγωνισμού*».

Σύμφωνα με το άρθρο 42 του Ν.4070/2012: *« 1. Με αποφάσεις της Ε.Ε.Τ.Τ. ορίζονται οι σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών με βάση τις συνθήκες που επικρατούν στον τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην ελληνική αγορά, τις σχετικές γεωγραφικές αγορές εντός της Ελληνικής Επικράτειας, λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τις ισχύουσες σχετικές Συστάσεις και Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και τις αρχές του δικαίου του ανταγωνισμού.*

○

2. Αν η Ε.Ε.Τ.Τ. προτίθεται να καθορίσει διαφορετικές σχετικές αγορές από εκείνες που ταυτοποιούνται στη Σύσταση Σχετικών Αγορών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ακολουθεί τη διαδικασία των άρθρων 16, 17 και 45.

3. Οι αγορές που ορίζονται για το σκοπό επιβολής υποχρεώσεων βάσει του παρόντος νόμου δεν περιορίζουν τον ορισμό σχετικών αγορών βάσει του δικαίου του ανταγωνισμού.»

Εξάλλου και αναφορικά με τη διαδικασία ανάλυσης αγοράς, το άρθρο 43 παρ. 1 , 3, 4 και 5 του Νόμου ορίζει ότι:

«1. Κατόπιν της ολοκλήρωσης του ορισμού των σχετικών αγορών, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 42, η Ε.Ε.Τ.Τ. υποχρεούται να διεξαγάγει ανάλυση της αποτελεσματικότητας του ανταγωνισμού, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ε.Ε.Τ.Τ. καθορίζει, με βάση την ανάλυση της αγοράς, κατά πόσο μία σχετική αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική, προκειμένου να αποφασίσει αν θα επιβάλει, διατηρήσει, τροποποιήσει ή άρει υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις, δυνάμει της παρούσας παραγράφου, του άρθρου 44 ή των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 47. Η Ε.Ε.Τ.Τ. εφόσον διαπιστώσει, με βάση την ανάλυση της αγοράς ότι:

α. Η σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική, εντοπίζει την επιχείρηση ή τις επιχειρήσεις οι οποίες μεμονωμένα ή από κοινού με άλλες έχουν σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και επιβάλλει τις ενδεδειγμένες ειδικές υποχρεώσεις ή διατηρεί ή τροποποιεί τις εν λόγω υποχρεώσεις, εφόσον αυτές υφίστανται ήδη.

β. Η σχετική αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική, δεν επιβάλλει ούτε διατηρεί οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις και, σε περίπτωση που έχει επιβάλει υποχρεώσεις σε παρόχους με σημαντική ισχύ στη σχετική αγορά, οφείλει να άρει αυτές. Τα μέρη που επηρεάζονται από την άρση των υποχρεώσεων ειδοποιούνται εντός δέκα πέντε ημερών από την έναρξη ισχύος της απόφασης.

[…]

3. Για τη λήψη μέτρων σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1, η Ε.Ε.Τ.Τ. ακολουθεί τη διαδικασία των άρθρων 16, 17 και 45. Η Ε.Ε.Τ.Τ. διενεργεί ανάλυση της σχετικής αγοράς και κοινοποιεί το αντίστοιχο σχέδιο μέτρου σύμφωνα με το άρθρο 45:

α) εντός τριών ετών από τη θέσπιση του προηγούμενου μέτρου για την αγορά αυτή. Ωστόσο, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η περίοδος αυτή μπορεί να παραταθεί μέχρι τρία επιπλέον έτη, μετά από αιτιολογημένη πρόταση της Ε.Ε.Τ.Τ. προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εφόσον η τελευταία δεν διατυπώσει αντιρρήσεις εντός μηνός από την κοινοποιούμενη πρόταση.

β) εντός δύο ετών από την έγκριση αναθεωρημένης Σύστασης Σχετικών Αγορών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για αγορές που δεν έχουν προηγουμένως κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

4. Η Ε.Ε.Τ.Τ. μπορεί να αιτηθεί τη συνδρομή του BEREC όταν δεν έχει ολοκληρώσει την ανάλυση της σχετικής αγοράς εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην ανωτέρω παράγραφο. Η Ε.Ε.Τ.Τ., με τη συνδρομή του BEREC, κοινοποιεί εντός έξι μηνών το σχέδιο μέτρου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 45.

5. Κατά τη διαδικασία ανάλυσης αγορών η Ε.Ε.Τ.Τ. λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες ή προβλεπόμενες μελλοντικές τεχνολογικές ή οικονομικές εξελίξεις για τη χρονική περίοδο έως την επόμενη εξέταση της σχετικής αγοράς.»

Αναφορικά με τη διαδικασία λήψης μέτρων εφαρμόζεται το άρθρο 45 του Νόμου, στο οποίο ορίζεται ότι μετά την ολοκλήρωση της εθνικής δημόσιας διαβούλευσης, η ΕΕΤΤ κοινοποιεί στην Επιτροπή, το BEREC και τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές των άλλων Κρατών Μελών το προτεινόμενο σχέδιο μέτρων. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή, το BEREC και οι άλλες Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές μπορούν να αποστείλουν σχόλια και προτάσεις στην ΕΕΤΤ κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου ενός μήνα από την ημέρα της κοινοποίησης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναλύει τα προτεινόμενα μέτρα και μεταφέρει την άποψή της στην ΕΕΤΤ, δημοσιεύοντάς την στην ιστοσελίδα της Επιτροπής. Η ΕΕΤΤ είναι υποχρεωμένη να λάβει επαρκώς υπόψη τα σχόλια και τις προτάσεις κατά την υιοθέτηση των προτεινόμενων μέτρων. Σε περίπτωση κατά την οποία από το προτεινόμενο μέτρο προκύπτει ο ορισμός μιας σχετικής αγοράς, η οποία διαφέρει από αυτές που περιγράφονται στη Σύσταση ή αποφασίζει εάν κάποιος πάροχος έχει ατομική ή συλλογική δεσπόζουσα θέση και τα μέτρα θα επηρέαζαν το εμπόριο μεταξύ Κρατών Μελών και παράλληλα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ε.Ε) έχει δηλώσει ότι το Σχέδιο Μέτρων θα δημιουργούσε εμπόδια στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά ή έχει σοβαρές επιφυλάξεις ως προς τη συμβατότητά του με το Κοινοτικό δίκαιο και τους κανονιστικούς στόχους, το Σχέδιο Μέτρων αυτό δεν θα πρέπει να υιοθετηθεί για δύο μήνες. Στην περίπτωση που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εντός της κατά τα ως άνω δίμηνης προθεσμίας εκδώσει απόφαση με την οποία ζητά από την ΕΕΤΤ να αποσύρει το σχέδιο μέτρων, η ΕΕΤΤ τροποποιεί ή αποσύρει το σχέδιο μέτρων εντός εξαμήνου από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στην περίπτωση που το σχέδιο μέτρων τροποποιείται, η ΕΕΤΤ διενεργεί δημόσια διαβούλευση σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 17 του Νόμου 4070/2012 και κοινοποιεί εκ νέου το τροποποιημένο σχέδιο μέτρων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κατά τη λήψη απόφασης για τη θέσπιση του σχεδίου μέτρων, η ΕΕΤΤ λαμβάνει ιδιαιτέρως υπόψη της τα σχόλια των άλλων Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών, του BEREC και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και κοινοποιεί την Απόφαση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σύμφωνα δε με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5, του άρθρου 45 του Νόμου, η ΕΕΤΤ κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο BEREC όλα τα εγκεκριμένα τελικά μέτρα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1, στοιχεία α' και β' του άρθρου 45.

Η τελική απόφαση της ΕΕΤΤ επί της διαδικασίας ανάλυσης της υπό εξέταση αγοράς, της αποτελεσματικότητας ή μη του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά, οπότε και της ανάγκης ex ante κανονιστικής παρέμβασης, κοινοποιείται, στο πλαίσιο της κατ' άρθρο 16 του ν. 4070/2012 ανάπτυξης της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς, μέσω της συνεργασίας των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του BEREC, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το BEREC.

Κατόπιν έκδοσης της νέας και ισχύουσας πλέον Σύστασης της Επιτροπής της 9ης Οκτωβρίου 2014, «σχετικά με σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών», (εφεξής Νέα Σύσταση), και σύμφωνα με την κατ' ερμηνεία αυτής Αιτιολογική Έκθεση, (SWD(2014)298), αναφέρεται ότι: *«Κατά τον ορισμό των σχετικών αγορών που αντιστοιχούν στις εθνικές συνθήκες, σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να διενεργούν ανάλυση των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών που προσδιορίζονται στο παράρτημα»* .

Αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής Αγοράς

Η διαδικασία ορισμού αγορών στοχεύει στο να προσδιορίσει με συστηματικό τρόπο τις ανταγωνιστικές πιέσεις που υφίστανται οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δικτύων. Ο ορισμός της σχετικής αγοράς περιλαμβάνει τον ορισμό της «σχετικής αγοράς προϊόντων» και τον ορισμό της «σχετικής γεωγραφικής αγοράς».

Μια «σχετική αγορά προϊόντων» αποτελείται από το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο από την άποψη των αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους, της τιμής ή της επιδιωκόμενης χρήσης τους, αλλά και τις συνθήκες ανταγωνισμού ή/ και τη διάρθρωση της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά[2]. Ο ορισμός της σχετικής αγοράς προσδιορίζει τους περιορισμούς που υφίστανται οι πάροχοι κατά τον καθορισμό των τιμών τους λόγω υποκατάστασης από πλευράς προσφοράς και ζήτησης.

[2]Βλ. παραδείγματος χάριν, Υπόθεση Michelin v. Commission [1983] ECR 3461, Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό σχετικών αγορών για τους σκοπούς του Κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού ("Η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον Ορισμό Αγορών"), ΕΕ 1997 C 372/3, και τις Κατευθυντήριες Γραμμές

Στην παράγραφο 51 των Κατευθυντηρίων Γραμμών της ΕΕ αναφέρεται ότι *«Η υποκατάσταση της ζήτησης επικεντρώνεται στον εναλλάξιμο χαρακτήρα των προϊόντων ή των υπηρεσιών από την σκοπιά του αγοραστή. Η κατάλληλη οριοθέτηση της αγοράς προϊόντων μπορεί, ωστόσο, να απαιτεί περαιτέρω εξέταση της δυνητικής υποκαταστασιμότητας από την πλευρά της προσφοράς».*

Αναφορικά με την υποκατάσταση της προσφοράς, οι Κατευθυντήριες Γραμμές στην παράγραφο 52 αναφέρουν ότι «Εκτιμώντας τη δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς, οι ΕΡΑ μπορούν επίσης να λάβουν υπόψη την περίπτωση επιχειρήσεις που δεν δραστηριοποιούνται στη σχετική αγορά προϊόντων να εισέλθουν στην εν λόγω αγορά, εντός λογικού χρονικού διαστήματος, μετά από αύξηση της σχετικής τιμής, μικρής αλλά ουσιώδους και διαρκούς. Σε περιπτώσεις όπου το συνολικό κόστος αλλαγής της παραγωγής προκειμένου να παραχθεί το εν λόγω προϊόν είναι σχετικά αμελητέο, το προϊόν αυτό μπορεί να περιληφθεί στον ορισμό της αγοράς προϊόντων. Το γεγονός ότι μία ανταγωνίστρια επιχείρηση διαθέτει ορισμένα από τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία απαιτούνται για την παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας είναι άνευ σημασίας εάν χρειάζονται σημαντικές πρόσθετες επενδύσεις για την εμπορία και επικερδή παροχή των υπό εξέταση υπηρεσιών. Οι ΕΡΑ πρέπει να αξιολογήσουν επίσης αν ένας δεδομένος προμηθευτής θα χρησιμοποιούσε ή θα άλλαζε το παραγωγικό του δυναμικό για την παραγωγή του σχετικού προϊόντος ή θα πρόσφερε τη σχετική υπηρεσία (για παράδειγμα, αν η παραγωγική τους ικανότητα δεσμεύεται από μακροπρόθεσμες συμφωνίες προμήθειας κ.λπ.). Η υποθετική υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς δεν επαρκεί σε ό,τι αφορά τον ορισμό της αγοράς».

Η ανάλυση της υποκατάστασης της πλευράς ζήτησης πραγματοποιείται με την εξέταση εάν άλλα προϊόντα θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως υποκατάστατα από τους παρόχους, σε περίπτωση που ο υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος επιβάλει μία μικρή αλλά σημαντική, μη μεταβατική αύξηση στην τιμή του προϊόντος (SSNIP) πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο τιμών. Στη συνέχεια εξετάζονται οι δυνατότητες υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς προκείμενου να αξιολογηθεί εάν υπάρχουν επιπλέον περιορισμοί στην διαμόρφωση της τιμολογιακής πολιτικής του υποθετικού μονοπωλιακού παρόχου που δεν έχουν περιληφθεί στο στάδιο της ανάλυσης της υποκατάστασης της ζήτησης. Βασική υπόθεση για τον ορισμό της υποκατάστασης της προσφοράς είναι ότι η είσοδος στην αγορά είναι χαμηλού κόστους και μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα (π.χ. μέχρι 12 μήνες). Βασικό κριτήριο για να θεωρηθεί η υποκατάσταση της προσφοράς σχετική, είναι οι προμηθευτές / πάροχοι να είναι σε θέση να εισέλθουν στην αγορά γρήγορα και με χαμηλό κόστος λόγω της παρούσας θέσης τους στην παροχή άλλων υπηρεσιών. Επιπλέον, από την είσοδο ενός προμηθευτή στην παροχή της εν λόγω χονδρικής υπηρεσίας πρέπει επίσης να δημιουργείται και πρόσθετος περιορισμός του ανταγωνισμού.

Σύμφωνα με την πάγια νομολογία, η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει μία περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην προσφορά και την ζήτηση των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών, και όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι παρόμοιες ή επαρκώς ομοιογενείς και που μπορεί να διακριθεί από γειτονικές περιοχές στις οποίες οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι ουσιωδώς διαφορετικές. Ο ορισμός της γεωγραφικής αγοράς δεν απαιτεί να είναι απολύτως ομοιογενείς οι συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ παραγωγών ή παρόχων υπηρεσιών. Αρκεί να είναι παρόμοιες ή επαρκώς ομοιογενείς, και συνεπώς, μόνο οι περιοχές όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ετερογενείς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελούν μια ενιαία αγορά ».

Βασικός παράγοντας καθορισμού των γεωγραφικών ορίων της σχετικής αγοράς αποτελεί η εξέταση της ύπαρξης κοινών περιορισμών στην τιμολόγηση πελατών, υπηρεσιών ή γεωγραφικών περιοχών (δηλ. περιοχών εντός των οποίων ένας πάροχος προσφέρει εκουσίως τα προϊόντα του με όμοια τιμή). Εάν παρατηρούνται κοινοί περιορισμοί τιμολόγησης, οι γεωγραφικές περιοχές στις οποίες ισχύουν οι τιμές αυτές θα μπορούσαν να περιληφθούν στην ίδια σχετική αγορά. Ως εκ τούτου, στην περίπτωση που υπάρχουν γεωγραφικές περιοχές όπου οι όροι του ανταγωνισμού είναι ομοιογενείς, ο ορισμός της σχετικής γεωγραφικής αγοράς θα πρέπει να περιλαμβάνει όλες εκείνες τις περιοχές στην ίδια αγορά.

2.1.3. Μεθοδολογία προσδιορισμού των υπό εξέταση αγορών σύμφωνα με τη Νέα Σύσταση

Σύμφωνα με τη νέα Σύσταση[3], «*Αφετηρία για τον προσδιορισμό των αγορών χονδρικής που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση είναι, τόσο για την Επιτροπή όσο και για τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές, η ανάλυση των αντίστοιχων αγορών λιανικής. Η εν λόγω ανάλυση αγορών λιανικής διενεργείται με συνεκτίμηση των μελλοντικών προοπτικών όσον αφορά τη δυνατότητα υποκατάστασης της ζήτησης και, ανάλογα με την περίπτωση, της προσφοράς, σε δεδομένο χρονικό ορίζοντα. Κατά τον ορισμό των σχετικών αγορών σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να προσδιορίζουν μια γεωγραφική περιοχή όπου οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι παρόμοιες ή επαρκώς ομοιογενείς και η οποία διακρίνεται από γειτονικές περιοχές όπου επικρατούν αισθητά διαφορετικές συνθήκες ανταγωνισμού, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη το ζήτημα του κατά πόσον η επιχείρηση με δυνητικά*

[3]ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΉΣ της 9ης Οκτωβρίου 2014 «σχετικά με σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (2014/710/ΕΕ), σημείο 7 του Προοιμίου,

σημαντική ισχύ στην αγορά ενεργεί ομοιόμορφα στο σύνολο της οικείας περιοχής δικτύου ή αντιμετωπίζει αισθητά διαφορετικές συνθήκες ανταγωνισμού, σε βαθμό ώστε οι δραστηριότητές της να περιορίζονται σε ορισμένες περιοχές, όχι όμως σε άλλες» .

Το σημείο 10 του προοιμίου της ίδιας Σύστασης προβλέπει ότι:

«Εάν η αγορά λιανικής δεν έχει προοπτικές να είναι πραγματικά ανταγωνιστική χωρίς εκ των προτέρων ρύθμιση, θα πρέπει να αξιολογούνται οι αντίστοιχες αγορές χονδρικής που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με το άρθρο 16 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ….

… Από την άλλη πλευρά, εάν η εξεταζόμενη αγορά λιανικής έχει προοπτικές να είναι πραγματικά ανταγωνιστική χωρίς εκ των προτέρων ρύθμιση της ή των αντίστοιχων αγορών χονδρικής, αυτό θα πρέπει να οδηγεί την εθνική ρυθμιστική αρχή στο συμπέρασμα ότι δεν χρειάζεται πλέον ρύθμιση σε επίπεδο χονδρικής. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να αξιολογούνται οι αντίστοιχες σημαντικές αγορές χονδρικής με απώτερο σκοπό την άρση της εκ των προτέρων κανονιστικής ρύθμισης. Όταν οι αγορές χονδρικής είναι κάθετα συνδεδεμένες στην αλυσίδα εφοδιασμού, η πρώτη αγορά χονδρικής που θα πρέπει να υποβάλλεται σε ανάλυση είναι εκείνη που απέχει περισσότερο, ανάντη, από την εξεταζόμενη αγορά λιανικής.»

Οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές οφείλουν να διεξάγουν μια προοπτική ανάλυσης με δυναμικό και όχι στατικό χαρακτήρα, (forward-looking), λαμβάνοντας υπόψη και τη μελλοντική διάρθρωση και λειτουργία της υπό εξέταση αγοράς. Στο ίδιο πλαίσιο, και ήδη με το προοίμιο 27 της Οδηγίας Πλαίσιο, αναφέρονταν ότι: «[…] *Στην ανάλυση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού θα πρέπει να περιλαμβάνεται ανάλυση του κατά πόσον η αγορά έχει ανταγωνιστικές προοπτικές και, κατά συνέπεια, κατά πόσον η τυχόν έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού θα έχει διάρκεια.*» Σύμφωνα με το άρθρο 15, παρ.1 της Οδηγίας Πλαίσιο, όπως ισχύει, *«…στη σύσταση προσδιορίζονται,…, οι αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, τα χαρακτηριστικά των οποίων είναι δυνατόν να αιτιολογούν την επιβολή των κανονιστικών υποχρεώσεων που ορίζονται στις ειδικές οδηγίες …»*.

Κατά συνέπεια, κρίνεται απαραίτητη η καταγραφή εκείνων των χαρακτηριστικών, τα οποία και τελικά καθιστούν μία συγκεκριμένη αγορά ως υποκείμενη σε εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση. Πιο συγκεκριμένα, για τον προσδιορισμό των αγορών που επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση ενδείκνυται η σωρευτική εφαρμογή τριών κριτηρίων:

- Η παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου (διαρθρωτικού, νομικού ή ρυθμιστικού χαρακτήρα),
- η δομή της αγοράς να μην τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα και

- η εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού να μην επαρκεί αφ' εαυτής για την αντιμετώπιση των αστοχιών της υπόψη αγοράς.

Σημειώνεται ότι οι αγορές που απαριθμούνται στο Παράρτημα της Νέας Σύστασης έχουν προσδιορισθεί ήδη βάσει των ως άνω τριών σωρευτικών κριτηρίων, ενώ για αγορές που δεν έχουν περιληφθεί στο Παράρτημα της Νέας Σύστασης, οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές, προκειμένου να ορίσουν την εν λόγω αγορά ως υποκείμενη σε εκ των προτέρων ρύθμιση, πρέπει να εξετάσουν κατά πόσο πληρούνται στην εν λόγω αγορά τα τρία αυτά κριτήρια.

Με βάση τα ανωτέρω σημεία, το πρώτο βήμα για την ανάλυση των χονδρικών αγορών τοπικής πρόσβασης (Wholesale Local Access (WLA) – Αγορά 3^{α}) και κεντρικής πρόσβασης (Wholesale Central Access (WCA) – Αγορά 3^{β}) είναι η εξέταση του κατά πόσο στις κατάντη αγορές λιανικής (downstream retail markets) έχει αναπτυχθεί αποτελεσματικός ανταγωνισμός σε περίπτωση απουσίας ρύθμισης τόσο στις υπό εξέταση λιανικές αγορές όσο και στις συσχετιζόμενες ανάντη χονδρικές αγορές, αλλά λαμβάνοντας υπόψη τις υπόλοιπες ρυθμίσεις, πχ. ρύθμιση τελών τερματισμού σταθερής.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να σημειωθεί ότι ενδέχεται μερικές κατάντη αγορές να σχετίζονται με περισσότερες από μία ανάντη αγορές (π.χ. η λιανική ευρυζωνική αγορά έχει ως ανάντη τις χονδρικές αγορές τοπικής και κεντρικής πρόσβασης), καθώς και ότι μερικές χονδρικές αγορές επηρεάζουν περισσότερες από μία κατάντη αγορές (π.χ. η χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης δίνει στους παρόχους τη δυνατότητα να προσφέρουν λιανικές υπηρεσίες πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο και λιανικές υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης). Συνεπώς, η ρύθμιση κάποιων χονδρικών αγορών ενδέχεται να είναι απαραίτητη, παρόλο που κάποια από τις σχετιζόμενες αγορές λιανικής φαίνεται να είναι αποτελεσματικά ανταγωνιστική. Επίσης, η ρύθμιση μιας αγοράς χονδρικής μπορεί να μην αρκεί για την αντιμετώπιση μίας αποτυχίας στο επίπεδο μιας αγοράς λιανικής.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, στην παρούσα εξέταση θα πρέπει να γίνει έλεγχος του κατά πόσο η λιανική αγορά πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο (κατάντη αγορά της χονδρικής αγοράς τοπικής πρόσβασης) και η λιανική ευρυζωνική πρόσβαση (κατάντη αγορά της χονδρικής αγοράς τοπικής πρόσβασης και της χονδρικής αγοράς κεντρικής πρόσβασης) θα ήταν ανταγωνιστικές σε περίπτωση άρσης της ρύθμισης στις σχετιζόμενες αγορές χονδρικής και λιανικής (για την περίπτωση της αγοράς λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, η οποία τελεί υπό ρύθμιση). Υπό το πρίσμα αυτό, η ΕΕΤΤ θα πρέπει να εξετάσει όλους τους υπάρχοντες και πιθανούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς (competitive constraints) και τις πιθανές βλάβες στον τελικό καταναλωτή (consumer harm).

Σύμφωνα με τη Νέα Σύσταση, όταν μία αγορά λιανικής αναγνωρίζεται ως μη αποτελεσματικά ανταγωνιστική, απουσία ρύθμισης, η αγορά που πρέπει να εξεταστεί πρώτη είναι αυτή που βρίσκεται ψηλότερα από τις ανάντη χονδρικές αγορές (στην παρούσα περίπτωση η χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης) της κάθετης αλυσίδας

προσφοράς. Λαμβάνοντας υπόψη τη ρύθμιση ex ante –αν υπάρχει- στη συγκεκριμένη αγορά, πρέπει να εξεταστεί η πιθανότητα ΣΙΑ στις σχετιζόμενες κατάντη αγορές σε μία μελλοντοστρεφή προοπτική. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ οφείλει να εξετάσει βαθμιαία όλες τις κατάντη αγορές μίας ρυθμιζόμενης ανάντη αγοράς. Μία αγορά λιανικής μπορεί να τεθεί σε καθεστώς ρύθμισης μόνο στην περίπτωση που δεν είναι ανταγωνιστική, παρά τη ρύθμιση όλων των ανάντη αγορών, στην κάθετη αλυσίδα προσφοράς.

Συνεπώς, τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσει η ΕΕΤΤ κατά τη διαδικασία ανάλυσης των αγορών: (1) λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, (2) χονδρικής κεντρικής πρόσβασης και (3) χονδρικής τοπικής πρόσβασης είναι τα ακόλουθα:

1. Ορισμός της λιανικής αγοράς πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο και ανάλυσή της, θεωρώντας ότι δεν υπάρχει εκ των προτέρων ρύθμισή της ή ρύθμιση των σχετικών αγορών χονδρικής.
2. Ορισμός της λιανικής αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και ανάλυσή της θεωρώντας ότι δεν υπάρχει εκ των προτέρων ρύθμισή της ή ρύθμιση των σχετικών αγορών χονδρικής.
3. Σε περίπτωση που, από την ανάλυση των σημείων 1 και 2, προκύψει ότι μία τουλάχιστον εκ των δύο ανωτέρω αγορών είναι μη ανταγωνιστική απουσία ρύθμισης στην ίδια την αγορά και σε όλες τις σχετικές ανάντη αγορές, ορισμός της αγοράς που βρίσκεται ψηλότερα στο vertical supply chain, δηλαδή της χονδρικής αγοράς τοπικής πρόσβασης (Wholesale local access at fixed location, αγορά 3^{α} της νέας Σύστασης), ανάλυσή της και –σε περίπτωση που διαπιστωθεί έλλειψη ανταγωνισμού- επιβολή κατάλληλων ρυθμιστικών υποχρεώσεων.
4. Εξέταση της επίπτωσης της ρύθμισης της αγοράς 3^{α} στις ορισθείσες αγορές λιανικής βάσει της μεθοδολογίας modified greenfield.
    a. Σε περίπτωση που η ρύθμιση της αγοράς 3^{α} δεν αρκεί ώστε να καταστεί η αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο ανταγωνιστική, εφαρμογή του τεστ των τριών κριτηρίων για την αγορά λιανικής, και αν χρειαστεί, εξέταση της κατάστασης του ανταγωνισμού και επιλογή κατάλληλων υποχρεώσεων στο επίπεδο λιανικής. Το βήμα αυτό είναι απαραίτητο καθότι δεν υπάρχει άλλη ανάντη χονδρική αγορά, η ρύθμιση της οποίας θα μπορούσε να επιφέρει ανάπτυξη ανταγωνισμού στην αγορά λιανικής πρόσβασης.
    b. Σε περίπτωση που η ρύθμιση της αγοράς 3^{α} δεν αρκεί για να λύσει τα προβλήματα ανταγωνισμού στην λιανική ευρυζωνική αγορά, ορισμός, ανάλυση και –εάν χρειάζεται- επιλογή κατάλληλων ρυθμιστικών υποχρεώσεων στην χονδρική αγορά κεντρικής πρόσβασης (Wholesale central access provided at a fixed location for mass-market products, αγορά 3^{β} της

νέας Σύστασης), η οποία βρίσκεται ανάντη της λιανικής ευρυζωνικής αγοράς και κατάντη της 3^{α}.

5. Εξέταση της επίπτωσης της ρύθμισης της αγοράς 3^{β} στη λιανική ευρυζωνική αγορά βάσει της μεθοδολογίας modified greenfield.

Η σχέση των προαναφερθεισών αγορών λιανικής και χονδρικής απεικονίζεται στο ακόλουθο σχήμα:

Εικόνα 1: Απεικόνιση της σχέσης των αγορών λιανικής και χονδρικής 3^{α} και 3^{β}

2.1.4. Αντικείμενο και πεδίο εξέτασης

2.1.4.1. Αγορά Λιανικής Πρόσβασης

Στο πλαίσιο του δεύτερου γύρου ανάλυσης αγοράς, η ΕΕΤΤ, αφού έλαβε υπόψη τη Σύσταση της Επιτροπής του 2007[4], εξέδωσε την ΑΠ ΕΕΤΤ 614/011/8.08.2011 (δημοσιευθείσα στο

[4] Σύσταση Ε(2007)5406 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2007, για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και την σχετική Αιτιολογική Έκθεση αυτής (εφεξής Νέα Σύσταση),

τεύχος Β' της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με αριθμό 1907, την 30η-08-2011). Στην ΑΠ ΕΕΤΤ 614/011/2011 η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ενόψει των εθνικών συνθηκών, υφίστανται οι ακόλουθες σχετικές αγορές προϊόντων / υπηρεσιών λιανικής:

- Αγορά Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VoIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες.
- Αγορά Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA.

Στο πλαίσιο της ανάλυσής της, με την ανωτέρω Απόφασή της, η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι ως άνω αγορές χαρακτηρίζονται από έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού και ότι η εταιρεία «Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε» (εφεξής ΟΤΕ) θα πρέπει να ορισθεί ως επιχείρηση κατέχουσα Σημαντική Ισχύ (ΣΙΑ) τόσο στη λιανική αγορά πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω PSTN, BRA-ISDN και managed VoIP συνδέσεων για οικιακούς και μη οικιακούς πελάτες όσο και στη λιανική αγορά πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η απουσία αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις εν λόγω σχετικές αγορές, η ΕΕΤΤ πρότεινε όπως επιβληθεί στον ΟΤΕ μια σειρά κατάλληλων και αναλογικών κανονιστικών υποχρεώσεων.

<u>Α. Κανονιστικές υποχρεώσεις στην αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VoIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες στην Ελλάδα.</u>

<u>(α) Υποχρεώσεις Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (ΧΕΓ)</u>

i. Υποχρέωση παροχής Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (ΧΕΓ) και υποχρέωση παροχής πρόσβασης και χρήσης σε συναφείς ευκολίες δικτύου

ii. Υποχρέωση Αμεροληψίας για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (ΧΕΓ)

iii. Υποχρέωση Λογιστικού Διαχωρισμού για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (ΧΕΓ)

iv. Υποχρέωση Διαφάνειας για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (ΧΕΓ)

v. Υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (ΧΕΓ)

<u>(β) Υποχρεώσεις για τις υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης</u>

i. Υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης για τις υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης

ii. Υποχρέωση Αμεροληψίας για τις υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης

iii. Υποχρέωση Διαφάνειας για τις υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης

iv. Υποχρέωση σχετικά με την αλληλένδετη πώληση προϊόντων λιανικής

v. Υποχρέωση Λογιστικού Διαχωρισμού για τις υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης

Β. Κανονιστική υποχρέωση στην αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA στην Ελλάδα.

i. Υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης

2.1.4.2. Χονδρική αγορά παροχής πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου για το σκοπό της παροχής ευρυζωνικών και φωνητικών υπηρεσιών

Στο πλαίσιο του τρίτου γύρου ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τη Σύσταση του 2007 εξέδωσε τη με αριθμό 614/13/2011 Απόφασή της, δημοσιευθείσα στο τεύχος Β' της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, με αριθμό 1908, την 30η-8-2011, με την οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, εν όψει των εθνικών συνθηκών, υφίσταται μια διακριτή σχετική αγορά που περιλαμβάνει την χονδρική παροχή πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου για το σκοπό της παροχής ευρυζωνικών και φωνητικών υπηρεσιών, με γεωγραφικό εύρος την Ελληνική Επικράτεια, στην οποία ο ΟΤΕ κατείχε Σημαντική Ισχύ (ΣΙΑ) και του επέβαλε μια σειρά κατάλληλων και αναλογικών κανονιστικών υποχρεώσεων, οι οποίες παρουσιάζονται ακολούθως:

i. Υποχρέωση παροχής πρόσβασης και Χρήσης Ειδικών Ευκολιών Δικτύου.

ii. Υποχρέωση Αμεροληψίας (Μη Διακριτικής Μεταχείρισης) για όλες τις υποχρεώσεις πρόσβασης

iii. Υποχρέωση Διαφάνειας

iv. Υποχρέωση Λογιστικού Διαχωρισμού

v. Υποχρέωση Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης

2.1.4.3. Αγορά παροχής χονδρικών υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης

Στο πλαίσιο του τρίτου γύρου ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ, λαμβάνοντας υπόψη τη Σύσταση του 2007, εξέδωσε τη με αριθμό 614/12/2011 Απόφασή της, δημοσιευθείσα στο τεύχος Β' της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, με αριθμό 1983, την 7η-9-2011, με την οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, εν όψει των εθνικών συνθηκών, υφίσταται μια διακριτή σχετική αγορά που περιλαμβάνει την παροχή χονδρικών υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης, με γεωγραφικό εύρος την Ελληνική Επικράτεια, στην οποία ο ΟΤΕ κατείχε Σημαντική Ισχύ (ΣΙΑ)

και του επέβαλε μια σειρά κατάλληλων και αναλογικών κανονιστικών υποχρεώσεων, οι οποίες παρουσιάζονται ακολούθως:

i. Υποχρέωση Πρόσβασης και Χρήσης Ειδικών Ευκολιών Δικτύου
ii. Υποχρέωση Αμεροληψίας (Μη Διακριτικής Μεταχείρισης)
iii. Υποχρέωση Διαφάνειας
iv. Υποχρέωση Λογιστικού Διαχωρισμού
v. Υποχρέωση Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης
vi. Υποχρεώσεις σχετικά με τον περιορισμό φασματικών παρεμβολών των διαφόρων τεχνολογιών xDSL

2.2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ 3α και 3β

2.2.1. Αγορά Λιανικής Πρόσβασης στο Δημόσιο Τηλεφωνικό Δίκτυο

2.2.1.1. Χαρακτηριστικά της Ελληνικής αγοράς σταθερής πρόσβασης

2.2.1.1.1. Εισαγωγή

Η υπηρεσία σταθερής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο παρέχεται στην Ελλάδα με τους εξής τρόπους:

- Μέσω γραμμών PSTN, οι οποίες παρέχουν ένα κανάλι φωνής ή δεδομένων. Αποτελούν την κυρίαρχη μορφή πρόσβασης που ήταν αρχικά σχεδιασμένη για κίνηση φωνής, αλλά μπορούν να υποστηρίξουν fax και μεταφορά δεδομένων μέσω modem με ταχύτητες έως και 56 Kbps.

- Μέσω ψηφιακών γραμμών ISDN με τις εξής μορφές:

    - Basic Rate Access (εφεξής 'BRA') – η οποία υποστηρίζει δύο (2) κανάλια για χρήση φωνής ή/και δεδομένων, και

    - Primary Rate Access (εφεξής 'PRA') – η οποία υποστηρίζει τριάντα (30) κανάλια για χρήση φωνής ή δεδομένων.

- Μέσω γραμμών ευρυζωνικής πρόσβασης που υποστηρίζουν τεχνολογία Internet Protocol (εφεξής IP) και παρέχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω ενός ή περισσοτέρων καναλιών φωνής στις περιπτώσεις όπου, τόσο η γραμμή πρόσβασης, όσο και οι υπηρεσίες τηλεφωνίας παρέχονται από τον ίδιο πάροχο δικτύου (εφεξής γραμμές πρόσβασης managed VoIP)[5].

Οι δύο πρώτοι τρόποι αφορούν την παροχή πρόσβασης με μεταγωγή κυκλώματος (circuit switched), ενώ ο τρίτος τρόπος με μεταγωγή πακέτων (packet switched).

---

[5] Η ΕΕΤΤ, για τους σκοπούς του παρόντος, διαχωρίζει στις ακόλουθες δύο γενικές κατηγορίες υπηρεσιών VoIP, ανάλογα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους:

- VoIP από πάροχο υπηρεσιών διαδικτύου: Η υπηρεσία αυτή συνήθως προσφέρει νομαδικότητα, δηλαδή επιτρέπει στον χρήστη να λαμβάνει ή να πραγματοποιεί κλήσεις, μέσω οιασδήποτε ενσύρματης ή ασύρματης ευρυζωνικής σύνδεσης στο διαδίκτυο. Αυτή η κατηγορία υπηρεσίας είναι επίσης γνωστή ως Voice over Internet ή "VoI", καθώς η κλήση δρομολογείται μέσω του διαδικτύου.

- VoIP από πάροχο δικτύου: Αυτή είναι η περίπτωση όπου οι πάροχοι εφαρμόζουν τεχνολογία VoIP στο δίκτυό τους. Συνήθως οι υπηρεσίες αυτής της κατηγορίας ελέγχονται από τους παρόχους σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με τις υπηρεσίες της κατηγορίας «VoIP από πάροχο υπηρεσιών διαδικτύου» και παρέχονται καλύτερες εγγυήσεις ποιότητας της υπηρεσίας. Κατά κανόνα, οι υπηρεσίες αυτές προσφέρουν τις δυνατότητες της παραδοσιακής τηλεφωνίας, χωρίς να διαφοροποιούνται από τις παραδοσιακές υπηρεσίες τηλεφωνίας μεταγωγής κυκλώματος.

Οι εναλλακτικοί πάροχοι χρησιμοποιούν κυρίως αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο (εφεξής ΑΠΤΒ) και σε μικρότερο βαθμό Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (εφεξής ΧΕΓ) για να ανταγωνιστούν τον ΟΤΕ στην παροχή υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης. Η πλήρης ΑΠΤΒ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παροχή γραμμών PSTN, γραμμών ISDN BRA ή/και γραμμών πρόσβασης managed VoIP. Η ΧΕΓ είναι μια ευκολία που προσφέρεται στους εναλλακτικούς παρόχους, η οποία τους επιτρέπει να μισθώνουν μια συνδρομητική γραμμή από τον ΟΤΕ υπό όρους χονδρικής και να την μεταπωλούν, σε συνδυασμό με την Προεπιλογή Φορέα, στον τελικό χρήστη. Η ΧΕΓ μπορεί να εφαρμοστεί τόσο για αναλογικές όσο και για ISDN BRA γραμμές.

2.2.1.1.2. Η εξέλιξη της αγοράς

Με την απελευθέρωση της αγοράς των ηλεκτρονικών τηλεπικοινωνιών (2001-2006), και πιο συγκεκριμένα της σταθερής φωνητικής τηλεφωνίας, ένας αριθμός εναλλακτικών παρόχων ξεκίνησε να παρέχει αρχικά υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας, κυρίως μέσω Επιλογής ή/και Προεπιλογής Φορέα (ΕΦ/ΠΦ) και σε κάποιες περιπτώσεις μέσω πλήρους ΑΠΤΒ.

Στη συνέχεια, κυρίως κατά το χρονικό διάστημα 2007 – 2009, οι εναλλακτικοί πάροχοι αύξησαν τα σημεία παρουσίας τους μέσω ΑΠΤΒ στα αστικά κέντρα του ΟΤΕ, γεγονός που αποδίδεται στις σημαντικές επενδύσεις τους σε υποδομή, καθώς και στην υλοποίηση προγραμμάτων με κρατική επιδότηση. Αυτό οδήγησε σε σημαντική αύξηση των αδεσμοποίητων γραμμών που χρησιμοποιούνται για υπηρεσίες φωνής και ευρυζωνικές υπηρεσίες. Επιπλέον, έπειτα από τη σχετική κανονιστική υποχρέωση που επιβλήθηκε στον ΟΤΕ από το 2006, ο ΟΤΕ ξεκίνησε την παροχή υπηρεσιών ΧΕΓ.

Στο επίπεδο λιανικής, παρατηρήθηκε η διάθεση νέων πακέτων υπηρεσιών από τους εναλλακτικούς παρόχους, κυρίως δεσμοποιημένων, που περιλαμβάνουν υπηρεσίες από διαφορετικές αγορές, όπως απεριόριστες αστικές και υπεραστικές κλήσεις, και ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο, κλπ. Τα συγκεκριμένα πακέτα υιοθετήθηκαν σε μεγάλο βαθμό από τους Έλληνες καταναλωτές. Ο κοινοποιημένος πάροχος ανταποκρίθηκε στην προαναφερθείσα πολιτική των εναλλακτικών παρόχων διαθέτοντας τα δικά του δεσμοποιημένα πακέτα. Ως συνέπεια των ανωτέρω, το αρχικό επιχειρηματικό μοντέλο της ΕΦ/ΠΦ, το οποίο αποτέλεσε το βασικό μοντέλο εμπορικής δραστηριοποίησης κατά την αρχική περίοδο της απελευθέρωσης της αγοράς (2001 – 2006), περιορίστηκε σημαντικά.

Οι εξελίξεις στην αγορά και η οικονομική κατάσταση οδήγησαν σε εξαγορές και συγχωνεύσεις, ενώ ορισμένοι πάροχοι, που λειτουργούσαν βασιζόμενοι κυρίως στην ΕΦ/ΠΦ εξήλθαν από την αγορά.

Τα πακέτα υπηρεσιών αποτελούν τα κυρίαρχα προϊόντα με τους παρόχους να προσφέρουν υπηρεσίες οι οποίες συνδυάζουν κυρίως σταθερή τηλεφωνία και internet, αλλά και

υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας, internet και τηλεόραση, καθώς και υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας, internet, τηλεόρασης και κινητής τηλεφωνίας.

Τέλος, η χρήση ΧΕΓ από τους εναλλακτικούς παρόχους ώστε να «μεταπωλούν» ουσιαστικά υπηρεσίες πρόσβασης, σε συνδυασμό με την ΠΦ, στους χρήστες υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας παραμένει περιορισμένη.

2.2.1.1.3. Πάροχοι υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης

Εξαιρουμένων των παρόχων με πολύ μικρό αριθμό συνδρομητών, στην παροχή υπηρεσιών πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση δραστηριοποιούνται, εκτός από τον ΟΤΕ, πέντε (5)[6] επιπλέον πάροχοι. Εξ' αυτών, οι πέντε (5) παρέχουν πρόσβαση μέσω πλήρους ΑΠΤΒ και τρεις (3) μέσω ΧΕΓ. Στον Πίνακα 1 παρουσιάζεται ο αριθμός των εναλλακτικών παρόχων πρόσβασης όπως εξελίχθηκε από τα μέσα του 2010 έως το τέλος του 2015[7].

Πίνακας 1: Αριθμός εναλλακτικών παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση

Αριθμός Εναλλακτικών Παρόχων		30/6/10	30/06/11	30/06/12	30/6/13	30/6/14	30/6/15	31/12/15
Πάροχοι που προσφέρουν υπηρεσίες Πρόσβασης	Μέσω πλήρους ΑΠΤΒ	7	6	6	6	6	5	5
	Μέσω ΧΕΓ	2	2	2	3	3	4	3*
	Σύνολο	9	8	8	8	8	6	5**

Πηγή: ΕΕΤΤ. Σημειώνεται ότι τον Ιούνιο του 2015 η εταιρεία ON TELECOMS ανακοίνωσε τη διακοπή παροχής υπηρεσιών προς τους καταναλωτές.

* Δεν λαμβάνεται υπόψη ένας πάροχος με πολύ μικρό αριθμό ΧΕΓ

** Δεν λαμβάνεται υπόψη ένας πάροχος με πολύ μικρό αριθμό ΧΕΓ

2.2.1.1.4. Εξέλιξη σταθερών γραμμών πρόσβασης και διείσδυση

Η διείσδυση της σταθερής πρόσβασης στον ελληνικό πληθυσμό εκτιμάται στο τέλος του 2015 στο 43,69%, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 4.743.358 γραμμές. Στον Πίνακα 2 παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη του αριθμού των γραμμών πρόσβασης και η διείσδυση της σταθερής τηλεφωνίας (βάσει των γραμμών) στον πληθυσμό. Όπως φαίνεται από τον πίνακα, από το τέλος του 2010 έως το τέλος του 2015 παρατηρείται μία μείωση της διείσδυσης κατά 3,11 ποσοστιαίες μονάδες, γεγονός που μεταφράζεται σε 460.681 λιγότερες γραμμές.

---

[6] Δεν λαμβάνεται υπόψη ένας πάροχος με πολύ μικρό αριθμό ΧΕΓ

[7] Σημειώνεται ότι στον πίνακα δεν περιλαμβάνονται πάροχοι με πολύ μικρό αριθμό συνδρομητών.

Πίνακας 2: Αριθμός σταθερών γραμμών πρόσβασης και διείσδυση αυτών στον πληθυσμό

	31/12/2010	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	30/6/2016[8]
Αριθμός σταθερών γραμμών πρόσβασης	5.204.039	5.075.310	4.908.915	4.790.674	4.758.271	4.743.358	4.735.922
Πληθυσμός Ελλάδος[9]	11.119.289	11.123.392	11.086.406	11.003.615	10.926.807	10.858.018	10.790.000[10]
Διείσδυση των σταθερών γραμμών πρόσβασης στον πληθυσμό	46,80%	45,63%	44,28%	43,54%	43,55%	43,69%	43,89%

Σημείωση: Στις σταθερές γραμμές πρόσβασης περιλαμβάνονται οι γραμμές PSTN, ISDN BRA, ISDN PRA του ΟΤΕ και οι γραμμές που παρέχονται μέσω πλήρους ΑΠΤΒ και ΧΕΓ, καθώς και οι γραμμές ISDN PRA των εναλλακτικών παρόχων

Πηγή: ΕΕΤΤ

Το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ βάσει των σταθερών γραμμών πρόσβασης από 72,7% στο τέλος του 2010 μειώθηκε στο τέλος του 2015 σε 56,6% (βλ. Πίνακα 3). Από το υπόλοιπο 43,4%, το 43,04% αποτελεί το μερίδιο αγοράς που βρέθηκε να αποσπούν οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης μέσω πλήρους αδεσμοποίητης πρόσβασης ενώ μόλις το 0,302% αφορά στους παρόχους πρόσβασης μέσω Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμής (ΧΕΓ).

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 3, ο μεγαλύτερος, βάσει των μεριδίων, ανταγωνιστής του ΟΤΕ κατείχε στο τέλος του 2015 μερίδιο αγοράς 13,1% , ενώ ο δεύτερος και ο τρίτος κατά σειρά μεγαλύτερος εναλλακτικός πάροχος κατέγραψαν μερίδια 12,5% και 10,8% αντίστοιχα.

Πίνακας 3: Μερίδια αγοράς βάσει των γραμμών πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, Δεκ. 2010 – Δεκ. 2015

Πάροχοι	31/12/2010	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015
ΟΤΕ	72,7%	66,0%	62,4%	59,4%	57,0%	56,6%
Πάροχος 1	8,4%	9,7%	10,5%	12,7%	13,6%	13,1%
Πάροχος 2	7,2%	8,9%	9,9%	10,8%	11,5%	12,5%
Πάροχος 3	5,4%	6,9%	8,3%	8,9%	9,8%	10,8%
Πάροχος 4	2,4%	4,7%	6,1%	6,5%	6,8%	6,9%
Λοιποί	3,9%	3,8%	2,8%	1,7%	1,3%	0,1%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%

8 Ο αριθμός σταθερών γραμμών πρόσβασης για το Α εξάμηνο του 2016 τελεί σε διαδικασία ελέγχου από την ΕΕΤΤ.

9 Πηγή:http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tps00001, ημερομηνία εξαγωγής στοιχείων 04.10.16

10 Πηγή: World Economic Outlook Database, April 2016

Σημείωση: Λαμβάνονται υπόψη γραμμές PSTN, ISDN BRA και ISDN PRA του ΟΤΕ, γραμμές που παρέχονται μέσω πλήρους ΑΠΤΒ και ΧΕΓ

Το σύνολο των γραμμών πρόσβασης του ΟΤΕ και των εναλλακτικών παρόχων, από το τέλος του 2010 έως έως και τα μέσα του 2016, παρουσιάζεται στον Πίνακα 4. Οι γραμμές πρόσβασης του ΟΤΕ ακολουθούν μια πτωτική πορεία με το ρυθμό μείωσης να ελαττώνεται, ενώ οι γραμμές ΑΠΤΒ σημειώνουν αύξηση με ρυθμό αύξησης επίσης να ελαττώνεται. Οι γραμμές που ενεργοποιήθηκαν με Προεπιλογή για το ίδιο διάστημα αναφέρονται στον Πίνακα 5.[11] Επίσης, η χρήση ΧΕΓ φαίνεται να παραμένει περιορισμένη, δεδομένου ότι στο τέλος του 2015 την υπηρεσία ΧΕΓ παρείχαν τέσσερις πάροχοι σε 14.344 συνδρομητές, αριθμός που αντιστοιχεί σε περίπου 0,535% των γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και Managed VoIP του ΟΤΕ.

Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των γραμμών PSTN, ISDN BRA και managed VoIP, στο τέλος του 2015 υπήρχαν 4.737.317 τέτοιες γραμμές σε λειτουργία και ο ΟΤΕ παρείχε το 56,6% αυτών. Σχετικά με τις γραμμές ISDN PRA, το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ στο τέλος του 2015 υπολογίζεται σε 53,7%.

Πίνακας 4: Σταθερές Γραμμές Πρόσβασης ΟΤΕ και εναλλακτικών παρόχων / Μερίδια αγοράς ΟΤΕ

		31/12/2010	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	30/6/2016[12]
ΟΤΕ (χωρίς ΧΕΓ)	PSTN	3.306.469	2.917.578	2.670.296	2.484.926	2.377.849	2.298.569	2.082.088
	ISDN BRA	473.183	426.830	387.692	354.655	330.034	303.791	281.107
	Managed VoIP						78.789	304.011
	ISDN PRA	5.259	4.808	4.320	3.791	3.499	3.242	3.158
	Σύνολο	3.784.911	3.349.216	3.062.308	2.843.372	2.711.382	2.684.391	2.670.364
OLOs	Μέσω πλήρους ΑΠΤοΒ (PSTN + ISDN BRA + IP access lines)	1.346.498	1.642.183	1.779.852	1.897.195	2.008.602	2.041.824	2.051.251
	Μέσω ΧΕΓ (PSTN, ISDN-BRA)	71.883	82.091	63.964	47.082	35.325	14.344	11.217

[11] Οι ενεργοποιημένες για Επιλογή Φορέα γραμμές δεν παρουσιάζονται δεδομένου ότι τα σχετικά στοιχεία που έχουν παρασχεθεί από τους παρόχους στην ΕΕΤΤ δεν θεωρούνται επαρκώς αξιόπιστα. Αφενός, δεν μπορεί να αποκλεισθεί η πιθανότητα συμπερίληψης μη-ενεργών γραμμών ΕΦ και αφετέρου, γραμμές με ταυτόχρονη δυνατότητα χρήσης της επιλογής και της προεπιλογής ενδέχεται να έχουν παρασχεθεί στην ΕΕΤΤ και ως γραμμές επιλογής και ως γραμμές προεπιλογής.

[12] Τα στοιχεία για το Α εξάμηνο του 2016 τελούν σε διαδικασία ελέγχου από την ΕΕΤΤ.

	ISDN PRA	747	1.820	2.791	3.025	2.962	2.799	3.090
	Σύνολο	1.419.128	1.726.094	1.846.607	1.947.302	2.046.889	2.058.967	2.065.558
Όλοι	PSTN + ISDN BRA+ IP access lines	5.198.033	5.068.682	4.901.804	4.783.858	4.751.810	4.737.317	4.729.674
	ISDN PRA	6.006	6.628	7.111	6.816	6.461	6.041	6.248
	Σύνολο	5.204.039	5.075.310	4.908.915	4.790.674	4.758.271	4.743.358	4.735.922
Μερίδια ΟΤΕ	PSTN + ISDN BRA+ IP access lines	72,7%	66,0%	62,4%	59,4%	57%	56,6%	56,4%
	ISDN PRA	87,6%	72,5%	60,8%	55,6%	54,2%	53,7%	50,5%
	Σύνολο	72,7%	66,0%	62,4%	59,4%	57%	56,6%	56,4%

Πίνακας 5: Αριθμός Γραμμών ΠΦ

	31/12/2010	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	30/6/2016
Γραμμές ΠΦ	203.824	183.228	120.106	86.705	64.898	35.227	25.952

2.2.1.2. Ορισμός Σχετικής Αγοράς

2.2.1.2.1. Πλαίσιο

Η Σύσταση 2007/879/ΕΚ για τις Σχετικές Αγορές όριζε την σχετική αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση για οικιακούς και μη οικιακούς πελάτες. Στην Σύσταση για τις σχετικές αγορές του 2014, η Επιτροπή δεν περιλαμβάνει την ως άνω αγορά στη λίστα των σχετικών αγορών που υπόκεινται σε εκ των προτέρων ρύθμιση σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Ωστόσο, η αναθεωρημένη Σύσταση στο σημείο 22 του Προοιμίου προβλέπει ότι «Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει επίσης να υποβάλλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που απαριθμούνται στα παραρτήματα της σύστασης 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής και της σύστασης 2007/879/ΕΚ, και δεν περιλαμβάνονται πλέον στο παράρτημα της παρούσας σύστασης, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμούν αν, με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση.»

Επιπρόσθετα σύμφωνα με το σημείο 7 του προοιμίου της Νέας Σύστασης της Επιτροπής για τις αγορές που επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση[13] «Αφετηρία για τον προσδιορισμό των αγορών χονδρικής που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση είναι, τόσο για την Επιτροπή όσο και για τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές, η ανάλυση των αντίστοιχων αγορών λιανικής…»

Το σημείο 10 του προοιμίου της ίδιας Σύστασης προβλέπει ότι:

«Εάν η αγορά λιανικής δεν έχει προοπτικές να είναι πραγματικά ανταγωνιστική χωρίς εκ των προτέρων ρύθμιση, θα πρέπει να αξιολογούνται οι αντίστοιχες αγορές χονδρικής που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με το άρθρο 16 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ….

… Από την άλλη πλευρά, εάν η εξεταζόμενη αγορά λιανικής έχει προοπτικές να είναι πραγματικά ανταγωνιστική χωρίς εκ των προτέρων ρύθμιση της ή των αντίστοιχων αγορών χονδρικής, αυτό θα πρέπει να οδηγεί την εθνική ρυθμιστική αρχή στο συμπέρασμα ότι δεν χρειάζεται πλέον ρύθμιση σε επίπεδο χονδρικής. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να αξιολογούνται οι αντίστοιχες σημαντικές αγορές χονδρικής με απώτερο σκοπό την άρση της εκ των προτέρων κανονιστικής ρύθμισης. Όταν οι αγορές χονδρικής είναι κάθετα συνδεδεμένες στην αλυσίδα εφοδιασμού, η πρώτη αγορά χονδρικής που θα πρέπει να υποβάλλεται σε ανάλυση είναι εκείνη που απέχει περισσότερο, ανάντη, από την εξεταζόμενη αγορά λιανικής.»

Με βάση τα ανωτέρω σημεία, το πρώτο βήμα για την ανάλυση των χονδρικών αγορών 3^{α} και 3^{β} είναι η εξέταση του κατά πόσο στις κατάντη αγορές λιανικής (downstream retail markets) έχει αναπτυχθεί αποτελεσματικός ανταγωνισμός σε περίπτωση απουσίας ρύθμισης τόσο στις υπό εξέταση λιανικές αγορές όσο και στις συσχετιζόμενες ανάντη χονδρικές αγορές, αλλά λαμβάνοντας υπόψη τις υπόλοιπες ρυθμίσεις πχ ρύθμιση τελών τερματισμού σταθερής τηλεφωνίας.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, στην παρούσα εξέταση θα πρέπει να γίνει έλεγχος του κατά πόσο η λιανική αγορά πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο (κατάντη αγορά της χονδρικής αγοράς τοπικής πρόσβασης) θα ήταν ανταγωνιστική σε περίπτωση άρσης της ρύθμισης στη σχετιζόμενη αγορά χονδρικής καθώς και σε επίπεδο λιανικό εφόσον η εν λόγω αγορά τελεί υπό ρύθμιση.

---

13 ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 9ης Οκτωβρίου 2014 «σχετικά με σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» *(2014/710/ΕΕ)*

Το αντικείμενο της παρούσας ανάλυσης συνίσταται στην εξέταση από την ΕΕΤΤ του εύρους των λιανικών αγορών για την παροχή πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση[14].

Στο πλαίσιο αυτό εξέτασε τα χαρακτηριστικά των διαφόρων εναλλακτικών υπηρεσιών λιανικής, την αντίληψη και τη συμπεριφορά των καταναλωτών, το ιστορικό διακυμάνσεων των τιμών, τις σχετικές τιμές καθώς και το κόστος μεταστροφής (είτε αυτά πηγάζουν από τεχνολογικές επενδύσεις, αποκλειστικές ή ποινικές ρήτρες σε υπάρχοντα συμβόλαια ή από άλλες πηγές).

Ενόψει της υπάρχουσας δομής της αγοράς και των λιανικών υπηρεσιών πρόσβασης που διατίθενται σήμερα στους Έλληνες καταναλωτές, η διαδικασία ορισμού της αγοράς από την ΕΕΤΤ έχει διεξαχθεί με βάση την εξέταση μιας σειράς θεμάτων, συγκεκριμένα κατά πόσον:

- οι υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης και τηλεφωνικών κλήσεων ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά,
- οι υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης και κινητής πρόσβασης ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων,
- όλες οι μορφές σταθερής λιανικής πρόσβασης μεταγωγής κυκλώματος ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων,
- οι συνδέσεις σταθερής πρόσβασης μέσω PSTN/ ISDN BRA και οι συνδέσεις πρόσβασης managed VoIP ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων,
- υπάρχουν χωριστές σχετικές αγορές προϊόντων για οικιακούς και μη οικιακούς πελάτες,
- υπάρχει μια εθνική γεωγραφική αγορά.

Για την εξέταση των ως άνω θεμάτων, η ΕΕΤΤ έλαβε υπόψη τη δυνατότητα υποκατάστασης τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και από την πλευρά της προσφοράς. Η υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης εκτιμά την έκταση στην οποία οι καταναλωτές προτίθενται να υποκαταστήσουν την υπό εξέταση υπηρεσία με άλλες υπηρεσίες. Η υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς εξετάζει εάν άλλοι πάροχοι, πέρα από αυτούς που προσφέρουν την υπηρεσία, θα μεταστρέφονταν (βραχυπρόθεσμα) στην προσφορά υποκατάστατων υπηρεσιών χωρίς να επιβαρυνθούν με σημαντικά πρόσθετα κόστη. Όταν το συνολικό κόστος μεταστροφής της παραγωγής είναι σχετικά αμελητέο, η εναλλακτική υπηρεσία μπορεί να ενταχθεί στον ορισμό της σχετικής αγοράς. Το γεγονός ότι ένας φορέας μπορεί να διαθέτει τα περιουσιακά στοιχεία που είναι αναγκαία για την παροχή μια συγκεκριμένης υπηρεσίας είναι αδιάφορο όταν απαιτείται σημαντική πρόσθετη επένδυση για την κερδοφόρο είσοδο στην αγορά για την παροχή της υπηρεσίας.

---

14 Όλες οι αναφορές στο παρόν κείμενο στη «λιανική πρόσβαση» αφορούν στη «λιανική πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο».

2.2.1.2.2. Εξέταση του εάν οι υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης και οι υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων

Αρχικά, η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν στην Ελλάδα οι συνθήκες ζήτησης και προσφοράς υπηρεσιών πρόσβασης και υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας είναι τέτοιες που οδηγούν στον ορισμό χωριστών αγορών για τις υπηρεσίες πρόσβασης και τις υπηρεσίες τηλεφωνικών υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤΤ εξέτασε την υποκατάσταση τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και από την πλευρά της προσφοράς.

Υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης

Λειτουργικότητα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης και οι υπηρεσίες λιανικών τηλεφωνικών κλήσεων διαφοροποιούνται από πλευράς λειτουργικότητας, καθώς εξυπηρετούν διαφορετικές ανάγκες του καταναλωτή, ενώ δεν μπορεί η μία να καλύψει τις ανάγκες που καλύπτει η άλλη.

Έως την εισαγωγή της ΕΦ/ΠΦ το έτος 2002, η πρόσβαση και οι υπηρεσίες τηλεφωνίας παρέχονταν αποκλειστικά και μόνο συνδυαστικά. Πρόσβαση και κλήσεις, αν και παρουσιάζονταν ως ξεχωριστές υπηρεσίες στους λογαριασμούς, παρέχονταν από τον ΟΤΕ ως μια δέσμη υπηρεσιών. Η επιλογή και η προεπιλογή φορέα έδωσαν τη δυνατότητα στους χρήστες σταθερής τηλεφωνίας να συνεχίσουν να αγοράζουν πρόσβαση από τον κοινοποιημένο πάροχο αλλά για τις κλήσεις τους (είτε επί τη βάσει της κάθε πραγματοποιούμενης κλήσης είτε για όλες τις κλήσεις που εμπίπτουν σε μια προκαθορισμένη κατηγορία κλήσεων) να μπορούν να επιλέγουν έναν ή περισσότερους εναλλακτικούς παρόχους. Οι εν λόγω κλήσεις εκκινούν από το δίκτυο του παρέχοντος την πρόσβαση παρόχου και δρομολογούνται στο σχετικό σημείο διασύνδεσης με το δίκτυο του εναλλακτικού παρόχου.

Στο πλαίσιο της πρώτης ανάλυσης της λιανικής αγοράς σταθερής πρόσβασης (2006) που πραγματοποίησε η ΕΕΤΤ, επιβλήθηκε στον ΟΤΕ η υποχρέωση παροχής ΧΕΓ, προκειμένου να επιτραπεί στους εναλλακτικούς παρόχους να «μεταπωλούν» ουσιαστικά υπηρεσίες πρόσβασης σε συνδυασμό με την ΠΦ. Έτσι, ενώ οι εναλλακτικοί πάροχοι δεν έχουν τον τεχνικό ή λειτουργικό έλεγχο της σύνδεσης πρόσβασης, ωστόσο είναι σε θέση να τιμολογούν τον πελάτη τόσο για τις κλήσεις που πραγματοποιεί μέσω ΠΦ, όσο και για τη σύνδεση πρόσβασης, γεγονός που τους επιτρέπει να παρέχουν και αυτοί (κατ' αναλογία με τον πάροχο του δικτύου πρόσβασης) «ενιαία τιμολόγηση» στους συνδρομητές τους.

Οι υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης παρέχονται επίσης μέσω της ανάπτυξης δικτύου πρόσβασης από τον εναλλακτικό πάροχο (ίδια μέσα) ή μέσω των χονδρικών υπηρεσιών ΑΠΤΒ. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο εναλλακτικός πάροχος έχει τον πλήρη τεχνικό και λειτουργικό έλεγχο της γραμμής και στις περισσότερες περιπτώσεις προσφέρει συνδυασμό λιανικών υπηρεσιών στον συνδρομητή του, μία εκ των οποίων είναι η πρόσβαση σε τηλεφωνικές υπηρεσίες. Υπάρχει συνεπώς δεσμοποίηση των υπηρεσιών πρόσβασης και τηλεφωνικών κλήσεων, γεγονός που προκρίνει το χαρακτηριστικό της συμπληρωματικότητας των εν λόγω υπηρεσιών.

Στην περίπτωση της ΕΦ/ΠΦ (εξαιρουμένης ΧΕΓ) είναι σαφές ότι η πρόσβαση και οι υπηρεσίες τηλεφωνίας αποτελούν δύο διακριτά προϊόντα τα οποία ο καταναλωτής προμηθεύεται από δύο ή παραπάνω διαφορετικούς παρόχους. Στις περιπτώσεις της ΧΕΓ και της ΑΠΤΒ, παρά το γεγονός ότι πολλοί καταναλωτές αντιλαμβάνονται την πρόσβαση και τις υπηρεσίες σαν ένα προϊόν (πιθανόν διότι λαμβάνουν έναν κοινό λογαριασμό), ωστόσο στην πραγματικότητα αποτελούν δύο διαφορετικές υπηρεσίες. Ουσιαστικά, οι καταναλωτές χρειάζονται υπηρεσίες πρόσβασης ώστε να μπορούν να έχουν υπηρεσίες τηλεφωνίας (δηλ. η πρόσβαση αποτελεί προϋπόθεση της απόκτησης υπηρεσιών τηλεφωνίας). Ένας καταναλωτής έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει κλήσεις πάνω από ένα σταθερό δίκτυο, εφόσον έχει αποκτήσει λιανική πρόσβαση πάνω από το σταθερό δίκτυο. Με αυτή την έννοια, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η λιανική σταθερή πρόσβαση και οι λιανικές κλήσεις πάνω από σταθερό δίκτυο είναι συμπληρωματικές υπηρεσίες και όχι υποκατάστατες η μία της άλλης.

Αν και οι περισσότεροι καταναλωτές προτιμούν να προμηθεύονται την πρόσβαση και τις υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων από τον ίδιο πάροχο, ωστόσο υπάρχουν και κάποιοι οι οποίοι προμηθεύονται την πρόσβαση από έναν πάροχο και τις υπηρεσίες κλήσεων από έναν άλλο, μέσω ΕΦ/ΠΦ, καθιστώντας έτσι εφικτό για έναν πάροχο να παρέχει μόνο υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων. Συγκεκριμένα, στο τέλος του 2015, 20.883 καταναλωτές επέλεξαν να πραγματοποιούν τις κλήσεις τους μέσω ΠΦ εναλλακτικού παρόχου ενώ διατήρησαν την πρόσβαση στον ΟΤΕ. Την ίδια χρονική στιγμή, 14.344 βρέθηκαν να πραγματοποιούν τις κλήσεις τους μέσω ΠΦ εναλλακτικού παρόχου και να λαμβάνουν ταυτόχρονα την πρόσβαση από τον εναλλακτικό μέσω ΧΕΓ. Στο τέλος του 2015, 5 πάροχοι δραστηριοποιούνταιν στην παροχή μέσω ΠΦ, εκ των οποίων 3 σε ΠΦ και ΧΕΓ και 4 σε ΠΦ χωρίς ΧΕΓ.

Στο τέλος του 2015 το 56,6% των συνδρομητών σταθερής πρόσβασης λάμβαναν υπηρεσία λιανικής πρόσβασης από τον ΟΤΕ (βλ. Πίνακα 3), ενώ το ποσοστό των κλήσεων του ΟΤΕ εκτιμάται ότι ανέρχονταν στο 45,9% του συνόλου των κλήσεων από σταθερό τηλέφωνο. Αντίστοιχα, το τέλος του 2010 το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ στη λιανική πρόσβαση ήταν περίπου 72,7% ενώ στις κλήσεις 62,8%. Επιπρόσθετα, το 0,8% του όγκου των βασικών τύπων κλήσεων (αστικών, υπεραστικών, κλήσεων από σταθερό σε κινητό και διεθνών)

προήλθε το 2015 από έμμεσα συνδεδεμένους συνδρομητές, δηλ. από συνδρομητές συνδεδεμένους μέσω ΕΦ/ΠΦ.

Η ΕΕΤΤ επίσης παρατηρεί ότι οι πάροχοι εφαρμόζουν διαφορετικούς μηχανισμούς τιμολόγησης μεταξύ των υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης και τηλεφωνικών κλήσεων. Συγκεκριμένα, στους τηλεφωνικούς λογαριασμούς των καταναλωτών που περιλαμβάνουν τόσο υπηρεσίες πρόσβασης όσο και κλήσεων, τυπικά παρουσιάζονται τα κόστη της πρόσβασης (πάγιο) σε ξεχωριστή κατηγορία από τα κόστη της χρήσης του δικτύου (τηλεφωνικών κλήσεων). Επιπρόσθετα, το κόστος της πρόσβασης καταβάλλεται σε σταθερό ποσό, ανεξάρτητα από τον όγκο της χρήσης που πραγματοποιεί ο καταναλωτής. Από την άλλη, οι πάροχοι χρεώνουν με διαφορετικό τρόπο τον καταναλωτή για τις κλήσεις του, ανάλογα με το πακέτο που έχει αγοράσει και την χρήση που έχει κάνει.

Η ΕΕΤΤ γνωρίζει ότι τα τελευταία χρόνια, οι πάροχοι προσφέρουν συνδυαστικές προσφορές οι οποίες με ένα σταθερό μηνιαίο κόστος, καλύπτουν τόσο την πρόσβαση όσο και κάποιον όγκο τηλεφωνικών κλήσεων. Ουσιαστικά, τα πακέτα αυτά δεσμοποιούν έναν αριθμό λεπτών κλήσης στο σταθερό μηνιαίο κόστος, με χρέωση των υπολοίπων λεπτών κλήσεων πέραν των προαναφερθέντων ανάλογα με το πακέτο τηλεφωνίας που έχει επιλέξει ο καταναλωτής. Συνεπώς, ακόμα και αν η διαφοροποίηση της χρέωσης μεταξύ πρόσβασης και κλήσεων είναι λιγότερο προφανής, ωστόσο εξακολουθεί να υφίσταται.

Τιμολόγηση

Υπάρχουν σημαντικές λειτουργικές διαφορές μεταξύ των λιανικών υπηρεσιών πρόσβασης και τηλεφωνίας. Συνεπώς, είναι σαφές ότι οι πελάτες δεν δύνανται να ανταποκριθούν σε μια τιμολογιακή αύξηση της μίας υπηρεσίας μεταστρεφόμενοι σε, ή αποκτώντας περισσότερη από, την άλλη υπηρεσία, δηλαδή δεν πρόκειται να ανταποκριθούν σε μια αύξηση πάνω από την ανταγωνιστική τιμή της λιανικής πρόσβασης αποκτώντας υπηρεσίες κλήσεων καθώς η δεύτερη εξαρτάται από την πρώτη.

Υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς

Λειτουργική Υποκατάσταση

Για την παροχή υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης αφενός και λιανικών υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας αφετέρου, απαιτούνται ξεχωριστές και διαφορετικές υποδομές/υπηρεσίες. Προκειμένου να είναι σε θέση να εισέλθει στην αγορά πρόσβασης, ως ανταπόκριση σε μια αύξηση έως και 10% πάνω από την ανταγωνιστική τιμή, ένας εναλλακτικός πάροχος τηλεφωνικών κλήσεων θα πρέπει να ελέγχει υποδομές πρόσβασης είτε ιδιόκτητες είτε μισθωμένες (π.χ., ΑΠΤΒ, αποκλειστική χωρητικότητα («dedicated capacity»)). Σημειώνεται ότι δεν εξετάζεται η περίπτωση εισόδου στην αγορά πρόσβασης κάποιου παρόχου με χρήση υπηρεσίας Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμής (ΧΕΓ), καθότι αποτελεί κανονιστική

υποχρέωση, η οποία έχει επιβληθεί στο πλαίσιο εξέτασης της αγοράς λιανικής πρόσβασης στο δεύτερο κύκλο ανάλυσης. Τα προϊόντα χονδρικής που ήδη λαμβάνει ένας εναλλακτικός πάροχος, προκειμένου να παρέχει υπηρεσίες τηλεφωνίας (*π.χ.*, εκκίνηση με ΠΦ), δεν του επιτρέπουν την παροχή υπηρεσιών πρόσβασης.

Από την άλλη μεριά, ένας υποθετικός πάροχος πρόσβασης μέσω ιδιόκτητων υποδομών ή ΑΠΤοΒ χρειάζεται διασύνδεση με το δίκτυο του ΟΤΕ και των υπόλοιπων παρόχων προκειμένου να ξεκινήσει την παροχή υπηρεσιών τηλεφωνίας.

Τιμολόγηση

Η κρίσιμη ερώτηση είναι κατά πόσον το κόστος των προϊόντων χονδρικής που απαιτείται να αναληφθεί από έναν υποθετικό πάροχο πρόσβασης και έναν υποθετικό πάροχο τηλεφωνίας, αντίστοιχα, είναι τέτοιο που θα μεταστρέφονταν στην παροχή της άλλης υπηρεσίας σε περίπτωση τιμολογιακής αύξησης έως και 10% πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο. Είναι σαφές ότι μέσα σε μια σύντομη χρονική περίοδο, οι πάροχοι υπηρεσιών τηλεφωνίας δεν θα μπορούσαν να μεταστραφούν στην παροχή υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης μέσω ευκολιών που πρέπει να κατασκευάσουν ή να ελέγξουν (*π.χ.*, ιδιόκτητο δίκτυο πρόσβασης, ΑΠΤοΒ) ως ανταπόκριση σε μια τέτοια αύξηση. Είναι φανερό ότι δεν μπορεί να υπάρξει άμεση και αποτελεσματική είσοδος στην αγορά λιανικής πρόσβασης εξαιτίας του απαιτούμενου υψηλού και μη ανακτήσιμου κόστους.

Από την άλλη μεριά, σε περίπτωση που οι υπηρεσίες χονδρικής διασύνδεσης διατίθενται σε κοστοστρεφείς τιμές, ένας υφιστάμενος πάροχος λιανικής πρόσβασης θα μπορούσε να ανταποκριθεί σε μια τιμολογιακή αύξηση του αντίστοιχου μεγέθους ξεκινώντας να παρέχει λιανικές υπηρεσίες τηλεφωνίας. Βέβαια πάντοτε απαιτείται ο υποθετικός αυτός πάροχος να πραγματοποιήσει διασύνδεση με το δίκτυο του ΟΤΕ και των υπόλοιπων παρόχων σταθερής και κινητής τηλεφωνίας.

Συνεπώς, η εξέταση από την πλευρά της προσφοράς δεν οδηγεί στο συμπέρασμα ότι μπορεί να υπάρξει άμεση και αποτελεσματική είσοδο στην αγορά λιανικής πρόσβασης, η οποία θα καθιστούσε μη κερδοφόρα την υποθετική αύξηση κατά 10% των προϊόντων λιανικής πρόσβασης.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι υπηρεσίες πρόσβασης και τηλεφωνίας είναι συμπληρωματικές υπηρεσίες και όχι υποκατάστατες. Επομένως, δεν ανήκουν σε μια ενιαία σχετική αγορά.

2.2.1.2.3. Εξέταση του εάν οι υπηρεσίες σταθερής και κινητής πρόσβασης ανήκουν σε μία σχετική αγορά προϊόντων

Αρχικά, η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν στην Ελλάδα οι συνθήκες της ζήτησης και της προσφοράς λιανικών υπηρεσιών σταθερής και κινητής πρόσβασης είναι τέτοιες που οδηγούν στην ύπαρξη χωριστών αγορών λιανικών υπηρεσιών σταθερής και κινητής πρόσβασης.

Υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης

Λειτουργική Υποκατάσταση

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει κρίνει σε μια σειρά αποφάσεων ότι υπάρχει μια αγορά για υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας, η οποία περιλαμβάνει τις υπηρεσίες κινητής πρόσβασης που δεν μπορούν να υποκατασταθούν από υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης[15].

Επιπρόσθετα στην Αιτιολογική Έκθεση της Νέας Σύστασης αναφέρεται στο σημείο 4.1.1, ότι παρά το γεγονός ότι τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας μπορούν, σε μεγάλο βαθμό, να παρέχουν υπηρεσίες παρόμοιες με αυτές που παρέχονται από τα σταθερά δίκτυα στους τελικούς πελάτες, προς το παρόν σε γενικές γραμμές η πρόσβαση μέσω του δικτύου κινητής τηλεφωνίας δεν θεωρείται ως υποκατάστατο με την πρόσβαση στο δημόσιο δίκτυο σε σταθερή θέση από τις ΕΡΑ. Ενώ το ποσοστό των νοικοκυριών μόνο με κατοχή κινητού αυξάνεται συνεχώς στην Ένωση, η πλειοψηφία των πελατών εξακολουθεί να αγοράζει υπηρεσίες σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Περαιτέρω, η κάλυψη και η αντιληπτή ποιότητα των κλήσεων από κινητά δίκτυα εξακολουθούν να διαφέρουν και να επηρεάζονται από τον αριθμό των χρηστών που ταυτόχρονα χρησιμοποιούν το δίκτυο. Αυτά τα στοιχεία φαίνεται να υποδεικνύουν την συμπληρωματικότητα των υπηρεσιών αυτών και όχι την υποκαταστασιμότητα τους στα περισσότερα κράτη μέλη. Από την άλλη πλευρά, το γεγονός ότι η σταθερή τηλεφωνία χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο για την απόκτηση πρόσβασης στο Internet και πρόσθετων υπηρεσιών όπως IP-TV μπορεί να σημαίνει ότι ο ως άνω αριθμός των πελατών που έχουν σταθερή και κινητή τηλεφωνία υπερεκτιμούν τον βαθμό της συμπληρωματικότητας (σε αντίθεση με την υποκατάσταση) των αντίστοιχων υπηρεσιών φωνής.

Επιπλέον, στη Νέα Σύσταση αναφέρεται ότι η υποκατάσταση μεταξύ σταθερής και κινητής τηλεφωνίας μπορεί να εντοπιστεί ιδίως στις αγορές όπου η σταθερή διείσδυση έχει μειωθεί σημαντικά προς όφελος της κινητής, και η κάλυψη του δικτύου κινητής ανέρχεται κοντά στο 100%. Περαιτέρω δείκτες που συνηγορούν ως προς την υποκατάσταση σταθερής και κινητής τηλεφωνίας αποτελούν η σύγκλιση των τιμών και πρότυπα συμπεριφοράς π.χ. η σύγκλιση της μέσης διάρκειας των κλήσεων κινητής τηλεφωνίας και της σταθερής

---

15 Βλ. π.χ., *Telia/Telenor* Case No COMP/M.1439; *Vodafone/Mannesmann* Case No COMP/M.1795; *Telia/Sonera* Case No COMP/M.2803

τηλεφωνίας. Επιπλέον, στη Σύσταση αναφέρεται ότι παρατηρείται μια μετατόπιση της κίνησης από σταθερά προς κινητά δίκτυα στο επίπεδο της Ένωσης, αλλά αναμένεται να είναι ακόμη πιο ισχύρη στις αγορές όπου υπάρχει πραγματική υποκαταστασιμότητα. Επαρκής υποκαταστασιμότητα μεταξύ σταθερής και κινητής τηλεφωνίας για τον προσδιορισμό μιας ενιαίας αγοράς πρόσβασης δεν προβλέπεται σε επίπεδο Ένωσης για την προσεχή περίοδο που καλύπτεται από την παρούσα σύσταση αλλά είναι πιθανό περισσότερες ΕΡΑ να είναι πράγματι σε θέση να συμπεράνουν ότι υπάρχει μια τέτοια υποκατάσταση στις εθνικές τους αγορές.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η κύρια λειτουργική διαφορά αφορά στην κινητικότητα που ενυπάρχει σε όλες τις υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας. Ενώ οι τεχνολογικές εξελίξεις επιτρέπουν ήδη την παροχή παρόμοιων υπηρεσιών[16] μέσω είτε μίας υπηρεσίας σταθερής πρόσβασης, είτε μίας υπηρεσίας κινητής πρόσβασης, οι υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης δεν μπορούν να προσφέρουν κινητικότητα. Επομένως, ενδέχεται να υπάρχει υποκατάσταση μόνο προς την μία κατεύθυνση, δηλαδή με την υποκατάσταση της σταθερής πρόσβασης από την κινητή πρόσβαση.

Παρά την πιθανή υποκατάσταση προς τη μία κατεύθυνση, οι λειτουργικές διαφορές παραμένουν. Παραδείγματος χάρη, μία σύνδεση σταθερής τηλεφωνίας αφορά όλα τα μέλη του νοικοκυριού σε αντίθεση με τον προσωπικό, εξατομικευμένο συνήθως χαρακτήρα των συνδέσεων κινητής τηλεφωνίας. Λειτουργικές διαφορές εντοπίζονται επίσης στην ποιότητα της υπηρεσίας που αντιλαμβάνεται ο χρήστης και στη διαθεσιμότητα δικτύου.

Σύμφωνα με την Έρευνα Καταναλωτών Απριλίου 2015 που διενεργήθηκε για λογαριασμό της ΕΕΤΤ[17], το 83% των ερωτηθέντων που δήλωσαν κατοχή κινητού τηλεφώνου, θεωρούν την 'ποιότητα της κλήσης'[18] σημαντικό παράγοντα που λαμβάνουν υπόψη τους προκειμένου να αποφασίσουν εάν θα κάνουν μία κλήση από σταθερό ή από κινητό τηλέφωνο όταν βρίσκονται στο σπίτι τους. Η 'ποιότητα κλήσης' παρουσιάζεται ως ο δεύτερος πιο σημαντικός παράγοντας για τους ερωτηθέντες μετά την 'χρέωση της κλήσης', την οποία αντίστοιχα θεωρεί σημαντική το 91% των ερωτηθέντων. Η ποιότητα που αντιλαμβάνεται ο χρήστης αξιολογήθηκε ως σημαντικότερος παράγοντας συγκριτικά με τον παράγοντα 'ευκολία' (ο οποίος κρίθηκε σημαντικός παράγοντας από το 80%), τους 'λόγους υγείας' (αντίστοιχα 72%) και την 'ασφάλεια επικοινωνίας/ διασφάλιση απορρήτου' (68%). Επιπρόσθετα, από τους ερωτηθέντες με σταθερό τηλέφωνο το 57% συμφώνησαν με την πρόταση ότι 'όσον αφορά στην ποιότητα τηλεφωνικών κλήσεων και το λόγο χρήσης

---

16 Π.χ. την ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο.

17 Σημειώνεται ότι η έρευνα αφορούσε την παροχή ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην ελληνική επικράτεια, και διενεργήθηκε από την εταιρεία Metron Analysis, με την μορφή προσωπικών συνεντεύξεων στα νοικοκυριά των ερωτώμενων (ένας ερωτώμενος ανά νοικοκυριό, τον Απρίλιο 2015, σε πανελλαδικό δείγμα 2008 ατόμων, ηλικίας 18 ετών και άνω).

18 Ο όρος 'ποιότητα κλήσης' αναφέρεται στην ποιότητα της κλήσης την οποία αντιλαμβάνεται ο χρήστης.

σταθερού τηλεφώνου δεν υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση πέρα από τη σταθερή τηλεφωνία'. Με την πρόταση αυτή διαφώνησε το 21%, ενώ το 19% δεν πήρε σαφή θέση.

Συνεπώς, είναι σαφές ότι στους τελικούς χρήστες υπάρχει η αντίληψη της ύπαρξης λειτουργικών διαφορών μεταξύ των συνδέσεων/ κλήσεων σταθερής και κινητής τηλεφωνίας.

Οι δύο από τις τρεις εταιρίες κινητής τηλεφωνίας που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα (Vodafone και Cosmote) προσφέρουν, η μία από το 2007 και η άλλη από το 2008, υπηρεσίες τηλεφωνίας οικιακής ζώνης (Homezone). Οι υπηρεσίες αυτές, μέσω μιας κάρτας SIM και με χρήση του δικτύου της κινητής τηλεφωνίας, προσφέρουν στον συνδρομητή τη δυνατότητα, εντός μιας προκαθορισμένης γεωγραφικής περιοχής (οικιακή ζώνη), να πραγματοποιεί κλήσεις σε σταθερούς γεωγραφικούς αριθμούς σε τιμές συγκρίσιμες με τις τιμές σταθερής τηλεφωνίας του ΟΤΕ. Επιτρέπουν επίσης στο συνδρομητή να λαμβάνει κλήσεις μέσω ενός σταθερού γεωγραφικού αριθμού. Η πρόσβαση για υπηρεσίες τύπου Homezone παρέχεται δεσμοποιημένη με ένα αριθμό κλήσεων και συνεπώς δεν είναι δυνατόν να διακριθεί η τιμή της και να συγκριθεί με την τιμή που εφαρμόζει ο ΟΤΕ για τις υπηρεσίες πρόσβασης.

Οι υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης και τηλεφωνίας και οι υπηρεσίες πρόσβασης και τηλεφωνίας οικιακής ζώνης (Homezone) εκτός από την διαφορά στη ποιότητα που αντιλαμβάνεται ο χρήστης, παρουσιάζουν και άλλες λειτουργικές διαφορές, μερικές εκ των οποίων είναι οι εξής:

- Κατά την πραγματοποίηση εξερχόμενων κλήσεων από το συνδρομητή Homezone, δεν εμφανίζεται στον καλούμενο ο σταθερός γεωγραφικός του αριθμός, αλλά είτε εμφανίζεται ο κινητός αριθμός του συνδρομητή Homezone είτε γίνεται απόκρυψη αριθμού.
- Δεν παρέχονται συμπληρωματικές υπηρεσίες, όπως fax, κλήσεις συστημάτων συναγερμού.
- Ο λογαριασμός του συνδρομητή επιβαρύνεται με τέλη κινητής τηλεφωνίας.
- Η παροχή ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο είναι εφικτή αλλά αποτελεί επί του παρόντος ακριβότερη λύση από το ADSL.

Μία επιπλέον σημαντική διαφορά, αφορά τη δυνατότητα του καταναλωτή να προμηθεύεται και υπηρεσίες διαδικτύου μέσω μίας υπηρεσίας πρόσβασης σε σταθερό δίκτυο, ανάγκη η οποία δεν ικανοποιείται μέσω της πρόσβασης της υπηρεσίας Homezone. Στη περίπτωση του Homezone, ο καταναλωτής θα πρέπει να διαθέτει και μία υπηρεσία σταθερής ή κινητής πρόσβασης, από τον ίδιο ή κάποιον άλλο πάροχο, για να εξασφαλίσει την πρόσβασή του στο διαδίκτυο.

Παρά το χαμηλό κόστος με το οποίο προσφέρεται σήμερα μία υπηρεσία Homezone[19] (πάγιο το οποίο δεσμοποιεί την πρόσβαση με λεπτά ομιλίας), από την στιγμή έναρξης της παροχής των υπηρεσιών Homezone έως σήμερα η χρήση τους παραμένει περιορισμένη, γεγονός που επιβεβαιώνει τα όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω για την ύπαρξη λειτουργικών διαφορών μεταξύ των υπηρεσιών Homezone και των υπηρεσιών πρόσβασης σταθερής τηλεφωνίας.

Ο αριθμός των συνδρομητών που έχει εγγραφεί στις υπηρεσίες Homezone παραμένει αρκετά μικρός. Όπως φαίνεται στον Πίνακα 6 οι συνδρομές Homezone ανέρχονταν στο τέλος του 2015 περίπου στις 133 χιλιάδες, αριθμός που αντιστοιχεί στο 2,8% περίπου των σταθερών γραμμών πρόσβασης.

Πίνακας 6: Συνδρομές Homezone

	31/12/2010	**31/12/2011**	**31/12/2012**	**31/12/2013**	**31/12/2014**	**31/12/2015**
Συνδρομές Homezone (σε χιλ.)	140	144	153	160	142	133
Αριθμός σταθερών γραμμών πρόσβασης (σε χιλ.)	5.198	5.075	4.908	4.790	4.758	4.743
Συνδρομές Homezone ως % των σταθερών γραμμών πρόσβασης	2,69%	2,84%	3,12%	3,33%	2,98%	2,8%

Πηγή: ΕΕΤΤ

Εξέλιξη συνδέσεων

Η ΕΕΤΤ παρουσίασε ανωτέρω, στην Ενότητα 2.2.1.1.4, στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη των συνδέσεων σταθερής τηλεφωνίας. Όπως σημειώθηκε, ο αριθμός συνδέσεων σταθερής τηλεφωνίας PSTN, ISDN BRA και managed VoIP, από τα τέλη του 2010 έως και το τέλος του 2015 μειώθηκε κατά περίπου 8,86%, φθάνοντας τις 4.737.317 συνδέσεις. Κατά τη διάρκεια

[19] Ενδεικτικά αναφέρονται: COSMOTE Home Telephony SIM M (μηνιαίο πάγιο 11,59€ με ΦΠΑ 600 λεπτά ομιλίας προς σταθερά δίκτυα) και Vodafone για το σπίτι 500 σταθερά (11,50€/μήνα με ΦΠΑ για υπηρεσίες πρόσβασης και 500 λεπτά ομιλίας προς σταθερά)

της περιόδου τέλος του 2010 έως και το τέλος του 2015, ο αριθμός των συνδέσεων PRA ISDN αυξήθηκε κατά περίπου 0,58%, φθάνοντας τις 6.041 συνδέσεις. Συνολικά ο αριθμός των σταθερών συνδέσεων μειώθηκε κατά 460.681 γραμμές (περίπου 8,85%) κατά τη διάρκεια της περιόδου τέλος του 2010 έως και το τέλος του 2015.

Από τα τέλη του 2010 έως και το τέλος του 2015, οι ενεργές[20] συνδέσεις κινητής τηλεφωνίας εξελίχθηκαν ως εξής:[21]

Πίνακας 7: Αριθμός ενεργών συνδέσεων κινητής τηλεφωνίας

	31/12/2010	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015
Σύνολο ενεργών συνδέσεων	12.292.716	12.127.985	12.897.011[22]	12.518.645[23]	12.144.598	12.566.650

Παρατηρείται ότι οι γραμμές σταθερής πρόσβασης βαίνουν σταθερά μειούμενες ενώ στην περίπτωση της κινητής πρόσβασης μπορεί να παρατηρηθούν αυξομειώσεις στο σύνολο των ενεργών συνδρομητών γεγονός που αντανακλά ότι οι δύο υπηρεσίες έρχονται να καλύψουν διαφορετικές ανάγκες των καταναλωτών. Ο απόλυτος αριθμός των συνδέσεων κινητής τηλεφωνίας φαίνεται να αντανακλά την υψηλή διείσδυση της κινητής τηλεφωνίας που έχει παρατηρηθεί κατά την ίδια περίοδο στα περισσότερα Κράτη Μέλη της ΕΕ, ανεξάρτητα από την όποια επίδραση επί των σταθερών συνδέσεων.

Τιμολόγηση

Το επόμενο βήμα είναι να εξεταστεί η επίδραση που θα είχε στον τελικό χρήστη μια αύξηση έως και 10% πάνω από την ανταγωνιστική τιμή για τις υπηρεσίες πρόσβασης σταθερής τηλεφωνίας και το βαθμό στον οποίο ο τελικός χρήστης θα μεταστρεφόταν σε υπηρεσίες πρόσβασης κινητής τηλεφωνίας υπό τις συνθήκες αυτές (και αντιστρόφως).

---

20 Ως "ενεργές συνδέσεις" ορίζονται οι συνδέσεις που έχουν προκαλέσει την δημιουργία λιανικού ή χονδρικού εσόδου εντός του τελευταίου τριμήνου.

21 Σημειώνεται ότι τα στοιχεία αφορούν όλες τις συνδέσεις κινητής.

22 Τα στοιχεία ενεργών συνδέσεων αφορούν σε συνδέσεις κινητής τηλεφωνίας. Τα στοιχεία για 31/12/2012 παρουσιάζονται διορθωμένα ως προς τον αριθμό των datacards, ο οποίος εκ παραδρομής είχε συμπεριληφθεί σε αυτά.

23 Τα στοιχεία ενεργών συνδέσεων αφορούν σε συνδέσεις κινητής τηλεφωνίας. Τα στοιχεία για 31/12/2013, παρουσιάζονται διορθωμένα ως προς τον αριθμό των datacards, ο οποίος εκ παραδρομής είχε συμπεριληφθεί σε αυτά.

Οι διαφορές μεταξύ του τρόπου τιμολόγησης των σταθερών και των κινητών υπηρεσιών, καθιστούν εξαιρετικά δύσκολη τη σύγκριση μεταξύ τους. Μία πολύ σημαντική διαφορά είναι ότι κατά κανόνα η πρόσβαση κινητής τηλεφωνίας πωλείται ως τμήμα μιας δεσμοποιημένης υπηρεσίας πρόσβασης και κλήσεων. Το γεγονός αυτό καθιστά πολύ δύσκολη τη διάκριση του κόστους της κινητής πρόσβασης από τις κλήσεις κινητής τηλεφωνίας. Έτσι, τα προγράμματα κινητής τηλεφωνίας (τόσο τα προπληρωμένα όσο και τα συμβόλαια) συνήθως περιλαμβάνουν τα λεγόμενα «δωρεάν» λεπτά κλήσεων (με διάφορους πιθανούς περιορισμούς χρήσης που αφορούν π.χ. το δίκτυο του καλούμενου κλπ). Από την άλλη, το κόστος πρόσβασης σε σταθερό δίκτυο, μπορεί να είναι διακριτό, όπως αναφέρθηκε στην παράγραφο 2.1.2.2. Βέβαια, υπάρχουν και αρκετά προϊόντα σταθερής πρόσβασης, τα οποία προσφέρουν οι εναλλακτικοί πάροχοι σταθερής τηλεφωνίας και ο ΟΤΕ, που παρέχουν κλήσεις σε συνδυασμό με σταθερή πρόσβαση και σε κάποιες περιπτώσεις και άλλες υπηρεσίες (π.χ. υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης) έναντι ενός πάγιου τέλους. Ωστόσο, η σύγκριση μεταξύ δύο τέτοιων πακέτων, τα οποία περιλαμβάνουν σταθερή και κινητή πρόσβαση αντίστοιχα, θα ήταν πολύ δύσκολη για τον καταναλωτή καθώς ενδεχομένως περιλαμβάνουν διαφορετικό αριθμό λεπτών κλήσεων, τύπο κλήσεων, ή ακόμα και άλλες υπηρεσίες όπως τα σύντομα μηνύματα (SMS). Συνεπώς, σε περίπτωση μίας αύξησης της τιμής της σταθερής πρόσβασης κατά 10%, λόγω της διαφοροποίησης της τιμής όλου του πακέτου κινητών υπηρεσιών, όπως αυτό προσφέρεται σήμερα δεν είναι ξεκάθαρο αν οι καταναλωτές θα μεταστρέφονταν σε υπηρεσία κινητής πρόσβασης. Επιπλέον, ενδεχομένως οι καταναλωτές θα αξιολογήσουν και το κόστος των κλήσεων εκτός πακέτου, όταν θα εξετάσουν την πιθανότητα μεταστροφής τους από ένα πακέτο σταθερής σε ένα πακέτο κινητής, καθώς ακόμα σήμερα το κόστος μίας κλήσης από σταθερό προς σταθερό δίκτυο είναι, στις περισσότερες περιπτώσεις, σημαντικά χαμηλότερο από ό,τι το κόστος μίας κλήσης από κινητό προς σταθερό δίκτυο.

Σημειώνεται επίσης, ότι το κόστος μιας γραμμής πρόσβασης σταθερής τηλεφωνίας μοιράζεται μεταξύ περισσότερων του ενός χρηστών, ενώ μόνο ένας χρήστης αναλαμβάνει το κόστος μίας πρόσβασης κινητής τηλεφωνίας.

Επιπροσθέτως, στην περίπτωση απόκτησης μίας νέας υπηρεσίας πρόσβασης κινητής τηλεφωνίας (δηλ. ενός νέου αριθμού) ο συνδρομητής δεν χρεώνεται για τέλος σύνδεσης, όπως στην περίπτωση της σταθερής.

Τέλος σημειώνεται ότι οι υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας επιβαρύνονται με τέλη κινητής τηλεφωνίας που κυμαίνονται από 12% ως 20%.

Συνεπώς είναι πολύ δύσκολο να συγκριθούν οι τιμές πρόσβασης σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, και ως εκ τούτου είναι δύσκολο να διακρίνει κανείς την πιθανή επίδραση της

τιμολόγησης στη ζήτηση των αντίστοιχων λιανικών υπηρεσιών κινητής και σταθερής πρόσβασης.

Υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς

Η υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς μπορεί να υπάρξει εάν ένας πάροχος δικτύου κινητής πρόσβασης θα ανταποκρινόταν σε μια τιμολογιακή αύξηση έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο σταθερής πρόσβασης ξεκινώντας την παροχή, και αντιστρόφως.

Δεδομένων των λειτουργικών διαφορών μεταξύ των υπηρεσιών πρόσβασης σταθερής τηλεφωνίας και πρόσβασης κινητής τηλεφωνίας, η ΕΕΤΤ δεν πιστεύει ότι οι πάροχοι πρόσβασης σταθερής τηλεφωνίας θα κατασκεύαζαν εναλλακτικά δίκτυα πρόσβασης κινητής τηλεφωνίας ως ανταπόκριση σε μια τέτοια αύξηση της λιανικής τιμής πρόσβασης κινητής τηλεφωνίας, ενόψει του κόστους, του χρόνου που απαιτείται, αλλά και του σχετικού καθεστώτος πρόσβασης στο σχετικό φάσμα. Από την άλλη, για να εισέλθει ένας πάροχος δικτύου κινητής τηλεφωνίας στην αγορά της σταθερής πρόσβασης, ως ανταπόκριση σε μια αύξηση τιμής της σταθερής πρόσβασης, θα πρέπει να καταστεί σε θέση να παρέχει ένα προϊόν το οποίο θα έχει ανάλογη τιμή και ποιότητα της πρόσβασης σε σταθερό δίκτυο. Για να καταστεί αυτό δυνατόν, θα πρέπει είτε να κατασκευάσει ένα σταθερό δίκτυο πρόσβασης ή να αναπτύξει και να παρέχει ένα προϊόν (μέσω του δικτύου του κινητής τηλεφωνίας), το οποίο να έχει τα λειτουργικά χαρακτηριστικά ενός προϊόντος σταθερής πρόσβασης. Στη δεύτερη περίπτωση, θα έπρεπε να το κάνει υπό όρους (τιμολογιακούς, ποιότητας) που θα καθιστούσαν το συνολικό πακέτο (όχι μόνο το τμήμα του που αφορά την πρόσβαση) υποκατάστατο των υπηρεσιών σταθερής.

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, η Vodafone και η Cosmote ήδη διαθέτουν στην αγορά ένα τέτοιο προϊόν, τις υπηρεσίες Homezone, η διείσδυση των οποίων παραμένει περιορισμένη.

Αν και τα προϊόντα Homezone προσφέρονται ήδη σε περιοχές στις οποίες τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας διαθέτουν κάλυψη, ο χρήστης πρέπει να έχει επαρκή ραδιοκάλυψη εντός της οικίας του προκειμένου να δύναται να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες. Συνεπώς, για να προσφέρουν οι πάροχοι δικτύων κινητής τηλεφωνίας τις υπηρεσίες τους σε εθνικό επίπεδο σε μια μεγάλη πελατειακή βάση ως υπηρεσία ανταγωνιστική και όχι συμπληρωματική των υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας και πρόσβασης, θα πρέπει να κάνουν αλλαγές στο δίκτυό τους για να αντιμετωπίσουν το ζήτημα της ποιότητας υπηρεσίας/σήματος. Αυτό θα απαιτούσε, τουλάχιστον, επενδύσεις για την αύξηση της ισχύος των υφιστάμενων υποδομών ραδιοσυχνοτήτων και, πιθανόν, την κατασκευή πρόσθετων κεραιών για να ενισχυθεί το σήμα εντός των κτηρίων στις πιο πυκνοκατοικημένες περιοχές. Επίσης, οι περισσότεροι πάροχοι κινητής τηλεφωνίας θα πρέπει να εγκαταστήσουν πρόσθετες υποδομές στις γεωγραφικές περιοχές στις οποίες επί του παρόντος δεν παρέχουν κάλυψη. Οι περισσότεροι πάροχοι κινητής τηλεφωνίας κατασκευάζουν τα δίκτυά τους με σκοπό να

επιτύχουν πληθυσμιακή και όχι γεωγραφική κάλυψη. Προκειμένου να ανταγωνιστούν ένα πλήρες σταθερό δίκτυο πρόσβασης, θα πρέπει να εγκαταστήσουν πρόσθετες υποδομές προκειμένου να εξαλείψουν τα κενά στην κάλυψη.

Συνεπώς, και στις δύο περιπτώσεις εισόδου παρόχου δικτύου κινητής τηλεφωνίας στην αγορά σταθερής πρόσβασης (είτε με ανάπτυξη υποδομής σταθερής πρόσβασης, είτε με παροχή λιανικού προϊόντος ισοδύναμου με τη σταθερή πρόσβαση μέσω του δικτύου κινητής τηλεφωνίας), η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι το κόστος της απαιτούμενης επένδυσης καθώς και το μακροπρόθεσμο χρονοδιάγραμμα αυτής καθιστούν αυτή την υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς απίθανη κατά τη διάρκεια της παρούσας εξέτασης.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και από την πλευρά της προσφοράς, δεν υπάρχει υποκαταστασιμότητα μεταξύ της πρόσβασης σταθερής τηλεφωνίας και της πρόσβασης κινητής τηλεφωνίας και συνεπώς οι δύο αυτές υπηρεσίες δεν εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά.

2.2.1.2.4. Εξέταση του εάν όλες οι μορφές λιανικής πρόσβασης στο Δημόσιο Τηλεφωνικό Δίκτυο με μεταγωγή κυκλώματος (PSTN, ISDN BRA, ISDN PRA) ανήκουν σε μία ενιαία σχετική αγορά προϊόντων

Η ΕΕΤΤ έχει προσδιορίσει δύο μορφές γραμμών πρόσβασης με μεταγωγή κυκλώματος, συγκεκριμένα τις γραμμές πρόσβασης PSTN και τις γραμμές πρόσβασης ISDN. Σχετικά με τις τελευταίες, υπάρχουν δύο διαφορετικοί τύποι γραμμών πρόσβασης: ISDN BRA (χαμηλή χωρητικότητα) και ISDN PRA (υψηλή χωρητικότητα).

Υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης

Στο πλαίσιο της εξέτασης της υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης, η ΕΕΤΤ εξέτασε τη λειτουργική υποκατάσταση μεταξύ των διαφόρων μορφών πρόσβασης με μεταγωγή κυκλώματος, καθώς και την τιμολόγησή τους.

Λειτουργική υποκατάσταση

Όλες οι γραμμές πρόσβασης με μεταγωγή κυκλώματος που παρέχονται επί του παρόντος στην Ελλάδα προσφέρουν σταθερή πρόσβαση σε δίκτυα που μπορούν να υποστηρίξουν υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας.

Η PSTN είναι η πιο απλή μορφή γραμμής πρόσβασης, που παρέχει στον συνδρομητή μόνο μια γραμμή φωνής. Η ίδια γραμμή μπορεί εναλλακτικά να προσφέρει dial up πρόσβαση στο

διαδίκτυο με ταχύτητα δεδομένων έως και 56 Kbps[24]. Σημειώνεται ότι ο τελικός χρήστης δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει αμφότερες τις υπηρεσίες ταυτόχρονα.

Οι τελικοί χρήστες δύναται να επιλέξουν την πρόσβαση BRA ISDN εάν χρειάζονται περισσότερα από ένα κανάλια φωνής ή έναν συνδυασμό καναλιών για φωνή και για δεδομένα ή ένα κανάλι υψηλής ταχύτητας (το οποίο επιτυγχάνεται δια της δόμησης των καναλιών) ή συμπληρωματικές υπηρεσίες ISDN. Από λειτουργική άποψη, οι γραμμές ISDN δύναται να θεωρηθούν ως 'πολλαπλάσια' των γραμμών PSTN, χρησιμοποιώντας τερματικό εξοπλισμό ISDN για την παροχή διαφανούς μετάδοσης δεδομένων.

Δομημένα κανάλια BRA ISDN δύνανται να παρέχουν ταχύτητες δεδομένων περίπου της τάξης των 128 Kbps. Μια συνήθης αδόμητη σύνδεση BRA ISDN παρέχει δύο κανάλια των 64 Kbps, τα οποία δύναται να χρησιμοποιηθούν για υπηρεσίες φωνής ή δεδομένων.

Δομημένα κανάλια ISDN PRA δύνανται να παρέχουν στον τελικό χρήστη 30 γραμμές φωνής ή ταχύτητα δεδομένων έως και 2 Mbps.

Επιπρόσθετα, οι υπηρεσίες με πρόσβαση κυρίως ISDN PRA είναι σημαντικές μόνο σε τελικούς χρήστες με PBXs ή άλλο CPE (Customer Premises Equipment) μέσω των οποίων μπορούν να παρασχεθούν και άλλες υπηρεσίες όπως για παράδειγμα ιδεατά ιδιωτικά δίκτυα.

Βάσει των ανωτέρω, ενώ οι χρήστες που διαθέτουν γραμμές πρόσβασης ISDN BRA μπορεί να θεωρήσουν κατάλληλη την απόκτηση δύο γραμμών PSTN (εκτός εάν οι χρήστες αυτοί διαθέτουν PABX που απαιτεί πρόσβαση ISDN), αυτό δεν ισχύει για τους τελικούς χρήστες με γραμμές πρόσβασης ISDN PRA.

Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η πρόσβαση PRA ISDN από τη μία πλευρά, και η BRA ISDN και PSTN πρόσβαση από την άλλη, δεν είναι λειτουργικά εναλλάξιμες.

Καθώς η πρόσβαση ISDN PRA και ISDN BRA/PSTN δεν είναι λειτουργικά υποκατάστατες μορφές πρόσβασης, οι ως άνω υπηρεσίες δεν ανήκουν από πλευρά ζήτησης στην ίδια σχετική αγορά.

Τιμολόγηση

Εφαρμόζοντας το τεστ του υποθετικού μονοπωλίου, η ΕΕΤΤ πρέπει να εξετάσει την έκταση στην οποία θα υπήρχε μεταστροφή μεταξύ των διαφορετικών μορφών πρόσβασης μεταγωγής κυκλώματος, συνεπεία μιας αύξησης της τιμής άνω του ανταγωνιστικού

---

[24] Η ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο (υπηρεσίες DSL μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN ή ISDN BRA) δεν εμπίπτει στο πεδίο εξέτασης της παρούσας ανάλυσης αγορών.

επιπέδου έως και 10%. Ως σημείο εκκίνησης, η ΕΕΤΤ εξέτασε τις υφιστάμενες τιμολογιακές διαφοροποιήσεις μεταξύ των διαφορετικών μορφών πρόσβασης με μεταγωγή κυκλώματος που θα μπορούσαν να εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά. Δεδομένου ότι ο ΟΤΕ είναι ο πάροχος με το υψηλότερο μερίδιο αγοράς, η ΕΕΤΤ θα χρησιμοποιήσει τις λιανικές του τιμές ως βάση για την τιμολογιακή ανάλυση.

Τα τέλη σύνδεσης και τα μηνιαία πάγια τέλη για γραμμές σύνδεσης PSTN και ISDN BRA φαίνονται στον κατωτέρω πίνακα 8. Οι χρεώσεις αυτές εφαρμόζονται ενιαία στην ελληνική επικράτεια, τόσο για εταιρικούς όσο και για οικιακούς πελάτες.

Πίνακας 8: Τέλη σύνδεσης και τα μηνιαία πάγια τέλη για γραμμές σύνδεσης PSTN και ISDN BRA (Οκτώβριος 2016)

Τύπος Γραμμής Πρόσβαση;	Εφάπαξ Τέλος Σύνδεσης	Μηνιαίο Πάγιο Τέλος
PSTN	€36,38	€15,38
ISDN BRA	€54,58	€19,72

(οι τιμές περιλαμβάνουν ΦΠΑ 24%)

Δεδομένου ότι οι ISDN BRA γραμμές υποστηρίζουν 2 κανάλια για χρήση φωνής ή/και δεδομένων ενώ οι γραμμές PSTN παρέχουν ένα κανάλι φωνής ή/ και δεδομένων η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ένας χρήστης ο οποίος επιθυμεί να έχει 2 κανάλια θα επέλεγε την αγορά μιας ISDN BRA γραμμής αντί για την αγορά 2 γραμμών PSTN.

Υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς

Για την παροχή γραμμών πρόσβασης PSTN ή ISDN BRA, το σημαντικότερο τμήμα της απαιτούμενης επένδυσης είναι αυτό της κατασκευής του τελευταίου άκρου, συγκεκριμένα του τμήματος του δικτύου πρόσβασης που φθάνει στον τελικό χρήστη. Το τμήμα αυτό ήδη υπάρχει για τους παρόχους που προσφέρουν PSTN και θέλουν να προσφέρουν ISDN BRA και αντιστρόφως. Συνεπώς, μια αύξηση της τάξης έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο υπηρεσιών πρόσβασης PSTN θα μπορούσε να οδηγήσει έναν πάροχο υπηρεσίας BRA ISDN να παράσχει υπηρεσίες PSTN πρόσβασης και αντιστρόφως.

Αντίθετα, υπάρχουν διαφορές στις οικονομίες κλίμακας κατά την παροχή πρόσβασης PRA ISDN και γραμμών πρόσβασης BRA ISDN/ PSTN. Οι πελάτες PRA ISDN έχουν εν γένει μεγαλύτερο μέγεθος και υψηλότερες απαιτήσεις, που σε συνδυασμό με το ότι τείνουν να είναι πιο συγκεντρωμένοι γεωγραφικά, αλλάζει τη φύση του κόστους παροχής των υπηρεσιών PRA ISDN στους πελάτες αυτούς σε σχέση με το κόστος παροχής προϊόντων ευρύτερης κατανάλωσης όπως BRA ISDN/ PSTN.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ διαμορφώνει την αρχική άποψη ότι οι συνδέσεις PSTN και οι συνδέσεις BRA ISDN ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά, ενώ οι συνδέσεις PRA ISDN δεν αποτελούν τμήμα αυτής της σχετικής αγοράς προϊόντων.

2.2.1.2.5. Εξέταση του εάν η πρόσβαση στο τηλεφωνικό δίκτυο μέσω PSTN/ISDN BRA και γραμμών πρόσβασης managed VoIP ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων

Η ΕΕΤΤ διαπίστωσε στην Ενότητα 2.2.1.2.4, ότι οι γραμμές πρόσβασης PSTN και BRA ISDN ανήκουν σε μία σχετική αγορά προϊόντων. Αντίθετα, η πρόσβαση PRA ISDN δεν ανήκει στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων. Στην παρούσα Ενότητα, η ΕΕΤΤ εξετάζει εάν η πρόσβαση στο δίκτυο φωνητικής τηλεφωνίας μέσω συνδέσεων πρόσβασης managed VoIP ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων με την πρόσβαση σε υπηρεσίες τηλεφωνίας μέσω συνδέσεων PSTN/BRA ISDN.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης των υπηρεσιών ΑΠΤΒ, οι εναλλακτικοί πάροχοι προσφέρουν, μεταξύ άλλων, υπηρεσίες φωνής μέσω δικτύων δεδομένων με τη χρήση της μεταγωγής πακέτων, σε αντίθεση με τη μεταγωγή κυκλωμάτων που χρησιμοποιείται παραδοσιακά στην τηλεφωνία. Είναι σύνηθες οι πάροχοι δικτύου να ελέγχουν τις υπηρεσίες μεταγωγής πακέτων με σκοπό τη διασφάλιση της ποιότητας της παρεχόμενης υπηρεσίας. Οι υπηρεσίες μεταγωγής πακέτων προσφέρουν τα χαρακτηριστικά της παραδοσιακής τηλεφωνίας χωρίς να διαφοροποιούνται από αυτήν. Η πρόσβαση στις συγκεκριμένες υπηρεσίες μπορεί να επιτευχθεί μέσω συνδέσεων που υποστηρίζουν μεταφορά φωνής μέσω IP (τεχνολογία VoIP στο δίκτυο πρόσβασης).

Σύμφωνα με την Απόφαση της ΕΕΤΤ για τις λιανικές κλήσεις[25] (3ος γύρος ανάλυσης), η ΕΕΤΤ έχει κρίνει ότι οι υπηρεσίεςVoIP που προσφέρονται μέσω ευρυζωνικών συνδέσεων από τον ίδιο πάροχο δικτύου και οι οποίες διαθέτουν όλες τις δυνατότητες της παραδοσιακής τηλεφωνίας, θεωρούνται υποκατάστατο της παραδοσιακής τηλεφωνίας.

---

25 Με τίτλο "Μερική κατάργηση της απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 595/013/10.03.2011 (ΦΕΚ 533/Β/06.04.2011), στο πλαίσιο του 3ου κύκλου ανάλυσης της αγοράς εθνικών κλήσεων που παρέχονται σε οικιακούς και μη οικιακούς πελάτες σε σταθερή θέση στην Ελλάδα (κλήσεις προς γεωγραφικούς και μη γεωγραφικούς αριθμούς στην Ελλάδα) [σύμφωνα με το σημείο 6 της υπ' αριθ. 2008/850/ΕΚ Σύστασης της ΕΕ σχετικά με τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις διαβουλεύσεις, το άρθρο 7 της Οδηγίας (2002/21/ΕΚ, όπως ισχύει τροποποιηθείσα και το άρθρο 16 του Ν. 4070/2012 (ΦΕΚ 82/Α/10.04.2012) όπως ισχύει]

Υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης

Η ΕΕΤΤ ανέλυσε τη λειτουργική υποκατάσταση και την τιμολόγηση όσον αφορά τις διάφορες μορφές πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο.

Λειτουργική υποκατάσταση

Από λειτουργική άποψη, η πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο μέσω συνδέσεων πρόσβασης managed VoIP, είναι ισοδύναμη με την πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο μέσω συνδέσεων PSTN/ISDN BRA, καθώς, αν και μέσω διαφορετικών τεχνολογιών, ουσιαστικά προσφέρουν πρόσβαση σε ισοδύναμες υπηρεσίες.

Επιπλέον, για την παροχή πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, οι εναλλακτικοί πάροχοι (μέσω ΑΠΤΒ) και ο ΟΤΕ βασίζονται στα χάλκινα συνεστραμμένα ζεύγη. Ο ΟΤΕ παρέχει γραμμές πρόσβασης PSTN/ISDN BRA και στα άμεσα πλάνα του σχεδιάζει να ξεκινήσει την παροχή υπηρεσιών μέσω γραμμών VoIP, ενώ οι εναλλακτικοί πάροχοι προσφέρουν γραμμές πρόσβασης, συχνά χωρίς να προσδιορίζουν εάν χρησιμοποιούν τεχνολογία VoIP ή PSTN/ISDN και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους χωρίς να τις διαφοροποιούν από τις παραδοσιακές υπηρεσίες τηλεφωνίας. Η μόνη απτή διαφορά σχετίζεται με τη διαθεσιμότητα της υπηρεσίας, καθώς η διαθεσιμότητα πρόσβασης managed VoIP εξαρτάται από την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος.

Τιμολόγηση

Αναφορικά με τις γραμμές πρόσβασης managed VoIP, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι οι πάροχοι δικτύου εφαρμόζουν παρόμοιες ή ταυτόσημες χρεώσεις με αυτές της παραδοσιακής τηλεφωνίας.

Συμπέρασμα

Ενόψει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η πρόσβαση στο τηλεφωνικό δίκτυο μέσω PSTN/BRA ISDN από τη μία πλευρά και οι γραμμές πρόσβασης managed VoIP από την άλλη είναι λειτουργικά υποκατάστατες όσον αφορά στην παροχή υπηρεσιών πρόσβασης.

Υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς

Η ΕΕΤΤ εξέτασε το βαθμό στον οποίο οι πάροχοι γραμμών πρόσβασης managed VoIP θα ανταποκρίνονταν σε μια αύξηση τιμών έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου στις υπηρεσίες πρόσβασης PSTN/ISDN BRA.

Η παροχή γραμμών πρόσβασης PSTN/ISDN BRA από τη μία πλευρά και γραμμών πρόσβασης managed VoIP από την άλλη βασίζονται στο δίκτυο πρόσβασης χαλκού ενώ σε μελλοντική φάση αναμένεται οι γραμμές πρόσβασης να βασίζονται σε δίκτυο οπτικών ινών.

Οι πάροχοι γραμμών πρόσβασης managed VoIP, μέσω της ΑΠΤΒ, έχουν τη δυνατότητα χρήσης του δικτύου πρόσβασης του σταθερού κοινοποιημένου φορέα για την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών, καθώς και υπηρεσιών πρόσβασης και τηλεφωνικών κλήσεων, στις περιοχές που καλύπτονται από τα κέντρα του ΟΤΕ στα οποία έχουν εγκαταστήσει τον εξοπλισμό τους.

Στις περιοχές αυτές οι συγκεκριμένοι πάροχοι έχουν ήδη υλοποιήσει το μεγαλύτερο μέρος των απαιτούμενων επενδύσεων (και μάλιστα υπό τη μορφή μη ανακτήσιμου κόστους) προκειμένου να αποκτήσουν τον έλεγχο των απαιτούμενων ευκολιών πρόσβασης. Η απαιτούμενη επένδυση για την παροχή υπηρεσιών πρόσβασης PSTN από ένα πάροχο που προσφέρει υπηρεσίες πρόσβασης managed VoIP, θα αφορούσε την εγκατάσταση κατάλληλων καρτών στα λειτουργούντα DSLAM. Συνεπώς δεν θα ήταν υπερβολικά μεγάλη η επένδυση και η παροχή υπηρεσιών πρόσβασης PSTN θα ήταν σχετικά άμεση.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ένας πάροχος γραμμών πρόσβασης managed VoIP θα ήταν σε θέση να ανταγωνιστεί τον υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο πρόσβασης PSTN/ISDN BRA χωρίς να αλλάξει καν την τεχνολογία των λιανικών του υπηρεσιών, σε περίπτωση που ο τελευταίος προέβαινε σε αύξηση έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου.

Από την άλλη μεριά, η μεταστροφή ενός παρόχου πρόσβασης PSTN/ISDN BRA στην διάθεση υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης μέσω γραμμών πρόσβασης managed VoIP θεωρείται λογική, εφόσον ο πάροχος ακολουθεί τις τεχνολογικές εξελίξεις και αυξάνει την αποδοτικότητα του δικτύου με την αποτελεσματικότερη διάθεση των πόρων στην περίπτωση των δικτύων μεταγωγής πακέτων. Παρόλα αυτά, η ως άνω μεταστροφή δεν μπορεί να θεωρηθεί άμεση, δεδομένου ότι απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό και σημαντικές επενδύσεις.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ διαπιστώνει ότι η πρόσβαση στο τηλεφωνικό δίκτυο μέσω συνδέσεων PSTN/BRA ISDN από τη μία πλευρά και η πρόσβαση στο τηλεφωνικό δίκτυο μέσω γραμμών πρόσβασης managed VoIP από την άλλη ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων.

2.2.1.2.6. Εξέταση του εάν Υπάρχουν Χωριστές Αγορές Πρόσβασης για Οικιακούς και Μη Οικιακούς Πελάτες

Στο πλαίσιο της εξέτασης εάν οι λιανικές υπηρεσίες πρόσβασης που παρέχονται σε οικιακούς και μη οικιακούς πελάτες εμπίπτουν σε μια ενιαία σχετική αγορά προϊόντων, η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν υπάρχουν διαφορές στους όρους με τους οποίους παρέχονται οι εν λόγω υπηρεσίες (τόσο από άποψη τιμής όσο και άλλων όρων) που να υποδεικνύουν ότι οι πελάτες δεν θεωρούν τις συνδέσεις που παρέχονται σε οικιακούς και μη οικιακούς πελάτες

εναλλάξιμες. Επιπρόσθετα, η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν υπάρχουν διαφοροποιήσεις κατά την προσφορά των λιανικών υπηρεσιών πρόσβασης σε οικιακούς και μη-οικιακούς πελάτες.
Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι η κατωτέρω ανάλυση εστιάζει κυρίως στην περίπτωση της λιανικής πρόσβασης μέσω PSTN/ISDN BRA και της πρόσβασης μέσω γραμμών managed VoIP, καθώς, λόγω των λειτουργικών χαρακτηριστικών της, η πρόσβαση ISDN PRA παρέχεται αποκλειστικά σε μεγάλους εταιρικούς πελάτες.

Επίσης, σημειώνεται ότι, αν και στην αρχική Σύσταση για τις σχετικές αγορές γινόταν διάκριση μεταξύ πρόσβασης σε οικιακούς και μη οικιακούς πελάτες, στη Σύσταση του 2007 δεν υπήρχε τέτοια διάκριση ενώ στη Σύσταση του 2014 δεν συμπεριλαμβάνεται η αγορά λιανικής πρόσβασης. Το γεγονός ότι στη Σύσταση του 2007 δεν υπήρχε διάκριση οφείλεται[26] κυρίως στο γεγονός ότι σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, οι συμβατικοί όροι πρόσβασης, στα περισσότερα Κράτη Μέλη, δεν διαφέρουν σημαντικά και συστηματικά μεταξύ οικιακών και μη οικιακών πελατών. Οι πάροχοι δεν επιδιώκουν να κατηγοριοποιούν τις διαφορετικές κατηγορίες ζήτησης και συνήθως δεν καταγράφουν εάν κάθε συγκεκριμένη υπηρεσία πρόσβασης παρέχεται σε οικιακό ή μη οικιακό πελάτη, με αποτέλεσμα η συλλογή στοιχείων και για τις δύο κατηγορίες πελατών συχνά να αποδεικνύεται δύσκολη. Επίσης, από την άποψη της προσφοράς, καθώς παρεμφερή προϊόντα (ιδίως οι γραμμές πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο) συχνά χρησιμοποιούνται τόσο από οικιακούς όσο και από μη οικιακούς χρήστες, οι πάροχοι μη οικιακών χρηστών θα μπορούσαν γενικά να κατευθύνουν την παροχή τους σε οικιακούς πελάτες εάν οι τιμές παροχής σε οικιακούς πελάτες αυξάνονταν και αντιστρόφως[27].

Υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης

Η ΕΕΤΤ εξέτασε κατά πόσον διαφορές που σχετίζονται με την αντίληψη και τις πιθανές επιλογές των τελικών χρηστών, την τιμολόγηση και τους άλλους όρους παροχής υποδεικνύουν ότι οι οικιακοί χρήστες θα αντιδρούσαν σε μια αύξηση των λιανικών υπηρεσιών πρόσβασης έως και 10% άνω της ανταγωνιστικής τιμής καταφεύγοντας σε μια υπηρεσία για μη-οικιακούς χρήστες και αντιστρόφως.

---

[26] Βλ. Explanatory Note, Accompanying document to the "Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services", σελ. 22

[27] Βλ. Commission Staff Working Document "Explanatory Note" accompanying document to the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services C(2007) 5406, παρ. 4.2 , σελ 22

Λειτουργική Υποκατάσταση

Οι συνδέσεις πρόσβασης (PSTN, γραμμές πρόσβασης managed VoIP και BRA ISDN) που παρέχονται σε οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες είναι ουσιαστικά λειτουργικά εναλλάξιμες.

Τιμολόγηση και λοιποί όροι παροχής

Κατά την παροχή υπηρεσιών πρόσβασης, ο ΟΤΕ και οι εναλλακτικοί πάροχοι χρεώνουν ένα εφάπαξ τέλος σύνδεσης και ένα μηνιαίο πάγιο τέλος, ανεξάρτητα από την κατανάλωση/ χρήση του πελάτη. Επίσης, ο ΟΤΕ και οι εναλλακτικοί πάροχοι προσφέρουν εκπτωτικά πακέτα για οικιακούς και μη οικιακούς πελάτες, τα οποία παρέχουν κατά κύριο λόγο πρόσβαση και σταθερές κλήσεις έναντι ενός μηνιαίου παγίου τέλους. Οι προσφορές αυτές δεν διαχωρίζουν ως προς το ποσοστό του μηνιαίου παγίου που σχετίζεται με την υπηρεσία πρόσβασης και το ποσοστό που σχετίζεται με τα δωρεάν λεπτά κλήσεων. Τόσο οι οικιακοί, όσο και οι μη οικιακοί πελάτες κάνουν διαφορετικές επιλογές σχετικά με τα υπάρχοντα προϊόντα και προσφορές που θεωρούν καταλληλότερα για τις ανάγκες τους με βάση την οικονομική τους κατάσταση.
Λόγω της μορφής στην οποία παρέχονται τα εκπτωτικά πακέτα, δεν υπάρχουν σαφή κριτήρια και ασφαλή κριτήρια ώστε η ΕΕΤΤ να προβεί στο διαχωρισμό οικιακών και μη οικιακών πελατών. Επί της αρχής, τόσο οι οικιακοί όσο και οι μη οικιακοί χρήστες μπορούν να γίνουν συνδρομητές αυτών των εκπτωτικών σχημάτων. Η εξέταση της ΕΕΤΤ υποδεικνύει ότι οι πελάτες μπορούν να εκμεταλλευτούν τις διαθέσιμες για διάφορες υπηρεσίες εκπτώσεις λιανικών υπηρεσιών (π.χ. που σχετίζονται με τον όγκο), χωρίς να απαιτούνται πολλαπλές ή συγκεκριμένου τύπου γραμμές πρόσβασης. Παραδείγματος χάριν, οι πελάτες μπορούν να κάνουν αρκετές κλήσεις ώστε να εκμεταλλευθούν τα ευρέως διαθέσιμα εκπτωτικά σχήματα χρησιμοποιώντας μόνο μια γραμμή πρόσβασης. Οι εν λόγω εκπτώσεις κλιμακώνονται βάσει του όγκου των κλήσεων ανά μήνα. Συνεπώς, δεν φαίνεται ότι η κατηγορία της ζήτησης που προέρχεται από τις λιανικές υπηρεσίες τηλεφωνίας μπορεί να οδηγήσει σε έναν διαχωρισμό οικιακών/μη οικιακών πελατών στη λιανική αγορά πρόσβασης.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι δυναμικές από πλευράς ζήτησης που παρουσιάζονται στην αγορά, δεν υποδεικνύουν τον ορισμό χωριστών σχετικών αγορών για υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης ανάλογα με το εάν αυτές αποκτώνται από οικιακούς ή μη οικιακούς χρήστες.

Υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς

Αν και οι οικονομίες κλίμακας και σκοπού που δυνητικά διαθέτουν οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στην περίπτωση των πελατών με υψηλότερες δαπάνες ανά σύνδεση πρόσβασης καθιστούν την είσοδο στην παροχή υπηρεσιών σε τέτοιους πελάτες πιο ελκυστική, είναι λίγα τα κίνητρα των εναλλακτικών παρόχων για τη διάθεση υπηρεσιών αποκλειστικά σε μη οικακούς πελάτες σε περιοχές στις οποίες έχουν εγκαταστήσει υποδομές. Ενώ υπάρχουν περιοχές στις οποίες η συγκέντρωση μη οικιακών πελατών είναι υψηλή (π.χ., εμπορικές περιοχές στην Αθήνα), το κόστος παροχής υπηρεσιών σε οικιακούς πελάτες σε περιοχές με υψηλή συγκέντρωση οικιακών πελατών δεν διαφοροποιείται ιδιαίτερα από το σχετικό κόστος παροχής υπηρεσιών σε μη οικιακούς πελάτες εντός εμπορικών περιοχών. Επίσης, το έσοδο ανά γραμμή από τις διαφορετικές κατηγορίες πελατών μπορεί να είναι συγκρίσιμο. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ δεν έχει επαρκή στοιχεία και δεν δύναται να προβεί σε υποθέσεις αναφορικά με τις διαφορές οικονομιών κλίμακος και σκοπού όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών σε οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η δυναμική της ζήτησης που υπάρχει επί του παρόντος στην αγορά δεν παρέχει στην ΕΕΤΤ σαφή και σταθερά κριτήρια για τον διαχωρισμό μεταξύ οικιακών και μη οικιακών πελατών. Επιπλέον, τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της δεν υποδεικνύουν ότι υπάρχουν διαφορετικές δυναμικές προσφοράς όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης σε οικιακούς χρήστες από τη μια πλευρά και σε μη οικιακούς χρήστες από την άλλη, ώστε να δικαιολογείται η ένταξή τους σε χωριστές σχετικές αγορές προϊόντων.

2.2.1.2.7. Η Σχετική Γεωγραφική Αγορά

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με την ανάλυση αγορών και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος (παρ. 55-60), ο ορισμός γεωγραφικών αγορών βασίζεται στις αρχές της υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς και της ζήτησης με σκοπό να προσδιορίσει την περιοχή εκείνη στην οποία οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι παρόμοιες ή επαρκώς ομοιογενείς και που μπορεί να διακριθεί από γειτονικές περιοχές στις οποίες οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ουσιωδώς διαφορετικές.

Στην περίπτωση των αγορών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, τα κριτήρια που παραδοσιακά χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της γεωγραφικής διάστασης των αγορών είναι:

i. η περιοχή κάλυψης των δικτύων
ii. η ύπαρξη νομικών ή άλλων ρυθμιστικών περιορισμών (instruments)

Περαιτέρω, στο ίδιο κείμενο (Κατευθυντήριες Γραμμές) ορίζεται ότι το σημείο εκκίνησης για τον προσδιορισμό των γεωγραφικών αγορών είναι το τεστ του υποθετικού μονοπωλιακού παρόχου. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, το τεστ εξετάζει εάν ένας ικανός αριθμός

καταναλωτών θα άλλαζε γεωγραφική περιοχή ή εάν κάποιοι πάροχοι από άλλες περιοχές θα δραστηριοποιούνταν στην υπό εξέταση περιοχή σαν αντίδραση σε μία αύξηση 5-10%, έτσι ώστε να καταστεί η συγκεκριμένη αύξηση μη επικερδής. Στην περίπτωση της αγοράς λιανικής πρόσβασης, το τεστ του μονοπωλιακού παρόχου θα οδηγούσε στον ορισμό πολύ στενών γεωγραφικών αγορών (πρακτικά στα όρια κάθε Αστικού Κέντρου του ΟΤΕ). Από την μία μεριά, οι καταναλωτές δεν θα άλλαζαν περιοχή σαν αντίδραση στην αύξηση του μονοπωλιακού παρόχου. Από την άλλη μεριά, χωρίς τη σχετική ρύθμιση που προκύπτει από την ίδια την αγορά πρόσβασης (Greenfield approach), δεν είναι πιθανό πάροχοι από άλλες γειτονικές περιοχές να ανέπτυσσαν δίκτυο ή να δραστηριοποιούνταν μέσω ΑΠΤοΒ στην υπό εξέταση περιοχή, εξαιτίας του μεγάλου μη ανακτήσιμου απαιτούμενου κόστους. Συμπερασματικά, το τεστ του μονοπωλιακού παρόχου θα οδηγούσε στην περίπτωση της αγοράς λιανικής πρόσβασης στον ορισμό χιλιάδων γεωγραφικών αγορών. Συνεπώς, θα πρέπει να γίνει προσπάθεια να συναθροιστούν οι περιοχές αυτές ανάλογα με την ομοιογένεια των συνθηκών ανταγωνισμού, όπως προβλέπεται και στις Κατευθυντήριες γραμμές.

Η γεωγραφική ανάλυση μιας αγοράς είναι μία διαδικασία χρονοβόρα, η οποία σε πολλές περιπτώσεις απαιτεί μεγάλο κόστος, τόσο για τη Ρυθμιστική Αρχή, όσο και για τους Τ.Π.. Για το λόγο αυτό η σχετική κοινή θέση των Ευρωπαίων Ρυθμιστών[28] προβλέπει σαν πρώτο βήμα μία προκαταρκτική εξέταση από την πλευρά του Ρυθμιστή, η οποία θα καταλήξει στο αν υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ύπαρξης γεωγραφικής αγοράς.

Τα κριτήρια που εξετάζονται σε πρώτη φάση είναι τα ακόλουθα:

- Η γεωγραφική κάλυψη των εναλλακτικών υποδομών που ασκούν ανταγωνιστικές πιέσεις στα υπό εξέταση προϊόντα στο επίπεδο της λιανικής.
- Ο αριθμός των προμηθευτών λιανικής ανά γεωγραφική περιοχή.
- Η τιμολόγηση των υπηρεσιών και οι διαφορές από περιοχή σε περιοχή.

Στο πλαίσιο αυτό, σημειώνεται ότι, στην Ελλάδα απουσιάζουν εντελώς εναλλακτικές υποδομές όσον αφορά τα δίκτυα πρόσβασης (λ.χ. cable, FTTH). Συνεπώς, η θεώρηση της ΕΕΤΤ περιορίζεται στην επίδραση των παρόχων ΑΠΤοΒ στις συνθήκες ανταγωνισμού της λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο στις διάφορες περιοχές. Η ΕΕΤΤ εξετάζει περαιτέρω το ζήτημα της ύπαρξης γεωγραφικών αγορών, αναλύοντας στοιχεία της αγοράς σύμφωνα με το προαναφερθέν κείμενο κοινής θέσης των Ευρωπαίων Ρυθμιστών.

Σύμφωνα με το εν λόγω κείμενο, οι ΕΡΑ θα πρέπει να εξετάσουν συγκεκριμένα κριτήρια προκειμένου να κρίνουν εάν οι συνθήκες ανταγωνισμού της αγοράς είναι επαρκώς

28 BoR (14) 73 BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies)

ομοιογενείς ώστε να δικαιολογούν τον ορισμό της αγοράς σε εθνικό επίπεδο. Τα βασικά κριτήρια που συστήνεται να ληφθούν υπόψη προκειμένου να εκτιμηθεί η ύπαρξη ουσιωδών διαφορών στις συνθήκες του ανταγωνισμού μεταξύ γεωγραφικών περιοχών είναι τα ακόλουθα:

- Διαφορές στους φραγμούς εισόδου
- Διαφορές στον αριθμό προμηθευτών που ασκούν ανταγωνιστική πίεση στον ΟΤΕ
- Διαφορές στην κατανομή των μεριδίων αγοράς μεταξύ ΟΤΕ και Τ.Π.
- Τιμολόγηση και διαφορές επί των τιμών
- Άλλες πτυχές που δείχνουν διαφορές στον ανταγωνισμό σε διαφορετικές περιοχές (επιχειρηματικές πολιτικές, εμπορικές προσφορές, κλπ.)

Όπως αναφέρεται στο ως άνω κείμενο, για τον ορισμό της αγοράς θα πρέπει να αξιολογηθούν οι πραγματικές συνθήκες του ανταγωνισμού, οι οποίες αντικατοπτρίζονται στην συμπεριφορά των υπαρχόντων παρόχων (π.χ. στην τιμολόγηση που εφαρμόζουν) και στην επίδραση της συμπεριφοράς τους στην δομή της αγοράς (π.χ. στα μερίδια αγοράς). Η ανάλυση των παραπάνω κριτηρίων θα πρέπει να είναι forward-looking και θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της τις αναμενόμενες εξελίξεις μέχρι την επόμενη αναθεώρησή της.

<u>Φραγμοί Εισόδου</u>

Όπως αναφέρεται αναλυτικά στην παράγραφο 2.1.2.3, οι υφιστάμενοι φραγμοί εισόδου τόσο για την ανάπτυξη μίας νέας δικτυακής υποδομής, όσο και για την δραστηριοποίηση μέσω της ΑΠΤοΒ είναι εν γένει πολύ υψηλοί. Και στις δύο περιπτώσεις οι φραγμοί εισόδου είναι διαρθρωτικοί και σχετίζονται με υψηλά μη ανακτήσιμα κόστη και μεγάλα χρονικά διαστήματα για την ανάπτυξη του δικτύου. Η ανάπτυξη νέων δικτυακών υποδομών απαιτεί πολύ μεγάλες επενδύσεις κυρίως για έργα υποδομών (εκσκαφές, ανάπτυξη δικτύου οπτικών ινών, κλπ.), ενώ στην περίπτωση της ΑΠΤοΒ απαιτούνται τόσο υποδομές συνεγκατάστασης όσο και – σαφώς πιο περιορισμένη - ανάπτυξη ιδίων υποδομών (π.χ. backhaul). Αυτά τα σημαντικά μη ανακτήσιμα κόστη, όταν συνδυάζονται με οικονομίες κλίμακος και σκοπού, αυξάνουν σημαντικά τους φραγμούς εισόδου για μια επιχείρηση που εξετάζει τη δυνατότητα κατασκευής νέου δικτύου τοπικής πρόσβασης, ανεξάρτητα από την γεωγραφική θέση της υλοποίησης του συγκεκριμένου δικτύου.

Από την άλλη πλευρά, η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει ότι ο βαθμός των οικονομιών κλίμακας ενδέχεται να διαφοροποιείται μεταξύ διαφορετικών γεωγραφικών περιοχών, κυρίως εξαιτίας του αναμενόμενου εμπορικού ενδιαφέροντος / ζήτησης κάθε περιοχής. Έτσι, περιοχές με υψηλή πυκνότητα οικιακών χρηστών ή εμπορικά κέντρα, όπου δραστηριοποιούνται πολλές επιχειρήσεις, είναι θελκτικότερες για είσοδο/εμπορική δραστηριοποίηση των εναλλακτικών παρόχων. Η ΕΕΤΤ όμως δεν θεωρεί ότι η διαφοροποίηση αυτή είναι επαρκώς ισχυρή ώστε να χαμηλώσει τους φραγμούς εισόδου. Επομένως, η ΕΕΤΤ υιοθετεί την άποψη ότι οι φραγμοί εισόδου είναι υψηλοί και ομοιογενείς σε ολόκληρη την επικράτεια, τουλάχιστον κατά τη διάρκεια της παρούσας εξέτασης.

Αριθμός Παρόχων

Επί του παρόντος οι εναλλακτικοί πάροχοι προσφέρουν υπηρεσίες πρόσβασης στις περιοχές που διατηρούν υποδομές (ίδια μέσα ή μέσω ΑΠΤΒ). Σημειώνεται ότι η πρόσβαση μέσω ΧΕΓ δεν λαμβάνεται υπόψη καθότι η θεώρηση της ΕΕΤΤ ακολουθεί την προσέγγιση modified Greenfield, σύμφωνα με την οποία δεν λαμβάνονται υπόψη οι υποχρεώσεις που έχουν επιβληθεί σύμφωνα με το πλαίσιο στην υπό εξέταση αγορά.

Η ΑΠΤΒ επιτρέπει στους εναλλακτικούς παρόχους να χρησιμοποιήσουν το εκτενές δίκτυο πρόσβασης του ΟΤΕ εγκαθιστώντας τον εξοπλισμό τους στα αστικά του κέντρα. Το δίκτυο του ΟΤΕ αποτελείται από 2.666 Α/Κ (31/12/2015) και για να μπορέσει ένας εναλλακτικός πάροχος να επιτύχει πλήρη εθνική κάλυψη στην βάση της ΑΠΤΒ θα πρέπει να εγκαταστήσει εξοπλισμό σε κάθε ένα από αυτά.

Στο τέλος του 2015 οι εναλλακτικοί πάροχοι προσέφεραν λιανικές υπηρεσίες μέσω ΑΠΤΒ σε 935 σημεία παρουσίας (35% του συνόλου των Α/Κ του ΟΤΕ) καλύπτοντας περίπου το 88,7% της συνολικής συνδρομητικής βάσης του ΟΤΕ. Συνεπώς, οι εναλλακτικοί πάροχοι, αν και δεν διαθέτουν δίκτυα ανάλογης πυκνότητας με αυτήν του δικτύου του ΟΤΕ και δεν προσφέρουν υπηρεσίες πρόσβασης σε όλη την γεωγραφική έκταση της χώρας, εντούτοις το γεγονός ότι εκλαμβανόμενοι ως σύνολο καλύπτουν ένα μεγάλο ποσοστό της συνδρομητικής βάσης με τη χρήση ΑΠΤΒ και έχουν σημεία παρουσίας σε όλους τους νομούς της Ελλάδας[29], τους επιτρέπει να ανταγωνίζονται τις υπηρεσίες του ΟΤΕ σε επίπεδο εθνικό.

Η κατανομή των αστικών κέντρων του ΟΤΕ με βάση τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων φαίνεται ακολούθως:

29 Τον Δεκέμβριο του 2015 σε όλους τους νομούς υπήρχαν από 2 και πάνω συνεγκατεστημένοι πάροχοι.

Εικόνα 2: Διάγραμμα πλήθους Αστικών Κέντρων ανά αριθμό συνεγκατεστημένων παρόχων[30]

Με βάση το παραπάνω διάγραμμα και τον αριθμό συνδρομητών ανά Α/Κ, στο τέλος του 2015, το 11,3% των συνδρομητών σταθερής πρόσβασης (συνδεδεμένων στο 64,9% των Α/Κ) δεν δύναται να επιλέξει εναλλακτικό πάροχο ΑΠΤΒ. Το 13,1% των συνδρομητών (αντίστοιχα 24,8% των αστικών κέντρων) έχει τη δυνατότητα να αγοράσει υπηρεσίες πρόσβασης από ένα πάροχο ΑΠΤΒ, ενώ το 75,6% της συνδρομητικής βάσης (10,3% των αστικών κέντρων) μπορεί να επιλέξει μεταξύ ΟΤΕ και περισσοτέρων από 2 εναλλακτικούς. Οι ανωτέρω πληροφορίες παρουσιάζονται στο επόμενο διάγραμμα:

---

30 Η μεταβολή μεταξύ Δεκ-2014 και Δεκ-2015 στις κατηγορίες των αστικών κέντρων «4 συνεγκατεστημένοι πάροχοι» και «5 και πάνω συνεγκατεστημένοι πάροχοι» οφείλεται στη διακοπή λειτουργίας της εταιρείας On Telecoms.

Εικόνα 3: Διάγραμμα ποσοστού συνδρομητών ανά αριθμό συνεγκατεστημένων παρόχων[31]

Βάσει των ανωτέρω, γίνεται φανερή η διαφοροποίηση αναφορικά με τον αριθμό παρόχων που δραστηριοποιούνται ανά Αστικό Κέντρο του ΟΤΕ. Η δυνατότητα ορισμού γεωγραφικών αγορών με βάση τον αριθμό των παρόχων εξετάζεται κατωτέρω, όπου αναλύεται η γεωγραφική κατανομή με βάση τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων.

<u>Διαφορές στην κατανομή των μεριδίων αγοράς</u>

Η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει τρεις διαφορετικούς τρόπους ορισμού μιας πιθανής γεωγραφικής μονάδας για τον ορισμό γεωγραφικών αγορών, τους οποίους χρησιμοποιεί για την εξαγωγή των μεριδίων αγοράς:

- Ανάλογα με τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων στα Αστικά Κέντρα ΟΤΕ
- Ανάλογα με το μέγεθος των Αστικών Κέντρων ΟΤΕ
- Με βάση το Νομό

(i) Γεωγραφική κατανομή με βάση τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων

Καθώς θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι αστικά κέντρα με μεγαλύτερο αριθμό συνεγκατεστημένων παρόχων τείνουν γρηγορότερα προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, ένας άλλος πιθανός διαχωρισμός της ελληνικής Επικράτειας σε επιμέρους γεωγραφικές αγορές θα μπορούσε να βασίζεται στον αριθμό των συνεγκατεστημένων

---

31 Η μεταβολή μεταξύ Δεκ-2014 και Δεκ-2015 στις κατηγορίες των αστικών κέντρων «4 συνεγκατεστημένοι πάροχοι» και «5 και πάνω συνεγκατεστημένοι πάροχοι» οφείλεται στη διακοπή λειτουργίας της εταιρείας On Telecoms.

παρόχων ανά αστικό κέντρο. Η ως άνω υπόθεση αποδεικνύεται με βάση τα στοιχεία του πίνακα 9. Συγκεκριμένα το τέλος του 2015 στις περιπτώσεις των αστικών κέντρων με αριθμό συνεγκατεστημένων παρόχων 4 και άνω, τα μερίδια του ΟΤΕ με βάση τον αριθμό συνεγκατεστημένων παρόχων ανά αστικό κέντρο ανέρχονται σε 46,4% με αριθμό συν. παρόχων 4 και σε 42% με αριθμό συν. παρόχων 5. Για τα αστικά κέντρα με αριθμό συνεγκατεστημένων παρόχων 0 – 3, τα μερίδια του ΟΤΕ παραμένουν σε υψηλά επίπεδα (πάνω από 50%).

Πίνακας 9: Μερίδια αγοράς του ΟΤΕ ανάλογα με τον αριθμό συνεγκατεστημένων παρόχων

	31/12/2010	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015
Αστικά κέντρα με αριθμό συν. παρόχων – 0	96%	88.24%	90,6%	95,87%	96,64%	98,43%
Αστικά κέντρα με αριθμό συν. παρόχων – 1	82%	78.44%	77,12%	73,65%	71,25%	70,37%
Αστικά κέντρα με αριθμό συν. παρόχων – 2	79%	69%	68,3%	66,22%	65,71%	63,9%
Αστικά κέντρα με αριθμό συν. παρόχων – 3	69%	65.8%	61,8%	58,92%	56,56%	56,29%
Αστικά κέντρα με αριθμό συν. παρόχων – 4	64%	54.2%	52,74%	48,79%	46,20%	46,4%
Αστικά κέντρα με αριθμό συν. παρόχων – 5+	64%	57.8%	53,11%	49,25%	46,75%	42,00%

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι με βάση τα δεδομένα του πίνακα 9 υπάρχει μείωση του ρυθμού πτώσης του μεριδίου του ΟΤΕ στις περιπτώσεις ΑΚ με αριθμό συν. παρόχων 1 και 2 ενώ στις περιπτώσεις με αριθμό συν. παρόχων 3 και 4 υπαρχει μια σταθερότητα μεταξύ 2014 και 2015. Ενώ στην περίπτωση των ΑΚ ΟΤΕ χωρίς συνεγκατεστημένο πάροχο, υπάρχει αύξηση του μεριδίου του ΟΤΕ.

Σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα, φαίνεται ότι η μεταβολή του μεριδίου του ΟΤΕ είναι ανεξάρτητη του αριθμού των συνεγκατεστημένων παρόχων.

Πίνακας 10: Μεταβολή ποσοστού ΟΤΕ ανάλογα με τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων

	31/12/2014	31/12/2015	Μεταβολή 2014 - 2015
Αστικά κέντρα με αριθμό συν. παρόχων – 0	96,64%	98,43%	1,79%
Αστικά κέντρα με αριθμό συν. παρόχων – 1	71,25%	70,37%	-0,88%
Αστικά κέντρα με αριθμό συν. παρόχων – 2	65,71%	63,90%	-1,81%
Αστικά κέντρα με αριθμό συν. παρόχων – 3	56,56%	56,29%	-0,27%
Αστικά κέντρα με αριθμό συν. παρόχων – 4	46,20%	46,40%	0,20%
Αστικά κέντρα με αριθμό συν. παρόχων – 5+	46,75%	42,00%	-4, 75%

Βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει την ύπαρξη διαφορών στην κατανομή των μεριδίων αγοράς με βάση το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ ανάλογα με τον αριθμό συνεγκατεστημένων παρόχων. Παρόλα αυτά ένας ορισμός γεωγραφικών αγορών με βάση τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων δεν είναι εύλογος, κυρίως λόγω της οριοθέτησης των ξεχωριστών περιοχών. Όπως αναγνωρίζει το κείμενο της κοινής θέσης των Ευρωπαίων Ρυθμιστών, η επιλογή της γεωγραφικής περιοχής θα πρέπει να ικανοποιεί τα ακόλουθα κριτήρια:

- Οι περιοχές να είναι αμοιβαία αποκλειόμενες και μικρότερες από την Εθνική επικράτεια,
- Η δομή των δικτύων όλων των παρόχων και η πώληση των προϊόντων της αγοράς να μπορεί να απεικονισθεί στις γεωγραφικές αυτές περιοχές,
- Τα όρια των περιοχών αυτών να είναι ξεκάθαρα και σταθερά,

- Οι περιοχές να είναι αρκετά μικρές ώστε να υπάρχει ομοιογένεια στις συνθήκες ανταγωνισμού εντός των ορίων τους, αλλά ταυτόχρονα αρκετά μεγάλες ώστε ο υπολογισμός και η ανάλυση των στοιχείων της αγοράς να μη δημιουργούν μη αναλογικό φόρτο στους παρόχους και στους Ρυθμιστές.

Ο ορισμός γεωγραφικών αγορών με βάση τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων δεν πληροί τα ανωτέρω κριτήρια, δεδομένου ότι τα όρια αυτών των περιοχών δεν είναι σταθερά, αλλά δυναμικά, με βάση την εξέλιξη του αριθμού των συνεγκατεστημένων παρόχων.

Επιπλέον ο ορισμός γεωγραφικής αγοράς με βάση τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων θα δημιουργούσε μεγάλο διαχειριστικό φόρτο τόσο στον ΟΤΕ λόγω (α) της μεταβολής των ρυθμιστικών μέτρων που θα επιβάλλονται ανάλογα με την εισαγωγή ή την κατάργηση συνεγκαταστάσεων καθώς και (β) της διαφοροποίησης της εμπορικής πολιτικής και στρατηγικής του με βάση τον ορισμό των γεωγραφικών αγορών, όσο και στην ΕΕΤΤ λόγω των δυσκολιών έλεγχου των μέτρων ελέγχου τιμών καθώς και την παρακολούθηση των υπολοίπων ρυθμιστικών μέτρων.

Παράλληλα, είναι πιθανό να μην μπορεί να στηριχθεί εμπορική στρατηγική και πολιτική ενός παρόχου με βάση αυτές τις περιοχές, εξαιτίας των ενδεχόμενων ασυνεχειών στη γεωγραφικότητα της αγοράς.

(ii) Γεωγραφική κατανομή με βάση τον Νομό

Ένας δεύτερος τρόπος εκτίμησης του σχετικού μεγέθους των ανταγωνιστών του ΟΤΕ είναι να εξετάσουμε τη διακύμανση των μεριδίων αγοράς σε πιο «τοπικό» επίπεδο, σε διάφορες γεωγραφικές περιοχές. Η ΕΕΤΤ εξέτασε τη διακύμανση αυτή βασιζόμενη σε διοικητικές γεωγραφικές μονάδες (νομοί της Ελλάδας).

Στην περίπτωση που ως ξεχωριστές γεωγραφικές περιοχές εκληφθούν οι 51 νομοί της χώρας, τα υπολογιζόμενα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ ανά νομό τον Δεκέμβριο του 2015 κυμαίνονται μεταξύ 44,62% και 90,63%, με το μερίδιο του ΟΤΕ να υπολείπεται του 50% μόνο σε 3 νομούς. Η γεωγραφικότητα με μονάδα το Νομό ικανοποιεί τα περισσότερα κριτήρια όσον αφορά τον ορισμό των κατάλληλων γεωγραφικών μονάδων, αλλά λόγω του ότι μόνο σε 3 νομούς το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ υπολείπεται του 50% η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν ενδεικνύεται ο ορισμός γεωγραφικής αγοράς με γεωγραφική κατανομή βάσει των 3 νομών. Ο ορισμός γεωγραφικής αγοράς με βάση τους 3 νομούς θα δημιουργούσε μεγάλο διαχειριστικό φόρτο τόσο στον ΟΤΕ λόγω της διαφοροποίησης των ρυθμιστικών μέτρων με βάση το Νομό καθώς και της διαφοροποίησης της εμπορικής πολιτικής και στρατηγικής του, όσο και στην ΕΕΤΤ λόγω των δυσκολιών έλεγχου των μέτρων ελέγχου τιμών καθώς και την παρακολούθηση των υπολοίπων ρυθμιστικών μέτρων ανά Νομό.

Επίσης, ένας ορισμός διαφορετικής γεωγραφικής αγοράς στους 3 νομούς στους οποίους ο ΟΤΕ έχει μερίδιο μικρότερο από 50% δεν θα εξυπηρετούσε την εμπορική πολιτική των παρόχων, ενώ θα εισήγαγε δυσανάλογα μεγάλο διαχειριστικό κόστος.

(iii) Γεωγραφική κατανομή με βάση το μέγεθος του Αστικού Κέντρου

Επιλέγοντας ως γεωγραφική μονάδα το Αστικό Κέντρο του ΟΤΕ προσδιοριζόμενο από το μέγεθός του βάσει αριθμού συνδρομητών, προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας:

Πίνακας 11: Μερίδια αγοράς του ΟΤΕ ανά κατηγορία μεγέθους του Α/Κ

	31/12/2010	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015
Αστικά κέντρα με αριθμό συνδρομητών 0-4999	89%	88,1%	86,6%	81,1%	79,96%	79,58%
Αστικά κέντρα με αριθμό συνδρομητών 5000-9999	73%	64,75%	60,67%	56,13%	53,05%	52,59%
Αστικά κέντρα με αριθμό συνδρομητών 10000+	64%	56.77%	52.53%	48,69%	47,04%	45,95%

Σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα, το τέλος του 2015 το μερίδιο του ΟΤΕ είναι άνω του 50%, εκτός της περίπτωση των αστικών κέντρων με αριθμό συνδρομητών 10000+ όπου το μερίδιο του ΟΤΕ είναι περίπου 45,95%.

Βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει την ύπαρξη διαφορών στην κατανομή των μεριδίων αγοράς όμως ο ορισμός γεωγραφικής αγοράς ανά κατηγορία μεγέθους του Α/Κ θα δημιουργούσε μεγάλο διαχειριστικό φόρτο τόσο στον ΟΤΕ λόγω (α) της μεταβολής των ρυθμιστικών μέτρων που θα επιβάλλονται ανάλογα με την κατηγορία μεγέθους του Α/Κ καθώς και (β) της διαφοροποίησης της εμπορικής πολιτικής και στρατηγικής του με βάση τον ορισμό των γεωγραφικών αγορών ανά κατηγορία μεγέθους Α/Κ, όσο και στην ΕΕΤΤ λόγω των δυσκολιών έλεγχου των μέτρων ελέγχου τιμών ανά κατηγορία μεγέθους Α/Κ καθώς και την παρακολούθηση των υπολοίπων ρυθμιστικών μέτρων.

<u>Τιμολόγηση και διαφορές επί των τιμών</u>

Σχετικά με το τέταρτο κριτήριο ελέγχου για την ύπαρξη γεωγραφικών αγορών, η μη γεωγραφική διαφοροποίηση των τιμών του κοινοποιημένου παρόχου και των εναλλακτικών αποτελεί σαφή ένδειξη του ότι δεν υπάρχουν επαρκείς γεωγραφικές διαφορές στις συνθήκες ανταγωνισμού, οι οποίες να δικαιολογούν τον ορισμό χωριστών γεωγραφικών αγορών.

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι ο ΟΤΕ εφαρμόζει ενιαία τιμολόγηση και στρατηγικές προώθησης και παρέχει τις ίδιες υπηρεσίες και μάλιστα της ίδιας ποιότητας σε όλη την ελληνική επικράτεια.

Παράλληλα, με βάση διαθέσιμα στοιχεία στην ΕΕΤΤ, όσον αφορά τους εναλλακτικούς παρόχους, τα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών πρόσβασης που παρέχουν στις περιοχές που καλύπτονται από το δίκτυο τους (π.χ. μέσω ΑΠΤΒ) δεν διαφοροποιούνται γεωγραφικά σε κάποιες περιοχές έναντι κάποιων άλλων. Επιπρόσθετα, αν και παρέχουν ένα πλήθος από διαφοροποιημένα πακέτα, προσαρμοσμένα σε διάφορα προφίλ χρήσης των οποίων η τιμολογιακή σύγκριση δεν μπορεί να γίνει άμεσα, ωστόσο για παρόμοια προφίλ χρήσης (π.χ. πρόσβαση και απεριόριστες αστικές και υπεραστικές κλήσεις) μπορεί να λεχθεί ότι οι περισσότεροι εναλλακτικοί πάροχοι (εξαιρουμένων των πιθανών αρχικών εκπτώσεων για την προσέλκυση νέων πελατών) εφαρμόζουν ενιαία τιμολογιακή πολιτική.

Συμπέρασμα

Συνοψίζοντας, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι διαφοροποιήσεις στο επίπεδο του ανταγωνισμού που παρατηρούνται π.χ. μεταξύ νομών, ομάδων αστικών κέντρων του ΟΤΕ με κοινά χαρακτηριστικά, κ.λπ., δεν οδηγούν σε σταθερές γεωγραφικές περιοχές με διαφορετικές ανταγωνιστικές συνθήκες από τις γειτονικές, ούτε κρίνονται επαρκώς ισχυρές και σταθερές διαχρονικά ώστε να δικαιολογούν τον ορισμό ξεχωριστών γεωγραφικών υποαγορών. Επί τη βάση αυτή, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την παροχή λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση, είναι εθνική στο εύρος της και συνίσταται στην Ελληνική Επικράτεια.

2.2.1.3. Ανάλυση της αγοράς λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο απουσία ρύθμισης

Όπως αναφέρεται και στην Αιτιολογική Έκθεση της Νέας Σύστασης, στην ενότητα 4.2.1, πριν την ανάλυση της αγοράς χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση η ΕΕΤΤ θα πρέπει να εκτιμήσει τις συνθήκες του ανταγωνισμού στην αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο απουσία ρύθμισης.

Κατά την απουσία ρύθμισης δεν εξετάζεται η περίπτωση εισόδου στην αγορά πρόσβασης κάποιου παρόχου με χρήση υπηρεσίας Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμής (ΧΕΓ) ή μέσω χονδρικών προϊόντων σχετικών με την αγορά χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση (αγορά 3^{α} της Σύστασης), καθότι αποτελούν κανονιστικές υποχρεώσεις, οι οποίες έχουν επιβληθεί αντίστοιχα στο πλαίσιο εξέτασης της αγοράς λιανικής πρόσβασης στο δεύτερο κύκλο ανάλυσης και της αγοράς χονδρικής παροχής αδεσμοποίητης

πρόσβασης σε μεταλλικούς βρόχους και υποβρόχους για το σκοπό της παροχής ευρυζωνικών και φωνητικών υπηρεσιών στο τρίτο κύκλο ανάλυσης.

Στην περίπτωση απουσίας ρύθμισης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο θα χαρακτηριζόταν από έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού δεδομένου ότι υπάρχει μόνο ένα σταθερό δίκτυο, το δίκτυο του ΟΤΕ, ικανό να προσφέρει πρόσβαση σε εθνικό επίπεδο. Επιπρόσθετα απουσία ρύθμισης, ο ΟΤΕ δεν θα παρείχε τα χονδρικά προϊόντα της αγοράς 3$^{\alpha}$ τα οποία είναι απαραίτητα στους εναλλακτικούς παρόχους για να μπορέσουν να δραστηριοποιηθούν σε επίπεδο λιανικής με αποτέλεσμα να μην υπάρχει αποτελεσματικός ανταγωνισμός.

Η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι δεν αναμένει μεσοπρόθεσμα η σχετική αγορά να καταστεί υποκείμενο ανταγωνιστικών πιέσεων μέσω της χρήσης κάποιας εναλλακτικής πλατφόρμας (π.χ. δορυφορική πρόσβαση, καλωδιακή τηλεόραση, σταθερή ασύρματη πρόσβαση, υπηρεσίες κινητής), δεδομένης της ασυμμετρίας ανάμεσα στη θέση του ιστορικού φορέα εκμετάλλευσης και των εναλλακτικών παρόχων. Ενώ είναι δυνατή κάποια εξέλιξη μεσοπρόθεσμα στην ανάπτυξη κάποιων από αυτές τις πλατφόρμες, ο βαθμός της εξέλιξης είναι πολύ αβέβαιος.

Η αύξηση του ανταγωνισμού στις αγορές πρόσβασης εξαρτάται σημαντικά από την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και στα άλλα προϊόντα χονδρικής της αγοράς χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση (αγορά 3$^{\alpha}$ της Σύστασης) προκειμένου να προωθηθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός μεταξύ επιχειρήσεων και να προστατευθούν τα συμφέροντα των τελικών χρηστών.

Ως εκ τούτου συμπεραίνεται ότι απαιτείται ρυθμιστική παρέμβαση σε επίπεδο χονδρικής και συγκεκριμένα στην αγορά χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση για να αντιμετωπιστούν οι αδυναμίες του ανταγωνισμού σε επίπεδο λιανικής.

2.2.2. Αγορά Λιανικής Σταθερής Ευρυζωνικής Πρόσβασης

2.2.2.1. Χαρακτηριστικά της αγοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης

Οι λιανικές υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης δίνουν τη δυνατότητα στους τελικούς χρήστες να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, να επικοινωνούν με video-κλήσεις, να ανεβάζουν και να κατεβάζουν αρχεία περιεχομένου, να λαμβάνουν υπηρεσίες video streaming, peer to peer, να παίζουν διαδραστικά παιχνίδια στο διαδίκτυο (interactive gaming) αλλά και να παρακολουθούν τηλεόραση σε πραγματικό χρόνο ή μέσω τηλεοπτικής αρχειοθήκης (catch-up TV). Σήμερα στην Ελλάδα, λιανικές υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης μπορεί να προμηθευτεί ένας καταναλωτής πάνω από δίκτυο χαλκού, δίκτυο οπτικής ίνας, κινητό δίκτυο, σταθερή ασύρματη πρόσβαση και δορυφορική πρόσβαση. Οι δύο τελευταίες μορφές πρόσβασης έχουν πολύ χαμηλή διείσδυση στην Ελλάδα και ως επί το πλείστον χρησιμοποιούνται σε περιοχές που δεν είναι εφικτή η ευρυζωνική πρόσβαση μέσω δικτύου χαλκού ή οπτικής ίνας. Επιπλέον οι λιανικές υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω δορυφόρου διατίθενται, ως επί το πλείστον, με περιορισμούς στο συνολικό μηνιαίο όγκο δεδομένων. Μέσω δικτύου χαλκού παρέχονται από τον ΟΤΕ και τους εναλλακτικούς παρόχους υπηρεσίες ADSL οι οποίες προσφέρουν ταχύτητες μέχρι 24Mbps ή υπηρεσίες VDSL από το Αστικό Κέντρο, εφόσον ο συνδρομητής βρίσκεται σε απόσταση μικρότερη των 1000 μέτρων από αυτό. Μέσω του FTTC (Fiber to the Cabinet) δικτύου του ΟΤΕ, προσφέρονται τόσο από τον ΟΤΕ όσο και από εναλλακτικούς παρόχους υπηρεσίες VDSL σε ταχύτητες 30Mbps και 50Mbps, στις περιοχές όπου αυτό έχει ήδη υλοποιηθεί. Αν και σε σχέση με τον προηγούμενο γύρο ανάλυσης των αγορών 4 και 5 της Σύστασης του 2007, οι ανάγκες των οικιακών χρηστών έχουν αυξηθεί, η διείσδυση των υπηρεσιών VDSL που προσφέρουν ταχύτητες μέχρι 30Mbps και 50 Mbps παραμένει χαμηλή (το τέλος του 2015 η διείσδυση των υπηρεσιών VDSL βρισκόταν περίπου στο 5,1% του συνόλου των ευρυζωνικών γραμμών της χώρας). Όσοι καταναλωτές αναζητούν σήμερα στην ελληνική αγορά ακόμα υψηλότερες ταχύτητες, μπορούν να αιτηθούν από τον ΟΤΕ ή τους εναλλακτικούς παρόχους την εγκατάσταση ειδικών υποδομών FTTH και FTTB μέσω των οποίων μπορούν να επιτύχουν ταχύτητες της τάξεως του 1Gbps. Ωστόσο, λόγω του υψηλού κόστους μίας τέτοιας υλοποίησης και των χαμηλών επί του παρόντος απαιτήσεων των καταναλωτών όσον αφορά υψηλές ταχύτητες, είναι εξαιρετικά περιορισμένος ο αριθμός τέτοιων γραμμών. Τέλος, λιανική ευρυζωνική πρόσβαση προσφέρεται και μέσω των δικτύων κινητής τηλεφωνίας. Η ταχύτητα πρόσβασης εξαρτάται από την τεχνολογία που χρησιμοποιεί ο πάροχος του κινητού δικτύου και από την κάλυψη που έχει το δίκτυό του. Ως εκ τούτου, οι ταχύτητες της ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω κινητού δικτύου μπορούν να φτάσουν (με τις υφιστάμενες υλοποιήσεις) στην Ελλάδα θεωρητικά μέχρι και τα 300Mbps κατά περιοχές, ενώ σε όλη σχεδόν την επικράτεια υπάρχει πρόσβαση με 56Kbps.

Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι τα προσεχή χρόνια θα υπάρξει στροφή των χρηστών σε προϊόντα που προσφέρουν υψηλότερες ταχύτητες. Οι αυξημένες ανάγκες των χρηστών σε χωρητικότητα μπορεί να προκύψουν από ταυτόχρονη χρήση σε ένα σπίτι πολλαπλών υπολογιστών,

παιχνιδοκονσόλων κλπ καθώς και από τις συσκευές οικιακής χρήσης που αναμένεται να έχουν ενσωματωμένα WiFi και Ethernet chipset. Από την πλευρά των επιχειρήσεων αύξηση των αναγκών σε χωρητικότητα αναμένεται λόγω χρήσεως νέων μεθόδων τρόπων εργασίας (τηλε-εργασία) και επικοινωνίας μεταξύ των εργαζομένων σε διάφορες τοποθεσίες με αύξηση των video conference καθώς και ανταλλαγής αρχείων (file hosting & sharing) μέσω της χρήσης υπηρεσιών εικονικού ιδιωτικού δικτύου (Virtual Private Network - VPN).

Η επιλογή ενός καταναλωτή για τη χρήση ενός προϊόντος συνήθως εξαρτάται από τα λειτουργικά χαρακτηριστικά και την τιμή του προϊόντος, χωρίς ωστόσο αυτό να σημαίνει ότι προϊόντα με διαφορές στα λειτουργικά χαρακτηριστικά δεν είναι δυνατό να χρησιμοποιούνται από τον καταναλωτή για τον ίδιο σκοπό. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατό τα διαφορετικά αυτά προϊόντα να περιληφθούν στην ίδια αγορά.

Επιπλέον, η διαφορά στην τιμή μεταξύ διαφορετικών προϊόντων δεν σημαίνει ότι ανήκουν σε διαφορετική αγορά. Σημαντικός παράγοντας για την ένταξη ή μη στην ίδια σχετική αγορά είναι η αντίδραση των καταναλωτών σε περίπτωση μιας σχετικής αύξησης της τιμής 5% - 10% και η πιθανότητα να τα θεωρήσουν ως υποκατάστατα. Επίσης, στην εξέταση της υποκατάστασης θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το πιθανό κόστος (ή άλλα εμπόδια) μεταστροφής σε άλλο προϊόν, το οποίο εάν είναι σημαντικό, είναι πιθανό να περιορίζει τη δυνατότητα ορισμού του εναλλακτικού προϊόντος ως υποκατάστατου.

Παρόλο που υπάρχουν διάφορες μορφές ευρυζωνικής σύνδεσης που φέρουν διαφορετικά χαρακτηριστικά (ασύμμετρη, συμμετρική πρόσβαση, κλπ), η συντριπτική πλειοψηφία των συνδέσεων πρόσβασης στο διαδίκτυο πραγματοποιείται μέσω ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Επομένως, η ανάλυση της ΕΕΤΤ για τον ορισμό της σχετικής λιανικής αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο έχει ως αφετηρία τις διαφορετικές επιλογές του καταναλωτή για την χρήση αυτής της υπηρεσίας. Δεδομένου ότι οι συνδέσεις πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης είναι ο βασικός τρόπος σύνδεσης, η υπηρεσία στην οποία θα βασιστεί ο ορισμός της λιανικής αγοράς είναι αυτή της ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω δικτύου χαλκού. Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της υπηρεσίας αφορούν στα παρακάτω:

- <u>Ασυμμετρία</u>

Η φύση της υπηρεσίας αυτής σημαίνει ότι η μέγιστη χωρητικότητα λήψης δεδομένων (downstream capacity) είναι μεγαλύτερη από αυτή της αποστολής δεδομένων (upstream capacity).

<u>- Ευρυζωνικότητα</u>

Η ασύμμετρη ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο έχει τρία ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα / λειτουργίες που δεν είναι διαθέσιμες στην στενοζωνική πρόσβαση στο

διαδίκτυο. Επομένως, δύναται να χαρακτηριστεί υπηρεσία που διαφοροποιείται ποιοτικά από αυτήν της στενοζωνικής πρόσβασης:

- η σύνδεση είναι μόνιμη και επομένως δεν απαιτείται dial up. Το χαρακτηριστικό αυτό επιτρέπει στον χρήστη να κάνει χρήση των υπηρεσιών σε πραγματικό χρόνο όπως η λήψη / αποστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- είναι δυνατή η ταυτόχρονη χρήση των υπηρεσιών φωνής και υπηρεσιών.
- έχει μεγαλύτερη ταχύτητα λήψης δεδομένων από αυτή της υπηρεσίας dial up.

Τα παραπάνω τρία χαρακτηριστικά θα πρέπει να είναι ταυτόχρονα διαθέσιμα ώστε η υπηρεσία πρόσβασης να οριστεί ως ευρυζωνική.

Η ΕΕΤΤ θα εξετάσει την υποκατάσταση της λιανικής υπηρεσίας ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού σε σχέση με τα παρακάτω:

- ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών
- ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω κινητής σύνδεσης
- ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου ΣΑΠ

Η δυνατότητα πρόσβασης μέσω καλωδιακής υποδομής (ομοαξονικό καλώδιο) δεν υφίσταται επί του παρόντος στην Ελλάδα. Επιπλέον, δεν προβλέπεται στο εγγύς ή μακρινό μέλλον η ανάπτυξη καλωδιακής υποδομής στην Ελληνική επικράτεια. Επιπροσθέτως, αν και η ΕΕΤΤ είχε εξετάσει στους προηγουμένους κύκλους αναλύσεων κατά πόσο η στενοζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο (dial up) εμπίπτει στην ίδια αγορά με την ασύμμετρη ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού, η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι δεν απαιτείται η επανεξέταση του συγκεκριμένου ερωτήματος λόγω του γεγονότος ότι η στενοζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο (dial up) αποτελεί ένα «παρωχημένο» τρόπο πρόσβασης στο διαδίκτυο, με σημαντικές λειτουργικές διαφορές, η χρήση του οποίου φθίνει συνεχώς και είναι πλέον πολύ περιορισμένη.

2.2.2.2. Ορισμός αγοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης

2.2.2.2.1. Υποκατάσταση μεταξύ ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού και ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών

Στην Ελλάδα σήμερα, ο ΟΤΕ υλοποιεί δίκτυο οπτικών ινών FTTC (Fiber to the Cabinet), μέσω του οποίου προσφέρει λιανικές υπηρεσίες VDSL καθώς επίσης και τα χονδρικά προϊόντα V-ΑΡΥΣ και VPU ή ΕΜΑ, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα στους εναλλακτικούς παρόχους να προσφέρουν στους καταναλωτές επίσης λιανικές υπηρεσίες VDSL από την καμπίνα. Στο τέλος του 2012 οι εταιρίες WIND, ΟΤΕ και HOL ξεκίνησαν την παροχή υπηρεσιών VDSL μέσω του δικτύου FTTC του ΟΤΕ.

Κάποιοι πάροχοι έχουν προχωρήσει στην εγκατάσταση πιλοτικών δικτύων FTTH/FTTB, ενώ επίσης, έχει εκφραστεί η πρόθεση από παρόχους για εγκατάσταση τέτοιων δικτύων. Προς το παρόν οι συνδέσεις αυτές παραμένουν πολύ περιορισμένες.

Μέσω του δικτύου πρόσβασης χαλκού του ΟΤΕ, όλοι οι πάροχοι που δραστηριοποιούνται στην αγορά σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης προσφέρουν προϊόντα ADSL. Ειδικότερα, ο ΟΤΕ προσφέρει προϊόντα με ταχύτητες download 4Mbps και 24 Mbps και οι εταιρίες CYTA, WIND, Forthnet, HOL προϊόντα με ταχύτητα download 24Mbps. Οι εν λόγω πέντε πάροχοι προσφέρουν και προϊόντα VDSL μέσω του δικτύου χαλκού από το Αστικό Κέντρο, με την προϋπόθεση η απόσταση του συνδρομητή από αυτό να μην είναι μεγαλύτερη από τα 1000 μέτρα. Ο ΟΤΕ διαθέτει προϊόντα με ταχύτητες download 30Mbps και 50Mbps. Η Cyta διαθέτει προϊόντα με ταχύτητες download 35Mbps και 50Mbps, ενώ οι HOL, WIND και Forthnet παρέχουν μόνο προϊόντα VDSL με ταχύτητα 50Mbps.

Υποκατάσταση Ζήτησης

Στο πλαίσιο του προηγούμενου γύρου ανάλυσης, η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι σε επίπεδο ζήτησης, οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω χάλκινου τοπικού βρόχου και οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών είναι υποκατάστατες.

Από την πλευρά των καταναλωτών σημαντικό ρόλο στην επιλογή υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης παίζουν οι ανάγκες τους σε ταχύτητα οι οποίες εξαρτώνται από τις εφαρμογές που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν. Σε περίπτωση υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης που προσφέρονται στην ίδια ταχύτητα και δεδομένου ότι οι περισσότεροι καταναλωτές δεν είναι ενημερωμένοι για τεχνολογικά θέματα, δεν φαίνεται να παίζει ρόλο στην απόφαση τους εάν αυτές προσφέρονται μέσω δικτύου χαλκού (κυρίως ADSL, ADSL2, ADSL2+) ή μέσω δικτύου οπτικών ινών (κυρίως VDSL). Είναι γεγονός εξάλλου ότι τόσο ο ΟΤΕ, όσο και άλλοι πάροχοι «εναλλάσσουν» τα δίκτυα χαλκού και οπτικών ινών χωρίς ο τελικός καταναλωτής να είναι σε θέση να αντιληφθεί την τοπολογία του δικτύου που τον εξυπηρετεί. Έτσι για παράδειγμα ο ΟΤΕ και άλλοι πάροχοι δίνουν υπηρεσίες VDSL από το κέντρο, δηλαδή χωρίς ουσιαστικά να χρησιμοποιούν οπτική ίνα στο δίκτυο πρόσβασης, ενώ ο ΟΤΕ προτίθεται να δώσει υπηρεσίες ADSL από την υπαίθρια καμπίνα. Επιβεβαιώνεται συνεπώς η άποψη ότι οι περισσότεροι τελικοί χρήστες δεν έχουν σημαντική γνώση αναφορικά με το φυσικό μέσο (χαλκός ή οπτική ίνα) που χρησιμοποιείται για την παροχή της υπηρεσίας πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Επομένως, οι υπηρεσίες μπορούν να θεωρηθούν ως λειτουργικά υποκατάστατες από την πλευρά της ζήτησης.

Οι πάροχοι που δραστηριοποιούνται ήδη στην αγορά προσφέρουν ένα εύρος συνδυασμών ταχυτήτων/ τιμών, ώστε οι παρεχόμενες στην αγορά υπηρεσίες να καλύπτουν τις

περισσότερες διαθέσιμες ταχύτητες (μέσω της υφιστάμενης τεχνολογίας). Ο ΟΤΕ παρέχει υπηρεσίες λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης ως τμήμα ενός πακέτου που συνδυάζει σταθερή πρόσβαση, τηλεφωνικές κλήσεις και σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά των πακέτων λιανικής με απεριόριστη επικοινωνία προς σταθερά που προσφέρει ο ΟΤΕ προς οικιακούς χρήστες :

Πίνακας 12: Χαρακτηριστικά πακέτων λιανικής ΟΤΕ

Εταιρεία	Πακέτο	Internet	Τηλεφωνία	Τιμή
COSMOTE - σταθερή	COSMOTE Home Double Play 24 M	24Mbps	250' σταθερά + 30' Κινητά	26,11 (24 μήνες)/33,17 μετά
	COSMOTE Home Double Play 4 L	4Mbps	Απεριόριστα σταθερά+30' κινητά	27,12 (24 μήνες)/34,18 μετά
	COSMOTE Home Double Play 24 L	24Mbps	Απεριόριστα σταθερά+30' κινητά	30,14 (24 μήνες)/38,21 μετά
	COSMOTE Home Double Play 30 M	30Mbps	250' σταθερά + 30' Κινητά	30,14 (24 μήνες)/38,21 μετά
	COSMOTE Home Double Play 4 XL	4Mbps	Απεριόριστα σταθερά+150' κινητά	31,15 (24 μήνες)/38,21 μετά
	COSMOTE Home Double Play 24 XL	24Mbps	Απεριόριστα σταθερά+360' κινητά	34,18 (24 μήνες)/42,24 μετά
	COSMOTE Home Double Play 30 L	30Mbps	Απεριόριστα σταθερά+30' κινητά	36,19 (24 μήνες)/42,24 μετά
	COSMOTE Home Double Play 50 L	50Mbps	Απεριόριστα σταθερά+30' κινητά	40,22 (24 μήνες)/47,28 μετά
	COSMOTE Home Double Play 30 XL	30Mbps	Απεριόριστα σταθερά+360' κινητά	40,22 (24 μήνες)/46,27 μετά
	COSMOTE Home Double Play 50 XL	50Mbps	Απεριόριστα σταθερά+360' κινητά	44,26 (24 μήνες)/51,31 μετά

Πηγή: ιστοσελίδα ΟΤΕ, 5/10/2016

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω Πίνακα οι τιμές των πακέτων είναι συγκρίσιμες και συνεπώς είναι εύλογο να υποστηριχθεί ότι υπάρχει υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης. Πράγματι, από έρευνα καταναλωτών που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ (Απρίλιος 2015), το 30% των συνδρομητών ADSL 24 Mbps θα μεταστρεφόταν σε υπηρεσίες VDSL 30 Mbps, οι οποίες κοστίζουν 4€ παραπάνω το μήνα, σε περίπτωση αύξησης 10% των τιμών της ADSL

πρόσβασης. Συνεπώς μία τέτοια αύξηση της τιμής της ADSL πρόσβασης θα αποδεικνυόταν ασύμφορη για τον πάροχο και επομένως μπορεί να θεωρηθεί ότι οι υπηρεσίες διαφορετικών ταχυτήτων ανήκουν στην ίδια αγορά.

Με βάση τα ανωτέρω, η ΕΕΤΤ υιοθετεί το αρχικό συμπέρασμα ότι σε επίπεδο ζήτησης, οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω χάλκινου τοπικού βρόχου και οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών είναι υποκατάστατες.

Υποκατάσταση Προσφοράς

Η ΕΕΤΤ εξέτασε το βαθμό στον οποίο οι πάροχοι υπηρεσιών λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω οπτικών ινών θα ανταποκρίνονταν σε μια αύξηση τιμών έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου της υπηρεσίας λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω του δικτύου χαλκού, ώστε να αναπτύξουν οι ίδιοι δίκτυο χαλκού. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι στις περιοχές όπου έχει αναπτυχθεί δίκτυο οπτικών ινών, μία αύξηση της τάξης του 5% έως 10% της τιμής της λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο από την πλευρά ενός παρόχου με δίκτυο πρόσβασης χαλκού θα είχε ως αποτέλεσμα την προσφορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών. Η ανάπτυξη νέου δικτύου χαλκού από την πλευρά του παρόχου με δίκτυο πρόσβασης οπτικών ινών θα ήταν αντίθετη με τη τεχνολογική εξέλιξη των δικτύων πρόσβασης, δεδομένου ότι το ήδη εγκατεστημένο δίκτυο πρόσβασης οπτικών ινών μπορεί να προσφέρει στους τελικούς χρήστες σαφώς ανώτερες υπηρεσίες.

Αντίθετα, η μεταστροφή ενός παρόχου ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω χαλκού σε υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω οπτικών ινών θεωρείται λογική, με την έννοια ότι ακολουθεί τις τεχνολογικές τάσεις. Παρόλα αυτά κάτι τέτοιο δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι μπορεί να συμβεί άμεσα, δεδομένου ότι απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό και σημαντικές επενδύσεις.

Σε κάθε περίπτωση, με δεδομένο ότι η υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω χαλκού και μέσω οπτικών ινών ανήκουν στην ίδια αγορά, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι ένας πάροχος υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω οπτικών ινών θα ήταν σε θέση να ανταγωνιστεί έναν πάροχο ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω χαλκού χωρίς να αλλάξει καν την τεχνολογία των λιανικών του υπηρεσιών, σε περίπτωση που ο τελευταίος προέβαινε σε αύξηση έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού και οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών ανήκουν στην ίδια σχετική λιανική αγορά.

2.2.2.2.2. Υποκατάσταση μεταξύ σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών

Η ανάπτυξη των δικτύων τρίτης γενιάς (3G) και η διαθεσιμότητα σχετικών συσκευών κατέστησαν εφικτή την ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο καθώς και την πρόσβαση σε άλλες υπηρεσίες πολυμέσων πάνω από τα δίκτυα κινητών επικοινωνιών. Με το δίκτυο τρίτης γενιάς επιτυγχάνονται ταχύτητες ως και 384 Kbps, ενώ ο ρυθμός δεδομένων αυξάνει έως και αρκετά Mbps με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών (HSDPA, HSUPA)[32].

Το καλοκαίρι του 2012, η Cosmote ανακοίνωσε την έναρξη ανάπτυξης δικτύου 4G. Στη συνέχεια η Vodafone ξεκίνησε την ανάπτυξη δικτύου 4G και ακολούθησε η WIND. Τον Οκτώβριο του 2014 οι τρεις εταιρίες συμμετείχαν στη διαδικασία δημοπρασίας για την απόκτηση δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων στη ζώνη των 800MHz και στη ζώνη των 2600 MHz και απέκτησαν δικαιώματα και στις 2 ζώνες. Η χορήγηση δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων στις ζώνες των 800 και 2600 MHz αποτέλεσε ένα πολύ αποφασιστικό βήμα για την ανάπτυξη νέων ασυρμάτων τεχνολογιών για δίκτυα κινητής τηλεφωνίας τέταρτης γενιάς (4G).

Το δίκτυο 4G επιτρέπει πολλαπλάσιες ταχύτητες πρόσβασης στο διαδίκτυο, οι οποίες φτάνουν θεωρητικά τα 150 Mbps στη λήψη, χρήση προηγμένων multimedia εφαρμογών όπως HD Streaming και HD Video-Conferencing, αλλά και αποστολή και λήψη μεγάλων αρχείων. Και οι τρεις εταιρίες που απέκτησαν δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων στη ζώνη των 800MHz[33] υποχρεούνται να εκκινήσουν την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών με ονομαστικό ρυθμό μετάδοσης τουλάχιστον 10 Mbps στην καθοδική ζεύξη, χρησιμοποιώντας το σύνολο των ζωνών ραδιοσυχνοτήτων επί των οποίων κατέχουν δικαίωμα, για την κάλυψη των γεωγραφικών περιοχών όπου κατοικεί τουλάχιστον το 80% του πληθυσμού της χώρας (σύμφωνα με την πλέον πρόσφατη απογραφή), εντός τριών (3) ετών από την έναρξη ισχύος των εκχωρηθέντων δικαιωμάτων. Επιπλέον, και οι τρεις εταιρίες υποχρεούνται να εκκινήσουν την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών με ονομαστικό ρυθμό μετάδοσης τουλάχιστον 30 Mbps στην καθοδική ζεύξη, χρησιμοποιώντας το σύνολο των ζωνών ραδιοσυχνοτήτων επί των οποίων κατέχει δικαίωμα, για την κάλυψη των γεωγραφικών περιοχών όπου κατοικεί τουλάχιστον το 80% του πληθυσμού της χώρας

---

32 Για παράδειγμα, όπως αναφέρεται στον δικτυακό τόπο της WIND, η τεχνολογία DC-HSPA (Dual Carrier High-Speed Packet Access) υποστηρίζει θεωρητικές ταχύτητες έως 42 Mbps στη λήψη και 5,8 Mbps στην αποστολή.

33 Αντίστοιχες, αλλά πιο «ελαφριές» υποχρεώσεις έχουν επιβληθεί και στους κατόχους δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων στη ζώνη των 2600MHz

(σύμφωνα με την πλέον πρόσφατη απογραφή), εντός πέντε (5) ετών από την έναρξη ισχύος των εκχωρηθέντων δικαιωμάτων.

Αναφορικά με τη γεωγραφικότητα, σύμφωνα με στοιχεία από τους δικτυακούς τόπους των εταιρειών Cosmote και Vodafone[34], η κάλυψη των δικτύων 4G αφορά μεγάλο τμήμα της Αθήνας και Θεσσαλονίκης, καθώς και αστικά κέντρα σε όλη την Ελλάδα. Η Wind[35], επί του παρόντος προσφέρει κάλυψη στο 75% της Αθήνας, ενώ έχει πλάνα για διαρκή επέκταση.

Τέλος, οι εταιρείες Cosmote και Vodafone ανακοίνωσαν την έναρξη λειτουργίας 4G+, με ταχύτητες οι οποίες σε θεωρητικό επίπεδο μπορεί και να υπερβούν τα 300 Mbps στη λήψη. Επί του παρόντος, το 4G+ διατίθεται από τη Vodafone[36] σε περιοχές της Αττικής και επεκτείνεται συνεχώς και σε άλλα σημεία και από την Cosmote[37] διατίθεται Πανελλαδικά στις μεγάλες αλλά και σε πολλές μικρότερες πόλεις και στους τουριστικούς προορισμούς Το δίκτυο 4G+ επεκτείνεται με ταχείς ρυθμούς σε όλη την Ελλάδα.

Υποκατάσταση Ζήτησης

Κατά τις τρεις προηγούμενες σχετικές αναλύσεις της αγοράς, η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών ανήκε σε χωριστή αγορά από την σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση. Όπως αναγνωρίζει και η αιτιολογική έκθεση της Σύστασης για τις σχετικές αγορές, ο κύριος λόγος της μη ένταξης της κινητής πρόσβασης στην αγορά της σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης αποτέλεσε το γεγονός ότι η πρώτη έχει σχεδιαστεί με βασικό χαρακτηριστικό την κινητικότητα, η οποία επηρέαζε σε μεγάλο βαθμό το εύρος ζώνης και τους ρυθμούς αποστολής και λήψης δεδομένων. Παράλληλα, η κινητή πρόσβαση διέφερε όσον αφορά στο θέμα της αξιοπιστίας και του *resilience*. Η εισαγωγή όμως λιανικών υπηρεσιών τέταρτης γενιάς (4G – LTE) καθιστά απαραίτητη την επανεξέταση των ανωτέρω, δεδομένου ότι τα δίκτυα τέταρτης γενιάς, όπως έχει ήδη αναφερθεί, επιτρέπουν μετάδοση με σαφώς μεγαλύτερους ρυθμούς.

Στο ως άνω πλαίσιο, επί του παρόντος, οι πάροχοι κινητής τηλεφωνίας προσφέρουν υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω υπολογιστή/tablet ή/και μέσω κινητού τηλεφώνου σε συνδυασμό με τις υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας. Οι ταχύτητες των δικτύων εξαρτώνται από το δίκτυο που καλύπτει την περιοχή που βρίσκεται ο τελικός χρήστης. Οι μέγιστες θεωρητικές ταχύτητες, για δίκτυο δεύτερης γενιάς, φθάνουν έως 56kbps, για δίκτυο τρίτης γενιάς, έως 384kbps για δίκτυο τρίτης γενιάς με τεχνολογία HSPA+ ταχύτητες λήψης έως 42,2 Mbps και αποστολής έως 5,8 Mbps, ενώ για δίκτυο τέταρτης γενιάς, υπό

---

34 http://www.cosmote.gr/cosmoportal/page/T25/section/Cover#, http://www.vodafone.gr/portal/4G

35 https://www.wind.gr/gr/wind/upostirixi/kalupsi/diktuo-prosvasis-kinitis/4g/

36 http://www.vodafone.gr/portal/4Gplus

37 https://www.cosmote.gr/mobile/cosmoportal/page/T37/section/4GPlus

συγκεκριμένες συνθήκες που αφορούν το εύρος ζώνης του καναλιού αλλά και την τεχνολογία των κεραιών, μπορούν να φτάσουν ακόμα και πάνω από 300 Mbps στη λήψη. Σημειώνεται ότι οι μέγιστες θεωρητικές ταχύτητες ισχύουν εφόσον υποστηρίζονται τόσο από το δίκτυο όσο και από το τερματικό του χρήστη. Οι πραγματικές ταχύτητες διαφέρουν από τις θεωρητικές ανάλογα με την γεωγραφική περιοχή που γίνεται χρήση, δεδομένου ότι επηρεάζονται μεταξύ άλλων από την παραμετροποίηση του δικτύου πρόσβασης, από τον αριθμό των ταυτόχρονων χρηστών, από τις συνθήκες λήψης (εσωτερικός ή εξωτερικός χώρος).

Η πλειονότητα των πακέτων κινητής πρόσβασης στο διαδίκτυο περιλαμβάνει χρεώσεις ανάλογα με τον όγκο χρήσης. Σε αυτά τα πακέτα ο χρήστης, έναντι ενός μηνιαίου παγίου, έχει στη διάθεση του ένα συγκεκριμένο αριθμό Gbytes ενώ, μετά την κατανάλωση του ορίου που περιλαμβάνεται στο πάγιο του πακέτου, πραγματοποιείται χρέωση αναλόγως του επιπλέον καταναλισκόμενου όγκου δεδομένων ή αυτόματη μετάβαση σε νέο πακέτο χρήσης δεδομένων, σύμφωνα με το οποίο παρέχεται επιπλέον όγκος δεδομένων έναντι συγκεκριμένου κόστους (π.χ. 200MB έναντι 5€). Οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, αναγνωρίζοντας τις διαφορετικές ανάγκες των χρηστών, προσφέρουν διαφορετικά προγράμματα για υπηρεσίες μέσω κινητού τηλεφώνου και υπηρεσίες μέσω υπολογιστή. Επιπλέον, παρέχουν τη δυνατότητα στους χρήστες να προμηθεύονται mobile internet, μόνο όταν το χρειάζονται, με χρήση προπληρωμένης κάρτας. Επιπροσθέτως, πολλά από τα προγράμματα ομιλίας των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας που περιλαμβάνουν, έναντι ενός παγίου, ενσωματωμένο χρόνο ομιλίας, περιλαμβάνουν και ενσωματωμένο όγκο MB τον οποίο μπορεί ο συνδρομητής να χρησιμοποιήσει για να έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο από το κινητό του.

Λειτουργική υποκατάσταση

Η κύρια λειτουργική διαφορά μεταξύ των υπηρεσιών κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης αφορά στην κινητικότητα που ενυπάρχει σε όλες τις υπηρεσίες κινητής. Ενώ οι τεχνολογικές εξελίξεις επιτρέπουν ήδη την παροχή παρόμοιων υπηρεσιών είτε ως σταθερές είτε ως κινητές υπηρεσίες (με δεδομένη την αύξηση της ταχύτητας πρόσβασης στο διαδίκτυο, στην περίπτωση των κινητών δικτύων, η οποία είναι πλέον παραπλήσια της ταχύτητας των σταθερών δικτύων), οι σταθερές υπηρεσίες δεν μπορούν να προσφέρουν κινητικότητα. Επομένως, ενδέχεται να υπάρχει λειτουργική υποκατάσταση μόνο προς την μία κατεύθυνση, δηλαδή με την υποκατάσταση σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης από κινητές υπηρεσίες. Η πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύων κινητών επικοινωνιών δεν μπορεί να θεωρηθεί αποτελεσματικό υποκατάστατο από την πλευρά της ζήτησης με την ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο από σταθερά δίκτυα, αλλά ως συμπληρωματική υπηρεσία αυτής. Η πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών αξιοποιείται βασικά εκτός κατοικίας, ενώ σε πολλές περιπτώσεις οι χρήστες κινητής πρόσβασης διαθέτουν και σταθερή πρόσβαση στο διαδίκτυο εντός της κατοικίας

για την χρήση εφαρμογών που απαιτούν υψηλές ταχύτητες και χωρητικότητες (εφαρμογές για ανέβασμα και κατέβασμα αρχείων περιεχομένου, video streaming, διαδραστικά παιχνίδια στο διαδίκτυο (interactive gaming) αλλά και παρακολούθηση τηλεόρασης σε πραγματικό χρόνο ή μέσω τηλεοπτικήαρχειοθήκης (catch-up TV)). Αυτό συμβαίνει διότι η πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητής εντός της οικίας ενδεχομένως να μην είναι πάντοτε ποιότητας αντίστοιχης του σταθερού δικτύου, λόγω της υποβάθμισης του σήματος κινητής διαμέσου των τοίχων.

Εξέλιξη του αριθμού συνδέσεων

Η ΕΕΤΤ εξέτασε την εξέλιξη του όγκου των συνδέσεων κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω υπολογιστή/tablet/smartphone και των συνδέσεων σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης, προκειμένου να ελέγξει αν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι μεταβολές του όγκου των σταθερών συνδέσεων σχετίζονται με τις μεταβολές του όγκου των κινητών συνδέσεων και αντίστροφα. Ο Πίνακας 13 παρουσιάζει την εξέλιξη του αριθμού των συνδέσεων κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω υπολογιστή/tablet/smartphone, ενώ στον Πίνακα 14 εμφανίζεται ο αριθμός των συνδέσεων σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης.

Πίνακας 13: αριθμός των συνδέσεων κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω υπολογιστή/tablet

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Συνδέσεις κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω υπολογιστή (datacards)	225.325	289.316	408.117	559.247	693.932	498.433
Συνδέσεις κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω κινητού[38]	N/A	N/A	N/A	3.454.157	3.826.026	4.580.308

[38] Περιλαμβάνουν: συνδέσεις κινητής με πρόσβαση στο διαδίκτυο με ανά μονάδα χρέωση, συνδέσεις κινητής με επιπρόσθετο πακέτο για πρόσβαση στο διαδίκτυο (add-on) και συνδέσεις κινητής με ενσωματωμένη πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω ενιαίας χρέωσης (bundle)

Πίνακας 14: αριθμός των συνδέσεων σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Συνδέσεις σταθερής ευ ρυζωνικής πρόσβασης	2.244.062	2.458.627	2.681.442	2.907.180	3.147.827	3.427.572

Η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι η εξέλιξη του αριθμού των συνδέσεων σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης από τη μία και κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης από την άλλη αντανακλά κάποιο βαθμό υποκατάστασης και εξακολουθεί να θεωρεί την πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύων κινητών επικοινωνιών ως συμπληρωματική υπηρεσία της ευρυζωνικής πρόσβαση στο διαδίκτυο από σταθερά δίκτυα.

Τιμολόγηση

Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω η πλειονότητα των πακέτων κινητής πρόσβασης στο διαδίκτυο περιλαμβάνει χρεώσεις ανάλογα με τον όγκο χρήσης. Παράλληλα, οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας έχουν εισάγει προγράμματα προπληρωμένης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω υπολογιστή/tablet, που δίνουν την δυνατότητα στο χρήστη να λαμβάνει τέτοιου είδους υπηρεσίες για περιορισμένο χρονικό διάστημα (π.χ. 15 μέρες) και όγκο χρήσης (πχ μέγιστος όγκος χρήσης 3GB). Σημειώνεται επίσης ότι διατίθεται η δυνατότητα στους χρήστες κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης να μεταφέρουν όγκο δεδομένων από την κάρτα που χρησιμοποιούν για τον υπολογιστή/tablet τους στην κάρτα του κινητού τηλεφώνου τους. Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζονται τα βασικά προγράμματα κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω υπολογιστή/tablet που διατίθενται από τις εταιρίες κινητής τηλεφωνίας.

Πίνακας 15: Προγράμματα για κινητή ευρυζωνική πρόσβαση μέσω υπολογιστή με μηνιαίο πάγιο (Συμβολαίου) (όπως ισχύουν 27.06.2016)

	Ονομασία Προγράμματος	Ενσωματωμένη χρήση	Πάγιο (€)	Χρέωση μετά την κατανάλωση των δωρεάν MB/ωρών
COSMOTE	Mobile i-Data 500MB (iPad)	0,5GB	10,08€	Δεν παρέχεται
	Mobile i-Data 5GB (iPad)	5GB	20,16 €	Δεν παρέχεται
	Mobile Internet 500MB	0,5GB	4,94 €	-0,0504€/MB -Με COSMOTE My Internet: (300MB|5€|30ημ.) ή (1GB |10€ |30ημ.) ή (0,0504€/MB & SMS ειδ/σης στα 10€)
	Mobile Internet 1,2GB	1,2GB	9,98 €	-0,0504€/MB -Με COSMOTE My Internet: (300MB|5€|30ημ.) ή

				(1GB |10€ |30ημ.) ή (0,0504€/MB & SMS ειδ/σης στα 10€)
	Mobile Internet 2GB	2GB	20,16 € (15,02€ προσφορά)	-0,0504€/MB -Με COSMOTE My Internet: (300MB|5€|30ημ.) ή (1GB |10€ |30ημ.) ή (0,0504€/MB & SMS ειδ/σης στα 10€)
	Mobile Internet 5GB	5GB	25,20 € (15,02€ προσφορά)	-0,0504€/MB -Με COSMOTE My Internet: (300MB|5€|30ημ.) ή (1GB |10€ |30ημ.) ή (0,0504€/MB & SMS ειδ/σης στα 10€)
	Mobile Internet 10GB	10GB	35,28 € (20,06€ προσφορά)	-0,0504€/MB -Με COSMOTE My Internet: (300MB|5€|30ημ.) ή (1GB |10€ |30ημ.) ή (0,0504€/MB & SMS ειδ/σης στα 10€)
	Mobile Internet 20GB	20GB	45,37 € (35,18€ προσφορά)	-0,0504€/MB -Με COSMOTE My Internet: (300MB|5€|30ημ.) ή (1GB |10€|30ημ.) ή (0,0504€/MB & SMS ειδ/σης στα 10€)
	Mobile Internet Student	5GB	25,20€	0,0504 €/MB
WIND	Mobile Broadband 2GB	2GB	5,04€	Δεν παρέχεται χρήση πάνω από τα GB που παρέχονται
	Mobile Broadband Control 10GB	10GB	39,90€ (προσφορά 19,90€)	Δεν παρέχεται χρήση πάνω από τα GB που παρέχονται
	Mobile Broadband Control 20GB	20GB	50,29€ (προσφορά 20,06€)	Δεν παρέχεται χρήση πάνω από τα GB που παρέχονται
	Mobile Broadband Control 30GB	30GB	25,10€	Δεν παρέχεται χρήση πάνω από τα GB που παρέχονται
	WIND Mobile Broadband – Φοιτητική προσφορά	5GB	6,05€	Δεν παρέχεται χρήση πάνω από τα GB που παρέχονται
VODAFONE	Mobile Broadband 2GB	2GB	20,16€ (με	Πρόσθετα πακέτα των 200MB με 5,04€
	Mobile Broadband 5GB	5GB	25,20€ (με	Πρόσθετα πακέτα των 200MB με 5,04€
	Mobile Broadband 10GB	10GB	35,28€ (με	Πρόσθετα πακέτα των 200MB με 5,04€
	Mobile Broadband 20GB	20GB	45,37 € (με	Πρόσθετα πακέτα των 200MB με 5,04€
	University Mobile Internet	4GB	4,74€	Πρόσθετα πακέτα των 200MB με 5€ ή 500MB με 10€
	University Mobile Internet	10GB	12€	Πρόσθετα πακέτα των 200MB με 5€ ή 500MB με 10€

	Μέγιστος Όγκος Χρήσης	Χρόνος πρόσβασης στο Internet	Χρέωση
COSMOTE	1GB	1 ημέρα	5€
	2GB	5 ημέρες	10€
	3GB	15 ημέρες	18€
	4GB-Φοιτητική προσφορά	30 ημέρες	6€
	5GB	30 ημέρες	30€
VODAFONE	0,5GB	30 λεπτά	2,02€
	1GB	1 ημέρα	5,04€
	2GB	3 ημέρες	10,08€
	2GB	15 ημέρες	20,16€
	5GB	30 ημέρες	40,33€
WIND	1GB	30 ημέρες	5€

	5GB	30ημέρες	15€
	6GB	90ημέρες	25€

Οι πάροχοι υπηρεσιών μέσω σταθερών δικτύων προσφέρουν ως επί το πλείστον προγράμματα που συνδυάζουν σταθερή πρόσβαση, σταθερή τηλεφωνία και σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση. Όλοι οι πάροχοι υπηρεσιών από σταθερή θέση, πλην της CYTA, προσφέρουν λιανικές υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης μόνο σε συνδυασμό με υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης. Μόνο η εταιρία CYTA διαθέτει πακέτα 1play για πρόσβαση στο διαδίκτυο. Στους Πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται κάποια από τα προϊόντα που διαθέτουν οι σταθεροί πάροχοι. Επιλέχθηκε να παρουσιαστούν μόνο τα προγράμματα της 1 play CYTA και τα προγράμματα που συνδυάζουν μόνο σταθερή πρόσβαση και σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση για να είναι πιο εύκολη η σύγκριση των τιμών.

Πίνακας 16: Χαρακτηριστικά πακέτων λιανικής σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης (παρουσιάζονται οι τιμές των on-line προσφορών)

Πάροχος	Υπηρεσία	Ταχύτητα Πρόσβασης	Μηνιαίο Πάγιο (€)
VODAFONE	Vodafone Home adsl plus	24/1	25,91
WIND	WIND Broadband	24/1	20,16
CYTA	1play οικιακό 24M	24/1	19,15
CYTA	1play οικιακό 35M	35/3	27,22
CYTA	1play οικιακό 50M	50/5	33,27

Forthnet	NOVA ADSL 24	24/1	15 με προπληρωμή ή 17,90 χωρίς προπληρωμή για 24 μήνες

Από τα στοιχεία των ως άνω πινάκων προκύπτει ότι ο τρόπος τιμολόγησης των υπηρεσιών σταθερής διαφέρει από τον τρόπο τιμολόγησης των υπηρεσιών κινητής. Για τις υπηρεσίες κινητής η χρέωση εξαρτάται από τον όγκο των δεδομένων ενώ τέτοιος περιορισμός δεν υφίσταται για τις υπηρεσίες σταθερής. Προκείμενου η χρέωση υπηρεσιών κινητής και σταθερής να είναι συγκρίσιμες δεν θα πρέπει η κατανάλωση δεδομένων να υπερβαίνει τα 10GB, κάτι το οποίο δεν είναι εφικτό σε περιπτώσεις χρήσης εφαρμογών που απαιτούν υψηλές ταχύτητες και χωρητικότητες (εφαρμογές για ανέβασμα και κατέβασμα αρχείων περιεχομένου, video streaming, διαδραστικά παιχνίδια στο διαδίκτυο (interactive gaming) αλλά και παρακολούθηση τηλεόρασης σε πραγματικό χρόνο ή μέσω τηλεοπτική αρχειοθήκης (catch-up TV)). Συνεπώς, στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης δεν διαπιστώνεται δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ σταθερής πρόσβασης στο διαδίκτυο και πρόσβασης μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών, ιδίως δεδομένων των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών χωρητικότητος των χρηστών, σε συνδυασμό με το επίπεδο και τον τρόπο χρέωσης (ογκοχρέωση) των υπηρεσιών κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης.

Υποκατάσταση Προσφοράς

Στην παρούσα ανάλυση, η υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς εξετάζεται αναφορικά με τη δυνατότητα, ενός παρόχου κινητών επικοινωνιών να δραστηριοποιηθεί στην αγορά της σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης. Συγκεκριμένα, προκειμένου να δραστηριοποιηθεί στην αγορά της σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης, ένας προμηθευτής της πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών θα πρέπει να αποκτήσει πρόσβαση σε σταθερό δίκτυο, δηλαδή να προμηθευτεί τις σχετικές υπηρεσίες χονδρικής (π.χ. ΑΠΤΒ, ΧΕΠ) ή να κατασκευάσει ένα νέο δίκτυο πρόσβασης. Τόσο η χρήση υπηρεσιών ΑΠΤΒ όσο η δημιουργία ενός δικτύου πρόσβασης συνεπάγονται υψηλά μη ανακτήσιμα κόστη. Επομένως, είναι απίθανο ότι θα προκαλούσαν περιορισμό σε έναν υποθετικό προμηθευτή σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης.

Αντίστοιχα, ένας πάροχος δικτύου σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης δεν θα μπορούσε να εισέλθει άμεσα στην αγορά κινητής πρόσβασης δεδομένου ότι εκτός από την ανάπτυξη δικτύου κινητής, το οποίο δεν έχει κοινά στοιχεία με το σταθερό δίκτυο, θα πρέπει επιπρόσθετα να αποκτήσει δικαιώματα χρήσης φάσματος.

2.2.2.2.3. Υποκατάσταση μεταξύ ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού και ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω ΣΑΠ

Στην Ελλάδα υλοποιείται επί του παρόντος έργο το οποίο αφορά την ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών σε αγροτικές λευκές περιοχές της χώρας (rural networks) (Βλ. ενότητα 2.3.1.3). Στο έργο ακολουθείται η διαδικασία Σύμπραξης Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) για την ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών δικτύου στις περιοχές-στόχους και την παροχή αξιόπιστων και σύγχρονων ευρυζωνικών bitstream υπηρεσιών στον πληθυσμό των περιοχών αυτών, οι οποίες είναι ανάλογες των υφιστάμενων υπηρεσιών Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης τύπου ADSL που παρέχονται στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το έργο υλοποιείται σε τρεις διαφορετικές γεωγραφικές ζώνες και έχει ανατεθεί σε τρεις Αναδόχους φορείς. Ένας από τους Αναδόχους (γεωγραφική ζώνη 2), σκοπεύει να υλοποιήσει μέρος του δικτύου πρόσβασης με Τεχνολογία ασύρματης πρόσβασης τέταρτης γενιάς (TDD-LTE) στους οικισμούς που τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά δεν επιτρέπουν την ανάπτυξη ενσύρματου δικτύου πρόσβασης ή έχουν σχετικά μικρό πληθυσμό. Οι χονδρικές υπηρεσίες που θα προσφέρονται, τόσο μέσω των ενσύρματων όσο και των ασύρματων συνδέσεων στο επίπεδο του δικτύου πρόσβασης, θα έχουν την ίδια λειτουργικότητα και τιμή και θα αφορούν ευρυζωνική πρόσβαση στο Διαδίκτυο με υψηλούς ρυθμούς δεδομένων έχοντας τη δυνατότητα να υποστηρίξει εφαρμογές που στηρίζονται σε εντονότερη χρήση της ευρυζωνικότητας, όπως είναι οι εφαρμογές διαδραστικής τηλε-ιατρικής, η παροχή υπηρεσιών βίντεο κατά παραγγελία (“Video on Demand”), η τηλεόραση μέσω IP (“IPTV”) κ.λπ.. Αναλυτικότερα θα προσφέρονται χονδρικές υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης με ρυθμούς δεδομένων 30Mbps/4Mbps και 8Mbps/2Mbps.

Η ΕΕΤΤ επί του παρόντος δεν είναι σε θέση να εξετάσει την υποκαταστασιμότητα των συγκεκριμένων λιανικών υπηρεσιών που υλοποιούνται μέσω σταθερής ασύρματης πρόσβασης τεχνολογίας TDD-LTE με τις υπηρεσίες λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης πάνω από δίκτυο χαλκού, δεδομένου ότι δεν έχει εκκινήσει η εμπορική διάθεση των πρώτων και κατά συνέπεια δεν υπάρχει λιανικό προϊόν για να συγκριθεί με τη σταθερή λιανική ευρυζωνική πρόσβαση πάνω από δίκτυο χαλκού σε επίπεδο λειτουργικότητας, τιμολόγησης, κλπ. Παρόλα αυτά, η ΕΕΤΤ υιοθετεί την αρχική άποψη ότι η λιανική ευρυζωνική πρόσβαση με τεχνολογία TDD-LTE ανήκει στην ίδια αγορά με την πρόσβαση μέσω δικτύου χαλκού, ώστε να καταστεί δυνατή η εξέταση στο επίπεδο χονδρικής, η οποία παρουσιάζει σαφώς μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την αγορά.

Σε κάθε περίπτωση η ΕΕΤΤ θα παρακολουθεί τις εξελίξεις στο επίπεδο λιανικής και θα εξετάσει το θέμα στον επόμενο κύκλο ανάλυσης, όπου τα σχετικά προϊόντα θα διατίθενται στην αγορά.

2.2.2.3. Ανάλυση της αγοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης απουσία ρύθμισης

Σύμφωνα με τα αναφερθέντα στην ενότητα 4.2.1 της Αιτιολογικής Έκθεσης της Νέας Σύστασης, πριν την ανάλυση της αγοράς χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση η ΕΕΤΤ θα πρέπει να εκτιμήσει τις συνθήκες του ανταγωνισμού στην αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης απουσία ρύθμισης στις σχετικές ανάντη αγορές. Συνεπώς, δεν εξετάζεται η περίπτωση εισόδου στην αγορά πρόσβασης κάποιου παρόχου με χρήση υπηρεσιών χονδρικής τοπικής ή κεντρικής πρόσβασης, καθότι αποτελούν κανονιστικές υποχρεώσεις, οι οποίες έχουν επιβληθεί αντίστοιχα στο πλαίσιο εξέτασης των ανάντη αγορών χονδρικής.

Στην περίπτωση απουσίας ρύθμισης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης θα χαρακτηριζόταν από έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού δεδομένου ότι υπάρχει μόνο ένα σταθερό δίκτυο, το δίκτυο του ΟΤΕ, ικανό να προσφέρει πρόσβαση σε εθνικό επίπεδο. Ο ΟΤΕ δεν θα είχε κανένα κίνητρο να προχωρήσει στη διάθεση χονδρικών προϊόντων, τα οποία θα του στερούσαν μερίδιο στην αγορά λιανικής.

Επιπλέον, η ΕΕΤΤ δεν αναμένει ότι μεσοπρόθεσμα η σχετική αγορά θα καταστεί υποκείμενο ανταγωνιστικών πιέσεων μέσω της χρήσης κάποιας εναλλακτικής πλατφόρμας (π.χ. δορυφορική πρόσβαση, καλωδιακό δίκτυο, ασύρματη πρόσβαση, υπηρεσίες κινητής), δεδομένης της ασυμμετρίας ανάμεσα στη θέση του ιστορικού φορέα εκμετάλλευσης και των εναλλακτικών παρόχων. Σε κάθε περίπτωση βέβαια, η ανάπτυξη δικτύου πρόσβασης χαλκού ή άλλου εναλλακτικού δικτύου πρόσβασης απαιτεί πολύ μεγάλες επενδύσεις μη ανακτήσιμου κόστους, γεγονός που καθιστά όχι πολύ πιθανή μια τέτοια εξέλιξη.

Συμπερασματικά, η αύξηση του ανταγωνισμού στις αγορές πρόσβασης εξαρτάται σημαντικά από τις ανάντη αγορές χονδρικής (χονδρική αγορά τοπικής και κεντρικής πρόσβασης) προκειμένου να προωθηθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός μεταξύ επιχειρήσεων και να προστατευθούν τα συμφέροντα των τελικών χρηστών.

Ως εκ τούτου συμπεραίνεται ότι απαιτείται ρυθμιστική παρέμβαση σε επίπεδο χονδρικής και συγκεκριμένα στην αγορά χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση και ενδεχομένως χονδρικής αγοράς κεντρικής πρόσβασης για να αντιμετωπιστούν οι αδυναμίες του ανταγωνισμού σε επίπεδο λιανικής.

2.3. ΧΟΝΔΡΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ (3α και 3β)

2.3.1. Αγορά χονδρικής τοπικής πρόσβασης

Σύμφωνα με τις προηγούμενες ενότητες, τόσο η αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης, όσο και η αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο κρίθηκαν από την ΕΕΤΤ ως μη αποτελεσματικά ανταγωνιστικές απουσία ρύθμισης των σχετικών ανάντη αγορών. Συνεπώς, βάσει της μεθοδολογίας που ορίζεται στην αιτιολογική έκθεση της Νέας Σύστασης για τις σχετικές αγορές, η αγορά που πρέπει να εξεταστεί πρώτη είναι αυτή που βρίσκεται ψηλότερα από τις ανάντη χονδρικές αγορές της κάθετης αλυσίδας προσφοράς, δηλαδή, στην παρούσα περίπτωση, η χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης. Στις επόμενες ενότητες ακολουθεί ο ορισμός, η ανάλυση αγοράς και η επιλογή των κατάλληλων ρυθμιστικών υποχρεώσεων για την εν λόγω αγορά.

2.3.1.1. Αντικείμενο εξέτασης

Η Νέα Σύσταση, όπως αναλύεται διεξοδικά στην Αιτιολογική της έκθεση, αφού έλαβε υπόψη της την τρέχουσα κατάσταση και τις τεχνολογικές τάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν την υλοποίηση των δικτύων Νέας Γενιάς (NGA), την ανάπτυξη των δικτύων αρχιτεκτονικής FTTx και τεχνικών επιτάχυνσης DSL, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υφίστανται οι ακόλουθες δύο διακριτές αγορές χονδρικής:

Α) Χονδρική παροχή τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση (Αγορά 3^{α})

Β) Χονδρική παροχή κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση (Αγορά 3^{β})

Η αγορά 3^{α} αντιστοιχεί στην αγορά υπ'αριθ. 4 της Σύστασης της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2007 και η αγορά 3^{β} αντιστοιχεί στην αγορά υπ'αριθ. 5 της ίδιας Σύστασης.

Ο διαχωρισμός των χονδρικών προϊόντων των δύο αγορών γίνεται με βάση τα ακόλουθα κύρια χαρακτηριστικά τους:

1. Τη θέση στην οποία ο πάροχος αποκτά πρόσβαση (τοπική ή κεντρική).
2. Τη δυνατότητα να παρέχει εγγυημένο εύρος ζώνης στους συνδρομητές του παρόχου.
3. Την ευελιξία που προκύπτει από τον έλεγχο του δικτύου, η οποία καθιστά εφικτή τη διαφοροποίηση των προϊόντων στο επίπεδο της λιανικής.

Η αγορά Χονδρικής Τοπικής Πρόσβασης (Wholesale Local Access – WLA) περιλαμβάνει καταρχήν τα φυσικά ή παθητικά προϊόντα πρόσβασης που καθιστούν δυνατή τη μετάδοση υπηρεσιών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαδικτύου, με την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο να αποτελούν τα πλέον σχετικά προϊόντα της αγοράς.

Συνεχίζοντας, η Αιτιολογική έκθεση αναφέρει ότι δεν έχει αναφερθεί στις μέχρι τώρα κοινοποιήσεις «σπάσιμο» της αλυσίδας υποκατάστασης κατά τη σύγκριση των προϊόντων χαλκού (ΤοΒ, ΤοΥΒ) με τα αντίστοιχα προϊόντα πάνω από δίκτυα οπτικών ινών (αρχιτεκτονικής FTTH, FTTB, FTTC/VDSL). Η φυσική αδεσμοποίηση των βρόχων και των υποβρόχων αποτελεί συνήθως την πλέον κατάλληλη κανονιστική υποχρέωση, δεδομένου ότι διασφαλίζει τη δυνατότητα στους παρόχους να διαφοροποιούν τα λιανικά τους προϊόντα. Στις περιπτώσεις όμως που η φυσική αδεσμοποίηση δεν είναι δυνατή για τεχνικούς ή οικονομικούς λόγους (π.χ. FTTH αρχιτεκτονικής παθητικού οπτικού δικτύου, ή FTTC/VDSL), ή ακόμα σε περιπτώσεις όπου ένας συγκεκριμένος τύπος πρόσβασης, όπως η πρόσβαση στον τοπικό υποβρόχο, εμποδίζει την πλήρη αξιοποίηση των οφελών που προκύπτουν από τις τεχνικές επιτάχυνσης VDSL, όπως το vectoring, οι ΕΡΑ συνήθως επιβάλλουν εικονικά προϊόντα πρόσβασης. Όπως προαναφέρθηκε, τα συγκεκριμένα προϊόντα συμπεριλαμβάνονται στην χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης εάν έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, όπως η παράδοση της υπηρεσίας σε τοπικό επίπεδο, δηλαδή πιο κοντά στον τελικό χρήστη, η εξασφάλιση εγγυημένου εύρους ζώνης και η δυνατότητα πλήρους έλεγχου του δικτύου από τον πάροχο.

Σύμφωνα με την ΕΕ, τα τρία κριτήρια εξακολουθούν να πληρούνται για τη χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης, δεδομένου ότι υπάρχουν υψηλοί και μόνιμοι φραγμοί εισόδου στην αγορά κυριώς λόγω του μη ανακτήσιμου κόστους των επενδύσεων που χρειάζονται για την ανάπτυξη Εθνικού δικτύου πρόσβασης, του ότι δεν αναμένεται να αναπτυχθεί ανταγωνισμός στην αγορά λιανικής χωρίς την επιβολή ρύθμισης στη χονδρική και της ανεπάρκειας του δικαίου του ανταγωνισμού να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά και –κυρίως- άμεσα τα προβλήματα της αγοράς.

2.3.1.2. Η δομή της αγοράς – προϊόντα χονδρικής

Στην Ελλάδα ο χάλκινος Τοπικός Βρόχος (ΤοΒ) αποτελεί το κυριότερο μέσο για την πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο καθώς και σε λιανικές ευρυζωνικές υπηρεσίες σε σταθερή θέση. Ο Τοπικός Υποβρόχος (ΤοΥΒ), οι συνδέσεις οπτικών ινών και οι ασύρματες συνδέσεις εξακολουθούν να έχουν πολύ περιορισμένη παρουσία, ενώ απουσιάζει η καλωδιακή πρόσβαση.

Ο συνολικός αριθμός των γραμμών πρόσβασης και η κατανομή τους ανάμεσα στον ΟΤΕ και τους Παρόχους, από το 2010 ως το τέλος του 2015, φαίνεται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 17: Γραμμές Πρόσβασης

		31/12/2010	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	30/6/2016[39]
ΟΤΕ	PSTN	3.306.469	2.917.578	2.670.296	2.484.926	2.377.849	2.298.569	2.082.088

[39] Τα στοιχεία του Α εξάμηνου του 2016 τελούν σε διαδικασία ελέγχου από την ΕΕΤΤ.

(χωρίς ΧΕΓ)	ISDN BRA	473.183	426.830	387.692	354.655	330.034	303.791	281.107
	Managed VoIP						78.789	304.011
	ISDN PRA	5.259	4.808	4.320	3.791	3.499	3.242	3.158
	Σύνολο	3.784.911	3.349.216	3.062.308	2.843.372	2.711.382	2.684.391	2.670.364
OLOs	Μέσω πλήρους ΑΠΤοΒ (PSTN + ISDN BRA + IP access lines)	1.346.498	1.642.183	1.779.852	1.897.195	2.008.602	2.041.824	2.051.521
	Μέσω ΧΕΓ (PSTN, ISDN-BRA)	71.883	82.091	63.964	47.082	35.325	14.344	11.217
	ISDN PRA	747	1.820	2.791	3.025	2.962	2.799	3.090
	Σύνολο	1.419.128	1.726.094	1.846.607	1.947.302	2.046.889	2.058.967	2.065.558
Όλοι	PSTN + ISDN BRA+ IP access lines	5.198.033	5.068.682	4.901.804	4.783.858	4.751.810	4.737.317	4.729.674
	ISDN PRA	6.006	6.628	7.111	6.816	6.461	6.041	6.248
	Σύνολο	5.204.039	5.075.310	4.908.915	4.790.674	4.758.271	4.743.358	4.735.922

Τοπικός Βρόχος

Ο χάλκινος τοπικός βρόχος αποτελείται από το κύκλωμα φυσικού συνεστραμμένου μεταλλικού ζεύγους που συνδέει το τερματικό σημείο του δικτύου στις εγκαταστάσεις του συνδρομητή με τον Κύριο Κατανεμητή (Main Distribution Frame - MDF) ή με αντίστοιχη υποδομή.

Ο ΟΤΕ έχει εγκαταστήσει και διατηρεί το μοναδικό δίκτυο πρόσβασης πλήρους γεωγραφικής κάλυψης της Ελλάδας, πάνω από το οποίο παρέχει τόσο υπηρεσίες προς τους

λιανικούς του πελάτες (πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, πρόσβαση σε λιανικές ευρυζωνικές υπηρεσίες, IPTV), όσο και υπηρεσίες χονδρικής στους υπόλοιπους Παρόχους (πλήρη και μεριζόμενη πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο). Οι λιανικές υπηρεσίες του ΟΤΕ (και κατ' αντιστοιχία των Παρόχων) δεν θα αναλυθούν περαιτέρω, δεδομένου ότι παρουσιάζονται αναλυτικά στις ενότητες 2.2.1.1 και 2.2.2.1.

Σε επίπεδο χονδρικής, οι Πάροχοι αποκτούν πρόσβαση στο δίκτυο χαλκού του ΟΤΕ κυρίως μέσω της χονδρικής υπηρεσίας Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο (ΑΠΤΒ). Η ΑΠΤΒ παρέχει στους παρόχους που την προμηθεύονται τη δυνατότητα να επιλέξουν τις γεωγραφικές περιοχές που είναι οι καταλληλότερες για αυτούς καθώς και τη δυνατότητα να παρέχουν μια ευρεία γκάμα υπηρεσιών/ προϊόντων συμπεριλαμβανομένων διαφοροποιημένων ευρυζωνικών προϊόντων/ υπηρεσιών. Ο έλεγχος επί της πρόσβασης του τελικού χρήστη στον τοπικό βρόχο που παρέχουν τόσο οι πλήρεις όσο και οι μεριζόμενοι τοπικοί βρόχοι, δίνει την δυνατότητα ανάπτυξης καινοτόμων λιανικών προϊόντων.

Οι μορφές της ΑΠΤΒ οι οποίες είναι επί του παρόντος διαθέσιμες στην Ελλάδα είναι οι ακόλουθες:

- Πλήρως αδεσμοποίητη πρόσβαση σε μεταλλικούς τοπικούς βρόχους,
- Μεριζόμενη πρόσβαση σε μεταλλικούς τοπικούς βρόχους,

Η πλήρως αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο παρέχει στον εναλλακτικό πάροχο τον έλεγχο επί του συνόλου του φάσματος συχνοτήτων του συνεστραμμένου ζεύγους και επιτρέπει σε αυτόν να παρέχει μέσω της γραμμής πρόσβασης υπηρεσίες υψηλής χωρητικότητας, φωνής καθώς επίσης και άλλες υπηρεσίες χαμηλής χωρητικότητας. Στην περίπτωση της πλήρως αδεσμοποίητης πρόσβασης ο ΟΤΕ παύει να ελέγχει οποιοδήποτε τμήμα του φάσματος της γραμμής πρόσβασης.

Η μεριζόμενη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο επιτρέπει στον εναλλακτικό πάροχο να εστιάσει στην παροχή υπηρεσιών υψηλής χωρητικότητας, ενώ ο ΟΤΕ εξακολουθεί να παρέχει φωνή και άλλες υπηρεσίες χαμηλής χωρητικότητας μέσω της χωρητικότητας του χαμηλότερου τμήματος του φάσματος. Για το διαχωρισμό της κίνησης χαμηλής και υψηλής χωρητικότητας πριν τον κόμβο του ΟΤΕ χρησιμοποιείται ένας διαχωριστής (splitter).

Για να καταστούν σε θέση να παρέχουν λιανικές υπηρεσίες μέσω ΑΠΤΒ, οι εναλλακτικοί πάροχοι πρέπει να αποκτήσουν πρόσβαση σε υπηρεσίες συνεγκατάστασης - φυσική, απομακρυσμένη ή εικονική – (συμπεριλαμβανομένης της παροχής φυσικού χώρου και τεχνικών ευκολιών) καθώς και σε άλλες σχετικές ή βοηθητικές ευκολίες. Οι ως άνω σχετικές ευκολίες περιλαμβάνουν τις καλωδιακές συνδέσεις, τα σχετικά συστήματα πληροφορικής, τις τεχνικές διεπαφές, τα πρωτόκολλα ή άλλες κρίσιμες τεχνολογίες.

Οι πλήρως αδεσμοποίητοι τοπικοί βρόχοι και οι μεριζόμενοι βρόχοι περιγράφονται διαγραμματικά κατωτέρω.

Εικόνα 4: Πλήρως Αδεσμοποίητη Πρόσβαση

Εικόνα 5: Μεριζόμενη Πρόσβαση

Η ΑΠΤΒ έχει αποτελέσει κυρίως από το 2006 και μετά τη βασική υπηρεσία για την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η εξέλιξη του αριθμού των ΤοΒ πλήρους και μεριζόμενης πρόσβασης από το 2010 ως τα μέσα του 2016.

Πίνακας 18: Γραμμές πλήρους και μεριζόμενης πρόσβασης στον ΤοΒ

	31/12/2010	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	30/6/2016
Πλήρης Πρόσβαση	1.346.498	1.642.181	1.779.852	1.897.195	2.008.602	2.029.816	2.024.695
Μεριζόμενη Πρόσβαση	33.250	23.072	14.706	10.108	7.338	5.444	4.685[40]
Σύνολο	1.379.748	1.665.253	1.794.558	1.907.303	2.015.940	2.035.260	2.029.380

Όπως φαίνεται στον πίνακα 19, η συντριπτική πλειοψηφία των ΤοΒ των παρόχων αφορά την πλήρη πρόσβαση, μέσω της οποίας οι πάροχοι προσφέρουν κυρίως υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης φωνητικής τηλεφωνίας και γρήγορου internet ADSL. Από το 2013 και έπειτα, κάποιοι Πάροχοι ξεκίνησαν να προσφέρουν υπηρεσίες VDSL από το Αστικό Κέντρο με χρήση υπηρεσιών ΑΠΤοΒ, σε μία περιοχή με ακτίνα μικρότερη από 1χλμ. γύρω του. Ο αριθμός των VDSL συνδέσεων των εναλλακτικών παρόχων από Αστικό Κέντρο ανήλθε σε 33.874 το πρώτο εξάμηνο του 2016.

Παράλληλα, κάποιες από τις αδεσμοποίητες γραμμές χρησιμοποιούνται για την παροχή αποκλειστικά υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο. Το ποσοστό των συγκεκριμένων γραμμών ανέρχεται σε 7,5% το πρώτο εξάμηνο του 2016.

Τοπικός Υπο-Βρόχος – Εικονικά Μερικά Αποδεσμοποίητος Βρόχος (ΕΜΑ)

Κατά το διάστημα από τον προηγούμενο κύκλο ανάλυσης αγορών, ο ΟΤΕ υλοποιεί δίκτυο πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) αρχιτεκτονικής FTTC (Fiber to the Cabinet – Οπτικές ίνες έως το ΚΥ), πάνω από το οποίο παρέχει στους συνδρομητές του υπηρεσίες VDSL από την υπαίθρια καμπίνα. Από το Νοέμβριο του 2012, ο ΟΤΕ, στο πλαίσιο της υποχρέωσης μη διακριτικής μεταχείρισης διαθέτει σε επίπεδο χονδρικής την υπηρεσία του Εικονικά Μερικά Αποδεσμοποίητου (ΕΜΑ) ΤοΒ (Virtual Partially Unbundled loop - VPU), μέσω του οποίου οι Πάροχοι μπορούν να προσφέρουν στους λιανικούς τους πελάτες υπηρεσία αντίστοιχη με την υπηρεσία double play VDSL του ΟΤΕ.

---

[40] Ο αριθμός γραμμών μεριζόμενης πρόσβασης για το Α εξάμηνο του 2016 τελεί σε διαδικασία ελέγχου από την ΕΕΤΤ.

Με την υπηρεσία VPU, συνδυάζεται: (α) η υπηρεσία του Πλήρως Αδεσμοποίητου Τοπικού Βρόχου (ΠΤοΒ-FLLU) για τη μετάδοση των υπηρεσιών φωνής από το χώρο Φυσικής Συνεγκατάστασης στο Αστικό Κέντρο και (β) η υπηρεσία V-Α.ΡΥ.Σ. από καμπίνα (τύπου BRAS και τύπου DSLAM) για την παροχή υπηρεσιών δεδομένων πάνω από το δίκτυο νέας γενιάς VDSL/FTTC του ΟΤΕ.

Η υπηρεσία VPU απεικονίζεται σχηματικά αμέσως παρακάτω.

Εικόνα 6: Υπηρεσία VPU

Το προϊόν VPU χρησιμοποιείται κυρίως από 3 παρόχους, οι οποίοι παρείχαν κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2015 περίπου το 15,5% των λιανικών συνδέσεων VDSL από καμπίνα, με το συνολικό αριθμό των συνδέσεων των παρόχων αυτών να είναι περίπου 12.008.

Σύμφωνα με δελτίο τύπου του ΟΤΕ[41]: «Στη σταθερή τηλεφωνία συνεχίζεται δυναμικά η επέκταση του δικτύου οπτικών ινών, δίνοντας πρόσβαση στις ταχύτητες VDSL σε περισσότερα από 2 εκατομμύρια νοικοκυριά και επιχειρήσεις, δηλαδή πάνω από το 42% των τηλεφωνικών συνδέσεων της χώρας, με στόχο το ποσοστό αυτό να ξεπεράσει το 47% (2,25 εκατομμύρια νοικοκυριά και επιχειρήσεις) στο τέλος του 2016.».

Η μετάβαση του ΟΤΕ σε δίκτυα νέας γενιάς σε πλάνο τριετίας (2015-2018) περιλαμβάνει την αντικατάσταση των υπηρεσιών τεχνολογίας TDM από υπηρεσίες τεχνολογίας Voice over Broadband. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, η εταιρεία υπέβαλλε στην ΕΕΤΤ, πρόταση προς εξέταση για την παροχή ενός νέου χονδρικού προϊόντος Virtual Partial Unbundled Loop Light (VPU Light) ή Εικονικά Μερικά Αποδεσμοποίητου Βρόχου Light (EMA Light), το οποίο θα δίνει τη δυνατότητα στους παρόχους να αναπαράγουν (replicate) τις υπηρεσίες που θα παρέχει ο ΟΤΕ μέσω Δικτύου Πρόσβασης Νέας Γενιάς αρχιτεκτονικής FTTC, εξασφαλίζοντας έτσι στην περίπτωση αυτή την τήρηση της αρχής της μη διακριτικής μεταχείρισης. Συγκεκριμένα, ο Εικονικά Μερικά Αποδεσμοποίητος Βρόχος light (Virtual Partially Unbundled light, VPU light) είναι το λογικό κύκλωμα από το οποίο παρέχονται στον Πάροχο

41 Δελτίο τύπου ΟΤΕ, 14.06.2016, www.ote.gr

υπηρεσίες DSL και συνδέει το DSL modem στο χώρο του Τελικού Χρήστη με τον BRAS ή τον αντίστοιχο κόμβο πολυπλεξίας του ΟΤΕ, στον οποίο υπάγεται το DSLAM που εξυπηρετεί τον Τελικό Χρήστη, χωρίς να απαιτείται ο Τελικός Χρήστης να λαμβάνει από τον ΟΤΕ υπηρεσίες φωνής ή από τον Πάροχο υπηρεσίες ΧΕΓ ή ΑΠΤοΒ.

Πρόθεση του ΟΤΕ επίσης είναι να διαθέσει υπηρεσίες ADSL από υπαίθρια καμπίνα, με παράλληλη διάθεση σχετικού χονδρικού προϊόντος VPU-ADSL, καθώς και VPU-ADSL Light.

2.3.1.3. Έργα επιδοτούμενα από την πολιτεία

Ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών σε αγροτικές λευκές περιοχές της χώρας (rural networks).

Μεταξύ των δράσεων που υλοποιεί η Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Δικτύων συμπεριλαμβάνεται και η Ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών σε αγροτικές λευκές περιοχές της χώρας (rural networks).

Το έργο RURALS εντάσσεται στην ενιαία εθνική ευρυζωνική στρατηγική του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων. Στο έργο ακολουθείται η διαδικασία Σύμπραξης Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) για την ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών δικτύου στις περιοχές-στόχους και την παροχή αξιόπιστων και σύγχρονων ευρυζωνικών υπηρεσιών στον πληθυσμό των περιοχών αυτών.

Η Δράση χρηματοδοτείται από Κοινοτικούς και Εθνικούς Πόρους καθώς και από Ιδιωτική Δαπάνη προερχόμενη από τους Αναδόχους του έργου.

Το έργο RURALS αποσκοπεί στη δυνατότητα παροχής γρήγορου internet σε αγροτικές περιοχές με απώτερο στόχο τη μείωση του «ευρυζωνικού χάσματος» μεταξύ των πλέον μειονεκτικών περιοχών της Ελλάδας, στις οποίες δεν παρέχεται ούτε η βασική ευρυζωνική πρόσβαση, και περιοχών της υπόλοιπης χώρας, όπου ήδη προσφέρονται ευρυζωνικές υπηρεσίες.

Συγκεκριμένα το εν λόγω έργο αφορά στην εγκατάσταση και λειτουργία ευρυζωνικής δικτυακής υποδομής σε 5.493 λευκές αγροτικές και νησιωτικές περιοχές, οι οποίες αντιστοιχούν περίπου στο 40% - 45% της ελληνικής Επικράτειας.

Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε 161.077.032 €. Η Δημόσια Δαπάνη κατανέμεται σε τρεις γεωγραφικές ενότητες.

Οι υποδομές που θα αναπτυχθούν θα διασυνδέουν τελικούς χρήστες (κατοικίες) σε λευκές περιοχές (οικισμούς του πεδίου εφαρμογής του έργου) με προκαθορισμένα περιφερειακά σημεία συγκέντρωσης. Συγκεκριμένα, το συνολικό δίκτυο που θα αναπτυχθεί, θα περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- Δίκτυα τοπικής πρόσβασης (last mile access), αποκλειστικά στις οριζόμενες ως λευκές περιοχές, όπου δεν υπάρχει αντίστοιχη υφιστάμενη υποδομή για σύνδεση στο ίντερνετ.

- Δίκτυα οπισθόζευξης (backhauling) ή αλλιώς «συνάθροισης και πολυπλεξίας», που θα συνδέουν τα δίκτυα τοπικής πρόσβασης των λευκών περιοχών με τα περιφερειακά σημεία διασύνδεσης – RIX, διασχίζοντας λευκές ή / και άλλες περιοχές.
- Συγκεκριμένα σημεία «τερματισμού» των δικτύων οπισθόζευξης και συγκέντρωσης της σχετικής δικτυακής κίνησης (RIX).

Το δίκτυο που θα αναπτυχθεί θα περιλαμβάνει τις παθητικές υποδομές καθώς και όλο τον απαιτούμενο ενεργό εξοπλισμό για την παροχή των προβλεπόμενων στο παρόν έργο υπηρεσιών.

Στις προσφερόμενες Υπηρεσίες Χονδρικής περιλαμβάνονται υπηρεσίες πρόσβασης σε παθητικές υποδομές και ευκολίες του δικτύου, υπηρεσίες χωρητικότητας και υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης (bit-stream)

Οι διαδικασίες κατακύρωσης του έργου «RURAL BROADBAND» της Γενικής Γραμματείας Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων ολοκληρώθηκαν το καλοκαίρι του 2014, οι σχετικές συμβάσεις υπογράφηκαν στο τέλος του 2014 και η υλοποίηση του έργου βρίσκεται σε εξέλιξη.

Η ΕΕΤΤ εξετάζει την επίδραση του έργου αυτού στην Χονδρική Αγορά Κεντρικής Πρόσβασης (αγορά 3^{β}).

Η Ολοκλήρωση Μητροπολιτικών Δακτυλίων (MAN) με Εθνικά Δίκτυα.

Το έργο με τίτλο «Ολοκλήρωση Μητροπολιτικών Δακτυλίων (MAN) με εθνικά δίκτυα», αποσκοπεί στη λειτουργική και τεχνική ολοκλήρωση των Μητροπολιτικών Ευρυζωνικών Δικτύων Οπτικών Ινών (MAN), τα οποία υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ και προσφέρουν υπηρεσίες διασύνδεσης υψηλής ταχύτητας σε τοπικό επίπεδο, σε φορείς δημοσίου ενδιαφέροντος σε 68 πόλεις της χώρας (εκτός της Περιφέρειας Αττικής και του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης). Ο συνδυασμός του πλεονεκτήματος της υψηλής ταχύτητας διασύνδεσης των δημοσίων φορέων σε μητροπολιτικό επίπεδο, με την ευρεία γεωγραφική διασπορά και τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες που προσφέρει το δίκτυο ΣΥΖΕΥΞΙΣ στους χρήστες του, πρόκειται να οδηγήσει στην περαιτέρω ενίσχυση των υποδομών για την ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας και την υλοποίηση νέων υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας στη Δημόσια Διοίκηση.

Το εν λόγω έργο αναμένεται να μειώσει το κόστος των δημόσιων τηλεπικοινωνιακών δικτύων και να προσφέρει αποτελεσματικότερες υπηρεσίες μεταξύ των φορέων του Δημοσίου, ενώ θα υπάρχουν σημαντικά οφέλη για τους δήμους όπου έχουν υλοποιηθεί τα συγκεκριμένα MAN. Επιπλέον, οι υποδομές αυτές θα χρησιμοποιηθούν και στην υλοποίηση του Σύζευξις ΙΙ.

Οι 12 συμβάσεις του έργου, που θα διαρκέσει 2 χρόνια, υπεγράφησαν στις 14 Φεβρουαρίου 2014.

Μέσω των έργων MAN και ΣΥΖΕΥΞΙΣ, 4.000 κτίρια δημοσίου αποκτούν οπτική πρόσβαση μέχρι 1 Gbps πολλαπλασιάζοντας την ευρυζωνική τους πρόσβαση σε κρίσιμα Εθνικά Δίκτυα και στο Internet.

Η αποκατάσταση των υποδομών και η διασύνδεση των MAN με τα εθνικά δίκτυα αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα οι τελικοί χρήστες -δηλαδή οι φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης- να έχουν δυνατότητα για ευρυζωνικές συνδέσεις που μπορούν να φθάσουν τα 100 Mbps.

Επίσης, μέσω του Σύζευξις, του τηλεπικοινωνιακού δικτύου του Δημοσίου, θα μπορούν να προσφέρονται υπηρεσίες τηλεφωνίας, πρόσβασης στο Διαδίκτυο και τηλεδιασκέψεων στους δήμους, για τους οποίους το κόστος υλοποίησης και χρήσης είναι μηδενικό.

Από την άλλη πλευρά, οι φορείς του Δημοσίου που διασυνδέονται μέσω του Σύζευξις, θα μπορούν και αυτοί να αξιοποιούν τα MAN των δήμων προκειμένου να έχουν υψηλότερες ταχύτητες διακίνησης δεδομένων. Τέλος και τα σχολεία που βρίσκονται στα όρια των δήμων θα μπορούν επίσης να έχουν πρόσβαση σε ταχύτερες ευρυζωνικές συνδέσεις.

Η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι τα αποτελέσματα του έργου αυτού επηρεάζουν την ανάλυση της αγοράς 3^{α}.

2.3.1.4. Το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης Υποδομών NGA

Το Εθνικό Σχέδιο Ευρυζωνικής Πρόσβασης Επόμενης Γενιάς (“Εθνικό Σχέδιο NGA”)[42] έχει ως σκοπό την επίτευξη των προϋποθέσεων για την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας, μέσω ενός συγκεκριμένου πλάνου για την ανάπτυξη της διαθεσιμότητας και την υιοθέτηση ευρυζωνικών υπηρεσιών υψηλής και υπερυψηλής ταχύτητας.

Οι εθνικοί στόχοι διαθεσιμότητας και χρήσης ευρυζωνικών συνδέσεων υψηλών και υπερ-υψηλών ταχυτήτων που λήφθηκαν υπόψη κατά τη διαμόρφωση του Εθνικού Σχεδίου NGA είναι στο επίπεδο των στόχων της Ψηφιακής Ατζέντας (DAE). Συγκεκριμένα, τίθενται οι εξής:

- Στόχος 1: έως το 2020, διαθεσιμότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο με ταχύτητες άνω των 30Mbps για όλους τους Έλληνες,
- Στόχος 2: έως το 2020, τουλάχιστον 50% των ελληνικών νοικοκυριών να διαθέτουν σύνδεση στο διαδίκτυο με ταχύτητα άνω των 100Mbps.

Σύμφωνα με το πλάνο του Υπουργείου, ο ιδιωτικός τομέας αναμένεται να σηκώσει το συντριπτικό μέρος του βάρους των απαραίτητων επενδύσεων, με τη δημόσια παρέμβαση να εστιάζεται αφενός στην εξασφάλιση του επενδυτικού περιβάλλοντος

---

42 http://www.yme.gov.gr/?getwhat=1&oid=1469&id=&tid=1607

που θα καταστήσει τις επενδύσεις αυτές βιώσιμες, αφετέρου σε περιοχές όπου θα διαπιστωθεί αποτυχία της αγοράς (market failure).

Προκειμένου να καταστεί οικονομικά βιώσιμη η ανάπτυξη Δικτύων Πρόσβασης Επόμενης Γενιάς που θα καλύπτουν τους εθνικούς στόχους, το σχέδιο εντοπίζει δύο καίρια σημεία παρέμβασης:

- Την αποκατάσταση ενός ελκυστικού περιβάλλοντος για ιδιώτες επενδυτές, που θα διασφαλίζει ωστόσο την ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού, περιορίζοντας και τους κινδύνους που πηγάζουν από τη χαμηλή ζήτηση ευρυζωνικών υπηρεσιών
- Την υποστήριξη (με κρατική παρέμβαση) της ανάπτυξης υποδομών σε περιοχές όπου θα διαπιστωθεί αποτυχία της αγοράς να παράσχει υπηρεσίες που θα καλύπτουν τους εθνικούς στόχους

Το Εθνικό Σχέδιο Ευρυζωνικής Πρόσβασης Επόμενης Γενιάς δομείται στους ακόλουθους δύο πυλώνες:

- Πυλώνας Α: Διαμόρφωση ευνοϊκού περιβάλλοντος για ιδιωτικές επενδύσεις σε δίκτυα επόμενης γενιάς (επενδυτικού, νομοθετικού και κανονιστικού), ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη αξιοποίηση ιδιωτικών πόρων (τόσο από το εσωτερικό όσο και από το εξωτερικό) στην κατεύθυνση της ανάπτυξης υποδομών NGA. Με τις δράσεις του Πυλώνα Α επιδιώκεται να απομακρυνθούν όλα τα εμπόδια που καθυστερούν ή και αποτρέπουν τις ιδιωτικές επενδύσεις σε δίκτυα επόμενης γενιάς και να δημιουργηθεί ένα σταθερό ρυθμιστικό και κανονιστικό πλαίσιο. Επιπλέον τονώνεται η ζήτηση βασικών ευρυζωνικών υπηρεσιών, με στόχο αφενός να μειωθούν το ψηφιακό χάσμα και ο αναλφαβητισμός εντός της Ελληνικής κοινωνίας και αφετέρου να τονωθεί η ευρυζωνική αγορά και το επενδυτικό ενδιαφέρον για επενδύσεις σε NGA
- Πυλώνας Β: Έμπρακτη δημόσια υποστήριξη της επέκτασης των ευρυζωνικών υποδομών επόμενης γενιάς, σε περιοχές και αγορές στις οποίες έχει αποδειχτεί ότι υπάρχει μηδενικό ή μειωμένο ενδιαφέρον ανάπτυξης σχετικών υποδομών και υπηρεσιών. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η κάλυψη γεωγραφικών περιοχών χαμηλού επενδυτικού ενδιαφέροντος. Η ευρύτερη δυνατή γεωγραφική/ πληθυσμιακή κάλυψη και η παροχή ανταγωνιστικών υπηρεσιών NGA, θα επιτρέψουν στο σύνολο του παραγωγικού ιστού της χώρας να ωφεληθεί από την εξωστρέφεια και αύξηση παραγωγικότητας που αυτές επιτρέπουν.

Ειδικότερα, οι δράσεις που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο του πυλώνα Α κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- Δράσεις για μείωση του κόστους επένδυσης,

- Δράσεις για απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών,
- Δράσεις για τόνωση ζήτησης βασικών ευρυζωνικών υπηρεσιών,
- Δράσεις για συντονισμό και σωστή εστίαση επενδύσεων

Αναφορικά με τον πυλώνα Β, οι δράσεις που προβλέπονται είναι οι:

- Rural extension, που αποσκοπεί στην κάλυψη των περιοχών που προβλέπεται ότι θα παραμείνουν «λευκές περιοχές NGA» μετά την υλοποίηση των ανακοινωμένων επενδυτικών σχεδίων και του υπό υλοποίηση Rural Broadband.
- Superfast Broadband, που αποσκοπεί στην επίτευξη σύνδεσης του 50% των νοικοκυριών με ταχύτητες τουλάχιστον 100 Mbps, σε συνδυασμό πάντοτε με την κάλυψη που θα επιτευχθεί από ιδιωτικές επενδύσεις.

Το έργο Rural extension προτείνεται να υλοποιηθεί ως Σύμπραξη Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, με το κόστος κατασκευής δικτύου να ανέρχεται σε περίπου 220 εκ. €. Με βάση όμως το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα, το συγκεκριμένο έργο δεν αναμένεται να επηρεάσει την αγορά χονδρικής τοπικής πρόσβασης ή την αγορά χονδρικής κεντρικής πρόσβασης στον παρόντα κύκλο ανάλυσης.

Αναφορικά με το έργο Superfast Broadband, εκτιμάται ότι η χρήση «κουπονιών» αποτελεί τον πλέον πρόσφορο τρόπο ενίσχυσης της διαθεσιμότητας και της διείσδυσης μέσω ζήτησης. Αναγνωρίζεται, δε, ο σημαντικός ρόλος της Ρυθμιστικής Αρχής, η οποία με τις αποφάσεις της θα παίξει καθοριστικό ρόλο αναφορικά με την ανάπτυξη συγκεκριμένων τεχνολογιών. Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι η συζήτηση σε ρυθμιστικό επίπεδο αναφορικά με την τεχνολογία vectoring, ως τεχνικής επιτάχυνσης του VDSL, πρέπει να εκκινήσει όσο το δυνατόν πιο άμεσα, δεδομένου ότι θα επηρεάσει την κλίμακα ανάπτυξης της συγκεκριμένης τεχνολογίας στην Ελλάδα.

2.3.1.5. Ορισμός της χονδρικής αγοράς τοπικής πρόσβασης

Μετά την οριοθέτηση των σχετικών αγορών λιανικής (α) πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο και (β) σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης, η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει την ανάντη αγορά που βρίσκεται υψηλότερα στην κάθετη αλυσίδα προσφοράς.

Ελλείψει δυνατότητας υποκατάστασης σε επίπεδο λιανικής, μεταξύ των υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω σταθερού δικτύου και μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών σύμφωνα με τα αναφερόμενα ανωτέρω, παρέλκει η εξέταση της δυνατότητας υποκατάστασης σε επίπεδο χονδρικής. Παράλληλα, όσον αφορά τα δίκτυα σταθερής ασύρματης πρόσβασης, αφενός η μικρή τους διείσδυση στην αγορά και αφετέρου η έλλειψη τεχνικής δυνατότητας αδεσμοποίησης καθιστά την εξέτασή τους μη αναγκαία στην παρούσα ανάλυση.

2.3.1.5.1. Υποκατάσταση μεταξύ Χονδρικής Τοπικής Πρόσβασης (Wholesale Local Access – WLA) και Χονδρικής Κεντρικής Πρόσβασης (Wholesale Central Access – WCA)

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης, τα επόμενα χρόνια, η κάλυψη των αναπτυσσόμενων δικτύων πρόσβασης νέας γενιάς διαρκώς θα επεκτείνεται και αναμένεται να αλλάξει σημαντικά τη δομή των υφιστάμενων χονδρικών ευρυζωνικών αγορών. Παράλληλα, αναμένεται ότι οι τεχνολογίες που βασίζονται στο χαλκό θα συνεχίσουν να παίζουν σημαντικό ρόλο στην παροχή πρόσβασης σε ευρυζωνικές υπηρεσίες υψηλών ταχυτήτων, επεκτείνοντας με αυτόν τον τρόπο την διάρκεια ζωής των δικτύων πρόσβασης χαλκού. Σε αυτό το πλαίσιο, οι επιχειρήσεις οι οποίες ζητούν πρόσβαση θα συνεχίσουν να βασίζονται, προς το παρόν, σε δύο διαφορετικά κάθετα χονδρικά προϊόντα, προκειμένου να παρέχουν λιανικές υπηρεσίες. Ως εκ τούτου, τα προϊόντα τύπου bitstream και τα προϊόντα αδεσμοποίητης πρόσβασης και πρόσβασης σε οπτική ίνα αναμένεται να παραμείνουν συμπληρωματικά και όχι υποκατάστατα. Συνεπώς, σύμφωνα πάντα με την Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης, αναμένεται να συνεχίσουν οι ΕΡΑ να ορίζουν διαφορετικές αγορές για τους δύο τύπους πρόσβασης, δηλαδή χονδρικές αγορές ανάντη και κατάντη η μία της άλλης.

Στην Ελλάδα, λόγω της έλλειψης εναλλακτικών υποδομών, ο χάλκινος τοπικός βρόχος αποτελεί σχεδόν αποκλειστικά την υποδομή για την παροχή λιανικών ευρυζωνικών υπηρεσιών (xDSL) και υπηρεσιών πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, είτε μέσω αυτοπαροχής από τον πάροχο με ΣΙΑ, είτε μέσω χονδρικών προϊόντων από τον ίδιο πάροχο προς τους εναλλακτικούς παρόχους.

Το χάλκινο δίκτυο του ΟΤΕ, ο οποίος είναι ο μοναδικός πάροχος χάλκινων τοπικών βρόχων στην Ελλάδα, διαθέτει 4.743.358 (31/12/2015) ενεργές συνδέσεις τοπικής πρόσβασης με σχεδόν πλήρη κάλυψη. Η αγορά Χονδρικής Κεντρικής Πρόσβασης, η οποία περιλαμβάνει τη μη φυσική ή εικονική πρόσβαση τύπου bitstream, σε σταθερή θέση αποτελεί μία αγορά κατωτέρου επιπέδου της αγοράς Χονδρικής Τοπικής Πρόσβασης (κυρίως ΑΠΤΒ), αφού ένας πάροχος που προμηθεύεται υπηρεσίες ΑΠΤΒ, είναι σε θέση να παρέχει σε τρίτους υπηρεσίες bitstream, με την προσθήκη των απαραίτητων στοιχείων. Οι συγκεκριμένες δύο αγορές χονδρικής αποτελούν αγορές ανωτέρου επιπέδου της αγοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, ενώ η αγορά τοπικής πρόσβασης αποτελεί ταυτόχρονα και ανάντη αγορά της αγοράς λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο.

Υποκατάσταση Ζήτησης

Στο πλαίσιο της προηγούμενης (2007) Σύστασης για τις αγορές που επιδέχονται εκ των προτέρων (ex-ante) ρύθμιση, ο διαχωρισμός των χονδρικών αγορών φυσικών υποδομών και ευρυζωνικής πρόσβασης βασίστηκε κυρίως στη φύση του προϊόντος (φυσική υποδομή ή όχι), στο βαθμό ευελιξίας που αφήνουν στον πάροχο που τα προμηθεύεται αναφορικά με τον σχεδιασμό των λιανικών του προϊόντων, καθώς και στη θέση που ο πάροχος αποκτά

πρόσβαση. Έτσι, οι Τοπικοί Βρόχοι και Υποβρόχοι παρέχονται αντίστοιχα στο Αστικό Κέντρο και την υπαίθρια καμπίνα, είναι προϊόντα φυσικής υποδομής και δίνουν μεγάλη ευελιξία στους παρόχους αναφορικά με τις υπηρεσίες που προσφέρουν στους τελικούς χρήστες. Αντίθετα, τα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, τα οποία είναι κυρίως μη φυσικά τύπου bitstream, προσφέρονται σε πιο κεντρικά σημεία (περιφερειακά ή/και εθνικά) και αφήνουν λιγότερη ευελιξία και έλεγχο των λιανικών προϊόντων.

Η ανάπτυξη όμως των δικτύων πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) και η διάθεση εικονικών προϊόντων με χαρακτηριστικά φυσικής πρόσβασης καθιστούν το διαχωρισμό των αγορών λιγότερο προφανή. Για το λόγο αυτό η Νέα Σύσταση για τις σχετικές αγορές διαχωρίζει πλέον τις αγορές Χονδρικής Τοπικής πρόσβασης και Χονδρικής Κεντρικής Πρόσβασης χρησιμοποιώντας διαφορετική προσέγγιση.

Το πρώτο χαρακτηριστικό που αξιολογείται είναι η θέση στην οποία ο πάροχος παίρνει την υπηρεσία: υπάρχει σαφής διαφοροποίηση του χονδρικού προϊόντος όταν αυτό λαμβάνεται τοπικά (δηλαδή πιο κοντά στον τελικό χρήστη) απ’ ότι όταν λαμβάνεται σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.

Ο δεύτερος παράγοντας διαφοροποίησης αφορά την τοπολογία και τα χαρακτηριστικά μετάδοσης κορμού των χονδρικών προϊόντων (network contention). Κάποια από τα προϊόντα, λόγω του contention, επιτρέπουν στους παρόχους να προσφέρουν τυποποιημένα προϊόντα λιανικής με περιορισμένα χαρακτηριστικά, ενώ κάποια άλλα έχουν χαρακτηριστικά πολύ κοντά σε αυτά των τοπικών βρόχων και προσφέρουν υπηρεσίες χωρίς καθόλου contention.

Το τρίτο χαρακτηριστικό αφορά το βαθμό ευελιξίας που αφήνει το χονδρικό προϊόν στον πάροχο για να διαφοροποιήσει το λιανικό του προϊόν.

Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, υπάρχει σαφής διαφοροποίηση των χονδρικών προϊόντων τοπικής και κεντρικής πρόσβασης. Από τη μία πλευρά, τα προϊόντα τοπικής πρόσβασης, στα οποία περιλαμβάνεται ο τοπικός βρόχος και υποβρόχος, καθώς και τα εικονικά προϊόντα VPU και VPU light, λαμβάνονται από τον πάροχο σε σημείο κοντά στον λιανικό πελάτη (πρακτικά στην υπαίθρια καμπίνα ή στο Αστικό Κέντρο που ανήκει ο λιανικός πελάτης) και, όταν υπάρχει ο κατάλληλος σχεδιασμός, παρέχουν υπηρεσία χωρίς contention. Τα προϊόντα χονδρικής κεντρικής πρόσβασης από την άλλη μεριά λαμβάνονται σε πιο κεντρικό σημείο (περιφερειακό ή ακόμα και εθνικό σημείο) και κατά κανόνα έχουν contention. Επιπρόσθετα, ένας πάροχος που προμηθεύτεται χονδρικές υπηρεσίες τοπικής πρόσβασης μπορεί να προσφέρει στους λιανικούς του πελάτες μία ευρεία γκάμα διαφοροποιημένων υπηρεσιών λιανικής σε σχέση με τα προϊόντα που μπορεί να προσφέρει στη περίπτωση του χονδρικού προϊόντος bitstream.

Οι ως άνω διαφορές καθιστούν τα προϊόντα των αγορών χονδρικής τοπικής και κεντρικής πρόσβασης μη λειτουργικά εναλλάξιμα από την πλευρά του παρόχου που τα προμηθεύεται.

Παράλληλα, υπάρχει και σημαντική διαφορά στο ύψος της επένδυσης του παρόχου που απαιτείται για την δραστηριοποίηση στην αγορά. Οι επενδύσεις στο πλαίσιο της αγοράς τοπικής πρόσβασης είναι σαφώς μεγαλύτερες, δεδομένου ότι, τουλάχιστον προς το παρόν, απαιτείται κάποιου είδους συνεγκατάσταση για τη δραστηριοποίηση του παρόχου ακόμα και στην περίπτωση που προμηθεύεται κάποιο από τα εικονικά προϊόντα της αγοράς. Το ύψος της αναγκαίας επένδυσης αναμένεται να μειωθεί εξαιτίας της διάθεσης του νέου χονδρικού προϊόντος VPU Light από τον ΟΤΕ, το οποίο θα μπορεί να αγοράζει ο πάροχος χωρίς να είναι αναγκαία η φυσική του παρουσία στο Αστικό Κέντρο του ΟΤΕ, αλλά σε κάθε περίπτωση, λόγω του τοπικού χαρακτήρα του προϊόντος, το δίκτυο οπτικών ινών του παρόχου θα πρέπει να φτάσει τουλάχιστον μέχρι το φρεάτιο εισόδου του Αστικού Κέντρου του λιανικού συνδρομητή.

Τέλος, στο πλαίσιο ελέγχου της εναλλαξιμότητας μεταξύ των προϊόντων τοπικής και κεντρικής πρόσβασης, εξετάζεται κατά πόσο σε περίπτωση της αύξησης 5-10% στην τιμή της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο (ΑΠΤΒ) ή του εικονικού χονδρικού προϊόντος VPU, ο πάροχος που προμηθεύεται τις ως άνω υπηρεσίες θα μπορούσε να μεταστραφεί στην αγορά χονδρικών προϊόντων κεντρικής πρόσβασης, τύπου bitstream, προκειμένου να παρέχει τις υπηρεσίες / προϊόντα λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και αντίστροφα.

Ένας πάροχος που προμηθεύεται προϊόντα τοπικής πρόσβασης δεν θα θεωρούσε τα προϊόντα κεντρικής πρόσβασης ως υποκατάστατα των προϊόντων που προμηθεύεται προκειμένου να παρέχει τις υπηρεσίες/προϊόντα λιανικής, αφενός επειδή τα προϊόντα τοπικής πρόσβασης επιτρέπουν την παροχή μεγαλύτερου εύρους λιανικών υπηρεσιών (πχ. υπηρεσίες φωνής) σε σχέση με τα προϊόντα κεντρικής πρόσβασης και αφετέρου δεδομένου ότι ο συγκεκριμένος πάροχος έχει ήδη προβεί στις απαιτούμενες σημαντικές και μη ανακτήσιμες κεφαλαιουχικές επενδύσεις που αφορούν στην ανάπτυξη υποδομών συνεγκατάστασης σε όλα τα αστικά κέντρα ή τους υπαίθριους κατανεμητές (στην περίπτωση του υποβρόχου) του ΟΤΕ που εξυπηρετούν τους λιανικούς πελάτες του, με αποτέλεσμα η ενδεχόμενη δραστηριοποίησή του μέσω κεντρικής πρόσβασης να απαξιώνει τις εν λόγω επενδύσεις. Ενόψει των ανωτέρω η ΕΕΤΤ θεωρεί απίθανη την προοπτική της ανωτέρω μεταστροφής.

Προκειμένου ο πάροχος που προμηθεύεται προϊόντα κεντρικής πρόσβασης να μεταπηδήσει στην αγορά προϊόντων τοπικής πρόσβασης, θα πρέπει να προβεί σε σημαντικές κεφαλαιουχικές επενδύσεις που αφορούν στην ανάπτυξη υποδομών συνεγκατάστασης σε όλα τα αστικά κέντρα του ΟΤΕ που εξυπηρετούν τους λιανικούς πελάτες του. Η εν λόγω επένδυση, η οποία δεν είναι δυνατό να επιτευχθεί σε μεσοπρόθεσμο χρονικό διάστημα, αφορά μη ανακτήσιμα κόστη (sunk costs). Ενόψει των ανωτέρω η ΕΕΤΤ θεωρεί απίθανη την προοπτική της ανωτέρω μεταστροφής.

Υποκατάσταση Προσφοράς

Η υποκατάσταση υπηρεσιών χονδρικής σε επίπεδο προσφοράς αφορά στην παροχή υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, από κάποιον Πάροχο που δραστηριοποιείται μέσω υπηρεσιών τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, και αντίστροφα.

Στην πρώτη περίπτωση προκειμένου ο πάροχος που παρέχει υπηρεσίες κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση να μεταπηδήσει στην προσφορά υπηρεσιών τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, προαπαιτεί την ανάπτυξη ιδιόκτητου δικτύου με εθνική κάλυψη. Η απαιτούμενη επένδυση αφορά σημαντικά μη ανακτήσιμα κόστη (sunk costs) και δεν είναι δυνατό να επιτευχθεί σε μεσοπρόθεσμο χρονικό διάστημα. Ενόψει των ανωτέρω η ΕΕΤΤ θεωρεί απίθανη την προοπτική της ανωτέρω μεταστροφής.

Στην δεύτερη περίπτωση ο πάροχος υπηρεσιών τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση δύναται να μεταπηδήσει στην προσφορά υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση δεδομένου ότι διαθέτει τις απαραίτητες υποδομές και στοιχεία δικτύου ενώ παράλληλα οι απαιτούμενες προσαρμογές δικτύου (πχ. στο δίκτυο κορμού, δημιουργία κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος για τη διαχείριση των χονδρικών αιτημάτων, κλπ) είναι μεσοπρόθεσμα υλοποιήσιμες με όχι αποτρεπτικό κόστος. Εντούτοις το γεγονός ότι οι δύο υπηρεσίες δεν είναι υποκατάστατες από πλευράς ζήτησης και η υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς ισχύει μόνο από την μία πλευρά, η ΕΕΤΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι δύο υπηρεσίες δεν είναι υποκατάστατες.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης και η χονδρική αγορά κεντρικής πρόσβασης δεν ανήκουν στην ίδια χονδρική σχετική αγορά προϊόντων.

2.3.1.5.2. Υποκατάσταση Χονδρικής Πρόσβασης σε Φυσική Υποδομή Δικτύου μεταξύ δικτύου χαλκού και δικτύου οπτικών ινών

Όπως αναφέρει η Αιτιολογική έκθεση της νέας Σύστασης για τις σχετικές αγορές, η μέχρι τώρα εμπειρία δεν έχει δείξει σημαντικά «σπασίματα» στην αλυσίδα υποκατάστασης κατά τη σύγκριση των ευρυζωνικών υπηρεσιών που παρέχονται πάνω από δίκτυο χαλκού με τις αντίστοιχες υπηρεσίες που παρέχονται πάνω από δίκτυο νέας γενιάς, το οποίο εν μέρει αποτελείται από οπτικές ίνες. Συνεπώς η πρόσβαση πάνω από αρχιτεκτονικές FTTH, FTTB και FTTC/VDSL θεωρούνται λειτουργικά ισοδύναμα με την πρόσβαση μέσω των υπηρεσιών ΑΠΤοΒ. Σε αυτό το πλαίσιο, οι ΕΡΑ θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν στην χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης όλα τα προϊόντα πρόσβασης σε φυσικό επίπεδο σε αρχιτεκτονικές FTTH «σημείο- προς- σημείο», σε αρχιτεκτονικές FTTH «σημείο- προς- πολλαπλά σημεία», ή σε σενάρια FTTC/VDSL (δηλαδή αδεσμοποίητη πρόσβαση στον οπτικό κατανεμητή, αδεσμοποίητη πρόσβαση στην υπαίθρια καμπίνα, κλπ.). Η Αιτιολογική έκθεση σημειώνει επίσης ότι η θεώρηση των ΕΡΑ πρέπει να είναι μελλοντοστρεφής όσον αφορά σημεία

πρόσβασης τα οποία δεν είναι επί του παρόντος διαθέσιμα, όπως για παράδειγμα η φυσική πρόσβαση σε αρχιτεκτονική παθητικού οπτικού δικτύου.

Παράλληλα, οι ΕΡΑ αναμένεται να συνεχίσουν να επιβάλουν το μέτρο της ΑΠΤοΒ, ως την πλέον κατάλληλη μορφή πρόσβασης, δεδομένου ότι επιτρέπει στους παρόχους την διαφοροποίηση των προϊόντων τους και εν γένει την καινοτομία.

Τέλος, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση θεωρείται κατάλληλη η συμπερίληψη εικονικών προϊόντων στην αγορά, όταν τα χαρακτηριστικά τους είναι συγκρίσιμα με αυτά της ΑΠΤοΒ (δηλαδή τοπική πρόσβαση, η χωρητικότητα είναι πρακτικά χωρίς contention και ο πάροχος που αποκτά πρόσβαση έχει επαρκές έλεγχο του δικτύου εκπομπής ώστε να μπορεί να διαφοροποιήσει τις υπηρεσίες που προσφέρει).

Υποκατάσταση Ζήτησης

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι υπάρχει υποκατάσταση ζήτησης μεταξύ χονδρικών προϊόντων τοπικής πρόσβασης σε δίκτυο χαλκού και τοπικής πρόσβασης σε δίκτυο οπτικών ινών, ιδίως στην περίπτωση ανάπτυξης δικτύου πρόσβασης αρχιτεκτονικής FTTC που εφαρμόζεται στην Ελλάδα για τους εξής λόγους:

Η αρχιτεκτονική FTTC προβλέπει την αναβάθμιση ενός υφιστάμενου δικτύου χαλκού με εγκατάσταση οπτικών ινών στο τμήμα του δικτύου από το αστικό κέντρο ως τον υπαίθριο κατανεμητή, ενώ το τελικό τμήμα του δικτύου πρόσβασης που φτάνει στο συνδρομητή εξακολουθεί να είναι χάλκινο.

Δεδομένου ότι η χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης περιλαμβάνει τόσο την πρόσβαση σε επίπεδο τοπικού βρόχου, όσο και υποβρόχου, η ανάπτυξη μίας αρχιτεκτονικής FFTC δε θα επέφερε αλλαγές στις συνθήκες ζήτησης του προϊόντος, ιδιαίτερα όταν υπάρχει σχεδιασμός κατάλληλων χονδρικών προϊόντων. Ένας πάροχος που προμηθεύεται υπηρεσίες πρόσβασης στον υποβρόχο θα εξακολουθεί να προμηθεύεται την ίδια υπηρεσία, έχοντας στη διάθεσή του μία επιπρόσθετη εναλλακτική όσον αφορά στις υπηρεσίες οπισθόζευξης (την οπτική ίνα από τον υπαίθριο κατανεμητή ως το αστικό κέντρο).

Ακόμα και στην περίπτωση παρόχου που προμηθεύεται υπηρεσίες πρόσβασης στο χάλκινο βρόχο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η μεταπήδηση σε προϊόντα υποβρόχου, συμβατά με την αρχιτεκτονική FTTC, τα οποία θα του επιτρέψουν τη λιανική παροχή προϊόντων VDSL είναι καθόλα τεχνολογικά και επιχειρηματικά εύλογη, αλλά δεν είναι άμεσα υλοποιήσιμη. Χρειάζεται προσεκτικός σχεδιασμός όσον αφορά το επιχειρηματικό πλάνο δραστηριοποίησης στον τοπικό υποβρόχο και σημαντικές επενδύσεις που αφορούν κυρίως στην ανάπτυξη δικτύου οπτικών ινών μέχρι την υπαίθρια καμπίνα και την εγκατάσταση υπαίθριας καμπίνας. Η μεταπήδηση σε παροχή λιανικών υπηρεσιών μέσω δικτύου FTTC μπορεί να γίνει άμεσα στις περιοχές που έχει αναπτύξει ο ΟΤΕ δίκτυο NGA μέσω των προϊόντων εικονικής αδεσμοποίησης βρόχων (VPU και VPU light). Τα συγκεκριμένα

προϊόντα ανήκουν στην χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης δεδομένου ότι πληρούν σωρευτικά τα σχετικά κριτήρια που θεσπίζει η αιτιολογική έκθεση της Σύστασης για τις σχετικές αγορές, δηλαδή:

- Δίνουν πρόσβαση σε τοπικό επίπεδο κοντά στον τελικό χρήστη, δηλαδή στο επίπεδο του Αστικού Κέντρου του ΟΤΕ,
- Προσφέρουν στον πάροχο δυνατότητα να παρέχει τις υπηρεσίες του πρακτικά χωρίς contention, δίνοντας επαρκή χωρητικότητα προς την πλευρά του παρόχου ώστε να καθίσταται δυνατή η δημιουργία ενός λογικού καναλιού μεταξύ του τελικού χρήστη και του σημείου παράδοσης της υπηρεσίας,
- Δίνει στον πάροχο επαρκή έλεγχο πάνω στο δίκτυο μετάδοσης, γεγονός που του επιτρέπει να διαφοροποιήσει τα λιανικά του προϊόντα και να έχει την ευελιξία που προσφέρει η ΑΠΤΒ. Η ευελιξία αυτή επιτυγχάνεται κυρίως μέσω υλοποιήσης σχήματος προτεραιοποίησης της κίνησης και της υποστήριξης VLANs.

Τα εικονικά προϊόντα θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσο σκαλοπάτι προς την ανάπτυξη δικτύου FTTC. Πράγματι, τα χονδρικά προϊόντα VPU μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο όσον αφορά τη συγκέντρωση κρίσιμης μάζας συνδρομητών η οποία ενδεχομένως να καταστήσει δυνατή την επένδυση για ανάπτυξη ακραίου δικτύου.

Η τελική απόφαση για προσαρμογή σε αρχιτεκτονική δικτύου νέας γενιάς εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως η ωριμότητα του δικτύου του παρόχου, τα σημεία παρουσίας του, ο αριθμός των συνδρομητών, κλπ. Είναι συνεπώς μία απόφαση που αφορά περισσότερο τη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη στρατηγική του και σαφώς λιγότερο την αντίδραση σε μία υποθετική αύξηση στις χονδρικές τιμές για τις υπηρεσίες πρόσβασης που αγοράζει.

Η ΕΕΤΤ σημειώνει τέλος ότι, η αντίστροφη υποκατάσταση (δηλαδή από δίκτυο οπτικών ινών σε δίκτυο χαλκού), παρότι πραγματοποιήσιμη και άμεση (ο πάροχος που προμηθεύεται την υπηρεσία πρακτικά διαθέτει όλα τα απαραίτητα στοιχεία), δεν είναι εύλογη, διότι δεν συμβαδίζει με την τεχνολογική ανάπτυξη των δικτύων.

Ενόψει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι εθνικές συνθήκες στην ελληνική επικράτεια δεν υπαγορεύουν τη διαφοροποίηση της χονδρικής τοπικής πρόσβασης μεταξύ δικτύου χαλκού και δικτύου οπτικών ινών.

Υποκατάσταση Προσφοράς

Στην υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς εξετάζεται κατά πόσο σε περίπτωση της αύξησης 5-10% στην τιμή της χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε υποδομή δικτύου χαλκού, ο πάροχος που προσφέρει υπηρεσίες χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε υποδομή δικτύου οπτικών ινών θα μπορούσε να μεταστραφεί στην προσφορά υπηρεσιών τοπικής πρόσβασης σε υποδομή δικτύου χαλκού και αντίστροφα.

Δεδομένης της υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης, οι χονδρικοί πάροχοι τοπικής πρόσβασης σε υποδομή δικτύου χαλκού και οι χονδρικοί πάροχοι τοπικής πρόσβασης σε υποδομή δικτύου οπτικών ινών ανταγωνίζονται ευθέως, αφού προσφέρουν προϊόντα που θεωρούνται υποκατάστατα από την πλευράς της ζήτησης.

Σημειώνεται επίσης ότι ο πάροχος τοπικής πρόσβασης σε υποδομή δικτύου χαλκού είναι λογικό να εξελίξει και να αναβαθμίσει το δίκτυό του με οπτικές ίνες. Η ΕΕΤΤ θεωρεί βέβαια ότι μία τέτοια επιδίωξη, παρότι τεχνολογικά και επιχειρηματικά εύλογη, εν τούτοις δεν είναι άμεσα υλοποιήσιμη.

Τέλος, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι, στην Ελληνική αγορά, επί του παρόντος ο ΟΤΕ αποτελεί το μοναδικό πάροχο χονδρικών υπηρεσιών τοπικής πρόσβασης, κυρίως λόγω της έλλειψης εναλλακτικών υποδομών δικτύου πρόσβασης. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η ανάπτυξη νέου δικτύου πρόσβασης χαλκού δε θεωρείται πιθανή λόγω των απαγορευτικά μεγάλων επενδύσεων –σε μορφή μη ανακτήσιμου κόστους- που απαιτούνται. Εξάλλου, η ανάπτυξη ακραίου δικτύου χαλκού δεν είναι τεχνολογικά και επενδυτικά ορθή, δεδομένου ότι ένα τέτοιο έργο επιβαρύνεται με όλα τα έργα υποδομής (civil engineering) για την προσέγγιση του τελικού συνδρομητή, χωρίς ωστόσο να προσφέρει τις δυνατότητες προσφοράς υπηρεσιών που έχει η οπτική ίνα. Από την άλλη μεριά όμως, σημειώνεται ότι και στην περίπτωση ανάπτυξης νέου δικτύου πρόσβασης οπτικών ινών (FTTX) είναι απαραίτητες επενδύσεις με τη μορφή μη ανακτήσιμου κόστους.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, οι υπηρεσίες τοπικής πρόσβασης σε δίκτυο χαλκού και οι υπηρεσίες τοπικής πρόσβασης σε δίκτυο οπτικών ινών ανήκουν στην ίδια αγορά.

2.3.1.5.3. Έμμεση πίεση κατά την διαμόρφωση τιμής η οποία επιβάλλεται από τη δυνατότητα υποκατάστασης σε επίπεδο λιανικής

Η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν επιβάλλεται να συμπεριληφθούν στη σχετική αγορά η αυτοπαρεχόμενη τοπική πρόσβαση (οι τοπικοί βρόχοι, οι υποβρόχοι και τα εικονικά προϊόντα που παρέχει ο ΟΤΕ σε συνδεδεμένες οντότητες καθώς και στο λιανικό τμήμα ΟΤΕ), ως αποτέλεσμα τιμολογιακής πίεσης από το επίπεδο λιανικής.
Η ανάλυση της ΕΕΤΤ πραγματοποιείται επί της βάσης ότι οι δύο υπηρεσίες παρέχονται από διαφορετικά μέρη, προκειμένου η ανάλυση να εξετάσει κατά πόσον η δυνατότητα ενός μονοπωλιακού παρόχου χονδρικής τοπικής πρόσβασης να αυξήσει τις τιμές του σε τρίτα μέρη, θα περιοριζόταν από κάποιον άλλο πάροχο μιας λειτουργικά παρόμοιας υπηρεσίας ο οποίος παρέχει την υπηρεσία του μόνο σε κάθετα ενοποιημένο ή συνδεδεμένο λιανικό τμήμα. Η υποθετική αυτή κατάσταση είναι ένα εργαλείο ανάλυσης που χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τους σκοπούς διεξαγωγής της ανάλυσης. Δεν αντανακλά ούτε την ύπαρξη

του δεύτερου παρόχου (ο οποίος δεν είναι καθετοποιημένος) ούτε την υπόθεση ότι ένας τέτοιος πάροχος θα εισέλθει στην αγορά εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας εξέτασης. Η διάρθρωση αυτή περιγράφεται κατωτέρω.

Εικόνα 7: Υποκαταστασιμότητα Λιανικής Αυτοπαροχής

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι σε ένα υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο υπηρεσιών τοπικής πρόσβασης σε τρίτα μέρη θα μπορούσε να ασκηθεί περιορισμός μέσω ανταγωνιστικής πίεσης από έναν κάθετα ενοποιημένο πάροχο λιανικών υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης (ή από μια οντότητα που παρέχει υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης σε μια συνδεδεμένη οντότητα). Μια αύξηση στην τιμή της υπηρεσίας χονδρικής τοπικής πρόσβασης θα μπορούσε να μεταφραστεί σε μια αύξηση στην τιμή των λιανικών υπηρεσιών που παρέχονται με τη χρήση του εν λόγω χονδρικού προϊόντος. Εάν συνέβαινε κάτι τέτοιο, οι οντότητες που θα αποκτούσαν υπηρεσίες χονδρικής τοπικής πρόσβασης για να παρέχουν λιανικές υπηρεσίες ενδεχομένως θα είχαν απώλεια πελατών από έναν καθετοποιημένο πάροχο λιανικών υπηρεσιών. Υπό αυτές τις συνθήκες, και ο υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος χονδρικών υπηρεσιών τοπικής πρόσβασης θα είχε μείωση πωλήσεων (λόγω των απωλειών των λιανικών υπηρεσιών κατωτέρου σταδίου που χρησιμοποιούν τη χονδρική υπηρεσία) από τον κάθετα ενοποιημένο πάροχο.

Επομένως, η ΕΕΤΤ υιοθετεί την άποψη ότι, αναφορικά με της υποκαταστάσιμες λιανικές υπηρεσίες, φαίνεται να υπάρχει επαρκής τιμολογιακή πίεση από το λιανικό επίπεδο που να

δικαιολογεί την ένταξη των αυτο-παρεχόμενων συνδέσεων τοπικής πρόσβασης στη σχετική αγορά χονδρικής. Σημειώνει παράλληλα όμως ότι, εξαιτίας της έλλειψης εναλλακτικών υποδομών στα δίκτυα πρόσβασης, η συμπερίληψη ή μη της αυτοπαροχής στην αγορά δεν παίζει σημαντικό ρόλο όσον αφορά την ανάλυση αγοράς.

2.3.1.5.4. Η σχετική γεωγραφική αγορά

Μια σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι εν λόγω επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια υπηρεσιών για τις οποίες οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και οι οποίες δύνανται να διακριθούν από γειτονικές περιοχές, διότι οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ουσιωδώς διαφορετικές στις περιοχές αυτές.
Πρώτο και πλέον σημαντικό κριτήριο για την εκτίμηση της γεωγραφικότητας είναι η κάλυψη εναλλακτικών υποδομών σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο και οι ανταγωνιστικές πιέσεις που θέτουν οι πάροχοι που ελέγχουν τις υποδομές αυτές στο επίπεδο της λιανικής. Επιπρόσθετα, ο αριθμός των προμηθευτών που προσφέρουν τις υπηρεσίες αυτές και το σχετικό τους μέγεθος, καθώς και το μερίδιο αγοράς τους αποτελούν στοιχεία που δείχνουν τη θέση των παρόχων σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές. Τέλος πρέπει να εκτιμηθούν οι τυχόν διαφοροποιήσεις σε επίπεδο τιμολόγησης, υπό την έννοια ότι απουσία διαφορών τιμολόγησης είναι πιθανή ένδειξη απουσίας διαφορών και σε επίπεδο συνθηκών ανταγωνισμού μεταξύ διαφορετικών περιοχών.

Στην περίπτωση της χονδρικής τοπικής πρόσβασης, η παντελής απουσία εναλλακτικών υποδομών, καθιστά το δίκτυο χαλκού του ΟΤΕ ως το μοναδικό δίκτυο πρόσβασης πλήρους γεωγραφικής κάλυψης. Ο ΟΤΕ παραμένει ο σχεδόν αποκλειστικός χονδρικός πάροχος δικτύου πρόσβασης με μερίδιο 100% στη σχετική αγορά και εφαρμόζει ενιαία τιμολόγηση και ενιαίους όρους και προϋποθέσεις σε όλη την ελληνική επικράτεια.
Με βάση τα ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν υπάρχει λόγος για περαιτέρω εξέταση της γεωγραφικής διάστασης της αγοράς και ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για τη χονδρική τοπική πρόσβαση είναι εθνική και συνίσταται στην Ελληνική Επικράτεια.

2.3.1.5.5. Γενικά Συμπεράσματα

Με βάση την ανωτέρω ανάλυση, η ΕΕΤΤ, εξετάζοντας την αγορά υπ'αριθ. 3^{α} της Σύστασης, θεωρεί ότι η σχετική αγορά προϊόντος / υπηρεσίας είναι η χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης που περιλαμβάνει τόσο το δίκτυο πρόσβασης χαλκού, όσο και το δίκτυο πρόσβασης οπτικών ινών για το σκοπό παροχής ευρυζωνικών και φωνητικών υπηρεσιών. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά συνίσταται στην Ελληνική Επικράτεια.

2.3.1.6. Ανάλυση Αγοράς Χονδρικής Τοπικής Πρόσβασης

2.3.1.6.1. Ιστορικό

Έχοντας ήδη ορίσει τη σχετική χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να διεξάγει ανάλυση σχετικά με το εάν η εν λόγω αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συγκεκριμένα εάν κάποια επιχείρηση ή επιχειρήσεις κατέχουν ΣΙΑ στη σχετική αγορά. Στο σημείο 27 του Προοιμίου της Οδηγίας Πλαίσιο ορίζεται ότι μια σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική *"όταν υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά"*. Το Άρθρο 14 της Οδηγίας Πλαίσιο, το οποίο αντανακλά την υπάρχουσα νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Πρωτοδικείου και το οποίο μεταφέρεται αυτούσιο στην παράγραφο 1 του άρθρου 41 του Νόμου, ορίζει ότι:

" Μία επιχείρηση θεωρείται ότι κατέχει σημαντική ισχύ σε μία αγορά εφόσον, ατομικά ή σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις, βρίσκεται σε θέση ισοδύναμη προς δεσπόζουσα, δηλαδή βρίσκεται σε θέση οικονομικής ισχύος που της επιτρέπει να συμπεριφέρεται, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και τους καταναλωτές. ".

Επιπλέον, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της ως άνω διάταξης, στις περιπτώσεις εκείνες όπου μια επιχείρηση έχει σημαντική ισχύ σε μια συγκεκριμένη αγορά, δύναται να οριστεί ως έχουσα σημαντική ισχύ σε μια στενά συνδεδεμένη με αυτήν αγορά, εάν οι δεσμοί μεταξύ των δύο αγορών είναι τέτοιοι ώστε να είναι δυνατή η εκμετάλλευση της ισχύος στη πρώτη αγορά στο πλαίσιο της δεύτερης αγοράς, με αποτέλεσμα την ενδυνάμωση της θέσης ισχύος της επιχείρησης.[43]

Σύμφωνα με το άρθρο 43 παράγραφος 1 του Νόμου και την Οδηγία Πλαίσιο, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να διεξαγάγει ανάλυση της αποτελεσματικότητας του ανταγωνισμού, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.[44] Τα κριτήρια τα οποία θα πρέπει να ερευνηθεί εάν πληρούνται προκειμένου να εξεταστεί η ύπαρξη ΣΙΑ σε σχέση με την παροχή χονδρικής τοπικής πρόσβασης αναλύονται κατωτέρω, και περιλαμβάνουν τα εξής:

- Τα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ τόσο σε σχέση με άλλα μέρη που δραστηριοποιούνται στην αγορά όσο και εν όψει της εξέλιξης της αγοράς,
- Την πιθανότητα δυνητικού ανταγωνισμού, ικανού να ασκήσει πίεση στον ΟΤΕ, ιδίως εν όψει των φραγμών εισόδου και ανάπτυξης της αγοράς,
- Την ύπαρξη ή μη αντισταθμιστικής αγοραστικής δύναμης προερχόμενη από πελάτες χονδρικής, και

---

43 Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 14(3).

44 Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 16(1).

- Τις περιπτώσεις αντι-ανταγωνιστικής συμπεριφοράς του ΟΤΕ σε σχέση με την παροχή τοπικών βρόχων, υποβρόχων και εικονικών προϊόντων στους ανταγωνιστές του.

2.3.1.6.2. Μερίδια Αγοράς

Ο ΟΤΕ είναι επί του παρόντος ο μοναδικός χονδρικός πάροχος τοπικών βρόχων, υποβρόχων και εικονικών προϊόντων. Επομένως, ο ΟΤΕ κατέχει μερίδιο 100% στη σχετική αγορά και η ΕΕΤΤ δεν αναμένει ουσιαστική μεταβολή του εν λόγω μεριδίου στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης αγοράς.

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές ορίζουν ότι, σύμφωνα με πάγια νομολογία, μεγάλα μερίδια αγοράς τα οποία υπερβαίνουν το 50% της σχετικής αγοράς αποτελούν ένδειξη της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης,[45] εκτός από εξαιρετικές περιστάσεις. Ωστόσο οι Κατευθυντήριες Γραμμές ορίζουν ότι η ύπαρξη ΣΙΑ δεν μπορεί να θεμελιωθεί μόνο στη βάση μεγάλων μεριδίων στην αγορά, με αποτέλεσμα οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (ΕΡΑ) να καλούνται να προβούν σε εκτενή ανάλυση των οικονομικών χαρακτηριστικών της σχετικής αγοράς πριν καταλήξουν σε κάποιο συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη ΣΙΑ.[46]

2.3.1.6.3. Πιθανός Ανταγωνισμός και Φραγμοί Εισόδου και Ανάπτυξης

Ακόμη και για την περίπτωση όπου τα μερίδια αγοράς είναι 100%, όπως συμβαίνει στην περίπτωση του ΟΤΕ, δύναται να υφίστανται κάποιοι ανταγωνιστικοί περιορισμοί, εάν είναι εφικτό να πραγματοποιηθεί σημαντική είσοδος στην αγορά. Η απειλή εισόδου στην αγορά, είτε μακροπρόθεσμα είτε για ένα σύντομο χρονικό διάστημα, είναι ένας από τους βασικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς των κοινοποιημένων φορέων εκμετάλλευσης, τουλάχιστον όπου η είσοδος αυτή είναι πιθανή (και όχι υποθετική), έγκαιρη και ουσιαστική. Η απειλή εισόδου μειώνεται όταν υπάρχουν σημαντικοί φραγμοί εισόδου.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η είσοδος στη σχετική αγορά στην Ελλάδα για την χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης θα απαιτούσε πολύ μεγάλες επένδυσεις, πρωτίστως με τη μορφή μη ανακτήσιμου κόστους. Αυτά τα σημαντικά μη ανακτήσιμα κόστη, όταν συνδυάζονται με οικονομίες κλίμακος και σκοπού, αυξάνουν σημαντικά τους φραγμούς εισόδου για μια επιχείρηση που εξετάζει τη δυνατότητα κατασκευής νέου εθνικού δικτύου τοπικής πρόσβασης. Επομένως, η ΕΕΤΤ υιοθετεί την άποψη ότι ρεαλιστικά υπάρχει μικρή πιθανότητα δημιουργίας νέου σταθερού δικτύου για την παροχή υπηρεσιών τοπικής πρόσβασης, τουλάχιστον κατά τη διάρκεια της παρούσας εξέτασης.

---

45 Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ, Παράγραφος 75.

46 Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ, Παράγραφος 78.

Επιπλέον, η ΕΕΤΤ δεν αναμένει ότι μεσοπρόθεσμα η σχετική αγορά θα καταστεί υποκείμενο ανταγωνιστικών πιέσεων μέσω της χρήσης κάποιας εναλλακτικής πλατφόρμας (π.χ. δορυφορική πρόσβαση, καλωδιακό δίκτυο, ασύρματες υπηρεσίες, υπηρεσίες κινητής), δεδομένης της ασυμμετρίας ανάμεσα στη θέση του ιστορικού φορέα εκμετάλλευσης και των νεοεισερχόμενων παρόχων. Ενώ είναι δυνατή κάποια εξέλιξη μεσοπρόθεσμα στην ανάπτυξη κάποιων από αυτές τις πλατφόρμες, ο βαθμός της εξέλιξης είναι πολύ αβέβαιος και στην παρούσα φάση δεν μπορεί να στηριχθεί σε αυτή η δημιουργία επαρκούς ανταγωνισμού στον τοπικό βρόχο.

Επιπλέον, ο κοινοποιημένος φορέας εκμετάλλευσης ΟΤΕ είναι επίσης πιθανό να έχει πλεονεκτήματα αναφορικά με το κόστος σε σχέση με τους νεοεισερχόμενους (ακόμη και όταν πραγματοποιούνται οι ίδιες επενδύσεις), καθώς ο κοινοποιημένος φορέας εκμετάλλευσης είναι πιθανό λόγω της υφιστάμενης υποδομής και της μεγάλης πελατειακής βάσης να έχει μεγαλύτερες ευκαιρίες οικονομιών κλίμακος και σκοπού προκειμένου να αξιοποιήσει τις νέες επενδύσεις σε ευρυζωνικές υποδομές, οι οποίες δεν είναι απαραίτητο να υφίστανται για τους νεοεισερχόμενους. Αυτοί οι σημαντικοί παράγοντες και άλλες διαφορές όπως το επίπεδο κινδύνου που αναλαμβάνεται, από τους νεοεισερχόμενους παρόχους, σημαίνουν ότι θα απαιτείται μεγαλύτερη απόδοση της επένδυσης για αυτούς. Επομένως, οι παράγοντες αυτοί, καθένας χωριστά και κυρίως σωρευτικά, συνιστούν σημαντικό φραγμό εισόδου.

Η ΕΕΤΤ δεν γνωρίζει κάποιον νεοεισερχόμενο ο οποίος σκοπεύει να κατασκευάσει ένα νέο σταθερό δίκτυο πρόσβασης το οποίο θα έχει τη δυνατότητα να υποκαταστήσει το δίκτυο του ΟΤΕ (και το οποίο θα έχει τη δυνατότητα να παρέχει τις υπηρεσίες αυτές).

2.3.1.6.4. Απουσία Αντισταθμιστικής Αγοραστικής Ισχύος

Εάν ένας πάροχος ακολουθεί στην αγορά πρακτικές οι οποίες είναι πιθανόν καταχρηστικές, οι πελάτες δύνανται θεωρητικά να ασκήσουν αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ. Όταν οι αγοραστές είναι μεγάλοι και ισχυροί, μπορούν να αντιδράσουν αποτελεσματικά σε μια απόπειρα αύξησης των τιμών από τους προμηθευτές. Η ΕΕΤΤ εξέτασε την πιθανότητα και/ ή την ύπαρξη τέτοιας αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος στην αγορά, καθώς η ύπαρξη αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος συνιστά συχνά έναν σημαντικό σχετικό παράγοντα στις αγορές χονδρικής.

Σημειώνεται ωστόσο, ότι η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς δύναται να υφίσταται μόνο όταν μεγάλοι πελάτες χονδρικής έχουν τη δυνατότητα (εντός εύλογου χρονικού πλαισίου) να στραφούν σε αξιόπιστες εναλλακτικές (π.χ. να μην αγοράσουν ή να αλλάξουν πάροχο) συνεπεία μιας αύξησης των τιμών ή μιας επαπειλούμενης αύξησης τιμών. Δεδομένου ότι δεν υφίστανται εναλλακτικές υποδομές δικτύου τοπικής πρόσβασης ούτε διαφαίνεται ότι θα κατασκευαστούν στον χρονικό ορίζοντα της παρούσης εξέτασης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν υφίσταται αγοραστής που μπορεί να ασκήσει αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ η οποία θα μπορούσε να αντισταθμίσει την τεράστια ισχύ του ΟΤΕ στη σχετική αγορά εντός των χρονικών πλαισίων της εξέτασής της.

2.3.1.6.5. Πρακτικές που βλάπτουν τον Ανταγωνισμό

Μία σημαντική ένδειξη της ύπαρξης ΣΙΑ είναι η ικανότητα ενός παρόχου να υιοθετεί πρακτικές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό. Επιπλέον, η ύπαρξη των πρακτικών αυτών ενισχύει την άποψη ότι η *ex ante* ρύθμιση είναι αναγκαία προκειμένου να ξεπεραστεί η έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού, εάν υποτεθεί ότι ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός θα μπορούσε άλλως να περιορίσει τη συμπεριφορά στην αγορά του παρόχου με ΣΙΑ. Από την άποψη αυτή, σειρά ακροάσεων που έχουν διενεργηθεί από την ΕΕΤΤ στο χρονικό διάστημα μεταξύ του τρίτου γύρου ανάλυσης της υπό εξέτασης αγοράς και της παρούσας εξέτασης, αναδεικνύουν ότι η εταιρεία ΟΤΕ ΑΕ εξακολουθεί όχι μόνο να έχει τη δυνατότητα, αλλά και να αναπτύσσει περιοριστικές του ανταγωνισμού πρακτικές στη σχετική αγορά.

Στο πλαίσιο του τρίτου γύρου ανάλυσης και παρά την κανονιστική παρέμβαση της ΕΕΤΤ στη σχετική αγορά φυσικών υποδομών δικτύου, με την επιβολή σειράς ρυθμιστικών υποχρεώσεων, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε σειρά παραβάσεων εκ μέρους του ΟΤΕ των υποχρεώσεών του στην εν λόγω αγορά, οι οποίες παράλληλα, σε κάποιες περιπτώσεις συνιστούσαν και καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης του στη σχετική υπό εξέταση χονδρική αγορά και αφορούσαν:

- ✓ παράνομες χρεώσεις τελών άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης τοπικού βρόχου.
- ✓ απόρριψη από τον ΟΤΕ αιτημάτων για την παροχή τοπικού βρόχου, με αιτιολογία «έλλειψη κυρίου ή απερχόμενου δικτύου».
- ✓ δυσλειτουργίες κατά τις διαδικασίες παράδοσης Ανενεργού Τοπικού Βρόχου, βλαβοδιαχείρισης ΤοΒ, όλων των τύπων, αλλά και πραγματοποίησης συνδυαστικών ραντεβού βλαβοδιαχείρισης ΤοΒ.

Πιο συγκεκριμένα:

1. <u>ΕΕΤΤ ΑΠ 627/62/10-11-2011</u>

   Κατόπιν της επιστολής-καταγγελίας της εταιρείας «Cyta Ελλας Τηλεπικοινωνιακή ΑΕ» αναφορικά με την καθυστέρηση παροχής δοκιμαστικού περιβάλλοντος για τη φορητότητα αριθμών από την εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.», η ΕΕΤΤ διεπίστωσε ότι η εταιρεία ΟΤΕ Α.Ε. παραβίασε την νομοθεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ιδίως τις διατάξεις του άρθρου 2.8.1. του Κεφαλαίου 2.8. της Απόφασης ΕΕΤΤ ΑΠ 573/015/22−7−2010 «Έγκριση Προσφοράς Αναφοράς ΟΤΕ 2010 για την Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο και τις Συναφείς Ευκολίες, σε εφαρμογή της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 531/065/23−07−2009» (ΦΕΚ 1338/Β΄/31.8.2010), σε συνδυασμό με το άρθρο 15 της Απόφασης ΕΕΤΤ ΑΠ 566/016/3−6−2010 «Τροποποίηση και Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο του

Κανονισμού της Φορητότητας Αριθμών στην Ελληνική Αγορά» (ΦΕΚ 967/Β΄/30.6.2010), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, τροποποιηθέν με την Απόφαση ΑΠ ΕΕΤΤ 586/006/30-11-2010 (ΦΕΚ 2052/Β/31-12-2010) όπως αυτές ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο και επέβαλε στην εταιρεία ΟΤΕ Α.Ε. διοικητική κύρωση προστίμου ύψους πενήντα χιλιάδων (50.000€) ευρώ.

2. <u>ΕΕΤΤ ΑΠ 684/31/1-3-2013:</u>

   Κατόπιν της καταγγελίας της εταιρείας «ON TELECOMS Α.Ε.» κατά της εταιρείας «ΟΤΕ Α.Ε.» αναφορικά με παράνομες χρεώσεις τελών άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης τοπικού βρόχου και του αιτήματος επίλυσης της διαφοράς, δυνάμει του άρθρου 18 του ν. 3431/2006, και ύστερα από ακρόαση των ανωτέρω εταιρειών η ΕΕΤΤ έκρινε ότι η εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.» χρεώνοντας την εταιρεία «ON TELECOMS Α.Ε.» με «τέλος άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης τοπικού βρόχου» χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, παραβίασε τις υποχρεώσεις της δυνάμει του άρθρου 41 παρ. 2 του ν. 3431/2006 (πλέον άρθρο 46 παρ. 2 ν. 4070/2012), καθώς και των υποχρεώσεων διαφάνειας και εφαρμογής κοστοστρεφών τιμών, σύμφωνα με τα άρθρα (iii) και (ν) κεφ. Α της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 388/012/31-05-2006 και 5 και 7 κεφ. ΙΙΙ αντίστοιχα της ΑΠ 531/065/23-07-2009, και επέβαλε στον ΟΤΕ πρόστιμο ενενήντα έξι χιλιάδων τριακοσίων ευρώ (96.300€) για τις ως άνω διαπιστωθείσες παραβάσεις.

3. <u>ΕΕΤΤ ΑΠ 690/21/14-05-2013</u>

   Κατόπιν της επιστολής της εταιρείας «FORTHNET Α.Ε.» με αντικείμενο την εκ μέρους της ΕΕΤΤ επίλυση της διαφοράς που έχει ανακύψει μεταξύ των εταιρειών ΟΤΕ Α.Ε. και «FORTHNET Α.Ε.», αναφορικά με την τιμολόγηση από μέρους της «FORTHNET Α.Ε.» τέλους άσκοπης μετάβασης, σε περιπτώσεις που η τελευταία έχει επιβαρυνθεί με επανειλημμένους επανελέγχους, συνδυαστικά ραντεβού και εκ νέου διαχείριση για βλάβες που εμφανίστηκαν στο δίκτυο ευθύνης του ΟΤΕ και θα έπρεπε να είχαν αποκατασταθεί από τον ΟΤΕ μετά τη δήλωσή τους, σύμφωνα με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο και ύστερα από ακρόαση των εταιρειών η ΕΕΤΤ έκανε εν μέρει δεκτό το υπ' αρ. πρωτ. ΕΕΤΤ 6055/15-2-2012 αίτημα επίλυσης διαφοράς της εταιρείας «FORTHNET Α.Ε.», σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο σκεπτικό της παρούσας, αναγνώρισε το δικαίωμα της εταιρείας «FORTHNET Α.Ε.» αναφορικά με τη χρέωση της εταιρείας «ΟΤΕ ΑΕ» με τέλος άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης τοπικού βρόχου, στις περιπτώσεις βλαβών που είτε ήρθησαν μετά από συνδυαστικό ραντεβού των τεχνικών της Forthnet και του ΟΤΕ, κατά το οποίο διαπιστώθηκε η υπαιτιότητα του ΟΤΕ για τη βλάβη είτε το συνεργείο ΟΤΕ δεν εμφανίστηκε στο προγραμματισμένο συνδυαστικό ραντεβού για άρση βλάβης εντός των προβλεπόμενων τριάντα λεπτών αναμονής και όρισε ότι εκτός αν άλλως συμφωνηθεί από τα μέρη, το ύψος του ανωτέρω τέλους θα είναι ίσο με το αντίστοιχο «τέλος άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης» με το οποίο

χρεώνει ο ΟΤΕ τους παρόχους, όπως αυτό εγκρίνεται ετησίως από την ΕΕΤΤ στα πλαίσια του κοστολογικού ελέγχου του ΟΤΕ.

4. ΕΕΤΤ ΑΠ 692/36/30-05-2013

Κατόπιν της καταγγελίας της εταιρείας «FORTHNET Α.Ε.» κατά της εταιρείας «ΟΤΕ Α.Ε.» αναφορικά με παράνομες χρεώσεις τελών άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης τοπικού βρόχου, κατά το χρονικό διάστημα από το μήνα Μάιο 2009 έως και τον Ιανουάριο 2010 και της ακρόασης των ανωτέρω Εταιρειών, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι η εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.» χρεώνοντας την εταιρεία «FORTHNET Α.Ε.» με «τέλος άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης τοπικού βρόχου» χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο σκεπτικό της παρούσης, παραβίασε τις υποχρεώσεις της δυνάμει του άρθρου 41 παρ. 2 του Ν. 3431/2006 (ήδη άρθρου 46 παρ. 2 Ν. 4070/2012), καθώς και των υποχρεώσεων διαφάνειας και εφαρμογής κοστοστρεφών τιμών, σύμφωνα με τα άρθρα (iii) και (v) κεφ. Α της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 388/012/31-05-2006 και 5 και 7 κεφ. ΙΙΙ αντίστοιχα της ΑΠ 531/065/23-07-2009, και επέβαλε στον ΟΤΕ πρόστιμο ύψους εκατόν σαράντα εννιά χιλιάδων διακοσίων (149.200) ευρώ για τις ως άνω διαπιστωθείσες παραβάσεις.

5. ΕΕΤΤ ΑΠ 692/65/30-05-2013

Ύστερα από Αίτηση Θεραπείας της εταιρείας «ΟΤΕ Α.Ε.» της απόφασης 684/31/1-3-2013 της ΕΕΤΤ «Λήψη απόφασης επί της από 17-5-2012 διαδικασίας επίλυσης διαφοράς των εταιρειών «ΟΤΕ Α.Ε.» και «ON TELECOMS Α.Ε.» με την οποία η ΕΕΤΤ επέβαλε στην εταιρεία ΟΤΕ Α.Ε. πρόστιμο ενενήντα έξι χιλιάδων τριακοσίων ευρώ (96.300€), εφόσον διαπίστωσε ότι «η εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.» χρεώνοντας την εταιρεία «ON TELECOMS Α.Ε.» με «τέλος άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης τοπικού βρόχου» χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, παραβίασε τις υποχρεώσεις της δυνάμει του άρθρου 41 παρ. 2 του ν. 3431/2006 (πλέον άρθρο 46 παρ. 2 ν. 4070/2012), καθώς και των υποχρεώσεων διαφάνειας και εφαρμογής κοστοστρεφών τιμών, σύμφωνα με τα άρθρα (iii) και (v) κεφ. Α της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 388/012/31-05-2006 και 5 και 7 κεφ. ΙΙΙ αντίστοιχα της ΑΠ 531/065/23-07-2009.» Ακολούθως, η ΕΕΤΤ κάλεσε την εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.» να πιστώσει την εταιρεία «ON TELECOMS Α.Ε.» με τα παρανόμως χρεωθέντα ποσά, η ΕΕΤΤ αποφάσισε την εν μέρει αποδοχή της Αίτησης Θεραπείας του ΟΤΕ και την τροποποίηση της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 684/31/1-3-2013.

6. ΕΕΤΤ ΑΠ 695/60/27-06.2013

Κατόπιν της καταγγελίας της εταιρείας «FORTHNET Α.Ε.» κατά της εταιρείας «ΟΤΕ Α.Ε.» αναφορικά με παράνομες χρεώσεις τελών άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης τοπικού βρόχου, της απόφασης της ΕΕΤΤ επ' αυτής και της διεξαχθείσας ακρόασης των ως άνω εταιρειών, η ΕΕΤΤ έκρινε ότι ο ΟΤΕ χρεώνοντας

την εταιρεία FORTHNET με «τέλος άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης τοπικού βρόχου», χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο σκεπτικό της παρούσης, παραβίασε τις υποχρεώσεις της δυνάμει του άρθρου 41 παρ. 2 του ν. 3431/2006 (πλέον άρθρο 46 παρ. 2 ν. 4070/2012), καθώς και των υποχρεώσεων διαφάνειας και εφαρμογής κοστοστρεφών τιμών, σύμφωνα με τα άρθρα (iii) και (ν) κεφ. Α της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 388/012/31-05-2006 και 5 και 7 κεφ. ΙΙΙ αντίστοιχα της ΑΠ 531/065/23-07-2009, κάλεσε τον ΟΤΕ να πιστώσει στην FORTHNET τα παρανόμως χρεωθέντα ποσά, και του επέβαλε χρηματικό πρόστιμο τριακοσίων τριανταενός χιλιάδων εξακοσίων Ευρώ (331.600 €), για τις διαπιστωθείσες παραβάσεις.

7. <u>ΕΕΤΤ ΑΠ 695/61/27-06-2013</u>

   Κατόπιν της καταγγελίας της εταιρείας «FORTHNET Α.Ε.» κατά της εταιρείας «ΟΤΕ Α.Ε.», αναφορικά με την απόρριψη από την δεύτερη των αιτημάτων της καταγγέλλουσας για την παροχή τοπικού βρόχου, με αιτιολογία «έλλειψη κυρίου ή απερχόμενου δικτύου», με βάση τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών και το άρθρο 2 του Ν. 3959/2011 (ΦΕΚ 93/Α/20-4-2011) και της ακρόασης των ανωτέρω εταιρειών για τη διερεύνηση αυτής, η ΕΕΤΤ κάλεσε την εταιρεία ΟΤΕ ΑΕ, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από τη λήψη της απόφασης, να υποβάλει στην ΕΕΤΤ συμπληρωματικά στοιχεία και ανέστειλε την έκδοση οριστικής απόφασης επί της καταγγελίας προκειμένου να προσκομισθούν τα αναγκαία κρίσιμα στοιχεία για τη συμπλήρωση του φακέλου της υπόθεσης.

8. <u>ΕΕΤΤ ΑΠ 695/62/27-06-2013</u>

   Κατόπιν καταγγελίας της εταιρείας «FORTHNET Α.Ε.» κατά της εταιρείας «ΟΤΕ Α.Ε.» σύμφωνα με την οποία ο ΟΤΕ εξακολουθούσε να εφαρμόζει την κριθείσα από την ΕΕΤΤ ως παράνομη συμπεριφορά του να μην ενημερώνει την καταγγέλλουσα πάροχο για την ύπαρξη ανάγκης μετάβασης συνεργείου του ΟΤΕ στο χώρο του συνδρομητή για την αποκατάσταση της βλάβης τοπικού βρόχου ούτε για την ημερομηνία/ ώρα της μετάβασης του συνεργείου, ενώ επέβαλε αδικαιολόγητη χρέωση άσκοπης μετάβασης συνεργείου ΟΤΕ με την αιτιολογία «κλειστό», όταν κατά δήλωσή του δεν έβρισκε το συνδρομητή προκειμένου να επιτραπεί η πρόσβαση του συνεργείου στο οίκημα για την αποκατάσταση της βλάβης, η ΕΕΤΤ αποφάσισε ότι ο ΟΤΕ παραβίασε τη νομοθεσία περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ιδίως τις διατάξεις της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 573/015/22−7−2010 «Έγκριση της Προσφοράς Αναφοράς ΟΤΕ για την Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο και τις Συναφείς Ευκολίες, ως ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο, και επέβαλε στον ΟΤΕ πρόστιμο ύψους εκατόν είκοσι πέντε χιλιάδων ευρώ (125.000€) για τις διαπιστωθείσες παραβάσεις και τον κάλεσε να επιστρέψει στην Καταγγέλλουσα το σύνολο του ποσού που αδικαιολόγητα είχε χρεώσει και εισπράξει από αυτήν κατά

το χρονικό διάστημα Οκτωβρίου 2010 έως και Αυγούστου 2012 για τέλη άσκοπης μετάβασης συνεργείου ΟΤΕ για άρση βλάβης τοπικού βρόχου, κατά παράβαση των οριζόμενων στην Απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ 640/50/2012.

9. <u>ΕΕΤΤ ΑΠ 697/58/18-07-2013</u>

   Κατόπιν καταγγελίας της εταιρείας «CYTA Ελλάς Τηλεπικοινωνιακή Α.Ε.» κατά της εταιρείας «ΟΤΕ Α.Ε.» αναφορικά με την απόρριψη από τον ΟΤΕ αιτημάτων της καταγγέλλουσας για την παροχή τοπικού βρόχου, με αιτιολογία «έλλειψη κυρίου ή απερχόμενου δικτύου», με βάση τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών και το άρθρο 2 του Ν. 3959/2011 (ΦΕΚ 93/Α/20-4-2011) η ΕΕΤΤ κάλεσε την εταιρεία «ΟΤΕ ΑΕ» εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από τη λήψη της εν λόγω απόφασης, να υποβάλει περαιτέρω στοιχεία, και κάλεσε την Cyta Α.Ε., εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από τη λήψη της εν λόγω απόφασης, να υποβάλει πλήρη και αναλυτικά οικονομικά στοιχεία προς απόδειξη των ισχυρισμών της περί της θετικής και αποθετικής ζημίας την οποία επικαλούταν από την καταγγελλόμενη συμπεριφορά και να κοινοποιήσει αυτά στην ΟΤΕ ΑΕ, με την επιφύλαξη του επιχειρηματικού απορρήτου και ανέστειλε την έκδοση οριστικής απόφασης επί της καταγγελίας προκειμένου να προσκομισθούν τα αναγκαία κρίσιμα στοιχεία για τη συμπλήρωση του φακέλου της υπόθεσης.

10. <u>ΕΕΤΤ ΑΠ 699/94/27-08-2013</u>

    Ύστερα από σχετικές συζητήσεις της Ε.Ε.Τ.Τ. με εκπροσώπους των Δικαιούχων Παρόχων Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο και επιστολές που οι Δικαιούχοι Πάροχοι απέστειλαν στη Ρυθμιστική Αρχή και κατόπιν της διαπίστωσης ότι εμφανίζονται δυσλειτουργίες κατά τις διαδικασίες παράδοσης Ανενεργού Τοπικού Βρόχου, βλαβοδιαχείρισης ΤοΒ, όλων των τύπων, αλλά και πραγματοποίησης συνδυαστικών ραντεβού βλαβοδιαχείρισης ΤοΒ δόθηκε εντολή από τον Πρόεδρο της Ε.Ε.Τ.Τ. σε στελέχη του Τμήματος Εποπτείας και Ελέγχου του Τηλεπικοινωνιακού Τομέα να προβούν αυτεπαγγέλτως σε ελέγχους αναφορικά με την διαπίστωση συμμόρφωσης ή μη των εποπτευομένων παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που αφορούσαν στην Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο και τις Συναφείς Ευκολίες, όπως και στην παροχή υπηρεσιών Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης. Κατόπιν ακρόασης της εταιρείας «ΟΤΕ Α.Ε.» η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι ο ΟΤΕ παραβίασε την Απόφασή της ΑΠ. 573/015/22-07-2010 «Έγκριση Προσφοράς Αναφοράς ΟΤΕ 2010 για την Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο και τις Συναφείς Ευκολίες και του επέβαλε με βάση το άρθρο 77 παρ. 2 (β) του Ν. 4070/2012, διοικητικό πρόστιμο ύψους εκατόν είκοσι πέντε χιλιάδων Ευρώ (125.000€), για τις ως άνω παραβάσεις.

11. <u>ΕΕΤΤ ΑΠ 700/16/29-08-2013</u>

Κατόπιν καταγγελίας της εταιρείας «WIND ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Α.Ε.Β.Ε.» κατά της εταιρείας «ΟΤΕ Α.Ε.» αναφορικά με παράνομες χρεώσεις τελών άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης τοπικού βρόχου, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι η εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.» χρεώνοντας την εταιρεία «WIND ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Α.Ε.Β.Ε.» με «τέλος άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης τοπικού βρόχου» χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο σκεπτικό της εν λόγω απόφασης, παραβίασε τις υποχρεώσεις της δυνάμει του άρθρου 41 παρ. 2 του ν. 3431/2006, καθώς και των υποχρεώσεων διαφάνειας και εφαρμογής κοστοστρεφών τιμών, σύμφωνα με τα άρθρα (iii) και (ν) κεφ. Α της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 388/012/31-05-2006 και 5 και 7 κεφ. ΙΙΙ αντίστοιχα της ΑΠ 531/065/23-07-2009, και επέβαλε στην εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.» πρόστιμο ύψους εξακοσίων είκοσι τεσσάρων χιλιάδων και διακοσίων ευρώ (624.200€) για τις διαπιστωθείσες παραβάσεις και κάλεσε την εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.» να πιστώσει την εταιρεία «WIND ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Α.Ε.Β.Ε.» με τα παρανόμως χρεωθέντα ποσά, στο βαθμό που αυτά δεν έχουν ήδη αποχρεωθεί.

12. <u>ΕΕΤΤ ΑΠ 700/19/29-08-2013</u>

Ύστερα από την Καταγγελία/ Αίτηση Λήψης Προσωρινών Μέτρων και έκδοσης Προσωρινής Διαταγής της εταιρείας «HELLAS ON LINE», καθώς και τις αναφορές των εταιρειών «CYTA HELLAS», «FORTHNET Α.Ε.» και «WIND HELLAS» κατά της «ΟΤΕ Α.Ε.», σχετικά με την ύπαρξη σημαντικών καθυστερήσεων στην υλοποίηση αιτημάτων και τη διαχείριση βλαβών υπηρεσίας Τοπικού Βρόχου και τη νομική διερεύνηση αυτών με βάση τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών και το άρθρο 2 του Ν. 3959/2011 (ΦΕΚ 93/Α/20-4-2011) και κατόπιν διεξαγωγής ακρόασης των ανωτέρω εταιρειών, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι ο ΟΤΕ παραβίασε 1. την ΑΠ ΕΕΤΤ 614/013/28-07-2011, ιδίως το άρθρο ΙΙΙ. Κανονιστικές Υποχρεώσεις, περίπτωση 3. Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου, παράγραφοι 3.1.1, 3.1.8, 3.1.9, σε συνδυασμό με τα άρθρα: 2.2 και 2.6, καθώς και τα Παραρτήματα 11 και 14 της ΑΠ ΕΕΤΤ 573/015/22−7−2010, ως ισχύει τροποποιηθείσα και 4.5 και 4.6 του Παραρτήματος 4, καθώς και το Παράρτημα 5 της ΑΠ ΕΕΤΤ675/09/2012, ως ισχύει τροποποιηθείσα και 2. το άρθρο 2(β) και 2(γ) του Ν. 3959/2012 και του επέβαλε (α) με βάση το άρθρο 77 παρ. 2 (β) του Ν. 4070/2012, διοικητικό πρόστιμο ύψους τριακοσίων χιλιάδων Ευρώ (300.000€), για τις διαπιστωθείσες υπό 1 παραβάσεις της νομοθεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο παρόν και (β) με βάση το άρθρο 25 παρ. 1 και 2 του Ν. 3959/2011, σε συνδυασμό με το άρθρο 12 περίπτωση στ του Ν. 4070/2012, διοικητικό πρόστιμο ύψους επτακοσίων χιλιάδων Ευρώ (700.000€), για τη διαπιστωθείσα, υπό 2 καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο παρόν. Διαπίστωσε ακόμη την ανάγκη διενέργειας συμπληρωματικής έρευνας, αναφορικά με την ύπαρξη διακριτικής μεταχείρισης

υπέρ του λιανικού άκρου του ΟΤΕ, κατά την ικανοποίηση αιτημάτων παροχής τοπικού βρόχου και την άρση βλαβών, τόσο με βάση τις διατάξεις της νομοθεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όσο και το άρθρο 2(γ) του Ν.3959/2011, με την υποβολή από την εταιρεία ΟΤΕ ΑΕ καθώς και τα λοιπά διάδικα μέρη συμπληρωματικών στοιχείων.

13. ΕΕΤΤ ΑΠ 714/31/10-04-2014

Ύστερα από την Αίτηση Ασφαλιστικών Μέτρων/Καταγγελία της εταιρείας «FORTHNET Α.Ε.» κατά της εταιρείας «ΟΤΕ Α.Ε.» με αντικείμενο την άρνηση από τον ΟΤΕ της ενεργοποίησης ασύρματης ζεύξης στα πλαίσια διασύνδεσης και αδεσμοποίητης πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο, τη λήψη απόφασης επίλυσης του θέματος από την ΕΕΤΤ και το γεγονός ότι η απόφαση αυτή ακυρώθηκε με την υπ' αρ. 3918/2013 Απόφαση του ΔΕφΑθ, τμήμα 16ο, σύμφωνα με το οποίο: «Η Διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης.» και κατά την επανεξέταση της ανωτέρω καταγγελίας της FORTHNET κατά του ΟΤΕ, σε συμμόρφωση με την απόφαση του Διοικητικού Εφετείου, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι, η εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.» παραβίασε διατάξεις της τηλεπικοινωνιακής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού και της επέβαλε διοικητικό πρόστιμο ύψους είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000€) για παράβαση των διατάξεων της νομοθεσίας τηλεπικοινωνιών και διοικητικό πρόστιμο ύψους είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000€) για παράβαση των διατάξεων της νομοθεσίας ελεύθερου ανταγωνισμού.

14. ΕΕΤΤ ΑΠ 739/09/06-11-2014

Κατόπιν της καταγγελίας της εταιρείας «CYTA Ελλάς Τηλεπικοινωνιακή Α.Ε.» κατά της εταιρείας «ΟΤΕ Α.Ε.» αναφορικά με την υποχρέωση απόδοσης ρητρών, από τον ΟΤΕ, λόγω απόρριψης αιτημάτων παράδοσης Τ.Π. της καταγγέλλουσας, μετά τη θετική επιλεξιμότητα αυτών, με βάση τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών και κατόπιν ακρόασης που πραγματοποιήθηκε, η ΕΕΤΤ επέλυσε τη διαφορά ως προς την υποχρέωση καταβολής ποινικών ρητρών για απορρίψεις από την ΟΤΕ ΑΕ αιτημάτων Τοπικού Βρόχου της εταιρείας Cyta, μετά το στάδιο της επιλεξιμότητας και διαπίστωσε ότι η εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.» παραβίασε το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο αρνούμενη την απόδοση ποινικών ρητρών στον Τ.Π., ενώ υφίστατο η σχετική υποχρέωσή της, αποφάσισε δε να μην επιβάλλει στην εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.» διοικητική κύρωση για τις ως άνω παραβάσεις.

2.3.1.6.6. Συμπεράσματα

Τα στοιχεία της εξέτασης της αγοράς από την ΕΕΤΤ οδηγούν στο αρχικό συμπέρασμα ότι η σχετική αγορά χονδρικής τοπικής πρόσβασης δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική. Επομένως, η ΕΕΤΤ υιοθετεί την άποψη ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να οριστεί ως έχων ΣΙΑ στη σχετική αγορά. Οι κρίσιμοι παράγοντες που οδήγησαν την ΕΕΤΤ στα συμπεράσματα αυτά είναι οι εξής:

1. Ο ΟΤΕ έχει 100% μερίδιο αγοράς στην εν λόγω αγορά (στοιχεία 2016)
2. Επιπλέον, η ΕΕΤΤ δεν αναμένει ότι μεσοπρόθεσμα θα υπάρξουν ανταγωνιστικές πιέσεις στην αγορά από τη χρήση κάποιας εναλλακτικής πλατφόρμας.
3. Υπάρχει απουσία αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος στην αγορά
4. Ο ΟΤΕ κατά το διάστημα από τον τρίτο γύρο ανάλυσης της αγοράς έχει υιοθετήσει πρακτικές που περιορίζουν τον ανταγωνισμό.

2.3.1.7. Κανονιστικές Υποχρεώσεις

2.3.1.7.1. Ανάγκη Ex ante Ρύθμισης

Οι *Κατευθυντήριες Γραμμές*[47] ορίζουν ότι ο σκοπός επιβολής *ex ante* υποχρεώσεων σε παρόχους που έχουν ορισθεί ως έχοντες ΣΙΑ, είναι να διασφαλισθεί ότι οι πάροχοι αυτοί δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν την ισχύ τους στην αγορά με σκοπό είτε να περιορίσουν ή να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά, είτε να επεκτείνουν την ισχύ τους αυτή σε γειτονικές αγορές.

Όπως αναφέρεται στο σημείο 6 του προοιμίου της Νέας Σύστασης για τις σχετικές αγορές, «*Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ, εκ των προτέρων κανονιστικές υποχρεώσεις επιβάλλονται μόνο σε αγορές που δεν είναι πραγματικά ανταγωνιστικές. Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 27 της οδηγίας, πρόκειται για αγορές στις οποίες μία ή περισσότερες επιχειρήσεις διαθέτουν σημαντική ισχύ στην αγορά και όπου δεν αρκούν μόνο επανορθωτικά μέτρα βάσει του εθνικού και του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση του προβλήματος ανταγωνισμού που έχει εντοπιστεί. Επιπλέον, η ανάλυση του πραγματικού ανταγωνισμού θα πρέπει να περιλαμβάνει ανάλυση του κατά πόσον η αγορά θα είναι ανταγωνιστική στο μέλλον και, κατ' επέκταση, του κατά πόσον η τυχόν απουσία πραγματικού ανταγωνισμού έχει διαρκή χαρακτήρα.*»

Όταν οι αγορές είναι επαρκώς ανταγωνιστικές, η *ex post* εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού μπορεί να θεωρηθεί σε γενικές γραμμές επαρκής για την αποτροπή της δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης και καταχρηστικής εκμετάλλευσης αυτής από ένα ή περισσότερα μέρη.

Σύμφωνα με το σημείο (16) του προοιμίου της νέας Σύστασης για τις σχετικές αγορές, «*Οι παρεμβάσεις βάσει του δικαίου του ανταγωνισμού πιθανότατα δεν επαρκούν στις περιπτώσεις όπου, λόγου χάριν, μια παρέμβαση που αποσκοπεί στη διόρθωση διαρκών αδυναμιών της αγοράς επιβάλλει ευρείες απαιτήσεις συμμόρφωσης ή όταν χρειάζονται απαραιτήτως συχνές και/ή έγκαιρες παρεμβάσεις. Ως εκ τούτου, η εκ των προτέρων ρύθμιση θα πρέπει να θεωρείται κατάλληλο συμπλήρωμα του δικαίου του ανταγωνισμού όταν το τελευταίο αυτό δεν αρκεί καθεαυτό για την επαρκή αντιμετώπιση των διαρκών αδυναμιών της αγοράς που έχουν εντοπιστεί.*».

Οι *Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ* καθιστούν σαφές ότι μόνο ο ορισμός μιας επιχείρησης ως κατέχουσας ΣΙΑ σε μια συγκεκριμένη αγορά, χωρίς την επιβολή των κατάλληλων κανονιστικών υποχρεώσεων δεν συνάδει με τις διατάξεις του νέου κανονιστικού πλαισίου και ιδίως με το Άρθρου 16 (4) της *Οδηγίας Πλαίσιο*, το οποίο

---

47 Κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής, παράγραφος 16.

47 Κατευθυντήριες Γραμμές, Παράγραφος 114.

μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία το άρθρο 43 παρ. 1 περίπτωση α του Νόμου. Το Άρθρο 8 (2) της *Οδηγίας Πρόσβασης* ορίζει ότι οι ΕΡΑ θα πρέπει να επιβάλουν τουλάχιστον μία (1) κανονιστική υποχρέωση στην επιχείρηση που έχει ορισθεί ως κατέχουσα ΣΙΑ.

Οι *ex ante* ρυθμίσεις απαιτούνται στις υπό εξέταση συνθήκες προκειμένου να προωθήσουν και να διευκολύνουν την ανάπτυξη ανταγωνισμού, καθώς οι *ex post* ρυθμίσεις του δικαίου του ανταγωνισμού δεν είναι αποτελεσματικές προκειμένου να εδραιωθεί ένα επαρκές επίπεδο ανταγωνισμού, δεδομένου ότι οι αποτυχίες της αγοράς που σχετίζονται με την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης θα παραμείνουν.

Για τους λόγους που εξηγούνται στην Ενότητα 2.3.1.6 ανωτέρω, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην αγορά χονδρικής τοπικής πρόσβασης. Το δίκτυο πρόσβασης χαρακτηρίζεται από πολύ υψηλό μη ανακτήσιμο κόστος, το οποίο αναπτύχθηκε κυρίως υπό συνθήκες μονοπωλίου και με ευρείες οικονομίες κλίμακος και σκοπού. Το μη ανακτήσιμο κόστος και οι οικονομίες κλίμακος και σκοπού αποτελούν έναν πολύ σημαντικό και μη παροδικό φραγμό εισόδου στη χονδρική αγορά και, εάν δεν υπάρξει ρυθμιζόμενη πρόσβαση στην υποδομή δικτύου, η είσοδος στη λιανική αγορά είναι πιθανό να αποτραπεί. Επιτρέποντας σε ανταγωνιστές παρόχους να χρησιμοποιούν την υποδομή δικτύου του ΟΤΕ, οι φραγμοί εισόδου στις σχετικές αγορές λιανικής θα μειωθούν σημαντικά. Περαιτέρω, η δομή της σχετικής αγοράς, πίσω από τους εν λόγω φραγμούς εισόδου, δεν τείνει, στο σχετικό χρονικό ορίζοντα της παρούσας ανάλυσης, προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Τέλος, όπως αναφέρεται στην Αιτιολογική έκθεση της Νέας Σύστασης της Επιτροπής, δεδομένης της κρισιμότητας της εγγύησης της έγκαιρης και αποτελεσματικής πρόσβασης στο δίκτυο, το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν αρκεί για τη διευθέτηση τέτοιων παγιωμένων προβλημάτων συμφόρησης (bottlenecks).

2.3.1.7.2. Προβλήματα Ανταγωνισμού

Ελλείψει, ex ante κανονιστικής παρέμβασης, η σχεδόν μονοπώλιακη θέση που κατέχει ο ΟΤΕ στην τοπική πρόσβαση έχει μέχρι σήμερα οδηγήσει και φαίνεται ότι θα εξακολουθήσει να οδηγεί σε μια σειρά πιθανών προβλημάτων ανταγωνισμού, τα οποία είναι κοινά σε όλα τα κράτη της ΕΕ. Η *ex ante* ρύθμιση καθίσταται αναγκαία προκειμένου να αντιμετωπισθούν τα εν λόγω προβλήματα.

Πράγματι, τα προβλήματα αυτά δεν είναι απλώς θεωρητικά στην Ελλάδα, όπου ο ΟΤΕ, παρά τον ορισμό του ως επιχείρηση κατέχουσα ΣΙΑ στην αγορά αδεσμοποίητου τοπικού βρόχου και υποβρόχου κατά τους 3 προηγούμενους κύκλους ανάλυσης της ΕΕΤΤ, έχει υποβληθεί όπως αναλύσαμε ανωτέρω στην Ενότητα 2.3.1.6.5, σε σειρά ακροάσεων ενώπιον της ΕΕΤΤ για πρακτικές του που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις του σε σχέση με την παροχή τοπικών βρόχων σε ανταγωνιστές του. Σημειώνεται ότι οι εν λόγω πρακτικές έλαβαν χώρα παρά την ύπαρξη *ex ante* ρυθμίσεων.

Ελλείψει *ex ante* ρύθμισης, τα προβλήματα αυτά του ανταγωνισμού θα είχαν επιδεινωθεί.

Τα ζητήματα που αναφέρονται κατωτέρω περιγράφουν τόσο τα υπαρκτά όσο και τα πιθανά προβλήματα του ανταγωνισμού τα οποία έχουν εν όλω ή εν μέρει εμφανισθεί ή ενδέχεται να εμφανισθούν στη σχετική αγορά. Η απαρίθμηση των προβλημάτων αυτών δεν είναι αποκλειστική, αλλά ενδεικτική των προβλημάτων ανταγωνισμού που εντόπισε η ΕΕΤΤ κατά την ανάλυση της αγοράς και εμπίπτουν, κατά κύριο λόγο στη γενικότερη κατηγορία της «κάθετης επέκτασης» της ισχύος στην αγορά.

Άρνηση συναλλαγής και άρνηση πρόσβασης

Χωρίς την υποχρεωτική παροχή πρόσβασης, οι ανταγωνιστές πάροχοι του ΟΤΕ δεν θα είναι σε θέση να εισέλθουν στις σχετικές λιανικές αγορές. Η διαπραγματευτική ισχύς τους για την απόκτηση της πρόσβασης αυτής, υπό εύλογους εμπορικούς όρους, είναι πολύ περιορισμένη. Η μόνη επιλογή τους θα είναι η είσοδος στην αγορά βάσει ίδιας επένδυσης για κατασκευή δικτύου τοπικής πρόσβασης, η οποία καθίσταται μη οικονομικά βιώσιμη. Επιπλέον, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το είδος πρόσβασης που επιβάλλεται για την αποτελεσματική είσοδο και δραστηριοποίηση στην αγορά δεν αναφέρεται απλώς σε πρόσβαση στο δίκτυο τοπικής πρόσβασης, αλλά απαιτεί επίσης –εφόσον είναι αναγκαία- την παροχή πρόσβασης σε συναφείς εγκαταστάσεις (ευκολίες). Ιδιαίτερης σημασίας είναι η διαθεσιμότητα συνεγκατάστασης (συμπεριλαμβανομένης της φυσικής συνεγκατάστασης και, όπου απαιτείται, της απομακρυσμένης και της εικονικής).

Είναι προφανές ότι, εφόσον δεν επιβληθεί υποχρέωση παροχής πρόσβασης, ο ΟΤΕ είναι πιθανόν να αρνηθεί την αιτηθείσα πρόσβαση, ή να δεχθεί να την παράσχει με μη εύλογους ή/και μη βιώσιμους όρους (τεχνικούς, χρονικούς, οικονομικούς).

Επέκταση ισχύος δια άλλων μέσων πέραν της τιμολόγησης

Στις περιπτώσεις όπου οι οργανισμοί με ΣΙΑ δεν μπορούν να προβούν σε τιμολογιακές διακρίσεις λόγω ρύθμισης των τιμών πρόσβασης, συχνά προβαίνουν σε συγκεκριμένες πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης πέρα της τιμολόγησης. Ενδεικτικά δύνανται να παρέχουν υπηρεσίες υπό ευνοϊκότερους όρους στο λιανικό τους άκρο, ενώ βρίσκονται σε πλεονεκτικότερη θέση λόγω της ιστορικής τους παρουσίας στη σχετική αγορά. Συνέπεια των ανωτέρω είναι η αύξηση του κόστους των αντίστοιχων παρεχόμενων υπηρεσιών από τους νεοεισερχόμενους, γεγονός που οδηγεί σε μείωση των πωλήσεών τους.

Ελλείψει *ex ante* ρύθμισης, δύναται να ανακύψει μια σειρά προβλημάτων ανταγωνισμού (διά άλλων μέσων πέραν της τιμολόγησης των προσφερόμενων υπηρεσιών πρόσβασης) τα οποία έχουν ως εξής:

- Μη παροχή, σε πελάτες χονδρικής, πληροφοριών που παρέχονται στο λιανικό τμήμα του παρόχου με ΣΙΑ.
- Μη παροχή, σε πελάτες χονδρικής, της ίδιας ποιότητας υπηρεσίας που παρέχεται στο λιανικό κλάδο του παρόχου με ΣΙΑ.

- Τακτικές καθυστέρησης, όπως χρονοβόρες διαπραγματεύσεις συμβάσεων ή παροχή βασικών υπηρεσιών και πληροφοριών μόνο μετά από διαπραγματεύσεις ή αποφάσεις της ΕΕΤΤ.
- Μη εύλογες απαιτήσεις που σχετίζονται, παραδείγματος χάριν, με τους όρους των συμβάσεων, υπέρμετρες απαιτήσεις για εγγυήσεις, πιστοληπτικοί έλεγχοι και συμβάσεις εμπιστευτικότητας, περιορισμός προσφερόμενων υπηρεσιών ή επιτρεπόμενων σημείων πρόσβασης και μη εύλογες υποχρεώσεις σύζευξης.
- Σχεδιασμός σημείων πρόσβασης και προϊόντων ανάλογα με την τοπολογία δικτύου του παρόχου με ΣΙΑ και τους περιορισμούς των προμηθευτών του, που απαιτούν από τους ανταγωνιστές τη χρήση των ίδιων προτύπων, πρωτοκόλλων ή σχεδίων.
- Διακριτική χρήση πληροφοριών που συγκεντρώνονται όταν παρέχεται σε ένα νεοεισερχόμενο πρόσβαση προκειμένου να στοχεύσει στους λιανικούς πελάτες του νεοεισερχόμενου (παραδείγματος χάριν για το σκοπό επαναπροσέλκυσης ή προκειμένου να πωλήσει ένα ανταγωνιστικό προϊόν).

Ζητήματα επέκτασης ισχύος διά άλλων μέσων πέραν της τιμολόγησης των προσφερόμενων υπηρεσιών πρόσβασης έχουν απασχολήσει την ΕΕΤΤ, όπως προκύπτει από τα αναφερόμενα στην Ενότητα 2.3.1.6.5.

Επέκταση Ισχύος Μέσω Τιμολόγησης των προσφερόμενων υπηρεσιών

Ένας Πάροχος με ΣΙΑ μπορεί να προβεί σε επέκταση ισχύος μέσω τιμολόγησης των προσφερόμενων υπηρεσιών. Τα εν λόγω προβλήματα οδηγούν σε αύξηση του κόστους των ανταγωνιστών και αναποτελεσματικότητα και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- *Υπερβολικές τιμές*: Όταν επιβάλλεται υποχρέωση παροχής πρόσβασης, ο πάροχος με ΣΙΑ μπορεί να επιδιώξει να ορίσει υπερβολικά υψηλές τιμές στην αγορά χονδρικής. Αυτό μπορεί να συμβεί με πολλούς τρόπους. Ελλείψει ex ante υποχρέωσης ελέγχου τιμών, η ως άνω συμπεριφορά μπορεί να εκδηλωθεί απλώς αυξάνοντας τις τιμές σε επίπεδο ανώτερο του κοστοστρεφούς.
- *Τιμολογιακές διακρίσεις*: Ένας καθετοποιημένος πάροχος με ΣΙΑ στην αγορά χονδρικής θα μπορούσε να προβαίνει σε τιμολογιακές διακρίσεις, αυξάνοντας με τον τρόπο αυτό το κόστος χονδρικής των πελατών χονδρικής ή επιβάλλοντας σε αυτούς κόστη που δεν επιβαρύνουν το δικό του τμήμα λιανικής, θέτοντας τους σε ανταγωνιστικά μειονεκτική θέση.
- *Συμπίεση περιθωρίου:* Μια καθετοποιημένη εταιρία με ΣΙΑ μπορεί να επεκτείνει την ισχύ την οποία κατέχει στην ανάντη αγορά τοπικής πρόσβαση σε κατάντη λιανικές αγορές, χρεώνοντας τιμές στην ανάντη αγορά, οι οποίες σε συνδυασμό με τις τιμές που χρεώνει στις κατάντη αγορές, προκαλούν συμπίεση περιθωρίου και δεν επιτρέπουν σε άλλες εταιρίες να την

ανταγωνιστούν αποτελεσματικά στις λιανικές αγορές υπηρεσιών.

2.3.1.7.3. Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις

2.3.1.7.3.1. Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Οδηγίας για την Πρόσβαση

Η ΕΕΤΤ υποχρεούται σύμφωνα με το άρθρο 43 παράγραφος 1 του Νόμου και το Άρθρο 8 (2) της Οδηγίας Πρόσβασης, να επιβάλει υποχρέωση ή υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις με ΣΙΑ. Η ΕΕΤΤ έχει επίσης την υποχρέωση να διασφαλίσει επαρκή πρόσβαση, διασύνδεση και διαλειτουργικότητα υπηρεσιών με την επιφύλαξη οποιωνδήποτε άλλων υποχρεώσεων που μπορούν να επιβληθούν σε επιχειρήσεις που ορίζονται ως πάροχοι με ΣΙΑ σύμφωνα με τα Άρθρα 9-13 της Οδηγίας για την Πρόσβαση και τα άρθρα 46 έως 54 του Νόμου. Οι υποχρεώσεις αυτές είναι οι εξής:

- Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου (Άρθρο 12 Οδηγίας Πρόσβασης, άρθρο 51 Νόμου),
- Υποχρέωση διαφάνειας (Άρθρο 9 Οδηγίας Πρόσβασης, άρθρο 50 παρ. 1 (α) Νόμου),
- Υποχρέωση αμεροληψίας (Άρθρο 10 Οδηγίας Πρόσβασης, άρθρο 50 παρ. 1 (β) Νόμου),
- Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού (Άρθρο 11 Οδηγίας Πρόσβασης, άρθρο 50 παρ. 1 (γ) Νόμου), και
- Υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης (Άρθρο 13 Οδηγίας Πρόσβασης, άρθρο 52 Νόμου).

2.3.1.7.3.1.1. Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου

Το Άρθρο 51 του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 12 της Οδηγίας για την Πρόσβαση την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις βασικές απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση για πρόσβαση ή χρήση ειδικών στοιχείων του δικτύου και συναφών υποδομών και περιλαμβάνει τα εξής ζητήματα:

- την παροχή σε τρίτους πρόσβασης σε καθορισμένα στοιχεία ή /και ευκολίες του δικτύου, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε μη ενεργά στοιχεία του δικτύου ή/και της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο, ώστε ανάμεσα σε άλλα, να είναι εφικτή η επιλογή ή η προεπιλογή φορέα ή/και η μεταπώληση της συνδρομητικής γραμμής,
- την καλόπιστη διαπραγμάτευση με επιχειρήσεις που ζητούν πρόσβαση,
- τη μη ανάκληση ήδη χορηγηθείσας πρόσβασης σε ευκολίες,

- την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών σε επίπεδο χονδρικής για μεταπώληση από τρίτους,
- την παροχή ανοικτής πρόσβασης σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα ή άλλες βασικές τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών, ή των υπηρεσιών εικονικού δικτύου,
- την παροχή συνεγκατάστασης ή άλλων μορφών από κοινού χρήσης συναφών ευκολιών,
- την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας διατερματικών υπηρεσιών που παρέχονται σε χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των ευκολιών για υπηρεσίες ευφυών δικτύων ή περιαγωγής σε κινητά δίκτυα, την παροχή πρόσβασης σε συστήματα λειτουργικής υποστήριξης ή παρόμοια συστήματα λογισμικού, απαραίτητα για την εξασφάλιση ισότιμου ανταγωνισμού στην παροχή των υπηρεσιών·
- τη διασύνδεση δικτύων ή ευκολιών δικτύου,
- την παροχή πρόσβασης σε συναφείς υπηρεσίες, όπως υπηρεσία ταυτοποίησης, εντοπισμού θέσης και παρουσίας.

2.3.1.7.3.1.2. Υποχρέωση διαφάνειας

Το Άρθρο 50 παρ. 1 (α) του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 9 της Οδηγίας για την Πρόσβαση, την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση διαφάνειας, βάσει των οποίων:

α) απαιτείται από τους φορείς εκμετάλλευσης με ΣΙΑ η δημοσίευση συγκεκριμένων πληροφοριών, τεχνικών προδιαγραφών, χαρακτηριστικών δικτύου, όρων και προϋποθέσεων παροχής και χρήσης, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε όρων περιορισμού στη πρόσβαση και/ή στη χρήση εφόσον επιτρέπονται οι εν λόγω όροι από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, λογιστικών πληροφοριών και τιμών.

β) ιδίως, εάν ένας πάροχος με ΣΙΑ υπόκειται σε υποχρέωση αμεροληψίας, η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει στον πάροχο την υποχρέωση δημοσίευσης Προσφοράς Αναφοράς Πρόσβασης ή διασύνδεσης, η οποία (Προσφορά), εφόσον ο εν λόγω πάροχος υπέχει υποχρεώσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε δίκτυο υποδομής χονδρικής, πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία που εκτίθενται στο Παράρτημα Β. Η Προσφορά θα πρέπει να είναι επαρκώς αναλυτική, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επιχειρήσεις δεν θα εξαναγκάζονται να πληρώνουν για ευκολίες οι οποίες δεν είναι απαραίτητες για τις αιτούμενες υπηρεσίες. Η εν λόγω Προσφορά Αναφοράς θα πρέπει να περιλαμβάνει την περιγραφή των προσφερόμενων προϊόντων/ υπηρεσιών ανά στοιχείο σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς,

και μια περιγραφή των σχετικών όρων και προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των τιμών.

2.3.1.7.3.1.3. Υποχρέωση αμεροληψίας

Το Άρθρο 50 παρ. 1 (β) του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το 10 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση αμεροληψίας και ορίζει ότι οι πάροχοι με ΣΙΑ υποχρεούνται να εφαρμόζουν ισοδύναμους όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και διασφαλίζει ότι οι πάροχοι παρέχουν υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με τις παρεχόμενες για τις δικές τους υπηρεσίες ή τις υπηρεσίες των θυγατρικών τους ή των εταίρων τους.

2.3.1.7.3.1.4. Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού

Το Άρθρο 50 παρ. 1 (γ) του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 11 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού, σύμφωνα με το λογιστικό σύστημα του παρόχου, σε σχέση με ορισμένες δραστηριότητες που συνδέονται με τη διασύνδεση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.[48] Η ΕΕΤΤ δύναται να υποχρεώσει έναν κάθετα

---

48 Σύμφωνα με τη Σύσταση της Επιτροπής της 19ης Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με τα συστήματα λογιστικού διαχωρισμού και κοστολόγησης υπό το κανονιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (2005/698/ΕΚ), οι υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού και κοστολόγησης εφαρμόζονται σε εκείνους τους παρόχους, οι οποίοι χαρακτηρίστηκαν ως έχοντες Σημαντική Ισχύ σε μία «σχετική αγορά» κατόπιν της διαδικασίας ανάλυσης αγορών, χωρίς να καθορίζεται ότι η εφαρμογή των εν λόγω υποχρεώσεων αφορά αποκλειστικά τις συγκεκριμένες αγορές που εξετάζονται. Αυτό καθίσταται προφανές στην εισαγωγική παράγραφο 5 της εν λόγω Σύστασης η οποία αναφέρει σχετικά: *«Φορείς εκμετάλλευσης είναι δυνατόν να δραστηριοποιούνται σε αγορές στις οποίες έχουν χαρακτηρισθεί ότι διαθέτουν σημαντική ισχύ, καθώς και σε ανταγωνιστικές αγορές για τις οποίες δεν έχουν λάβει αυτό το χαρακτηρισμό. Για να εκτελεί τα ρυθμιστικά της καθήκοντα, η εθνική ρυθμιστική αρχή ενδεχομένως να χρειάζεται πληροφορίες σχετικά με αγορές όπου οι φορείς εκμετάλλευσης δεν έχουν σημαντική ισχύ. Όταν έχει επιβληθεί υποχρέωση διαχωρισμού λογαριασμών σε κοινοποιημένο φορέα εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ σε μία ή περισσότερες αγορές, η επιβολή της υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού ενδεχομένως να καλύπτει αγορές όπου ο φορέας εκμετάλλευσης δεν έχει σημαντική ισχύ, π.χ. ώστε να εξασφαλιστεί η συνοχή των δεδομένων.»*

Η πιο πάνω θέση υποστηρίζεται από την εφαρμοσθείσα με συνέπεια διοικητική πρακτική της Ευρωπαικής Επιτροπής κατά τη διαδικασία εξέτασης σύμφωνα με το «Άρθρο 7», υπό το πρίσμα του άρθρου 11 της Οδηγίας για την Πρόσβαση (το οποίο αναφέρει την εφαρμογή της υποχρέωσης «σε σχέση με τη διασύνδεση και την πρόσβαση» με γενικούς όρους, και ως συμπληρωματικό μέτρο των υποχρεώσεων διαφάνειας και μη διακριτικής μεταχείρισης, το οποίο μέτρο εμφανώς επεκτείνεται από κοινού στις ρυθμιζόμενες και μη ρυθμιζόμενες αγορές), καθώς και υπό το πρίσμα του άρθρου 13 της Οδηγίας Πλαίσιο (το οποίο αναφέρεται σε «δημόσιες επιχειρήσεις που παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών ή διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» σε σχέση με τις υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού και οικονομικών εκθέσεων, χωρίς να καθορίζει την ανάγκη προσδιορισμού σημαντικής ισχύος σε σχετική αγορά).

Πρόσθετη υποστήριξη υπάρχει στη μεταρρύθμιση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στις 25 Νοεμβρίου 2009, σύμφωνα με το οποίο το Άρθρο 14(3) της ισχύουσας Οδηγίας Πλαίσιο αντικαθίσταται με το ακόλουθο κείμενο: «*Εάν επιχείρηση έχει σημαντική ισχύ σε μια συγκεκριμένη αγορά (πρώτη αγορά), είναι δυνατόν να οριστεί ως έχουσα σημαντική ισχύ και σε μια στενά συνδεδεμένη με αυτήν*

ενοποιημένο πάροχο να καθιστά διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές τιμολογήσεις προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση της υποχρέωσης αμεροληψίας και να αποφεύγεται ενδεχόμενη άδικη σταυροειδής επιδότηση. Επιπλέον, προκειμένου να διευκολυνθεί η διαπίστωση συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις διαφάνειας και αμεροληψίας, η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει σε παρόχους με ΣΙΑ την υποχρέωση παροχής, κατόπιν σχετικού αιτήματος, των λογιστικών αρχείων, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων σχετικά με τα έσοδα από τρίτα μέρη. Προκειμένου να προωθήσει μια ανοικτή και ανταγωνιστική αγορά, η ΕΕΤΤ μπορεί να δημοσιεύει τέτοιες λογιστικές πληροφορίες, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται από το νόμο (ιδίως τήρηση διατάξεων περί επιχειρηματικού απορρήτου και εμπιστευτικότητα των πληροφοριών).

2.3.1.7.3.1.5. Έλεγχος τιμών και κοστολόγηση

Το Άρθρο 52 του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 13 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης και καλύπτει τα εξής ζητήματα:

α. Την αρμοδιότητα της ΕΕΤΤ να επιβάλει υποχρέωση κοστοστρέφειας τιμών και υποχρεώσεις σχετικά με τα κοστολογικά συστήματα, για την παροχή ειδικών τύπων διασύνδεσης και/ή πρόσβασης, σε περιπτώσεις όπου η διαπίστωση της έλλειψης πραγματικού ανταγωνισμού σημαίνει ότι ένας πάροχος μπορεί να διατηρεί τις τιμές σε υπερβολικά υψηλά επίπεδα ή να συμπιέζει τις τιμές.

β. Προκειμένου να ενθαρρύνει την επένδυση, μεταξύ άλλων, στα δίκτυα νεώτερης γενεάς, την υποχρέωση της ΕΕΤΤ να λαμβάνει υπόψη την επένδυση του φορέα εκμετάλλευσης και να επιτρέπει στον πάροχο που έχει ορισθεί ως έχων ΣΙΑ έναν εύλογο συντελεστή απόδοσης επί του επαρκούς επενδεδυμένου κεφαλαίου, συνεκτιμώντας τους κινδύνους που σχετίζονται με το συγκεκριμένο επενδυτικό πλάνο δικτύου.

γ. Την υποχρέωση της ΕΕΤΤ να διασφαλίζει ότι ο μηχανισμός ανάκτησης του κόστους ή η επιβαλλόμενη μεθοδολογία τιμολόγησης προάγει την οικονομική απόδοση και τον βιώσιμο ανταγωνισμό, και μεγιστοποιεί το όφελος για τους καταναλωτές.

αγορά (δεύτερη αγορά), εάν οι δεσμοί μεταξύ των δύο αγορών είναι τέτοιοι ώστε να είναι δυνατή η εκμετάλλευση της ισχύος στη πρώτη αγορά στο πλαίσιο της δεύτερης αγοράς, με αποτέλεσμα την ενδυνάμωση της θέσης ισχύος της επιχείρησης στην αγορά. Κατά συνέπεια είναι δυνατόν να ληφθούν στη δεύτερη αγορά επανορθωτικά μέτρα με στόχο την αποτροπή της εκμετάλλευσης αυτής σύμφωνα με τα άρθρα 9, 10, 11 και 13 της οδηγίας 2002/19/ΕΚ (οδηγία για την πρόσβαση) και, εάν τα εν λόγω μέτρα αποδειχθούν ανεπαρκή, είναι δυνατόν να επιβληθούν επανορθωτικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 17 της οδηγίας 2002/22/ΕΚ (οδηγία για την καθολική υπηρεσία).»

Επιπρόσθετα το αναθεωρημένο Άρθρο 13(1) της Οδηγίας για την Πρόσβαση προβλέπει σαφώς τη χρήση της υποχρέωσης κοστολόγησης ως μέτρο για τον έλεγχο περιπτώσεων «συμπίεσης περιθωρίου», και συνεπώς εμπλέκει από κοινού λιανικές και χονδρικές αγορές.

δ. Την αρμοδιότητα της ΕΕΤΤ να απαιτεί από έναν πάροχο να αιτιολογεί πλήρως τις τιμές που επιβάλλει και να δύναται να απαιτεί προσαρμογή των τιμών.

ε. Σε περίπτωση υποχρέωσης καθορισμού υποχρέωσης κοστοστρέφειας, τον κανόνα ότι ο πάροχος που έχει ορισθεί ως κατέχων ΣΙΑ φέρει το βάρος της απόδειξης ότι τα τέλη υπολογίζονται βάσει του κόστους, λαμβανομένου υπόψη ενός εύλογου συντελεστή απόδοσης της επένδυσης.

στ. Την υποχρέωση της ΕΕΤΤ να εξασφαλίσει ότι όταν η εφαρμογή του συστήματος κοστολόγησης επιβάλλεται, πρέπει να τίθεται στην διάθεση του κοινού περιγραφή του συστήματος κοστολόγησης, του οποίου η καταλληλότητα θα επιβεβαιώνεται και θα δημοσιεύεται σε ετήσια βάση δήλωση σχετικά με τη συμμόρφωση.

ζ. Την υποχρέωση της ΕΕΤΤ να εξασφαλίσει ότι η συμμόρφωση με το σύστημα κοστολόγησης ελέγχεται από αρμόδιο ανεξάρτητο φορέα και ότι δημοσιεύεται σε ετήσια βάση δήλωση σχετικά με τη εν λόγω συμμόρφωση.

Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλλει υποχρεώσεις εκτός αυτών που αναφέρονται ανωτέρω ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, υποχρεώσεις εκτός των οριζομένων στην *Οδηγία για την Πρόσβαση*, υπό την προϋπόθεση ότι λαμβάνει προηγουμένως την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.[49]

Κατά την επιλογή των κατάλληλων κανονιστικών υποχρεώσεων για την αντιμετώπιση της αποτυχίας της αγοράς που έχει εντοπισθεί, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη τους στόχους που παρατίθενται στα Άρθρα 8 (2), (3) και (4) της *Οδηγίας Πλαίσιο* (την προώθηση του ανταγωνισμού, τη συνεισφορά στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών). Αυτό προϋποθέτει ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται από την ΕΕΤΤ πρέπει να βασίζονται στη φύση του προβλήματος ανταγωνισμού που έχει εντοπιστεί, και πρέπει να είναι αναλογικές και αιτιολογημένες εν όψει των στόχων που ορίζονται στο Άρθρο 8 (4) της *Οδηγίας Πλαίσιο*.

2.3.1.7.3.2. Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 20ης -9-2010 σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) (2010/572/ΕΕ)

Στο κεφάλαιο με τίτλο «Χονδρική Αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου (Αγορά 4)», παράγραφοι 13- 16 και 29 – 30, της ως άνω Σύστασης, προβλέπονται τα εξής:

«*Πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ*

49 *Οδηγία για την Πρόσβαση*, Άρθρο 8(3).

13. Εφόσον είναι διαθέσιμη χωρητικότητα αγωγών, οι ΕΡΑ οφείλουν να επιβάλλουν την πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής. Η πρόσβαση πρέπει να παρέχεται σύμφωνα με την αρχή της ισοδυναμίας, όπως ορίζεται στο παράρτημα ΙΙ.

14. Οι ΕΡΑ οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι η πρόσβαση στα υπάρχοντα τεχνικά έργα υποδομής παρέχεται σε κοστοστρεφείς τιμές, σύμφωνα με το παράρτημα Ι.

15. Εφόσον υπάρχει αίτημα για προσφορά αναφοράς για πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής, οι ΕΡΑ οφείλουν να επιβάλουν τη διατύπωση προσφοράς αναφοράς το ταχύτερο δυνατό. Η προσφορά αναφοράς πρέπει να είναι διαθέσιμη το αργότερο έξι μήνες από τη διατύπωση του εν λόγω αιτήματος.

16. Οι ΕΡΑ οφείλουν, σύμφωνα με τη ζήτηση της αγοράς, να ενθαρρύνουν, ή, όπου αυτό είναι νομικά δυνατόν βάσει του εθνικού δικαίου, να υποχρεώνουν το φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, κατά την κατασκευή έργων τεχνικής υποδομής, να εγκαθιστούν επαρκή χωρητικότητα ώστε οι λοιποί φορείς εκμετάλλευσης να μπορούν να χρησιμοποιούν αυτές τις εγκαταστάσεις.

Υποχρεώσεις πρόσβασης σε περίπτωση FTTN

29. Οι ΕΡΑ πρέπει να επιβάλλουν υποχρέωση αδεσμοποίητης πρόσβασης στον χάλκινο υποβρόχο. Η αποδεσμοποίηση του χάλκινου υποβρόχου πρέπει να συμπληρωθεί με μέτρα οπισθόζευξης, συμπεριλαμβανομένης κατά περίπτωση οπισθόζευξης οπτικής ίνας και Ethernet, καθώς και με βοηθητικά επανορθωτικά μέτρα που εξασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητά της, όπως η ισότιμη πρόσβαση σε ευκολίες συνεγκατάστασης, ή ελλείψει αυτών, ισοδύναμης συνεγκατάστασης. Η προσφορά αναφοράς πρέπει να είναι διαθέσιμη το συντομότερο δυνατό και, σε κάθε περίπτωση, όχι αργότερα από έξι μήνες αφότου μια ΕΡΑ έχει επιβάλει την υποχρέωση χορήγησης πρόσβασης.

30. Κατά την επιβολή αποδεσμοποίησης του χάλκινου υποβρόχου από τους ΕΡΑ, ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ πρέπει να υποχρεούνται να συμπληρώνει την υπάρχουσα προσφορά αναφοράς LLU με όλα τα απαραίτητα στοιχεία. Η τιμή της πρόσβασης σε όλα τα αντικείμενα πρέπει να είναι κοστοστρεφής, σύμφωνα με το παράρτημα Ι»

Στο κεφάλαιο με τίτλο «Χονδρική αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης (Αγορά 5)», παράγραφοι 31-35 της ως άνω Σύστασης, προβλέπονται τα εξής:

«31. Εφόσον διαπιστωθεί ΣΙΑ στην Αγορά 5, πρέπει να διατηρηθούν ή να τροποποιηθούν τα επανορθωτικά μέτρα στη χονδρική αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης για τις υπάρχουσες υπηρεσίες και τα υποκατάστατά τους στην αλυσίδα. Οι ΕΡΑ οφείλουν να εξετάσουν το ενδεχόμενο χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω VDSL ως υποκατάστατο στην υφιστάμενη χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση μέσω αποκλειστικά χάλκινων βρόχων.

32. Οι ΕΡΑ πρέπει να υποχρεώνουν τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ να διαθέτει νέα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, καταρχήν τουλάχιστον έξι μήνες πριν ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ ή η θυγατρική του διαθέσουν στην αγορά τις δικές τους

αντίστοιχες υπηρεσίες NGA λιανικής, εκτός εάν υπάρχουν άλλες αποτελεσματικές εγγυήσεις για την εξασφάλιση της ισότιμης μεταχείρισης.

33. Οι ΕΡΑ πρέπει να επιβάλλουν την παροχή διαφόρων προϊόντων χονδρικής που αντικατοπτρίζουν καλύτερα, ως προς εύρος ζώνης και ποιότητα, τις τεχνολογικές ικανότητες που ενυπάρχουν στην υποδομή NGA, ώστε να δοθεί σε εναλλακτικούς φορείς εκμετάλλευσης η δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών για επιχειρήσεις.

34. Οι ΕΡΑ πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους, προκειμένου να καθοριστούν οι κατάλληλες τεχνικές προδιαγραφές για τη χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση των προϊόντων που παρέχονται μέσω NGA και να παρέχουν πληροφορίες σε διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης προκειμένου να διευκολυνθεί η ανάπτυξη των σχετικών κλαδικών προτύπων.»

35. Οι ΕΡΑ οφείλουν καταρχήν να επιβάλουν κοστοστρέφεια για προϊόντα υποχρεωτικής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης σύμφωνα με το παράρτημα Ι, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές, ως προς εύρος ζώνης και ποιότητα, των διαφόρων χονδρικών προσφορών.»

2.3.1.7.3.3. Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 11ης Σεπτεμβρίου 2014 σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα (2013/466/ΕΕ)

Η υπ΄αριθ. 2013/466 Σύσταση της Επιτροπής αφορά την εφαρμογή των υποχρεώσεων αμεροληψίας και κοστολόγησης που επιβάλλονται στο πλαίσιο των αγορών 4 και 5 (ή οποιοδήποτε αγορών επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση και που έχουν προσδιοριστεί από τις ΕΡΑ στο πλαίσιο ανάλυσης της αγοράς, οι οποίες αντικαθιστούν τις παραπάνω αγορές και καλύπτουν τα ίδια επίπεδα δικτύου). Ειδικότερα, προτείνει:

(α) Την εξέταση της επιβολής παροχής των σχετικών προϊόντων-εισροών χονδρικής επί τη βάσει του Equivalence of input (EoI), σε σχέση με την υποχρέωση αμεροληψίας.

(β) Την επιβολή της χρήσης KPIs και Service Level Guarantees (SLGs) με σκοπό την αποτελεσματική παρακολούθηση της συμμόρφωσης ως προς την υποχρέωση αμεροληψίας.

(γ) Τη χρήση συγκεκριμένης μεθόδου υπολογισμού του κόστους για τη χονδρική πρόσβαση στο χαλκό και την πρόσβαση σε δίκτυα νέας γενιάς (εφεξής πρόσβαση NGA).

(δ) Τη μη επιβολή ρυθμιζόμενων τιμών χονδρικής πρόσβασης σε δίκτυα NGA υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

(ε) Την επιβολή του μέτρου της τεχνικής αναπαραγωγιμότητας των λιανικών προσφορών του παρόχου με ΣΙΑ.

(στ) Την επιβολή του μέτρου της οικονομικής αναπαραγωγιμότητας των λιανικών προσφορών NGA του παρόχου με ΣΙΑ.

2.3.1.7.4. Υφιστάμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Προκειμένου να αξιολογηθεί καλύτερα η ανάγκη για συγκεκριμένες κανονιστικές υποχρεώσεις είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι υφιστάμενες κανονιστικές υποχρεώσεις που έχουν ήδη επιβληθεί στον ΟΤΕ.

Στα πλαίσια του τρίτου γύρου ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ με την υπ'αριθ. 614/013/28-07-2011 Απόφασή της, δημοσιευθείσα στο τεύχος Β της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως την 30η-8-2011 με αριθμό 1908, αφού κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ενόψει των εθνικών συνθηκών, υφίσταται μια διακριτή σχετική αγορά για τη χονδρική παροχή πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου για το σκοπό της παροχής ευρυζωνικών και φωνητικών υπηρεσιών, με γεωγραφικό εύρος την Ελληνική Επικράτεια, στην οποία η εταιρεία Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος κατέχει Σημαντική Ισχύ (ΣΙΑ), της επέβαλε μια σειρά κατάλληλων και αναλογικών κανονιστικών υποχρεώσεων. Ειδικότερα:

- Παροχή πρόσβασης και χρήσης συγκεκριμένων ευκολιών δικτύου, και συγκεκριμένα παροχή πλήρως αδεσμοποίητης και μεριζόμενης πρόσβασης στους τοπικούς βρόχους και υποβρόχους, πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής του ΟΤΕ, δηλαδή πρόσβαση σε επιμέρους αγωγούς (sub−ducts), αγωγούς (ducts), φρεάτια και ιστούς καθώς και πρόσβαση σε συναφείς ευκολίες όπως συνδέσεις οπισθόζευξης και συνεγκατάσταση.
- Υποχρέωση Διαφάνειας, ιδίως Δημοσίευση Προσφοράς Αναφοράς Αδεσμοποίητης Πρόσβασης με το κατάλληλο περιεχόμενο.
- Υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης.
- Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού και
- Υποχρέωση ελέγχου τιμών (κοστοστρέφεια) και κοστολόγησης .

2.3.1.7.5. Κατευθύνσεις για την Επιλογή Υποχρεώσεων

Οι υποχρεώσεις που θα επιβληθούν από την ΕΕΤΤ πρέπει να βασίζονται στη φύση του προβλήματος ανταγωνισμού που εντοπίζεται και να είναι αναλογικές και αιτιολογημένες

εν όψει των στόχων που τίθενται στο Άρθρο 8 (2), (3) και (4) της Οδηγίας Πλαίσιο και το άρθρο 3 του Νόμου.

Η ΕΕΤΤ έχει εντοπίσει στην Ενότητα 2.3.1.7.2 ανωτέρω μια σειρά από πραγματικά και πιθανά προβλήματα ανταγωνισμού που ανακύπτουν ή μπορεί να ανακύψουν από τη ΣΙΑ του ΟΤΕ στην αγορά τοπικής πρόσβασης. Ελλείψει κανονιστικής ρύθμισης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απίθανο, εντός των χρονικών πλαισίων της παρούσας εξέτασης να υπάρξει κάποια ρεαλιστική πιθανότητα ανάπτυξης αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην Ελλάδα, δεδομένης της απουσίας ανταγωνιστικής υποδομής τοπικής πρόσβασης και της ύπαρξης φραγμών εισόδου.

Οι επιβαλλόμενες νέες ή και οι διατηρηθείσες σε ισχύ κανονιστικές υποχρεώσεις πρέπει να είναι κατάλληλες προκειμένου να διευκολύνουν, όχι μόνο την είσοδο των ανταγωνιστών στις σχετικές λιανικές αγορές - υπό όρους και συνθήκες που προάγουν την αποδοτικότητα και ισχυροποιούν τον ανταγωνισμό - αλλά ιδίως την δραστηριοποίηση αυτών υπό όρους υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, λαμβάνοντας υπόψη και την ανάγκη να ενθαρρύνεται η αποδοτική επένδυση σε υποδομές και η προώθηση καινοτομιών. Όπως και στους προηγούμενους γύρους ανάλυσης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι διαπιστωθείσες και παραμένουσες αποτυχίες της αγοράς δεν δύνανται να αντιμετωπισθούν παρά μέσω σειράς κανονιστικών υποχρεώσεων οι οποίες λειτουργούν συμπληρωματικά μεταξύ τους. Στο πλαίσιο αυτό προτείνει τη διατήρηση και σε κάποιες περιπτώσεις τη διεύρυνση των υφιστάμενων, βάσει του τρίτου γύρου ανάλυσης, κανονιστικών υποχρεώσεων, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη συνέχεια.

2.3.1.7.6. Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Στην παρούσα Ενότητα, η ΕΕΤΤ παραθέτει τις κανονιστικές υποχρεώσεις που προτείνει να επιβληθούν στον ΟΤΕ και τις οποίες η ΕΕΤΤ κρίνει ως κατάλληλες, εύλογες και αναλογικές κατά την παρούσα χρονική περίοδο δεδομένων των συνθηκών της αγοράς.

2.3.1.7.6.1. Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου

Η ΕΕΤΤ προκειμένου να εκτιμήσει αν θα πρέπει να επιβληθεί μια υποχρέωση παροχής πρόσβασης και εάν αυτή κρίνεται ως αναλογική, θα πρέπει να λάβει υπόψη της τους παράγοντες που αναφέρονται στο Άρθρο 51 παρ. 2 του Νόμου (άρθρο 12 (2) της Οδηγίας για την Πρόσβαση). Οι ως άνω παράγοντες περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων: την *τεχνική και οικονομική βιωσιμότητα της χρήσης ή της εγκατάστασης ανταγωνιστικών ευκολιών, ανάλογα με το ρυθμό ανάπτυξης της αγοράς, τη δυνατότητα παροχής της προτεινόμενης πρόσβασης σε συνάρτηση με την διαθέσιμη χωρητικότητα, την αρχική επένδυση του κατόχου της ευκολίας, λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες δημόσιες επενδύσεις καθώς και τους συναφείς επενδυτικούς κινδύνους, την ανάγκη μακροπρόθεσμης διασφάλισης του ανταγωνισμού, καθώς και την παροχή πανευρωπαϊκών υπηρεσιών.*

Ενόψει της παντελούς έλλειψης εναλλακτικών υποδομών πρόσβασης στην Ελλάδα, ένας καθετοποιημένος πάροχος με ισχύ στην αγορά χονδρικής, όπως ο ΟΤΕ, ο οποίος ελέγχει το μοναδικό πανελλαδικό δίκτυο πρόσβασης, ενδέχεται να επιχειρήσει να περιορίσει την πρόσβαση στο προϊόν χονδρικής προκειμένου να μην απολέσει την ισχύ του στις σχετικές αγορές λιανικής (γεγονός που θα ήταν πιθανό μέσω της εισόδου νέων παρόχων στην αγορά). Συνεπώς, μη παρέχοντας πρόσβαση, ο πάροχος με ΣΙΑ, μπορεί να ενδυναμώσει την ισχύ του και να είναι σε θέση να χρεώνει υπερβολικές τιμές στις αγορές λιανικής. Με αυτόν τον τρόπο ο πάροχος με ΣΙΑ μπορεί να επεκτείνει την ισχύ που έχει στην αγορά χονδρικής, στις αγορές λιανικής. Είναι σαφές ότι τα αποτελέσματα μιας τέτοιας συμπεριφοράς θα έχουν αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό στο επίπεδο λιανικής, σε βάρος των Τελικών Χρηστών.

Από οικονομικής απόψεως, είναι αδύνατον οι νεοεισερχόμενοι πάροχοι να μπορούν να αναπαράγουν (στο σύνολό του), το τοπικό δίκτυο πρόσβασης του δεσπόζοντος φορέα εκμετάλλευσης ή να αναπτύξουν οποιοδήποτε άλλο εναλλακτικό δίκτυο πρόσβασης με σημαντική κάλυψη, εντός εύλογης χρονικής περιόδου. Ως εκ τούτου, ο μόνος τρόπος με τον οποίο δύναται να αναπτυχθεί ο ανταγωνισμός στην αγορά λιανικής, είναι να υποχρεωθεί ο καθετοποιημένος πάροχος με ΣΙΑ να παρέχει πρόσβαση σε κατάλληλα προϊόντα χονδρικής, ώστε οι εναλλακτικοί πάροχοι να είναι σε θέση να προσφέρουν αντίστοιχες με αυτόν υπηρεσίες. Είναι ξεκάθαρο, ότι καμιά άλλη πιθανή ρυθμιστική υποχρέωση δεν μπορεί από μόνη της να αντιμετωπίσει το πιο πάνω πρόβλημα ανταγωνισμού και ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση παροχής πρόσβασης σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 51 του Νόμου (Άρθρο 12 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση)*.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω και επί τη βάσει της ως άνω διενεργηθείσης ανάλυσης αγοράς, η ΕΕΤΤ καταλήγει ότι κρίνεται απαραίτητο να διατηρηθεί με κατάλληλες τροποποιήσεις η επιβολή στον ΟΤΕ των ex ante ρυθμιστικών υποχρεώσεων παροχής πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο, χρήσης συναφών ευκολιών δικτύου καθώς και να διευρυνθούν οι υποχρεώσεις πρόσβασης αναφορικά με το δίκτυο NGA που αναπτύσει ο ΟΤΕ. Η ως άνω ρυθμιστική υποχρέωση, η οποία αποτελεί ένα από τα βασικά επανορθωτικά μέτρα που προβλέπει το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο, εξακολουθεί να είναι κατάλληλη για την αντιμετώπιση των προσδιορισθέντων προβλημάτων της αγοράς, δεδομένου ότι αντικατοπτρίζει την φύση του προσδιορισθέντος προβλήματος ανταγωνισμού, και συνιστά ένα εύλογο και αναλογικό ρυθμιστικό μέτρο.

Ωστόσο, η υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών (συναφών) ευκολιών δικτύου δεν δύναται από μόνη της (δηλαδή, χωρίς την επιβολή περαιτέρω ρυθμιστικών υποχρεώσεων) να επιλύσει τα προσδιορισθέντα προβλήματα ανταγωνισμού, όπως η υπερβολική τιμολόγηση και οι τακτικές διακριτικής μεταχείρισης (τιμολογιακές ή μη). Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ κρίνει ότι απαιτούνται συμπληρωματικά ρυθμιστικά μέτρα τα οποία αναλύονται κατωτέρω στην παρούσα Ενότητα.

Η ΕΕΤΤ εξέτασε επίσης εάν η υποχρέωση πρόσβασης στις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στη χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης διασφαλίζει τον ανταγωνισμό μακροπρόθεσμα. Δεδομένου ότι η πρόσβαση επιτρέπει στους νεοεισερχόμενους παρόχους να ανταγωνίζονται τον πάροχο με ΣΙΑ παρέχοντας ευρυζωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες φωνής, η ρυθμιστική υποχρέωση πρόσβασης διασφαλίζει την εξέλιξη του ανταγωνισμού στις σχετικές κατάντη αγορές.

Ειδικότερα, η ΕΕΤΤ, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τα δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς που αναπτύσει ο ΟΤΕ καθώς και τα οριζόμενα στη Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) και στη Σύσταση για τις σχετικές αγορές, θεωρεί ότι πρέπει να διατηρηθούν με κατάλληλες τροποποιήσεις και να διευρυνθούν ως ακολούθως οι υποχρεώσεις πρόσβασης που έχουν επιβληθεί στον ΟΤΕ δυνάμει της ΑΠ ΕΕΤΤ 614/013/28.07.2011:

- Υποχρέωση παροχής πρόσβασης σε τοπικούς βρόχους μέσω της πλήρους αδεσμοποίητης πρόσβασης. Καταργείται η υποχρέωση πρόσβασης σε τοπικούς βρόχους μέσω μεριζόμενης πρόσβασης καθώς, όπως φαίνεται από τα στοιχεία της αγοράς, η ζήτηση υπηρεσιών μεριζόμενης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο βαίνει μειούμενη και έχει περιοριστεί σε 5.444 γραμμές στο τέλος του 2015[50]. Επίσης, η φανερή προτίμηση των καταναλωτών να προμηθεύονται δεσμοποιημένες υπηρεσίες φωνής και πρόσβασης στο διαδίκτυο, αντί μεμονωμένων υπηρεσιών από διαφορετικούς παρόχους, κάνει το μοντέλο της μεριζόμενης πρόσβασης λιγότερο ελκυστικό.
- Υποχρέωση παροχής εικονικού προϊόντος VPU (Εικονικά Μερικά Αποδεσμοποίητος Βρόχος - Virtual Partially Unbundled, VPU). Η υπηρεσία VPU δίνει τη δυνατότητα στον Πάροχο να παρέχει στον Τελικό Χρήστη DSL συνδέσεις μέσω του αντίστοιχου εξοπλισμού του ΟΤΕ (DSLAM ΟΤΕ) και υπηρεσίες φωνής μέσω του αντίστοιχου ΠΤοΒ και προκύπτει από τον συνδυασμό των υφιστάμενων υπηρεσιών χονδρικής ΠΤοΒ και Α.Ρ.Υ.Σ [K/V] με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά ποιότητας υπηρεσίας, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα στους παρόχους να παρέχουν ευέλικτες λιανικές υπηρεσίες. Για τον προσδιορισμό των προδιαγραφών του προϊόντος λαμβάνονται υπόψη οι κοινές προδιαγραφές (Common Position) που καταγράφηκαν από το BEREC στο κείμενό του BoR (16) 162/06.10.2016.
- Υποχρέωση παροχής χονδρικού προϊόντος VPU light, στην οποία δεν χρησιμοποιείται ο ΠΤοΒ για τη μετάδοση φωνής, αλλά όλες οι υπηρεσίες παρέχονται μέσω της υπηρεσίας Α.Ρ.Υ.Σ [K/V] με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά ποιότητας υπηρεσίας. Συγκεκριμένα, η υπηρεσία VPU light δίνει τη δυνατότητα στον Πάροχο να παρέχει

---

[50] Σύμφωνα με τα τελευταία υποβληθέντα στοιχεία, το Α εξάμηνο του 2016, ο αριθμός των γραμμών μεριζόμενης πρόσβασης ανέρχονταν σε 4.685. Το συγκεκριμένο στοιχείο τελεί σε διαδικασία ελέγχου από την ΕΕΤΤ.

στον Τελικό Χρήστη DSL συνδέσεις και υπηρεσίες φωνής μέσω του αντίστοιχου εξοπλισμού του ΟΤΕ (DSLAM ΟΤΕ). Το χονδρικό προϊόν VPU light επιτρέπει στους Τ.Π. να εκμεταλλευτούν πλήρως την τεχνολογία IP και να παρέχουν στους συνδρομητές τους υπηρεσίες VoIP για να καλύψουν τις ανάγκες τους σε υπηρεσίες φωνής. Το προϊόν παρέχεται με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά ποιότητας υπηρεσίας, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα στους παρόχους να παρέχουν ευέλικτες λιανικές υπηρεσίες. Για τον προσδιορισμό των προδιαγραφών του προϊόντος λαμβάνονται υπόψη οι κοινές προδιαγραφές (Common Position) που καταγράφηκαν από το BEREC στο κείμενό του BoR (16) 162/06.10.2016.

- Υποχρέωση παροχής των κατάλληλων υπηρεσιών οπισθόζευξης (Ο.Κ.ΣΥ.Α. ή ΣΥ.ΜΕ.Φ.Σ.) στο Αστικό Κέντρο στο οποίο ανήκει το DSLAM του συνδρομητή για τον οποίο ο Τ.Π. προμηθεύεται τις υπηρεσίες VPU ή VPU light.

- Αναφορικά με την περίπτωση της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό υποβρόχο, η ΕΕΤΤ, στον προηγούμενο κύκλο ανάλυσης (τρίτος γύρος), ανέμενε την αύξηση της σημαντικότητας της συγκεκριμένης υπηρεσίας, ιδίως ενόψει της ανάπτυξης δικτύου αρχιτεκτονικής FTTC (Fiber To The Curb) δικτύου από τον ΟΤΕ. Έως και σήμερα όμως, η πλήρης και μεριζόμενη πρόσβαση στον τοπικό υποβρόχο έχουν περιορισμένη χρήση μόνο από δύο παρόχους, παρότι είναι επιβεβλημένες ήδη από τον πρώτο γύρο ανάλυσης. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η μη ευρεία χρήση των προϊόντων υποβρόχου από την πλευρά των εναλλακτικών παρόχων οφείλεται κυρίως στο ύψος των απαιτούμενων επενδύσεων, σε συνδυασμό με την απουσία ζήτησης για μεγαλύτερες ταχύτητες από τους τελικούς χρήστες.

  Παράλληλα, η αιτιολογική έκθεση της Σύστασης για τις σχετικές αγορές κάνει αναφορά σε τεχνικές επιτάχυνσης VDSL, και ιδιαίτερα στο vectoring, οι οποίες αυξάνουν τις ταχύτητες που επιτυγχάνονται πάνω από το VDSL δίκτυο και τελικά προσφέρουν καλύτερες ευρυζωνικές υπηρεσίες στους τελικούς χρήστες. Όπως όμως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση της Σύστασης[51], λόγω τεχνικών περιορισμών, η τεχνολογία vectoring δεν είναι αποδοτική όταν υλοποιείται παράλληλα με την πρόσβαση στον τοπικό υποβρόχο. Συνεχίζοντας, η αιτιολογική έκθεση αναφέρει ότι στην περίπτωση που υπάρχει μηδενική ή πολύ μικρή ζήτηση υποβρόχων, η απόσυρση του μέτρου πρόσβασης στον υποβρόχο μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλη, αιτιολογημένη και αναλογική.

  Από την άλλη μεριά, η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει ότι η πλήρης απόσυρση της υποχρέωσης πρόσβασης στον ΤοΥΒ ενδέχεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στα επενδυτικά σχέδια των Τ.Π., ιδίως όσον αφορά την «ανέλιξη στη σκάλα των επενδύσεων». Πράγματι, η άρση της υποχρέωσης πρόσβασης στον ΤοΥΒ θα εμπόδιζε τους Τ.Π. να

---

51 Ενότητα 4.2, παράγραφος FTTx deployment and DSL acceleration techniques

αναπτύξουν τα δίκτυά τους ως την υπαίθρια καμπίνα, υλοποιώντας και αυτοί με τη σειρά τους αρχιτεκτονική FTTC. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι τα προϊόντα υποβρόχου ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν από τους εναλλακτικούς παρόχους κατά τη διάρκεια του παρόντος γύρου ανάλυσης αγορών, ιδιαίτερα εάν με τη χρήση των εικονικών προϊόντων τοπικής πρόσβασης αποκτήσουν την απαιτούμενη κρίσιμη μάζα συνδρομητών.

Υπό το πρίσμα όλων των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους της ψηφιακής ατζέντας, η ΕΕΤΤ κρίνει ότι οι τελικοί χρήστες θα ωφεληθούν από την εισαγωγή της τεχνολογίας vectoring και ότι, υπό την προϋπόθεση διαθεσιμότητας των κατάλληλων χονδρικών εικονικών προϊόντων, δεν θα θιγεί η ικανότητα των Τ.Π. να προσφέρουν λιανικές υπηρεσίες στα μέρη που επιθυμούν. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι πρέπει να διατηρηθεί η υποχρέωση πλήρους πρόσβασης στον ΤοΥΒ στις υπαίθριες καμπίνες οι οποίες δεν έχουν ανατεθεί σε κάποιο πάροχο σύμφωνα με τη διαδικασία του Παραρτήματος 3 για την εισαγωγή της τεχνολογίας VDSL vectoring. Η υποχρέωση πρόσβασης στον ΤοΥΒ διατηρείται επίσης και στην περίπτωση καμπίνας που έχει ανατεθεί σε κάποιο πάροχο για την ανάπτυξη NGA δικτύου, αλλά η επιλεχθείσα τεχνολογία/αρχιτεκτονική επιτρέπει την πρόσβαση στον ΤοΥΒ σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κανονισμού Διαχείρισης Φάσματος και Έγχυσης Ισχύος, όπως εκάστοτε ισχύει. Από την άλλη πλευρά, πρέπει να καταργηθεί η μεριζόμενη πρόσβαση στον ΤοΥΒ καθώς δεν υφίσταται επί του παρόντος καμία ζήτηση για υπηρεσίες μεριζόμενης πρόσβασης στον τοπικό υποβρόχο, ούτε αναμένεται αυτό να αλλάξει στο άμεσο ή μακροπρόθεσμο μέλλον.

Στην Ενότητα 2.3.1.7.9, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 του παρόντος παρουσιάζεται η προτεινόμενη αναλυτική διαδικασία υλοποίησης της τεχνολογίας VDSL vectoring στην ελληνική αγορά. Στόχος της διαδικασίας αυτής είναι η ομαλή εισαγωγή της τεχνολογίας VDSL vectoring στο δίκτυο πρόσβασης με διαφανείς όρους και προϋποθέσεις, επιτρέποντας παράλληλα τη δραστηριοποίηση, εκτός του ΟΤΕ, και των υπολοίπων παρόχων στην υλοποίηση της τεχνολογίας vectoring στους υπαίθριους κατανεμητές καλωδίων του ΟΤΕ. Η διαδικασία που παρατίθεται στο Παράρτημα 3, προσδιορίστηκε μετά από εκτενείς διαβουλεύσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς, και λαμβάνει υπόψη τόσο την υφιστάμενη κατάσταση σε επιπεδο υποδομών, τα επιχειρησιακά σχέδια των παρόχων και του ΟΤΕ, την ευρωπαϊκή στρατηγική αναφορικά με την ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών αλλά και τις ειδικές εθνικές συνθήκες. Τέλος, η ΕΕΤΤ κρίνει ότι η ένταξη της τεχνολογίας VDSL vectoring δεν πρέπει να απαξιώσει υφιστάμενες επενδύσεις σε δίκτυα FTTC/VDSL και να αποθαρρύνει την υλοποίηση εναλλακτικών δικτύων οπτικών ινών οι οποίες θα οδηγήσουν σε υψηλότερες ταχύτητες, σε ανάπτυξη νέων δικτύων και αναβάθμιση του δικτύου πρόσβασης. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤΤ έχει διαμορφώσει τη διαδικασία του Παραρτήματος 3 έτσι ώστε να επιτρέπει στον ΟΤΕ και στους παρόχους να

διατηρήσουν τα δίκτυα FTTC/VDSL που έχουν αναπτύξει, προβλέποντας ότι όποιος πάροχος επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί σε αυτές τις περιοχές θα πρέπει να επιλέξει συμβατή τεχνολογία/αρχιτεκτονική με το υφιστάμενο δίκτυο. Η συγκεκριμένη δυνατότητα εισαγωγής και άλλων αρχιτεκτονικών/τεχνολογιών NGA, εκτός της τεχνολογίας VDSL vectoring προτείνεται να δοθεί σε όλες τις περιοχές, ανεξάρτητα από την υφιστάμενη κατάσταση. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι μία τέτοια προσέγγιση ενθαρρύνει τις επενδύσεις σε υποδομές και την ανάπτυξη εναλλακτικών δικτύων πρόσβασης (ιδίως μέσω οπτικών ινών), μέσω των οποίων οι καταναλωτές θα λαμβάνουν ποιοτικά καλύτερες (υψηλότερες ταχύτητες) και περισσότερες υπηρεσίες. Στόχοι της ΕΕΤΤ αναφορικά με την ανάπτυξη δικτύων πρόσβασης NGA είναι η ομαλή εισαγωγή της τεχνολογίας vectoring, η ανάπτυξη εναλλακτικών υποδομών στο δίκτυο πρόσβασης (ιδίως οπτικών ινών), η ενθάρρυνση επενδύσεων στο δίκτυο πρόσβασης καιτο όφελος του τελικού χρήστη όσον αφορά το εύρος και την ποιότητα των προϊόντων, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους της ψηφιακής ατζέντας για το 2020.

Η ΕΕΤΤ έχει υπόψη της δημοσιεύσεις και μελέτες αναφορικά με τεχνικές λύσεις οι οποίες επιτρέπουν την συλλειτουργία SLU και VDSL vectoring, ή VDSL vectoring από δύο διαφορετικούς παρόχους. Ωστόσο, δεν έχει πέσει στην αντίληψή της η υλοποίηση μίας τέτοιας τεχνικής λύσης σε κάποιο άλλο Κράτος-Μέλος. Παραταύτα, είναι πιθανόν μία τέτοια υλοποίηση να προχωρήσει εντός του χρονικού περιθωρίου του παρόντος γύρου ανάλυσης. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ θεωρεί σκόπιμο να επιβληθεί η υποχρέωση σε οποιονδήποτε πάροχο υλοποιεί VDSL vectoring, να διαπραγματεύεται καλή τη πίστη με οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο πάροχο ο οποίος θα εκδηλώσει την πρόθεση να υλοποίησει SLU ή VDSL vectoring επίσης στην ίδια υπαίθρια καμπίνα.

Σε κάθε περίπτωση, η εισαγωγή της τεχνολογίας VDSL vectoring δεν επηρεάζει τη διαθεσιμότητα των προϊόντων υποβρόχου για υπηρεσίες ADSL, τα οποία θα συνεχίσουν να διατίθενται από τον ΟΤΕ.

- Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οφείλει να εξετάσει την επίδραση της εισαγωγής της τεχνολογίας VDSL vectoring και άλλων NGA τεχνολογιών όσον αφορά φασματικές παρεμβολές σε διάφορα σημεία του δικτύου πρόσβασης. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕΤΤ σε συνεργασία με τον ΟΤΕ και τους εναλλακτικούς παρόχους και κατόπιν διενέργειας σχετικής δημόσιας διαβούλευσης θα προχωρήσει στην επικαιροποίηση του σχετικού Κανονισμού Διαχείρισης Φάσματος και Έγχυσης Ισχύος στο Δίκτυο Πρόσβασης.
- Υποχρέωση παροχής πρόσβασης σε συναφείς ευκολίες οι οποίες είναι αναγκαίες για την αποτελεσματική πρόσβαση στον τοπικό βρόχο, υποβρόχο και στα εικονικά προϊόντα τοπικής πρόσβασης, όπως η συνεγκατάσταση (σε αστικό κέντρο και

καμπίνα), τα συνδετικά καλώδια[52], η πρόσβαση σε φρεάτια/αγωγούς και σε άλλες ευκολίες που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση απομακρυσμένης συνεγκατάστασης, η αντικατάσταση/επέκταση των ΤΚΜ προκειμένου να καταστεί δυνατή η παραχώρηση ζευγών για την υλοποίηση απομακρυσμένης συνεγκατάστασης των παρόχων καθώς και οι συνδέσεις οπισθόζευξης (backhaul), συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών οπισθόζευξης οπτικής ίνας και Ethernet από την υπαίθρια καμπίνα εώς το αστικό κέντρο. Ο Νόμος (άρθρο 2 περίπτωση λζ) και η *Οδηγία Πλαίσιο* ορίζει τις 'συναφείς ευκολίες' ως τις '*υλικές υποδομές και συναφείς υπηρεσίες και άλλες εγκαταστάσεις ή στοιχεία που σχετίζονται με δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή/και υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών και καθιστούν δυνατή ή/και στηρίζουν την παροχή υπηρεσιών μέσω του εν λόγω δικτύου ή/και υπηρεσίας ή έχουν τη δυνατότητα αυτή. Περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, κτίρια ή εισόδους κτιρίων, καλωδιώσεις κτιρίων, κεραίες, πύργους και άλλες φέρουσες κατασκευές, αγωγούς, σωληνώσεις, ιστούς, φρεάτια και κυτία σύνδεσης.*'. Συγκεκριμένα η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, προκειμένου να εγκατασταθεί και να συνδεθεί κατάλληλα ο σχετικός εξοπλισμός ενός νέου παρόχου, απαιτείται και η επιβολή υποχρέωσης συνεγκατάστασης σύμφωνα με το άρθρο 51 παρ. 1, περίπτωση στ του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (στ) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση).* Η υποχρέωση παροχής συνεγκατάστασης, ανάλογα με την περίπτωση, πρέπει να περιλαμβάνει επιλογές όπως τη φυσική συνεγκατάσταση[53], την απομακρυσμένη συνεγκατάσταση ή και την εικονική συνεγκατάσταση. Μέσω της συνεγκατάστασης ο νέος πάροχος δύναται να εγκαταστήσει τον κατάλληλο εξοπλισμό προκειμένου να διασυνδέσει τους αδεσμοποίητους τοπικούς βρόχους και υποβρόχους με το δίκτυο του μέσω ιδίας υποδομής ή μέσω υποδομής παρόχου της επιλογής του. Οι ειδικές μορφές όλων των επιλογών συνεγκατάστασης πρέπει να δημοσιεύονται ως μέρος της Προσφοράς Αναφοράς Αδεσμοποίητης Πρόσβασης (Reference Unbundled Offer - RUO) σύμφωνα με το άρθρο 50 παρ.1 α, στοιχείο αγ) και Παράρτημα ΙΙ του Νόμου (Άρθρο 9 (4) και το

---

52 Συνδετικά καλώδια δύναται να χρησιμοποιηθούν και στις περιπτώσεις όπου αντικειμενικά είναι τεχνικά ανέφικτη η χρήση οποιουδήποτε άλλου μέσου για την σύνδεση του εξοπλισμού του παρόχου όπως για παράδειγμα στις περιπτώσεις του τοπικού υποβρόχου για την σύνδεση του εξοπλισμού του παρόχου στην εξωτερική καμπίνα με τον εξοπλισμό του παρόχου σε ανώτερο ιεραρχικά δικτυακό σημείο συνεγκατάστασης.

53 Η φυσική συνεγκατάσταση περιλαμβάνει την συνεγκατάσταση εξοπλισμού του παρόχου σε ξεχωριστά δωμάτια παρόχων από το χώρο εγκατάστασης του εξοπλισμού του ΟΤΕ (είτε κάθε πάροχος ξεχωριστά είτε όλοι οι πάροχοι μαζί) και την παροχή συνεγκατάστασης υπό την μορφή co migling η οποία συνίσταται στην παροχή συνεγκατάστασης του εξοπλισμού του παρόχου στον ίδιο χώρο με τον εξοπλισμό του ΟΤΕ χωρίς την ύπαρξη χωρισμάτων και χωρίς την ανάγκη δημιουργίας ξεχωριστού δωματίου παρόχου. Η φυσική συνεγκατάσταση περιλαμβάνει επίσης και την περίπτωση εγκατάστασης καμπίνας του παρόχου στον προαύλιο χώρο ή την ταράτσα του κτιρίου του ΟΤΕ, υπό συνθήκες που εξειδικεύονται στην εκάστοτε Προσφορά Αναφοράς. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η φυσική συνεγκατάσταση σε υπαίθρια καμπινα παρουσιάζει τεχνικές δυσκολίες κατά την υλοποίηση της και για το λόγο αυτό προτείνει για τις υπαίθριες καμπίνες μόνο την επιβολή υποχρέωσης απομακρυσμένης συνεγκατάστασης.

Παράρτημα ΙΙ της *Οδηγίας για την Πρόσβαση)*.

- Σύμφωνα με το άρθρο 51 παρ. 1, περίπτωση ε. του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (ε) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση)*, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο ΟΤΕ πρέπει – στα πλαίσια της παροχής υπηρεσιών πρόσβασης - να χορηγεί ελεύθερη πρόσβαση σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα ή άλλες βασικές τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ή των υπηρεσιών εικονικού δικτύου. Αντίστοιχα, σύμφωνα με το άρθρο 51 παρ. 1, περίπτωση η. του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (η) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση)*, ο ΟΤΕ πρέπει να υποχρεωθεί να παρέχει πρόσβαση σε όλα τα συστήματα λογισμικού που είναι απαραίτητα για την εξασφάλιση ισότιμου ανταγωνισμού στην παροχή των υπηρεσιών.

- Υποχρέωση παροχής πρόσβασης σε τεχνικά έργα υποδομής του ΟΤΕ, δηλαδή πρόσβαση σε επιμέρους αγωγούς (sub-ducts), αγωγούς (ducts), σκοτεινή ίνα, φρεάτια και ιστούς. Στο πλαίσιο του NGA δικτύου που αναπτύσσει ο ΟΤΕ, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η επιβολή της εν λόγω υποχρέωσης είναι καθοριστικής σημασίας για την εγκατάσταση παράλληλων δικτύων οπτικής ίνας και συνεπώς για την προώθηση του ανταγωνισμού προς το συμφέρον των τελικών χρηστών. Επιπρόσθετα όπως αναλύθηκε διεξοδικά και στον 2^{ο} και 3^{ο} γύρο ανάλυσης της αγοράς, τόσο για την περίπτωση της πρόσβασης στον υποβρόχο όσο για την περίπτωση που κάποιος εναλλακτικός δεν επιθυμεί να λάβει υποβρόχο από το ΟΤΕ αλλά προτιμά, λόγω στοχευμένης πελατείας, να υλοποιήσει μόνος του τις τελευταίες δεκάδες ή εκατοντάδες μέτρα του δικτύου πρόσβασης από τον υπαίθριο κατανεμητή μέχρι τον πελάτη, η επιβολή της εν λόγω υποχρέωσης είναι ένα μέτρο εύλογο και αναλογικό. Ειδικότερα, τυχόν άλλοι διαθέσιμοι τρόποι υλοποίησης της πρόσβασης στον υποβρόχο απαιτούν δυσανάλογο κόστος και χρόνο ανάπτυξης για τον εναλλακτικό πάροχο. Η συγκεκριμένη υποχρέωση καλύπτει όλα τα ήδη κατασκευασμένα από τον ΟΤΕ καθώς και τα μελλοντικά τεχνικά έργα υποδομής. Σύμφωνα με την παράγραφο 16 της Σύστασης της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) συνίσταται ο ΟΤΕ, σύμφωνα με τη ζήτηση της αγοράς, κατά την κατασκευή έργων τεχνικής υποδομής, να εγκαθιστά επαρκή χωρητικότητα ώστε οι λοιποί φορείς εκμετάλλευσης να μπορούν να χρησιμοποιούν αυτές τις εγκαταστάσεις. Επειδή η πρόσβαση σε αγωγούς ενδεχομένως συνδέεται με άλλα προϊόντα ευκολιών (πρόσβαση σε υπάρχοντα φρεάτια/μούφες, πρόσβαση σε νέα φρεάτια/μούφες, επεκτάσεις υπαρχόντων φρεατίων/μουφών κλπ. προιόντα), ο ΟΤΕ καλείται να διαπραγματεύεται με καλή πίστη και να ικανοποιεί κάθε «εύλογο» (από άποψη τεχνικής υλοποίησης) αίτημα που αφορά στην παροχή πρόσβασης σε άλλες τυχόν απαιτούμενες ευκολίες (π.χ. φρεάτια) του τμήματος πρόσβασης του δικτύου του. Η πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομών θα πρέπει να παρέχεται από τον ΟΤΕ σύμφωνα με την αρχή της ισοδυναμίας, όπως αυτή ορίζεται στο Παράρτημα ΙΙ της Σύστασης της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) και

αναλύεται περαιτέρω στην ενότητα 2.3.1.7.6.2 κατωτέρω αναφορικά με την υποχρέωση αμεροληψίας που προτείνει η ΕΕΤΤ να επιβληθεί στον ΟΤΕ.

- Επιπλέον, των υπηρεσιών που παρατίθενται ανωτέρω, η ΕΕΤΤ προτείνει επίσης να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ να διαπραγματεύεται με καλή πίστη και να ικανοποιεί όλα τα εύλογα αιτήματα των παρόχων αναφορικά με επιπρόσθετα προϊόντα πρόσβασης, συνεγκατάστασης και συναφείς ευκολίες. Επιπλέον η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί η υποχρέωση στον ΟΤΕ να μην ανακαλεί την ήδη χορηγηθείσα πρόσβαση σε ευκολίες άρθρο 51 παρ.1 περίπτωση γ. του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (γ) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*).
- Στο πλαίσιο της υποχρέωσης πρόσβασης, ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποχρεωθεί να ικανοποιεί αιτήματα για μετάβαση μεταξύ των διαφορετικών υπηρεσιών/προϊόντων χονδρικής τοπικής πρόσβασης (πλήρης πρόσβαση στον ΤοΒ, πλήρης πρόσβαση στον ΤοΥΒ, εικονικά προϊόντα VPU και VPU light), αλλά και μεταξύ των ως άνω προϊόντων και των προϊόντων/υπηρεσιών χονδρικής κεντρικής πρόσβασης (προϊόντα Α.ΡΥ.Σ). Οι διαδικασίες της μετάβασης θα πρέπει να συμπεριληφθούν στην σχετική Προσφορά Αναφοράς (βλέπε κατωτέρω αναφορικά με τις υποχρεώσεις διαφάνειας).
- Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 51 παρ. 1 του Νόμου (Άρθρο 12 (1) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση)*, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι ως άνω υποχρεώσεις θα πρέπει να συνοδεύονται με όρους ισότιμου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απαραίτητη η διατήρηση της υποχρέωσης προσφοράς Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσίας (Service Level Agreements (SLAs)) και μάλιστα για όλα τα προϊόντα, και για όλες τις διαδικασίες όπως παροχή των υπηρεσιών και αποκατάσταση βλαβών. Η ΕΕΤΤ είναι της άποψης ότι θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν και να εφαρμόζονται συγκεκριμένες ρήτρες και όροι αναφορικά με την ευθύνη των μερών οι οποίες και θα λειτουργούν ως κίνητρο για την συμμόρφωση των μερών με αυτά.

Η βασική/ ελάχιστη ποιότητα των παραμέτρων υπηρεσιών (Βασικό Επίπεδο Συμφωνιών Υπηρεσιών (Βασικό SLA)) καθώς και οι σχετικές οικονομικές ρήτρες ή όροι αναφορικά με την ευθύνη των μερών που θα ισχύουν σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις του Βασικού SLA, θα συνεχίσουν να αποτελούν μέρος της βασικής λίστας των περιεχομένων της σχετικής Προσφοράς Αναφοράς που θα δημοσιεύεται από τον ΟΤΕ, σύμφωνα με το άρθρο 50 παρ.1 α, στοιχείο αγ) και Παράρτημα ΙΙ του Νόμου (Άρθρο 9 (4) και το Παράρτημα ΙΙ της *Οδηγίας για την Πρόσβαση)*. Προκειμένου να διασφαλισθεί μεταξύ άλλων η αποτελεσματικότητα του Βασικού SLA, η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση δημοσίευσης δεικτών αποδοτικότητας (Key Performance Indicators) σε τριμηνιαία βάση και ανά περίπτωση, κατόπιν σχετικού αιτήματος της ΕΕΤΤ. Η υποχρέωση δημοσίευσης δεικτών αποτελεσματικότητας αναλύεται περαιτέρω στην περιγραφή των υποχρεώσεων διαφάνειας, κατωτέρω.

Επιπλέον, η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να διαπραγματεύεται με καλή πίστη όλα τα εύλογα αιτήματα αναφορικά με SLAs “πέραν του Βασικού” (Advanced

SLAs). Για τον σκοπό αυτό, η ΕΕΤΤ, σε περίπτωση που υπάρξει αίτημα παρόχου για advanced SLA, θα προβεί σε διάλογο με τον ΟΤΕ προκειμένου να διαμορφώσει το εύρος και τις ρήτρες των εν λόγω SLAs.

Τέλος, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι για ένα διάστημα εννέα (9) μηνών θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν οι υφιστάμενες συμφωνίες τις οποίες έχει συνάψει ο ΟΤΕ με παρόχους για μεριζόμενη πρόσβαση ΤοΒ και ΤοΥΒ, με τους όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν με τα ρυθμιστικά μέτρα που επιβλήθηκαν από τον τρίτο γύρο ανάλυσης. Σημειώνεται όμως ότι, όσον αφορά νέα αιτήματα για υπηρεσίες μεριζόμενη πρόσβαση ΤοΒ και ΤοΥΒ στην μεταβατική περίοδο των εννέα μηνών, αυτά θα υλοποιούνται με εμπορικούς όρους.

Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (ΧΕΓ)

Όπως αναλυτικά παρουσιάστηκε στην ενότητα 2.1.3, η αγορά 3α τοπικής πρόσβασης αποτελεί την ανάντη αγορά τόσο για την αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο όσο και λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης. Στην ενότητα 2.2.1.3 η ΕΕΤΤ διαπίστωσε την έλλειψη ανταγωνισμού στην αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VoIP. Η ΕΕΤΤ στα ρυθμιστικά μέτρα πρόσβασης της αγοράς 3α πρότεινε, μεταξύ άλλων, να διατηρηθούν οι υποχρεώσεις του ΟΤΕ να παρέχει πρόσβαση στον αδεσμοποίητο τοπικό βρόχο και υποβρόχο καθώς και να παρέχει εικονικά προϊόντα πρόσβασης στα σημεία όπου έχει αναβαθμίσει την αρχιτεκτονική του δικτύου του σε FTTC.

Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι υποχρεώσεις αυτές, δεν αναμένεται να είναι επαρκείς για να δημιουργήσουν αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση και να δώσουν στους εναλλακτικούς τη δυνατότητα να ανταγωνιστούν τον ΟΤΕ σε εθνικό επίπεδο και σε υπηρεσίες φωνής, ακόμα και σε περιοχές στις οποίες δεν διαθέτουν σημεία φυσικής παρουσίας. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, δεδομένων των οικονομιών κλίμακας και σκοπού που συνδέονται με τα δίκτυα τοπικής πρόσβασης και την ύπαρξη μη ανακτήσιμου κόστους, η είσοδος μέσω ΑΠΤΒ και η χρήση εικονικών προϊόντων πρόσβασης, είναι απίθανο να δημιουργήσουν επαρκή ανταγωνισμό κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση ικανό για να λειτουργήσει ως ανταγωνιστικός περιορισμός στον ΟΤΕ σε εθνικό επίπεδο. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στους παρόχους με κατάλληλα χονδρικά προϊόντα να μπορούν να εξασφαλίσουν την παρουσία τους σε πανελλαδικό επίπεδο παρέχοντας υπηρεσίες φωνής ή/και data και σε περιοχές όπου δεν έχουν επί του παρόντος φυσική συνεγκατάσταση.

Με την επιβολή της παροχής ΧΕΓ στην αγορά 3α, οι εναλλακτικοί μπορούν να ανταγωνιστούν τον ΟΤΕ σε εθνικό επίπεδο και σε υπηρεσίες φωνής, ακόμα και σε περιοχές στις οποίες δεν διαθέτουν σημεία φυσικής παρουσίας.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ προτείνει την επιβολή της υπηρεσίας ΧΕΓ ως ρυθμιστικό μέτρο πρόσβασης στην αγορά 3α συμπληρωματικά με την ΑΠΤοΒ. Η ΧΕΓ είναι μια ευκολία που προσφέρεται στους εναλλακτικούς παρόχους και τους επιτρέπει να μισθώνουν τη γραμμή του συνδρομητή με όρους χονδρικής και να την μεταπωλούν στον τελικό χρήστη. Με τη ΧΕΓ ένας εναλλακτικός πάροχος μπορεί να αναλάβει μια πλήρη λιανική σχέση με τον πελάτη για όλες τις τηλεφωνικές υπηρεσίες συνδέοντας την πρόσβαση και τις κλήσεις και παρέχοντας ενιαίο λογαριασμό. Με την ΧΕΓ, ένας εναλλακτικός πάροχος είναι επίσης σε πλεονεκτικότερη θέση να προσφέρει καινοτόμες τιμολογιακές επιλογές, π.χ. να προσφέρει χαμηλότερη τιμή κλήσης ανά λεπτό για πρόσθετη πάγια μηνιαία χρέωση.

Χωρίς την παροχή ΧΕΓ, οι εναλλακτικοί πάροχοι που χρησιμοποιούν την ΕΦ / ΠΦ έχουν ξεκάθαρα ένα ανταγωνιστικό μειονέκτημα εάν δεν μπορούν να παρέχουν το συνολικό πακέτο σταθερών υπηρεσιών πρόσβασης και φωνής με ενιαίο λογαριασμό. Παρά το γεγονός ότι ο αριθμός των γραμμών ΧΕΓ βαίνει μειούμενος και ότι στο τέλος του 2015 είχε περιοριστεί σε 14.344 γραμμές[54], ωστόσο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η ΧΕΓ είναι το μόνο προϊόν το οποίο σε συνδυασμό με άλλα προϊόντα χονδρικής, επιτρέπει στους εναλλακτικούς να επιτύχουν πλήρη κάλυψη χωρίς να απαιτείται η αναγκαία επένδυση υποδομής μη ανακτήσιμου κόστους.

Η ΧΕΓ μπορεί να αφορά PSTN, ISDN BRA γραμμές και managed VoIP γραμμές. Μέχρι τον προηγούμενο κύκλο ανάλυσης η ΧΕΓ αφορούσε αποκλειστικά γραμμές PSTN και ISDN BRA καθότι ο ΟΤΕ ακόμα δεν λειτουργούσε γραμμές VoIP. Η ΕΕΤΤ ωστόσο αναγνωρίζει ότι ειδικότερα με την μετάβαση του δεσπόζοντα παρόχου σε all-IP δίκτυο αλλά και την μετάβαση σε IP διασύνδεση η οποία προγραμματίζεται να ολοκληρωθεί μέσα στα επόμενα 2 έτη (υλοποίηση IP διασύνδεσης και κατάργηση σταδιακά της TDM διασύνδεσης) θα πρέπει οι πάροχοι να έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν χονδρικό προϊόν για την παροχή στον καταναλωτή IP υπηρεσιών (data και VoIP) και σε περιοχές όπου δεν έχουν συνεγκατάσταση.

Σε αυτό το πλαίσιο η ΕΕΤΤ συμπληρώνει τις υπηρεσίες στην υποχρέωση πρόσβασης της αγοράς 3α με ένα νέο συνδυασμένο προϊόν χονδρικής (πλέον των υφιστάμενων): της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (ΧΕΓ) VoBB και ΑΡΥΣ.

Το συγκεκριμένο χονδρικό προϊόν θα εξυπηρετεί συνδυασμένες υπηρεσίες φωνής VoBB (για παροχή 1 είτε 2 καναλιών φωνής) και internet. Η υπηρεσία θα δίνεται με τον συνδυασμό υπηρεσιών WLR VoBB και ΑΡΥΣ.

Στο Παράρτημα 4 παρουσιάζονται αναλυτικά οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις που αφορούν την παροχή της ΧΕΓ.

---

[54] Σύμφωνα με τα τελευταία υποβληθέντα στοιχεία, το Α εξάμηνο του 2016, ο αριθμός των γραμμών ΧΕΓ ανερχόταν σε 11.217. Το συγκεκριμένο στοιχείο τελεί σε διαδικασία ελέγχου από την ΕΕΤΤ.

2.3.1.7.6.2. Υποχρέωση Αμεροληψίας (Μη Διακριτικής Μεταχείρισης)

2.3.1.7.6.2.1. Υποχρεώσεις Αμεροληψίας σύμφωνα με το Νόμο και την Σύσταση σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) (2010/572/ΕΕ)

Όπως προβλέπεται στο Άρθρο 50 παρ. 1 β, του Νόμου (άρθρο 10 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση)*, η ΕΕΤΤ έχει τη δυνατότητα, όπου το θεωρεί κατάλληλο να επιβάλει υποχρέωση αμεροληψίας (μη διακριτικής μεταχείρισης) «*…προκειμένου να διασφαλιστεί, ότι ο φορέας εκμετάλλευσης παρέχει: βα) αφ' ενός μεν πρόσβαση ή / και διασύνδεση εφαρμόζοντας ισοδύναμους όρους σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, ββ) αφ' ετέρου δε υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους με τους ίδιους όρους και την ίδια ποιότητα με εκείνες που παρέχει για τις δικές του υπηρεσίες ή τις υπηρεσίες των θυγατρικών του ή των συνεργατών του.*».

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι στις περιπτώσεις όπου έχει επιβληθεί στον πάροχο με ΣΙΑ υποχρέωση πρόσβασης, ο εν λόγω πάροχος δύναται να έχει αυξημένα κίνητρα να προβαίνει σε διακρίσεις όσον αφορά τις τιμολογιακές και μη τιμολογιακές παραμέτρους των υπηρεσιών του. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι μια ισχυρή υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης (υποχρέωση αμεροληψίας) είναι το μόνο ρυθμιστικό μέτρο το οποίο μπορεί να αντιμετωπίσει ευθέως τα ως άνω προβλήματα ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλισθεί ότι ο ΟΤΕ δεν κάνει διακρίσεις προς όφελος του λιανικού του άκρου (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων).

Οι τιμές του ΟΤΕ για τον τοπικό βρόχο, τον τοπικό υποβρόχο, τα εικονικά προϊόντα VPU και VPU light και τις συναφείς ευκολίες θα πρέπει να είναι ίδιες για τους τρίτους και το λιανικό του άκρο (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων).

Η ΕΕΤΤ είναι επιφορτισμένη να επιβάλει – όπου το θεωρεί κατάλληλο - υποχρέωση αμεροληψίας / μη διακριτικής μεταχείρισης σε συνδυασμό με τις ήδη υπάρχουσες υποχρεώσεις πρόσβασης. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης στον ΟΤΕ για όλες τις υποχρεώσεις πρόσβασης που περιγράφηκαν στην προηγούμενη παράγραφο. Αυτό σημαίνει ότι ο ΟΤΕ υποχρεούται να εφαρμόζει ισοδύναμους όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και να παρέχει υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ιδίας ποιότητας με αυτές που παρέχει και στο λιανικό του

άκρο (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων).

Μη διακριτική μεταχείριση σε τεχνικό/μη τιμολογιακό επίπεδο

Ειδικότερα, οι υπηρεσίες και οι πληροφορίες πρέπει να παρέχονται στους εναλλακτικούς παρόχους εντός προκαθορισμένης χρονικής περιόδου και επί τη βάσει προδιαγραφών ποιότητας που είναι τουλάχιστον ισότιμες με αυτές που παρέχονται στο λιανικό άκρο του ΟΤΕ (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων). Κατά την παροχή υπηρεσιών που ανήκουν στη χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης, δεν επιτρέπεται να υπάρχουν αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, σύζευξη υπηρεσιών ή ευκολιών (εκτός και εάν αυτή δικαιολογείται από τεχνικής σκοπιάς), καθώς και αδικαιολόγητα επαχθείς συμβατικοί όροι. Επιπροσθέτως, είναι απαραίτητο οι πληροφορίες που λαμβάνονται από τον ΟΤΕ στα πλαίσια της παροχής των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου και των συναφών ευκολιών σε έναν εναλλακτικό πάροχο, να μην χρησιμοποιούνται (με οποιοδήποτε τρόπο) από το λιανικό άκρο του ΟΤΕ, και να υπάρχει ρητή έγγραφη δέσμευση προς τον σκοπό αυτό.

Η υποχρέωση μη διάκρισης καλύπτει και τα πληροφοριακά συστήματα του ΟΤΕ. Το λιανικό άκρο του ΟΤΕ ή οι συνδεδεμένες με αυτόν επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να έχουν προνομιακή πρόσβαση στα εν λόγω πληροφοριακά συστήματα χονδρικής και ο ΟΤΕ οφείλει να παρέχει πρόσβαση στα εν λόγω συστήματα χονδρικής σε τρίτους παρόχους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με αυτές που παρέχει και στο λιανικό του άκρο.

Αναφορικά με την ανάπτυξη δικτύων Νέας Γενιάς και στο πλαίσιο της διασφάλισης του ανταγωνισμού, η ΕΕΤΤ θεωρεί ως αναλογικό και αιτιολογημένο το μέτρο της επιβολής τεχνικών κανόνων και ενδεχομένως περιορισμών στη χρήση τεχνολογίας από τον ΟΤΕ για εμπορικό σκοπό, η οποία προκαλεί παρεμβολές στους Τοπικούς Βρόχους/Υπο-βρόχους των παρόχων που δραστηριοποιούνται στην αγορά μέσω του χάλκινου δικτύου πρόσβασης. Επίσης, λαμβάνοντας υπ'όψιν την μεταβαλλόμενη φύση των υπηρεσιών που παρέχονται στο πλαίσιο της παροχής τοπικής πρόσβασης και με την παραδοχή ότι οι υπηρεσίες αυτές απαιτούν την εγκατάσταση εξοπλισμού σε χώρους σε σχετική εγγύτητα προς τους τελικούς χρήστες, ο ΟΤΕ οφείλει να επιτρέπει στους εναλλακτικούς τηλεπικοινωνιακούς παρόχους την εγκατάσταση του εξοπλισμού που ο ίδιος επιτρέπει για τον εαυτό του ή των θυγατρικών του, έτσι ώστε οι τελικοί χρήστες να μπορούν να έχουν την ελευθερία να επιλέξουν τους παρόχους υπηρεσιών τους.

-Στο πλαίσιο της μη διακριτικής μεταχείρισης, είναι σκόπιμο ότι όλοι οι πάροχοι συμπεριλαμβανομένου του ΟΤΕ, να έχουν πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής (civil engineering infrastructure) υπό ισοδύναμες συνθήκες. Ο ΟΤΕ οφείλει να παρέχει πρόσβαση στα δικά του τεχνικά έργα υποδομής σε τρίτους αιτούντες πρόσβαση υπό τους

ίδιους όρους όπως διατίθενται εσωτερικά. Ειδικότερα, ο ΟΤΕ πρέπει να κοινοποιεί όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν χαρακτηριστικά της υποδομής, και να εφαρμόζει τις ίδιες διαδικασίες για την παραγγελία και την παροχή πρόσβασης. Προσφορές αναφοράς και συμφωνίες για το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση ορθής εφαρμογής της αρχής της ισοδυναμίας. Αντίστοιχα, είναι σημαντικό κάθε ασύμμετρη γνώση που διαθέτει ο ΟΤΕ σχετικά με σχέδια εξάπλωσης τρίτων αιτούντων πρόσβαση να μη χρησιμοποιείται από τον ίδιο ώστε να αποκομίζει αδικαιολόγητο εμπορικό όφελος. Είναι επομένως απαραίτητο στην προσφορά αναφοράς, να διασφαλιστούν οι διαδικασίες που θα εφαρμόζονται για την χονδρική παροχή πρόσβασης σε τεχνικά έργα υποδομής (civil engineering infrastructure) ώστε οι εναλλακτικοί πάροχοι να έχουν ισότιμη μεταχείριση, και να μην προκύπτουν εις βάρος τους επιπλέον χρεώσεις ή αδικαιολόγητοι περιορισμοί που θα οδηγήσουν σε στρέβλωση του ανταγωνισμού στις αγορές επόμενων σταδίων. Η ΕΕΤΤ προτείνει ο ΟΤΕ να εφαρμόζει τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του Παραρτήματος ΙΙ της Σύστασης της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς σύμφωνα με την οποία αναφορικά με πληροφορίες σχετικά με τα τεχνικά έργα υποδομής και τα σημεία διανομής:

- Ο ΟΤΕ πρέπει να παρέχει σε τρίτους αιτούντες πρόσβαση το ίδιο επίπεδο ενημέρωσης σχετικά με τα δικά του τεχνικά έργα υποδομής και τα σημεία διανομής, όπως διατίθεται εσωτερικά. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να καλύπτουν την οργάνωση των τεχνικών έργων υποδομής, καθώς και τα τεχνικά χαρακτηριστικά των διαφόρων στοιχείων από τα οποία αποτελείται η υποδομή. Εφόσον είναι διαθέσιμη, πρέπει να γνωστοποιείται η γεωγραφική θέση αυτών των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων αγωγών, ιστών και άλλων υλικών στοιχείων του ενεργητικού (π.χ. χώροι συντήρησης), καθώς και ο διαθέσιμος χώρος σε αγωγούς. Παρέχονται επίσης η γεωγραφική θέση των σημείων διανομής και κατάλογος των συνδεδεμένων κτιρίων.
- Ο ΟΤΕ οφείλει να προσδιορίζει όλους τους κανόνες παρέμβασης, καθώς και τις τεχνικές προϋποθέσεις που αφορούν την πρόσβαση και τη χρήση των τεχνικών έργων υποδομής και των σημείων διανομής, καθώς και των διάφορων στοιχείων από τα οποία αποτελείται η υποδομή. Οι ίδιοι κανόνες και όροι εφαρμόζονται σε τρίτους αιτούντες πρόσβαση όπως και στους εσωτερικούς αιτούντες πρόσβαση.
- Ο ΟΤΕ οφείλει να παρέχει τα εργαλεία για την εξασφάλιση ορθής πρόσβασης σε πληροφορίες, όπως εύκολα προσβάσιμους καταλόγους, βάσεις δεδομένων ή δικτυακές πύλες. Οι πληροφορίες πρέπει να επικαιροποιούνται τακτικά, ώστε να λαμβάνεται υπόψη η εξέλιξη και η ανάπτυξη της υποδομής και των περαιτέρω συγκεντρωμένων πληροφοριών, ιδίως με την ευκαιρία έργων εγκατάστασης οπτικής ίνας από τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ ή από άλλους αιτούντες πρόσβαση.

και αναφορικά με παραγγελίες και παροχή πρόσβασης:

- Ο ΟΤΕ οφείλει να εφαρμόσει τις διαδικασίες και τα εργαλεία που είναι απαραίτητα για την εξασφάλιση αποτελεσματικής πρόσβασης και χρήσης των δικών του τεχνικών έργων υποδομής και σημείων διανομής, καθώς και των διάφορων στοιχείων από τα οποία αποτελείται η υποδομή. Ειδικότερα, πρέπει να παρέχει σε τρίτους αιτούντες πρόσβαση σε διατερματικές παραγγελίες, εφοδιασμό και συστήματα διαχείρισης προβλημάτων ισοδύναμα με αυτά που παρέχονται σε εσωτερικούς αιτούντες πρόσβαση.
- Αιτήματα παροχής πληροφοριών, πρόσβασης και χρήσης των τεχνικών έργων υποδομής, των σημείων διανομής και των διαφόρων στοιχείων από τα οποία αποτελείται η υποδομή εκ μέρους τρίτων αιτούντων πρόσβαση πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία εντός των ιδίων προθεσμιών όπως ισοδύναμες αιτήσεις από εσωτερικούς αιτούντες πρόσβαση. Πρέπει επίσης να παρέχεται το ίδιο επίπεδο ορατότητας σχετικά με την πρόοδο των αιτήσεων, ενώ οι αρνητικές απαντήσεις οφείλουν να είναι αντικειμενικά αιτιολογημένες.
- Τα συστήματα πληροφοριών του ΟΤΕ πρέπει να τηρούν μητρώο του χειρισμού των αιτήσεων, στη διάθεση της ΕΕΤΤ.

<u>Μη διακριτική μεταχείριση σε τιμολογιακό επίπεδο</u>

Όσον αφορά τη διάσταση της μη διακριτικής μεταχείρισης σε τιμολογιακό επίπεδο, η ΕΕΤΤ προτίθεται να αποτρέψει πρακτικές του ΟΤΕ, όσον αφορά στην διαμόρφωση της τιμολογιακής πολιτικής του ώστε να τιμολογεί με διαφορετικό τρόπο τα ίδια στοιχεία του δικτύου του, ή να μην πραγματοποιεί αμερόληπτη κατανομή του κόστους μεταξύ των υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται ταυτόχρονα από το λιανικό του άκρο και από τρίτους μέσω της παροχής υπηρεσιών χονδρικής. Η ΕΕΤΤ δίνει ιδιαίτερη σημασία στην αποφυγή πρακτικών του ΟΤΕ με τις οποίες οι προσφορές χονδρικής του να διαμορφώνονται με τρόπο ώστε οι ίδιες υπηρεσίες να δίδονται με πλέον συμφέροντες όρους / προϋποθέσεις στο λιανικό του άκρο.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤΤ προτείνει να εισαχθεί νέα ρυθμιστική υποχρέωση στον ΟΤΕ να μην προβαίνει σε συμπίεση περιθωρίου κατά την παροχή των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά 3^{α}. Σκοπός της επιβολής της εν λόγω υποχρέωσης είναι να αποφευχθεί ο περιορισμός των ανταγωνιστών από τη δυνατότητα να έχουν εμπορικό κέρδος στις λιανικές αγορές που δραστηριοποιούνται χρησιμοποιώντας τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στην αγορά 3^{α}. Σημειώνεται ότι στην Ελλάδα, λόγω της απουσίας εναλλακτικών υποδομών πρόσβασης, οι εναλλακτικοί πάροχοι μπορούν να δραστηριοποιηθούν στην λιανική αγορά σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στο τηλεφωνικό δίκτυο μόνο μέσω της χρήσης υπηρεσιών του

δικτύου πρόσβασης του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης και συνεπώς πιθανή συμπίεση περιθωρίου θα οδηγήσει στον αποκλεισμό τους από τις λιανικές αγορές επόμενου σταδίου και συνεπώς σε περιορισμό του ανταγωνισμού, σε βάρος των τελικών χρηστών.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση κάθε φορά που επιθυμεί να λανσάρει ένα προϊόν λιανικής (είτε μεμονωμένα είτε ως τμήμα ενός πακέτου υπηρεσιών-bundle) το οποίο ανήκει στις λιανικές αγορές επόμενου σταδίου καθώς και σε περιπτώσεις που ο ΟΤΕ επιθυμεί να τροποποιήσει τους όρους κάποιου προϊόντος/πακέτου, να κοινοποιεί εκ των προτέρων στην ΕΕΤΤ την πρότασή του, συνοδευομένη με όλα τα απαραίτητα στοιχεία. Ο ΟΤΕ φέρει το βάρος της απόδειξης ότι η πρόταση του δεν προκαλεί συμπίεση περιθωρίου. Σημειώνεται ότι ο έλεγχος συμπίεσης περιθωρίου δεν αφορά λιανικές υπηρεσίες ISDN PRA, για τις οποίες η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι μια τέτοια ρύθμιση θα ήταν μη αναλογική.

Η ΕΕΤΤ, μετά από έλεγχο, δύναται να εγκρίνει, να εγκρίνει υπό όρους ή να απορρίψει την εκάστοτε πρόταση του ΟΤΕ. Σε περίπτωση έγκρισης, η δυνατότητα εφαρμογής της πρότασης θα συνοδεύεται με την υποχρέωση του ΟΤΕ να παρέχει στην ΕΕΤΤ απολογιστικά στοιχεία από τη διάθεσή της, ανά ορισμένα τακτά διαστήματα, προκειμένου να ελέγχεται η συμμόρφωση του με τις ανωτέρω υποχρεώσεις. Ο ΟΤΕ δεν θα προβαίνει σε οποιαδήποτε ανακοίνωση της πρότασης του πριν την έγκριση της ΕΕΤΤ. Η ΕΕΤΤ επιβάλλει τις ως άνω αρχές σε όλες τις περιπτώσεις σύζευξης προϊόντων των συνδεδεμένων κατάντη αγορών στην υπό ανάλυση αγορά 3α, είτε αυτές αφορούν σύζευξη υπηρεσιών/προϊόντων των ως άνω αγορών, μόνων ή με άλλα προϊόντα, ανεξαρτήτως του εάν προσδιορίζονται ή όχι ως υπηρεσίες/ προϊόντα ηλεκτρονικών επικοινωνιών (δηλ. στον έλεγχο υπόκειται και η περίπτωση που στο bundle περιλαμβάνονται προϊόντα/υπηρεσίες που δεν αποτελούν υπηρεσίες/προϊόντα ηλεκτρονικών επικοινωνιών).

Η ΕΕΤΤ προκειμένου να ελέγξει τη συμπίεση περιθωρίου θα πρέπει να διαθέτει κάποια συγκεκριμένη μεθοδολογία ελέγχου συμπίεσης περιθωρίου. Προς το παρόν η ΕΕΤΤ έχει αναπτύξει και χρησιμοποιεί μία μεθοδολογία για να ελέγχει για συμπίεση περιθωρίου τα πακέτα λιανικής που περιλαμβάνουν υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο. Δεδομένου ότι (α) η λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο αποτελεί κατάντη αγορά της αγοράς 3^{α} και (β) ο ΟΤΕ δεν διαθέτει μεμονωμένες λιανικές υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η μεθοδολογία του Παραρτήματος Ι της ΑΠ ΕΕΤΤ 595/013/10.3.2011 (ΦΕΚ 533/6.4.2011) μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά το μεταβατικό στάδιο, ενσωματώνοντας τα νέα προϊόντα χονδρικής, έως ότου η ΕΕΤΤ προσδιορίσει τη μεθοδολογία βάσει της οποίας θα ελέγχει για πιθανή συμπίεση περιθωρίου στο πλαίσιο της προτεινόμενης από την παρούσα κανονιστικής υποχρέωσης και αναπτύξει το σχετικό μοντέλο. Η ΕΕΤΤ σκοπεύει να

διενεργήσει σχετική δημόσια διαβούλευση με τη μεθοδολογία συμπίεσης περιθωρίου και να κοινοποιήσει το σχέδιο μέτρων στην ΕΕ.

2.3.1.7.6.2.2. Υποχρεώσεις Αμεροληψίας σύμφωνα με την Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα (2013/466/ΕΕ)

Διασφάλιση ισοδυναμίας πρόσβασης

Σύμφωνα με το σημείο (7) της Σύστασης, η ΕΕΤΤ, στην περίπτωση που κρίνει ότι απαιτείται να επιβάλλει υποχρέωση αμεροληψίας στην χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης, θα πρέπει να εξετάσει κατά πόσο θα ήταν αναλογικό να απαιτήσει από τον πάροχο με ΣΙΑ (ΟΤΕ) να παρέχει σχετικές εισροές χονδρικής επί τη βάσει «ισοδυναμίας εισροών» (Equivalence of Input – EoI).

Η ΕΕΤΤ πρέπει εν προκειμένω να εξετάσει, μεταξύ άλλων, κατά πόσον το κόστος συμμόρφωσης με EoI, για παράδειγμα εξαιτίας του επανασχεδιασμού των υφιστάμενων συστημάτων, αντισταθμίζεται από τα προβλεπόμενα οφέλη όσον αφορά τον ανταγωνισμό. Η ΕΕΤΤ πρέπει επίσης να συνεκτιμήσει στο πλαίσιο της αξιολόγησης της αναλογικότητας, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

i) το οριακό κόστος της συμμόρφωσης με την EoI είναι πιθανό να είναι χαμηλό όταν σχεδιάζονται νέα συστήματα,

ii) την ενδεχομένως συνδεόμενη μη επιβολή ρυθμιζόμενων τιμών χονδρικής πρόσβασης σε δίκτυα NGA όπως συνιστάται στα σημεία 48 και 49 της Σύστασης,

iii) τον δυνητικά θετικό αντίκτυπο της εφαρμογής της EoI στην καινοτομία και τον ανταγωνισμό,

iv) τυχόν εθελοντικές δεσμεύσεις του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ να παρέχει εισροές χονδρικής στους αιτούντες πρόσβαση επί τη βάσει EoI, εφόσον τέτοιες εθελοντικές προσφορές πληρούν τους όρους της Σύστασης και

v) τον αριθμό και το μέγεθος των φορέων ή του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ.

Η ΕΕΤΤ θα πρέπει να εκτιμήσει την αναλογικότητα επιβολής EoI τόσο για το δίκτυο χαλκού όσο και για το δίκτυο NGA πρόσβασης. Η απαίτηση να παρέχει ένας φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ εισροές χονδρικής που βασίζονται σε προϋπάρχον δίκτυο χαλκού μέσω ήδη εγκατεστημένων συστημάτων επί τη βάσει EoI είναι λιγότερο πιθανό να δημιουργήσει επαρκή καθαρά οφέλη ώστε να κριθεί αναλογική, ενώ αντίθετα, η απαίτηση να παρέχει

ένας φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ εισροές χονδρικής πρόσβασης NGA, που σε πολλές περιπτώσεις παρέχονται μέσω νέων συστημάτων, επί τη βάσει EoI είναι πιθανό να δημιουργήσει επαρκή καθαρά οφέλη και, κατά συνέπεια, να κριθεί αναλογική[55]

Στο ως άνω πλαίσιο, η ΕΕΤΤ θεωρεί καταρχήν ότι ένας επανασχεδιασμός του υφιστάμενου πληροφοριακού συστήματος W-CRM LLU μέσω του οποίου οι Τ.Π. καταθέτουν τα αιτήματά τους που αφορούν ΤοΒ (αιτήματα υλοποίησης ΤοΒ, βλαβοδιαχείριση, κλπ) θα ήταν πολύπλοκος και κοστοβόρος. Το υφιστάμενο Π.Σ. χρησιμοποιείται από τους Τ.Π., ενώ ενδεχόμενη χρήση του από τον ΟΤΕ θα απαιτούσε επανασχεδιασμό του, καθώς και επανασχεδιασμό άλλων εσωτερικών Π.Σ. του ΟΤΕ (λ.χ. Π.Σ. provisioning). Το κόστος των απαραίτητων τροποποιήσεων και –ενδεχομένως- υλοποίησης εξαρχής νέων συστημάτων θα επιβάρυνε κατά πολύ την τιμή των χονδρικών προϊόντων. Σε κάθε περίπτωση η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, με την υπάρχουσα υλοποίηση επί τη βάσει ισοδυναμίας εκροών (EoO) και την εντατική παρακολούθηση της αγοράς μέσω κατάλληλων δεικτών ποιότητας και εκτενών ελέγχων, θα είναι σε θέση να αναγνωρίσει οποιαδήποτε απόπειρα του ΟΤΕ να προβεί σε διάκριση υπέρ του λιανικού του άκρου.

Αναφορικά με τα προϊόντα χονδρικής της αγοράς 3^{α} που σχετίζονται με το δίκτυο νέας γενιάς του ΟΤΕ (VDSL/FTTC), δηλαδή τα προϊόντα VPU και VPU light, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι ο ΟΤΕ χρησιμοποιεί τα υφιστάμενα Πληροφοριακά Συστήματα (Π.Σ.) για την εξυπηρέτηση των αιτημάτων των Τ.Π. Συνεπώς και στην περίπτωση αυτή το κόστος των απαραίτητων τροποποιήσεων και –ενδεχομένως- υλοποίησης εξαρχής νέων συστημάτων θα ήταν μεγάλο και θα επιβάρυνε δυσανάλογα την τιμή των χονδρικών προϊόντων. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι το όφελος της αγοράς από την ενδεχόμενη εφαρμογή της αρχής EoI μπορεί να επιτευχθεί εφαρμόζοντας την αρχή EoO με παράλληλη εισαγωγή κατάλληλων δεικτών ποιότητας, με βάση τους οποίους θα ελέγχεται η απόδοση του ΟΤΕ όσον αφορά τους Τ. Π. και το λιανικό του άκρο. Στην ίδια κατεύθυνση θα οδηγήσουν και οι εντατικοί έλεγχοι της ΕΕΤΤ για τον εντοπισμό τυχόν διακριτικής μεταχείρισης.

Βάσει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θεωρεί εύλογη και αναλογική την εφαρμογή της αρχής ισοδυναμίας εκροών (EoO) σε όλα τα χονδρικά προϊόντα του ΟΤΕ.

Τεχνική αναπαραγωγιμότητα

Παράλληλα, όπως προβλέπει η Σύσταση[56], η ΕΕΤΤ, ως ένα επιπρόσθετο μέτρο στο πλαίσιο της υποχρέωσης αμεροληψίας, προτίθεται να απαιτήσει από τον ΟΤΕ να παρέχει στους αιτούντες πρόσβαση, ρυθμιζόμενες εισροές χονδρικής που να επιτρέπουν στους εν λόγω αιτούντες να αναπαράγουν αποτελεσματικά από τεχνικής άποψης τις νέες προσφορές λιανικής του ΟΤΕ (τεχνική αναπαραγωγιμότητα).

---

55 σημείο (15) του αιτιολογικού της Σύστασης

56 Σημεία 11 και 12 της Σύστασης

Όπως προβλέπει η Σύσταση, η δοκιμή τεχνικής αναπαραγωγιμότητας μπορεί να διεξαχθεί είτε από τον ΟΤΕ είτε από την ΕΕΤΤ[57]. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η δοκιμή τεχνικής αναπαραγωγιμότητας πρέπει να πραγματοποιείται από τον ΟΤΕ, ο οποίος θα παράσχει στην ΕΕΤΤ τα αποτελέσματα της δοκιμής, συμπεριλαμβανομένων όλων των πληροφοριών που είναι απαραίτητες για να καταδειχθεί ότι η τεχνική αναπαραγωγιμότητα είναι πλήρως διασφαλισμένη[58].

Όταν η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η τεχνική αναπαραγωγιμότητα μιας νέας προσφοράς λιανικής δεν διασφαλίζεται, θα ζητεί από τον ΟΤΕ να τροποποιεί τη/τις σχετική/-ές ρυθμιζόμενη/-ες εισροή/-ές χονδρικής κατά τρόπο που εξασφαλίζει την τεχνική αναπαραγωγιμότητα[59].

Όταν η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι μια προσφορά λιανικής η οποία δεν μπορεί να αναπαραχθεί από τεχνικής πλευράς θα έπληττε σοβαρά στον ανταγωνισμό, πρέπει να ζητεί, δυνάμει του άρθρου 10 της οδηγίας 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, από τον ΟΤΕ να διακόψει ή να καθυστερήσει την παροχή της σχετικής προσφοράς λιανικής όσο εκκρεμεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις τεχνικής αναπαραγωγιμότητας[60].

Για τον σκοπό αυτόν, και προκειμένου να διασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού μεταξύ του κατάντη σκέλους λιανικής του ΟΤΕ και των τρίτων μερών που αιτούνται πρόσβαση, ο ΟΤΕ θα εξασφαλίζει ότι οι εσωτερικοί και οι τρίτοι αιτούντες πρόσβαση να έχουν πρόσβαση στις ίδιες τεχνικές και εμπορικές πληροφορίες σχετικά με την αντίστοιχη ρυθμιζόμενη εισροή χονδρικής, με την επιφύλαξη των ισχυόντων κανόνων που αφορούν το επαγγελματικό απόρρητο. Οι σχετικές πληροφορίες αφορούν πληροφορίες αναφορικά με νέες ρυθμιζόμενες εισροές χονδρικής ή αλλαγές στις ήδη υφιστάμενες ρυθμιζόμενες εισροές χονδρικής, που πρόκειται να παρασχεθούν σύμφωνα με χρονοδιαγράμματα που καθορίζονται κατά περίπτωση. Η ΕΕΤΤ κατά περίπτωση θα λαμβάνει υπόψη: i) κατά πόσον η/οι αντίστοιχη/-ες εισροή/-ές χονδρικής για παραγγελία, παράδοση και επισκευή καθίστανται διαθέσιμες σε εύλογο διάστημα προτού ο ΟΤΕ αρχίσει τη διάθεση της αντίστοιχης υπηρεσίας λιανικής, και ii) τη διαθεσιμότητα αντίστοιχων KPIs και SLAs[61]

Συνεκτιμώντας τους παράγοντες που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της Σύστασης[62], η ΕΕΤΤ θα κρίνει το απαραίτητο διάστημα μεταξύ της διάθεσης του κατάλληλου προϊόντος χονδρικής και της έναρξης διάθεσης του προϊόντος στην λιανική του ΟΤΕ. Το διάστημα αυτό που θέτει η ΕΕΤΤ παύει αυτοδικαίως να ισχύει, στην περίπτωση που οποιοσδήποτε εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες χονδρικές υπηρεσίες,

---

57 Σημείο 14 της Σύστασης

58 Σημείο 15 της Σύστασης

59 Σημείο 17 της Σύστασης

60 Σημείο 18 της Σύστασης

61 Σημείο 13 της Σύστασης

62 Το Παράρτημα Ι προσδιορίζει τους παράγοντες που πρέπει να λαμβάνει υπόψη της η ΕΕΤΤ για την εκτίμηση της εύλογης διάρκειας της απαιτούμενης περιόδου πριν τη διάθεση κάποιας λιανικής υπηρεσίας

με σκοπό την εμπορική διάθεση υπηρεσιών λιανικής στο κοινό, βάσει υπογραφείσας σύμβασης και κατά την έναρξη της παροχής των υπηρεσιών βάσει της συμβάσεως αυτής.

Συνεπώς, κάθε φορά που ο ΟΤΕ επιθυμεί να εισάγει ένα νέο λιανικό προϊόν, θα πρέπει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ τη δοκιμή τεχνικής αναπαραγωγιμότητας. Στη συνέχεια η ΕΕΤΤ θα εκδίδει σχετική απόφαση, στην οποία θα αναφέρει μεταξύ άλλων το απαραίτητο διάστημα μεταξύ της διάθεσης του κατάλληλου προϊόντος χονδρικής και της έναρξης διάθεσης του προϊόντος στην λιανική του ΟΤΕ. Ειδικά για την περίπτωση των προϊόντων NGA και σύμφωνα με το άρθρο 32 της Σύστασης NGA, για την εξασφάλιση της ισότιμης μεταχείρισης[63], η ΕΕΤΤ προτείνει την επιβολή υποχρέωσης στον ΟΤΕ να διαθέτει νέα NGA προϊόντα λιανικής, τουλάχιστον έξι (6) μήνες μετά την έγκριση από την ΕΕΤΤ των τιμών και των όρων για τα αντίστοιχα προϊόντα χονδρικής, σύμφωνα με τους όρους που περιγράφονται στη παρούσα διάταξη. Το χρονικό διάστημα των έξι (6) μηνών:

(i) εκκινεί από την έγκριση από την ΕΕΤΤ των τιμών χονδρικής,

(ii) αφορά μόνο στην πρώτη έγκριση τιμών και όχι τυχόν τροποποιήσεις αυτών,

(iii) παύει αυτοδικαίως να ισχύει, στην περίπτωση που οποιοσδήποτε εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες χονδρικές υπηρεσίες NGA, με σκοπό την εμπορική διάθεση υπηρεσιών λιανικής στο κοινό, βάσει υπογραφείσας σύμβασης και κατά την έναρξη της παροχής των υπηρεσιών βάσει της συμβάσεως αυτής. Ρητά εξαιρείται από την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, η περίπτωση κατά την οποία εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες χονδρικές υπηρεσίες με σκοπό τη διεξαγωγή τεχνικών δοκιμών, η οποία δεν διακόπτει το ως άνω χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών.

Η ΕΕΤΤ ωστόσο θεωρεί ότι υπηρεσίες NGA οι οποίες συνιστούν μόνο αναβάθμιση ταχυτήτων σε σχέση με ήδη παρεχόμενες υπηρεσίες NGA (π.χ. VDSL vectoring σε σχέση με VDSL) και δεν διαφέρουν ως προς τον τρόπο και τους όρους παροχής από τις υφιστάμενες υπηρεσίες δεν εντάσσονται στο περιοριστικό διάστημα των έξι μηνών μεταξύ της διάθεσης προϊόντων λιανικής – χονδρικής. Στις περιπτώσεις αυτές η ΕΕΤΤ κρίνει ότι επαρκεί ένα διάστημα δύο (2) μηνών μεταξύ της διάθεσης του αναβαθμισμένου προϊόντος χονδρικής και της έναρξης διάθεσης του προϊόντος στην λιανική του ΟΤΕ. Το διάστημα αυτό που θέτει η ΕΕΤΤ παύει αυτοδικαίως να ισχύει, στην περίπτωση που οποιοσδήποτε εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες χονδρικές υπηρεσίες, με σκοπό την εμπορική διάθεση υπηρεσιών λιανικής στο κοινό, βάσει υπογραφείσας σύμβασης και κατά την έναρξη της παροχής των υπηρεσιών βάσει της συμβάσεως αυτής.

---

63 *«Οι ΕΡΑ πρέπει να υποχρεώνουν τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ να διαθέτει νέα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, καταρχήν τουλάχιστον έξι μήνες πριν ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ ή η θυγατρική του διαθέσουν στην αγορά τις δικές τους αντίστοιχες υπηρεσίες NGA λιανικής, εκτός εάν υπάρχουν άλλες αποτελεσματικές εγγυήσεις για την εξασφάλιση της ισότιμης μεταχείρισης»*

Επιπρόσθετα, όπως προβλέπει η Σύσταση[64], η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση δημοσίευσης δεικτών αποδοτικότητας (KPIs) για την αποτελεσματική παρακολούθηση της συμμόρφωσης ως προς την υποχρέωση αμεροληψίας. Η συγκεκριμένη υποχρέωση περιγράφεται αναλυτικά στην επόμενη υπο-ενότητα (Υποχρεώσεις Διαφάνειας).

Για να διασφαλιστούν ο έγκαιρος εντοπισμός συμπεριφοράς που ενδεχομένως εισάγει διακρίσεις και η διαφάνεια όσον αφορά την παροχή ρυθμιζόμενων υπηρεσιών χονδρικής, τα KPIs θα δημοσιεύονται, τουλάχιστον ανά τρίμηνο, με την προσήκουσα μορφή στον ιστότοπο της ΕΕΤΤ. Η ΕΕΤΤ θα μεριμνεί για τον τακτικό έλεγχο των KPIs. Εφόσον τα αποτελέσματα των KPIs υποδεικνύουν ότι ο ΟΤΕ ενδέχεται να μην συμμορφώνεται με την υποχρέωση αμεροληψίας που υπέχει, η ΕΕΤΤ θα επεμβαίνει διερευνώντας λεπτομερέστερα το ζήτημα και επιβάλλοντας, όπου κρίνεται απαραίτητο, τη συμμόρφωση.

Τέλος, σύμφωνα με τη Σύσταση[65], η ΕΕΤΤ προτείνει την επιβολή της εφαρμογής SLAs σε συνδυασμό με τα KPIs και την παροχή SLGs σε περίπτωση παραβίασης των SLAs. Η πληρωμή των SLGs θα πρέπει να γίνεται χωρίς καθυστερήσεις και με προκαθορισμένη διαδικασία. Το επίπεδο αυτών των κυρώσεων πρέπει να είναι επαρκώς αποτρεπτικό ώστε να διασφαλίζεται ότι ο ΟΤΕ συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών.

Το Βασικό Επίπεδο Συμφωνιών Υπηρεσιών (Βασικό SLA), καθώς και οι σχετικές οικονομικές ρήτρες (SLGs) ή όροι αναφορικά με την ευθύνη των μερών που θα ισχύουν σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις του Βασικού SLA, θα συνεχίσουν να αποτελούν μέρος της βασικής λίστας των περιεχομένων της σχετικής Προσφοράς Αναφοράς που θα δημοσιεύεται από τον ΟΤΕ, σύμφωνα με το άρθρο 50 παρ.1 α, στοιχείο αγ) και Παράρτημα ΙΙ του Νόμου (Άρθρο 9 (4) και το Παράρτημα ΙΙ της Οδηγίας για την Πρόσβαση).

Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης δύναται να μην αποτελεί από μόνη της ένα επαρκές ρυθμιστικό μέτρο, καθότι ο ΟΤΕ ενδέχεται να μην παρέχει στον εαυτό του τις υπηρεσίες που δύναται να αιτηθεί ένας εναλλακτικός πάροχος. Για παράδειγμα, είναι πολύ πιθανό το λιανικό άκρο του ΟΤΕ να μην έχει την ανάγκη όλων των υπηρεσιών τοπικής πρόσβασης. Ως εκ τούτου, δεν θα ήταν δυνατόν να βασισθούν οι όροι των Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσίας αποκλειστικά στις ανάγκες του λιανικού άκρου του ΟΤΕ.

2.3.1.7.6.3. Υποχρέωση Διαφάνειας

Προσφορά Αναφοράς

---

64 Σημεία 19-26 της Σύστασης

65 Σημεία 27-29 της Σύστασης

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι πέραν των υποχρεώσεων πρόσβασης και αμεροληψίας/ μη διακριτικής μεταχείρισης, είναι αναλογικό και αιτιολογημένο να διατηρηθεί η επιβολή στον ΟΤΕ της υποχρέωσης διαφάνειας, ως συμπληρωματικό μέτρο. Η εν λόγω υποχρέωση περιλαμβάνει την υποχρέωση δημοσίευσης σχετικής Προσφοράς Αναφοράς, με καθορισμένο ελάχιστο περιεχόμενο, η οποία θα υπόκειται στην έγκριση της ΕΕΤΤ και θα αποτελεί την βάση για την σύναψη συμφωνιών παροχής των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου και των συναφών ευκολιών. Η ως άνω υποχρέωση διασφαλίζει ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν πρόσβαση σε επαρκείς πληροφορίες και ξεκάθαρες διαδικασίες, στις οποίες δεν θα είχαν αλλιώς πρόσβαση. Αυτό διευκολύνει την είσοδό τους στην αγορά και ως εκ τούτου προωθεί τον ανταγωνισμό. Τα μέτρα διαφάνειας συμβάλλουν στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης, καθότι οι πληροφορίες που απαιτούνται προκειμένου να εκτιμηθεί εάν υφίσταται τέτοια συμμόρφωση δεν θα ήταν άλλως διαθέσιμες. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δια της ρυθμιστικής υποχρέωσης της διαφάνειας αντιμετωπίζεται ευθέως η φύση ορισμένων βασικών προβλημάτων που σχετίζονται με τις εμπορικές πρακτικές του ΟΤΕ κατά την παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών, και είναι σύμφωνη με τα Άρθρα 9 (2) και (4) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*. Το Άρθρο 50 παρ.1 α, στοιχείο αβ) του Νόμου (άρθρο 9 (2) της Οδηγίας για την Πρόσβαση) προβλέπει ότι η ΕΕΤΤ δύναται να αιτείται από έναν πάροχο με ΣΙΑ, να δημοσιεύει Προσφορά Αναφοράς η οποία θα είναι επαρκώς αναλυτική, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επιχειρήσεις δεν θα εξαναγκάζονται να πληρώνουν για ευκολίες οι οποίες δεν είναι απαραίτητες για τις αιτούμενες υπηρεσίες. Η εν λόγω Προσφορά Αναφοράς θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει μια περιγραφή των σχετικών προσφορών ανά στοιχείο σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς, και μια περιγραφή των σχετικών όρων και προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των τιμών. Επιπροσθέτως, οι εναλλακτικοί πάροχοι θα πρέπει να είναι ελεύθεροι να επιλέγουν τον πάροχο, καθώς και την τεχνολογία για τις σχετικές υπηρεσίες οπισθόξευξης (backhaul links).

Για την περίπτωση όπου ένας πάροχος, σύμφωνα με το Άρθρο 51 του Νόμου (12 της Οδηγίας για τη Πρόσβαση), έχει την υποχρέωση παροχής πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου αναφορικά με την τοπική πρόσβαση, το Άρθρο 50 παρ.1 α, στοιχείο αγ) του Νόμου (άρθρο 9 (4) της Οδηγίας για τη Πρόσβαση) απαιτεί την δημοσίευση Προσφοράς Αναφοράς η οποία πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του νόμου και της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*.

Η Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς προβλέπει ότι η ΕΕΤΤ οφείλει να επιβάλλει τη δημοσίευση προσφοράς αναφοράς για πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής. Συγκεκριμένα, η παράγραφος 5 του Παραρτήματος ΙΙ της εν λόγω Σύστασης ορίζει ότι η προσφορά αναφοράς πρέπει να περιέχει τουλάχιστον τις σχετικές διαδικασίες και τα εργαλεία για την ανάκτηση πληροφοριών σχετικά με τα στοιχεία του ενεργητικού των τεχνικών έργων υποδομής· να

περιγράφει την πρόσβαση και τους όρους χρήσης για τα διάφορα στοιχεία που συνθέτουν τα τεχνικά έργα υποδομής· να περιγράφει τις διαδικασίες και τα εργαλεία για την πρόσβαση στις παραγγελίες, τον εφοδιασμό και τη διαχείριση αστοχιών· τέλος, να καθορίζει τους στόχους επιπέδου εξυπηρέτησης και τις κυρώσεις για την παράβαση αυτών των επιπέδων εξυπηρέτησης.

Η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση δημοσίευσης προσφοράς αναφοράς στον ΟΤΕ. Η εν λόγω προσφορά αναφοράς θα πρέπει να καλύπτει όλες τις υπηρεσίες και συναφείς ευκολίες που περιλαμβάνονται στην υπό εξέταση αγορά, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών έργων υποδομής. Το Παράρτημα 1 (Ενότητα 2.3.1.7.7) του παρόντος κειμένου περιέχει την λίστα με τα κατ' ελάχιστον στοιχεία που πρέπει να συμπεριληφθούν στην σχετική Προσφορά Αναφοράς του ΟΤΕ.

Δεδομένου ότι η Προσφορά Αναφοράς θα πρέπει να επικαιροποιείται προκειμένου να αντικατοπτρίζει τις ανάγκες της αγοράς, η ΕΕΤΤ προτείνει να αναθεωρείται κατόπιν πρωτοβουλίας της ΕΕΤΤ ή να εξετάζεται το ενδεχόμενο αναθεώρησής της κατόπιν θεμελιωμένου αιτήματος είτε από την πλευρά του ΟΤΕ ή οποιουδήποτε άλλου αδειοδοτημένου παρόχου. Ειδικότερα:

- Ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ την (πρώτη) αναθεωρημένη Προσφορά Αναφοράς, σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης της ΕΕΤΤ η οποία θα εκδοθεί κατόπιν της έγκρισης από την ΕΕ του προτεινόμενου Σχεδίου Μέτρων για την υπό εξέταση αγορά, εντός τριών μηνών από το χρονικό σημείο που η ως άνω Απόφαση τίθεται σε εφαρμογή. Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς για την χονδρική τοπική πρόσβαση στις περιπτώσεις όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.
- Για την περίπτωση όπου ο ΟΤΕ ζητήσει αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς στο σύνολό της ή σε συγκεκριμένα σημεία αυτής, η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς, καθώς και την εμπειρία που αποκτήθηκε στα πλαίσια προγενέστερης εφαρμογής Προσφοράς Αναφοράς, θα εξετάσει εντός εύλογης περιόδου, εάν οι προτεινόμενες αλλαγές είναι κατάλληλες και αιτιολογημένες. Η ΕΕΤΤ δύναται να εγκρίνει, απορρίψει ή και να επιβάλει αλλαγές στις προτάσεις του ΟΤΕ για την αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς, στις περιπτώσεις όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.
- Για την περίπτωση όπου το αίτημα για αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς υποβάλλεται από κάποιον άλλο πάροχο (πέραν του ΟΤΕ), η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς, καθώς και την εμπειρία που αποκτήθηκε στα πλαίσια προγενέστερης εφαρμογής Προσφοράς Αναφοράς, θα εξετάσει εάν η Προσφορά Αναφοράς χρήζει αναθεώρησης. Εάν η απόφαση της ΕΕΤΤ είναι καταφατική, η ΕΕΤΤ θα καλέσει τον ΟΤΕ να υποβάλει προτάσεις αναθεώρησης της Προσφοράς Αναφοράς, εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου ανάλογα με τις

τροποποιήσεις που απαιτούνται. Η ΕΕΤΤ δύναται να εγκρίνει, απορρίψει ή και να επιβάλει αλλαγές στις προτάσεις του ΟΤΕ για την αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς στις περιπτώσεις όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες. Στις περιπτώσεις όπου ο ΟΤΕ ενώ έχει κληθεί δεν έχει υποβάλλει προτάσεις αναθεώρησης, η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλλει αλλαγές στην ήδη εγκεκριμένη Προσφοράς Αναφοράς εφόσον κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.

- Τέλος, για την περίπτωση όπου η ΕΕΤΤ, λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς, κρίνει ότι απαιτείται αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς θα καλέσει τον ΟΤΕ να υποβάλει αναθεωρημένη Προσφορά Αναφοράς στο σύνολό της ή σε συγκεκριμένα σημεία αυτής, εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου ανάλογα με τις τροποποιήσεις που απαιτούνται. Η ΕΕΤΤ δύναται να εγκρίνει, απορρίψει ή και να επιβάλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς στις περιπτώσεις όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες. Στις περιπτώσεις όπου ο ΟΤΕ ενώ έχει κληθεί δεν έχει υποβάλλει προτάσεις αναθεώρησης, η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλλει αλλαγές στην ήδη εγκεκριμένη Προσφοράς Αναφοράς εφόσον κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.

Στις περιπτώσεις που κρίνει κατάλληλο, η ΕΕΤΤ, σύμφωνα με το Άρθρο 6 της *Οδηγίας Πλαίσιο,* δύναται να διεξάγει δημόσια διαβούλευση παρέχοντας στα ενδιαφερόμενα μέρη την δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους αναφορικά με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις/ αναθεωρήσεις της Προσφοράς Αναφοράς.

Σε κάθε περίπτωση πριν την εφαρμογή της αναθεωρημένης Προσφοράς Αναφοράς θα δίνεται εύλογο χρονικό διάστημα στους εμπλεκόμενους φορείς προκειμένου να προετοιμαστούν για τις επικείμενες αλλαγές.

Παροχή/δημοσιοποίηση πληροφοριών/δεικτών αποδοτικότητας

Το Άρθρο 50 παρ.1 α, στοιχείο αα του Νόμου (Άρθρο 9 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση)*, προβλέπει επίσης ότι η ΕΕΤΤ δύναται να υποχρεώσει ένα πάροχο με ΣΙΑ, να προβαίνει σε δημοσιοποίηση ορισμένων πληροφοριών, όπως λογιστικών πληροφοριών, τεχνικών προδιαγραφών, χαρακτηριστικών δικτύου, όρων και προϋποθέσεων παροχής και χρήσης, και τιμών. Το ίδιο Άρθρο αναφέρει ότι η ΕΕΤΤ δύναται να ορίζει τις ακριβείς πληροφορίες που πρέπει να δημοσιοποιούνται, το επίπεδο λεπτομέρειας και τον τρόπο δημοσιοποίησής τους. Το Άρθρο 50 παρ. 3 προβλέπει ότι η ΕΕΤΤ μπορεί να ζητά την υποβολή λογιστικών βιβλίων, καθώς και να προβαίνει σε έλεγχο και δημοσίευσή τους, τηρουμένων των διατάξεων περί επιχειρηματικού απορρήτου και εμπιστευτικότητας των πληροφοριών. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ να παρέχει άμεσα στην ΕΕΤΤ κάθε πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών πληροφοριών αναφορικά με την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο, τον υποβρόχο, τα εικονικά προϊόντα και τις συναφείς

ευκολίες, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματός της, και σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα και το επίπεδο λεπτομέρειας που αναφέρονται στο σχετικό αίτημα της ΕΕΤΤ.

Η Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς προβλέπει ότι προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η πρόσβαση και η χρήση των τεχνικών έργων υποδομής του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ παρέχεται με ισοδύναμο τρόπο, οι δείκτες του επιπέδου παρεχόμενων υπηρεσιών πρέπει να καθοριστούν και να υπολογιστούν τόσο για εσωτερικούς όσο και για τρίτους αιτούντες πρόσβαση. Οι δείκτες του επιπέδου παρεχόμενων υπηρεσιών πρέπει να καταμετρούν την ανταπόκριση του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ στην εκτέλεση των παραπάνω ενεργειών που απαιτούνται για την παροχή πρόσβασης στα δικά του έργα τεχνικής υποδομής. Οι στόχοι επιπέδου εξυπηρέτησης πρέπει να συμφωνηθούν με τους αιτούντες πρόσβαση.

Οι δείκτες του επιπέδου παρεχόμενων υπηρεσιών πρέπει να περιλαμβάνουν τις καθυστερήσεις στην απάντηση σε αιτήματα πληροφοριών σχετικά με τη διαθεσιμότητα στοιχείων της υποδομής, συμπεριλαμβανομένων αγωγών, ιστών, άλλων φυσικά στοιχείων του ενεργητικού (π.χ. φρεάτια), ή σημείων διανομής· καθυστέρηση απάντησης σε αιτήματα εφικτότητας χρήσης στοιχείων της υποδομής· μέτρο της ανταπόκρισης για χειρισμό αιτημάτων για πρόσβαση και χρήση στοιχείων της υποδομής· μέτρο της ανταπόκρισης για διαδικασίες επίλυσης σφαλμάτων.

Επιπρόσθετα, όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη υπο-ενότητα (Υποχρεώσεις Αμεροληψίας), η Σύσταση για τις υποχρεώσεις μη διακριτικής μεταχείρισης[66], η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση δημοσίευσης δεικτών αποδοτικότητας (KPIs) για την αποτελεσματική παρακολούθηση της συμμόρφωσης ως προς την υποχρέωση αμεροληψίας. Οι δείκτες ποιότητας θα μετρούν τις επιδόσεις τουλάχιστον όσον αφορά: (α) τη διαδικασία παραγγελίας, (β) την παροχή της υπηρεσίας, (γ) την ποιότητα της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων προβλημάτων, (δ) τους χρόνους αποκατάστασης των προβλημάτων, και (ε) τη μετάβαση σε διαφορετικές ρυθμιζόμενες εισροές χονδρικής. Τα KPIs θα επιτρέπουν τη σύγκριση μεταξύ των υπηρεσιών που παρέχονται στο λιανικό άκρο του ΟΤΕ και των υπηρεσιών που παρέχονται εξωτερικά, σε τρίτα μέρη που αιτούνται πρόσβαση.

Η ΕΕΤΤ προτείνει ο ΟΤΕ να συνεχίσει να της παρέχει αναλυτική αναφορά σχετικά με όλους τους δείκτες αποδοτικότητας (performance indicators) σε τριμηνιαία βάση και ανά περίπτωση, οποτεδήποτε αυτό ζητηθεί από την ΕΕΤΤ. Η ΕΕΤΤ θα πρέπει να έχει επίσης δυνατότητα πρόσβασης στο σύστημα/ λογισμικό/ βάση δεδομένων το οποίο χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό ή/ και την αποθήκευση των τιμών των δεικτών αποδοτικότητας (Key Performance Indicators (KPIs)), προκειμένου να μπορεί να εξάγει πληροφορίες με δική της πρωτοβουλία. Επιπλέον, οι άλλοι πάροχοι θα πρέπει να μπορούν

---

66 Σημεία 19-26 της Σύστασης

να έχουν πρόσβαση στους δείκτες αποδοτικότητας/ δεδομένα που σχετίζονται με τις δραστηριότητες τους και τις συναλλαγές τους με τον ΟΤΕ. Τέλος, κατόπιν λήψης σχετικού αιτήματος από την ΕΕΤΤ, ο ΟΤΕ θα πρέπει να έχει την υποχρέωση να δημοσιεύει στον δικτυακό του τόπο ορισμένους ή και όλους τους δείκτες αποδοτικότητας με κατάλληλη μορφή, διασφαλίζοντας την αρχή του επιχειρηματικού απορρήτου καθώς και την εμπιστευτικότητα κρίσιμων εμπορικών πληροφοριών (λχ. μέσες ή συνολικές εκτιμήσεις, ή αναλυτικά τις τιμές των δεικτών χωρίς να προσδιορίζεται το όνομα του παρόχου). Το ως άνω μέτρο θα επιτρέψει στην ΕΕΤΤ να εποπτεύει καλύτερα, καθώς και να προλαμβάνει την όποια τυχόν διακριτική μεταχείριση σε βάρος άλλου παρόχου αναφορικά με την παροχή χονδρικής αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο και συναφών ευκολιών.

Η ΕΕΤΤ προτίθεται να διαβουλευθεί με τον ΟΤΕ και τους Τ.Π. ώστε να καθορίσει τους δείκτες οι οποίοι εξασφαλίζουν καλύτερα τον εντοπισμό πρακτικών διακριτικής μεταχείρισης.

Περαιτέρω η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι αναλογικό και αιτιολογημένο, να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση:

- Να κοινοποιεί στην ΕΕΤΤ, για κάθε σύμβαση για χονδρική τοπική πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο καθώς και τις συναφείς ευκολίες την οποία υπογράφει, τα στοιχεία της εν λόγω Σύμβασης, (συμβαλλόμενα μέρη, ημερομηνία υπογραφής και διάρκεια σύμβασης) καθώς και Δήλωση Συμμόρφωσης του περιεχομένου αυτής με την εγκριθείσα Προσφορά Αναφοράς για την πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου.
- Να κοινοποιεί στην ΕΕΤΤ, κατόπιν αιτήματός της, κάθε σύμβαση για τη χονδρική τοπική πρόσβαση που υπογράφεται με παρόχους με βάση τη δημοσιευμένη Προσφορά Αναφοράς για την πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου, καθώς και κάθε «πέραν του βασικού» (“advanced”) SLA που τυχόν προσφέρεται από τον ΟΤΕ, βάσει εμπορικής συμφωνίας.

Επιπροσθέτως, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η ήδη επιβληθείσα στον ΟΤΕ υποχρέωση διαφάνειας, είναι σκόπιμο να εξειδικευθεί περαιτέρω υπό την έννοια της υποχρέωσης παροχής πληροφοριών ειδικού τύπου οι οποίες αφορούν την υφιστάμενη κατάσταση και τις προβλέψεις για το επόμενο έτος αναφορικά με το αστικό δίκτυο πρόσβασης. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο ΟΤΕ οφείλει δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες μετά το πέρας κάθε ημερολογιακού εξαμήνου του έτους να υποβάλει στην ΕΕΤΤ και τους παρόχους πληροφορίες για το αστικό δίκτυο πρόσβασης, όπως αυτές αναφέρονται στο Παράρτημα 2.Α (Ενότητα 2.3.1.7.8) της παρούσας. Οι πληροφορίες αυτές ζητούνται για να είναι εφικτή η εξέταση από την ΕΕΤΤ κατά πόσον είναι πιθανόν τα νέα σχέδια του ΟΤΕ να επηρεάζουν τον ορισμό των αγορών 3^{α} και 3^{β} αλλά και για να είναι σε θέση οι πάροχοι να καταρτίσουν τα επιχειρηματικά τους σχέδια σχετικά με την υλοποίηση τεχνολογίας VDSL vectoring, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα 2.Α.Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, κάθε πάροχος ο

οποίος έχει αναλάβει την υλοποίηση τεχνολογίας VDSL vectoring σε μία ή περισσότερες περιοχές, οφείλει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ, τους παρόχους και τον ΟΤΕ τα στοιχεία που αναφέρονται στο Παράρτημα 2.Β (Ενότητα 2.3.1.7.8). Τα στοιχεία αυτά υποβάλλονται τόσο για να είναι σε θέση ο ΟΤΕ και οι πάροχοι να ετοιμάσουν τα επιχειρηματικά τους σχέδια για παροχή λιανικών υπηρεσιών αλλά και για να προγραμματίσουν πιθανή μελλοντική δραστηριοποίησή τους στην υλοποίηση VDSL vectoring. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΕΤΤ τονίζει ότι παρακολουθεί τις εξελίξεις ως προς τα ανωτέρω ζητήματα, και επιφυλάσσεται να ζητήσει περισσότερες λεπτομέρειες για τα ανωτέρω στοιχεία.

Τέλος, στο πλαίσιο ανάπτυξης δικτύων Νέας Γενιάς από τον ΟΤΕ, η ΕΕΤΤ προτείνει, σύμφωνα και με την παράγραφο 39 της Σύστασης, όπως επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να μην θέτει εκτός λειτουργίας σημεία διασύνδεσης, όπως αστικά κέντρα, χωρίς να ενημερώνει τουλάχιστον 5 έτη νωρίτερα τους εναλλακτικούς φορείς εκμετάλλευσης και την ΕΕΤΤ. Επιπλέον του ανωτέρω, ο ΟΤΕ, σύμφωνα και με την παράγραφο 40 της Σύστασης, οφείλει να ενημερώνει αναλυτικά την ΕΕΤΤ και τους εναλλακτικούς φορείς εκμετάλλευσης τουλάχιστον: (α) 18 μήνες νωρίτερα από οποιαδήποτε σημαντική αλλαγή στο δίκτυο του και ιδίως στην περίπτωση κατάργησης δίκτυων χαλκού και (β) 4 μήνες νωρίτερα στην περίπτωση κατασκευής νέου ή/και αναβάθμισης υφιστάμενου σημείου πρόσβασης δικτύου NGA.

2.3.1.7.6.4. Υποχρέωση Λογιστικού Διαχωρισμού

Σύμφωνα με το άρθρο 50, Παρ. 1 γ του Νόμου, η Ε.Ε.Τ.Τ. μπορεί να απαιτεί από μια επιχείρηση με κάθετη διάρθρωση να καθιστά διακριτές και διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές της τιμολογήσεις προκειμένου να ελέγχεται, μεταξύ άλλων, η τήρηση της υποχρέωσης αμεροληψίας και να αποτρέπεται ενδεχόμενη σταυροειδής επιδότηση. Για το σκοπό αυτόν η Ε.Ε.Τ.Τ με απόφασή της μπορεί να καθορίζει τα τηρούμενα στοιχεία, χωρίς να θίγονται οι διατάξεις του Κ.Β.Σ. και τη λογιστική μέθοδο, που πρέπει να χρησιμοποιούνται για καθορισμένες δραστηριότητες.

Επιπλέον, στο άρθρο 11 της Οδηγίας για την Πρόσβαση (Access Directive) αναφέρεται ότι η Εθνική ρυθμιστική αρχή μπορεί να απαιτήσει από μια καθετοποιημένη επιχείρηση να καθιστά διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές τιμολογήσεις προκειμένου, μεταξύ άλλων, να διασφαλίζεται η συμμόρφωση, όπου υπάρχει απαίτηση αμεροληψίας, σύμφωνα με το άρθρο 10 ή, όπου είναι απαραίτητο, να αποτρέπεται ενδεχόμενη άδικη διεπιδότηση (σταυροειδής επιδότηση).

Σύμφωνα με το Παράρτημα 1, Ενότητα 1 της Σύστασης της ΕΕ για τα δίκτυα Νέας Γενιάς «…*οι ΕΡΑ πρέπει να επιβάλουν λογιστικό διαχωρισμό σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 2002/19/ΕΚ. Πρέπει να υπάρξουν χωριστοί λογαριασμοί για την υποδομή NGA ή/και για στοιχεία της υπηρεσίας στα οποία η πρόσβαση είναι υποχρεωτική, κατά τρόπο ώστε οι ΕΡΑ να μπορούν i) να προσδιορίζουν το κόστος όλων των σχετικών στοιχείων του ενεργητικού για τον*

καθορισμό των τιμών πρόσβασης (συμπεριλαμβανομένων των αποσβέσεων και αλλαγών αποτίμησης) και ii) να παρακολουθούν αποτελεσματικά αν ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ παρέχει πρόσβαση υπό τους ίδιους όρους και τιμές σε άλλους συμμετέχοντες στην αγορά ως προς το κατάντη σκέλος του.»

Η υποχρέωση του λογιστικού διαχωρισμού στην παρούσα ανάλυση εφαρμόζεται διακριτά για τα προϊόντα/υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στον ανωτέρω ορισμό της σχετικής αγοράς, δηλαδή πρέπει να τηρούνται ξεχωριστοί λογαριασμοί για τις υφιστάμενες υπηρεσίες τοπικής πρόσβασης μέσω δικτύου χαλκού και τις υπηρεσίες τοπικής πρόσβασης μέσω δικτύων Νέας Γενιάς. Η υποχρέωση αυτή θα διασφαλίσει τη διαφάνεια των τιμών τοπικής πρόσβασης μέσω δικτύου πρόσβασης χαλκού και τοπικής πρόσβασης μέσω οπτικών ινών και των σχετικών εσωτερικών τιμών μεταφοράς (transfer pricing) του ΟΤΕ, προκειμένου να εντοπισθούν πιθανές πρακτικές σταυροειδούς επιδότησης από τον ΟΤΕ μεταξύ των δύο δικτύων. Συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ χρησιμοποιώντας τις καταστάσεις λογιστικού διαχωρισμού για τις εν λόγω υπηρεσίες θα μπορεί:

- να ελέγξει την σύνθεση των τιμών και αν έχουν περιληφθεί τα σχετικά στοιχεία κόστους για την δημιουργία του δικτύου οπτικών ινών του ΟΤΕ,
- να διασφαλίσει ότι οι πιθανές απομειώσεις παγίων στοιχείων του δικτύου χαλκού θα οδηγήσουν σε αντίστοιχες μειώσεις τιμών στις σχετικές υπηρεσίες,

Η υποδομή στο δίκτυο πρόσβασης της οποίας κύριος είναι ο ΟΤΕ, δίδει σε αυτόν μια προνομιακή θέση στο σύνολο των λιανικών αγορών υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στις οποίες δραστηριοποιείται. Λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι οι συνθήκες του ανταγωνισμού εξαρτώνται σε πολύ μεγάλο βαθμό, από την πρόσβαση των εναλλακτικών παρόχων σε αυτήν την υποδομή, ο ΟΤΕ ΑΕ θα μπορούσε να επιδιώξει να κάνει κατάχρηση αυτής της ισχύος προκειμένου να εκτοπίσει τους ανταγωνιστές της από τις αγορές λιανικής μέσω σταυροειδών επιδοτήσεων ή πρακτικών συμπίεσης τιμών και κατά συνέπεια συγχρόνως να περιορίσει την άσκηση ενός αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις αγορές χονδρικής και λιανικής.

Η καθετοποιημένη δομή της εταιρείας ΟΤΕ ΑΕ (βάσει της οποίας δραστηριοποιείται τόσο στις ανάντη αγορές χονδρικής, όσο και στις κατάντη αγορές υπηρεσιών) μπορεί να οδηγήσει σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στις αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών χονδρικής και λιανικής, όπως εκτέθηκε αναλυτικά ανωτέρω. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο λογιστικός διαχωρισμός μπορεί να συμβάλλει στην αντιμετώπιση των ως άνω πραγματικών ή πιθανών στρεβλώσεων.

Επομένως, έχοντας υπ' όψιν την κάθετη ολοκλήρωση της ΟΤΕ, τα χαρακτηριστικά της φύσεως της υποδομής του δικτύου πρόσβασης και την δυναμική του ανταγωνισμού στις αγορές χονδρικής και λιανικής, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η διατήρηση της υποχρέωσης του λογιστικού διαχωρισμού στην υπό εξέταση αγορά είναι αναλογική και συμβάλλει στον εντοπισμό από την ΕΕΤΤ πρακτικών διακριτικής μεταχείρισης από τον ΟΤΕ μεταξύ του λιανικού του άκρου και των άλλων παρόχων, σταυροειδών επιδοτήσεων ή / και πρακτικών συμπίεσης τιμών που

έχουν ως στόχο ή αποτέλεσμα την στρέβλωση του ανταγωνισμού. Επομένως, επιτελούνται και οι στόχοι που περιγράφονται στο άρθρο 50, Παρ. 1 γ του Νόμου.

Ο ΟΤΕ θα πρέπει να καταρτίζει και να δημοσιεύει, σε ετήσια βάση για όλους τους χωριστούς λογαριασμούς, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά τοπικής πρόσβασης (χωριστά για υπηρεσίες μέσω δικτύου πρόσβασης χαλκού και μέσω δικτύου πρόσβασης οπτικών ινών), τις ακόλουθες χρηματοοικονομικές πληροφορίες με την επιφύλαξη της αρχής του επιχειρηματικού απορρήτου και άλλων γενικών νομικών υποχρεώσεων:

- Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως
- Κατάσταση απασχολούμενου κεφαλαίου (λεπτομερής μέθοδος υπολογισμού και τιμές των χρησιμοποιούμενων παραμέτρων)
- Ενοποίηση λογαριασμών και συμφωνία με προβλεπόμενους από το νόμο λογαριασμούς ή άλλες πηγές πληροφοριών κοστολόγησης
- Περιγραφή της μεθόδου κοστολόγησης, με αναφορά της βάσης και των προτύπων κόστους, των μεθόδων κατανομής και αποτίμησης, της αναγνώρισης και του χειρισμού του έμμεσου κόστους
- Παρατηρήσεις σχετικές με τη μη διακριτική μεταχείριση (λεπτομερή τέλη μεταφοράς προκειμένου να δικαιολογείται η συμμόρφωση με την υποχρέωση της μη διακριτικής μεταχείρισης)
- Έκθεση λογιστικού ελέγχου
- Περιγραφή των πολιτικών λογιστικής και ρυθμιστικώς προβλεπόμενων λογιστικών αρχών και
- Δήλωση συμμόρφωσης προς τους κανόνες του Ευρωπαϊκού και Εθνικού δικαίου.[67]

67Η Σύσταση της Επιτροπής, (βλ. υποσημείωση 31) προβλέπει ότι η ετήσια δήλωση συμμόρφωσης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- τα συμπεράσματα του ορκωτού ελεγκτή;
-όλες τις ασυμφωνίες που διαπιστώθηκαν;
- συστάσεις εκ μέρους του ορκωτού ελεγκτή (με περιγραφή των αντίστοιχων συνεπειών),
- πλήρη περιγραφή της μεθόδου επαλήθευσης που ακολουθήθηκε και
- ορισμένα συγκεντρωτικά χρηματοοικονομικά και λογιστικά δεδομένα (όπως για παράδειγμα προσαρμογές εκτίμησης τρέχοντος κόστους, βασικές παραδοχές των μεθόδων κατανομής, επίπεδο κατανεμημένου κόστους και βαθμός διακριτότητας του μοντέλου).

Η δημοσίευση της δήλωσης συμμόρφωσης και των αποτελεσμάτων του λογιστικού ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται σε μορφή εύκολα προσβάσιμη από τα ενδιαφερόμενα μέρη, εντύπως ή ηλεκτρονικά, ή να δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο του φορέα εκμετάλλευσης ή τον δικτυακό τόπο της ΕΕΤΤ.

Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της Απόφασης της ΕΕΤΤ υπ' αριθμ. 728/3/24.07.2014 (ΦΕΚ 2201/Β/2014), όπως εκάστοτε ισχύει. Οι καταστάσεις του λογιστικού διαχωρισμού και το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ θα ελέγχονται ετησίως από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από την ΕΕΤΤ. Μετά τον έλεγχο δημοσιεύεται Δήλωση Συμμόρφωσης από την ΕΕΤΤ, με την επιφύλαξη της Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας περί εμπορικού απορρήτου

2.3.1.7.6.5. Υποχρέωση Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης

Σύμφωνα με το άρθρο 52 του Νόμου 4070/2012, η ΕΕΤΤ μπορεί με απόφασή της, να επιβάλλει υποχρεώσεις σχετικά με την ανάκτηση κόστους και ελέγχου τιμών, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων κοστοστρεφούς τιμολόγησης, καθώς και υποχρεώσεων σχετικών με τα συστήματα κοστολόγησης για την παροχή ειδικών τύπων διασύνδεσης ή / και πρόσβασης σε περίπτωση που από την ανάλυση της αγοράς προκύπτει ότι υπάρχει έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού με συνέπεια ένας φορέας εκμετάλλευσης να μπορεί να παρέχει υπηρεσίες σε ιδιαίτερα υψηλές τιμές ή να συμπιέζει τις τιμές, σε βάρος των τελικών χρηστών. Η απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ., λαμβάνοντας υπ' όψιν την επένδυση του εν λόγω φορέα εκμετάλλευσης, επιτρέπει στο φορέα αυτόν έναν εύλογο συντελεστή απόδοσης επί ενός επαρκούς επενδεδυμένου κεφαλαίου, συνεκτιμώντας τους συναφείς κινδύνους.

Σύμφωνα με τη Σύσταση 2013/466/ΕΕ της Επιτροπής σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα, παρ. 30-32, για τους σκοπούς του καθορισμού των τιμών χονδρικής πρόσβασης για τον χαλκό και την NGA όπου η κοστοστρέφεια επιβάλλεται ως επανορθωτικό μέτρο, οι ΕΡΑ πρέπει να υιοθετούν μέθοδο υπολογισμού του κόστους που βασίζεται στο διευρυμένο μοντέλο μακροπρόθεσμου οριακού κόστους από τα κάτω προς τα επάνω (BU LRIC+), το οποίο περιλαμβάνει την προσέγγιση κατάρτισης μοντέλου από κάτω προς τα επάνω χρησιμοποιώντας το LRIC ως το μοντέλο υπολογισμού του κόστους, με την προσθήκη προσαύξησης για την ανάκτηση των κοινών δαπανών. Οι ΕΡΑ πρέπει να υιοθετούν μια μέθοδο υπολογισμού του κόστους BU LRIC+ που υπολογίζει το τρέχον κόστος με το οποίο επιβαρύνεται ένας υποθετικά αποτελεσματικός φορέας εκμετάλλευσης για τη δημιουργία ενός σύγχρονου αποδοτικού δικτύου NGA. Κατά την κατάρτιση μοντέλου για δίκτυο NGA, οι ΕΡΑ πρέπει να ορίζουν ένα υποθετικά αποδοτικό δίκτυο NGA, το οποίο δύναται να επιτύχει τους στόχους του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη όσον αφορά το εύρος ζώνης, την κάλυψη και την αφομοίωση, και αποτελείται εν όλω ή εν μέρει από οπτικά στοιχεία. Κατά την κατάρτιση του μοντέλου BU LRIC+, οι ΕΡΑ δεν πρέπει να θεωρήσουν ότι θα κατασκευαστεί εξ ολοκλήρου νέο δίκτυο τεχνικών έργων για την εγκατάσταση δικτύου NGA.

Σύμφωνα με τις παραγράφους 39-47 της ίδιας Σύστασης, οι ΕΡΑ πρέπει να μεριμνήσουν ώστε η συνιστώμενη μέθοδος υπολογισμού του κόστους να αρχίσει να εφαρμόζεται από τις 31 Δεκεμβρίου 2016 το αργότερο, με εξαίρεση τις ΕΡΑ που χρησιμοποιούν μία μέθοδο υπολογισμού του κόστους η οποία επιτυγχάνει τους στόχους της συνιστώμενης μεθόδου υπολογισμού του κόστους και ικανοποιεί τα παρακάτω κριτήρια: i) εάν δεν καταρτίζει μοντέλο για δίκτυο NGA, πρέπει να αντικατοπτρίζει σταδιακή μετάβαση από δίκτυο χαλκού σε δίκτυο NGA· ii) πρέπει να εφαρμόζει μια μέθοδο αποτίμησης της αξίας των στοιχείων ενεργητικού που λαμβάνει υπόψη ότι ορισμένα στοιχεία ενεργητικού που αφορούν τεχνικά έργα υποδομής δεν θα αναπαραχθούν στην ανταγωνιστική διαδικασία· iii) πρέπει να συνοδεύεται από τεκμηριωμένες προβλέψεις των τιμών δικτύου χαλκού βάσει των οποίων καταδεικνύεται ότι οι εν λόγω τιμές δεν θα υποστούν μεγάλες διακυμάνσεις και, συνεπώς, θα παραμείνουν σταθερές για μεγάλο χρονικό διάστημα και ότι η εναλλακτική μέθοδος πληροί τον στόχο της κανονιστικής διαφάνειας και προβλεψιμότητας, καθώς και την ανάγκη διασφάλισης της σταθερότητας των τιμών και iv) πρέπει να απαιτεί μόνο ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις της μεθόδου υπολογισμού του κόστους που εφαρμόζεται ήδη στο συγκεκριμένο κράτος μέλος για την ικανοποίηση των τριών πρώτων κριτηρίων. Στα κράτη μέλη εκείνα στα οποία κατά τον χρόνο της θέσης σε εφαρμογή της εν λόγω σύστασης οι τιμές μηνιαίας μίσθωσης πρόσβασης στον πλήρως αδεσμοποίητο τοπικό βρόχο χαλκού εμπίπτουν στο εύρος τιμών 8 εώς 10 ευρώ, όπως έχει προσαρμοστεί σύμφωνα με τον ενωσιακό μέσο (ετήσιο) δείκτη τιμών λιανικής πώλησης, οι ΕΡΑ μπορούν να συνεχίσουν να εφαρμόζουν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2016 τη μέθοδο υπολογισμού του κόστους που χρησιμοποιούσαν κατά τη στιγμή που τέθηκε σε ισχύ η παρούσα σύσταση. Πλην των περιπτώσεων που οι ΕΡΑ χρησιμοποιούν μία μέθοδο υπολογισμού του κόστους η οποία επιτυγχάνει τους στόχους της συνιστώμενης μεθόδου υπολογισμού του κόστους και ικανοποιεί τα ανωτέρω αναφερόμενα κριτήρια, στα κράτη μέλη εκείνα στα οποία, κατά τον χρόνο της θέσης σε εφαρμογή της παρούσας σύστασης, οι τιμές μηνιαίας μίσθωσης για τον πλήρως αδεσμοποίητο τοπικό βρόχο χαλκού δεν εμπίπτουν στο εύρος τιμών 8 έως 10 ευρώ, οι ΕΡΑ πρέπει να υπολογίσουν το συντομότερο δυνατό το κόστος και τις προκύπτουσες τιμές πρόσβασης βάσει της συνιστώμενης μεθόδου υπολογισμού του κόστους και να κοινοποιήσουν εγκαίρως το αντίστοιχο σχέδιο μέτρου προκειμένου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2016 να έχει διασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή της συνιστώμενης μεθόδου υπολογισμού του κόστους, λαμβάνοντας υπόψη την ενδεχόμενη ανάγκη για σταδιακές προσαρμογές τιμών.

Μόλις οι ΕΡΑ οριστικοποιήσουν τη συνιστώμενη μέθοδο υπολογισμού του κόστους, πρέπει να εξετάσουν τον τρόπο διατήρησής της για τουλάχιστον δύο περιόδους ανασκόπησης, υπό την προϋπόθεση ότι διατηρούν την υποχρέωσή για έλεγχο τιμών καθ’ όλη τη διάρκεια της περιόδου αυτής. Επικαιροποίηση των δεδομένων που περιλαμβάνονται στη μέθοδο υπολογισμού του κόστους μπορεί να γίνει όταν διενεργείται νέα ανασκόπηση της αγοράς, καταρχήν έπειτα από τρία έτη

Σύμφωνα με την παράγραφο 49 της ίδιας Σύστασης, μία ΕΡΑ πρέπει να αποφασίζει να μην επιβάλει ή να μη διατηρήσει ρυθμιζόμενες τιμές χονδρικής πρόσβασης σε παθητικές εισροές χονδρικής NGA ή μη υλικές ή εικονικές εισροές χονδρικής που προσφέρουν ισοδύναμες λειτουργίες, εάν η ΕΡΑ, στο πλαίσιο του ίδιου μέτρου, επιβάλλει στον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ υποχρεώσεις αμεροληψίας που είναι σύμφωνες με: α) την ΕοΙ, β) υποχρεώσεις τεχνικής αναπαραγωγιμότητας όταν η ΕοΙ δεν έχει εφαρμοστεί ακόμη πλήρως, και γ) υποχρεώσεις που σχετίζονται με οικονομική αναπαραγωγιμότητα και υπό τον όρο ότι αποδεικνύεται ότι μπορεί να ασκηθεί πίεση στις τιμές λιανικής (είτε μέσω του δικτύου χαλκού είτε μέσω εναλακτικών υποδομών)

Το Παράρτημα Ι της Σύστασης της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς αναφέρει ότι «*Σε περιπτώσεις όπου οι επενδύσεις σε δίκτυα NGA εξαρτώνται ως προς την κερδοφορία τους από αστάθμητους παράγοντες, όπως υποθέσεις για σημαντικά υψηλότερα ARPU ή αυξημένα μερίδια αγοράς, οι ΕΡΑ πρέπει να εκτιμήσουν αν το κόστος κεφαλαίου αντανακλά τον αυξημένο επενδυτικό κίνδυνο για επενδύσεις σε σημερινά, χάλκινα δίκτυα*». Επιπλέον, σχετικά με την τιμολόγηση της πρόσβασης σε τεχνικά έργα υποδομής αναφέρεται ότι «*Κατά τον καθορισμό των τιμών πρόσβασης σε έργα τεχνικής υποδομής, οι ΕΡΑ δεν πρέπει να θεωρήσουν το προφίλ κινδύνου διαφορετικό από εκείνο της υποδομής χαλκού, εκτός εάν ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ ήταν υποχρεωμένος να υποβληθεί σε ειδικό κόστος έργων τεχνικής υποδομής —πέρα από τις συνήθεις δαπάνες συντήρησης— για την εγκατάσταση δικτύου NGA*.». Η παράγραφος 5 του Παραρτήματος Ι της ανωτέρω Σύστασης αναφέρει ότι «*Οι ΕΡΑ οφείλουν να επιβάλουν κοστοστρεφή πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για να καταστεί δυνατή η αποδεσμοποίηση υποβρόχου, συμπεριλαμβανομένων μέτρων οπισθόζευξης και βοηθητικών επανορθωτικών μέτρων, όπως η ισότιμη πρόσβαση σε ευκολίες για συνεγκατάσταση, ή ελλείψει αυτών, ισοδύναμη συνεγκατάσταση. Οι ρυθμιζόμενες τιμές πρόσβασης δεν πρέπει να είναι υψηλότερες από το κόστος ενός αποδοτικού φορέα εκμετάλλευσης. Για το σκοπό αυτό, οι ΕΡΑ μπορούν να εξετάσουν την αξιολόγηση αυτών των δαπανών με μοντελοποίηση από τα κάτω προς τα επάνω ή συγκριτική αξιολόγηση, κατά περίπτωση. Κατά τον καθορισμό των τιμών πρόσβασης στο χάλκινο υποβρόχο, οι ΕΡΑ δεν πρέπει να θεωρήσουν τα χαρακτηριστικά του επενδυτικού κινδύνου διαφορετικά από εκείνα της υπάρχουσας υποδομής χαλκού*.». Τέλος η παράγραφος 6 του Παραρτήματος Ι της ίδιας Σύστασης ορίζει σχετικά με τα κριτήρια καθορισμού του ασφαλίστρου κινδύνου ότι «*Αφετέρου, οι επενδύσεις σε FTTN, που συνιστά μερική αναβάθμιση του υφιστάμενου δικτύου πρόσβασης (όπως για παράδειγμα οι VDSL), παρουσιάζουν κατά κανόνα σημαντικά χαμηλότερο προφίλ κινδύνου σε σχέση με τις επενδύσεις σε FTTH, τουλάχιστον σε πυκνοκατοικημένες περιοχές. Ειδικότερα, υπάρχει μικρότερη αβεβαιότητα σχετικά με τη ζήτηση για εύρος ζώνης που θα παρέχεται μέσω FTTN/VDSL, ενώ οι συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις είναι χαμηλότερες. […] Οι ΕΡΑ πρέπει*

να οργανώνουν δημόσια διαβούλευση ως προς τις μεθόδους τους προκειμένου να καθορίσουν τα ασφάλιστρα κινδύνου.»

Ο ΟΤΕ ΑΕ κατέχει μονοπωλιακή θέση στη χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης οπότε θα μπορούσε να καθορίσει τις τιμές της πρόσβασης στον τοπικό βρόχο, στον τοπικό υπόβροχο και στα εικονικά προϊόντα καθώς επίσης τις τιμές των συναφών ευκολιών χωρίς ανταγωνιστική πίεση προς ζημία των ανταγωνιστών της στις αγορές λιανικής και συνεπώς προς ζημία των καταναλωτών. Επιπλέον, ο ΟΤΕ ως πάροχος με σημαντική ισχύ στην αγορά 3^{α}, θα μπορούσε να καθορίζει τιμές για τα προϊόντα της εν λόγω αγοράς, οι οποίες συγκρινόμενες με τις τιμές που χρεώνει στις λιανικές αγορές επόμενου σταδίου ενδέχεται να μην επέτρεπαν στους ανταγωνιστές να έχουν εμπορικό κέρδος σε αυτές τις λιανικές αγορές (δηλαδή να προκαλεί συμπίεση περιθωρίου κέρδους).

Υποχρέωση κοστοστρέφειας

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η απουσία υποχρέωσης ελέγχου τιμών με την μεθοδολογία της κοστοστρέφειας θα επέτρεπε στην ΟΤΕ ΑΕ να ωφεληθεί από έσοδα που αποκτώνται λόγω της μονοπωλιακής της θέσης στη χονδρική αγορά παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση και κατ'επέκταση στην παροχή υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο, εικονικών προϊόντων και συναφών ευκολιών. Η ως άνω συμπεριφορά θα οδηγούσε σε νόθευση του υφιστάμενου και περιορισμό στην ανάπτυξη ενός δίκαιου ανταγωνισμού στην λιανική αγορά της ευρυζωνικής πρόσβασης, ιδιαίτερα κατά την περίοδο ανάπτυξης δικτύων πρόσβασης Νέας Γενιάς, καθώς και στην λιανική αγορά πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο. Τονίζεται ότι μία τεχνητή διόγκωση του κόστους του τοπικού βρόχου και υποβρόχου, των εικονικών προϊόντων ή του κόστους των συναφών ευκολιών για τους παρόχους θα οδηγούσε σε αύξηση των τιμών στις αγορές λιανικής, και θα επιβράδυνε την ανάπτυξη της αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης και τις επενδύσεις σε δίκτυα νέας γενιάς.

Σύμφωνα με την Σύσταση[68] της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς, στην περίπτωση δικτύου πρόσβασης FTTN «*Κατά την επιβολή αποδεσμοποίησης του χάλκινου υποβρόχου από τους ΕΡΑ, ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ πρέπει να υποχρεούται να συμπληρώνει την υπάρχουσα προσφορά αναφοράς LLU με όλα τα απαραίτητα στοιχεία. Η τιμή της πρόσβασης σε όλα τα αντικείμενα πρέπει να είναι κοστοστρεφής, σύμφωνα με το παράρτημα Ι*». Επίσης στην ίδια Σύσταση αναφέρεται[69] ότι «*Οι ΕΡΑ οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι η πρόσβαση στα υπάρχοντα τεχνικά έργα υποδομής παρέχεται σε κοστοστρεφείς τιμές, σύμφωνα με το παράρτημα Ι*».

---

68 παράγραφο 30
69 παράγραφο 14

Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι οι τιμές των υπηρεσιών του τοπικού βρόχου/ υπο-βρόχου, των εικονικών προϊόντων και των συναφών ευκολιών πρέπει να απεικονίζουν το σχετικό κόστος. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η διατήρηση της υποχρέωσης κοστοστρεφούς τιμολόγησης των υπηρεσιών τοπικού βρόχου και υπο-βρόχου, εικονικών προϊόντων και συναφών ευκολιών στην ΟΤΕ ΑΕ είναι εύλογη ρυθμιστική υποχρέωση Κι επιβάλλεται προκειμένου να προστατευτεί η αγορά από καταστάσεις στρέβλωσης του ανταγωνισμού, υπό το σκεπτικό των αναφερόμενων στο άρθρο 52 παρ. 2 του Ν. 4070/2012 «*η Ε.Ε.Τ.Τ. εξασφαλίζει, ότι κάθε επιβαλλόμενος μηχανισμός ανάκτησης κόστους ή μέθοδος τιμολόγησης προάγει την οικονομική απόδοση, τον βιώσιμο ανταγωνισμό, καθώς και ότι μεγιστοποιεί το όφελος για τους καταναλωτές. Η Ε.Ε.Τ.Τ. μπορεί επίσης να λαμβάνει τις διαθέσιμες τιμές σε συγκρίσιμες ανταγωνιστικές αγορές*». Πιο συγκεκριμένα, λαμβάνοντας υπόψη:

- την ανωτέρω αναφερθείσα Σύσταση και ειδικότερα την ανάγκη για σταθερές και προβλέψιμες τιμές χονδρικής πρόσβασης προκειμένου να παρέχεται ένα σαφές πλαίσιο για επενδύσεις,

-την ανάγκη προσδιορισμού κοστοστρεφών τιμών χονδρικής πρόσβασης για τον χαλκό που λειτουργούν ως αναφορά για τις υπηρεσίες NGA και αντιμετωπίζουν κατάλληλα και συνεκτικά τις επιπτώσεις της μείωσης του όγκου που οφείλονται στη μετάβαση από τα δίκτυα χαλκού σε NGA, καθώς και

-τα σχόλια που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης,

η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι κοστοστρεφείς τιμές των υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο, των εικονικών προϊόντων και των υπηρεσιών που σχετίζονται με αυτές θα πρέπει να προσδιοριστούν βάσει ενός μοντέλου **Bottom Up LRIC+ που βασίζεται στο τρέχον κόστος**. Το εν λόγω μοντέλο θα πρέπει να καταρτιστεί από την ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις της Σύστασης 2013/466/ΕΕ της Επιτροπής. Η διαδικασία κατάρτισης του εν λόγω μοντέλου θα ξεκινήσει αμέσως μετά την έκδοση απόφασης αναφορικά με τον ορισμό, την ανάλυση και την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων στην αγορά 3^{α}. Η ΕΕΤΤ, κατά την διαδικασία κατάρτισης του μοντέλου, θα διενεργήσει όλες τις απαραίτητες δημόσιες διαβουλεύσεις σε εθνικό επίπεδο και θα κοινοποιήσει το αντίστοιχο σχέδιο μέτρων σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 7 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ.

Επιπλέον η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση οιι κοστοστρεφείς τιμές για τις συναφείς ευκολίες (π.χ. συνεγκατάσταση, πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής συμπεριλαμβανομένων και των συνδέσεων οπισθόζευξης να συνεχίσουν να υπολογίζονται από μοντέλα bottom-up ΜΜΕΚ+/ΤΚ που διαθέτει ο ΟΤΕ. Οι υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης εφαρμόζονται σύμφωνα με την ΑΠ ΕΕΤΤ 728/3/24-07-2014 (ΦΕΚ 2201/Β/2014) με θέμα «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της απόφασης ΕΕΤΤ ΑΠ 482/051/2008 «Μεθοδολογίες/ Αρχές Κοστολόγησης και Λογιστικού Διαχωρισμού για την

υλοποίηση των επιβληθέντων στον πάροχο με ΣΙΑ ρυθμιστικών υποχρεώσεων ελέγχου τιμών, κοστολόγησης και λογιστικού διαχωρισμού στις επιμέρους ορισθείσες αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (ΦΕΚ 1151/Β/24.6.2008)», όπως εκάστοτε ισχύει.

Ο ΟΤΕ φέρει το βάρος απόδειξης ότι τα τέλη υπολογίζονται με βάση το κόστος συμπεριλαμβανομένου ενός εύλογου συντελεστή απόδοσης της επένδυσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 52 παρ. 4 του Ν. 4070, η ΕΕΤΤ μπορεί να χρησιμοποιεί διαφορετικά κοστολογικά πρότυπα από εκείνα που χρησιμοποιεί ο φορέας εκμετάλλευσης, να ζητάει από τον ΟΤΕ την προσαρμογή των τιμών με βάση τα ως άνω πρότυπα.

Οι καταστάσεις του λογιστικού διαχωρισμού και το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ ελέγχονται ετησίως από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από την ΕΕΤΤ. Μετά τον έλεγχο δημοσιεύεται Δήλωση Συμμόρφωσης από την ΕΕΤΤ με την επιφύλαξη της Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας περί εμπορικού απορρήτου. Στην περίπτωση που ο ΟΤΕ δεν παρέχει στην ΕΕΤΤ ακριβή στοιχεία για τον έλεγχο των τιμών των συναφών ευκολιών (π.χ. συνεγκατάσταση, πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής) συμπεριλαμβανομένων των συνδέσεων οπισθόζευξης σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του, η ΕΕΤΤ δύναται να εξάγει τιμές σύμφωνα με το άρθρο 52 παρ. 4 του Ν. 4070/2012:

- είτε χρησιμοποιώντας τεχνικοοικονομικά μοντέλα άλλα από αυτά της ΟΤΕ ΑΕ, χρησιμοποιώντας δεδομένα/πληροφορίες που έχει η ίδια συλλέξει, και να απαιτήσει την άμεση εφαρμογή των τιμών αυτών (),

- είτε, όπου αυτό κρίνεται εφικτό, εφαρμόζοντας τη μέθοδο της συγκριτικής τιμολόγησης (benchmarking) (λαμβάνοντας ιδίως υπ' όψιν τις διαθέσιμες τιμές σε συγκρίσιμες ανταγωνιστικές αγορές Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Στην περίπτωση που ο ΟΤΕ θέλει να εκκινήσει την παροχή κάποιου νέου χονδρικού προϊόντος που ανήκει στην αγορά 3$^{\alpha}$ και για το οποίο δεν έχει προσδιοριστεί τιμή από το bottom-up μοντέλο που έχει αναπτύξει η ΕΕΤΤ ή από τα bottom up μοντέλα του ΟΤΕ, ο ΟΤΕ υποβάλει στην ΕΕΤΤ προς έγκριση τιμή και φέρει το βάρος απόδειξης ότι αυτή έχει υπολογιστεί με βάση το κόστος συμπεριλαμβανομένου ενός εύλογου συντελεστή απόδοσης της επένδυσης. Ειδικά για τις συναφείς ευκολίες (π.χ. συνεγκατάσταση, πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής) και τις συνδέσεις οπισθόζευξης, η τιμή που θα υποβάλεται προς έγκριση θα πρέπει να βασίζεται στα εγκεκριμένα στοιχεία του πιο πρόσφατα ολοκληρωμένου κοστολογικού ελέγχου του ΟΤΕ. Η ΕΕΤΤ, κατόπιν ελέγχου, εκδίδει σχετική απόφαση στην οποία θα προσδιορίζεται και ο χρόνος εφαρμογής των τιμών, τηρουμένης της παραγράφου 5 του άρθρου 52 του Ν. 4070/2012.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

Για το διάστημα μέχρι την εφαρμογή του bottom-up LRIC+ μοντέλου το οποίο θα υλοποιήσει η ΕΕΤΤ, προτείνεται οι κοστοστρεφείς τιμές του ΟΤΕ για τις υπηρεσίες πρόσβασης στον τοπικό βρόχο/υπο-βρόχο, τις υπηρεσίες εικονικών προϊόντων και τις υπηρεσίες που σχετίζονται με αυτά να υπολογίζονται από το Top Down LRAIC+/CCA μοντέλο που διαθέτει ο ΟΤΕ. Η προτεινόμενη προσέγγιση καθορισμού των τιμών κρίνεται εύλογη και αναλογική, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 52 παρ. 2 του Ν. 4070/2012 δεδομένου ότι σύμφωνα με την Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή του κοστολογικού συστήματος του ΟΤΕ, το υφιστάμενο κοστολογικό σύστημα Top Down LRAIC+/CCA του ΟΤΕ, με μικρές τροποποιήσεις, πληροί τα τέσσερα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 40 της Σύστασης. Για τις εν λόγω υπηρεσίες, οι υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης θα πρέπει να εφαρμοστούν σύμφωνα με την ΑΠ ΕΕΤΤ 728/3/24-07-2014 (ΦΕΚ 2201/Β/2014) με θέμα «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της απόφασης ΕΕΤΤ ΑΠ 482/051/2008 «Μεθοδολογίες/ Αρχές Κοστολόγησης και Λογιστικού Διαχωρισμού για την υλοποίηση των επιβληθέντων στον πάροχο με ΣΙΑ ρυθμιστικών υποχρεώσεων ελέγχου τιμών, κοστολόγησης και λογιστικού διαχωρισμού στις επιμέρους ορισθείσες αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (ΦΕΚ 1151/Β/24.6.2008)», όπως εκάστοτε ισχύει. Οι καταστάσεις του λογιστικού διαχωρισμού και το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ ελέγχονται από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από την ΕΕΤΤ. Μετά τον έλεγχο ημοσιεύεται Δήλωση Συμμόρφωσης από την ΕΕΤΤ με την επιφύλαξη της Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας περί εμπορικού απορρήτου.

Για τις περιπτώσεις όπου ο ΟΤΕ ΑΕ, κατά το μεταβατικό στάδιο μέχρι την ολοκλήρωση του bottom-up LRIC+ μοντέλου, δεν παρέχει στην ΕΕΤΤ ακριβή στοιχεία για τον έλεγχο τιμών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του, η ΕΕΤΤ δύναται να εξάγει τιμές σύμφωνα με το άρθρο 52 παρ. 4 του Ν. 4070/2012:

- είτε χρησιμοποιώντας τεχνικοοικονομικά μοντέλα άλλα από αυτά της ΟΤΕ ΑΕ, χρησιμοποιώντας δεδομένα/πληροφορίες που έχει η ίδια συλλέξει, και να απαιτήσει την άμεση εφαρμογή των τιμών αυτών,

- είτε, όπου αυτό κρίνεται εφικτό, εφαρμόζοντας τη μέθοδο της συγκριτικής τιμολόγησης (benchmarking) (λαμβάνοντας ιδίως υπ' όψιν τις διαθέσιμες τιμές σε συγκρίσιμες ανταγωνιστικές αγορές Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

Στην περίπτωση που κατά το μεταβατικό στάδιο, ο ΟΤΕ θέλει να εκκινήσει την παροχή κάποιου νέου χονδρικού προϊόντος που ανήκει στην αγορά 3^{α} και για το οποίο δεν έχει προσδιοριστεί τιμή από τον ετήσιο κοστολογικό έλεγχο που διεξάγει η ΕΕΤΤ, ο ΟΤΕ υποβάλει στην ΕΕΤΤ προς έγκριση τιμή και φέρει το βάρος απόδειξης ότι αυτή έχει υπολογιστεί με βάση το κόστος συμπεριλαμβανομένου ενός εύλογου συντελεστή απόδοσης της επένδυσης. Η τιμή που θα υποβάλεται προς έγκριση βασίζεται στα εγκεκριμένα στοιχεία του πιο πρόσφατα ολοκληρωμένου κοστολογικού ελέγχου. Η ΕΕΤΤ,

μετά από εξέταση, εκδίδει σχετική απόφαση στην οποία προσδιορίζεται και ο χρόνος εφαρμογής των τιμών.

ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗ

Επιπροσθέτως, δεδομένου ότι η ανάπτυξη δικτύων NGA συνδέεται με την ανάγκη μακροχρόνιας μίσθωσης συγκεκριμένων στοιχείων του δικτύου (πχ του υποβρόχου, dark fiber), η ΕΕΤΤ προτείνει να υφίσταται η δυνατότητα εφαρμογής ενός μοντέλου μακροχρόνιας μίσθωσης (τύπου IRU). Σε αυτό το πλαίσιο η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να εξετάζει και να διαπραγματεύεται εύλογα αιτήματα που αφορούν μοντέλα μακροχρόνιας μίσθωσης (IRU).

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Αναφορικά με τον καθορισμό του ποσοστού επενδυτικού κινδύνου το οποίο πρέπει να αντανακλά τον επενδυτικό κίνδυνο κατά την χρονική περίοδο της υλοποίησης της επένδυσης στο πλαίσιο της ανάπτυξης δικτύων Νέας Γενιάς, η ΕΕΤΤ εξακολουθεί να θεωρεί ότι για τις υπηρεσίες που είναι υποχρεωμένος ο ΟΤΕ να παρέχει πρόσβαση στο πλαίσιο των δικτύων Νέας Γενιάς (συμπεριλαμβανομένης συνεγκατάστασης, τεχνικών έργων υποδομής και μέτρων οπισθόζευξης) δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη επενδυτικός κίνδυνος διαφορετικός από εκείνον της υπάρχουσας υποδομής χαλκού. Σε περίπτωση που ο ΟΤΕ φέρει στην ΕΕΤΤ στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι υφίσταται υψηλότερος επενδυτικός κίνδυνος για τις υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω του δικτύου FTTN που αναπτύσσεται, η ΕΕΤΤ προτίθεται να εξετάσει την εν λόγω πρόταση και εάν κρίνει σκόπιμο να διενεργήσει δημόσια διαβούλευση για τον καθορισμό του ποσοστού επενδυτικού κινδύνου.

Υποχρεώσεις σχετικά με συμπίεση περιθωρίου

Όπως αναφέρεται αναλυτικά στην υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης που προτείνεται να επιβληθεί στον ΟΤΕ, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ υποχρέωση να μην προβαίνει σε συμπίεση περιθωρίου κατά την παροχή των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά 3^{α}. Σκοπός της επιβολής της εν λόγω υποχρέωσης είναι να αποφευχθεί ο περιορισμός των ανταγωνιστών από τη δυνατότητα να έχουν εμπορικό κέρδος στις λιανικές αγορές που δραστηριοποιούνται χρησιμοποιώντας τις χονδρικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στην αγορά 3^{α}.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η ανάγκη επιβολής της υποχρέωσης στον ΟΤΕ να μην προβαίνει σε συμπίεση περιθωρίου κατά την παροχή των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά 3^{α} εμπίπτει και στο πλαίσιο της υποχρέωσης ελέγχου τιμών που δύναται να επιβάλλει η ΕΕΤΤ σε περίπτωση που από την ανάλυση της αγοράς προκύπτει ότι υπάρχει έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού με συνέπεια ένας φορέας εκμετάλλευσης να μπορεί να παρέχει υπηρεσίες σε ιδιαίτερα υψηλές τιμές ή να συμπιέζει τις τιμές, σε βάρος των τελικών χρηστών.

Η ΕΕΤΤ συνεπώς θεωρεί ότι πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ υποχρέωση να μην προβαίνει σε συμπίεση περιθωρίου κατά την παροχή των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά 3$^{\alpha}$, σύμφωνα με τα αναλυτικά αναφερόμενα στην υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης. Σημειώνεται ότι ο έλεγχος συμπίεσης περιθωρίου δεν αφορά λιανικές υπηρεσίες ISDN PRA, για τις οποίες η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι μια τέτοια ρύθμιση θα ήταν μη αναλογική.

2.3.1.7.7. Παράρτημα 1 – Προσφορά Αναφοράς για την χονδρική τοπική πρόσβαση

Τα κάτωθι στοιχεία συνιστούν τον κατάλογο με τα ελάχιστα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στην Προσφορά Αναφοράς για την χονδρική τοπική πρόσβαση, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ του Ν.4070/2012. Η επικαιροποιημένη προσφορά αναφοράς θα πρέπει να περιέχει και αντίστοιχες παραγράφους για τα εικονικά χονδρικά προϊόντα VPU και VPU light (συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά των τεχνικών χαρακτηριστικών ποιότητας υπηρεσίας, βλαβοδιαχείρισης, δυνατότητας παροχής υπηρεσίας multicasting), καθώς και όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα ώστε να καταστεί βάση για τη συγγραφή της βασικής Συμφωνίας Επιπέδου Υπηρεσιών.

Α. Προϋποθέσεις αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο

1. Στοιχεία δικτύου στα οποία παρέχεται πρόσβαση που αφορά ειδικότερα τα εξής στοιχεία μαζί με τις αντίστοιχες σχετικές εγκαταστάσεις:

α) αδεσμοποίητη πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους και υποβρόχους (ολική)

β) αδεσμοποίητη πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους και υποβρόχους (ολική) περιλαμβανομένης, ενδεχομένως, της πρόσβασης σε στοιχεία δικτύου που δεν είναι ενεργά με σκοπό την ανάπτυξη δικτύων οπισθόζευξης.

γ) όπου απαιτείται, πρόσβαση σε αγωγούς που επιτρέπουν την ανάπτυξη δικτύων πρόσβασης

2. Πληροφορίες θέσης που αφορούν τα σημεία φυσικής πρόσβασης συμπεριλαμβανομένων κυτίων πρόσβασης και πλαισίων διανομής, και την ύπαρξη τοπικών βρόχων και υποβρόχων, αγωγών και ευκολιών οπισθόζευξης σε συγκεκριμένα σημεία του δικτύου πρόσβασης και, κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία αγωγών και τη διαθεσιμότητα στους αγωγούς.

3. Τεχνικές προϋποθέσεις που αφορούν την πρόσβαση και τη χρήση των τοπικών βρόχων, υποβρόχων και αγωγών, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών χαρακτηριστικών του στρεπτού ζεύγους μεταλλικών αγωγών και ή οπτικών ινών, διανεμητών καλωδίων, αγωγών και συναφών ευκολιών και, κατά περίπτωση, τεχνικούς όρους σχετικά με την πρόσβαση σε αγωγούς.

4. Διαδικασίες παραγγελιών και εφοδιασμού, περιορισμοί χρήσης.

Β. Υπηρεσίες συνεγκατάστασης

1. Πληροφορίες σχετικά με τα υπάρχοντα σημεία πρόσβασης ή τα σημεία εξοπλισμού του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ και την προγραμματισμένη αναβάθμισή τους. Η διάθεση των πληροφοριών αυτών μπορεί να περιορίζεται μόνο στα ενδιαφερόμενα μέρη, προκειμένου να αποφεύγονται προβλήματα δημόσιας ασφάλειας

2. Δυνατότητες συνεγκατάστασης στα σημεία που αναφέρονται στο σημείο 1 (συμπεριλαμβανομένης της φυσικής συνεγκατάστασης και, ενδεχομένως, της εξ αποστάσεως και της εικονικής συνεγκατάστασης).

3. Χαρακτηριστικά εξοπλισμού: περιορισμοί, εφόσον υπάρχουν, στον εξοπλισμό που μπορεί να συνεγκατασταθεί.

4. Θέματα ασφάλειας: μέτρα που λαμβάνονται από τους κοινοποιημένους φορείς εκμετάλλευσης για την ασφάλεια των χώρων τους.

5. Προϋποθέσεις πρόσβασης για το προσωπικό ανταγωνιστικών φορέων εκμετάλλευσης.

6. Προδιαγραφές ασφάλειας.

7. Κανόνες για τη διάθεση χώρου στις περιπτώσεις που ο χώρος συνεγκατάστασης είναι περιορισμένος.

8. Προϋποθέσεις για την επιθεώρηση, από τους δικαιούχους, των χώρων στους οποίους διατίθεται φυσική συνεγκατάσταση ή των σημείων όπου η συνεγκατάσταση δεν έχει γίνει δεκτή λόγω έλλειψης χωρητικότητας.

Γ. Συστήματα πληροφοριών

Προϋποθέσεις πρόσβασης στα συστήματα λειτουργικής υποστήριξης, στα συστήματα πληροφοριών ή στις βάσεις δεδομένων του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης για προπαραγγελία, εφοδιασμό, παραγγελία, αιτήσεις συντήρησης και επισκευής και τιμολόγηση.

Δ. Προϋποθέσεις παροχής

1. Προθεσμία ανταπόκρισης στις αιτήσεις παροχής υπηρεσιών και ευκολιών· συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών, επιδιόρθωση σφαλμάτων, διαδικασίες αποκατάστασης του κανονικού επιπέδου υπηρεσιών και παράμετροι ποιότητας υπηρεσιών.

2. Τυποποιημένοι όροι συμβάσεως, συμπεριλαμβανομένης, ανάλογα με την περίπτωση, αποζημίωσης, σε περίπτωση μη τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών.

3. Τιμές ή τρόποι τιμολόγησης για κάθε προαναφερόμενο χαρακτηριστικό, λειτουργία και ευκολία.

2.3.1.7.8. Παράρτημα 2: Υποβαλόμενα στοιχεία δικτύου πρόσβασης.

Α. Στοιχεία που οφείλει να υποβάλλει ο ΟΤΕ

Ο ΟΤΕ οφείλει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ με κοινοποίηση στους άλλους παρόχους, εκτός αν ορίζεται άλλως, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών μετά το πέρας κάθε ημερολογιακού εξαμήνου του έτους[70], τις παρακάτω πληροφορίες για το δίκτυο πρόσβασης που αφορούν α) την υφιστάμενη κατάσταση και β) τις προβλέψεις για το επόμενο έτος. Οι πληροφορίες αυτές ζητούνται από την ΕΕΤΤ δυνάμει των άρθρων 12 περίπτωση α και ιστ και 38 παρ. 1 περιπτώσεις στ και η του Ν. 4070/2012 στο πλαίσιο της ανάλυσης από την ΕΕΤΤ της αγοράς 3α της Νέας Σύστασης της Επιτροπής προκειμένου να εκτιμηθούν και να αξιολογηθούν οι ενδεχόμενες επιπτώσεις των σχεδιαζόμενων ενεργειών του ΟΤΕ στον ανταγωνισμό στις σχετικές αγορές. Παράλληλα, οι κάτωθι πληροφορίες είναι απαραίτητες στους παρόχους ώστε να είναι σε θέση να ετοιμάσουν τα επιχειρηματικά τους πλάνα, με βάση τα οποία η ΕΕΤΤ θα αποφασίσει την κατανομή περιοχών για την ανάπτυξη της τεχνολογίας VDSL vectoring.

Συγκεκριμένα **για κάθε υπαίθρια καμπίνα ενεργού εξοπλισμού** (ΥΚΕΕ) και για **κάθε υπαίθριο κατανεμητή καλωδίων** (ΥΚΚ) ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποβάλει τα ακόλουθα στοιχεία σε ηλεκτρονικά επεξεργάσιμη μορφή:

1. Γεωγραφικές συντεταγμένες.
2. Κωδικός υπαίθριας καμπίνας ενεργού εξοπλισμού/ υπαίθριου κατανεμητή καλωδίων.
3. Υπερκείμενο Αστικό Κέντρο (ΑΚ) (ονομασία και μοναδικός κωδικός).
4. Εντός ή εκτός της περιοχής των 550 μέτρων γύρω από το ΑΚ
5. Απόσταση από το υπερκείμενο ΑΚ. Η απόσταση θα δίνεται με πραγματικά στοιχεία, όπου αυτά υπάρχουν ή εκτίμηση της οδικής απόστασης, όπου δεν υπάρχουν πραγματικά στοιχεία.
6. Δυνατότητα παροχής υπηρεσιών απομακρυσμένης συνεγκατάστασης και υπηρεσιών ΤοΥΒ σε ΥΚΚ. Σε περίπτωση που η συγκεκριμένη πληροφορία δεν είναι διαθέσιμη από πραγματικά στοιχεία, θα δίνεται εκτίμηση.
7. Γεωγραφική κάλυψη (αναλυτικά οι οδοί/διευθύνσεις που καλύπτει) και πληροφορία αναφορικά με την ΥΚΕΕ ή ΥΚΚ στην οποία ανήκει κάθε ΤοΥΒ.
8. Υλοποίηση VDSL vectoring σε υπαίθρια καμπίνα από τον ΟΤΕ ή από άλλο πάροχο (τιμή 0 στην πρώτη υποβολή)
9. Παρεχόμενες υπηρεσίες από την υπαίθρια καμπίνα ενεργού εξοπλισμού (πχ PSTN, ISDN, ADSL, VDSL, VDSL vectoring, …).
10. Μήνας ενεργοποίησης υπηρεσιών VDSL και VDSL vectoring.
11. Συνολικό Πλήθος Ζευγών χαλκού που είναι σε χρήση σε κάθε ΥΚΚ ή ΥΚΕΕ
12. Χαρακτηρισμός ΑΚ ανάλογα με την πυκνότητα του δικτύου (πυκνά αστικά, αστικά, ημιαστικά και αγροτικά) και μέσο μήκος ακραίων καλωδίων ανά κατηγορία ΑΚ.

---

70 Α' Εξάμηνο: 30/06, Β' Εξάμηνο 31/12

13. Συνολικό πλήθος ΤοΥΒ VDSL στην υπαίθρια καμπίνα ενεργού εξοπλισμού (εφόσον δεν έχει υλοποιηθεί vectoring). Αποκλειστικά στην ΕΕΤΤ ο ΟΤΕ θα δίνει επίσης και το πλήθος ΤοΥΒ ανά πάροχο σε κάθε ΥΚΕΕ.
14. Συνολικό πλήθος VPU/VPU light προϊόντων στην υπαίθρια καμπίνα ενεργού εξοπλισμού. Αποκλειστικά στην ΕΕΤΤ ο ΟΤΕ θα δίνει επίσης και το πλήθος VPU/VPU light προϊόντων ανά πάροχο σε κάθε ΥΚΕΕ.
15. Πλήθος ζευγών οπτικών ινών στην υπαίθρια καμπίνα ενεργού εξοπλισμού (στο κύριο δίκτυο, από την καμπίνα μέχρι το ΑΚ).
16. Διαθεσιμότητα αγωγών/σωληνώσεων/σκοτεινής ίνας προς την υπαίθρια καμπίνα.

Β. Στοιχεία που οφείλουν να υποβάλλουν οι πάροχοι

Κάθε πάροχος ο οποίος έχει αναλάβει την υλοποίηση τεχνολογίας VDSL vectoring σε μία ή περισσότερες περιοχές, οφείλει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών μετά το πέρας κάθε ημερολογιακού εξαμήνου του έτους[71] τις παρακάτω πληροφορίες για τις καμπίνες στις οποίες υλοποιούν ή προτίθενται να υλοποιήσουν τεχνολογία vectoring που αφορούν α) την υφιστάμενη κατάσταση και β) τις προβλέψεις για το επόμενο έτος. Οι πληροφορίες αυτές ζητούνται από την ΕΕΤΤ δυνάμει των άρθρων 12 περίπτωση α και ιστ και 38 παρ. 1 περιπτώσεις στ και η του Ν. 4070/2012 στο πλαίσιο της ανάλυσης από την ΕΕΤΤ της αγοράς 3α της Νέας Σύστασης της Επιτροπής. Παράλληλα, οι κάτωθι πληροφορίες είναι απαραίτητες στους παρόχους ώστε να είναι σε θέση να ετοιμάσουν τα επιχειρηματικά τους πλάνα, με βάση τα οποία η ΕΕΤΤ θα αποφασίσει την ανάθεση περιοχών για την ανάπτυξη της τεχνολογίας VDSL vectoring.

1. Γεωγραφικές συντεταγμένες.
2. Κωδικός υπαίθριας καμπίνας ενεργού εξοπλισμού.
3. Υπερκείμενο Σημείο Παρουσίας (ονομασία και μοναδικός κωδικός) (μπορεί να ταυτίζεται με Α/Κ ΟΤΕ).
4. Απόσταση από το υπερκείμενο Σημείο Παρουσίας.
5. Αντιστοίχιση με υπαίθρια καμπίνα/ΥΚΚ ΟΤΕ (αναφέρεται ο κωδικός καμπίνας/ΥΚΚ ΟΤΕ)
6. Μήνας ενεργοποίησης υπηρεσιών VDSL vectoring και εικονικού προϊόντος.
7. Συνολικό πλήθος VULA προϊόντων στην υπαίθρια καμπίνα ενεργού εξοπλισμού. Αποκλειστικά στην ΕΕΤΤ ο πάροχος θα δίνει επίσης και το πλήθος VULA προϊόντων ανά πάροχο σε κάθε καμπίνα
8. Πλήθος ζευγών οπτικών ινών στην υπαίθρια καμπίνα ενεργού εξοπλισμού (στο κύριο δίκτυο, από την καμπίνα μέχρι το Σημείο Παρουσίας).
9. Διαθεσιμότητα αγωγών/σωληνώσεων/σκοτεινής ίνας προς την υπαίθρια καμπίνα.

---

71 Α' Εξάμηνο: 30/06, Β' Εξάμηνο 31/12

2.3.1.7.9. Παράρτημα 3 – Διαδικασία εισαγωγής τεχνολογίας vectoring

Όροι παροχής της τεχνολογίας VDSL vectoring:

Η εισαγωγή της τεχνολογίας VDSL vectoring στην Ελληνική επικράτεια δυνάμει του παρόντος, υπόκειται στους κάτωθι όρους/προϋποθέσεις:

- Διάθεση από τον ΟΤΕ της απαραίτητης πληροφορίας αναφορικά με το δίκτυο πρόσβασής του, όπως αυτή προδιαγράφεται ανωτέρω (Παράρτημα 2, Σημείο Α). Σε περίπτωση που κάποιες από τις πληροφορίες δεν είναι διαθέσιμες, ο ΟΤΕ τεκμηριώνει το λόγο μη διάθεσης, ο οποίος πρέπει να είναι αντικειμενικός και να αφορά το τεχνικά μη εφικτό, προτείνει χρονοδιάγραμμα διάθεσής τους ή παρέχει εναλλακτική ισοδύναμη πληροφόρηση. Με βάση τα ανωτέρω η ΕΕΤΤ κρίνει εάν οι διαθέσιμες πληροφορίες είναι επαρκείς για να προχωρήσει η διαδικασία που περιγράφεται στην παρούσα. Στην περίπτωση όπου η έλλειψη της πληροφορίας δεν επιτρέπει την συνέχιση της διαδικασίας, η ΕΕΤΤ θα προβεί στα εκ του νόμου προβλεπόμενα μέτρα για να εξασφαλίσει την άρση του εμποδίου, αλλά και την προστασία του ανταγωνισμού από ενδεχόμενη κατάχρηση της καθυστέρησης από την πλευρά του ΟΤΕ.

- Η υλοποίηση της τεχνολογίας VDSL vectoring επιτρέπει τη διάθεση υπηρεσιών ADSL καθώς –στο βαθμό που κάτι τέτοιο είναι τεχνικά εφικτό- και άλλων τεχνολογιών που χρησιμοποιούν χαλκό από το κέντρο ή την υπαίθρια καμπίνα ή μέσα στο σπίτι από τους παρόχους (λ.χ. G.Fast, VDSL2 35b- AnnexQ), σύμφωνα με τον κανονισμό Διαχείρισης Φάσματος και Έγχυσης Ισχύος στο Δίκτυο Πρόσβασης, (ΑΠ ΕΕΤΤ 636/37/2012, ΦΕΚ 729/Β/13-3-2012), ως εκάστοτε ισχύει.

- Η τεχνολογία VDSL vectoring αφορά στο σύνολο του δικτύου πρόσβασης του ΟΤΕ εκτός από τις καμπίνες που βρίσκονται σε μία περιοχή με ακτίνα 550 μέτρα γύρω από κάθε Αστικό Κέντρο ΟΤΕ, στην οποία παρέχονται από τον ΟΤΕ και τους υπόλοιπους παρόχους υπηρεσίες VDSL από το κέντρο καθώς και υπηρεσίες οποιασδήποτε άλλης τεχνολογίας η οποία είναι συμβατή με VDSL.

- Διαθεσιμότητα από τον ΟΤΕ και τους παρόχους εικονικού χονδρικού προϊόντος (τύπου VULA), σύμφωνα με κοινές τεχνικές προδιαγραφές εγκεκριμένες από την ΕΕΤΤ στις περιοχές οι οποίες τους ανατίθενται σύμφωνα με την παρούσα διαδικασία. Η διάθεση του χονδρικού προϊόντος θα γίνεται με όρους διαφάνειας και μη διακριτικής μεταχείρισης. Οι προδιαγραφές και το σύνολο των ελάχιστων χαρακτηριστικών του εικονικού προϊόντος θα καθοριστούν από την ΕΕΤΤ άμεσα μετά τη λήψη της Απόφασης για την εν λόγω Ανάλυση αγορών, κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης.

- Τροποποίηση της Προσφοράς Αναφοράς ΑΠΤΒ ώστε να προβλεφθεί, μεταξύ άλλων, η διαδικασία αντικατάστασης και επέκτασης των ΚV στην περίπτωση της Απομακρυσμένης Συνεγκατάστασης στον Τοπικό Υποβρόχο και ο προσδιορισμός του σχετικού κόστους. Η συγκεκριμένη υπηρεσία υπόκειται σε υποχρέωση κοστοστρέφειας. Για το λόγο αυτό ο ΟΤΕ υποχρεούται να υποβάλει κοστοστρεφή τιμή για το συγκεκριμένο προϊόν μέσω bottom-up μοντέλου, η οποία υπόκειται σε έγκριση από την ΕΕΤΤ, σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΘΕΣΗ

Η πρώτη ανάθεση περιλαμβάνει τρεις φάσεις.

Κατά την πρώτη ανάθεση, η ανάθεση γίνεται ανά πάροχο (ή κοινοπραξία παρόχων) και ανά Αστικό Κέντρο. Συνεπώς, μέχρι τη δεύτερη ανάθεση (διαδικασία σε ετήσια βάση), σε κάθε ΑΚ του ΟΤΕ θα δραστηριοποιείται ένας μόνο πάροχος στη διάθεση χονδρικών υπηρεσιών VDSL vectoring.

Η τυχόν κοινοπραξία παρόχων που θα αναλάβει την κοινή υλοποίηση αναλαμβάνει και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις που απορρέουν από την ανάπτυξη τεχνολογίας VDSL Vectoring σύμφωνα με το δεσμευτικό πλάνο υλοποίησης και την παροχή των σχετικών προϊόντων χονδρικής και υπόκειται στις διατάξεις του άρθρου 293 του Κεφαλαίου Δ' του ν. 4072/2012 ως ισχύει.

Οι πάροχοι θα πρέπει να καταθέσουν:

i. Αίτημα ανάθεσης περιοχών για ανάπτυξη δικτύου VDSL vectoring

ii. Απόσπασμα εγκεκριμένου από το Διοικητικό Συμβούλιο επιχειρηματικού πλάνου αναφορικά με την ανάπτυξη δικτύου VDSL vectoring

iii. Ανάλυση πηγών χρηματοδότησης που θα χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη του δικτύου (ίδια κεφάλαια, δανεισμός από τράπεζα, κλπ.). Σε περίπτωση δανεισμού από τράπεζα, τραπεζική επιστολή πιστοληπτικής ικανότητας.

iv. Επιστολή νόμιμου εκπροσώπου με δεσμευτική δήλωση για την πρόθεση υλοποίησης του υποβληθέντος επιχειρηματικού πλάνου.

Τα ανωτέρω υποβάλονται σε κάθε αίτημα ανάθεσης.

Αναλυτικά τα βήματα της διαδικασίας είναι τα ακόλουθα:

ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΘΕΣΗ – Α' ΦΑΣΗ

1. Εντός δέκα εργασίμων ημερών από τη δημοσίευση της τελικής Απόφασης της ΕΕΤΤ για την ρύθμιση της αγοράς 3$^{\alpha}$, ο ΟΤΕ υποβάλει στην ΕΕΤΤ και στους παρόχους επικαιροποιημένη πληροφορία σχετικά με το δίκτυο πρόσβασης, σύμφωνα με την λίστα του Παραρτήματος 2 σημείο Α, καθώς και πρόβλεψη για τις υπαίθριες καμπίνες ενεργού εξοπλισμού ανά ΑΚ, για την ανάπτυξη VDSL των οποίων η ενεργοποίηση είναι προγραμματισμένη εντός του επόμενου οκταμήνου. Επιπλέον δηλώνει σε ποια από τα ανωτέρω ΑΚ επιθυμεί να αναπτύξει τεχνολογία VDSL vectoring εντός των επόμενων 31 μηνών[72], αναφέροντας αναλυτικά τους υπαίθριους κατανεμητές καλωδίων και τις υπαίθριες καμπίνες ενεργού εξοπλισμού καθώς και το τρίμηνο ενεργοποίησής τους.

2. Η ΕΕΤΤ με απόφασή της (α' απόφαση ανάθεσης) εντός τριών (3) εβδομάδων από το αίτημα του ΟΤΕ, αναθέτει στον ΟΤΕ τα ΑΚ, για τα οποία έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για εισαγωγή της τεχνολογίας vectoring και στα οποία, σύμφωνα με το πλάνο του, το ποσοστό των καμπινών αναβαθμισμένων σε αρχιτεκτονική FTTC στην περιοχή του ΑΚ εκτός της ακτίνας των 550 μέτρων θα είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 80 % εντός του επόμενου οκταμήνου από την υποβολή του αιτήματός του. Η ΕΕΤΤ ενημερώνει τους παρόχους για τα ΑΚ που ανατέθηκαν στον ΟΤΕ στην α' φάση ανάθεσης, τα οποία εξαιρούνται από την β' φάση ανάθεσης.

ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΘΕΣΗ – Β' ΦΑΣΗ

3. Όλοι οι πάροχοι εκτός από τον ΟΤΕ εντός διμήνου από τη κοινοποίηση της ανωτέρω α' απόφασης ανάθεσης της ΕΕΤΤ υποβάλουν ανά Αστικό Κέντρο, τα επιχειρηματικά τους σχέδια (business plans) αναφορικά με τις υπαίθριες καμπίνες ενεργού εξοπλισμού ή υπαίθριους κατανεμητές καλωδίων στις οποίες προτίθενται να υλοποιήσουν δίκτυο πρόσβασης VDSL vectoring. Η ανάπτυξη δικτύου σύμφωνα με τα επιχειρηματικά σχέδια των παρόχων πρέπει να καλύπτει ποσοστό τουλάχιστον 50% των καμπινών εκτός της ακτίνας των 550 μέτρων του κάθε ΑΚ για το οποίο έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον. Όλοι οι πάροχοι, συμπεριλαμβανομένου του ΟΤΕ, στις περιοχές που αιτούνται ανάπτυξη τεχνολογίας VDSL vectoring δύνανται να αναπτύξουν δίκτυο πρόσβασης οποιασδήποτε αρχιτεκτονικής ή τεχνολογίας, υπό τον όρο ότι η συγκεκριμένη αρχιτεκτονική/τεχνολογία προσφέρει ταχύτητα πρόσβασης 100 Mbps ή μεγαλύτερη σε όλους τους τελικούς χρήστες[73], οι οποίοι εμπίπτουν στα όρια μίας υπαίθριας καμπίνας ενεργού εξοπλισμού ή υπαίθριου κατανεμητή καλωδίων. Όταν

---

72 Το διάστημα των 31 μηνών εξασφαλίζει ότι ο χρόνος ανάπτυξης της τεχνολογίας vectoring από την πλευρά του ΟΤΕ κατά την πρώτη φάση συμπίπτει με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα ανάπτυξης από τους παρόχους

73 Στο πλαίσιο του παρόντος, «κάλυψη» όλων των συνδρομητών μιας ΥΚΕΕ ή ΥΚΚ σημαίνει τη δυνατότητα παροχής της υπηρεσίας, στο σύνολο των συνδρομητών της ΥΚΕΕ ή του ΥΚΚ εφόσον υπάρχουν αιτήματα σε επίπεδο λιανικής ή χονδρικής, εντός των χρονικών ορίων που θα προσδιοριστούν κατά την έγκριση των σχετικών εικονικών προϊόντων.

ολοκληρωθεί η συγκεκριμένη ανάπτυξη του δικτύου NGA, οι καμπίνες που δεν χρησιμοποιήθηκαν για την ενεργοποίηση τεχνολογίας VDSL vectoring ελευθερώνονται και οι πάροχοι, συμπεριλαμβανομένου του ΟΤΕ, μπορούν να τις αιτηθούν στο πλαίσιο των ετήσιων αναθέσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις του Κανονισμού Διαχείρισης Φάσματος και Έγχυσης Ισχύος όπως εκάστοτε ισχύει.

Τα επιχειρηματικά πλάνα των παρόχων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον περιορισμό ότι στις υπαίθριες καμπίνες ενεργού εξοπλισμού που θα τους ανατεθούν και στις οποίες ο ΟΤΕ έχει υλοποιήσει δίκτυο πρόσβασης VDSL, ή κάποιος άλλος πάροχος έχει αποκτήσει υπηρεσίες ΤοΥΒ, πρέπει να υλοποιήσουν τεχνολογία/αρχιτεκτονική η οποία να είναι συμβατή με την τεχνολογία VDSL σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού Διαχείρισης Φάσματος και Έγχυσης Ισχύος, όπως εκάστοτε ισχύει, ώστε ο πάροχος υπηρεσιών VDSL να μπορεί να συνεχίσει να παρέχει σχετικές υπηρεσίες VDSL, χωρίς ωστόσο να μπορεί να αναβαθμίσει τις συγκεκριμένες καμπίνες ώστε να παρέχουν υπηρεσίες VDSL Vectoring.

Σε κάθε περίπτωση, ο μοναδικός πάροχος που μπορεί να αναπτύξει τεχνολογία VDSL vectoring είναι αυτός στον οποίο έχουν ανατεθεί περιοχές με βάση την παρούσα διαδικασία και μόνο για τις περιοχές που του έχουν ανατεθεί.

Στο αίτημα κάθε παρόχου, το οποίο γίνεται ανά Αστικό Κέντρο (ΑΚ), θα αναφέρονται αναλυτικά οι υπαίθριες καμπίνες ενεργού εξοπλισμού ή οι υπαίθριοι κατανεμητές καλωδίων στους οποίους προτίθεται να υλοποιήσει δίκτυο VDSL vectoring ή άλλης NGA τεχνολογίας/αρχιτεκτονικής ανά περιοχή καμπίνας/κατανεμητή, καθώς και το τρίμηνο ενεργοποίησης της συγκεκριμένης NGA αρχιτεκτονικής στην περιοχή κάθε υπαίθριας καμπίνας/υπαίθριου κατανεμητή, δηλαδή το τρίμηνο κατά το οποίο ο πάροχος θα μπορεί να δώσει στους τελικούς χρήστες οι οποίοι εμπίπτουν στα όρια της/του καμπίνας/κατανεμητή αυτής/ού λιανικά προϊόντα. Το πλάνο θα καλύπτει χρονικό ορίζοντα εικοσιοκτώ (28) μηνών.

4. Η ΕΕΤΤ εντός διαστήματος ενός (1) μήνα από την ως άνω υποβολή αποφασίζει για την κατανομή των υπαίθριων καμπινών στους παρόχους ώστε να ξεκινήσουν την υλοποίηση των επιχειρηματικών τους σχεδίων (β' απόφαση ανάθεσης). Η Απόφαση κοινοποιείται στον ΟΤΕ και στους εναλλακτικούς παρόχους. Η κατανομή των υπαίθριων καμπινών στους παρόχους γίνεται, ανά ΑΚ, με βάση το μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης του ΑΚ βάσει του αριθμού υπαίθριων καμπινών. Σε περίπτωση ίσου προτεινόμενου ποσοστού κάλυψης σε ένα ΑΚ, η ανάθεση θα γίνεται με βάση το χρόνο ενεργοποίησης του δικτύου που καλύπτει τους τελικούς χρήστες του 50% των υπαίθριων καμπινών/κατανεμητών του ΑΚ.

ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΘΕΣΗ – Γ' ΦΑΣΗ

5. Ο ΟΤΕ και οι υπόλοιποι πάροχοι, εντός μηνός από την β' απόφαση ανάθεσης της ΕΕΤΤ, υποβάλουν νέο αίτημα ανάθεσης για ΑΚ τα οποία δεν έχουν ανατεθεί σε κάποιον πάροχο κατά τις δύο πρώτες φάσεις, αναφέροντας αναλυτικά στα αιτήματά τους τις υπαίθριες καμπίνες ενεργού εξοπλισμού ή υπαίθριους κατανεμητές καλωδίων στις οποίες προτίθενται να υλοποιήσουν δίκτυο VDSL vectoring ή δίκτυο πρόσβασης οποιασδήποτε αρχιτεκτονικής ή τεχνολογίας, υπό τον όρο ότι η συγκεκριμένη αρχιτεκτονική/τεχνολογία προσφέρει ταχύτητα πρόσβασης 100 Mbps ή μεγαλύτερη σε όλους τους τελικούς χρήστες, την τεχνολογία ανά περιοχή καμπίνας/ κατανεμητή (π.χ. VDSL vectoring, FFTB, κλπ.), καθώς και το τρίμηνο ενεργοποίησης της συγκεκριμένης NGA αρχιτεκτονικής στην περιοχή κάθε υπαίθριας καμπίνας/υπαίθριου κατανεμητή, δηλαδή το τρίμηνο κατά το οποίο ο ΟΤΕ ή ο πάροχος θα μπορεί να δώσει στους τελικούς χρήστες οι οποίοι εμπίπτουν στα όρια της/του καμπίνας/κατανεμητή αυτής/ού λιανικά προϊόντα. Το ελάχιστο ποσοστό κάλυψης για τον ΟΤΕ και τους παρόχους κατά την Γ' φάση ανάθεσης καθορίζεται σε τουλάχιστον 30%, ενώ το διάστημα ανάπτυξης δικτύου NGA κατά την παρούσα φάση εκκινεί με την έκδοση της σχετικής απόφασης της ΕΕΤΤ (γ' απόφαση ανάθεσης) και είναι 26 μήνες ώστε να καλύπτει το διάστημα υλοποίησης του δικτύου NGA των παρόχων στη Β' φάση. Τα επιχειρηματικά πλάνα των παρόχων και του ΟΤΕ θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον περιορισμό ότι στις υπαίθριες καμπίνες ενεργού εξοπλισμού που θα τους ανατεθούν και στις οποίες ο ΟΤΕ έχει υλοποιήσει δίκτυο πρόσβασης VDSL, ή κάποιος άλλος πάροχος έχει αποκτήσει υπηρεσίες ToYB, πρέπει να υλοποιήσουν τεχνολογία/αρχιτεκτονική η οποία να είναι συμβατή με την τεχνολογία VDSL σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού Διαχείρισης Φάσματος και Έγχυσης Ισχύος, ώστε ο πάροχος υπηρεσιών VDSL να μπορεί να συνεχίσει να παρέχει σχετικές υπηρεσίες VDSL, χωρίς ωστόσο να μπορεί να αναβαθμίσει τις συγκεκριμένες καμπίνες ώστε να παρέχουν υπηρεσίες VDSL Vectoring. Σε κάθε περίπτωση, ο μοναδικός πάροχος που μπορεί να αναπτύξει τεχνολογία VDSL vectoring είναι αυτός στον οποίο έχουν ανατεθεί περιοχές με βάση την παρούσα διαδικασία και μόνο για τις περιοχές που του έχουν ανατεθεί. Η κατανομή των υπαίθριων καμπινών στους παρόχους γίνεται, ανά ΑΚ, με βάση το μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης του ΑΚ βάσει του αριθμού υπαίθριων καμπινών. Σε περίπτωση ίσου προτεινόμενου ποσοστού κάλυψης σε ένα ΑΚ, η ανάθεση θα γίνεται με βάση το χρόνο ενεργοποίησης του δικτύου που καλύπτει τους τελικούς χρήστες του 50% των υπαίθριων καμπινών/κατανεμητών του ΑΚ. Η ΕΕΤΤ με απόφασή της εντός μηνός από την υποβολή των σχετικών αιτημάτων (γ' απόφαση ανάθεσης) αναθέτει στον ΟΤΕ ή στους παρόχους την υλοποίηση της προτεινόμενης τεχνολογίας/αρχιτεκτονικής στα ΑΚ που αιτούνται. Η συγκεκριμένη απόφαση κοινοποιείται στον ΟΤΕ και τους παρόχους.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΕ ΕΤΗΣΙΑ ΒΑΣΗ

6. Ο ΟΤΕ και οι πάροχοι, εντός των πρώτων δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών του Μαΐου κάθε έτους, υποβάλουν στην ΕΕΤΤ τα επιχειρηματικά τους σχέδια αναφορικά με την ανάπτυξη δικτύου VDSL vectoring ή άλλης NGA τεχνολογίας/αρχιτεκτονικής σε υπαίθριες καμπίνες/κατανεμητές, στις οποίες δεν έχει αναπτυχθεί δίκτυο NGA σύμφωνα με τις Αποφάσεις Ανάθεσης της ΕΕΤΤ, για το έτος που εκκινεί από τον Απρίλιο του επομένου ημερολογιακού έτους. Η πρόταση κάθε παρόχου γίνεται ανά Αστικό Κέντρο (ΑΚ), αναφέροντας αναλυτικά τις υπαίθριες καμπίνες/κατανεμητές εκτός της ακτίνας των 550 μέτρων στις οποίες προτίθεται να υλοποιήσει δίκτυο NGA, την αρχιτεκτονική/τεχνολογία του δικτύου (λ.χ. FTTC/VDSL Vectoring, FTTB, κλπ) καθώς και το τρίμηνο ενεργοποίησης της συγκεκριμένης NGA αρχιτεκτονικής στην περιοχή κάλυψης κάθε υπαίθριας καμπίνας/υπαίθριου κατανεμητή, δηλαδή το τρίμηνο κατά το οποίο ο πάροχος ή ο ΟΤΕ θα μπορεί να δώσει στους τελικούς χρήστες οι οποίοι εμπίπτουν στα όρια της/του καμπίνας/κατανεμητή αυτής/ού λιανικά προϊόντα. Οι πάροχοι και ο ΟΤΕ μπορούν να υποβάλλουν αίτημα για περιοχές οι οποίες ανήκουν σε ΑΚ που μέρος τους έχει ήδη ανατεθεί σε άλλον πάροχο/ΟΤΕ σε προηγούμενη φάση ανάθεσης. Τα σχέδια που υποβάλουν ο ΟΤΕ και οι πάροχοι κατά την πρώτη ετήσια ανάθεση περιοχών, και τα οποία αφορούν το χρονικό διάστημα για το οποίο υπάρχει χρονική επικάλυψη με την διαδικασία πρώτης ανάθεσης, είναι συμπληρωματικά των πλάνων που έχουν ήδη εγκριθεί με τις προγενέστερες Αποφάσεις Ανάθεσης της ΕΕΤΤ.

7. Η ΕΕΤΤ, λαμβάνοντας υπόψη τα αιτήματα όλων των παρόχων, εκδίδει απόφαση ανάθεσης εντός χρονικού διαστήματος δύο (2) μηνών. Η κατανομή των υπαίθριων καμπινών στους παρόχους γίνεται, ανά ΑΚ, με βάση το μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης του ΑΚ βάσει του αριθμού υπαίθριων καμπινών. Σε περίπτωση ίσου προτεινόμενου ποσοστού κάλυψης σε ένα ΑΚ, η ανάθεση θα γίνεται με βάση το χρόνο ενεργοποίησης του δικτύου που καλύπτει τους τελικούς χρήστες του 50% των υπαίθριων καμπινών/κατανεμητών του ΑΚ. Η ανάθεση γίνεται ανά ΑΚ, χωρίς να υπάρχει προτεραιότητα του παρόχου που ενδεχομένως έχει ήδη αναπτύξει δίκτυο πρόσβασης NGA στο ίδιο ΑΚ από προηγούμενο κύκλο ανάθεσης. Για το λόγο αυτό, στη συνολική κάλυψη δεν λαμβάνεται υπόψη η κάλυψη που έχει προκύψει από τους προηγούμενους κύκλους ανάθεσης.

VDSL Vectoring και διαθεσιμότητα υπηρεσιών ΤοΥΒ

8. Στις υπαίθριες καμπίνες που δεν συμπεριλαμβάνονται στο σχέδιο ανάπτυξης δικτύου πρόσβασης NGA, ο ΟΤΕ οφείλει να παρέχει υπηρεσίες ΤοΥΒ σύμφωνα με τα αιτήματα των παρόχων. Αντίθετα, στις υπαίθριες καμπίνες που ανατίθενται στον ΟΤΕ ή σε πάροχο για υλοποίηση τεχνολογίας VDSL vectoring, οι πάροχοι –πλην του παρόχου vectoring- δεν μπορούν να προμηθεύονται υπηρεσίες ΤοΥΒ και χρησιμοποιούν υποχρεωτικά τα χονδρικά προϊόντα τύπου VULA/VPU light.

9. Σε όλες τις αναθέσεις (πρώτη ανάθεση, ετήσια ανάθεση), σε περίπτωση που κάποιος πάροχος, συμπεριλαμβανομένου του ΟΤΕ, εκδηλώσει πρόθεση να υλοποιήσει VDSL vectoring σε υπαίθρια καμπίνα στην οποία είτε ο ΟΤΕ έχει αναπτύξει VDSL είτε ένας ή περισσότεροι πάροχοι έχουν πάρει υπηρεσίες ΤοΥΒ, ο εν λόγω πάροχος θα πρέπει να υλοποιήσει τεχνολογία/αρχιτεκτονική η οποία να είναι συμβατή με την τεχνολογία VDSL, ώστε ο ΟΤΕ ή ο πάροχος που διαθέτει ΤοΥΒ να μπορεί να συνεχίσει να παρέχει σχετικές υπηρεσίες VDSL, χωρίς ωστόσο να μπορεί να αναβαθμίσει τις συγκεκριμένες καμπίνες ώστε να παρέχουν υπηρεσίες VDSL Vectoring. Αναφορικά με τη διάρκεια απαγόρευσης αναβάθμισης των καμπινών σε vectoring ισχύουν όσα αναφέρονται στο σημείο 3 της πρώτης ανάθεσης.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΑΝΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ NGA

10. Κάθε πάροχος που αναπτύσσει δίκτυο πρόσβασης σε περιοχή που του έχει ανατεθεί στο πλαίσιο της παρούσας διαθέτει, κατά τη χρονική στιγμή διάθεσης λιανικών προϊόντων, εικονικό χονδρικό προϊόν τύπου VULA, σύμφωνα με κοινές προδιαγραφές που θα εγκριθούν από την ΕΕΤΤ, καθώς και προϊόν σύνδεσης σε εξωτερικό φρεάτιο στο τοπικό σημείο συγκέντρωσης (στο ΑΚ ΟΤΕ ή σε δικό του κόμβο πρόσβασης) από το οποίο ο πάροχος που λαμβάνει τη χονδρική υπηρεσία θα μπορεί να παίρνει την κίνηση, με ίδια μέσα. Ο πάροχος διαθέτει τα εν λόγω χονδρικά προϊόντα με όρους μη διακριτικής μεταχείρισης. Η τιμή παροχής κάθε ισοδύναμου εικονικού προϊόντος από τους παρόχους θα είναι κοινή για όλους τους παρόχους και τον ΟΤΕ, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης. Ειδικότερα, η ΕΕΤΤ προτείνει οι τιμές παροχής των ισοδύναμων εικονικών προϊόντων από τους παρόχους να υπολογίζονται από το μοντέλο BU LRIC+ που θα αναπτύξει η ΕΕΤΤ. Εάν, κατά το μεταβατικό διάστημα, μέχρι την ολοκλήρωση του BU LRIC+ της ΕΕΤΤ, κάποιος εναλλακτικός πάροχος ξεκινήσει την παροχή υπηρεσιών εικονικών προϊόντων, η ΕΕΤΤ προτείνει η διάθεση των προϊόντων να γίνει στις εγκεκριμένες τιμές των αντίστοιχων εικονικών προϊόντων του ΟΤΕ. Ειδικά για την περίπτωση που δεν υπάρχουν εγκεκριμένες τιμές του ΟΤΕ (πχ για υπηρεσίες χονδρικής που δεν διαθέτει ο ΟΤΕ), η ΕΕΤΤ θα προσδιορίσει τιμές λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις του άρθρου 52(2) του Ν.4070/2012. Επιπρόσθετα, κάθε πάροχος που αναπτύσσει δίκτυο πρόσβασης NGA οφείλει να παρέχει πρόσβαση ιδίως σε αγωγούς και σωληνώσεις, με εύλογους όρους, σύμφωνα με τον Κανονισμό Συνεγκατάστασης, ως εκάστοτε ισχύει.

11. Κάθε απόκλιση από το αρχικό πλάνο ανάθεσης, καθώς και κάθε επαρκώς αιτιολογημένη σημαντική τροποποίηση του πλάνου (λ.χ. αλλαγή της αρχιτεκτονικής NGA που υλοποιεί ο πάροχος) κοινοποιείται στην ΕΕΤΤ αμελλητί. Αιτιολογημένα αιτήματα παράτασης της περιόδου υλοποίησης υποβάλλονται στην ΕΕΤΤ τουλάχιστον

τρεις (3) μήνες πριν την προβλεπόμενη ημερομηνία ενεργοποίησης της περιοχής μιας καμπίνας. Η ΕΕΤΤ εντός προθεσμίας που δεν θα υπερβαίνει την αρχικά προβλεπόμενη ημερομηνία ενεργοποίησης της καμπίνας κρίνει ανά περίπτωση και αποφασίζει σχετικά.

12. Κάθε πάροχος ο οποίος υπαίτια δεν υλοποίησε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 10% του συνολικού αριθμού καμπινών που του έχουν ανατεθεί στερείται το δικαίωμα υποβολής αιτήματος για υλοποίηση δικτύου πρόσβασης στην αμέσως επόμενη διαδικασία ανάθεσης. Τυχόν αιτήματά του θα μπορούν να υποβληθούν μόνο μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ανάθεσης από την ΕΕΤΤ στους υπόλοιπους παρόχους, και μόνο αναφορικά με τα Αστικά Κέντρα που δεν έχουν ανατεθεί σε κάποιο άλλο πάροχο.

13. Η ΕΕΤΤ θα παρακολουθεί την υλοποίηση των σχεδίων του ΟΤΕ και των παρόχων όσον αφορά την υλοποίηση των δικτύων πρόσβασης NGA. Για το λόγο αυτό υποχρεούνται να υποβάλουν στην ΕΕΤΤ, σε τακτά χρονικά διαστήματα που δε δύναται να υπεβαίνουν τους έξι (6) μήνες, τυποποιημένες αναφορές σχετικά με την πορεία υλοποίησης του σχεδίου και τυχόν αποκλίσεις σύμφωνα με κανονισμό που θα εκδώσει η ΕΕΤΤ αναφορικά με την περιοδικότητα, το περιεχόμενο και τον τρόπου υποβολής των εν λόγω αναφορών.

14. Υπαίτια μη υλοποίηση, από τον πάροχο ή τον ΟΤΕ του πλάνου ανάπτυξης δικτύου, σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 10% επί του συνόλου των υπαίθριων καμπινών που του έχουν ανατεθεί, συνιστά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών η οποία δύναται να επισύρει τις προβλεπόμενες από την κείμενη νομοθεσία διοικητικές κυρώσεις, συμπεριλαμβανομένης της λήψης ασφαλιστικών μέτρων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 77 του Ν. 4070/2012, όπως ισχύει.

15. Από την παρούσα διαδικασία ανάθεσης υλοποίησης vectoring εξαιρούνται οι περιοχές του έργου «Ανάπτυξη Ευρυζωνικών Υποδομών σε εξαιρούνται οι Αγροτικές «Λευκές περιοχές της Ελληνικής Επικράτειας και Υπηρεσίες Εκμετάλλευσης-Αξιοποίησης των Υποδομών» στις οποίες μπορεί να υλοποιήσει vectoring, αν το επιθυμεί, μόνο ο Ανάδοχος του έργου.

MULTIOPERATOR VECTORING

16. Σε καμπίνα όπου ο ΟΤΕ ή άλλος πάροχος έχει ήδη υλοποιήσει vectoring ή έχει συμπεριληφθεί στο εγκεκριμένο σχέδιο του ΟΤΕ ή κάποιου άλλου παρόχου και ένας πάροχος τεκμηριώσει ότι είναι τεχνικά δυνατόν να υλοποιήσει ToYB ή VDSL vectoring ή άλλη τεχνολογία NGA στην ίδια καμπίνα, ο πάροχος που υλοποιεί το vectoring είναι

υποχρεωμένος να συνεργαστεί μαζί του για να βρεθεί μια κοινά αποδεκτή λύση συλλειτουργίας των υπηρεσιών. Εφόσον υπάρξει πρόταση για Multi-Operator Vectoring η ΕΕΤΤ θα προσδιορίσει, κατόπιν διαβούλευσης με την αγορά, σχετική διαδικασία.

ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

17. Με κάθε απόφαση ανάθεσης της ΕΕΤΤ κατά την πρώτη ανάθεση τίθεται προθεσμία στον πάροχο, για την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, εντός προθεσμίας που θα τίθεται, επί ποινή αποκλεισμού, στην απόφαση ανάθεσης της ΕΕΤΤ. Η εν λόγω εγγυητική θα έχει διάρκεια μέχρι και τρεις (3) μήνες μετά το τέλος του χρόνου υλοποίησης που τίθεται στην απόφαση ανάθεσης με δυνατότητα παράτασής της σε περίπτωση σχετικής απόφασης της ΕΕΤΤ.

18. Το ύψος της εγγυητικής επιστολής ορίζεται ως εξής:

- Πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (500.000 €) στην περίπτωση επιχειρηματιών σχεδίων που προβλέπουν ανάπτυξη δικτύου πρόσβασης σε μέχρι και 500 υπαίθριες καμπίνες,

- Ένα εκατομμύριο ευρώ (1.000.000 €) για υλοποίηση δικτύου σε περισσότερες ή ίσες από 501 και λιγότερες ή ίσες από 1.000 καμπίνες και

- Δύο εκατομμύρια ευρώ (2.000.000 €) για υλοποίηση δικτύου σε περισσότερες ή ίσες από 1.001 και λιγότερες ή ίσες από 2.000 καμπίνες και

- Τρία εκατομμύρια ευρώ (3.000.000 €) για υλοποίηση δικτύου σε περισσότερες ή ίσες από 2.001 καμπίνες.

Τα ως άνω ποσά κρίνονται εύλογα και αναλογικά ώστε να μην περιορίσει αδικαιολόγητα τα διαθέσιμα προς επενδύσεις σε τεχνολογίες vectoring, κεφάλαια των παρόχων.

Ειδικά στην γ΄ φάση, επιπλέον εγγυητική επιστολή προσκομίζεται μόνο εάν βάσει του αριθμού των συνολικών καμπινών της πρώτης ανάθεσης (α’, β΄και γ΄φάση) υπολογίζεται μεγαλύτερο ποσό εγγυητικής επιστολής από αυτό που έχει ήδη προσκομιστεί. Σε αυτή την περίπτωση η εγγυητική επιστολή της γ’ φάσης θα ισούται με τη διαφορά ανάμεσα στο ποσό που υπολογίζεται βάσει του αριθμού των συνολικών καμπινών της πρώτης ανάθεσης και του ύψους της εγγυητικής επιστολής που έχει ήδη προσκομιστεί.

19. Η/Οι εγγυητική/ές επιστολή/ές καταπίπτει/ουν υπέρ της ΕΕΤΤ με απλή ειδοποίηση του παρόχου από την ΕΕΤΤ στις κάτωθι διαζευκτικά προβλεπόμενες περιπτώσεις:

    - ο πάροχος υπαίτια δεν υλοποίησε[74] ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 10% του συνολικού αριθμού καμπινών που του έχουν ανατεθεί, το οποίο θα κριθεί κατά το τέλος του χρονικού ορίζοντα του έργου (συνολικά για τις φάσεις α', β' και γ' της πρώτης ανάθεσης), ή

    - εφόσον αποχωρήσει από το έργο μετά την θέση σε ισχύ της απόφασης ανάθεσης.

20. Το κείμενο της εγγυητικής θα επισυνάπτεται στην Απόφαση ανάθεσης.

21. Η ΕΕΤΤ δύναται εφόσον κριθεί αναγκαίο να ζητήσει εγγυητική καλής εκτέλεσης και για τους επόμενους κύκλους ανάθεσης.

22. Σε περίπτωση που ο ΟΤΕ ή κάποιος πάροχος δεν προσκομίσει, ως οφείλει, την εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης, τα ΑΚ που του έχουν ανατεθεί ανατίθενται εκ νέου, σε όποιον πάροχο εκδήλωσε ενδιαφέρον για τα συγκεκριμένα ΑΚ με το δεύτερο κατά σειρά ποσοστό κάλυψης.

---

74 Ως υλοποίηση μίας καμπίνας θεωρείται η ενεργοποίηση και η δυνατότητα παροχής τουλάχιστον χονδρικών υπηρεσιών από αυτή την καμπίνα.

2.3.1.7.10. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 – Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών

Α. Πρόσβαση και χρήση ειδικών ευκολιών δικτύου

Δεδομένης της επιβολής της ΧΕΓ, η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι μπορεί να υπάρχει κίνητρο για έναν πάροχο με ΣΙΑ να περιορίσει την παροχή της ή να την κάνει πιο δύσκολη. Είναι απαραίτητο οι εναλλακτικοί πάροχοι να συνεχίσουν να έχουν ανοικτή πρόσβαση σε σχετικές πληροφορίες, τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα και λειτουργικά συστήματα υποστήριξης ("OSS"), ανάλογα με τις ανάγκες τους προκειμένου να λαμβάνουν το επιβαλλόμενο προϊόν και να ανταγωνίζονται τον ΟΤΕ σε επίπεδο λιανικής. Συνεπώς, σύμφωνα με το Άρθρο 51 (1) (η) του *Νόμου,* η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι είναι σωστό, στο βαθμό που απαιτείται ο ΟΤΕ να συνεχίσει να παρέχει πρόσβαση σε άλλους παρόχους, ο ΟΤΕ επίσης να συνεχίσει να παρέχει ανοικτή πρόσβαση σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα και άλλες κρίσιμες τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών. Παρομοίως, σύμφωνα με το Άρθρο 51 (1) (η) του *Νόμου,* ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει πρόσβαση σε συστήματα λειτουργικής υποστήριξης ή παρόμοια συστήματα λογισμικού που είναι αναγκαία για να διασφαλιστεί ο ισότιμος ανταγωνισμός στην παροχή των υπηρεσιών.

Επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 51 (1) (β) του *Νόμου,* η ΕΕΤΤ πιστεύει επίσης ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να έχει την υποχρέωση να διαπραγματεύεται με καλή πίστη με επιχειρήσεις που ζητούν πρόσβαση. Αυτό είναι απαραίτητο προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι εναλλακτικοί δύνανται να προσεγγίσουν τον ΟΤΕ και να διασφαλίσουν ότι τα αιτήματά τους για νέα ή τροποποιημένα προϊόντα αντιμετωπίζονται έγκαιρα και κατάλληλα.

Η ΕΕΤΤ προτείνει επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 51 (1) (γ) του *Νόμου,* να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ να μην αποσύρει την πρόσβαση σε ευκολίες που ήδη δίνονται. Αυτό είναι αναγκαίο προκειμένου να προσφέρεται στους εναλλακτικούς παρόχους η ασφάλεια στην παροχή λιανικών υπηρεσιών πρόσβασης με βάση τη ΧΕΓ, ώστε να μπορούν να ανταγωνιστούν τον ΟΤΕ.

Ωστόσο, υπάρχουν περιστάσεις όπου μπορεί να είναι επιθυμητή η άρση της πρόσβασης σε ευκολίες, π.χ. όταν μια ευκολία δεν είναι πλέον αναγκαία και αποτελεί περιττό βάρος, στον ΟΤΕ, η διατήρησή της. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρήσει την υποχρέωση του ΟΤΕ να μην αποσύρει την πρόσβαση σε ευκολίες που ήδη δίνονται, εκτός εάν υπάρξει προηγούμενη έγκριση της ΕΕΤΤ.

Τέλος, και σύμφωνα με το Άρθρο 51 (παρ. 1) του Νόμου, η ΕΕΤΤ μπορεί επίσης να συνοδεύσει την ανωτέρω υποχρέωση με όρους ισότιμου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα. Η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι οι Συμφωνίες Επιπέδου Υπηρεσιών (SLAs) είναι αναγκαίο να διατηρηθούν αναφορικά με όλα τα προϊόντα ΧΕΓ και για όλες τις σχετικές διαδικασίες, όπως η παροχή γραμμών και η αποκατάσταση βλαβών. Οι εν λόγω συμφωνίες θα

περιέχουν συγκεκριμένους όρους ιδίως ποιότητας και χρόνου αναφορικά με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του ΟΤΕ. Όταν ισχύει ένα SLA, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει επίσης να επιβάλλονται οι κατάλληλες ποινικές ρήτρες ή όροι σχετικά με την ευθύνη των μερών που θα ισχύουν σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με το SLA (ώστε να λειτουργούν ως κίνητρο για τη συμμόρφωση με τους όρους του SLA). Από την άποψη αυτή, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ να προσφέρει ένα Βασικό SLA. Η βασική/ ελάχιστη ποιότητα των παραμέτρων υπηρεσιών (Βασικό Επίπεδο Συμφωνιών/ Βασικό SLA) καθώς και οι σχετικές οικονομικές ρήτρες ή όροι αναφορικά με την ευθύνη των μερών που θα ισχύσουν σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις του SLA, αποτελούν μέρος του ελάχιστου περιεχομένου της σχετικής Προσφοράς Αναφοράς ΧΕΓ. Επιπροσθέτως, ο ΟΤΕ, κατά την κατάρτιση του βασικού SLA για τη ΧΕΓ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους όρους που δύναται να αιτείται ο πάροχος σε σχέση με τη ΧΕΓ, ανεξάρτητα από το αν το λιανικό άκρο του ΟΤΕ παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα του Βασικού SLA, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση κοινοποίησης στην ΕΕΤΤ από τον ΟΤΕ δεικτών απόδοσης σε τριμηνιαία βάση και *ad hoc*, όποτε ζητείται από την ΕΕΤΤ (βλ. επίσης κατωτέρω σχετικά με την υποχρέωση «διαφάνειας»).

Επίσης, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ να διαπραγματεύεται με καλή πίστη και να ικανοποιεί εύλογα αιτήματα για συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών πέραν του βασικού (advanced SLAs).

Β. Μη διακριτική μεταχείριση

Πολλά προβλήματα ανταγωνισμού οφείλονται σε διακρίσεις σχετικά με την παροχή ή τη χρήση πληροφοριών. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης παρέχει στους εναλλακτικούς παρόχους τη δυνατότητα να προμηθεύονται ΧΕΓ υπό ισοδύναμους όρους με αυτούς που θα ίσχυαν στην περίπτωση παροχής πρόσβασης από τον ΟΤΕ στο λιανικό του άκρο (ή στις θυγατρικές και συνδεδεμένες με αυτόν επιχειρήσεις).

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η μη διακριτική μεταχείριση, ως κανονιστική υποχρέωση, μπορεί να αντιμετωπίσει άμεσα προβλήματα ανταγωνισμού, ιδίως σχετικά με μη τιμολογιακές παραμέτρους, όπως η απόκρυψη πληροφοριών, οι τακτικές καθυστέρησης, η επιβολή μη αναγκαίων απαιτήσεων, η χαμηλή ποιότητα ή οι διακρίσεις ως προς την ποιότητα, ο στρατηγικός σχεδιασμός προϊόντων και η χρήση πληροφοριών επί τη βάσει διακρίσεων.

Η προτεινόμενη υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης σύμφωνα με το Άρθρο 50 (1)(β) του *Νόμου* σημαίνει ότι ο ΟΤΕ υποχρεούται να εφαρμόζει ισοδύναμους όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και να παρέχει υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με αυτές που παρέχει και στο λιανικό του άκρο ή στις θυγατρικές και

συνδεδεμένες με αυτόν επιχειρήσεις. Οι πληροφορίες και οι υπηρεσίες θα πρέπει να παρέχονται στους εναλλακτικούς παρόχους εντός χρονικών πλαισίων και με ποιότητα που είναι τουλάχιστον ισοδύναμη με αυτήν που παρέχεται στο λιανικό άκρο του ΟΤΕ και στις συνδεδεμένες με αυτόν επιχειρήσεις.

Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ μη διακριτικής μεταχείρισης (αμεροληψίας) για όλες τις υποχρεώσεις πρόσβασης που περιγράφηκαν ανωτέρω. Αυτό σημαίνει ότι ο ΟΤΕ υποχρεούται να εφαρμόζει ισοδύναμους όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και να παρέχει υπηρεσίες, συναφείς ευκολίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με αυτές που παρέχει και στο λιανικό του άκρο (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων). Επιπλέον, ο ΟΤΕ, στο πλαίσιο της υποχρέωσης αμεροληψίας οφείλει να παρέχει τις υπηρεσίες ΧΕΓ, συναφείς ευκολίες και πληροφορίες τηρώντας τους ίδιους όρους κα την ίδια ποιότητα μεταξύ των διαφόρων παρόχων.

Συγκεκριμένα, οι υπηρεσίες και πληροφορίες θα πρέπει να παρέχονται στους εναλλακτικούς παρόχους εντός καθορισμένου χρονικού πλαισίου και με βάση ποιοτικές προδιαγραφές που έχουν οριστεί εκ των προτέρων και είναι τουλάχιστον ισοδύναμες με αυτές που παρέχονται στο λιανικό άκρο του ΟΤΕ (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών και συνδεδεμένων επιχειρήσεων). Κατά την παροχή της ΧΕΓ, δεν πρέπει να παρατηρούνται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, ούτε δεσμοποίηση υπηρεσιών ή ευκολιών (εκτός εάν δικαιολογούνται από τεχνικούς λόγους), ούτε μη εύλογοι συμβατικοί όροι. Επίσης, είναι σημαντικό οι πληροφορίες που λαμβάνει ο ΟΤΕ ως αποτέλεσμα της παροχής ΧΕΓ σε έναν άλλο πάροχο να μη χρησιμοποιούνται με οποιονδήποτε τρόπο από το λιανικό του άκρο και να παρέχεται από τον ΟΤΕ έγγραφη δέσμευση για αυτή την υποχρέωση.

Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης δεν αποτελεί από μόνη της μια επαρκή κανονιστική υποχρέωση, καθώς ο ΟΤΕ μπορεί να μην αυτο-παρέχει υπηρεσίες που ένας άλλος πάροχος μπορεί να χρειάζεται. Παραδείγματος χάριν, το λιανικό άκρο του ΟΤΕ μπορεί να μην χρειάζεται την ίδια μορφή υπηρεσιών ΧΕΓ που χρειάζονται οι εναλλακτικοί πάροχοι. Συνεπώς δεν θα ήταν εφικτό οι όροι των SLAs να βασιστούν αποκλειστικά στην εμπειρία και στις ανάγκες του ΟΤΕ σε επίπεδο λιανικής. Επομένως, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθούν οι ήδη επιβληθείσες συμπληρωματικές υποχρεώσεις πρόσβασης και διαφάνειας. Επίσης, είναι αναγκαία η διατήρηση των ήδη επιβληθέντων υποχρεώσεων διαφάνειας και λογιστικού διαχωρισμού προκειμένου να ελεγχθεί η αποτελεσματικότητα της υποχρέωσης μη διακριτικής μεταχείρισης.

Γ. Διαφάνεια

Πέραν της διατήρησης των υποχρεώσεων πρόσβασης και μη διακριτικής μεταχείρισης (βλ. ανωτέρω), η ΕΕΤΤ θεωρεί ως εύλογο και αναλογικό να διατηρηθεί η επιβληθείσα στον ΟΤΕ

υποχρέωση διαφάνειας με τη μορφή υποχρεωτικής προσφοράς αναφοράς για τη ΧΕΓ, η οποία θα εγκρίνεται από την ΕΕΤΤ, θα αναθεωρείται όποτε κρίνεται αναγκαίο και θα αποτελεί τη βάση για τις συμβάσεις που θα συνάπτει ο ΟΤΕ με τους εναλλακτικούς παρόχους αναφορικά με την παροχή ΧΕΓ. Η υποχρέωση διατήρησης και δημοσίευσης προσφοράς αναφοράς ΧΕΓ θα διασφαλίζει ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν επαρκείς πληροφορίες και ξεκάθαρες διαδικασίες στις οποίες δεν θα είχαν άλλως πρόσβαση. Κάτι τέτοιο βοηθάει στην είσοδό τους στην αγορά και ως εκ τούτου προωθεί τον ανταγωνισμό. Τα μέτρα διαφάνειας παρέχουν επίσης μια μέθοδο για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης καθότι ορισμένες από τις πληροφορίες που απαιτούνται για να ελεγχθεί η συμμόρφωση δεν θα ήταν άλλως διαθέσιμες. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση διαφάνειας αποβλέπει στην αντιμετώπιση προβλημάτων ανταγωνισμού και πρέπει να διατηρηθεί.

Το Άρθρο 50 (1)(α) του Νόμου προβλέπει ότι η ΕΕΤΤ δύναται να αιτείται από έναν πάροχο που έχει προσδιορισθεί ως πάροχος με ΣΙΑ στην αγορά, να δημοσιεύει Προσφορά Αναφοράς η οποία θα είναι επαρκώς αναλυτική, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επιχειρήσεις δεν θα εξαναγκάζονται να πληρώνουν για ευκολίες οι οποίες δεν είναι απαραίτητες για τις αιτούμενες υπηρεσίες. Η εν λόγω Προσφορά Αναφοράς θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει μια περιγραφή των σχετικών προσφορών διαχωρισμένων ανά στοιχείο σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς, και μια περιγραφή των σχετικών όρων και προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των τιμών.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ να δημοσιεύει Προσφορά Αναφοράς ΧΕΓ. Το Παράρτημα 5 του παρόντος περιλαμβάνει το ελάχιστο περιεχόμενο που πρέπει να περιλαμβάνει η προσφορά αναφοράς του ΟΤΕ για τη ΧΕΓ.

Δεδομένου ότι η προσφορά αναφοράς για τη ΧΕΓ θα πρέπει να αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς, η ΕΕΤΤ προτείνει να αναθεωρεί την προσφορά αναφοράς του ΟΤΕ για τη ΧΕΓ είτε κατόπιν δικής της πρωτοβουλίας είτε κατόπιν ενός θεμελιωμένου αιτήματος του ΟΤΕ ή άλλων εναλλακτικών παρόχων. Ειδικότερα:

- Ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ την αναθεωρημένη προσφορά Αναφοράς, σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης της ΕΕΤΤ που θα εκδοθεί επί της παρούσας Ανάλυσης, εντός τριάντα (30) ημερών από το χρονικό σημείο που η ως άνω Απόφαση θα τεθεί σε εφαρμογή. Η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς για τη ΧΕΓ και τις συναφείς ευκολίες (Υπόδειγμα Προσφοράς), στις περιπτώσεις εκείνες όπου κρίνει ότι δικαιολογούνται τέτοιες τροποποιήσεις

- Για την περίπτωση όπου ο ΟΤΕ ζητήσει αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς, η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς καθώς και

την αποκτηθείσα εμπειρία από την εφαρμογή της Προσφοράς Αναφοράς, θα εξετάσει εντός εύλογης περιόδου, εάν οι προτεινόμενες αλλαγές είναι κατάλληλες και αιτιολογημένες. Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς για τη ΧΕΓ όπου αυτές δικαιολογούνται και συνάδουν με την αρχή της αναλογικότητας.

- Για την περίπτωση όπου το αίτημα για αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς (ΧΕΓ) υποβάλλεται από κάποιον άλλο πάροχο (πέραν του ΟΤΕ), η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς, καθώς και την αποκτηθείσα από την εφαρμογή της Προσφοράς Αναφοράς, θα εξετάσει εάν η Προσφορά Αναφοράς χρήζει αναθεώρησης. Εάν η απόφαση της ΕΕΤΤ είναι καταφατική, η ΕΕΤΤ θα προσκαλέσει τον ΟΤΕ να υποβάλει αναθεωρημένη Προσφορά Αναφοράς, ορίζοντας προς τον σκοπό αυτό συγκεκριμένη χρονική περίοδο ανάλογα με τη φύση και το εύρος της αιτούμενης αναθεώρησης.

Σε κάθε περίπτωση η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει την τροποποίηση της Προσφοράς Αναφοράς ΧΕΓ, όπου η τροποποίηση είναι δικαιολογημένη. Στις περιπτώσεις εκείνες που κρίνει κατάλληλο, η ΕΕΤΤ δύναται να διεξάγει δημόσια διαβούλευση παρέχοντας στα ενδιαφερόμενα μέρη την δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους αναφορικά με τις όποιες προτεινόμενες τροποποιήσεις/αναθεωρήσεις της Προσφοράς Αναφοράς οι οποίες δύνανται να έχουν σημαντική επίπτωση στην σχετική αγορά, σύμφωνα με το Άρθρο 17 του *Νόμου.*

Το Άρθρο 50 παρ. (1) εδ. (α) στοιχείο (αα) του Νόμου προβλέπει ότι η ΕΕΤΤ δύναται να ζητά από κάποιον πάροχο με ΣΙΑ να δημοσιεύει ειδικές πληροφορίες, όπως λογιστικές πληροφορίες, τεχνικές προδιαγραφές, χαρακτηριστικά δικτύου, όρους και προϋποθέσεις για την παροχή και χρήση καθώς και τιμές. Ορίζει επίσης τις ακριβείς πληροφορίες που πρέπει να δημοσιοποιούνται, το επίπεδο λεπτομέρειας και τον τρόπο δημοσιοποίησής τους, Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να διατηρηθεί η επιβληθείσα στον ΟΤΕ υποχρέωση να παρέχει άμεσα στην ΕΕΤΤ κάθε πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών πληροφοριών αναφορικά με τη ΧΕΓ, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματός της, και σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα και το επίπεδο λεπτομέρειας που αναφέρονται στο σχετικό αίτημα της ΕΕΤΤ.

Πέραν της ως άνω υποχρέωσης, ο ΟΤΕ πρέπει να εξακολουθήσει να παρέχει στην ΕΕΤΤ μια αναλυτική αναφορά σχετικά με Δείκτες Αποδοτικότητας σε τριμηνιαία βάση και ανά περίπτωση οποτεδήποτε αυτό ζητηθεί από την ΕΕΤΤ. Η ΕΕΤΤ θα πρέπει να έχει επίσης την άδεια πρόσβασης στο σύστημα/ λογισμικό/ βάση δεδομένων που τηρούνται για τη μέτρηση των Δεικτών Αποδοτικότητας (KPIs) και τα σχετικά στοιχεία, προκειμένου να μπορεί να εξάγει πληροφορίες με δική της πρωτοβουλία. Επιπλέον, οι άλλοι πάροχοι θα πρέπει να μπορούν να έχουν πρόσβαση στους Δείκτες Αποδοτικότητας /δεδομένα που

σχετίζονται με τις δραστηριότητές τους και τις συναλλαγές τους με τον ΟΤΕ προκειμένου να διασφαλίζουν ότι οι Δείκτες Αποδοτικότητας (KPIs) αντικατοπτρίζουν με ακρίβεια το επίπεδο των υπηρεσιών που λαμβάνουν.

Τέλος, θα πρέπει να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ να δημοσιεύει, κατόπιν λήψης σχετικού αιτήματος από την ΕΕΤΤ, ορισμένους ή όλους τους Δείκτες Αποδοτικότητας (KPIs) στο δικτυακό του τόπο με κατάλληλη μορφή, διασφαλίζοντας την αρχή του επιχειρηματικού απορρήτου καθώς και την εμπιστευτικότητα κρίσιμων εμπορικών πληροφοριών (λχ. μέσες ή συνολικές εκτιμήσεις, ή αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τις εκτιμήσεις στις οποίες δεν προσδιορίζεται το όνομα του παρόχου). Το ως άνω μέτρο θα επιτρέψει στους εναλλακτικούς παρόχους που αποκτούν υπηρεσίες από τον ΟΤΕ να διασφαλίσουν ότι οι Δείκτες Αποδοτικότητας (KPIs) αντικατοπτρίζουν με ακρίβεια το επίπεδο των υπηρεσιών που τους παρέχεται. Επιπλέον ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει κάθε σχετική πληροφορία σχετική με τους Δείκτες Αποδοτικότητας (KPIs) στην ΕΕΤΤ συμπεριλαμβανομένων και εμπιστευτικών πληροφοριών, όπως ζητείται από την ΕΕΤΤ προκειμένου η ΕΕΤΤ να έχει τη δυνατότητα να ελέγχει, καθώς και να προλαμβάνει την όποια τυχόν διακριτική μεταχείριση υπέρ του λιανικού του άκρου ή μεταξύ των παρόχων. Οι Δείκτες Αποδοτικότητας (KPIs) δύνανται να περιλαμβάνουν (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τα κάτωθι στοιχεία:

(1) KPIs αναφορικά με την παροχή τηλεφωνικών γραμμών πρόσβασης:

- Αριθμός παραγγελιών που έχει ληφθεί ανά πάροχο
- Αριθμός παραγγελιών που απορρίφθηκαν και λόγοι απόρριψης ανά πάροχο
- Αριθμός παραγγελιών που εκτελέστηκαν εγκαίρως ανά πάροχο
- Μέσος χρόνος παροχής της υπηρεσίας ανά πάροχο
- Αριθμός ενεργών χονδρικών μισθώσεων γραμμών (ΧΕΓ) ανά τοπικό κέντρο ανά πάροχο

(2) KPIs αναφορικά με βλάβες και αποκατάσταση βλαβών:

- Αριθμός νέων γραμμών ΧΕΓ που αναφέρθηκαν ως έχουσες βλάβη ανά τύπο πρόσβασης ανά πάροχο
- Μέσος χρόνος για την αποκατάσταση βλάβης ανά πάροχο ανά υπηρεσία
- Αριθμός βλαβών που αποκαταστάθηκαν εντός του συμφωνημένου χρόνου (βασική συμφωνία επιπέδου υπηρεσιών - SLA) ανά πάροχο

Η ΕΕΤΤ, εάν το κρίνει απαραίτητο, μπορεί να τροποποιήσει το ελάχιστο περιεχόμενο των KPIs.

Δ. Λογιστικός Διαχωρισμός

Η ΕΕΤΤ πρότεινε ανωτέρω να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να μην προβαίνει σε διακριτική μεταχείριση καθότι ο ΟΤΕ είναι μια καθετοποιημένη επιχείρηση και έχει κίνητρο να παρέχει χονδρικές υπηρεσίες με όρους και προϋποθέσεις προς όφελος του λιανικού του άκρου και ως εκ τούτου να περιορίζει τον ανταγωνισμό. Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού θα βοηθήσει την ΕΕΤΤ να επιβλέπει τη συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης. Η ΕΕΤΤ συνεπώς προτίθεται να διατηρήσει την υποχρέωση του ΟΤΕ σχετικά με τον λογιστικό διαχωρισμό όσον αφορά τις δραστηριότητες του που σχετίζονται με την παροχή ΧΕΓ.

Όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, κατά την επιλογή των ρυθμιστικών υποχρεώσεων, η ΕΕΤΤ πρέπει να διασφαλίσει ότι οι επιλεγόμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις βασίζονται στη φύση του προσδιορισθέντος προβλήματος, ότι είναι εύλογες και αναλογικές και βοηθούν στην προώθηση του ανταγωνισμού, ότι ενθαρρύνουν την πρόσβαση στο δίκτυο ώστε να εδραιωθεί αποτελεσματικός και διαρκής ανταγωνισμός στην αγορά, και ότι συμβάλουν στη μεγιστοποίηση του οφέλους του καταναλωτή. Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού για την παροχή ΧΕΓ είναι σχεδιασμένη ώστε να παρέχονται στοιχεία από τον ΟΤΕ που να δύνανται να επιδείξουν την παρουσία ή απουσία διακριτικής μεταχείρισης. Η ΕΕΤΤ θεωρεί συνεπώς ότι η διατήρηση της εν λόγω υποχρέωσης είναι δικαιολογημένη και βασίζεται στη φύση του προσδιορισθέντος προβλήματος της αγοράς. Ο στόχος της διατήρησης της υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού είναι να παρέχεται ένα υψηλότερο επίπεδο λεπτομέρειας σε σχέση με τις πληροφορίες που άλλως θα προέκυπταν μόνο από τις υποχρεωτικές από το νόμο οικονομικές καταστάσεις του ΟΤΕ, να παρατηρείται στενά η συμπεριφορά του ΟΤΕ ως προς την παροχή ΧΕΓ σαν αυτή να συνιστούσε μια ξεχωριστή επιχειρηματική μονάδα από μόνη της, να εμποδίζεται ο ΟΤΕ να ασκεί διακριτική μεταχείριση προς όφελος του λιανικού του άκρου ή των θυγατρικών επιχειρήσεων καθώς επίσης και να προλαμβάνεται ο ΟΤΕ από μη δίκαιες σταυροειδείς επιδοτήσεις.

Ο ΟΤΕ θα πρέπει να καταρτίζει και να δημοσιεύει, σε ετήσια βάση για όλους τους χωριστούς λογαρισμούς, συμπεριλαμβανομένης της ΧΕΓ, τις ακόλουθες χρηματοοικονομικές πληροφορίες με την επιφύλαξη της αρχής του επιχειρηματικού απορρήτου και άλλων γενικών νομικών υποχρεώσεων:

- Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως
- Κατάσταση απασχολούμενου κεφαλαίου (λεπτομερής μέθοδος υπολογισμού και τιμές των χρησιμοποιούμενων παραμέτρων)

- Ενοποίηση λογαριασμών και συμφωνία με προβλεπόμενους από το νόμο λογαριασμούς ή άλλες πηγές πληροφοριών κοστολόγησης

- Περιγραφή της μεθόδου κοστολόγησης, με αναφορά της βάσης και των προτύπων κόστους, των μεθόδων κατανομής και αποτίμησης, της αναγνώρισης και του χειρισμού του έμμεσου κόστους

- Παρατηρήσεις σχετικές με τη μη διακριτική μεταχείριση (λεπτομερή τέλη μεταφοράς προκειμένου να δικαιολογείται η συμμόρφωση με την υποχρέωση της μη διακριτικής μεταχείρισης)

- Έκθεση λογιστικού ελέγχου

- Περιγραφή των πολιτικών λογιστικής και ρυθμιστικώς προβλεπόμενων λογιστικών αρχών και

- Δήλωση συμμόρφωσης προς τους κανόνες του Ευρωπαϊκού και Εθνικού δικαίου.[75]

Ο υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της Απόφασης της ΕΕΤΤ υπ' αριθμ. 482/051/24.06.2008 όπως εκάστοτε ισχύει.

Ε. Έλεγχος Τιμών και Κοστολόγηση

Ελλείψει υποχρέωσης ελέγχου τιμών για τη ΧΕΓ, ο ΟΤΕ θα μπορούσε να επεκτείνει την ισχύ του στην αγορά χρεώνοντας υπερβολικές τιμές για τη ΧΕΓ και θα μπορούσε να εμποδίσει την είσοδο στη λιανική αγορά πρόσβασης προβαίνοντας σε συμπίεση περιθωρίου.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απίθανο να περιορισθεί η ισχύς του ΟΤΕ κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Η ισχύς του ΟΤΕ στην αγορά που αναμένεται να παραμείνει υψηλή αποτελεί συνέπεια των υψηλών φραγμών εισόδου και του υψηλού μη ανακτήσιμου κόστους που απαιτείται για την υλοποίηση ενός τοπικού

75Η Σύσταση της Επιτροπής, (βλ. υποσημείωση 31) προβλέπει ότι η ετήσια δήλωση συμμόρφωσης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον:
- τα συμπεράσματα του ορκωτού ελεγκτή;
-όλες τις ασυμφωνίες που διαπιστώθηκαν;
- συστάσεις εκ μέρους του ορκωτού ελεγκτή (με περιγραφή των αντίστοιχων συνεπειών),
- πλήρη περιγραφή της μεθόδου επαλήθευσης που ακολουθήθηκε και
- ορισμένα συγκεντρωτικά χρηματοοικονομικά και λογιστικά δεδομένα (όπως για παράδειγμα προσαρμογές εκτίμησης τρέχοντος κόστους, βασικές παραδοχές των μεθόδων κατανομής, επίπεδο κατανεμημένου κόστους και βαθμός διακριτότητας του μοντέλου).

Η δημοσίευση της δήλωσης συμμόρφωσης και των αποτελεσμάτων του λογιστικού ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται σε μορφή εύκολα προσβάσιμη από τα ενδιαφερόμενα μέρη, εντύπως ή ηλεκτρονικά, ή να δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο του φορέα εκμετάλλευσης ή τον δικτυακό τόπο της ΕΕΤΤ.

δικτύου πρόσβασης. Το Άρθρο 52(1) του *Νόμου* επιτρέπει στην ΕΕΤΤ να επιβάλει υποχρεώσεις αναφορικά με την ανάκτηση κόστους και υποχρεώσεις ελέγχου τιμών για τις υπηρεσίες πρόσβασης, στις περιπτώσεις εκείνες όπου η έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού σημαίνει ότι ο πάροχος με ΣΙΑ δύναται να χρεώνει υπερβολικές τιμές, ή να προβαίνει σε συμπίεση περιθωρίου εις βάρος του τελικού καταναλωτή.

Ο βασικότερος στόχος της 'εκ των προτέρων' (ex ante) ρύθμισης είναι να βοηθήσει στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού εμποδίζοντας την κάθετη επέκταση της αγοραστικής ισχύος του ΟΤΕ στη ΧΕΓ στην αγορά της λιανικής πρόσβασης, η οποία θα εδύνατο να εκδηλωθεί είτε με τη μορφή υπερβολικών χονδρικών τιμών είτε με τη μορφή συμπίεσης περιθωρίου μεταξύ των χονδρικών και λιανικών τιμών. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο έλεγχος τιμών χονδρικής είναι βασική προϋπόθεση προκειμένου να αποφευχθεί τέτοιου είδους επέκταση της ισχύος του ΟΤΕ. Προτείνει συνεπώς να διατηρηθεί ένας έλεγχος τιμών με μεθοδολογία retail-minus. Η τιμή της ΧΕΓ θα καθορίζεται αφαιρώντας από την αντίστοιχη λιανική τιμή που χρεώνει ο ΟΤΕ το κατάλληλο ποσό (το "minus"). Το "minus" αντιστοιχεί σε εκείνο το λιανικό κόστος που εξοικονομείται από τον κοινοποιημένο πάροχο όταν εξυπηρετεί εναλλακτικούς παρόχους σε επίπεδο χονδρικής και όχι σε επίπεδο λιανικής (λχ το κόστος του marketing). Επιπλέον, για τους σχετικούς υπολογισμούς, η ΕΕΤΤ θα λάβει υπόψη της επιπρόσθετα κόστη τα οποία δύνανται να προκύπτουν από την παροχή μιας χονδρικής υπηρεσίας σε αντίθεση με την παροχή της λιανικής υπηρεσίας (λχ κόστη χονδρικής τιμολόγησης). Εάν η ΕΕΤΤ το κρίνει αναγκαίο, μπορεί να προβεί σε προσαρμογές αποτελεσματικότητας για τον υπολογισμό του σχετικού κόστους, σύμφωνα με το Άρθρο 52 παρ. 4 του Νόμου.

Προκειμένου να υπολογισθεί το 'minus', θα χρησιμοποιούνται στοιχεία από το FDC/CCA (Fully Distributed Cost/ Current Cost Accounting) top-down μοντέλο του ΟΤΕ. Ο ΟΤΕ θα υποχρεούται να καθορίζει, επί τη βάσει του κοστολογικού του συστήματος, και να παρέχει στην ΕΕΤΤ ετησίως (ένα μήνα μετά την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων από τη Γενική Συνέλευση) τα λιανικά κόστη των προϊόντων πρόσβασης (αυτά συνιστούν τα επονομαζόμενα αποφευχθέντα κόστη ("avoidable costs")) και τα ειδικά κόστη χονδρικής για την παροχή της ΧΕΓ. Επί τη βάσει αυτού του κόστους και του σχετικού όγκου, θα προσδιορίζεται η τιμή του "minus", το οποίο θα υπόκειται στην έγκριση της ΕΕΤΤ.

Παρότι δεν επιβάλλεται στον ΟΤΕ η υποχρέωση κοστοστρέφειας για το προϊόν της ΧΕΓ, ο ΟΤΕ θα πρέπει να συμπεριλάβει το προϊόν ΧΕΓ στο FDC/CCA σύστημά του. Αυτό θα βοηθήσει την ΕΕΤΤ να παρακολουθεί καλύτερα την τιμολόγηση του προϊόντος ΧΕΓ, δεδομένης και της εκτίμησης του ειδικού κόστους χονδρικής για την παροχή της ΧΕΓ κατά τον προσδιορισμό του "minus" . Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι η διατήρηση της ως άνω υποχρέωσης δεν επιβαρύνει τον εν λόγω οργανισμό διότι ο ΟΤΕ έχει όμοια κοστολογικά συστήματα για άλλα προϊόντα πρόσβασης και τα συστήματα αυτά λειτουργούν ήδη κάποια χρόνια. Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι ο ΟΤΕ έχει ενσωματώσει τη ΧΕΓ στο FDC/CCA σύστημά του.

Για τις περιπτώσεις όπου ο ΟΤΕ δεν παρέχει στην ΕΕΤΤ προς έγκριση ετησίως ακριβή στοιχεία αναφορικά με τον υπολογισμό του “minus” για το προϊόν ΧΕΓ από το κοστολογικό του σύστημα FDC/ CCA, η ΕΕΤΤ θα δύναται να ορίζει το "retail-minus" χρησιμοποιώντας τιμές ή ποσοστά που εφαρμόζονται σε άλλες χώρες με παρόμοιες συνθήκες ανταγωνισμού οι οποίες χρησιμοποιούν τη μεθοδολογία retail minus για τον καθορισμό της τιμής της ΧΕΓ.

Ο ΟΤΕ δύναται να υποβάλει στην ΕΕΤΤ τεκμηριωμένο αίτημα υπολογισμού του minus μέσω μεθοδολογίας ΜΜΕΚ+/ΤΚ, το οποίο θα εξεταστεί από την ΕΕΤΤ στο πλαίσιο του ερχόμενου ετήσιου κοστολογικού ελέγχου.

Επιπροσθέτως, για την επιβολή ενός μηχανισμού ελέγχου τιμών retail-minus η ΕΕΤΤ προτείνει τα κάτωθι:

- Ένας έλεγχος τιμών, προκειμένου να αποβεί αποτελεσματικός πρέπει να μπορεί να παρακολουθείται. Ένας μηχανισμός ελέγχου τιμών retail-minus απαιτεί από την ΕΕΤΤ να είναι πλήρως ενήμερη για τις όποιες τιμολογιακές αλλαγές κάνει ο ΟΤΕ στο λιανικό του προϊόν. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι προκειμένου να είναι σε θέση να παρακολουθεί τη συμμόρφωση του ΟΤΕ με τον μηχανισμό retail-minus, ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποχρεούται να υποβάλλει λεπτομέρειες αναφορικά με τις αλλαγές στα λιανικά προϊόντα πρόσβασης και στα αντίστοιχα χονδρικά προϊόντα (υπηρεσίες ΧΕΓ) στην ΕΕΤΤ σε εμπιστευτική βάση και προτού αυτές εφαρμοσθούν. Ο ΟΤΕ φέρει το βάρος απόδειξης της συμμόρφωσης των προτεινόμενων αλλαγών με τον μηχανισμό ελέγχου τιμών retail-minus. Η ΕΕΤΤ θα εξετάζει εάν είναι απαραίτητο να προσαρμοσθούν οι τιμές ΧΕΓ σύμφωνα με την πρόταση του ΟΤΕ. Στην περίπτωση όπου οι προτεινόμενες από τον ΟΤΕ τιμές για τις υπηρεσίες ΧΕΓ δεν είναι σύμφωνες με την υποχρέωση ελέγχου τιμών retail-minus, η ΕΕΤΤ θα διενεργεί τις απαραίτητες τροποποιήσεις / προσαρμογές στις τιμές χονδρικής τις οποίες θα κοινοποιεί στον ΟΤΕ. Ο ΟΤΕ δύναται να εφαρμόσει την προτεινόμενη λιανική τιμολογιακή πολιτική του μόνο στην περίπτωση όπου εφαρμόσει και τις τροποποιημένες από την ΕΕΤΤ τιμές για την ΧΕΓ. Ένας τέτοιος προληπτικός μηχανισμός θα βοηθήσει επίσης να προλαμβάνεται αντι-ανταγωνιστική συμπίεση περιθωρίου. Ο ΟΤΕ δεν θα πρέπει να ανακοινώνει τις προτεινόμενες αλλαγές τιμών (λιανικής και χονδρικής) πριν την έγκριση της ΕΕΤΤ.
- Η ΕΕΤΤ θεωρεί επίσης ότι ένας μηχανισμός retail-minus θα μπορούσε να παρέχει στο λιανικό τμήμα του ΟΤΕ ένα μη δίκαιο πλεονέκτημα καθότι θα γνώριζε ότι όποια αλλαγή του ΟΤΕ στις λιανικές του τιμές θα επέφερε αυτόματα αλλαγή στη χονδρική τιμή. Προκειμένου να εμποδίσει αυτό το αποτέλεσμα το οποίο θα διαστρέβλωνε τον ανταγωνισμό, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι κρίσιμο πριν από κάθε αλλαγή στη λιανική τιμή που θα επέφερε αλλαγή στη χονδρική τιμή, ο ΟΤΕ να ειδοποιεί σχετικά τους παρόχους ανταγωνιστές,

με ταυτόχρονη κοινοποίηση στην ΕΕΤΤ, τουλάχιστον ένα μήνα σε περιπτώσεις αύξησης και πέντε εργάσιμων ημερών σε περιπτώσεις μείωσης νωρίτερα από την ημερομηνία εφαρμογής των λιανικών τιμολογίων. Επιπλέον ο ΟΤΕ δεν θα δύναται να εισάγει την αλλαγή στη λιανική τιμή ωσότου γίνει η αλλαγή στη χονδρική τιμή. Η περίοδος κοινοποίησης πρέπει να έχει επαρκή διάρκεια έτσι ώστε να μην ζημιώνονται άδικα οι πάροχοι ανταγωνιστές αλλά και να μην είναι αδικαιολόγητα εκτεταμένη, ώστε να μην γίνεται η αγορά άδικα άκαμπτη. Ο ΟΤΕ θα πρέπει ταυτόχρονα να συμμορφώνεται και με τυχόν υποχρεώσεις διαφάνειας που του έχουν επιβληθεί αναφορικά με τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης.

- Σε κάθε περίπτωση, ο ΟΤΕ υποχρεούται να εφαρμόσει τις αλλαγές στις λιανικές τιμές ταυτόχρονα με τις αλλαγές στις αντίστοιχες τιμές για τη ΧΕΓ (όπου αυτό απαιτείται)
- Εάν ο ΟΤΕ αποφασίσει να τροποποιήσει ή να ανακαλέσει ένα από τα υπάρχοντα προϊόντα λιανικής του, θα πρέπει να κοινοποιήσει την εν λόγω απόφασή του στην ΕΕΤΤ (σε εμπιστευτική βάση) πριν από την εφαρμογή της. Η ΕΕΤΤ θα κρίνει κατόπιν τούτου πως να τροποποιήσει καταλλήλως τη μεθοδολογία υπολογισμού των χονδρικών τιμών. Ο ΟΤΕ δεν θα πρέπει να ανακοινώνει τις προτεινόμενες αλλαγές πριν την έγκριση της ΕΕΤΤ.

Οι καταστάσεις του λογιστικού διαχωρισμού και το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ θα ελέγχονται ετησίως από ανεξάρτητους ελεγκτές που ορίζονται από την ΕΕΤΤ. Μετά τον έλεγχο δημοσιεύεται δήλωση συμμόρφωσης του ΟΤΕ με το κοστολογικό σύστημα. Η δημοσίευση της δήλωσης γίνεται με την επιφύλαξη της Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας περί εμπορικού απορρήτου.

Η υποχρέωση κοστολόγησης του ΟΤΕ θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της Απόφασης της ΕΕΤΤ υπ’ αριθμ. 728/3/24-07-2014 (ΦΕΚ 2201/Β/2014) όπως εκάστοτε ισχύει.

2.3.1.7.11. Παράρτημα 5 – Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών

Τα κάτωθι συνιστούν τη λίστα με το ελάχιστο περιεχόμενο που πρέπει να περιέχει η Προσφορά Αναφοράς του ΟΤΕ για τη ΧΕΓ

Α. Όροι Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών

1. Γραμμές και υπηρεσίες στις οποίες παρέχεται πρόσβαση
2. Διαφοροποίηση ποιότητας υπηρεσιών
3. Τεχνικοί όροι
4. Διαδικασίες παραγγελιών και παροχής, περιορισμοί χρήσης.

Β. Πληροφοριακά συστήματα

Προϋποθέσεις για την πρόσβαση στα υποστηρικτικά λειτουργικά συστήματα του ΟΤΕ, στα πληροφοριακά συστήματα ή στις βάσεις δεδομένων για τις προ-παραγγελίες, για τα αιτήματα παροχής, παραγγελιών, συντήρησης και αποκατάστασης βλαβών και τιμολόγησης.

Γ. Όροι Παροχής

1. Ανώτατος χρόνος απάντησης σε αιτήματα παροχής υπηρεσιών και ευκολιών, συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών, επίλυση βλαβών, διαδικασίες επαναφοράς στο σύνηθες επίπεδο υπηρεσίας και παράμετροι ποιότητας υπηρεσιών.
2. Συνήθεις όροι συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένης, όπου κατάλληλο, της προβλεπόμενης αποζημίωσης για τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τους ανώτατους χρόνους.
3. Τιμές ή τιμολογιακές φόρμουλες για κάθε στοιχείο, λειτουργία και ευκολία που αναφέρεται ανωτέρω.

2.3.2. Εξέταση των Επιπτώσεων της Ρύθμισης της Αγοράς Τοπικής Πρόσβασης στις Συσχετιζόμενες Αγορές Λιανικής

2.3.2.1. Ανάλυση της Αγοράς λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο με βάση τη μέθοδο modified greenfield μετά τη ρύθμιση της αγοράς τοπικής πρόσβασης

2.3.2.1.1. Εφαρμογή του τέστ των τριών κριτηρίων

2.3.2.1.1.1. Πλαίσιο

Δεδομένου ότι οι αγορές (α) Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VoIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες στην Ελλάδα και (β) Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA στην Ελλάδα δεν περιλαμβάνονται στην Αναθεωρημένη Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές του 2014 και σύμφωνα με την αναθεωρημένη Σύσταση προβλέπεται ότι «Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει επίσης να υποβάλλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που απαριθμούνται στα παραρτήματα της σύστασης 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής και της σύστασης 2007/879/ΕΚ, και δεν περιλαμβάνονται πλέον στο παράρτημα της παρούσας σύστασης, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμούν αν, με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση.», είναι αναγκαία η εφαρμογή της δοκιμασίας των 3 κριτηρίων προκειμένου να κριθεί εάν οι ως άνω αγορές λιανικής εξακολουθούν να χρήζουν ex ante ρύθμισης, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες στην Ελλάδα.

Τα τρία κριτήρια εξετάζουν εάν:

1. Υπάρχουν υψηλοί και μη παροδικοί φραγμοί εισόδου στην υπό εξέταση αγορά

2. Η σχετική αγορά έχει τέτοια χαρακτηριστικά που δεν θα τείνει με την πάροδο του χρόνου προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, και

3. Το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν επαρκεί από μόνο του για να αντιμετωπίσει τις εκάστοτε αποτυχίες που εντοπίζονται στην αγορά αυτή.

Μια σχετική αγορά πρέπει να πληροί και τα τρία κριτήρια αθροιστικά προκειμένου να υπόκειται σε ex ante ρύθμιση. Η εξέταση των τριών κριτηρίων θα γίνει λαμβάνοντας υπόψη τις ρυθμιστικές υποχρεώσεις που έχει προταθεί να επιβληθούν στην χονδρική αγορά 3^{α}.

Τυχόν αλλαγή στις ως άνω ρυθμιστικές υποχρεώσεις μπορεί να επηρεάσει την ανάλυση και τα συμπεράσματα της δοκιμασίας των τριών κριτηρίων.

2.3.2.1.1.2. Εξέταση της δοκιμασίας των τριών κριτηρίων

2.3.2.1.1.2.1. Ύπαρξη υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου και ανταγωνισμού

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντοπίζει δύο κατηγορίες φραγμών εισόδου και ανταγωνισμού στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συγκεκριμένα: (α) διαρθρωτικούς φραγμούς, και (β) νομικούς ή ρυθμιστικούς φραγμούς.

Ένας διαρθρωτικός φραγμός υφίσταται όταν το επίπεδο ζήτησης, το επίπεδο της τεχνολογίας και η διάρθρωση του σχετικού κόστους είναι τέτοια που δημιουργούν ασύμμετρες συνθήκες μεταξύ κοινοποιημένων φορέων και νεοεισερχόμενων, οι οποίες δυσχεραίνουν ή αποτρέπουν την αποτελεσματική είσοδο στην αγορά. Παραδείγματος χάριν, δύναται να θεωρηθεί ότι υπάρχουν υψηλοί διαρθρωτικοί φραγμοί εισόδου όταν η αγορά χαρακτηρίζεται από σημαντικές οικονομίες κλίμακος και σκοπού σε συνδυασμό με υψηλά μη ανακτήσιμα κόστη.

Οι νομικοί ή ρυθμιστικοί φραγμοί δεν βασίζονται σε οικονομικές συνθήκες, αλλά προέρχονται από νομοθετικά, διοικητικά ή άλλα κρατικά μέτρα τα οποία επιδρούν άμεσα στις συνθήκες εισόδου ή/και στην τοποθέτηση των παρόχων στη σχετική αγορά. Η ΕΕΤΤ δεν γνωρίζει κάποιους νομικούς ή ρυθμιστικούς φραγμούς που λειτουργούν ως φραγμοί εισόδου στις αγορές (α) λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VoIP για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες στην Ελλάδα και (β) λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA.

Επομένως, η ΕΕΤΤ εστιάζει στους διαρθρωτικούς φραγμούς και αναλύει την ύπαρξη φραγμών εισόδου νεοεισερχόμενων παρόχων και φραγμών στη μεταστροφή λιανικών πελατών.

Φραγμοί Εισόδου νεοεισερχόμενων παρόχων και φραγμοί μεταστροφής λιανικών πελατών

Σύμφωνα με το Αιτιολογικό της Σύστασης του 2014, στην αγορά για την πρόσβαση σε σταθερή θέση σε δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο έχουν υπάρξει σημαντικές εξελίξεις όσον αφορά την καταναλωτική συμπεριφορά και την διάρθρωση της μετά την τελευταία αναθεώρηση της. Οι διαρθρωτικές εξελίξεις αφορούν την αύξηση κυρίως στο NGA roll-out, την αυξημένη διείσδυση της κινητής τηλεφωνίας και της σταθερής-κινητής σύγκλισης, την

παροχή υπηρεσιών πρόσβασης μέσω CATV, την αυξημένη διαθεσιμότητα/δημοτικότητα των managed VoIP υπηρεσιών, την μετάβαση από τα παραδοσιακά δίκτυα PSTN σε IP δίκτυο, και την ευρεία διαθεσιμότητα προϊόντων ΑΠΤΒ και χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης ("WBA"). Στο αιτιολογικό της Σύστασης αναφέρεται ότι τα ως άνω συντελούν στη μείωση των φραγμών εισόδου στην αγορά πρόσβασης σε σταθερή θέση. Επιπλέον, ο ρυθμός των εξελίξεων αυτών αναμένεται να αυξηθεί στο μέλλον.

Επιπλέον στη Σύσταση επισημαίνεται ότι η ύπαρξη υποκαταστασιμότητας μεταξύ σταθερής και κινητής δεν έχει ακόμη αναγνωριστεί ευρέως από τις ΕΡΑ, παρά μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις ενώ οι πάροχοι κινητής τηλεφωνίας μπορούν σχετικά εύκολα να εισέλθουν στην αγορά πρόσβασης στο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση, με βάση την υπάρχουσα υποδομής τους, μέσω των υπηρεσιών homezone. Βάσει μιας προσέγγισης forward looking, περαιτέρω είσοδος στην αγορά αυτή μπορεί να αναμένεται από τους φορείς εκμετάλλευσης των υποδομών εγκατάστασης δικτύων πρόσβασης νέας γενιάς. Παρά το γεγονός ότι η είσοδος μέσω ιδίων μέσων θα χαρακτηρίζεται από σημαντικά εμπόδια εισόδου όπως και στο παρελθόν, ωστόσο διάφορες νομοθετικές προτάσεις τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο μπορούν να μειώσουν σημαντικά τέτοια εμπόδια.

Επιπροσθέτως, στη Σύσταση επισημαίνεται ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι χωρίς δική τους σταθερή υποδομή μπορούν να εισέλθουν σχετικά εύκολα στην αγορά με χρήση των ρυθμιζόμενων προϊόντων χονδρικής όπως LLU και bitstream. Ένας εναλλακτικός πάροχος που επιθυμεί να έχει πρόσβαση σε LLU ή bitstream για το σκοπό της παροχής ευρυζωνικών υπηρεσιών λιανικής μπορεί σχετικά εύκολα να επεκταθεί στην παροχή τηλεφωνικών υπηρεσιών όπως η πρόσβαση και οι κλήσεις με τη χρήση τεχνολογίας IP. Εν κατακλείδι, η Σύσταση καταλήγει ότι η αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης δεν χαρακτηρίζεται πλέον από υψηλούς και μη παροδικούς φραγμούς εισόδου σε επίπεδο Ένωσης.

Η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη το αιτιολογικό της Σύστασης εξέτασε τους φραγμούς εισόδου στις λιανικές αγορές πρόσβασης.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η είσοδος στην αγορά λιανικής σταθερής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο θα μπορούσε να επιτευχθεί με την είσοδο είτε μέσω της κατασκευής ενός νέου δικτύου πρόσβασης είτε μέσω της χρήσης προϊόντων της αγοράς 3$^{\alpha}$ της Σύστασης.

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία που να υποδεικνύουν στην ΕΕΤΤ ότι ο ΟΤΕ είναι πιθανό να επηρεαστεί μεσοπρόθεσμα από νεοεισερχόμενους παρόχους οι οποίοι χρησιμοποιούν εναλλακτικές πλατφόρμες όπως σταθερή ασύρματη πρόσβαση, χρήση οπτικών ινών, ή χρήση δορυφορικής πρόσβασης.

Για να εισέλθει στην αγορά ένας εναλλακτικός πάροχος μέσω ΑΠΤΒ με εθνική κάλυψη θα πρέπει να επιβαρυνθεί με σημαντικό μη ανακτήσιμο κόστος προκειμένου να αποκτήσει τις

αναγκαίες συνεγκαταστάσεις στα αστικά κέντρα του ΟΤΕ. Αυτό το μη ανακτήσιμο κόστος, όταν συνδυάζεται με τις οικονομίες κλίμακας και πυκνότητας που χαρακτηρίζουν τα δίκτυα τοπικής πρόσβασης, αυξάνουν σημαντικά τους φραγμούς εισόδου για κάθε νεοεισερχόμενο πάροχο.

Οι εναλλακτικοί πάροχοι που λειτουργούν βάσει ΑΠΤΒ προσφέρουν υπηρεσίες μόνο στις περιοχές που καλύπτονται από τα κέντρα του ΟΤΕ στα οποία είναι συνεγκατεστημένοι, τα οποία – όπως ήδη αναφέρθηκε – ανέρχονται σε 928 σε όλη τη χώρα. Στην περίπτωση που ένας πάροχος επιθυμεί να προσφέρει υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης που θα καλύπτουν το σύνολο της γεωγραφικής έκτασης της χώρας, θα πρέπει να συνεγκατασταθεί σε όλα τα κέντρα του ΟΤΕ τα οποία υπερβαίνουν τα 2700 συνολικά. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι ακόμα μικρότερη η πιθανότητα οι εναλλακτικοί πάροχοι να μπορέσουν να προβούν στις σημαντικές επενδύσεις που απαιτούνται προκειμένου να εγκαταστήσουν σταθερά δίκτυα πλήρους κάλυψης ώστε να παρέχουν λιανική πρόσβαση σε εθνικό επίπεδο.

Για τους λόγους αυτούς, η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι η ανάπτυξη της ΑΠΤΒ είναι από μόνη της επαρκής για να δημιουργήσει αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη σχετική λιανική αγορά πρόσβασης εντός του χρονικού ορίζοντα της παρούσας εξέτασης.

Ο ΟΤΕ επίσης θα εξακολουθήσει κατά πάσα πιθανότητα να έχει πλεονεκτήματα κόστους έναντι των νεοεισερχόμενων παρόχων στην αγορά λιανικής πρόσβασης (ακόμα και όταν γίνονται οι ίδιες επενδύσεις) και ευκαιρίες οικονομιών κλίμακος που προέρχονται από τις επενδύσεις του σε εξοπλισμό δικτύου που δεν είναι απαραίτητο να προκύψουν και για τους νεοεισερχόμενους παρόχους.[76] Επιπλέον ο ΟΤΕ χαρακτηρίζεται από σημαντικό πλεονέκτημα αναγνωρισιμότητας σήματος στο επίπεδο των λιανικών υπηρεσιών. Στην Έρευνα Καταναλωτών της ΕΕΤΤ του 2015, το 34% των συμμετεχόντων που δήλωσαν ότι έχουν σταθερό τηλέφωνο στον ΟΤΕ ανέφεραν ως το λόγο που μένουν στον ΟΤΕ και δεν αλλάζουν πάροχο το όνομα και τη φήμη του παρόχου. Τα ως άνω μπορούν να οδηγήσουν σε υψηλότερη απαιτούμενη απόδοση επενδύσεων για τους νεοεισερχόμενους. Συνεπώς, τόσο σωρευτικά όσο και μεμονωμένα μπορούν να αποτελέσουν έναν επιπλέον φραγμό εισόδου.

Επιπλέον η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι η παρούσα οικονομική κρίση έχει μεγάλη επίδραση σε κάθε μορφή καταναλωτικής δαπάνης. Σε ένα τέτοιο οικονομικό κλίμα, η δυνατότητα των εναλλακτικών παρόχων να είναι κερδοφόροι, να δημιουργήσουν οικονομίες κλίμακος και να επενδύσουν σε ανάπτυξη δικτύων νέας γενιάς απειλείται σοβαρά.

---

76 Παραδείγματος χάριν, η μεγάλη πελατειακή βάση του ΟΤΕ του επιτρέπει να αναπτύξει πολλές εφαρμογές το κόστος ανάπτυξης των οποίων μπορεί να δικαιολογηθεί με αναφορά σε αυτήν τη μεγαλύτερη πελατειακή βάση.

Δεδομένου ότι η τιμή εξακολουθεί να είναι ο κύριος παράγοντας που κατευθύνει τις επιλογές των πελατών στην απόφαση μεταστροφής μεταξύ παρόχων πρόσβασης, φαίνεται πιθανόν ένας νεοεισερχόμενος πάροχος να πρέπει να προσφέρει σημαντικές εκπτώσεις ή πολύ διαφοροποιημένες υπηρεσίες προκειμένου να ενθαρρύνει τη μεταστροφή των πελατών. Η παροχή σημαντικών εκπτώσεων είναι δύσκολη σε συνθήκες όπου ο νεοεισερχόμενος πάροχος εξαρτάται από τα χονδρικά προϊόντα του κοινοποιημένου φορέα για να παράσχει τις υπηρεσίες λιανικής του. Επιπλέον, η εστίαση στον ανταγωνισμό επί των τιμών έχει αρνητικές επιπτώσεις στη δυνατότητα ενός εναλλακτικού παρόχου να αποκομίσει επαρκή έσοδα προκειμένου να μπορέσει να καλύψει το κόστος εισόδου και να μπορέσει να χρηματοδοτήσει καινοτομίες των υπηρεσιών ή πρόσθετες υπηρεσίες.

Όσον αφορά την υποκαταστασιμότητα μεταξύ υπηρεσιών κινητής και σταθερής τηλεφωνίας η ΕΕΤΤ υπενθυμίζει ότι κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει υποκαταστασιμότητα μεταξύ των υπηρεσιών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας (βλ. ενότητα 2.2.1.2.3).

Συμπεράσματα

Η ΕΕΤΤ υιοθετεί την αρχική άποψη ότι υπάρχουν υψηλοί και μη παροδικοί φραγμοί εισόδου νεοεισερχόμενων παρόχων και υψηλοί φραγμοί μεταστροφής λιανικών πελατών στις αγορές (α) λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VoIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες στην Ελλάδα και (β) λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA στην Ελλάδα.

2.3.2.1.1.2.2. Ζητήματα δυναμικής – Απουσία τάσης προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό

Το δεύτερο κριτήριο που πρέπει να εξεταστεί είναι εάν η αγορά διαθέτει τέτοια χαρακτηριστικά που θα τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό με την πάροδο του χρόνου χωρίς την ύπαρξη *ex ante* ρύθμισης. Η εφαρμογή του κριτηρίου αυτού περιλαμβάνει την εξέταση του επιπέδου ανταγωνισμού πίσω από τους φραγμούς εισόδου που έχουν εντοπιστεί, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ακόμη και όταν μια αγορά χαρακτηρίζεται από υψηλούς φραγμούς εισόδου, άλλοι διαρθρωτικοί παράγοντες ή χαρακτηριστικά της αγοράς μπορεί να οδηγούν την αγορά αυτή στο να τείνει προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό (π.χ. διάρθρωση κόστους, ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή[77]).

---

[77] Βλ. Σύσταση του 2014 της 9ης Οκτωβρίου 2014

Η ΕΕΤΤ, στο πλαίσιο ελέγχου του δεύτερου κριτηρίου, εξετάζει τις ακόλουθες παραμέτρους:

- Μερίδια αγοράς
- Τάση των τιμών και τιμολογιακή συμπεριφορά
- Φραγμοί επέκτασης και δυνητικός ανταγωνισμός.

Μερίδια αγοράς

Η τάση των μεριδίων αγοράς αποτελεί την πρώτη ουσιαστική ένδειξη για το αν μία αγορά τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Η διατήρηση υψηλού μεριδίου αγοράς στην πάροδο του χρόνου αποτελεί ένδειξη ύπαρξης σημαντικής ισχύος του συγκεκριμένου παρόχου, ενώ αντίστοιχα μία πτωτική τάση του μεριδίου αγοράς αποτελεί ένδειξη αύξησης του ανταγωνισμού.

Το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ με αναφορά στον αριθμό γραμμών, όπως φαίνεται και στον ακόλουθο πίνακα, έχει μειωθεί από το τέλος του 2010 έως το πρώτο εξάμηνο του 2016 από 72,7% σε 56,4%% στην περίπτωση της αγοράς λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VoIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες και αντίστοιχα από 87,6% σε 50,5% στην αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA στην Ελλάδα.

Πίνακας 19: Μερίδια ΟΤΕ στις αγορές λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο

		31/12/2010	31/12/2011	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	30/6/2016[78]
Μερίδια ΟΤΕ	PSTN + ISDN BRA+ IP access lines	72,7%	66,0%	62,4%	59,4%	57%	56,6%	56,4%
	ISDN PRA	87,6%	72,5%	60,8%	55,6%	54,2%	53,7%	50,5%
	Σύνολο	72,7%	66,0%	62,4%	59,4%	57%	56,6%	56,4%

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η πτώση του μεριδίου αγοράς του ΟΤΕ υποδεικνύει ότι υφίσταται στην αγορά πρόσβασης μία τάση προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη διάρκεια της παρούσας εξέτασης της αγοράς.

[78] Τα στοιχεία για το Α εξάμηνο του 2016 τελούν σε διαδικασία ελέγχου από την ΕΕΤΤ.

Τάση των τιμών και τιμολογιακή συμπεριφορά

Ο ΟΤΕ, ως αποτέλεσμα του προηγούμενου κύκλου ανάλυσης, υπόκειται σε συγκεκριμένες υποχρεώσεις όσον αφορά τον έλεγχο τιμών για τις υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση με τη μορφή ανώτατου ορίου τιμής προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα υπερβολικής τιμολόγησης. Κατά το χρονικό διάστημα από την έκδοση της σχετικής απόφασης του προηγούμενου κύκλου ανάλυσης, ο ΟΤΕ δεν προέβη σε αλλαγή στις τιμές των υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης.

Αν και στη μεμονωμένη πώληση δεν παρατηρήθηκε πτωτική τάση τιμών, οι τιμές συνδυαστικών προσφορών/πακέτων του ΟΤΕ με παρόμοια χαρακτηριστικά παρουσιάζουν μείωση.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι με το πακέτο ΟΤΕ ΟΛΗ ΜΕΡΑ GR (προσφορά 6+6), ο ΟΤΕ παρείχε τον Μάρτιο του 2012, έναντι χρέωσης 18,618€ χωρίς ΦΠΑ κατά τους πρώτους 6 μήνες και κατόπιν για τους επόμενους 6 μήνες έναντι χρέωσης 22,683€ χωρίς ΦΠΑ, τηλεφωνική σύνδεση (πάγιο) και απεριόριστες αστικές και υπεραστικές (εθνικές) κλήσεις εντός και εκτός δικτύου ΟΤΕ. Η μέση μηνιαία δαπάνη ενός συνδρομητή για την αγορά του εν λόγω πακέτου για ένα χρόνο ανέρχεται σε 20,6465 € χωρίς ΦΠΑ.

Σύμφωνα με τον τιμοκατάλογο του ΟΤΕ 03/10/16, ο ΟΤΕ παρείχε το πακέτο ΟΤΕ ΑΠΕΡΙΟΡΙΣΤΑ (προσφορά 6+6) με απεριόριστη αστική και υπεραστική τηλεφωνία εντός και εκτός δικτύου ΟΤΕ έναντι χρέωσης 16,179€ χωρίς ΦΠΑ κατά τους πρώτους έξι μήνες και κατόπιν για τους επόμενους έξι μήνες στην τιμή 19,431€ χωρίς ΦΠΑ , τηλεφωνική σύνδεση (πάγιο) και απεριόριστες αστικές και υπεραστικές (εθνικές) κλήσεις εντός και εκτός δικτύου ΟΤΕ. Η μέση μηνιαία δαπάνη ενός συνδρομητή για την αγορά του εν λόγω πακέτου για ένα χρόνο ανέρχεται σε 17,805 € χωρίς ΦΠΑ.

Από τις ανωτέρω δύο παραγράφους συνάγεται ότι ο ΟΤΕ για πακέτα με παρόμοια χαρακτηριστικά έχει προβεί σε μείωση τιμών. Μπορεί συνεπώς να υποστηριχθεί ότι ο ΟΤΕ προκειμένου να ανταγωνιστεί τις λιανικές προσφορές των εναλλακτικών παρόχων, προβαίνει σε μείωση των τιμών των λιανικών συνδυαστικών προσφορών/πακέτων του.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η πτωτική τάση των τιμών μπορεί να υποδεικνύει την ύπαρξη μίας τάσης προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό.

Φραγμοί επέκτασης και δυνητικός ανταγωνισμός

Σύμφωνα με το Αιτιολογικό της Σύστασης όσον αφορά την τάση προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην υπό εξέταση αγορά, μπορεί να αναμένεται ότι ο ανταγωνισμός θα εξαρτάται κυρίως από τις εξελίξεις στην αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω xDSL, οπτικές ίνες, υποδομές cable, και, ενδεχομένως ευρυζωνικές υπηρεσίες μέσω κινητής τηλεφωνίας, καθώς και την υποκατάσταση σταθερής-κινητής. Επιπλέον, εν όψει της

αυξανόμενης διείσδυσης της καλωδιακής τηλεόρασης και της ανάπτυξης των εναλλακτικών υποδομών νέας γενιάς, καθώς και την εύκολη πρόσβαση σε εισροές χονδρικής, όπως LLU ή WBA, μπορεί να αναμένεται ότι οι πάροχοι υπηρεσιών VoIP θα διαδραματίζουν ολοένα και σημαντικότερο ρόλο στην λιανική αγορά πρόσβασης σε σταθερή θέση.

Εν όψει της αυξανόμενης ζήτησης των καταναλωτών για πακέτα υπηρεσιών, μπορεί να προβλεφθεί ότι ο ανταγωνισμός στην αγορά αυτή θα προέρχεται από πακέτα που καλύπτουν πρόσβαση και κλήσεις, ευρυζωνικές υπηρεσίες ("double play"), μαζί με προσφορές για Τηλεόραση ("triple play") και υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας («quadruple play»). Με την πάροδο του χρόνου, αναμένεται ότι η πρόσβαση στο τηλεφωνικό δίκτυο, θα γίνει όλο και λιγότερο απαιτητή από τους τελικούς πελάτες. Επιπλέον, η αλλαγή της συμπεριφοράς των καταναλωτών για άλλες υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών όπως κινητής τηλεφωνίας και υπηρεσίες messaging, θα οδηγήσει κατά πάσα πιθανότητα σε μείωση της ζήτησης των υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας.

Εν όψει της σύγκλισης των τιμών μεταξύ σταθερής και κινητής τηλεφωνίας (λόγω της αυστηρότερης ρύθμισης των τελών τερματισμού κινητής τηλεφωνίας), και το γεγονός ότι η πρόσβαση και οι κλήσεις αγοράζονται συχνά μαζί, μπορεί να αναμένεται ότι ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ στην αγορά σταθερής πρόσβασης θα περιορίζεται από τους φορείς εκμετάλλευσης κινητής τηλεφωνίας, είτε άμεσα (εάν οι υπηρεσίες κινητής και σταθερής θα συμπεριλαμβάνονται στην ίδια αγορά) είτε έμμεσα, μέσω της εκτίμησης της ΣΙΑ.

Επιπλέον στο Αιτιολογικό αναφέρεται ότι λαμβάνοντας υπόψη την ευρεία διαθεσιμότητα των πακέτων και την εύκολη μετακίνηση (λόγω φορητότητας) είναι μάλλον απίθανο ότι ένας πάροχος, ακόμη και ο εγκακατεστημένος φορέας εκμετάλλευσης με σχετικά υψηλό μερίδιο αγοράς, θα μπορούσε να συμπεριφέρεται ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές του και τους καταναλωτές. Συνάγεται επομένως το συμπέρασμα ότι, σε επίπεδο Ένωσης, η αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό.

Η ΕΕΤΤ εξετάζει τους δυνητικούς φραγμούς επέκτασης που υφίστανται πίσω από τους φραγμούς εισόδου στην αγορά λιανικής πρόσβασης.

Λόγω των υψηλών φραγμών εισόδου, οι πελάτες δύνανται να επιλέξουν έναν από τους υπάρχοντες παρόχους υπηρεσιών πρόσβασης, χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα επιλογής κάποιου νεοεισερχόμενου παρόχου.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι στην περίπτωση των υφιστάμενων παρόχων, οι φραγμοί επέκτασης δεν είναι τόσο υψηλοί, κυρίως λόγω της ρύθμισης των σχετικών αγορών ανωτέρου επιπέδου (χονδρικές αγορές διασύνδεσης, χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης). Παρότι οι εναλλακτικοί πάροχοι βασίζονται σχεδόν αποκλειστικά στις χονδρικές υπηρεσίες και προϊόντα του ΟΤΕ για την παροχή των υπηρεσιών πρόσβασης που προσφέρουν στους συνδρομητές τους καθώς και το γεγονός ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι δεν έχουν εθνική

παρουσία, η αύξηση των μεριδίων τους με την πάροδο του χρόνου υποδεικνύει ότι υπάρχουν δυνατότητες επέκτασης καθώς και δυνητικός ανταγωνισμός.

Συμπεράσματα

Βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, η ΕΕΤΤ υιοθετεί την άποψη ότι το δεύτερο κριτήριο δεν πληρείται, καθώς υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι η αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας ανάλυσης.

2.3.2.1.1.2.3. Ανεπάρκεια μόνου του δικαίου περί ανταγωνισμού

Δεδομένου του συμπεράσματος ότι η υπό εξέταση αγορά τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό, παρέλκει η εξέταση του τρίτου κατά σειρά κριτηρίου από την ΕΕΤΤ.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ καταλήγει στο αρχικό συμπέρασμα ότι δεν πληρούνται αθροιστικά τα τρία κριτήρια για τις αγορές (α) Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VoIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες στην Ελλάδα και (β) Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PRA στην Ελλάδα. Αν και υφίστανται φραγμοί εισόδου, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία σημαντική πτώση των μεριδίων αγοράς του ΟΤΕ και μία πτωτική τάση στις τιμές των πακέτων/συνδυαστικών προσφορών του ΟΤΕ. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι υφίσταται μία τάση προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό κατά τη διάρκεια της παρούσας εξέτασης και αναμένει, δεδομένης της δυναμικής της σχετικής υπό ανάλυση αγοράς και της προτεινόμενης ρύθμισης στην ανάντη αγορά 3^{α}, στο προσεχές διάστημα η ανωτέρω τάση να εξακολουθεί να ισχύει ή/ και περαιτέρω να ενισχυθεί. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι λιανικές αγορές πρόσβασης σε δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο δεν απαιτείται να εξακολουθήσουν να υπόκεινται σε ex ante ρύθμιση, δεδομένης της προτεινόμενης ρύθμισης στην ανάντη αγορά 3^{α}.

2.3.2.1.2. Ανάλυση της αγοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης βάσει της μεθοδολογίας modified greenfield μετά τη ρύθμιση της αγοράς τοπικής πρόσβασης

Μετά τη ρύθμιση της αγοράς τοπικής πρόσβασης, η ΕΕΤΤ οφείλει να εξετάσει κατά πόσο η συγκεκριμένη ρύθμιση είναι ικανή να αναπτύξει αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην σχετιζόμενη αγορά λιανικής, δηλαδή στην αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης.

Η ρύθμιση της αγοράς τοπικής πρόσβασης επιτρέπει στους παρόχους να εισέλθουν στην αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης χωρίς αναγκαστικά να υλοποιήσουν δίκτυο πρόσβασης. Παρόλα αυτά, η είσοδος ενός παρόχου στην αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω των προϊόντων χονδρικής τοπικής πρόσβασης απαιτεί και πάλι σημαντικά κόστη για συνεγκαταστάσεις, παρουσίας σε Αστικά Κέντρα του ΟΤΕ για τη διαχείριση της κίνησης των συνδρομητών μέσω των εικονικών προϊόντων, κλπ. Εξάλλου και το κόστος επέκτασης ενός υφιστάμενου παρόχου είναι σημαντικό, δεδομένου ότι η ανάπτυξη του δικτύου του σε ορισμένες περιοχές δεν διευκολύνει την παροχή λιανικών υπηρεσιών σε άλλες.

Βάσει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ καταλήγει στο αρχικό συμπέρασμα ότι η ρύθμιση της χονδρικής αγοράς τοπικής πρόσβασης δεν αρκεί από μόνη της να αντιμετωπίσει τα προβλήματα ανταγωνισμού στην αγορά λιανικής. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θα εξετάσει και την αμέσως επόμενη αγορά χονδρικής, η οποία είναι η χονδρική αγορά κεντρικής πρόσβασης.

2.3.3. Χονδρική αγορά παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης

2.3.3.1. Τρέχουσα κατάσταση αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης

Ο ΟΤΕ λειτουργεί το μοναδικό ολοκληρωμένο δίκτυο πρόσβασης χαλκού στην Ελλάδα και παρέχει υπηρεσίες λιανικής και χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης (ΧΕΠ) στο διαδίκτυο μέσω χάλκινων βρόχων από το 2003. Το 2011, στην προηγούμενη αναθεώρηση (τρίτος γύρος ανάλυσης) των αγορών χονδρικής πρόσβασης σε φυσικές υποδομές (αγορά 4 της Σύστασης 2007) και χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης (αγορά 5 της Σύστασης 2007), με τις Αποφάσεις της ΕΕΤΤ 614/13/28-7-2011 και 614/12/28-7-2011, ο ΟΤΕ ορίστηκε πάροχος με ΣΙΑ και του επεβλήθησαν κατάλληλες και αναλογικές κανονιστικές υποχρεώσεις.

Η εξέλιξη του όγκου των γραμμών ΑΠΤΒ και ΧΕΠ κατά το διάστημα 2010 – 2016Α φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα 1:

Πίνακας 20: Εξέλιξη γραμμών ΑΠΤΒ και ΧΕΠ

	Σύνολο Γραμμών ΑΠΤοΒ	Γραμμές πλήρους ΑΠΤοΒ μέσω των οποίων παρέχονται ευρυζωνικές υπηρεσίες	Γραμμές ΑΠΤοΒ μεριζόμενης πρόσβασης	Γραμμές ΟΤΕ λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης (αυτοπαροχή ΧΕΠ)	Γραμμές ΧΕΠ από ΟΤΕ προς άλλους παρόχους[79]	Γραμμές ΧΕΠ από άλλους Παρόχους
2010	1.346.498	1.070.923	33.250	1.102.396	37.493	21.680
2011	1.642.181	1.316.100	23.072	1.089.330	30.125	854
2012	1.779.852	1.475.167	14.706	1.165.763	25.806	3.291
2013	1.897.195	1.619.451	10.108	1.251.880	25.741	9.847
2014	2.008.602	1.760.128	7.338	1.357.878	22.483	21.754
2015	2.029.816	1.887.264	5.444	1.496.886	25.970	30.848
2016Α	2.024.695	1.894.320	4.685[80]	1.564.742	38.007	849

Όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα, την τελευταία τριετία υπάρχει αύξηση των γραμμών ΑΠΤΒ μέσω των οποίων παρέχουν οι εναλλακτικοί ευρυζωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες φωνής (κατά 244.843 γραμμές), των γραμμών λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης

[79] Περιλαμβάνονται και οι γραμμές V-ΑΡΥΣ που αποτελούν μέρος VPU υπηρεσίας

[80] Οι γραμμές ΑΠΤοΒ μεριζόμενης πρόσβασης για το Α εξάμηνο του 2016 τελούν σε διαδικασία ελέγχου από την ΕΕΤΤ.

του ΟΤΕ (κατά 398.979 γραμμές) καθώς και των γραμμών ΧΕΠ που παίρνουν οι πάροχοι από τον ΟΤΕ (κατά 12.201 γραμμές). Αντίθετα παρατηρείται μείωση των γραμμών ΑΠΤΒ μεριζόμενης πρόσβασης (κατά 10.021 γραμμές).

Επίσης, παρατηρείται ένας αριθμός γραμμών ΧΕΠ ο οποίος παρέχεται από άλλους παρόχους (τελευταία στήλη του Πίνακα). Μέχρι και το 2010, οι γραμμές αυτές αναφέρονταν κατά κύριο λόγο σε χονδρική συνδιαλλαγή δύο εταιρειών του ίδιου Ομίλου. Στη συνέχεια και μετά τη συγχώνευση των δύο αυτών εταιρειών ο αριθμός αυτός (2011) παύει πλέον να εμφανίζεται ως γραμμές ΧΕΠ. Επιπρόσθετα, οι γραμμές ΧΕΠ άλλων παρόχων που εμφανίζονται στα έτη 2011 και μετά, αναφέρονται κυρίως σε χονδρική συνδιαλλαγή μεταξύ δύο εταιρειών, ωστόσο το 2014 εξαγόρασε η μία την άλλη. Επίσης η μείωση που παρουσιάζεται στο Α εξάμηνο του 2016 οφείλεται στην εξάλειψη της χονδρικής συνδιαλλαγής μεταξύ δύο εταιρειών.

Σημαντική εξέλιξη της αγοράς τα τελευταία τρία χρόνια αποτελεί αναμφισβήτητα η ανάπτυξη από τον ΟΤΕ δικτύου πρόσβασης Νέας Γενιάς, ενώ παράλληλα παρέχονται πλέον από τον ΟΤΕ χονδρικά προϊόντα ευρυζωνικής πρόσβασης νέας γενιάς, το V-ΑΡΥΣ και το VPU. Από το 2010, η εταιρεία ΟΤΕ αναπτύσσει Δίκτυα Πρόσβασης Νέας Γενιάς κυρίως με αρχιτεκτονική Fiber to the Cabinet (εφεξής FTTC), δηλαδή εγκαθιστώντας Οπτική ίνα έως τον υπαίθριο κατανεμητή (KV) και παράλληλα αντικαθιστώντας τα KV με υπαίθριες καμπίνες οι οποίες περιέχουν ενεργό εξοπλισμό DSLAM, καθιστώντας έτσι δυνατή την παροχή υπηρεσιών VDSL από την καμπίνα προς τους συνδρομητές οι οποίοι βρίσκονται συνδεδεμένοι στην εν λόγω καμπίνα. Σύμφωνα με τον ΟΤΕ, ήδη στα μέσα του 2016 η κάλυψη που έχει επιτύχει όσον αφορά το FTTC δίκτυό του αφορά το 42% των τηλεφωνικών συνδέσεων.

Η αύξηση των γραμμών ΧΕΠ από ΟΤΕ προς άλλους παρόχους, οφείλεται κυρίως στην ανάπτυξη του χονδρικού προϊόντος VPU, το οποίο αποτελείται από τοπικό βρόχο και προϊόν V-ΑΡΥΣ. Οι συνδέσεις VPU έφτασαν στις 26.553 στο τέλος του α’ εξαμήνου του 2016, συνεπώς οι γραμμές ΧΕΠ από ΟΤΕ προς άλλους παρόχους, εκτός αυτών, ανέρχονται στις 11.454.

Στην παρακάτω ενότητα περιγράφονται οι υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης που προσφέρει σήμερα ο ΟΤΕ στους εναλλακτικούς παρόχους, βάσει των κανονιστικών του υποχρεώσεων από την Ανάλυση της αγοράς 5.

Υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω του δικτύου του ΟΤΕ (χαλκού και οπτική ίνα)

<u>Σημεία / Τύποι πρόσβασης των εναλλακτικών παρόχων στην υποδομή του ΟΤΕ</u>

Ο ΟΤΕ, δυνάμει των κανονιστικών υποχρεώσεων πρόσβασης που του επεβλήθησαν κατά τον τρίτο γύρο ανάλυσης της αγοράς 5 της Σύστασης του 2007 (ΑΠ ΕΕΤΤ 614/12/28-7-2011 (ΦΕΚ 1983/07-09-2011)) παρέχει σήμερα τις ακόλουθες υπηρεσίες:

Υπηρεσίες Α.ΡΥ.Σ/V-Α.ΡΥ.Σ:.

- Α.ΡΥ.Σ./V-Α.ΡΥ.Σ BRAS που αφορά την πρόσβαση DSL μεταξύ του σημείου τερματισμού του ακραίου δικτύου (escalit ή χαλύβδινο) στο χώρο του Τελικού Χρήστη και του BRAS

- Α.ΡΥ.Σ./V-Α.ΡΥ.Σ DSLAM που αφορά πρόσβαση DSL μεταξύ του σημείου τερματισμού του ακραίου δικτύου (escalit ή χαλύβδινο) στο χώρο του Τελικού Χρήστη και του κόμβου πολυπλεξίας που υπάγεται το DSLAM που τον καλύπτει.

Υπηρεσίες Ο.Κ.ΣΥ.Α:

- Ο.Κ.ΣΥ.Α.BRAS (Ο.Κ.ΣΥ.Α. τύπου Α και Ο.Κ.ΣΥ.Α τύπου Β), που αφορά τη δικτυακή σύνδεση μεταξύ των εγκαταστάσεων του ΠΑΡΟΧΟΥ και του ΕΕΑΠ κάλυψης του Τελικού Χρήστη

- Ο.Κ.ΣΥ.Α.DSLAM (Ο.Κ.ΣΥ.Α. τύπου Γ), που αφορά τη δικτυακή σύνδεση μεταξύ των εγκαταστάσεων του ΠΑΡΟΧΟΥ και του κόμβου πολυπλεξίας που υπάγεται το DSLAM που καλύπτει τον Τελικό Χρήστη

Υπηρεσίες VPU:

- VPU τύπου BRAS, που αφορά τον Τοπικό Βρόχο από τον οποίο παρέχονται στον ΠΑΡΟΧΟ υπηρεσίες φωνής (μέσω της υπηρεσίας βρόχου) και υπηρεσίες VDSL (μέσω της υπηρεσίας V-Α.ΡΥ.Σ.BRAS[KV]).

- VPU τύπου DSLAM, που αφορά τον Τοπικό Βρόχο από τον οποίο παρέχονται στον ΠΑΡΟΧΟ υπηρεσίες φωνής (μέσω της υπηρεσίας βρόχου) και υπηρεσίες VDSL (μέσω της υπηρεσίας V-Α.ΡΥ.Σ.DSLAM[KV]).

Η Υπηρεσία ΑΡΥΣ/V-ΑΡΥΣ προσφέρεται με τις εξής επιλογές ταχύτητας (προϊόντα), με τους αντίστοιχους ρυθμούς καθόδου και ανόδου:

Πίνακας 21: Υπηρεσίες ΑΡΥΣ

Πακέτο (Προιόν)	Τεχνολογία	Ρυθμός Καθόδου / Ανόδου (Kbps)
ΑΡΥΣ – 2	ADSL	έως 2048/ έως 512

ΑΡΥΣ – 4	ADSL	έως 4096 / έως 1024
ΑΡΥΣ – 24	ADSL	έως 24576 / έως 1024
V-Α.ΡΥ.Σ.$_{KV}$ -30	VDSL	έως 30000 / έως 2500
V-Α.ΡΥ.Σ. $_{KV}$ -50	VDSL	έως 50000 / έως 5000
V-Α.ΡΥ.Σ.$_{AK}$ -30	VDSL	έως 30000 / έως 2500
V-Α.ΡΥ.Σ.$_{AK}$ -50	VDSL	έως 50000 / έως 5000

Η υπηρεσία V-Α.ΡΥ.Σ.[KV], όταν συνδυάζεται με Τοπικό Βρόχο (υπηρεσία VPU), παρέχεται με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά ποιότητας QoS.

Για την παροχή ολοκληρωμένης υπηρεσίας ευρυζωνικής πρόσβασης (Πρόσβαση ADSL/VDSL + Fast Internet) σε Τελικούς Χρήστες, πρέπει να συνυπάρχουν οι υπηρεσίες ΑΡΥΣ/V-ΑΡΥΣ και ΟΚΣΥΑ ή ΣΥΜΕΦΣ.

Με τα προϊόντα που αναφέρθηκαν πιο πάνω, ο ΟΤΕ προσφέρει τρεις (3) τύπους πρόσβασης: Τύπου-Α, Τύπου-Β και Τύπου Γ[81] οι οποίοι περιγράφονται κατωτέρω.

81 Πηγή: ΕΕΤΤ, ΟΤΕ (www.otewholesale.gr, www.ote.gr)

Εικόνα 8 Λειτουργικότητα Τύπου-Α, Τύπου-Β και Τύπου Γ

Πρόσβαση τύπου-Α:

Πρόκειται για συνδυασμό του κυκλώματος του τελικού χρήστη (κίνηση xDSL) μέχρι το BRAS (ΑΡΥΣ$_{BRAS}$) με συναφείς ευκολίες πέρα από το BRAS μέχρι το σημείο παρουσίας του εναλλακτικού παρόχου (προϊόντα ευκολιών ΟΚΣΥΑ$_{OLO}$). Το BRAS έχει την δυνατότητα να εκτελεί οποιονδήποτε από τους τύπους συγκέντρωσης (τοπική, περιφερειακή, κεντρική).

Πρόσβαση τύπου-Β:

Ο ΟΤΕ παρέχει τα κυκλώματα των τελικών χρηστών (κίνηση ADSL) μέχρι το BRAS (ΑΡΥΣ$_{BRAS}$) και τις απαραίτητες συναφείς ευκολίες, ώστε οι εναλλακτικοί πάροχοι να παραλαμβάνουν την κίνηση μετά το BRAS σε φρεάτιο, έξω από το κτήριο του BRAS (ΟΚΣΥΑ$_{ΦΥΠ}$). Η κίνηση μεταφέρεται από τους παρόχους (κατ'επιλογή τους) είτε με δικά τους μέσα (αυτό-παροχή), ή μέσω προϊόντων (συναφών ευκολιών) του ΟΤΕ, ή μέσω οποιουδήποτε παρόχου προσφέρει τέτοιες υπηρεσίες. Το BRAS έχει την δυνατότητα να εκτελεί οποιονδήποτε από τους τύπους συγκέντρωσης (τοπική, περιφερειακή, κεντρική).

Πρόσβαση τύπου-Γ:

Αφορά στην πρόσβαση στο DSLAM (κίνηση ADSL), το οποίο βρίσκεται είτε εντός Αστικού Κέντρου του ΟΤΕ ή και σε υπαίθρια καμπίνα του ΟΤΕ (ΑΡΥΣ$_{DSLAM}$). Οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν τη δυνατότητα να παραλαμβάνουν την κίνηση μετά το DSLAM και να τη μεταφέρουν με δικά τους μέσα (αυτό-παροχή) ή μέσω προϊόντων του ΟΤΕ ή μέσω οποιουδήποτε παρόχου προσφέρει τέτοιες υπηρεσίες.

Στην περίπτωση που το DSLAM βρίσκεται εντός Αστικού Κέντρου του ΟΤΕ, το ΑΡΥΣ$_{DSLAM}$ παρέχεται μόνο στα Αστικά Κέντρα, όπου ο ΟΤΕ δεν δύναται (υπό την έννοια του τεχνικά εφικτού κατ' εύλογα αντικειμενική κρίση) να παρέχει συνεγκατάσταση στα πλαίσια των υποχρεώσεών του στην αγορά ΑΠΤοΒ, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Στην περίπτωση που το DSLAM βρίσκεται σε υπαίθρια καμπίνα του ΟΤΕ, παρέχεται πρόσβαση στο αμέσως ανώτερο ιεραρχικό επίπεδο του δικτύου πρόσβασης (κόμβο πολυπλεξίας), το οποίο βρίσκεται στο Αστικό Κέντρο του ΟΤΕ.

2.3.3.2. Ορισμός της Σχετικής Αγοράς Προϊόντων και της Σχετικής Γεωγραφικής Αγοράς

Στην προηγούμενη αναθεώρηση αγοράς, η ΕΕΤΤ, βάσει της Σύστασης του 2007 για τις σχετικές αγορές, εξέτασε την αγορά της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης (αγορά 5 της Σύστασης 2007), για την οποία κατέληξε ότι περιλαμβάνει χονδρικά προϊόντα πρόσβασης τόσο πάνω από δίκτυο χαλκού όσο και οπτικής ίνας, σε τοπικό ή κεντρικό επίπεδο.

Η νέα Σύσταση ορίζει ότι τα προϊόντα πρόσβασης της νέας χονδρικής αγοράς παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης παρέχονται συνήθως σε υψηλότερο και πιο κεντρικό επίπεδο της δικτυακής αρχιτεκτονικής σε σχέση με την χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης, ενώ παραμένει πιθανόν να υπάρχει αλυσίδα υποκατάστασης μεταξύ των σχετικών προϊόντων bitstream σε δίκτυο χαλκού με τα αντίστοιχα προϊόντα bitstream σε αρχιτεκτονικές FTTH, FTTC/VDSL στο βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο μέλλον. Σύμφωνα με το Επεξηγηματικό Σημείωμα της νέας Σύστασης[82], η χονδρική αγορά 3^{β} περιλαμβάνει εκείνα τα προϊόντα πρόσβασης τα οποία:

- Παρέχονται σε ένα πιο υψηλό και πιο κεντρικό επίπεδο του δικτύου, προσφέρουν μόνο best effort ποιότητα υπηρεσίας, χωρίς εγγυήσεις διαθεσιμότητας, υψηλότερο contention ratio, όχι συμμετρικές ταχύτητες και resilience, τα οποία επιτρέπουν στους παρόχους που αποκτούν τη χονδρική πρόσβαση να προσφέρουν μόνο τυποποιημένα προϊόντα λιανικής ή προϊόντα που προσφέρουν περιορισμένα χαρακτηριστικά, ή
- Προσφέρουν περιορισμένη δυνατότητα διαφοροποίησης σε επίπεδο λιανικής λόγω του περιορισμένου ελέγχου του δικτύου από την πλευρά του παρόχου που προμηθεύεται τα προϊόντα χονδρικής.

Η ΕΕΤΤ διαπιστώνει ότι τα προϊόντα Πρόσβασης τύπου Α και Β, τα οποία προσφέρει ο ΟΤΕ μέσω των υποχρεώσεών του στο πλαίσιο της ΧΕΠ, εμπίπτουν στην ανωτέρω περιγραφή. Αντιθέτως, τα προϊόντα Πρόσβασης τύπου Γ δεν εμπίπτουν στην περιγραφή αυτή.

Επί του παρόντος, η ΕΕΤΤ δεν γνωρίζει κάποιον εναλλακτικό πάροχο ο οποίος να παρέχει χονδρικά αντίστοιχα προϊόντα, τα οποία να ικανοποιούν τα παραπάνω κριτήρια.

---

82 «Compared to WLA access products, WCA access products are typically provided to the access seekers at a higher and more central layer in the network architecture57, and can be used to provide best-effort retail services to both residential and non-residential customers. It remains likely that there is a chain of substitution between copper DSL-based bitstream services[58] and fibre-based bitstream services provided over FTTH and FTTC/VDSL networks in the near- to medium-term future. Therefore, where several non-physical access products are offered along the value chain, the key characteristics of such non-physical or virtual access products should be assessed in order to draw clear boundaries between the WLA, the WCA, and the high-quality access market. In this regard, access products (even point-to-point) offering a best-effort quality of service, no availability guarantees, a higher contention ratio, no symmetrical speeds and resilience, allowing access seekers to provide only standardised retail services or services supporting limited features, or which leave reduced possibilities for access seekers to differentiate their retail offers due to their limited control over the network (and the ancillary services and systems), should be presumed to fall into the WCA market. This market could also include non-physical or virtual access products with an improved quality of service, which could be used as an input for the provision of retail products for non-residential customers, as long as these do not fall within the boundaries of the wholesale high-quality access market, as outlined in section 4.2.2.3.» «57 At layer 3, i.e. typically referring to regional and national hand over points.» «58 For example, ADSL, ADSL2, ADSL2+, and VDSL.»

2.3.3.2.1. Ορισμός Χονδρικής Αγοράς 3β

Στην παρούσα ενότητα, όπου εξετάζεται ο ορισμός της αγοράς 3^{β}, η ΕΕΤΤ δεν εξετάζει την υποκατάσταση με αγορές/προϊόντα τα οποία ήδη εξετάστηκαν στο πλαίσιο της κατάντη λιανικής αγοράς και έχει κριθεί ότι δεν περιλαμβάνονται στη λιανική αγορά.

Η ΕΕΤΤ στο πλαίσιο του ορισμού αγοράς θα εξετάσει κατά πόσο:

i. οι υπηρεσίες χονδρικής κεντρικής πρόσβασης μέσω χαλκού ανήκουν στην ίδια αγορά με τις υπηρεσίες χονδρικής κεντρικής πρόσβασης μέσω δικτύου οπτικών ινών

ii. οι υπηρεσίες χονδρικής κεντρικής πρόσβασης ανήκουν στην ίδια αγορά με τις υπηρεσίες χονδρικής τοπικής πρόσβασης.

Επίσης, η ΕΕΤΤ θα εξετάσει κατά πόσο οι υπηρεσίες Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης για την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών οι οποίες υλοποιούνται στο πλαίσιο του έργου Ανάπτυξης ευρυζωνικών υποδομών σε αγροτικές λευκές περιοχές της χώρας (rural networks), πρέπει να συμπεριληφθούν στον ορισμό της αγοράς χονδρικής κεντρικής πρόσβασης.

2.3.3.2.1.1. Υποκατάσταση υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση μέσω δικτύου χαλκού με υπηρεσίες κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση μέσω δικτύου οπτικών ινών

Υποκατάσταση Ζήτησης

Όπως αναφέρει και η Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης[83], όσον αφορά τον ορισμό αγοράς, οι αναλύσεις των ΕΡΑ δεν επιδεικνύουν επί του παρόντος σημαντικές ρήξεις στην υποκατάσταση όταν συγκρίνουν τις ευρυζωνικές υπηρεσίες που παρέχονται πάνω από χαλκό με αυτές που παρέχονται πάνω από οπτική ίνα. Ως εκ τούτου, τα προϊόντα πρόσβασης οπτικής ίνας περιλαμβάνονταν στις αγορές αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης ενόψει της αυξημένης διαθεσιμότητας δικτύων οπτικών ινών και των επιχειρηματικών σχεδίων ανάπτυξης των παρόχων. Επιπρόσθετα, σύμφωνα πάντα με την Αιτιολογική Έκθεση[84], είναι πιθανόν ότι υπάρχει υποκαταστασιμότητα μεταξύ των DSL bitstream προϊόντων που παρέχονται πάνω

---

83 As regards market definition, NRAs' analyses so far have not shown significant breaks in the chain of substitution when comparing current copper-based broadband services to those provided over optical fibre. Therefore, fibre-based access products (FTTN/VDSL and FTTH/B) are included in the physical local loop and sub-loop unbundling or in the WBA markets in view of the increasing availability of fibre networks and the prospective deployment plans of operators.

84 It remains likely that there is a chain of substitution between copper DSL-based bitstream services58 and fibre-based bitstream services provided over FTTH and FTTC/VDSL networks in the near- to medium-term future.

από χαλκό και αυτών που παρέχονται πάνω από δίκτυα FTTH και FTTC/VDSL, στο άμεσο ή μεσοπρόθεσμο μέλλον.

Κατά την εξέταση των υπηρεσιών / προϊόντων που περιλαμβάνονται στην αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω χαλκού και μέσω οπτικών ινών ανήκουν στην ίδια αγορά.

Εξετάζοντας την υποκαταστασιμότητα στην χονδρική αγορά, η ΕΕΤΤ διαπιστώνει ότι ένας πάροχος ο οποίος προμηθεύεται χονδρικές υπηρεσίες κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση μέσω χαλκού για να παρέχει στους συνδρομητές του λιανικές υπηρεσίες, θα μπορούσε εύκολα να μεταστραφεί στην αγορά χονδρικών υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση μέσω οπτικής ίνας προκειμένου να παρέχει υπηρεσίες / προϊόντα λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, καθώς η μεταστροφή αυτή δεν απαιτεί περαιτέρω επενδύσεις στο δίκτυό του. Κατά την αντίστροφη μεταστροφή, ένας πάροχος ο οποίος παρέχει υπηρεσίες VDSL μέσω υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης σε οπτική ίνα, δεν θα μπορεί να παρέχει στους συνδρομητές του υπηρεσίες αντίστοιχων ταχυτήτων μέσω ενός δικτύου χαλκού. Σε κάθε περίπτωση, μια τέτοια μεταστροφή θεωρείται απίθανη να συμβεί καθώς δεν είναι επιχειρηματικά εύλογη.

Υποκατάσταση Προσφοράς

Στην υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς εξετάζεται κατά πόσο σε περίπτωση της αύξησης 5-10% στην τιμή των υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση μέσω δικτύου χαλκού, ο πάροχος που προσφέρει υπηρεσίες κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση μέσω δικτύου οπτικών ινών θα μπορούσε να μεταστραφεί στην παροχή υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση μέσω χαλκού και αντίστροφα.

Δεδομένης της υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης, οι χονδρικοί πάροχοι κεντρικής πρόσβασης σε υποδομή δικτύου χαλκού και οι χονδρικοί πάροχοι κεντρικής πρόσβασης σε υποδομή δικτύου οπτικών ινών ανταγωνίζονται ευθέως, αφού προσφέρουν προϊόντα που θεωρούνται υποκατάστατα από την πλευράς της ζήτησης.

Σημειώνεται επίσης ότι ο πάροχος κεντρικής πρόσβασης μέσω υποδομής δικτύου χαλκού είναι λογικό να εξελίξει και να αναβαθμίσει το δίκτυό του με οπτικές ίνες. Η ΕΕΤΤ θεωρεί βέβαια ότι μία τέτοια επιδίωξη, παρότι τεχνολογικά και επιχειρηματικά εύλογη, εν τούτοις δεν είναι άμεσα υλοποιήσιμη.

Τέλος, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι, στην Ελληνική αγορά, επί του παρόντος ο ΟΤΕ αποτελεί το μοναδικό πάροχο υποδομών δικτύου πρόσβασης. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η ανάπτυξη νέου δικτύου πρόσβασης χαλκού δε θεωρείται πιθανή λόγω των απαγορευτικά μεγάλων επενδύσεων –σε μορφή μη ανακτήσιμου κόστους- που απαιτούνται, αλλά και λόγω της παρωχημένης τεχνολογίας. Συνεπώς, αν και σε θεωρητικό επίπεδο η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει τη

δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης σε δίκτυο χαλκού και οπτικών ινών, σε πρακτικό επίπεδο δεν αναμένει να υπάρξει προσφορά τέτοιων υπηρεσιών από άλλο πάροχο πλην του ΟΤΕ.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, όπως και στην περίπτωση της κατάντη αγοράς λιανικής, οι υπηρεσίες χονδρικής κεντρικής πρόσβασης μέσω χαλκού και μέσω οπτικών ινών ανήκουν στην ίδια αγορά.

2.3.3.2.1.2. Υποκατάσταση μεταξύ Χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση και Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης[85], τα επόμενα χρόνια, η κάλυψη των αναπτυσσόμενων δικτύων πρόσβασης νέας γενιάς διαρκώς θα επεκτείνεται και αναμένεται να αλλάξει σημαντικά τη δομή των υφιστάμενων χονδρικών ευρυζωνικών αγορών. Παράλληλα, αναμένεται ότι οι τεχνολογίες που βασίζονται στο χαλκό θα συνεχίσουν να παίζουν σημαντικό ρόλο στην παροχή πρόσβασης σε ευρυζωνικές υπηρεσίες υψηλών ταχυτήτων, επεκτείνοντας με αυτόν τον τρόπο την διάρκεια ζωής των δικτύων πρόσβασης χαλκού. Σε αυτό το πλαίσιο, οι επιχειρήσεις οι οποίες ζητούν πρόσβαση θα συνεχίσουν να βασίζονται, προς το παρόν, σε δύο διαφορετικά κάθετα χονδρικά προϊόντα, προκειμένου να παρέχουν λιανικές υπηρεσίες. Ως εκ τούτου, τα προϊόντα τύπου bitstream και τα προϊόντα αδεσμοποίητης πρόσβασης και πρόσβασης σε οπτική ίνα αναμένεται να παραμείνουν συμπληρωματικά και όχι υποκατάστατα. Συνεπώς, σύμφωνα πάντα με την Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης, αναμένεται να συνεχίσουν οι ΕΡΑ να ορίζουν διαφορετικές αγορές για τους δύο τύπους πρόσβασης, δηλαδή χονδρικές αγορές ανάντη και κατάντη η μία από την άλλη.

Η ΕΕΤΤ παραπέμπει στην Ενότητα 2.3.1.5.1 του Ορισμού της αγοράς 3^{α}, όπου ήδη εξέτασε αναλυτικά την υποκατάσταση τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και από την πλευρά της προσφοράς των δύο αγορών 3^{α} και 3^{β}. Το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε είναι ότι οι

---

85 In the next years, the newly built NGA access networks coverage will grow and should profoundly alter the current wholesale broadband market structures. At the same time, it is expected that copper-based technologies will continue to play an important role in providing access to high-speed broadband services thereby extending the lifetime of copper access networks. Against this background, access seekers would still rely, for the time being, on two different vertically related wholesale inputs to address the retail markets. Bitstream-type products and unbundled access and related fibre inputs are therefore expected to remain complements rather than substitutes. As a result, it is expected that NRAs will continue to define separate product markets for the two types of access, i.e. wholesale access markets upstream and downstream of each other.

υπηρεσίες κεντρικής πρόσβασης και οι υπηρεσίες τοπικής πρόσβασης δεν ανήκουν στην ίδια χονδρική αγορά.

2.3.3.2.1.3. Υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης που υλοποιούνται στο πλαίσιο του έργου «Ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών σε αγροτικές λευκές περιοχές της χώρας (rural networks)»

Όπως ήδη αναφέρθηκε στην Ενότητα 2.2.2.2.3 όπου εξετάστηκε η υποκαταστασιμότητα της λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης με την πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω ασύρματου δικτύου, στην Ελλάδα υλοποιείται επί του παρόντος έργο το οποίο αφορά την ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών σε αγροτικές λευκές περιοχές της χώρας (rural networks). Στο έργο ακολουθείται η διαδικασία Σύμπραξης Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) για την ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών δικτύου στις περιοχές-στόχους και την παροχή αξιόπιστων και σύγχρονων ευρυζωνικών bitstream υπηρεσιών στον πληθυσμό των περιοχών αυτών, οι οποίες είναι ανάλογες των υφιστάμενων υπηρεσιών Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης τύπου ADSL που παρέχονται στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το έργο υλοποιείται σε τρεις διαφορετικές γεωγραφικές ζώνες και έχει ανατεθεί σε τρεις Αναδόχους φορείς. Ένας από τους Αναδόχους (γεωγραφική ζώνη 2), σκοπεύει να υλοποιήσει μέρος του δικτύου πρόσβασης με Τεχνολογία ασύρματης πρόσβασης τέταρτης γενιάς (TDD-LTE) στους οικισμούς που τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά δεν επιτρέπουν την ανάπτυξη ενσύρματου δικτύου πρόσβασης ή έχουν σχετικά μικρό πληθυσμό. Οι χονδρικές υπηρεσίες που θα προσφέρονται τόσο μέσω των ενσύρματων όσο και των ασύρματων συνδέσεων (TDD-LTE) στο επίπεδο του δικτύου πρόσβασης, θα έχουν την ίδια λειτουργικότητα και τιμή και θα αφορούν ευρυζωνική πρόσβαση στο Διαδίκτυο με υψηλούς ρυθμούς δεδομένων έχοντας τη δυνατότητα να υποστηρίξουν εφαρμογές που στηρίζονται σε εντονότερη χρήση της ευρυζωνικότητας. Αναλυτικότερα θα προσφέρονται χονδρικές υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης με ρυθμούς δεδομένων 30Mbps/4Mbps και 8Mbps/2Mbps. Παράλληλα, στο πλαίσιο του έργου αυτού, ο Ανάδοχος φορέας, υποχρεούται μεταξύ άλλων, να παρέχει τρόπο διασύνδεσης των τηλεπικοινωνιακών παρόχων τέτοιον ώστε να μην απαιτείται επένδυση (πχ. ειδικός εξοπλισμός) από την πλευρά τους αλλά να μπορεί να προσφερθεί κατά το δυνατόν από την υποδομή που ήδη κατέχουν οι τηλεπικοινωνιακοί πάροχοι.

Η συνολική διάρκεια της Σύμβασης Σύμπραξης έχει οριστεί σε 17 έτη από την ημερομηνία έναρξης, ενώ η πρώτη φάση υλοποίησης θα διαρκέσει 2 έτη και η φάση λειτουργίας και διαχείρισης άλλα 15 έτη. Οι συμβάσεις για την υλοποίηση του έργου αυτού υπογράφηκαν στο τέλος του 2014, και σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του έργου, ήδη από το τέλος του 2015 θα παρέχονται από τους Αναδόχους του έργου οι πρώτες χονδρικές υπηρεσίες. Ως εκ τούτου, η υλοποίηση του έργου εμπίπτει μέσα στο χρόνο της παρούσας ανάλυσης αγορών.

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την εφαρμογή των κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων όσον αφορά την ταχεία ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων[86] κάθε κρατική παρέμβαση για τη στήριξη ανάπτυξης ευρυζωνικών δικτύων θα πρέπει, όσον αφορά τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, να πληροί οπωσδήποτε μεταξύ άλλων, και την ακόλουθη προϋπόθεση:

«*Πρόσβαση χονδρικής: Η αποτελεσματική πρόσβαση χονδρικής τρίτων μερών σε επιδοτούμενη ευρυζωνική υποδομή αποτελεί απαραίτητη συνιστώσα κάθε μέτρου κρατικής ενίσχυσης που στηρίζει την ευρυζωνικότητα. Ειδικότερα, η πρόσβαση χονδρικής επιτρέπει σε τρίτους φορείς εκμετάλλευσης να ανταγωνίζονται με τον επιλεγέντα υποψήφιο (όταν ο τελευταίος δραστηριοποιείται και σε επίπεδο λιανικής), με αποτέλεσμα να ενισχύονται η επιλογή και ο ανταγωνισμός στους τομείς τους οποίους αφορά το μέτρο και, παράλληλα, να αποφεύγεται η δημιουργία περιφερειακών μονοπωλίων παροχής υπηρεσιών. Ο όρος αυτός, ο οποίος εφαρμόζεται μόνο στους δικαιούχους κρατικών ενισχύσεων, δεν υπόκειται σε καμία προηγούμενη ανάλυση της αγοράς κατά την έννοια του άρθρου 7 της οδηγίας- πλαισίου (104). Το είδος των υποχρεώσεων πρόσβασης χονδρικής που επιβάλλονται στα επιδοτούμενα δίκτυα θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με το χαρτοφυλάκιο των υποχρεώσεων πρόσβασης που καθορίζονται βάσει του τομεακού κανονισμού (105). Κατ' αρχήν, οι επιδοτούμενες εταιρείες θα πρέπει να παρέχουν ευρύτερο φάσμα προϊόντων πρόσβασης χονδρικής από εκείνα που ορίζουν οι ΕΡΑ βάσει του τομεακού κανονισμού για τους φορείς εκμετάλλευσης που διαθέτουν σημαντική ισχύ στην αγορά (106), δεδομένου ότι, προκειμένου ο δικαιούχος της ενίσχυσης να αναπτύξει τη δική του υποδομή, δεν χρησιμοποιεί μόνο τους ίδιους πόρους αλλά και τα χρήματα των φορολογουμένων(107). Τέτοια πρόσβαση χονδρικής θα πρέπει να χορηγείται το ταχύτερο δυνατόν πριν από την έναρξη λειτουργίας του δικτύου (108).*

Η αποτελεσματική πρόσβαση χονδρικής στην επιδοτούμενη υποδομή(109) θα πρέπει να παρέχεται για χρονικό διάστημα τουλάχιστον επτά ετών. Αν κατά τη λήξη της επταετούς περιόδου ο φορέας της συγκεκριμένης υποδομής ορίζεται από την ΕΡΑ βάσει του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου, ως διαθέτων σημαντική ανταγωνιστική ισχύ στη συγκεκριμένη αγορά, θα πρέπει να επιβληθούν υποχρεώσεις πρόσβασης σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Οι ΕΡΑ ή άλλοι αρμόδιοι εθνικοί φορείς ενθαρρύνονται να δημοσιεύουν οδηγίες προς τις χορηγούσες αρχές σχετικά με τις αρχές που πρέπει να διέπουν τους όρους και τα τιμολόγια πρόσβασης σε επίπεδο χονδρικής. Προκειμένου να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική πρόσβαση, οι ίδιοι όροι πρόσβασης ισχύουν για το σύνολο του επιδοτούμενου δικτύου, συμπεριλαμβανομένων των μερών του εν λόγω δικτύου όπου έχουν χρησιμοποιηθεί οι υφιστάμενες υποδομές (110). Οι υποχρεώσεις πρόσβασης θα πρέπει να ενισχύονται

---

86 «Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την εφαρμογή των κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων όσον αφορά την ταχεία ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων» (2013/C 25/01)

ανεξάρτητα από τυχόν αλλαγή όσον αφορά την ιδιοκτησία, τη διαχείριση ή την εκμετάλλευση της επιδοτούμενης υποδομής.»

Οι Συμβάσεις τις οποίες έχουν συνάψει οι Ανάδοχοι με την ΚτΠ που αποτελεί την Αναθέτουσα Αρχή, περιέχουν υποχρεώσεις οι οποίες συνάδουν με την ιδιότητα του Αναδόχου ως αποκλειστικού φορέα παροχής χονδρικών υπηρεσιών στις επιλεγείσες περιοχές και στοχεύουν στην αποφυγή της στρέβλωσης του ανταγωνισμού, και περιλαμβάνουν, πέραν της πρόσβασης σε προϊόντα χονδρικής που αποτελούν το αντικείμενο του έργου (συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών backhauling και μισθωμένης χωρητικότητας), όρους διαφάνειας (δημοσίευση Προσφοράς Αναφοράς), όρους μη διακριτικής μεταχείρισης και καθορισμού των τιμών στις οποίες θα παρέχονται τα προϊόντα χονδρικής. Η ΕΕΤΤ, σύμφωνα με τον σχεδιασμό του εν λόγω έργου, συμμετέχει τόσο στον έλεγχο και έγκριση των Προσφορών Αναφοράς, αλλά και στον καθορισμό των τιμών των χονδρικών υπηρεσιών και στον ετήσιο κοστολογικό έλεγχο των Αναδόχων.

Σε συνέχεια των ανωτέρω και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν υφίσταται επί του παρόντος ανάγκη περαιτέρω εξέτασης των συγκεκριμένων χονδρικών υπηρεσιών οι οποίες υλοποιούνται στο πλαίσιο του έργου Rural Networks. Η ΕΕΤΤ θα εξετάσει και πάλι το συγκεκριμένο έργο και τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η υλοποίησή του στις υπό εξέταση αγορές στον επόμενο κύκλο ανάλυσης αγορών ή πιο πριν αν υπάρξουν μεταβολές στις συνθήκες που επικρατούν στις εν λόγω γεωγραφικές αγορές.

2.3.3.2.1.4. Έμμεσοι τιμολογιακοί περιορισμοί

Η ΕΕΤΤ εξετάζει εάν ενδείκνυται, ως αποτέλεσμα έμμεσης τιμολογιακής πίεσης από το επίπεδο λιανικής, να συμπεριλάβει την αυτοπαρεχόμενη υπηρεσία πρόσβασης (η χονδρική υπηρεσία κεντρικής πρόσβασης που παρέχει ο ΟΤΕ στο λιανικό του τμήμα καθώς και η χονδρική υπηρεσία κεντρικής πρόσβασης την οποία οι εναλλακτικοί πάροχοι παρέχουν στον εαυτό τους μέσω ΑΠΤοΒ).

Η ανάλυση της ΕΕΤΤ πραγματοποιείται επί τη βάσει ότι οι δύο υπηρεσίες παρέχονται από διαφορετικά μέρη. Στα πλαίσια αυτά εξετάζεται κατά πόσο η δυνατότητα ενός μονοπωλιακού παρόχου χονδρικής κεντρικής πρόσβασης, να αυξήσει τις τιμές του προς τρίτα μέρη, θα περιοριζόταν από κάποιον άλλο πάροχο μιας -λειτουργικά παρόμοιας- υπηρεσίας σε κάθετα ενοποιημένο ή συνδεδεμένο λιανικό τμήμα. Η υποθετική αυτή κατάσταση είναι ένα εργαλείο ανάλυσης που χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τους σκοπούς διεξαγωγής της ανάλυσης. Δεν αντανακλά ούτε την ύπαρξη ενός δεύτερου παρόχου (ο οποίος δεν είναι καθετοποιημένος) ούτε την υπόθεση ότι ένας τέτοιος πάροχος θα εισέλθει στην αγορά εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας εξέτασης. Η διάρθρωση αυτή περιγράφεται στο Σχήμα 5 κατωτέρω.

Στο κεφάλαιο με τίτλο «Χονδρική αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης (Αγορά 5)», παράγραφοι 31-35 της ως άνω Σύστασης, προβλέπονται τα εξής:

«*31. Εφόσον διαπιστωθεί ΣΙΑ στην Αγορά 5, πρέπει να διατηρηθούν ή να τροποποιηθούν τα επανορθωτικά μέτρα στη χονδρική αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης για τις υπάρχουσες υπηρεσίες και τα υποκατάστατά τους στην αλυσίδα. Οι ΕΡΑ οφείλουν να εξετάσουν το ενδεχόμενο χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω VDSL ως υποκατάστατο στην υφιστάμενη χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση μέσω αποκλειστικά χάλκινων βρόχων.*

32. Οι ΕΡΑ πρέπει να υποχρεώνουν τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ να διαθέτει νέα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, καταρχήν τουλάχιστον έξι μήνες πριν ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ ή η θυγατρική του διαθέσουν στην αγορά τις δικές τους αντίστοιχες υπηρεσίες NGA λιανικής, εκτός εάν υπάρχουν άλλες αποτελεσματικές εγγυήσεις για την εξασφάλιση της ισότιμης μεταχείρισης.

33. Οι ΕΡΑ πρέπει να επιβάλλουν την παροχή διαφόρων προϊόντων χονδρικής που αντικατοπτρίζουν καλύτερα, ως προς εύρος ζώνης και ποιότητα, τις τεχνολογικές ικανότητες που ενυπάρχουν στην υποδομή NGA, ώστε να δοθεί σε εναλλακτικούς φορείς εκμετάλλευσης η δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών για επιχειρήσεις.

34. Οι ΕΡΑ πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους, προκειμένου να καθοριστούν οι κατάλληλες τεχνικές προδιαγραφές για τη χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση των προϊόντων που παρέχονται μέσω NGA και να παρέχουν πληροφορίες σε διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης προκειμένου να διευκολυνθεί η ανάπτυξη των σχετικών κλαδικών προτύπων.

35. Οι ΕΡΑ οφείλουν καταρχήν να επιβάλουν κοστοστρέφεια για προϊόντα υποχρεωτικής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης σύμφωνα με το παράρτημα Ι, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές, ως προς εύρος ζώνης και ποιότητα, των διαφόρων χονδρικών προσφορών.»

Εικόνα 9: Έμμεση τιμολογιακή πίεση

Στο ως άνω πλαίσιο η ΕΕΤΤ εξετάζει το κατά πόσο:

i. Ο υποθετικός πάροχος λιανικών ευρυζωνικών υπηρεσιών θα ήταν αναγκασμένος να περάσει στο επίπεδο λιανικής μία υποθετική αύξηση στις τιμές χονδρικής, βάσει του λόγου χονδρικής προς λιανική τιμή.

ii. Θα υπήρχε ικανή υποκαταστασιμότητα από την πλευρά ζήτησης στο επίπεδο λιανικής προς υπηρεσίες που ασκούν έμμεσους περιορισμούς, έτσι ώστε να καταστεί μη επικερδής η αύξηση της τιμής χονδρικής.

iii. Οι λιανικοί πελάτες των παρόχων που αγοράζουν χονδρικές υπηρεσίες από τον υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο δε θα μεταστρέφονταν σε σημαντικό βαθμό προς τον υποθετικό καθετοποιημένο πάροχο σε περίπτωση που ο τελευταίος δεν αύξανε τις τιμές λιανικής.

Για να είναι σε θέση ένας πάροχος να δώσει λιανικές υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω χονδρικής κεντρικής πρόσβασης χρειάζεται:

1. Μία σύνδεση ΑΡΥΣ ανά λιανικό πελάτη
2. Τουλάχιστον μία σύνδεση ΟΚΣΥΑ
3. Σύνδεση που εξασφαλίζει την διασύνδεση με το διαδίκτυο.

Με βάση τις τρέχουσες τιμές χονδρικής κεντρικής πρόσβασης του ΟΤΕ[87], προκύπτει ότι ο λόγος της τιμής χονδρικής προς την αντίστοιχη τιμή λιανικής είναι περίπου 70%, χωρίς

[87] www.otewholesale.gr

μάλιστα να ληφθεί υπόψη το επιπρόσθετο κόστος που επιβάλει η σύνδεση ΟΚΣΥΑ και διασύνδεσης με το διαδίκτυο. Για το συγκεκριμένο υπολογισμό λαμβάνεται υπόψη η λιανική τιμή υπηρεσιών του ΟΤΕ. Συγκεκριμένα, καθώς ο ΟΤΕ δεν προσφέρει υπηρεσία αποκλειστικά ευρυζωνικής πρόσβασης, η ΕΕΤΤ υπολόγισε τη διαφορά μεταξύ δύο ίδιων στα χαρακτηριστικά και τις παροχές, πακέτων του ΟΤΕ εκ των οποίων το ένα αφορά μόνο τηλεφωνία και το δεύτερο τηλεφωνία και πρόσβαση στο διαδίκτυο. Η ΕΕΤΤ κάνει την παραδοχή ότι ο μέσος χρόνος παραμονής ενός χρήστη σε μία υπηρεσία είναι οι 24 μήνες. Το υψηλό ποσοστό του λόγου της χονδρικής τιμής προς την αντίστοιχη λιανική οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι δεν θα είχαν τη δυνατότητα να απορροφήσουν την αύξηση σε επίπεδο χονδρικής του υποθετικού μονοπωλιακού παρόχου, αλλά θα την μετακυλούσαν στους λιανικούς πελάτες τους. Βάσει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, σε περίπτωση αύξησης της τιμής του τελικού λιανικού προϊόντος που παρέχεται μέσω του μονοπωλιακού παρόχου χονδρικής, θα υπήρχε μετακίνηση λιανικών πελατών προς τον καθετοποιημένο πάροχο και κατά συνέπεια η αύξηση σε επίπεδο χονδρικής θα καθίστατο μη επικερδής.

Επομένως, η ΕΕΤΤ υιοθετεί την άποψη ότι φαίνεται να υπάρχει επαρκής τιμολογιακή πίεση από το λιανικό επίπεδο που να δικαιολογεί την ένταξη των αυτο-παρεχόμενων συνδέσεων χονδρικής κεντρικής πρόσβασης στην σχετική αγορά χονδρικής.

Επιπρόσθετα, η ΕΕΤΤ εξετάζει εάν θα πρέπει να συμπεριληφθεί η αυτοπαροχή όλων των παρόχων ή αποκλειστικά του ΟΤΕ.

Σύμφωνα με το Επεξηγηματικό Σημείωμα[88] της ΕΕ για τη Νέα Σύσταση των σχετικών αγορών, η αυτοπαροχή των παρόχων δεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό των μεριδίων αγοράς στις περιπτώσεις όπου οι εναλλακτικοί πάροχοι αντιμετωπίζουν περιορισμούς στη διαθέσιμη χωρητικότητα, δεν έχουν την καθολική δικτυακή κάλυψη που απαιτείται για την προσφορά της υπηρεσίας σε Εθνικό επίπεδο ή αντιμετωπίζουν δυσκολίες για την αποτελεσματική είσοδο στην αγορά.

Επί του παρόντος στην Ελλάδα ισχύουν και οι τρεις προαναφερθέντες περιορισμοί. Συγκεκριμένα, η παροχή υπηρεσιών χονδρικής κεντρικής πρόσβασης από εναλλακτικούς παρόχους βασίζεται αποκλειστικά στην χονδρική υπηρεσία αδεσμοποίητης πρόσβασης σε φυσικές υποδομές που παρέχεται από τον ΟΤΕ. Συνεπώς, η διαθέσιμη χωρητικότητα για την παροχή των υπηρεσιών χονδρικής κεντρικής πρόσβασης των παρόχων δε βασίζεται αποκλειστικά σε δικές τους υποδομές, αλλά εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα των χονδρικών υπηρεσιών του ΟΤΕ. Σημειώνεται δε ότι μέσω των ίδιων υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης οι εναλλακτικοί πάροχοι καλύπτουν και τις ανάγκες

---

88 Alternative operators' self-supply should, in particular, be assessed when alternative operators' networks are included in the relevant market due to the strong direct pricing constraints they exert on the incumbent operator. However, this is not justified if alternative operators face capacity constraints, or their networks lack the ubiquity within the relevant geographic market expected by access seekers, and/or if alternative providers have difficulty in entering the merchant market readily.

εξυπηρέτησης του δικού τους λιανικού άκρου, γεγονός που περιορίζει περαιτέρω τη διαθέσιμη χωρητικότητα για την παροχή χονδρικών υπηρεσιών προς τρίτους.
Επιπρόσθετα, δεν υπάρχει επί του παρόντος εναλλακτικός πάροχος με πλήρη γεωγραφική κάλυψη. Παρά το γεγονός ότι το σύνολο των παρόχων καλύπτει πληθυσμιακά ποσοστό περίπου ίσο με 88%, δεν υπάρχει πάροχος που να έχει πλήρη γεωγραφική κάλυψη της Ελλάδας, η οποία επιτυγχάνεται από τον ΟΤΕ. Συγκεκριμένα, το δίκτυο του ΟΤΕ αποτελείται (στο τέλος του 2015) από 2666 Α/Κ και για να μπορέσει ένας εναλλακτικός να επιτύχει πλήρη εθνική κάλυψη στην βάση της ΑΠΤΒ θα πρέπει να εγκαταστήσει εξοπλισμό σε κάθε ένα από αυτά. Στο τέλος του 2015 οι εναλλακτικοί πάροχοι προσέφεραν λιανικές υπηρεσίες μέσω ΑΠΤΒ σε 935 σημεία παρουσίας (35% του συνόλου των Α/Κ του ΟΤΕ).
Τέλος, πέραν της γεωγραφικής κάλυψης στο δίκτυο πρόσβασης που επιτυγχάνεται μέσω της συνεγκατάστασης στα κέντρα του ΟΤΕ, η αποτελεσματική παροχή χονδρικών υπηρεσιών απαιτεί και άλλες ενέργειες, όπως τον πιθανό επανασχεδιασμό του δικτύου κορμού ώστε να καταστεί δυνατή η προσφορά υπηρεσιών backhaul και την ανάπτυξη εργαλείων απαραίτητων για την εμπορική διάθεση της υπηρεσίας, οι οποίες καθιστούν την αποτελεσματική είσοδο στην αγορά αμφίβολη.
Για τους παραπάνω λόγους η ΕΕΤΤ καταλήγει στο αρχικό συμπέρασμα ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνο η αυτοπαροχή του ΟΤΕ για την ανάλυση του επιπέδου του ανταγωνισμού στην αγορά χονδρικής κεντρικής πρόσβασης.

2.3.3.2.2. Η σχετική γεωγραφική αγορά

Στις Κατευθυντήριες Γραμμές, στο σημείο 56, αναφέρεται ότι «*σύμφωνα με την πάγια νομολογία, η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει μία περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην προσφορά και την ζήτηση των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών και όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι παρόμοιες ή επαρκώς ομοιογενείς και που μπορεί να διακριθεί από γειτονικές περιοχές στις οποίες οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι ουσιωδώς διαφορετικές. Ο ορισμός της γεωγραφικής αγοράς δεν απαιτεί να είναι απολύτως ομοιογενείς οι συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ παραγωγών ή παρόχων υπηρεσιών. Αρκεί να είναι παρόμοιες ή επαρκώς ομοιογενείς, και συνεπώς, μόνο οι περιοχές όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ετερογενείς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελούν μια ενιαία αγορά*».

Στο σημείο 59 αναφέρεται ότι «*Στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η γεωγραφική εμβέλεια της σχετικής αγοράς ορίζεται παραδοσιακά με αναφορά σε δύο κύρια κριτήρια: α) την περιοχή που καλύπτει ένα δίκτυο και β) την ύπαρξη νομικών και άλλων κανονιστικών μέτρων*».

Από την ανωτέρω διαδικασία του ορισμού της αγοράς 3$^{\beta}$, η ΕΕΤΤ κατέληξε ότι στην αγορά αυτή περιλαμβάνονται τόσο οι χονδρικές υπηρεσίες κεντρικής πρόσβασης που παρέχονται πάνω από χαλκό, όσο και εκείνες που παρέχονται πάνω από οπτικές ίνες. Επίσης

περιλαμβάνεται και η αυτοπαροχή του ΟΤΕ. Συνεπώς το μερίδιο του ΟΤΕ στην χονδρική αγορά κεντρικής πρόσβασης προσεγγίζει το 100%.

Όπως αναλύεται στο κείμενο Κοινής Θέσης των Ευρωπαίων Ρυθμιστών[89], οι ΕΡΑ θα πρέπει να εξετάσουν συγκεκριμένα κριτήρια με σκοπό να διαπιστώσουν εάν οι συνθήκες ανταγωνισμού δικαιολογούν τον ορισμό μιας αγοράς σε Εθνικό επίπεδο. Τα κριτήρια που εξετάζονται για να διαπιστωθεί εάν οι συνθήκες της αγοράς είναι επαρκώς ομοιογενείς περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Φραγμούς εισόδου
- Αριθμό προμηθευτών που ασκούν ανταγωνιστικό περιορισμό στον πάροχο με σημαντική ισχύ
- Κατανομή μεριδίων αγοράς
- Τιμολόγηση και διαφορές επί των τιμών

Σύμφωνα με το προαναφερθέν κείμενο Κοινής Θέσης των Ευρωπαίων Ρυθμιστών, για τον ορισμό της γεωραφικής αγοράς θα πρέπει να αξιολογηθούν οι πραγματικές συνθήκες του ανταγωνισμού, οι οποίες αντικατοπτρίζονται στην συμπεριφορά των υφιστάμενων παρόχων (π.χ. στην τιμολόγηση που εφαρμόζουν) και στην επίδραση της συμπεριφοράς τους στην δομή της αγοράς (π.χ. στα μερίδια αγοράς). Η ανάλυση των παραπάνω κριτηρίων θα πρέπει να είναι μελλοντοστρεφής (forward-looking) λαμβάνοντας υπόψη της τις αναμενόμενες εξελίξεις μέχρι την επόμενη αναθεώρησή της.

Φραγμοί εισόδου

Η ΕΕΤΤ επιδίωξε να προσδιορίσει εάν υπάρχουν ενδείξεις για την ύπαρξη τοπικών ή μιας ενιαίας εθνικής γεωγραφικής αγοράς.

Η είσοδος στην αγορά κεντρικής πρόσβασης, ακόμα και σε τοπικό επίπεδο απαιτεί ανάπτυξη δικτύου αντίστοιχης γεωγραφικής κάλυψης με αυτό του ΟΤΕ, ή έλεγχο δικτυακών υποδομών πρόσβασης μέσω χονδρικών υπηρεσιών, όπως οι υπηρεσίες τοπικής πρόσβασης και παράλληλα δυνατότητα παροχής υπηρεσιών οι οποίες είναι απαραίτητες για την παροχή χονδρικής κεντρικής πρόσβασης (π.χ. υπηρεσίες σύνδεσης και μετάδοσης, κλπ.).

Οι υφιστάμενοι φραγμοί εισόδου τόσο για την ανάπτυξη μίας νέας δικτυακής υποδομής, όσο και για την δραστηριοποίηση μέσω υπηρεσιών τοπικής πρόσβασης είναι εν γένει πολύ υψηλοί, ενώ και στις δύο περιπτώσεις είναι διαρθρωτικού χαρακτήρα και σχετίζονται με υψηλά, μη ανακτήσιμα, κόστη και μεγάλα χρονικά διαστήματα για την ανάπτυξη του δικτύου.

---

89 BEREC Κοινή Θέση σχετικά με τις γεωγραφικές πλευρές της Ανάλυσης Αγορών (ορισμός και κανονιστικές υποχρεώσεις) - Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), Ιούνιος 2014

Η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει ότι ο βαθμός των οικονομιών κλίμακας ενδέχεται να διαφοροποιείται μεταξύ διαφορετικών γεωγραφικών περιοχών, καθιστώντας έτσι τους φραγμούς εισόδου σε κάποιες γεωγραφικές περιοχές υψηλότερους και σε άλλες χαμηλότερους. Ως εκ τούτου, θεωρείται λογική και δικαιολογημένη η είσοδος/εμπορική δραστηριοποίηση των εναλλακτικών παρόχων αρχικά στις περιοχές με τους χαμηλότερους φραγμούς εισόδου, π.χ. σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη ζήτηση και όπου, συνεπώς, οι οικονομίες κλίμακας μπορεί να επιτευχθούν πιο εύκολα. Η ανάπτυξη των υποδομών των παρόχων αποτελεί δυναμική παράμετρο που μεταβάλλεται με την πάροδο του χρόνου. Από την εξέλιξη της μέχρι σήμερα σημειωθείσας ανάπτυξης του δικτύου πρόσβασης των παρόχων, μέσω υπηρεσιών τοπικής πρόσβασης, συμπεραίνουμε ότι αυτή υπολείπεται χρονικά και γεωγραφικά του δικτύου xDSL του ΟΤΕ, εξαιτίας του υψηλού κόστους και χρόνου που απαιτείται για την επέκταση του δικτύου τους. Όπως αναφέρθηκε, οι πάροχοι επενδύουν σταδιακά, ενώ υπάρχουν περιοχές πολύ αραιού πληθυσμού που δεν είναι ελκυστικές για επενδύσεις, λόγω του εξαιρετικά υψηλού κόστους και των ελαχίστων οικονομιών κλίμακος. Η επέκταση δικτύου πρόσβασης μέσω υπηρεσιών τοπικής πρόσβασης σε διαδοχικά αστικά κέντρα εξαρτάται: α) από τον αριθμό συνδρομητών που εξυπηρετεί το αστικό κέντρο, δηλαδή την προσδοκώμενη συνδρομητική βάση από πλευράς παρόχου, β) το κόστος συνεγκατάστασης και την απόσταση από το δίκτυο του παρόχου και γ) το κόστος των υπηρεσιών τοπικής πρόσβασης και κεντρικής πρόσβασης που οι πάροχοι λαμβάνουν από τον ΟΤΕ.

Σημειώνεται ότι οι πάροχοι αγοράζουν υπηρεσίες τοπικής πρόσβασης σχεδόν αποκλειστικά προκειμένου να δραστηριοποιηθούν στην κατάντη αγορά λιανικής και σε πολύ περιορισμένο βαθμό για την παροχή χονδρικών υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης σε άλλους παρόχους.

Μερίδια αγοράς και αριθμός παρόχων

Μέχρι σήμερα στην χονδρική αγορά κεντρικής πρόσβασης, ο ΟΤΕ αποτελεί ουσιαστικά τον μοναδικό προμηθευτή της συγκεκριμένης υπηρεσίας και το ποσοστό του προσεγγίζει το 100%. Ο ΟΤΕ παρέχει την υπηρεσία σε εθνικό επίπεδο ενώ δεν υπάρχει ουσιαστική παρουσία τοπικών παρόχων στην χώρα.

Τιμολογιακοί περιορισμοί

Η τυχόν ύπαρξη κοινών τιμολογιακών περιορισμών μπορεί να υποδεικνύει γεωγραφικά όρια της αγοράς. Οι διαφορές στην τιμολόγηση συνήθως προκύπτουν ως συνέπεια των ανταγωνιστικών πιέσεων σε μία περιοχή. Τόσο ο ΟΤΕ, όσο και οι πάροχοι προσφέρουν τις υπηρεσίες λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο σε ενιαία τιμή (εξαιρουμένων τυχόν αρχικών εκπτώσεων για την προσέλκυση νέων πελατών). Αντίστοιχα σε επίπεδο χονδρικής, ο ΟΤΕ προσέφερε την υπηρεσία σε εθνική βάση και σε τιμή που όριζε σε εθνικό επίπεδο, ακόμα και πριν του επιβληθεί για πρώτη φορά υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, δυνάμει της Απόφασης 389/051/2006 (ΦΕΚ 891/Β/12-7-2006).

Βάσει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την παροχή υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι Εθνική και συνίσταται στην Ελληνική Επικράτεια.

2.3.3.3. Ανάλυση της αγοράς κεντρικής πρόσβασης

2.3.3.3.1. Ιστορικό

Έχοντας ήδη ορίσει τη σχετική αγορά αναφορικά με την χονδρική παροχή κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση στην Ελλάδα, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να διεξάγει ανάλυση σχετικά με το εάν η εν λόγω αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συγκεκριμένα εάν κάποια επιχείρηση ή επιχειρήσεις κατέχουν ΣΙΑ στην σχετική αγορά. Στο σημείο 27 του Προοιμίου της Οδηγίας Πλαίσιο ορίζεται ότι μια σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική "*όταν υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά*". Το Άρθρο 14 της Οδηγίας Πλαίσιο, το οποίο αντανακλά την υπάρχουσα νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Πρωτοδικείου, και το οποίο μεταφέρεται αυτούσιο στην παράγραφο 1 του άρθρου 41 του Νόμου, ορίζει ότι: *"Μια επιχείρηση θεωρείται ότι κατέχει σημαντική ισχύ στην αγορά εφόσον, ατομικά ή σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις, βρίσκεται σε θέση ισοδύναμη προς δεσπόζουσα, δηλαδή βρίσκεται σε θέση οικονομικής ισχύος που της επιτρέπει να συμπεριφέρεται, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και τους καταναλωτές".*

Επιπλέον, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της ως άνω διάταξης, στις περιπτώσεις εκείνες όπου μια επιχείρηση έχει σημαντική ισχύ σε μια συγκεκριμένη αγορά, δύναται να θεωρηθεί ως έχουσα σημαντική ισχύ σε μια στενά συνδεδεμένη αγορά, εάν οι δεσμοί μεταξύ των δύο αγορών είναι τέτοιοι ώστε να είναι δυνατή η επέκταση της ισχύος της επιχείρησης στην συνδεδεμένη αγορά και άρα η ενίσχυση της δύναμης στην αγορά.[90]

Σύμφωνα με το άρθρο 43, παράγραφος 1 του Νόμου και την Οδηγία Πλαίσιο, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να εκτιμήσει τη ΣΙΑ σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό δίκαιο και να λάβει υπόψη «ιδιαιτέρως» τις Κατευθυντήριες Γραμμές[91]. Τα κριτήρια, τα οποία θα πρέπει να ερευνηθεί εάν πληρούνται, προκειμένου να εξεταστεί η ύπαρξη ΣΙΑ σε σχέση με την παροχή χονδρικής κεντρικής πρόσβασης αναλύονται κατωτέρω και περιλαμβάνουν τα εξής:

- Τα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ τόσο σε σχέση με άλλους παρόχους που δραστηριοποιούνται στην αγορά όσο και εν όψει της εξέλιξης της αγοράς.

---

90 Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 14(3).

91 Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 16(1).

- Την πιθανότητα δυνητικού ανταγωνισμού, ικανού να ασκήσει πίεση στον ΟΤΕ, ιδίως εν όψει των φραγμών εισόδου και ανάπτυξης της αγοράς.
- Την ύπαρξη οικονομιών κλίμακος, σκοπού, την κάθετη ολοκλήρωση και την ύπαρξη ιδιαίτερα αναπτυγμένων δικτύων διανομής και πωλήσεων.
- Την ύπαρξη ή μη αντισταθμιστικής αγοραστικής δύναμης προερχόμενης από πελάτες χονδρικής.

2.3.3.3.2. Μερίδια Αγοράς

Ο υπολογισμός των μεριδίων αγοράς αποτελεί πολύ σημαντικό παράγοντα για τη διαπίστωση της ύπαρξης σημαντικής ισχύος στην αγορά, ώστε τα υψηλά μερίδια αγοράς χρησιμοποιούνται συχνά ως ενδείξεις της ύπαρξης ισχύος στην αγορά. Μολονότι το μεγάλο μερίδιο στην αγορά δεν επαρκεί αφ' εαυτού για τη διαπίστωση της κατοχής σημαντικής ισχύος στην αγορά (δεσπόζουσα θέση), είναι πάντως απίθανο μια εταιρεία που δεν διαθέτει σημαντικό μερίδιο της σχετικής αγοράς να κατέχει δεσπόζουσα θέση. Όπως αναφέρεται στις Κατευθυντήριες Γραμμές, μεγάλα μερίδια αγοράς άνω του 50% της σχετικής αγοράς, αποτελούν αυτά καθαυτά, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, τεκμήριο δεσπόζουσας θέσης[92]. Ωστόσο οι Κατευθυντήριες Γραμμές ορίζουν επίσης ότι η ύπαρξη ΣΙΑ δεν μπορεί να διαπιστωθεί με μοναδική βάση μεγάλο μερίδιο στην αγορά, με αποτέλεσμα οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (ΕΡΑ) να καλούνται να προβούν σε εκτενή ανάλυση των οικονομικών χαρακτηριστικών της σχετικής αγοράς πριν καταλήξουν σε κάποιο συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη ΣΙΑ.[93]

Στην προηγούμενη ενότητα, η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υφίσταται μία ενιαία αγορά χονδρικής κεντρικής πρόσβασης στην επικράτεια της Ελλάδας. Ο παρακάτω πίνακας δίνει τα μερίδια αγοράς όπως εξελίχθηκαν στο χρονικό διάστημα από την προηγούμενη ανάλυση της σχετικής αγοράς.

Πίνακας 22: Ιστορική εξέλιξη του αριθμού γραμμών ΧΕΠ

	Σύνολο γραμμών ΧΕΠ	Γραμμές Λιανική Ευρυζωνικής Πρόσβασης ΟΤΕ (αυτοπαροχή ΟΤΕ)	Γραμμές χονδρικής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση*	Γραμμές από άλλους Παρόχους	Μερίδιο ΟΤΕ στην ΧΕΠ
2010	1.161.569	1.102.396	37.493	21.680	98,13%
2011	1.120.309	1.089.330	30.125	854	99,92%

[92] Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ, Παράγραφος 75.

[93] Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ, Παράγραφος 78.

2012	1.194.838	1.165.763	25.784	3.291	99,72%
2013	1.286.365	1.251.880	24.638	9.847	99,23%
2014	1.399.701	1.357.878	20.069	21.754	98,45%
2015	1.541.698	1.496.886	13.964	30.848	98,00%
2016A	1.577.044	1.564.742	11.454	849	99,95%

* *Σημειώνεται ότι οι γραμμές χονδρικής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση αφορούν τις γραμμές ΑΡΥΣ που λαμβάνουν οι πάροχοι από τον ΟΤΕ σε επίπεδο περιφερειακό και εθνικό. Άρα έχουν αφαιρεθεί από το σύνολο των γραμμών ΑΡΥΣ, οι γραμμές V-ΑΡΥΣ που λαμβάνουν οι πάροχοι ως μέρος της υπηρεσίας VPU.*

Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι ο ΟΤΕ κρατά ένα εξαιρετικά μεγάλο μερίδιο στην αγορά χονδρικής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, το οποίο προσεγγίζει το 100%.

2.3.3.3.3. Απουσία δυνητικού ανταγωνισμού και φραγμοί εισόδου και επέκτασης

Ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία τα μερίδια αγοράς προσεγγίζουν το 100%, όπως είναι αυτό του ΟΤΕ, δύναται να υφίστανται κάποιοι ανταγωνιστικοί περιορισμοί, εάν είναι εφικτό να πραγματοποιηθεί σημαντική είσοδος στην αγορά. Επομένως, η απειλή εισόδου στην αγορά, είτε μακροπρόθεσμα είτε για ένα σύντομο χρονικό διάστημα, είναι ένας από τους βασικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς των κοινοποιημένων φορέων εκμετάλλευσης, τουλάχιστον όπου η είσοδος αυτή είναι πιθανή (και όχι υποθετική), έγκαιρη και ουσιαστική. Η απειλή εισόδου μειώνεται όταν υπάρχουν σημαντικοί φραγμοί εισόδου.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η είσοδος στην αγορά χονδρικής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση θα απαιτούσε πολύ μεγάλες επενδύσεις, οι οποίες δημιουργούν μη ανακτήσιμα κόστη. Αυτά τα σημαντικά μη ανακτήσιμα κόστη, όταν συνδυάζονται με οικονομίες κλίμακος και τη φυσική πυκνότητα που χαρακτηρίζει τα δίκτυα πρόσβασης, αυξάνουν σημαντικά τους φραγμούς εισόδου για μια επιχείρηση που εξετάζει τη δυνατότητα κατασκευής νέου δικτύου πρόσβασης ικανού να υποστηρίξει την παροχή χονδρικών υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης.

Όπως φαίνεται από τον ορισμό της αγοράς, μία δυνατότητα εισόδου στην αγορά είναι η περίπτωση παρόχου που αναπτύσσει δίκτυο ή επεκτείνει το υφιστάμενο δίκτυό του. Έτσι, ο πάροχος αφενός θα δύναται να καλύπτει όλη την Ελληνική Επικράτεια για να μπορεί να ανταγωνιστεί τον ΟΤΕ σε εθνικό επίπεδο και αφετέρου να είναι σε θέση να προσφέρει χονδρικές υπηρεσίες κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση. Η ΕΕΤΤ δεν γνωρίζει κάποιους

παρόχους εναλλακτικών δικτύων που προτίθενται ή είναι σε θέση να κάνουν τέτοιου είδους επενδύσεις, τουλάχιστον κατά την διάρκεια της παρούσας εξέτασης. Επιπλέον, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι υφιστάμενοι εναλλακτικοί πάροχοι που διαθέτουν ιδιόκτητο δίκτυο, έχουν επί του παρόντος πολύ μικρή γεωγραφική κάλυψη προκειμένου να είναι σε θέση να εισέλθουν στην αγορά και να ανταγωνιστούν τον ΟΤΕ, ή να επιτύχουν επαρκείς οικονομίες κλίμακας προκειμένου να υλοποιήσουν τις επενδύσεις που απαιτούνται για την παροχή υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης.

Πιθανή είσοδος στην αγορά κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση θα μπορούσε να υπάρξει από πάροχο που δραστηριοποιείται στην ΑΠΤοΒ, η οποία αποτελεί τμήμα αγοράς ανωτέρου επιπέδου της αγοράς 3$^{\beta}$. Η ΑΠΤοΒ δίνει στους Παρόχους τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν το υφιστάμενο δίκτυο πρόσβασης πλήρους κάλυψης του ΟΤΕ, ώστε να προσφέρουν είτε τις σχετικές λιανικές ευρυζωνικές υπηρεσίες ή/και χονδρικές υπηρεσίες σε άλλους Παρόχους. Σήμερα, οι πάροχοι στο σύνολό τους, διαθέτουν πρόσβαση μέσω συνεγκατάστασης σε 928 αστικά κέντρα και καλύπτουν ποσοστό 88% του πληθυσμού. Οι εναλλακτικοί πάροχοι που θα επιλέξουν να επενδύσουν σε ΑΠΤΒ σε μικρού μεγέθους αστικά κέντρα θα πρέπει να απορροφήσουν το κεφαλαιουχικό κόστος, αφού ο αριθμός των πελατών τους στα κέντρα αυτά θα είναι εξαιρετικά μικρός. Το κόστος ανά συνδρομητή είναι αντιστρόφως ανάλογο με το μέγεθος του αστικού κέντρου και αυξάνεται σημαντικά για τα μικρά αστικά κέντρα. Επομένως, σε μικρού μεγέθους κέντρα, η επένδυση σε ΑΠΤΒ γίνεται λιγότερο ελκυστική, όσο μειώνεται ο αριθμός των συνδρομητών που εξυπηρετεί το αστικό κέντρο.

Ακόμα όμως και σ’ αυτή την περίπτωση, παρότι το απαιτούμενο κόστος επένδυσης για την κάλυψη σε Πανελλαδικό επίπεδο είναι σημαντικά μικρότερο από το κόστος ανάπτυξης/ επέκτασης δικτύου, όπως αναφέρθηκε παραμένει υπερβολικά μεγάλο και σε σημαντικό βαθμό μη ανακτήσιμο. Επιπρόσθετα, πέραν της κατασκευής δικτύου πρόσβασης, απαιτούνται και πρόσθετες σημαντικές επενδύσεις για την παροχή των απαιτούμενων συναφών υπηρεσιών (λ.χ. backhaul). Επομένως, τα μη ανακτήσιμα κόστη καθιστούν την συγκεκριμένη προσέγγιση σχεδόν απαγορευτική. Αυτό προκύπτει και από την έλλειψη σημαντικής προσφοράς χονδρικών υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης μεταξύ εναλλακτικών παρόχων, παρά την μεγάλη ανάπτυξη σε αριθμό αδεσμοποίητων τοπικών βρόχων.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι δεν υφίστανται πιθανότητες δυνητικού ανταγωνισμού από τους εναλλακτικούς παρόχους ενώ υπάρχουν σημαντικοί φραγμοί εισόδου στην αγορά παροχής χονδρικών υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση.

2.3.3.3.4. Οικονομίες κλίμακος και σκοπού, κάθετη ολοκλήρωση και ιδιαίτερα αναπτυγμένα δίκτυα διανομής και πωλήσεων

Ο ΟΤΕ διαθέτει πλεονεκτήματα κόστους σε σχέση με τους νεοεισερχόμενους παρόχους στην αγορά χονδρικής κεντρικής πρόσβασης ακόμη και κατά την πραγματοποίηση ίδιων

επενδύσεων. Αυτό συμβαίνει διότι, λόγω της υφιστάμενης υποδομής και της μεγάλης πελατειακής του βάσης, έχει μεγαλύτερες δυνατότητες οικονομιών κλίμακος και σκοπού. Επομένως, μπορεί να αξιοποιήσει αποτελεσματικότερα τις νέες επενδύσεις σε ευρυζωνικές υποδομές. Επιπλέον, ο ΟΤΕ έχει ευκολότερη πρόσβαση σε πιθανούς πελάτες λιανικής για τις νέες υπηρεσίες κατωτέρων σταδίων. Οι ανωτέρω παράγοντες σε συνδυασμό με άλλες διαφορές, όπως το επίπεδο κινδύνου που αναλαμβάνεται από τους νεοεισερχόμενους παρόχους, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι πιθανόν να απαιτείται μεγαλύτερη απόδοση της επένδυσης για τους παρόχους αυτούς. Επομένως, οι παράγοντες αυτοί, τόσο χωριστά, όσο και σωρευτικά, συνιστούν σημαντικό φραγμό εισόδου.

Ο ΟΤΕ είναι καθετοποιημένος πάροχος που δραστηριοποιείται στην ανάντη και κατάντη αγορά. Οι οικονομίες κλίμακος που προκύπτουν από την παραγωγή υπηρεσιών για την λιανική αγορά επηρεάζουν το κόστος της χονδρικής υπηρεσίας. Δεδομένου του σημαντικότατου όγκου των υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης που παράγεται από τον ΟΤΕ, (δηλαδή των οικονομιών κλίμακος και της κάθετης ολοκλήρωσης), η απουσία της εκ των προτέρων ρύθμισης, εκτιμάται ότι θα ενισχύσει την δυνατότητα του ΟΤΕ να συμπεριφέρεται ανεξάρτητα από τους λιανικούς πελάτες και τους παρόχους στην χονδρική αγορά.

2.3.3.3.5. Απουσία αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος

Εάν ένας πάροχος ακολουθεί στην αγορά πρακτικές οι οποίες είναι καταχρηστικές, οι πελάτες του δύνανται θεωρητικά να ασκήσουν αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ. Για παράδειγμα, όταν οι αγοραστές είναι μεγάλοι και ισχυροί, μπορούν να αντιδράσουν αποτελεσματικά σε μια απόπειρα αύξησης των τιμών από τους προμηθευτές. Σημειώνεται ωστόσο, ότι η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς δύναται να υφίσταται μόνο όταν μεγάλοι πελάτες χονδρικής (όπως οι εναλλακτικοί πάροχοι) έχουν τη δυνατότητα (εντός εύλογου χρονικού πλαισίου) να στραφούν σε αξιόπιστες εναλλακτικές (π.χ. να μην αγοράσουν ή να αλλάξουν πάροχο), συνεπεία μιας υφιστάμενης ή επαπειλούμενης αύξησης τιμών.

Η ΕΕΤΤ εξέτασε την πιθανότητα και/ ή την ύπαρξη τέτοιας αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος στην υπό εξέταση αγορά και δεν θεωρεί ότι ένας αγοραστής χονδρικής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση έχει αξιόπιστες εναλλακτικές όσον αφορά στις χονδρικές υπηρεσίες που παρέχονται από τον ΟΤΕ. Ειδικότερα, η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι υφίσταται αγοραστής που μπορεί να ασκήσει αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ, η οποία θα μπορούσε να αντισταθμίσει την τεράστια ισχύ του ΟΤΕ στη σχετική αγορά. Πράγματι, η ύπαρξη ενός μεριδίου αγοράς περίπου 100% του ΟΤΕ, χωρίς πιθανότητα σημαντικής νέας εισόδου στην αγορά (λόγω των υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου), υποδεικνύει ότι η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς είναι απίθανο να λειτουργήσει ως μηχανισμός πειθάρχησης της συμπεριφοράς του ΟΤΕ.

2.3.3.3.6. Δυναμική της αγοράς

Η πορεία της ευρυζωνικής αγοράς στην Ελλάδα κατά τα προηγούμενα έτη, μπορεί να χαρακτηριστεί ανοδική από την άποψη της εξέλιξης του αριθμού των γραμμών. Συγκεκριμένα, ο αριθμός ευρυζωνικών συνδέσεων από 2.105.076 το πρώτο εξάμηνο του 2010, έφτασε τις 3.439.034 συνδέσεις στο τέλος του 2015. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (Digital Economy and Society Index), η Ελλάδα ήδη από τα μέσα του 2015 βρίσκονταν στην 11η θέση ευρυζωνικής κατάταξης ανάμεσα στα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ε.Ε., απέχοντας λίγο περισσότερο από 1 γραμμή ανά 100 κατοίκους από τον αντίστοιχο Ευρωπαϊκό μέσο όρο. Ουσιαστικά, η χώρα φαίνεται να έχει συγκλίνει με την ΕΕ, το οποίο μένει να επιβεβαιωθεί από την επόμενη πανευρωπαϊκή μέτρηση. Συγκεκριμένα ο Ευρωπαϊκός μέσος όρος διείσδυσης της σταθερής ευρυζωνικότητας ανήλθε σε 31,6% τον Ιούλιο του 2015 ενώ της Ελλάδας ανήλθε σε 30,3%.

Πίνακας 23: Εξέλιξη τη ευρυζωνικής διείσδυσης στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

	Διείσδυση ΕU	**Διείσδυση Ελλάδος**
12/2013	29,8%	26,3%
12/2014	31,1%	28,7%
6/2015	31,6%	30,3%
12/2015	Δεν είναι διαθέσιμα τα στοιχεία	31,68%

Σε επίπεδο ΕΕ κατά μέσο όρο, η τεχνολογία DSL συνεχίζει τον Ιούλιο του 2015 να είναι η επικρατέστερη με 69%, τα ομοαξονικά καλώδια 19%, η οπτική ίνα (FTTH/B) 9% και οι λοιπές τεχνολογίες 4%. Για την Ελλάδα, το ποσοστό του DSL ανέρχεται στο 100%. Με την ανάπτυξη δικτύου πρόσβασης νέας γενιάς από τον ΟΤΕ (FTTC/VDSL), το ποσοστό της τεχνολογίας φαίνεται να παραμένει σε εξαιρετικά υψηλά επίπεδα που εξακολουθούν να αγγίζουν το 100%. Κάποιοι πάροχοι έχουν εκδηλώσει στην ΕΕΤΤ την πρόθεσή τους να αναπτύξουν δίκτυα πρόσβασης νέας γενεάς (FTTH/B), ωστόσο μέχρι σήμερα κανένας εναλλακτικός πάροχος δεν έχει ξεκινήσει μία τέτοια υλοποίηση (εκτός πιλοτικών ενεργειών), δεν έχει πραγματοποιηθεί σχετική επίσημη ανακοίνωση, ούτε έχει κοινοποιηθεί στην ΕΕΤΤ σχετικός αναλυτικός σχεδιασμός.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι η χονδρική αγορά στην Ελλάδα απέχει πολύ από το να χαρακτηριστεί ως ανταγωνιστική. Από την άλλη, η λιανική αγορά ευρυζωνικών υπηρεσιών έχει μία σταθερή δυναμική παρά τη δυσχερή οικονομική συγκυρία που πλήττει τη χώρα μας τα τελευταία πέντε έτη. Ωστόσο, η έλλειψη επαρκούς ανταγωνισμού σε χονδρικό επίπεδο μπορεί κάλλιστα να οδηγήσει σε νέες μονοπωλιακές συνθήκες, με

επιστροφή συνδρομητών στον πάροχο με ΣΙΑ, ως εκ τούτου, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με ειδικές *ex ante* ρυθμίσεις (βλ. Ενότητα 2.3.3.4).

Επιπλέον, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ευρυζωνικών υπηρεσιών οι οποίες παρέχονται από τους εναλλακτικούς παρόχους παρέχονται μέσω της χρήσης του δικτύου πρόσβασης του ΟΤΕ (είτε μέσω ΑΠΤΒ, μέσω VPU, ή μέσω της χονδρικής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση). Η ανάπτυξη δικτύου νέας γενιάς από τον ΟΤΕ με την τεχνολογία FTTC/VDSL δεν αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση του αριθμού των γραμμών χονδρικής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, σε απόλυτα μεγέθη, καθώς είναι πιθανότερο, στις περιοχές όπου έχει υλοποιηθεί FTTC, οι πάροχοι να προτιμούν να προμηθευτούν χονδρικά προϊόντα τα οποία θα τους δίνουν τη δυνατότητα να παρέχουν και φωνή στον τελικό καταναλωτή όπως είναι το VPU και το VPU light, ή προϊόντα με ποιότητα τα οποία όμως κυρίως απευθύνονται σε επιχειρήσεις και όχι στο ευρύ κοινό.

Ωστόσο, είναι γεγονός ότι, λόγω της περιορισμένης γεωγραφικής κάλυψης των ιδιόκτητων δικτύων των παρόχων, τα προϊόντα της αγοράς 3^{β} είναι απαραίτητα για να μπορεί ένας πάροχος να έχει πανελλαδική παρουσία. Σε περιοχές όπου ακόμα η ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας είναι χαμηλή (δεν αφορά λευκές περιοχές) λόγω του περιορισμένου καταναλωτικού ενδιαφέροντος, τα προϊόντα της αγοράς χονδρικής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, είναι τα μοναδικά σχεδόν εργαλεία που έχουν οι εναλλακτικοί πάροχοι να αποκτήσουν μία κρίσιμη μάζα συνδρομητών στις περιοχές αυτές, η οποία θα δικαιολογήσει τις απαιτούμενες επενδύσεις για την επέκταση του ιδιόκτητου δικτύου τους και την πραγματοποίηση περαιτέρω επενδύσεων.

2.3.3.3.7. Συμπεράσματα

Η εξέταση των στοιχείων της αγοράς από την ΕΕΤΤ οδηγεί στο αρχικό συμπέρασμα ότι η σχετική αγορά για την παροχή χονδρικής κεντρικής πρόσβασης στην Ελληνική Επικράτεια, ελλείψει κανονιστικής ρύθμισης, εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού και ο ΟΤΕ θα πρέπει να οριστεί ως κατέχων ΣΙΑ σε αυτή. Οι κρίσιμοι παράγοντες που οδήγησαν την ΕΕΤΤ στα συμπεράσματα αυτά είναι οι εξής:

1. Ο ΟΤΕ είναι καθετοποιημένος πάροχος και ουσιαστικά ο μοναδικός προμηθευτής της σχετικής αγοράς χονδρικής κεντρικής πρόσβασης.
2. Ο ΟΤΕ δεν υπόκειται σε σημαντικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς από εναλλακτικά δίκτυα. Η δομή της αγοράς και η ανάπτυξη εναλλακτικών δικτύων και υποδομών είναι τέτοια που παρουσιάζονται υψηλοί φραγμοί εισόδου, με αποτέλεσμα τον περιορισμό πιθανών εναλλακτικών παρόχων που θα πρόσφεραν μια ανταγωνιστική επιλογή.
3. Η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι κάποιος φορέας που προμηθεύεται χονδρική κεντρική πρόσβαση έχει αξιόπιστες εναλλακτικές έναντι του ΟΤΕ. Επομένως, η ΕΕΤΤ δεν

θεωρεί ότι κάποιος αγοραστής ή ομάδα αγοραστών έχει αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ που θα αντιστάθμιζε την τεράστια ισχύ του ΟΤΕ στη σχετική αγορά.

2.3.3.4. Κανονιστικές Υποχρεώσεις στην αγορά κεντρικής πρόσβασης

2.3.3.4.1. Ανάγκη Ex ante Ρύθμισης

Οι *Κατευθυντήριες Γραμμές*[94] ορίζουν ότι ο σκοπός επιβολής *ex ante* υποχρεώσεων σε παρόχους που έχουν ορισθεί ως έχοντες ΣΙΑ, είναι να διασφαλισθεί ότι οι πάροχοι αυτοί δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν την ισχύ τους στην αγορά με σκοπό είτε να περιορίσουν ή να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά, είτε να επεκτείνουν την ισχύ τους αυτή σε γειτονικές αγορές.

Όπως αναφέρεται στο σημείο 6 της Σύστασης για τις σχετικές αγορές, «*Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ, εκ των προτέρων κανονιστικές υποχρεώσεις επιβάλλονται μόνο σε αγορές που δεν είναι πραγματικά ανταγωνιστικές. Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 27 της οδηγίας, πρόκειται για αγορές στις οποίες μία ή περισσότερες επιχειρήσεις διαθέτουν σημαντική ισχύ στην αγορά και όπου δεν αρκούν μόνο επανορθωτικά μέτρα βάσει του εθνικού και του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση του προβλήματος ανταγωνισμού που έχει εντοπιστεί. Επιπλέον, η ανάλυση του πραγματικού ανταγωνισμού θα πρέπει να περιλαμβάνει ανάλυση του κατά πόσον η αγορά θα είναι ανταγωνιστική στο μέλλον και, κατ' επέκταση, του κατά πόσον η τυχόν απουσία πραγματικού ανταγωνισμού έχει διαρκή χαρακτήρα.*»

Όταν οι αγορές είναι επαρκώς ανταγωνιστικές, η *ex post* εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού μπορεί να θεωρηθεί σε γενικές γραμμές επαρκής για την αποτροπή της δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης και καταχρηστικής εκμετάλλευσης από ένα ή περισσότερα μέρη.

Σύμφωνα με το σημείο (16) του προοιμίου της νέας Σύστασης για τις σχετικές αγορές, «*Οι παρεμβάσεις βάσει του δικαίου του ανταγωνισμού πιθανότατα δεν επαρκούν στις περιπτώσεις όπου, λόγου χάριν, μια παρέμβαση που αποσκοπεί στη διόρθωση διαρκών αδυναμιών της αγοράς επιβάλλει ευρείες απαιτήσεις συμμόρφωσης ή όταν χρειάζονται απαραιτήτως συχνές και/ή έγκαιρες παρεμβάσεις. Ως εκ τούτου, η εκ των προτέρων ρύθμιση θα πρέπει να θεωρείται κατάλληλο συμπλήρωμα του δικαίου του ανταγωνισμού*

---

94 Κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής, παράγραφος 16.

94 Κατευθυντήριες Γραμμές, Παράγραφος 114.

όταν το τελευταίο αυτό δεν αρκεί καθεαυτό για την επαρκή αντιμετώπιση των διαρκών αδυναμιών της αγοράς που έχουν εντοπιστεί.».

Οι *Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ* καθιστούν σαφές ότι μόνο ο ορισμός μιας επιχείρησης ως κατέχουσας ΣΙΑ σε μια συγκεκριμένη αγορά, χωρίς την επιβολή των κατάλληλων κανονιστικών υποχρεώσεων δεν συνάδει με τις διατάξεις του νέου κανονιστικού πλαισίου και ιδίως με το Άρθρο 16 (4) της *Οδηγίας Πλαίσιο*, το οποίο μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία το άρθρο 43 παρ. 1 περίπτωση α του Νόμου. Το Άρθρο 8 (2) της *Οδηγίας Πρόσβασης* ορίζει ότι οι ΕΡΑ θα πρέπει να επιβάλουν τουλάχιστον μία (1) κανονιστική υποχρέωση στην επιχείρηση που έχει ορισθεί ως κατέχουσα ΣΙΑ.

Οι *ex ante* ρυθμίσεις απαιτούνται στις υπό εξέταση συνθήκες προκειμένου να προωθήσουν και να διευκολύνουν την ανάπτυξη ανταγωνισμού, καθώς οι *ex post* ρυθμίσεις του δικαίου του ανταγωνισμού δεν είναι αποτελεσματικές προκειμένου να εδραιωθεί ένα επαρκές επίπεδο ανταγωνισμού, δεδομένου ότι οι αποτυχίες της αγοράς που σχετίζονται με την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης θα παραμείνουν.

Για τους λόγους που εξηγούνται στην Ενότητα 2.3.3.3 ανωτέρω, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην χονδρική αγορά κεντρικής πρόσβασης. Στην Ελλάδα, η χονδρική κεντρική πρόσβαση παρέχεται από το τμήμα δικτύου του ΟΤΕ στο λιανικό τμήμα του ΟΤΕ και σε εναλλακτικούς παρόχους προκειμένου να τους επιτρέψει να διαμορφώσουν τις λιανικές υπηρεσίες τους. Για ένα πάροχο, ανταγωνιστή του ΟΤΕ, η χονδρική κεντρική πρόσβαση παρέχει έμμεση πρόσβαση σε ένα λιανικό πελάτη που είναι συνδεδεμένος με το δίκτυο του ΟΤΕ. Λαμβάνοντας υπόψη τους σημαντικούς και μη παροδικούς φραγμούς εισόδου στην αγορά, ιδιαίτερα κατά την μετάβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενεάς, είναι ζωτικής σημασίας να παρέχεται στους παρόχους που ανταγωνίζονται τον ΟΤΕ, τόσο άμεση όσο και έμμεση πρόσβαση στο δίκτυο του ΟΤΕ. Περαιτέρω, η δομή της σχετικής αγοράς, ανεξάρτητα από τους εν λόγω φραγμούς εισόδου, δεν τείνει προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, τουλάχιστον στο σχετικό χρονικό ορίζοντα της παρούσας ανάλυσης.

Η παροχή χονδρικής τοπικής πρόσβασης παρέχει στους ανταγωνιστές παρόχους έναν εναλλακτικό τρόπο εξυπηρέτησης του πελάτη. Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι υπηρεσίες χονδρικής τοπικής πρόσβασης και οι υπηρεσίες χονδρικής κεντρικής πρόσβασης είναι συμπληρωματικές και ότι αμφότερες χρειάζονται *ex ante* ρύθμιση προκειμένου να ενθαρρύνουν τον ανταγωνισμό προς όφελος των τελικών χρηστών.

Όταν εξετάζεται η επιβολή *ex ante* ρύθμισης, η ΕΕΤΤ έχει την υποχρέωση να ενθαρρύνει την αποδοτική επένδυση σε υποδομή, να προωθεί την καινοτομία και να λαμβάνει υπόψη τους κινδύνους που σχετίζονται με την επένδυση αυτή. Εν όψει των ανωτέρω, η *ex ante* ρύθμιση της αγοράς χονδρικής κεντρικής πρόσβασης καθίσταται αναγκαία προκειμένου να διασφαλισθεί ότι ο ΟΤΕ δεν δύναται να καταχραστεί την ισχύ του σε επίπεδο χονδρικής είτε για να περιορίσει και να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό στην αγορά αυτή είτε για να επεκτείνει την ισχύ του αυτή σε συνδεδεμένες (κυρίως λιανικές) αγορές.

2.3.3.4.2. Προβλήματα Ανταγωνισμού

Τα ζητήματα που αναφέρονται στη συνέχεια περιγράφουν τα πιθανά προβλήματα ανταγωνισμού τα οποία εν όλω ή εν μέρει έχουν εμφανισθεί ή ενδέχεται να εμφανισθούν στη σχετική αγορά, απουσία *ex ante* ρύθμισης και εφόσον προκύπτει ότι η αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική. Ορισμένα από τα εν λόγω προβλήματα ανταγωνισμού έχουν ήδη προκύψει σε αγορές ευρυζωνικής πρόσβασης στο παρελθόν. Η απαρίθμηση των προβλημάτων αυτών δεν είναι αποκλειστική, αλλά ενδεικτική των προβλημάτων ανταγωνισμού που εντόπισε η ΕΕΤΤ κατά την ανάλυση της αγοράς και εμπίπτουν, κατά κύριο λόγο, στην γενικότερη κατηγορία της «κάθετης επέκτασης» της ισχύος στην αγορά.

Άρνηση συναλλαγής και άρνηση πρόσβασης

Χωρίς την υποχρεωτική παροχή χονδρικής κεντρικής πρόσβασης, καθώς και της απαιτούμενης πρόσβασης σε συναφείς εγκαταστάσεις (ευκολίες) οι ανταγωνιστές πάροχοι του ΟΤΕ δεν θα είναι σε θέση να εισέλθουν και να δραστηριοποιηθούν αποτελεσματικά στην αγορά. Η διαπραγματευτική ισχύς τους για την απόκτηση της πρόσβασης αυτής υπό εύλογους εμπορικούς όρους είναι πολύ περιορισμένη. Η μόνη επιλογή τους θα είναι η είσοδος στην αγορά βάσει μη οικονομικά βιώσιμης επένδυσης.

Επέκταση ισχύος με άλλα μέσα πέραν της τιμολόγησης

Ελλείψει *ex ante* ρύθμισης, δύναται να ανακύψει μια σειρά προβλημάτων ανταγωνισμού (διά άλλων μέσων πέραν της τιμολόγησης των προσφερόμενων υπηρεσιών πρόσβασης), τα οποία έχουν ως εξής:

- Μη παροχή, σε πελάτες χονδρικής, πληροφοριών που παρέχονται στο λιανικό τμήμα ή σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις του παρόχου με ΣΙΑ.
- Μη παροχή, σε πελάτες χονδρικής, της ίδιας ποιότητας υπηρεσίας που παρέχεται στο λιανικό κλάδο του παρόχου με ΣΙΑ ή σε συνδεδεμένη επιχείρηση.
- Τακτικές καθυστέρησης, όπως χρονοβόρες διαπραγματεύσεις συμβάσεων ή παροχή βασικών υπηρεσιών και πληροφοριών μόνο μετά από διαπραγματεύσεις ή αποφάσεις της ρυθμιστικής αρχής.
- Μη εύλογες απαιτήσεις που σχετίζονται, παραδείγματος χάριν, με τους όρους των συμβάσεων, υπέρμετρες απαιτήσεις για εγγυήσεις, πιστοληπτικοί έλεγχοι και συμβάσεις εμπιστευτικότητας, περιορισμός προσφερόμενων υπηρεσιών ή επιτρεπόμενων σημείων πρόσβασης και μη εύλογες υποχρεώσεις σύζευξης.
- Σχεδιασμός σημείων πρόσβασης και προϊόντων ανάλογα με την τοπολογία δικτύου του παρόχου με ΣΙΑ και τους περιορισμούς των προμηθευτών του, που απαιτούν από τους ανταγωνιστές τη χρήση των ίδιων προτύπων, πρωτοκόλλων ή σχεδίων.
- Διακριτική χρήση πληροφοριών που συγκεντρώνονται όταν παρέχεται σε ένα

νεοεισερχόμενο χονδρική πρόσβαση προκειμένου να στοχεύσει στους λιανικούς του πελάτες (παραδείγματος χάριν για το σκοπό της επαναπροσέλκυσης ή προκειμένου να προωθηθεί ένα ανταγωνιστικό προϊόν).

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ελλείψει ρύθμισης δύναται να παρέχονται υπηρεσίες υπό ευνοϊκότερους όρους στο λιανικό κλάδο του οργανισμού με ΣΙΑ, με αποτέλεσμα οι αντίστοιχες παρεχόμενες υπηρεσίες στους νεοεισερχόμενους παρόχους να υπολείπονται σε ποιότητα. Παράλληλα ο οργανισμός με ΣΙΑ βρίσκεται σε πλεονεκτικότερη θέση λόγω της ιστορικής του παρουσίας στη σχετική αγορά. Συνέπεια των ανωτέρω είναι η αύξηση του κόστους των αντίστοιχων παρεχόμενων υπηρεσιών από τους νεοεισερχόμενους, γεγονός που οδηγεί σε μείωση των πωλήσεων.

Επέκταση Ισχύος Μέσω Τιμολόγησης των προσφερόμενων υπηρεσιών

Προβλήματα τιμολόγησης δύναται να προκύψουν συνεπεία της υποχρέωσης παροχής πρόσβασης στην αγορά. Τα εν λόγω προβλήματα οδηγούν σε αύξηση του κόστους των ανταγωνιστών, και αναποτελεσματικότητα και επιφέρουν αρνητικές συνέπειες στην κοινωνική ευημερία. Τα προβλήματα δύνανται να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- *Υπερβολικές τιμές*: Όταν επιβάλλεται υποχρέωση παροχής πρόσβασης, ο πάροχος με ΣΙΑ μπορεί να επιδιώξει να ορίσει υπερβολικά υψηλές τιμές στην αγορά χονδρικής. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί με πολλούς τρόπους. Ελλείψει ex ante υποχρέωσης ελέγχου τιμών, η ως άνω συμπεριφορά μπορεί να εκδηλωθεί απλώς αυξάνοντας τις τιμές σε επίπεδο ανώτερο του κοστοστρεφούς.
- *Τιμολογιακές διακρίσεις*: Ένας καθετοποιημένος πάροχος με ΣΙΑ στην αγορά χονδρικής θα μπορούσε να προβαίνει σε τιμολογιακές διακρίσεις, αυξάνοντας με τον τρόπο αυτό το κόστος χονδρικής των πελατών χονδρικής ή επιβάλλοντας σε αυτούς κόστη που δεν επιβαρύνουν το δικό του τμήμα λιανικής ή τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις με αυτόν, θέτοντας τους εξωτερικούς πελάτες σε ανταγωνιστικά μειονεκτική θέση.
- *Συμπίεση περιθωρίου:* Μια καθετοποιημένη εταιρία με ΣΙΑ στην αγορά χονδρικής κεντρικής πρόσβασης μπορεί να επεκτείνει την ισχύ την οποία κατέχει σε λιανικές αγορές αφήνοντας χαμηλό περιθώριο μεταξύ των τιμών για παροχή λιανικών υπηρεσιών και των αντίστοιχων τιμών χονδρικής, ώστε οι άλλες εταιρίες να μην έχουν τη δυνατότητα λόγω συμπίεσης περιθωρίου, να την ανταγωνιστούν αποτελεσματικά στη λιανική αγορά υπηρεσιών. Η συμπίεση περιθωρίου έχει αποτελέσει μια από τις πιο συνήθεις μορφές πρακτικών που βλάπτουν τον ανταγωνισμό σε διάφορα Κράτη Μέλη της ΕΕ.

2.3.3.4.3. Δυνατές κανονιστικές υποχρεώσεις

Η ΕΕΤΤ παραπέμπει στην Ενότητα 2.3.1.7.3 της Ανάλυσης Αγοράς 3^{α} όπου παρατίθενται αναλυτικά οι διαθέσιμες κανονιστικές υποχρεώσεις.

2.3.3.4.4. Υφιστάμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Προκειμένου να αξιολογηθεί καλύτερα η ανάγκη για διατήρηση, τροποποίηση ή επιβολή νέων συγκεκριμένων κανονιστικών υποχρεώσεων είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι κανονιστικές υποχρεώσεις που έχουν ήδη επιβληθεί στον ΟΤΕ. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του δεύτερου γύρου ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ με την υπ'αριθ. 614/12/28-7-2011 Απόφασή της δημοσιευθείσα στο τεύχος Β΄ της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με αριθμό 1983, την 7η-9-2011, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ενόψει των εθνικών συνθηκών, υφίσταται μια διακριτή σχετική αγορά που περιλαμβάνει την παροχή χονδρικών υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης με γεωγραφικό εύρος την Ελληνική Επικράτεια, στην οποία η εταιρεία Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος κατέχει Σημαντική Ισχύ (ΣΙΑ). Περαιτέρω εξέτασε την ανάγκη διατήρησης ή / και τροποποίησης των κανονιστικών υποχρεώσεων που είχαν επιβληθεί στον ΟΤΕ, ως κατέχοντα ΣΙΑ στη σχετική αγορά, στα πλαίσια του δευτέρου γύρου ανάλυσης αγορών και πρότεινε τη διατήρηση και σε κάποιες περιπτώσεις την τροποποίηση αυτών. Οι επιβληθείσες κανονιστικές υποχρεώσεις περιλαμβάνουν τις κάτωθι:

i. Υποχρέωση παροχής πρόσβασης και χρήσης συγκεκριμένων ευκολιών δικτύου, και συγκεκριμένα υποχρέωση παροχής Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης και Πρόσβασης σε Συναφείς ευκολίες συμπεριλαμβανομένης της συνεγκατάστασης, η οποία περιλαμβάνει ιδίως:
   a. Διατήρηση υφισταμένου τύπου πρόσβασης (τύπος Α) μέχρι το σημείο παρουσίας παρόχου.
   b. Διατήρηση υφισταμένου τύπου πρόσβασης (τύπος Β) μέχρι το σημείο παρουσίας BRAS του ΟΤΕ.
   c. Διατήρηση του υφισταμένου τύπου πρόσβασης (τύπος Γ) μέχρι το σημείο παρουσίας DSLAM (ή multiplexing node) του ΟΤΕ.
   d. Υποχρέωση πρόσβασης σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα και άλλες τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ή των εικονικών υπηρεσιών δικτύου.
   e. Υποχρέωση Πρόσβασης σε συστήματα λειτουργικής υποστήριξης ή, αντίστοιχα συστήματα λογισμικού που είναι απαραίτητα για τη διασφάλιση του ανταγωνισμού υπό δίκαιους όρους στην παροχή υπηρεσιών.

f. Υποχρέωση διαπραγμάτευσης με καλή πίστη και ικανοποίησης εύλογων αιτημάτων των παρόχων αναφορικά με επιπρόσθετα προϊόντα πρόσβασης, συνεγκατάστασης και συναφείς ευκολίες.

g. Υποχρέωση παροχής σε επιχειρήσεις της δυνατότητας μετάβασης μεταξύ των διαφορετικών τύπων ευρυζωνικής πρόσβασης καθώς και μεταξύ οποιουδήποτε τύπου ευρυζωνικής πρόσβασης και προϊόντων πλήρους ή μεριζόμενης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο.

h. Υποχρέωση σύναψης Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσίας (SLAs) αναφορικά με τις προαναφερόμενες υπηρεσίες και ευκολίες.

ii. Υποχρέωση Αμεροληψίας (μη διακριτικής μεταχείρισης προς όφελος του λιανικού τμήματος του ΟΤΕ (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών και συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων)) σύμφωνα με την οποία:

a. διατηρείται η υποχρέωση του ΟΤΕ να εφαρμόζει ισοδύναμους όρους (συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών και τιμολογιακών), σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες και να παρέχει υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ιδίας ποιότητας με τις παρεχόμενες για τις δικές του υπηρεσίες ή τις υπηρεσίες των θυγατρικών του ή των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων. Η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης περιλαμβάνει και τα πληροφοριακά συστήματα ΟΤΕ.

b. εισάγεται νέα υποχρέωση σύμφωνα με την οποία ο ΟΤΕ υποχρεούται να διαθέτει νέα προϊόντα λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL, τουλάχιστον έξι (6) μήνες μετά την έγκριση από την ΕΕΤΤ των τιμών και των όρων για τα αντίστοιχα προϊόντα χονδρικής, σύμφωνα με τους όρους που περιγράφονται στη παρούσα διάταξη. Το χρονικό διάστημα των έξι (6) μηνών:

1) εκκινεί από την έγκριση από την ΕΕΤΤ των κοστοστρεφών τιμών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας,

2) αφορά μόνο στην πρώτη έγκριση τιμών και όχι τυχόν τροποποιήσεις αυτών,

3) παύει αυτοδικαίως να ισχύει, στην περίπτωση που οποιοσδήποτε εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες υπηρεσίες ΧΕΠ μέσω τεχνολογίας VDSL, με σκοπό την εμπορική διάθεση υπηρεσιών λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο κοινό, βάσει υπογραφείσας σύμβασης και κατά την έναρξη της παροχής των υπηρεσιών βάσει της συμβάσεως αυτής. Ρητά εξαιρείται από την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, η περίπτωση κατά την οποία εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες

υπηρεσίες ΧΕΠ μέσω τεχνολογίας VDSL με σκοπό τη διεξαγωγή τεχνικών δοκιμών, η οποία δεν διακόπτει το ως άνω χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών.

iii. Υποχρέωση Διαφάνειας, η οποία περιλαμβάνει:
   a. Υποχρέωση δημοσίευσης Προσφοράς Αναφοράς Διασύνδεσης με ορισμένο ελάχιστο περιεχόμενο.
   b. Υποχρέωση εξακολούθησης παροχής πρόσβασης σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται στην ισχύουσα προσφορά αναφοράς.
   c. Υποχρέωση δημοσιοποίησης συγκεκριμένων πληροφοριών, ιδίως λογιστικής φύσεως, τεχνικών προδιαγραφών, χαρακτηριστικών δικτύου, όρων και προϋποθέσεων παροχής και χρήσης καθώς και τιμών.
   d. Υποχρέωση εξακολούθησης δημοσίευσης των πληροφοριών που προβλέπονται στην ισχύουσα προσφορά αναφοράς.
   e. Υποχρέωση κοινοποίησης στην ΕΕΤΤ των στοιχείων των συμβάσεων ΧΕΠ που συνάπτει με παρόχους σύμφωνα με την Προσφορά Αναφοράς ΧΕΠ, καθώς και των «πέραν του βασικού» Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσιών (“advanced” SLAs) που τυχόν προσφέρονται από τον ΟΤΕ βάσει εμπορικής συμφωνίας.
   f. Δημοσιότητα όσον αφορά τους δείκτες αποδοτικότητας (Key Performance Indicators KPI).
   g. Υποχρέωση δημοσιοποίησης πληροφοριών σε σχέση με την ποιότητα υπηρεσίας (Quality Of Service, QOS).

iv. Υποχρέωση Λογιστικού Διαχωρισμού, σύμφωνα με τα όσα περιγράφονται στην απόφαση της ΕΕΤΤ 482/051/26-05-2008 με θέμα «Μεθοδολογίες/ Αρχές Κοστολόγησης και Λογιστικού Διαχωρισμού για την υλοποίηση των επιβληθέντων στον ΟΤΕ ρυθμιστικών υποχρεώσεων ελέγχου τιμών, κοστολόγησης και λογιστικού διαχωρισμού στις επιμέρους ορισθείσες αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών και λοιπές ρυθμίσεις».

v. Υποχρέωση Ελέγχου Τιμών και κοστολόγησης η οποία αναλύεται ως εξής:
   a. Υποχρέωση ελέγχου τιμών για τις υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης και συναφείς ευκολίες βάσει κοστοστρέφειας με μεθοδολογία Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους με βάση το Τρέχον Κόστος των Παγίων (ΜΜΕΚ+/ΤΚ (LRAIC+/Current Cost)).
   b. Έλεγχος και αποτροπή πρακτικών που αποκλείουν τη δυνατότητα των εναλλακτικών παρόχων να «επαναλάβουν» (replicate) τις αντίστοιχες σχετικές λιανικές προσφορές του ΟΤΕ, με βάση τις διαθέσιμες σε αυτούς, προσφορές στην αγορά χονδρικής.

vi. Υποχρέωση να περιορίζει τα επίπεδα συνολικής ισχύος και το εύρος ζώνης των σημάτων που μεταδίδονται, σε περιπτώσεις σημαντικής μείωσης της ταχύτητας συγχρονισμού των xDSL συστημάτων πρόσβασης που παρέχουν υπηρεσίες σε συνδρομητές

εναλλακτικών παρόχων λόγω λειτουργίας xDSL συστημάτων του ΟΤΕ, μέχρι τη θεσμοθέτηση κανόνων διαχείρισης συχνοτήτων και έγχυσης ισχύος.

Εντός του ανωτέρω πλαισίου, η ΕΕΤΤ έχει εξειδικεύσει επιπλέον τις ανωτέρω υποχρεώσεις, με την έγκριση και θέση σε ισχύ της Προσφοράς Αναφοράς του ΟΤΕ για την Παροχή υπηρεσιών Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης και Συναφών Ευκολιών σε εφαρμογή της ΑΠ ΕΕΤΤ 654/11/2012 όπως ισχύει τροποποιηθείσα[95] και σύμφωνα με τις γενικές υποχρεώσεις που ορίζονται σε αυτή.

Επιπρόσθετα, με την Απόφασή της ΕΕΤΤ ΑΠ 636/37/19-1-2012 «Κανονισμός Διαχείρισης Φάσματος και Έγχυσης Ισχύος στο Δίκτυο Πρόσβασης» (ΦΕΚ 729/Β΄/13-3-2012), η ΕΕΤΤ εξέδωσε Κανονισμό με στόχο την ελαχιστοποίηση των παρεμβολών που προκύπτουν από τη συνύπαρξη διαφορετικών τεχνολογιών στο δίκτυο και τα οποία πιθανόν να υποβαθμίσουν την ποιότητα της σύνδεσης και να απαξιώσουν υφιστάμενες, αλλά και νέες επενδύσεις, ιδίως με τη διείσδυση του VDSL στην ελληνική αγορά.

2.3.3.4.5. Κατευθύνσεις για την Επιλογή Υποχρεώσεων

Οι υποχρεώσεις που θα επιβληθούν από την ΕΕΤΤ πρέπει να βασίζονται στη φύση του προβλήματος ανταγωνισμού που εντοπίζεται και να είναι αναλογικές και αιτιολογημένες εν όψει των στόχων που τίθενται στο Άρθρο 8 (2), (3) και (4) της Οδηγίας Πλαίσιο και το άρθρο 3 του Νόμου (την προώθηση του ανταγωνισμού, τη συνεισφορά στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών).

Η ΕΕΤΤ έχει εντοπίσει στην Ενότητα 3.3.4.2 ανωτέρω μια σειρά από πραγματικά και πιθανά προβλήματα ανταγωνισμού που μπορεί να ανακύψουν από τη δεσπόζουσα θέση του ΟΤΕ στην χονδρική αγορά κεντρικής πρόσβασης. Ελλείψει κανονιστικής ρύθμισης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απίθανο, εντός των χρονικών πλαισίων της παρούσας εξέτασης και στο άμεσο μέλλον μετά από αυτή, να υπάρξει κάποια ρεαλιστική πιθανότητα ανάπτυξης αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην Ελλάδα βάσει κάποιας ανταγωνιστικής υποδομής πρόσβασης ούτως ώστε να καταργεί την ανάγκη οποιασδήποτε μορφής ρυθμιστικής παρέμβασης. Κατά τη διαμόρφωση των κατάλληλων και αναλογικών κανονιστικών υποχρεώσεων προκειμένου να ξεπεραστούν τα προβλήματα ανταγωνισμού στην πρόσβαση, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι οι επιβαλλόμενες νέες ή/ και οι διατηρηθείσες σε ισχύ κανονιστικές υποχρεώσεις σχετικά με την χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης πρέπει να είναι συμβατές με αυτές που έχουν ήδη επιβληθεί ή/ και επίκειται να επιβληθούν σχετικά με την χονδρική αγορά κεντρικής πρόσβασης, με γνώμονα ιδίως με τα «μηνύματα», σε επίπεδο κυρίως τιμολογιακής πολιτικής, που ενδέχεται να δοθούν στην αγορά, δεδομένης της στενής τους σχέσης στα πλαίσια της «κλίμακας επένδυσης».

---

95 την 654/11/2012 με θέμα «Έγκριση Προσφοράς Αναφοράς ΟΤΕ 2011 για την παροχή υπηρεσιών Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης, σε εφαρμογή της ΑΠ ΕΕΤΤ 614/12/28−07−2011 (ΦΕΚ 1983/Β/07−09−2011)», (ΦΕΚ 1846/Β/13.06.2012)

Στο ίδιο πλαίσιο, οι επιβαλλόμενες νέες ή και οι διατηρηθείσες σε ισχύ κανονιστικές υποχρεώσεις πρέπει να είναι κατάλληλες προκειμένου να διευκολύνουν την είσοδο των ανταγωνιστών στις λιανικές αγορές που επιλέγουν με την παροχή πρόσβασης στην υποδομή πρόσβασης του ΟΤΕ υπό όρους και συνθήκες που προάγουν την αποδοτικότητα και ισχυροποιούν τον ανταγωνισμό, αλλά ιδίως την δραστηριοποίηση αυτών υπό όρους υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, λαμβάνοντας υπόψη και την ανάγκη να ενθαρρύνεται η αποδοτική επένδυση σε υποδομές και η προώθηση καινοτομιών. Όπως και στον τρίτο γύρο ανάλυσης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι διαπιστωθείσες και παραμένουσες αποτυχίες της αγοράς δεν δύνανται να αντιμετωπισθούν παρά μέσω σειράς κανονιστικών υποχρεώσεων οι οποίες θεωρούνται ως συμπληρωματικές ως προς τον τρόπο με τον οποίο η κάθε μία υποστηρίζει και ενισχύει τις υπόλοιπες και αντιστρόφως. Στο πλαίσιο αυτό προτείνει τη διατήρηση των ήδη επιβληθεισών στον τρίτο γύρο ανάλυσης, κανονιστικών υποχρεώσεων, κατόπιν τροποποιήσεων, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη συνέχεια:

2.3.3.4.6. Προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις

Στην παρούσα Ενότητα, η ΕΕΤΤ παραθέτει τις κανονιστικές υποχρεώσεις που προτείνει να επιβληθούν στον ΟΤΕ και τις οποίες η ΕΕΤΤ κρίνει ως κατάλληλες, εύλογες και αναλογικές κατά την παρούσα χρονική περίοδο δεδομένων των συνθηκών της αγοράς όπως αυτές περιγράφονται στο παρόν κείμενο.

2.3.3.4.6.1. Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου

Η ΕΕΤΤ προκειμένου να εκτιμήσει αν θα πρέπει να διατηρηθούν/τροποποιηθούν οι υφιστάμενες υποχρεώσεις παροχής πρόσβασης (δυνάμει της ΑΠ ΕΕΤΤ 614/12/2011 (ΦΕΚ 1983/Β/7-9-2011)) και εάν αυτές κρίνονται ως αναλογικές, θα πρέπει να λάβει υπόψη της τους παράγοντες που αναφέρονται στο Άρθρο 51 Παρ. 2 του Νόμου (Άρθρο 12 (2) της Οδηγίας για την Πρόσβαση). Οι ως άνω παράγοντες περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων: την τεχνική και οικονομική βιωσιμότητα της χρήσης ή της εγκατάστασης ανταγωνιστικών ευκολιών, ανάλογα με το ρυθμό ανάπτυξης της αγοράς, την δυνατότητα διάθεσης της προτεινόμενης πρόσβασης σε σχέση με την διαθέσιμη χωρητικότητα, την αρχική επένδυση του κατόχου της ευκολίας, έχοντας υπόψη τους συναφείς με την υλοποίηση της επένδυσης κινδύνους, καθώς και την ανάγκη μακροπρόθεσμης διασφάλισης του ανταγωνισμού.

Γενικά η δραστηριοποίηση στη λιανική αγορά παροχής ευρυζωνικών υπηρεσιών μέσω της χονδρικής αγοράς τοπικής πρόσβασης απαιτεί μεγαλύτερες επενδύσεις από την πλευρά του παρόχου ώστε να καταστεί δυνατή η παροχή λιανικών υπηρεσιών (άνοδος στη σκάλα των επενδύσεων - ladder of investment). Στο βαθμό που ένας πάροχος επιθυμεί να ανταγωνιστεί τον ΟΤΕ παρέχοντας λιανικές υπηρεσίες σε πανελλαδικό επίπεδο, τα χονδρικά προϊόντα κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση μπορούν να εξασφαλίσουν την παρουσία του στην Ελληνική Επικράτεια στο σύνολο των περιοχών που δραστηριοποιείται ο ΟΤΕ,

χωρίς να απαιτείται εξαρχής η επέκταση του δικτύου του και κατά συνέπεια να προβεί σε τεράστιες επενδύσεις. Υπό αυτό το πρίσμα, η επιβολή υποχρεώσεων στην αγορά 3^{β} λειτουργεί συμπληρωματικά με τη ρύθμιση της αγοράς 3^{α}.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ένας καθετοποιημένος πάροχος με ισχύ στην αγορά χονδρικής, όπως ο ΟΤΕ, ενδέχεται να επεκτείνει την ισχύ του σε μια συνδεδεμένη αγορά προκειμένου να εμποδίσει ή να δυσχεράνει την εμφάνιση και την ανάπτυξη του ανταγωνισμού με τον de facto αποκλεισμό των εναλλακτικών παρόχων από την παροχή λιανικών υπηρεσιών. Ειδικότερα, χωρίς την επιβολή υποχρέωσης πρόσβασης στον ΟΤΕ είναι πιθανό ο ΟΤΕ να αρνείται να συναλλάσσεται με ανταγωνιστές του και επομένως να αρνείται την πρόσβαση στις υπηρεσίες κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση. Αυτό ισχύει και στην περίπτωση της αγοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL, η οποία ξεκίνησε στη διάρκεια του προηγούμενου κύκλου ανάλυσης και αναμένεται να έχει μεγαλύτερη ανάπτυξη στο χρονικό ορίζοντα της παρούσας ανάλυσης. Η ΕΕΤΤ κρίνει αναγκαίο να μεριμνήσει προκειμένου να εξασφαλισθεί αποτελεσματική πρόσβαση για τους εναλλακτικούς παρόχους σε κοστοστρεφείς τιμές και να αποφευχθεί κάθε χρονικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για το λιανικό σκέλος του ΟΤΕ, καθώς και κάθε δυνατότητα αυτού να επεκτείνει περαιτέρω τη δεσπόζουσα θέση του στις σχετικές αγορές νοθεύοντας περαιτέρω τη δομή του ανταγωνισμού.

Ενόψει των ανωτέρω, η διατήρηση της υποχρέωσης πρόσβασης αναφορικά με όλα τα προϊόντα / υπηρεσίες που κρίθηκαν ως υποκατάστατα στον ανωτέρω (Ενότητα 2.3.3.2) ορισμό της σχετικής αγοράς, είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας αποτυχίας, βασίζεται στη φύση του προβλήματος και είναι αναλογική και αιτιολογημένη με βάση τις υφιστάμενες συνθήκες.

Αναφορικά με την παροχή πρόσβασης, η ΕΕΤΤ προτείνει την επιβολή των ακόλουθων υποχρεώσεων στον ΟΤΕ:

Ι. Τύπος Πρόσβασης Α –μέχρι το σημείο παρουσίας του παρόχου

Η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ να προσφέρει πρόσβαση τύπου Α, η οποία συνδυάζει τα κυκλώματα (κίνηση ADSL ή VDSL) μέχρι το BRAS ($ΑΡΥΣ_{BRAS}$ ή $V\text{-}ΑΡΥΣ_{BRAS}$) μαζί με συναφείς ευκολίες σε επίπεδο πέρα από το BRAS και μέχρι το σημείο παρουσίας του εναλλακτικού παρόχου (προϊόντα ευκολιών $ΟΚΣΥΑ_{OLO}$). Το BRAS μπορεί να εκτελεί οποιονδήποτε από τους τύπους συγκέντρωσης τοπική, περιφερειακή και κεντρική.

ΙΙ. Τύπος Πρόσβασης Β – Πρόσβαση στο BRAS

Η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ να προσφέρει πρόσβαση τύπου Β (πρόσβαση στους εναλλακτικούς παρόχους στο επίπεδο BRAS). Στον συγκεκριμένο τύπο πρόσβασης, οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν τη δυνατότητα να παραλαμβάνουν την κίνηση

(σε επίπεδο ATM ή IP) μετά το BRAS και να τη μεταφέρουν (κατ'επιλογή τους) με δικά τους μέσα (αυτό-παροχή), ή μέσω προϊόντων (συναφών ευκολιών) του ΟΤΕ, ή μέσω οποιουδήποτε παρόχου προσφέρει τέτοιες υπηρεσίες. Το BRAS θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να εκτελεί οποιονδήποτε από τους τύπους συγκέντρωσης τοπική, περιφερειακή και κεντρική.

III. Υποχρέωση παροχής του εικονικού χονδρικού προϊόντος VPU (Εικονικά Μερικά Αποδεσμοποίητος Βρόχος - Virtual Partially Unbundled, VPU) τύπου Β (τύπου BRAS).

Το προϊόν αυτό παρέχει συνδέσεις τεχνολογίας xDSL μεταξύ του σημείου τερματισμού του ακραίου δικτύου στο χώρο του Τελικού Χρήστη και του αντίστοιχου BRAS του NGA δικτύου, στο οποίο δρομολογείται η κίνηση από το DSLAM (όπου συνδέεται ο Τελικός Χρήστης) σε συνδυασμό με υπηρεσίες φωνής, μέσω του υφιστάμενου ΠΤοΒ. Το συγκεκριμένο χονδρικό προϊόν μπορεί να παρέχεται σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο. Διευκρινίζεται ότι η παροχή του ΑΡΥΣ (BRAS) σε τοπικό επίπεδο, δεν έχει ακριβώς την έννοια της τοπικής πρόσβασης (δηλ. στο σημείο όπου συνδέεται ο τελικός χρήστης) αλλά αφορά πρόσβαση στα σημεία παρουσίας BRAS του ΟΤΕ.

IV. Υποχρέωση παροχής του εικονικού χονδρικού προϊόντος VPU light τύπου Β (τύπου BRAS),

Στο προϊόν αυτό δεν χρησιμοποιείται ο ΠΤοΒ για τη μετάδοση φωνής, αλλά όλες οι υπηρεσίες παρέχονται μέσω της υπηρεσίας Α.Ρ.Υ.Σ [BRAS]. Συγκεκριμένα, η υπηρεσία VPU light τύπου BRAS περιλαμβάνει την παροχή DSL συνδέσεων μεταξύ του σημείου τερματισμού του ακραίου δικτύου στο χώρο του Τελικού Χρήστη και του αντίστοιχου BRAS του NGA δικτύου, στο οποίο δρομολογείται η κίνηση από το DSLAM (όπου συνδέεται ο Τελικός Χρήστης). Το συγκεκριμένο χονδρικό προϊόν μπορεί να παρέχεται σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο. Διευκρινίζεται ότι η παροχή του ΑΡΥΣ (BRAS) σε τοπικό επίπεδο, δεν έχει ακριβώς την έννοια της τοπικής πρόσβασης (δηλ. στο σημείο όπου συνδέεται ο τελικός χρήστης) αλλά αφορά πρόσβαση στα σημεία παρουσίας BRAS του ΟΤΕ.

V. Συναφείς ευκολίες: Προϊόντα ΟΚΣΥΑ - ΣΥΜΕΦΣ

Ο ΟΤΕ οφείλει να συνεχίσει να παρέχει τα προϊόντα τύπου ΟΚΣΥΑ/ΣΥΜΕΦΣ, ώστε να καθίσταται δυνατή η παροχή πρόσβασης τύπου Α και Β. Συγκεκριμένα, όλα τα προϊόντα ΟΚΣΥΑ παραδίδονται από τον ΟΤΕ είτε στο χώρο του εναλλακτικού παρόχου ($ΟΚΣΥΑ_{ΟΛΟ}$), είτε σε φρεάτιο έξω από το κτίριο του ΟΤΕ ($ΟΚΣΥΑ_{ΦΥΠ}$), ενώ το προϊόν ΣΥΜΕΦΣ στο χώρο της φυσικής συνεγκατάστασης.

Στην $ΟΚΣΥΑ_{ΦΥΠ}$ ο ΟΤΕ οφείλει να παραδίδει σε φρεάτιο έξω από το δικό του κτίριο στον συνδεόμενο εναλλακτικό ένα κύκλωμα (ή και περισσότερα) που μεταφέρει (-ουν) πολλαπλές διόδους (sessions) κίνησης διαδικτύου που η καθεμιά αντιστοιχεί σε έναν τελικό χρήστη DSL. Το κύκλωμα παρέχεται μέσω οπτικής ίνας και συμπεριλαμβάνει ορισμένες

ευκολίες (facilities), χωρίς ωστόσο να περιλαμβάνει τερματικό εξοπλισμό στο κτίριο παρόχου.Ο εναλλακτικός πάροχος για να παραλάβει αυτή την κίνηση διαδικτύου οφείλει να συνδέσει οπτική ίνα στο φρεάτιο έξω από το κτίριο του ΟΤΕ.

Στην ΟΚΣΥ$_{OLO}$ ο ΟΤΕ παραδίδει την κίνηση στο χώρο του εναλλακτικού (OLO) με ταυτόχρονη παροχή του απαραίτητου τερματικού εξοπλισμού.

Δεδομένου ότι οι BRAS ενδέχεται να εκτελούν είτε τοπική, είτε περιφερειακή είτε εθνική συγκέντρωση, οι ανωτέρω ευκολίες υποδιαιρούνται περαιτέρω σε ΟΚΣΥΑΦΥΠ-BRAS-ΤΟΠ, ΟΚΣΥΑΦΥΠ-BRAS-ΠΕΡ, ΟΚΣΥΑΦΥΠ-BRAS-ΕΘΝ, ΟΚΣΥΑOLO-BRAS-ΕΘΝ, ΟΚΣΥΑOLO-BRAS-ΠΕΡ, ΟΚΣΥΑOLO-BRAS-ΤΟΠ.

Προτείνεται να διατηρηθούν οι ορισμένες από τον ΟΤΕ δύο περιφέρειες οι οποίες καλύπτουν ολόκληρη την Ελληνική Επικράτεια, έτσι ώστε ένας πάροχος με δύο κυκλώματα περιφερειακής ΟΚΣΥΑ να είναι σε θέση να προσφέρει υπηρεσία σε πανελλαδικό επίπεδο.

Η εθνική συγκέντρωση αναφέρεται στην περίπτωση που ένας BRAS συγκεντρώνει την κίνηση από όλα τα BRASs του δικτύου του ΟΤΕ. Ένας πάροχος με ένα κύκλωμα εθνικής ΟΚΣΥΑ είναι σε θέση να προσφέρει υπηρεσία σε πανελλαδικό επίπεδο.

Η υπηρεσία ΣΥ.ΜΕ.Φ.Σ. τύπου Β αφορά τη δρομολόγηση της κίνησης DSL από όλους τους BRAS του συγκεκριμένου σημείου παρουσίας BRAS, προς και από το δίκτυο ενός παρόχου μέσω της φυσικής συνεγκατάστασης. Η σύνδεση του παρόχου με τον εξοπλισμό του ΟΤΕ γίνεται σε οπτικό κατανεμητή εγκατεστημένο στο χώρο Φυσικής Συνεγκατάστασης. Η υπηρεσία διακρίνεται σε: ΣΥΜΕΦΣBRAS-ΕΘΝ, ΣΥΜΕΦΣBRAS-ΠΕΡ και ΣΥΜΕΦΣBRAS-ΤΟΠ.

Η ΕΕΤΤ προτείνει την κατάργηση της Πρόσβασης τύπου Γ η οποία, σύμφωνα με την παροχή της υπηρεσίας μέχρι σήμερα έτσι όπως αυτή επιβλήθηκε από τον τρίτο γύρο ανάλυσης, αφορά τοπική συγκέντρωση της κίνησης μέσω μίας ΟΚΣΥΑ$_{ΦΥΠ-DSLAM}$, ΟΚΣΥΑ$_{OLO-DSLAM}$ και ΣΥΜΕΦΣ$_{DSLAM.}$ Η αγορά 3^{β}, έτσι όπως ορίζεται στη νέα Σύσταση, αφορά μόνο προϊόντα κεντρικής πρόσβασης, συνεπώς η Πρόσβαση τύπου Γ που αφορά τοπική συγκέντρωση δεν θεωρείται ως μέρος της αγοράς αυτής. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι για ένα διάστημα εννέα (9) μηνών θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν οι υφιστάμενες συμφωνίες τις οποίες έχει συνάψει ο ΟΤΕ με παρόχους για πρόσβαση τύπου Γ, με τους όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν με τα ρυθμιστικά μέτρα που επιβλήθηκαν από τον τρίτο γύρο ανάλυσης. Σημειώνεται όμως ότι, όσον αφορά νέα αιτήματα για υπηρεσίες χονδρικής πρόσβασης τύπου Γ στην μεταβατική περίοδο των εννέα μηνών, αυτά θα υλοποιούνται με εμπορικούς όρους, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του τέταρτου κύκλου ανάλυσης.

Είναι σαφές ότι για λόγους μη διακριτικής μεταχείρισης ο ΟΤΕ δεν πρέπει να επιβάλει διαφορετική τεχνική σχεδίαση, υλοποίηση, φιλοσοφία μεταξύ των συγκεκριμένων προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση των δύο ξεχωριστών υπηρεσιών τύπου Α και Β.

Με βάση αυτή την αρχή η ΕΕΤΤ έχει επιβάλει επιπλέον υποχρεώσεις οι οποίες πρέπει να διατηρηθούν. Συγκεκριμένα:

- Ο ΟΤΕ διατηρεί το δικαίωμα να αλλάξει την υφή, τεχνολογία, τεχνική υλοποίηση των συγκεκριμένων χονδρικών προϊόντων (ΑΡΥΣ, V-ΑΡΥΣ, ΟΚΣΥΑ) τα οποία καθιστούν εφικτή την χονδρική κεντρική πρόσβαση σε σταθερή θέση, ανάλογα με την εξέλιξη της τεχνολογίας κλπ αρκεί να εξασφαλίζεται πάντα η πρόσβαση τύπου Α και Β. Στην περίπτωση αλλαγών ισχύουν τα όσα αναφέρονται παρακάτω περί υποχρεώσεων διαφάνειας και πιο συγκεκριμένα περί προσφοράς Αναφοράς, δημοσιοποίησης άλλων πληροφοριών πρότερης ειδοποίησης, δημοσιοποίησης τεχνολογικών πληροφοριών, κοινοποίησης στην ΕΕΤΤ διαφόρων πληροφοριών.
- Ο ΟΤΕ διατηρεί το δικαίωμα να εισάγει νέα προϊόντα πρόσβασης σε επίπεδα διαφορετικά από τα ανωτέρω οριζόμενα (τύπου Α, Β) καθώς και άλλες συναφείς ευκολίες.
- Διατηρείται η υποχρέωση του ΟΤΕ να παρέχει στους ανταγωνιστές του όλα τα επίπεδα ποιότητας υπηρεσίας που παρέχει στο λιανικό άκρο του καθώς και η γενική υποχρέωση στον ΟΤΕ να ικανοποιεί όλα τα εύλογα αιτήματα για περαιτέρω ποιοτική διαφοροποίηση.

VI. Πρόσβαση σε άλλες συναφείς ευκολίες, όπως η συνεγκατάσταση

Είναι επίσης αναγκαίο να επιβληθεί η πρόσβαση σε επιπλέον ευκολίες που είναι απαραίτητες για να διασφαλισθεί η αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση. Ο Νόμος (άρθρο 2 περίπτωση λζ) και η Οδηγία Πλαίσιο ορίζει τις 'συναφείς ευκολίες' ως τις «*υλικές υποδομές και συναφείς υπηρεσίες και άλλες εγκαταστάσεις ή στοιχεία που σχετίζονται με δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή/και υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών και καθιστούν δυνατή ή/και στηρίζουν την παροχή υπηρεσιών μέσω του εν λόγω δικτύου ή/και υπηρεσίας ή έχουν τη δυνατότητα αυτή*».

Συγκεκριμένα η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, προκειμένου να εγκατασταθεί και να συνδεθεί κατάλληλα ο σχετικός εξοπλισμός ενός νέου παρόχου, απαιτείται και η διατήρηση της υποχρέωσης συνεγκατάστασης (υπό τη μορφή παροχής φυσικού χώρου και τεχνικών ευκολιών) σύμφωνα με το Άρθρο 51 παρ. 1, περίπτωση στ. του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (στ) της Οδηγίας για την Πρόσβαση). Επομένως η ΕΕΤΤ προτείνει διατήρηση της υφιστάμενης υποχρέωσης στον ΟΤΕ για την παροχή συνεγκατάστασης στα σημεία περιφερειακής ή εθνικής συγκέντρωσης. Η υποχρέωση παροχής συνεγκατάστασης, ανάλογα με την περίπτωση, πρέπει να περιλαμβάνει επιλογές όπως τη φυσική, την απομακρυσμένη ή και την εικονική συνεγκατάσταση. Η συγκεκριμένη μορφή κάθε δυνατότητας συνεγκατάστασης θα πρέπει να δημοσιεύεται ως τμήμα της Προσφοράς Αναφοράς, σύμφωνα με το άρθρο 50, παρ. 1 του Νόμου και το Άρθρο 9(2) της Οδηγίας για την Πρόσβαση.

Επιπλέον, σύμφωνα με το Άρθρο 51 παρ. 1, περίπτωση ε του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (ε) της Οδηγίας για την Πρόσβαση), η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο ΟΤΕ πρέπει – στα πλαίσια της παροχής χονδρικής κεντρικής πρόσβασης - να χορηγεί ανοικτή πρόσβαση σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα ή άλλες βασικές τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ή των υπηρεσιών εικονικού δικτύου.

Αντίστοιχα, σύμφωνα με το Άρθρο 51 παρ. 1, περίπτωση η. του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (η) της Οδηγίας για την Πρόσβαση), ο ΟΤΕ πρέπει να υποχρεωθεί να παρέχει πρόσβαση σε όλα τα συστήματα λογισμικού που είναι απαραίτητα για την εξασφάλιση ισότιμου ανταγωνισμού στην παροχή των υπηρεσιών.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 51 παρ.1 περίπτωση β του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (β) της Οδηγίας για την Πρόσβαση), η ΕΕΤΤ προτείνει επίσης να υποχρεωθεί ο ΟΤΕ να διαπραγματεύεται με καλή πίστη και να ικανοποιεί όλα τα εύλογα αιτήματα των παρόχων αναφορικά με επιπρόσθετες ευκολίες σχετικά με τη χονδρική κεντρική πρόσβαση σε σταθερή θέση.

Επιπλέον η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί η υποχρέωση στον ΟΤΕ να μην ανακαλεί την ήδη χορηγηθείσα πρόσβαση σε ευκολίες, σύμφωνα με το άρθρο 51 παρ.1 περίπτωση γ του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (γ) της Οδηγίας για την Πρόσβαση).

Στα πλαίσια της υποχρέωσης πρόσβασης, ο ΟΤΕ θα πρέπει να ικανοποιεί αιτήματα για μετάβαση μεταξύ των ακόλουθων υπηρεσιών (οι διαδικασίες και το κόστος της μετάβασης θα πρέπει να συμπεριληφθούν στην σχετική Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Κεντρικής Πρόσβασης - ΧΚΠ):

- Μεταξύ επιπέδων χονδρικής κεντρικής πρόσβασης (τύποι πρόσβασης Α και Β όπως αναφέρονται ανωτέρω),
- μεταξύ χονδρικής κεντρικής πρόσβασης και πλήρως αδεσμοποίητης πρόσβασης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο/υποβρόχο,
- μεταξύ χονδρικής κεντρικής πρόσβασης και εικονικών προϊόντων που υποκαθιστούν την πλήρως αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο/υποβρόχο και
- μεταξύ υπηρεσιών χονδρικής κεντρικής πρόσβασης διαφορετικής τεχνολογίας (πχ. μετάβαση από ADSL σε VDSL).

Τέλος, σύμφωνα με το Άρθρο 51 παρ. 1 του Νόμου (Άρθρο 12 (1) της Οδηγίας για την Πρόσβαση), οι ως άνω υποχρεώσεις θα πρέπει να συνοδεύονται με όρους ισότιμου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απαραίτητη η ύπαρξη Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσίας (Service Level Agreements (SLAs)) και μάλιστα για όλα τα προϊόντα και για όλες τις διαδικασίες όπως παροχή των υπηρεσιών και αποκατάσταση βλαβών. Στην περίπτωση όπου έχει τεθεί σε ισχύ η Συμφωνία Επιπέδου

Υπηρεσίας (SLA), η ΕΕΤΤ είναι της άποψης ότι θα πρέπει να ισχύουν και να εφαρμόζονται συγκεκριμένες ρήτρες και όροι αναφορικά με την ευθύνη των μερών (για να λειτουργούν ως κίνητρο για την συμμόρφωση των μερών με αυτά). Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται να διατηρηθεί η υποχρέωση παροχής από τον ΟΤΕ ενός Βασικού Επιπέδου Συμφωνιών Υπηρεσιών –(Βασικό SLA). Η βασική/ ελάχιστη ποιότητα των παραμέτρων υπηρεσιών (Βασικό Επίπεδο Συμφωνιών Υπηρεσιών –(Βασικό SLA)) καθώς και οι σχετικές οικονομικές ρήτρες ή όροι αναφορικά με την ευθύνη των μερών που θα ισχύουν σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις του Βασικού SLA, θα πρέπει να αποτελούν μέρος της βασικής λίστας των περιεχομένων της σχετικής Προσφοράς Αναφοράς ΧΚΠ που θα δημοσιεύεται από τον ΟΤΕ. Προκειμένου να διασφαλισθεί μεταξύ άλλων η αποτελεσματικότητα του Βασικού SLA, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η επιβληθείσα στον ΟΤΕ υποχρέωση δημοσίευσης δεικτών αποδοτικότητας (Performance Indicators), σε τριμηνιαία βάση και ανά περίπτωση, κατόπιν σχετικού αιτήματος της ΕΕΤΤ (βλέπε επίσης και κατωτέρω αναφορικά με την υποχρέωση διαφάνειας).

Επιπλέον, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση να διαπραγματεύεται με καλή πίστη όλα τα εύλογα αιτήματα αναφορικά με SLAs “πέραν του Βασικού” (Advanced SLAs).

Καθώς η χονδρική κεντρική πρόσβαση σε σταθερή θέση επιτρέπει στους νεοεισερχόμενους να ανταγωνίζονται τον ΟΤΕ σε ευρεία κλίμακα προσφέροντας ευρυζωνικές υπηρεσίες, η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η επιβαλλόμενη κεντρική πρόσβαση που παρέχεται μέσω ADSL ή VDSL διαφυλάττει την ανάπτυξη του ανταγωνισμού, συνάδει με αντίστοιχες εμπειρίες σε Κράτη Μέλη της ΕΕ και επιτρέπει στους νεοεισερχόμενους να ανέλθουν περαιτέρω στην «κλίμακα επένδυσης» για μεγαλύτερη ανάπτυξη υποδομών. Ωστόσο, η επιβολή πρόσβασης, εάν δεν συμπληρώνεται από άλλα κανονιστικά μέτρα, δεν δύναται από μόνη της να επιλύσει τα προσδιορισθέντα προβλήματα ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ κρίνει ότι απαιτούνται συμπληρωματικά ρυθμιστικά μέτρα προκειμένου να αντιμετωπισθούν όλα τα πιθανά προβλήματα ανταγωνισμού, όπως η υπερβολική τιμολόγηση και οι τακτικές διακριτικής μεταχείρισης (τιμολογιακές ή μη). Τα ζητήματα αυτά αναλύονται παρακάτω στην παρούσα Ενότητα.

2.3.3.4.6.2. Υποχρέωση Μη Διακριτικής Μεταχείρισης

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι πρέπει να διατηρηθεί (η επιβληθείσα κατά τον τρίτο γύρο ανάλυσης) στον ΟΤΕ υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης να εφαρμόζει ισοδύναμους όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες και να παρέχει υπηρεσίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους (ιδίως τιμολογιακούς και τεχνικούς) και της ιδίας ποιότητας, με αυτές που παρέχει και στο λιανικό του άκρο (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων). Η διατήρηση της ως άνω υποχρέωσης κρίνεται αναγκαία και αναλογική,

δεδομένου ότι, τυχόν μεροληπτική μεταχείριση μεταξύ των τρίτων που βρίσκονται σε ισοδύναμες καταστάσεις, ή και μεταξύ αυτών και του λιανικού του άκρου, θα είχε ως συνέπεια να αποδυναμωθεί η ανταγωνιστική δυναμική στην αγορά λιανικής. Ο ΟΤΕ είναι ένας κάθετα ολοκληρωμένος πάροχος που δραστηριοποιείται σε ανάντη και κατάντη επίπεδο στην παροχή υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης και υπηρεσιών διαδικτύου, χρησιμοποιώντας τα ίδια στοιχεία δικτύου για να παρέχει υπηρεσίες λιανικής και ταυτόχρονα υπηρεσίες χονδρικής στους ανταγωνιστές του για να διαμορφώσουν τις υπηρεσίες λιανικής τους.

Μη διακριτική μεταχείριση σε τεχνικό επίπεδο

Σε τεχνικό επίπεδο, στις περιπτώσεις όπου έχει επιβληθεί στον πάροχο με ΣΙΑ υποχρέωση πρόσβασης και ιδίως όταν έχει επιβληθεί υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, ο εν λόγω πάροχος δύναται να έχει αυξημένα κίνητρα να προβαίνει σε διακρίσεις όσον αφορά τις μη τιμολογιακές παραμέτρους των υπηρεσιών του. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης (υποχρέωση αμεροληψίας) είναι το μόνο ρυθμιστικό μέτρο το οποίο μπορεί να αντιμετωπίσει ευθέως τα ως άνω προβλήματα ανταγωνισμού.

Διασφάλιση ισοδυναμίας πρόσβασης

Είναι απαραίτητο, οι πληροφορίες που λαμβάνονται από τον ΟΤΕ στα πλαίσια της παροχής Χονδρικής Κεντρικής Πρόσβασης σε έναν εναλλακτικό πάροχο, να μην χρησιμοποιούνται (με οποιοδήποτε τρόπο) από το λιανικό άκρο του ΟΤΕ. Συγκεκριμένα, τόσο το λιανικό άκρο του ΟΤΕ όσο και οι τρίτοι αιτούντες πρόσβαση πρέπει να έχουν πρόσβαση στις ίδιες τεχνικές και εμπορικές πληροφορίες σχετικά με τα προϊόντα χονδρικής, με την επιφύλαξη των ισχυόντων κανόνων που αφορούν το επαγγελματικό απόρρητο. Οι σχετικές πληροφορίες αφορούν πληροφορίες αναφορικά με νέα ρυθμιζόμενα προϊόντα χονδρικής ή αλλαγές στα ήδη υφιστάμενα ρυθμιζόμενα προϊόντα χονδρικής, που πρόκειται να παρασχεθούν σύμφωνα με χρονοδιαγράμματα που καθορίζονται κατά περίπτωση. Η δέσμευση συμμόρφωσης σχετικά με την παραπάνω υποχρέωση θα πρέπει να γίνεται εγγράφως από τον ΟΤΕ.

Σύμφωνα με το σημείο 13 του αιτιολογικού της Σύστασης[96] της Επιτροπής σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα: *«Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ισοδυναμία εισροών (Equivalence of Inputs, EoI) είναι, καταρχήν, ο πιο σίγουρος τρόπος να επιτευχθεί αποτελεσματική προστασία έναντι*

---

96 Σύσταση της Επιτροπής της 11ης Σεπτεμβρίου 2013 σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα (2013/466/ΕΕ)

των διακρίσεων, καθώς όσοι επιζητούν πρόσβαση θα μπορούν να ανταγωνίζονται με τις κατάντη επιχειρήσεις του κάθετα ολοκληρωμένου φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ χρησιμοποιώντας το ίδιο ακριβώς σύνολο ρυθμιζόμενων προϊόντων χονδρικής, στις ίδιες τιμές και με τις ίδιες διαδικασίες συναλλαγών. Επιπλέον, και σε αντίθεση με την έννοια της ισοδυναμίας εκροών (Equivalence of Output, EoO), η EoI έχει περισσότερες δυνατότητες να παράσχει διαφάνεια και να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της ασύμμετρης πληροφόρησης». Περαιτέρω, το σημείο 14 του ανωτέρω αιτιολογικού αναφέρει ότι: *«Οι ΕΡΑ υποχρεούνται δυνάμει του άρθρου 8 παράγραφος 4 της οδηγίας 2002/19/ΕΚ να μεριμνούν ώστε οι κανονιστικές υποχρεώσεις που επιβάλλονται ως αποτέλεσμα του χαρακτηρισμού ενός φορέα εκμετάλλευσης ως κατέχοντα ΣΙΑ να βασίζονται στη φύση του προβλήματος που εντοπίστηκε και να είναι αναλογικές υπό το πρίσμα του άρθρου 8 παράγραφος 5 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ, και ιδίως του άρθρου 8 παράγραφος 5 στοιχείο β). Η παροχή ρυθμιζόμενων εισροών χονδρικής σε βάση EoI είναι πιθανό να αυξήσει το κόστος συμμόρφωσης σε σύγκριση με λιγότερο αυστηρές μορφές υποχρεώσεων αμεροληψίας λόγω των αναγκαίων προσαρμογών του συστήματος. Επιπλέον, ένας φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ δεν θα μπορεί να επωφελείται από κάθετες συνέργειες, καθώς θα επιτρέπεται να χρησιμοποιεί μόνο τα ίδια προϊόντα χονδρικής που παρέχει ή προσφέρει στους ανταγωνιστές του. Εντούτοις, αυτές οι υψηλότερες δαπάνες συμμόρφωσης πρέπει να αποτιμηθούν έναντι των οφελών του εντονότερου ανταγωνισμού κατάντη»*.

Ο ΟΤΕ ήδη από το 2012 παρέχει σε χονδρικό επίπεδο υπηρεσίες V-ΑΡΥΣ μέσω ενός συστήματος NG Access Wholesale CRM – WVDSL. Στο τέλος Φεβρουαρίου 2015 ο ΟΤΕ ενημέρωσε την ΕΕΤΤ και τους παρόχους για τον προγραμματισμό της ενοποίησης του συστήματος αυτού με το ΠΣ-ADSL, μέσω του οποίου διενεργούνται όλες οι διαδικασίες σχετικά με την χονδρική παροχή των προϊόντων ΑΡΥΣ. Ήδη τα εικονικά προϊόντα VPU τα οποία συνδυάζουν αδεσμοποίητη πρόσβαση σε τοπικό βρόχο με ένα χονδρικό προϊόν V-ΑΡΥΣ παρέχονται από το τέλος του 2012 μέσω του ΠΣ-LLU το οποίο υλοποιεί όλες τις διαδικασίες που συνδέονται με την παροχή του τοπικού βρόχου/υποβρόχου.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η επιβολή υποχρέωσης EoI θα δημιουργούσε ένα δυσανάλογο κόστος στον ΟΤΕ, τόσο για τη διατήρηση διακριτού συστήματος για την παροχή χονδρικών προϊόντων V-ΑΡΥΣ, όσο και για την μεταφορά όλων των διαδικασιών λειτουργίας του λιανικού του άκρου έτσι ώστε να κάνουν χρήση του ίδιου συστήματος με αυτό που χρησιμοποιούν οι πάροχοι. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, η επιβολή μίας υποχρέωσης EoI δεν είναι αναγκαία και αναλογική, δεδομένου ότι, όπως παρουσιάστηκε αναλυτικά στην Ενότητα 3.3.1 η διείσδυση των συγκεκριμένων χονδρικών προϊόντων είναι πολύ χαμηλή και επομένως το κόστος κρίνεται δυσανάλογο.

Επιπρόσθετα, ήδη στην Ενότητα 2.3.1.7.6.2 η ΕΕΤΤ ήδη θεώρησε ότι η επιβολή EoI δεν είναι αναλογική και αναγκαία ούτε για τα NGA προϊόντα της αγοράς 3^{α}, δηλαδή τα εικονικά προϊόντα πρόσβασης τα οποία περιέχουν V-ΑΡΥΣ με χαρακτηριστικά ποιότητας. Η ΕΕΤΤ

θεωρεί ότι δεν είναι εύλογο ο ΟΤΕ να διατηρεί δύο διαφορετικά συστήματα για τα χονδρικά NGA προϊόντα του, τα οποία χαρακτηρίζονται ή όχι με παραμέτρους ποιότητας.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να διατηρηθεί η υποχρέωση ΕοΟ, ενώ το λιανικό άκρο του ΟΤΕ ή οι συνδεδεμένες με αυτόν επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να έχουν προνομιακή πρόσβαση στα εν λόγω πληροφοριακά συστήματα χονδρικής και ο ΟΤΕ οφείλει να παρέχει πρόσβαση στα εν λόγω συστήματα χονδρικής σε τρίτους παρόχους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με αυτές που παρέχει και στο λιανικό του άκρο.

Τεχνική αναπαραγωγιμότητα

Σύμφωνα με το σημείο 20 του αιτιολογικού της Σύστασης[97] της Επιτροπής σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα: *«Ανεξάρτητα από την έννοια της ακριβούς ισοδυναμίας που επιβάλλεται από μια ΕΡΑ, όταν η ΕΡΑ αποφασίσει ότι είναι κατάλληλη, αναλογική και αντικειμενικά δικαιολογημένη η επιβολή υποχρέωσης αμεροληψίας δυνάμει του άρθρου 1021.9.2013 της οδηγίας 2002/19/ΕΚ, είναι σημαντικό, για να επιτευχθούν ίσοι όροι ανταγωνισμού, να διασφαλιστεί ότι εναλλακτικοί αιτούντες πρόσβαση έχουν από τεχνικής άποψης τη δυνατότητα να αναπαράγουν (να υποβάλουν ταυτόσημη προσφορά) την προσφορά λιανικής του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ βάσει των ρυθμιζόμενων εισροών χονδρικής που λαμβάνουν. Ενώ οι ΕΡΑ δεν χρειάζεται να περιγράφουν λεπτομερώς τον ακριβή σχεδιασμό των σχετικών προϊόντων χονδρικής πρόσβασης, πρέπει να μεριμνούν για τη διενέργεια δοκιμής τεχνικής αναπαραγωγιμότητας για νέες υπηρεσίες ή δέσμες υπηρεσιών λιανικής, διασφαλίζοντας, με τον τρόπο αυτόν, ότι εξετάζονται διάφοροι παράγοντες»*. Επίσης, σύμφωνα με το σημείο 22 του αιτιολογικού της ίδιας Σύστασης: *«Δεδομένης της σημασίας που έχει για τον ανταγωνισμό η διασφάλιση τεχνικής αναπαραγωγιμότητας, είναι εξαιρετικά σημαντικό ο ρυθμιζόμενος πάροχος υπηρεσιών με ΣΙΑ να διασφαλίζει την τεχνική αναπαραγωγιμότητα των νέων προσφορών λιανικής πριν από την έναρξη της διάθεσής τους και, κατόπιν, σε συνεχή βάση. Κατά συνέπεια, μια δοκιμή τεχνικής αναπαραγωγιμότητας μπορεί να διεξαχθεί πριν ή μετά την έναρξη διάθεσης μιας νέας προσφοράς λιανικής, ανάλογα με το πότε η ΕΡΑ το κρίνει σκόπιμο. Για παράδειγμα, όταν η δυνατότητα μιας ΕΡΑ να δημοσιοποιεί επιχειρηματικά στοιχεία του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ περιορίζεται από κανόνες εμπιστευτικότητας δυνάμει του εθνικού δικαίου, η ΕΡΑ μπορεί να επιλέξει να πραγματοποιήσει τη δοκιμή τεχνικής αναπαραγωγιμότητας μετά την έναρξη διάθεσης των υπηρεσιών λιανικής»*.

---

97 Σύσταση της Επιτροπής της 11ης Σεπτεμβρίου 2013 σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα (2013/466/ΕΕ)

Η ΕΕΤΤ προτείνει, προκειμένου να εξασφαλιστεί η δυνατότητα των παρόχων να υλοποιούν και να παρέχουν στους συνδρομητές τους την ίδια λιανική υπηρεσία που παρέχει και ο ΟΤΕ στους δικούς του συνδρομητές, να υποχρεούται ο ΟΤΕ να παρέχει στους αιτούντες πρόσβαση ρυθμιζόμενα προϊόντα χονδρικής που να επιτρέπουν στους εν λόγω αιτούντες να αναπαράγουν αποτελεσματικά από τεχνικής άποψης τις νέες προσφορές λιανικής του.

Κατά την εκτίμηση της τεχνικής αναπαραγωγιμότητας μίας νέας προσφοράς λιανικής του ΟΤΕ, η ΕΕΤΤ θα λαμβάνει υπόψη κατά πόσον τα αντίστοιχα προϊόντα χονδρικής αλλά και οι διαδικασίες για παραγγελία, παράδοση και επισκευή που είναι απαραίτητες ώστε ένας πάροχος να αναπτύξει ή να προσαρμόσει τα οικεία συστήματα και διαδικασίες προκειμένου να παρέχει ανταγωνιστικές νέες υπηρεσίες λιανικής καθίστανται διαθέσιμες σε εύλογο διάστημα προτού ο ΟΤΕ αρχίσει τη διάθεση της αντίστοιχης υπηρεσίας λιανικής (σημείο 13 του Αιτιολογικού της Σύστασης της Επιτροπής σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα).

Ο ΟΤΕ οφείλει να πραγματοποιεί δοκιμή τεχνικής αναπαραγωγιμότητας για τα προϊόντα χονδρικής που αναπαραγάγουν λιανικές του υπηρεσίες, και να κοινοποιεί στην ΕΕΤΤ τα αποτελέσματα της δοκιμής, συμπεριλαμβανομένων όλων των πληροφοριών που είναι απαραίτητες για να καταδειχθεί ότι η τεχνική αναπαραγωγιμότητα είναι πλήρως διασφαλισμένη.

Όταν η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η τεχνική αναπαραγωγιμότητα μιας νέας προσφοράς λιανικής δεν διασφαλίζεται, θα ζητά από τον ΟΤΕ και ο ΟΤΕ είναι υποχρεωμένος να τροποποιεί το σχετικό ρυθμιζόμενο προϊόν χονδρικής κατά τρόπο που εξασφαλίζει την τεχνική αναπαραγωγιμότητα.

Όταν η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι μια προσφορά λιανικής του ΟΤΕ η οποία δεν μπορεί να αναπαραχθεί από τεχνικής πλευράς θα έπληττε σοβαρά στον ανταγωνισμό, δύναται να ζητήσει από τον ΟΤΕ να διακόψει ή να καθυστερήσει την παροχή της σχετικής προσφοράς λιανικής όσο εκκρεμεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις τεχνικής αναπαραγωγιμότητας.

Σύμφωνα με το άρθρο 32 της Σύστασης NGA, για την εξασφάλιση της ισότιμης μεταχείρισης: *«Οι ΕΡΑ πρέπει να υποχρεώνουν τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ να διαθέτει νέα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, καταρχήν τουλάχιστον έξι μήνες πριν ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ ή η θυγατρική του διαθέσουν στην αγορά τις δικές τους αντίστοιχες υπηρεσίες NGA λιανικής, εκτός εάν υπάρχουν άλλες αποτελεσματικές εγγυήσεις για την εξασφάλιση της ισότιμης μεταχείρισης»*.

Δεδομένου ότι η παροχή υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL περιλαμβάνεται στον ορισμό της σχετικής αγοράς, η ΕΕΤΤ προτείνει τη διατήρηση της

επιβληθείσας στον τρίτο γύρο ανάλυσης υποχρέωσης, επεκτείνοντας την εφαρμογή της υποχρέωσης σε όλα τα προϊόντα NGA (και όχι μόνο σε VDSL) ως ακολούθως:

Ο ΟΤΕ υποχρεούται να διαθέτει νέα NGA προϊόντα λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης, τουλάχιστον έξι (6) μήνες μετά την έγκριση από την ΕΕΤΤ των τιμών και των όρων για τα αντίστοιχα προϊόντα χονδρικής, σύμφωνα με τους όρους που περιγράφονται στη παρούσα διάταξη. Το χρονικό διάστημα των έξι (6) μηνών:

(i) εκκινεί από την έγκριση από την ΕΕΤΤ των τιμών χονδρικής κεντρικής πρόσβασης σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας,

(ii) αφορά μόνο στην πρώτη έγκριση τιμών και όχι τυχόν τροποποιήσεις αυτών,

(iii) παύει αυτοδικαίως να ισχύει, στην περίπτωση που οποιοσδήποτε εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες υπηρεσίες NGA ΧΚΠ, με σκοπό την εμπορική διάθεση υπηρεσιών λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο κοινό, βάσει υπογραφείσας σύμβασης και κατά την έναρξη της παροχής των υπηρεσιών βάσει της συμβάσεως αυτής. Ρητά εξαιρείται από την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, η περίπτωση κατά την οποία εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες υπηρεσίες NGA ΧΚΠ με σκοπό τη διεξαγωγή τεχνικών δοκιμών, η οποία δεν διακόπτει το ως άνω χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών.

<u>Μη διακριτική μεταχείριση σε τιμολογιακό επίπεδο</u>

Όσον αφορά τη διάσταση της μη διακριτικής μεταχείρισης σε τιμολογιακό επίπεδο, η ΕΕΤΤ προτίθεται να αποτρέψει πιθανές πρακτικές του ΟΤΕ, όσον αφορά στην διαμόρφωση της τιμολογιακής πολιτικής του ώστε να τιμολογεί με διαφορετικό τρόπο τα ίδια στοιχεία του δικτύου του, ή να μην πραγματοποιεί αμερόληπτη κατανομή του κόστους μεταξύ των υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται ταυτόχρονα από το λιανικό του άκρο και από τρίτους μέσω της παροχής υπηρεσιών χονδρικής. Η ΕΕΤΤ δίνει ιδιαίτερη σημασία στην αποφυγή πρακτικών του ΟΤΕ με τις οποίες οι προσφορές χονδρικής του να διαμορφώνονται με τρόπο ώστε οι ίδιες υπηρεσίες να δίδονται με πλέον συμφέροντες όρους / προϋποθέσεις στο λιανικό του άκρο.

Για το σκοπό αυτό, η ΕΕΤΤ προτείνει να εισαχθεί νέα ρυθμιστική υποχρέωση στον ΟΤΕ, συνδυασμένη με την αντίστοιχη υποχρέωση της αγοράς 3^{α}, να μην προβαίνει σε συμπίεση περιθωρίου κατά την παροχή των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά 3^{β}. Σκοπός της επιβολής της εν λόγω υποχρέωσης είναι να αποφευχθεί ο περιορισμός των ανταγωνιστών από τη δυνατότητα να έχουν εμπορικό κέρδος στις λιανικές αγορές που δραστηριοποιούνται χρησιμοποιώντας τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στις αγορές 3^{α} και 3^{β}. Σημειώνεται ότι στην Ελλάδα, όπως αναλυτικά παρουσιάστηκε στην Ανάλυση της αγοράς 3^{β}, λόγω της απουσίας εναλλακτικών υποδομών πρόσβασης, οι εναλλακτικοί πάροχοι μπορούν να δραστηριοποιηθούν στην λιανική αγορά σταθερής ευρυζωνικής

πρόσβασης μόνο μέσω της χρήσης υπηρεσιών του δικτύου πρόσβασης του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης, είτε με χονδρικά προϊόντα πρόσβασης της αγοράς 3^{α}, ή με χονδρικά προϊόντα πρόσβασης της αγοράς 3^{β} και συνεπώς πιθανή συμπίεση περιθωρίου θα οδηγήσει στον αποκλεισμό τους από τις λιανικές αγορές επόμενου σταδίου και συνεπώς σε περιορισμό του ανταγωνισμού, σε βάρος των τελικών χρηστών.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση κάθε φορά που επιθυμεί να λανσάρει ένα προϊόν λιανικής (είτε μεμονωμένα είτε ως τμήμα ενός πακέτου υπηρεσιών-bundle) το οποίο ανήκει στις λιανικές αγορές επόμενου σταδίου καθώς και σε περιπτώσεις που ο ΟΤΕ επιθυμεί να τροποποιήσει τους όρους κάποιου σχετικού λιανικού προϊόντος/πακέτου, να κοινοποιεί εκ των προτέρων στην ΕΕΤΤ την πρότασή του, συνοδευομένη με όλα τα απαραίτητα στοιχεία. Ο ΟΤΕ φέρει το βάρος της απόδειξης ότι η πρόταση του δεν προκαλεί συμπίεση περιθωρίου. Η ΕΕΤΤ επιβάλλει τις ως άνω αρχές σε όλες τις περιπτώσεις σύζευξης προϊόντων των συνδεδεμένων κατάντη αγορών στις υπό ανάλυση αγορές 3α και 3β, είτε αυτές αφορούν σύζευξη υπηρεσιών /προϊόντων των ως άνω αγορών, μόνων ή με άλλα προϊόντα, ανεξαρτήτως του εάν προσδιορίζονται ή όχι ως υπηρεσίες/ προϊόντα ηλεκτρονικών επικοινωνιών (δηλ. στον έλεγχο υπόκειται και η περίπτωση που στο bundle περιλαμβάνονται προϊόντα/ υπηρεσίες που δεν αποτελούν υπηρεσίες /προϊόντα ηλεκτρονικών επικοινωνιών).

Η ΕΕΤΤ, μετά από έλεγχο, δύναται να εγκρίνει, να εγκρίνει υπό όρους ή να απορρίψει την εκάστοτε πρόταση του ΟΤΕ. Σε περίπτωση έγκρισης, η δυνατότητα εφαρμογής της πρότασης θα συνοδεύεται με την υποχρέωση του ΟΤΕ να παρέχει στην ΕΕΤΤ απολογιστικά στοιχεία από τη διάθεσή της, ανά ορισμένα τακτά διαστήματα, προκειμένου να ελέγχεται η συμμόρφωση του με τις ανωτέρω υποχρεώσεις. Ο ΟΤΕ δεν θα προβαίνει σε οποιαδήποτε ανακοίνωση της πρότασης του πριν την έγκριση της ΕΕΤΤ.

Ο έλεγχος συμπίεσης περιθωρίου λειτουργεί συνδυαστικά για τις δύο αγορές 3^{α} και 3^{β} και αφορά χονδρικά προϊόντα πρόσβασης που οι πάροχοι προμηθεύονται τόσο μέσω της μίας ή τις άλλης αγοράς προκειμένου να παρέχουν λιανικές ευρυζωνικές υπηρεσίες στους συνδρομητές τους.

Η ΕΕΤΤ προκειμένου να ελέγξει τη συμπίεση περιθωρίου θα πρέπει να διαθέτει συγκεκριμένη μεθοδολογία ελέγχου συμπίεσης περιθωρίου. Προς το παρόν η ΕΕΤΤ έχει αναπτύξει και χρησιμοποιεί μία μεθοδολογία για να ελέγχει για συμπίεση περιθωρίου τα πακέτα λιανικής που περιλαμβάνουν υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο. Δεδομένου ότι ο ΟΤΕ δεν διαθέτει μεμονωμένες λιανικές υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης αλλά πάντα σε συνδυασμό με υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η μεθοδολογία του Παραρτήματος Ι της ΑΠ ΕΕΤΤ 595/013/10.3.2011 (ΦΕΚ 533/6.4.2011) μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά το μεταβατικό στάδιο, ενσωματώνοντας τα νέα προϊόντα χονδρικής, έως ότου η ΕΕΤΤ προσδιορίσει τη μεθοδολογία βάσει της οποίας

θα ελέγχει για πιθανή συμπίεση περιθωρίου στο πλαίσιο της προτεινόμενης από την παρούσα κανονιστικής υποχρέωσης και αναπτύξει το σχετικό μοντέλο. Η ΕΕΤΤ σκοπεύει να διενεργήσει σχετική ΔΔ με τη μεθοδολογία συμπίεσης περιθωρίου και να κοινοποιήσει το σχέδιο μέτρων στην ΕΕ.

2.3.3.4.6.3. Υποχρέωση Διαφάνειας

Προσφορά Αναφοράς

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι πέραν των υποχρεώσεων πρόσβασης και μη διακριτικής μεταχείρισης (βλ. ανωτέρω) είναι αναλογικό και αιτιολογημένο να διατηρηθεί η υποχρέωση διαφάνειας, η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη δημοσίευση Προσφοράς Αναφοράς, που υπόκειται στην έγκριση της ΕΕΤΤ και αποτελεί την βάση για τη σύναψη συμφωνιών παροχής ΧΚΠ. Η ως άνω υποχρέωση διασφαλίζει ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν πρόσβαση σε επαρκείς πληροφορίες και ξεκάθαρες διαδικασίες, στις οποίες δεν θα είχαν πρόσβαση εάν δεν υπήρχε η υποχρέωση Προσφοράς Αναφοράς. Αυτό διευκολύνει την είσοδό τους στην αγορά και ως εκ τούτου προωθεί τον ανταγωνισμό. Επίσης, με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται η συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης, δεδομένου ότι οι πληροφορίες που απαιτούνται προκειμένου να εκτιμηθεί εάν υφίσταται τέτοια συμμόρφωση δεν θα ήταν άλλως διαθέσιμες.

Δυνάμει του άρθρου 50 του Νόμου -ερμηνευόμενου σύμφωνα με το Άρθρο 9 της Οδηγίας για την Πρόσβαση- η δημοσιευόμενη Προσφορά Αναφοράς πρέπει να είναι επαρκώς αναλυτική, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επιχειρήσεις δεν θα εξαναγκάζονται να πληρώνουν για ευκολίες οι οποίες δεν είναι απαραίτητες για τις αιτούμενες υπηρεσίες και να συμπεριλαμβάνει μια περιγραφή των σχετικών προϊόντων/υπηρεσιών/στοιχείων σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς, καθώς και μια περιγραφή των σχετικών όρων και προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων της λίστας των τελών. Το Παράρτημα Ι του παρόντος κειμένου περιέχει την λίστα με τα κατ' ελάχιστον στοιχεία που πρέπει να συμπεριληφθούν στην σχετική Προσφορά Αναφοράς του ΟΤΕ. Δεδομένου ότι η Προσφορά Αναφοράς θα πρέπει να επικαιροποιείται προκειμένου να αντικατοπτρίζει τις ανάγκες της αγοράς, η ΕΕΤΤ προτείνει να αναθεωρείται η Προσφορά Αναφοράς ΧΚΠ κατόπιν πρωτοβουλίας της ΕΕΤΤ ή να εξετάζεται το ενδεχόμενο αναθεώρησής της κατόπιν θεμελιωμένου αιτήματος είτε από την πλευρά του ΟΤΕ ή οποιουδήποτε άλλου αδειοδοτημένου παρόχου. Ειδικότερα:

- Ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ την Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Κεντρικής Πρόσβασης, σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης της ΕΕΤΤ η οποία θα εκδοθεί κατόπιν της έγκρισης από την ΕΕ του προτεινόμενου Σχεδίου Μέτρων για την υπό εξέταση αγορά, εντός τριών μηνών από το χρονικό σημείο που η ως άνω

Απόφαση τίθεται σε εφαρμογή. Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Κεντρικής Πρόσβασης και τις συναφείς ευκολίες στις περιπτώσεις όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.

- Για την περίπτωση όπου ο ΟΤΕ ζητήσει αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς στο σύνολό της ή σε συγκεκριμένα σημεία αυτής, η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς, καθώς και την εμπειρία που αποκτήθηκε στα πλαίσια προγενέστερης εφαρμογής Προσφοράς Αναφοράς, θα εξετάσει εντός εύλογης περιόδου, εάν οι προτεινόμενες αλλαγές είναι κατάλληλες και αιτιολογημένες. Η ΕΕΤΤ δύναται να εγκρίνει, απόρριψει ή και να επιβάλει αλλαγές στις προτάσεις του ΟΤΕ για την αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς, στις περιπτώσεις όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.
- Για την περίπτωση όπου το αίτημα για αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς υποβάλλεται από κάποιον άλλο πάροχο (πέραν του ΟΤΕ), η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς, καθώς και την εμπειρία που αποκτήθηκε στα πλαίσια προγενέστερης εφαρμογής Προσφοράς Αναφοράς, θα εξετάσει εάν η Προσφορά Αναφοράς χρήζει αναθεώρησης. Εάν η απόφαση της ΕΕΤΤ είναι καταφατική, η ΕΕΤΤ θα καλέσει τον ΟΤΕ να υποβάλει προτάσεις αναθεώρησης της Προσφοράς Αναφοράς, εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου ανάλογα με τις τροποποιήσεις που απαιτούνται. Η ΕΕΤΤ δύναται να εγκρίνει, απορρίψει ή και να επιβάλει αλλαγές στις προτάσεις του ΟΤΕ για την αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς στις περιπτώσεις όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες. Στις περιπτώσεις όπου ο ΟΤΕ ενώ έχει κληθεί δεν έχει υποβάλλει προτάσεις αναθεώρησης, η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλλει αλλαγές στην ήδη εγκεκριμένη Προσφοράς Αναφοράς εφόσον κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.
- Τέλος, για την περίπτωση όπου η ΕΕΤΤ, λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς, κρίνει ότι απαιτείται αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς θα καλέσει τον ΟΤΕ να υποβάλει αναθεωρημένη Προσφορά Αναφοράς στο σύνολό της ή σε συγκεκριμένα σημεία αυτής, εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου ανάλογα με τις τροποποιήσεις που απαιτούνται. Η ΕΕΤΤ δύναται να εγκρίνει, απόρριψει ή και να επιβάλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς στις περιπτώσεις όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες. Στις περιπτώσεις όπου ο ΟΤΕ ενώ έχει κληθεί δεν έχει υποβάλλει προτάσεις αναθεώρησης, η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλλει αλλαγές στην ήδη εγκεκριμένη Προσφοράς Αναφοράς εφόσον κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.

Στις περιπτώσεις που κρίνει κατάλληλο, η ΕΕΤΤ, σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Νόμου (άρθρο 6 της *Οδηγίας Πλαίσιο),* δύναται να διεξάγει δημόσια διαβούλευση παρέχοντας στα ενδιαφερόμενα μέρη την δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους αναφορικά με τις

προτεινόμενες τροποποιήσεις/αναθεωρήσεις της Προσφοράς Αναφοράς Χονδρικής Κεντρικής Πρόσβασης.

Παροχή/δημοσίευση πληροφοριών/δεικτών αποδοτικότητας

Το σημείο 21 της Σύστασης[98] της Επιτροπής σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα, αναφέρει ότι: *«Οι ΕΡΑ πρέπει να επιβάλλουν ΒΔΕ* (βασικοί δείκτες επιδόσεων) *για καθεμία από τις προαναφερθείσες καίριες συνιστώσες ως προς την παροχή ρυθμιζόμενων υπηρεσιών χονδρικής. Οι ΒΔΕ πρέπει να επιτρέπουν τη σύγκριση μεταξύ των υπηρεσιών που παρέχονται εσωτερικά, στο κατάντη σκέλος λιανικής του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, και των υπηρεσιών που παρέχονται εξωτερικά, σε τρίτα μέρη που αιτούνται πρόσβαση».* Σύμφωνα με τη Σύσταση, οι ΒΔΕ πρέπει να αφορούν τις βασικές δραστηριότητες στον κύκλο παροχής ενός ρυθμιζόμενου χονδρικού προϊόντος, καλύπτοντας όλα τα στάδιά του, δηλαδή τη διαδικασία παραγγελιών, την παροχή της υπηρεσίας, την ποιότητα της υπηρεσίας συμπεριλαμβανομένων τυχόν προβλημάτων και των χρόνων αποκατάστασής τους, και τη μετάβαση των αιτούντων πρόσβαση σε διαφορετικές ρυθμιζόμενες εισροές χονδρικής.

Το Άρθρο 50 παρ. 1 του Νόμου (Άρθρο 9 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση)*, προβλέπει επίσης ότι η ΕΕΤΤ δύναται να υποχρεώσει ένα πάροχο με ΣΙΑ, να προβαίνει σε δημοσιοποίηση ορισμένων πληροφοριών, όπως λογιστικών πληροφοριών, τεχνικών προδιαγραφών, χαρακτηριστικών δικτύου, όρων και προϋποθέσεων προσφοράς και χρήσης, και τιμών. Το Άρθρο 50 παρ. 1 του Νόμου (Άρθρο 9 (3) της Οδηγίας για την Πρόσβαση), αναφέρει ότι η ΕΕΤΤ δύναται να ορίζει τις ακριβείς πληροφορίες που πρέπει να δημοσιοποιούνται, το επίπεδο λεπτομέρειας και τον τρόπο δημοσιοποίησής τους.

Σε αυτά τα πλαίσια, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να παρέχει άμεσα στην ΕΕΤΤ κάθε πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών πληροφοριών αναφορικά με την χονδρική κεντρική πρόσβαση, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματός της, και σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα και το επίπεδο λεπτομέρειας που αναφέρονται στο σχετικό αίτημα της ΕΕΤΤ.

Πέραν της ως άνω υποχρέωσης, ο ΟΤΕ πρέπει να παρέχει στην ΕΕΤΤ αναλυτική αναφορά σχετικά με όλους τους δείκτες αποδοτικότητας (performance indicators) σε τριμηνιαία βάση και ανά περίπτωση, όποτε αυτό ζητηθεί από την ΕΕΤΤ. Ο ΟΤΕ οφείλει να διατηρεί πληροφορίες σχετικά με τους δείκτες αποδοτικότητας σε ολοκληρωμένο πληροφοριακό

---

98 Σύσταση της Επιτροπής της 11ης Σεπτεμβρίου 2013 σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα (2013/466/ΕΕ)

σύστημα/βάση δεδομένων, στο οποίο οφείλει να εξασφαλίσει δυνατότητα πρόσβασης στην ΕΕΤΤ. Το εν λόγω πληροφοριακό σύστημα θα χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό ή/και την αποθήκευση των τιμών των δεικτών αποδοτικότητας (Key Performance Indicators (KPI)), προκειμένου η ΕΕΤΤ να μπορεί να εξάγει πληροφορίες, αναφορές κλπ. με δική της πρωτοβουλία. Ο ΟΤΕ υποχρεούται να εξασφαλίσει πρόσβαση στο πληροφοριακό σύστημα / βάση δεδομένων στους άλλους παρόχους, ώστε να καθίσταται δυνατή η πρόσβαση στους δείκτες αποδοτικότητας/δεδομένα που σχετίζονται αποκλειστικά με τις δικές τους δραστηριότητες και τις συναλλαγές με τον ΟΤΕ. Τέλος, κατόπιν λήψης σχετικού αιτήματος από την ΕΕΤΤ, ο ΟΤΕ θα πρέπει να έχει την υποχρέωση να δημοσιεύει στον δικτυακό του τόπο ορισμένους ή και όλους τους δείκτες αποδοτικότητας με κατάλληλη μορφή, ώστε να διασφαλίζει την αρχή του επιχειρηματικού απορρήτου καθώς και την εμπιστευτικότητα κρίσιμων εμπορικών πληροφοριών (λχ. μέσες ή συνολικές τιμές, ή αναλυτικά τις τιμές των δεικτών χωρίς να προσδιορίζεται το όνομα του παρόχου). Το ως άνω μέτρο θα επιτρέψει στους εναλλακτικούς παρόχους που λαμβάνουν υπηρεσίες από τον ΟΤΕ να διασφαλίσουν ότι οι δείκτες αποδοτικότητας παρουσιάζουν με ακρίβεια το επίπεδο υπηρεσιών που λαμβάνουν. Επιπλέον ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει στην ΕΕΤΤ κάθε επιπλέον πληροφορία σχετικά με τους δείκτες αποδοτικότητας (συμπεριλαμβανομένων των εμπιστευτικών πληροφοριών) η οποία εύλογα ζητείται από την ΕΕΤΤ προκειμένου να της επιτρέπει να ασκεί αποτελεσματική εποπτεία, καθώς και να προλαμβάνει την όποια τυχόν εσωτερική ή εξωτερική διακριτική μεταχείριση από τον ΟΤΕ. Οι δείκτες αποδοτικότητας δύνανται να αφορούν (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τις κάτωθι κατηγορίες[99]:

α) διαδικασία παραγγελίας·

β) παροχή υπηρεσίας·

γ) ποιότητα της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων προβλημάτων·

δ) χρόνοι αποκατάστασης των προβλημάτων, και

ε) μετάβαση σε διαφορετικές ρυθμιζόμενες εισροές χονδρικής (εξαιρουμένων των εφάπαξ μαζικών μεταβάσεων).

Οι δείκτες αποδοτικότητας πρέπει να επιτρέπουν τη σύγκριση μεταξύ των υπηρεσιών που παρέχονται εσωτερικά, στο κατάντη σκέλος λιανικής του ΟΤΕ, και των υπηρεσιών που παρέχονται εξωτερικά, σε τρίτα μέρη που αιτούνται πρόσβαση.

---

99 Σημείο 20 της Σύστασης της Επιτροπής της 11ης Σεπτεμβρίου 2013 σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα (2013/466/ΕΕ)

Η ΕΕΤΤ προτίθεται να διαβουλευθεί με τον ΟΤΕ και τους Τ.Π. ώστε να καθορίσει τους δείκτες οι οποίοι εξασφαλίζουν καλύτερα τον εντοπισμό πρακτικών διακριτικής μεταχείρισης.

Επιπρόσθετα, δεδομένου ότι ο πάροχος με ΣΙΑ, σε μια συγκεκριμένη χονδρική αγορά, έχει τη δυνατότητα να εκμεταλλευτεί την ισχύ του αυτή στις κατάντη αγορές, μέσω διαφόρων πρακτικών, όπως (α) η παροχή διαφορετικής ποιότητας υπηρεσίας στους διαφορετικούς χονδρικούς πελάτες του ή π.χ. (β) η παροχή διαφορετικής ποιότητας υπηρεσίας στους χονδρικούς του πελάτες από εκείνη που παρέχει στους πελάτες του λιανικού του άκρου, η ΕΕΤΤ θεωρεί εύλογη και αναλογική την επιβολή υποχρέωσης δημοσιοποίησης πληροφοριών σε σχέση με την ποιότητα υπηρεσίας (Quality Of Service, QOS), η οποία λειτουργεί συμπληρωματικά με την επιβληθείσα υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης. Πιο συγκεκριμένα ο ΟΤΕ υποχρεώνεται να δημοσιεύει ως μέρος της Προσφοράς Αναφοράς:

- Σύντομη τεχνική περιγραφή της τεχνικής υλοποίησης/σχεδίασης/λύσης του βασικού προϊόντος λιανικής πρόσβασης και χονδρικής πρόσβασης (ΑΡΥΣ) με ποιότητα best-effort.
- Σύντομη τεχνική περιγραφή της τεχνικής υλοποίησης/σχεδίασης/λύσης του βασικού προϊόντος λιανικής πρόσβασης με συγκεκριμένη εγγυημένη ποιότητα ανώτερη από best-effort, σε περίπτωση που ο ΟΤΕ προβεί στην εμπορική εισαγωγή νέων λιανικών προϊόντων τα οποία υλοποιούνται με τεχνικά χαρακτηριστικά, σχεδίαση και υλοποίηση συγκεκριμένης εγγυημένης ποιότητας (ανώτερης από επίπεδο best effort).

Περαιτέρω η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι αναλογικό και αιτιολογημένο, να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση:

- Να κοινοποιεί στην ΕΕΤΤ, για κάθε σύμβαση ΧΚΠ την οποία υπογράφει, τα στοιχεία της εν λόγω Σύμβασης, (συμβαλλόμενα μέρη, ημερομηνία υπογραφής και διάρκεια σύμβασης) καθώς και Δήλωση Συμμόρφωσης του περιεχομένου αυτής με την εγκριθείσα Προσφορά Αναφοράς ΧΚΠ.
- Να κοινοποιεί στην ΕΕΤΤ, κατόπιν αιτήματός της, κάθε σύμβαση ΧΚΠ που υπογράφεται με παρόχους με βάση τη δημοσιευμένη Προσφορά Αναφοράς ΧΚΠ, καθώς και κάθε «πέραν του βασικού» (“advanced”) SLA που τυχόν προσφέρεται από τον ΟΤΕ, βάσει εμπορικής συμφωνίας.

2.3.3.4.6.4. Υποχρέωση Λογιστικού διαχωρισμού

Σύμφωνα με το άρθρο 50, παρ. 1 του Ν 4070, η ΕΕΤΤ μπορεί να απαιτεί από μια επιχείρηση με κάθετη διάρθρωση να καθιστά διακριτές και διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές της τιμολογήσεις προκειμένου να ελέγχεται, μεταξύ άλλων, η τήρηση της υποχρέωσης αμεροληψίας και να αποτρέπεται ενδεχόμενη άδικη διεπιδότηση. Για το

σκοπό αυτό, η Ε.Ε.Τ.Τ με απόφασή της μπορεί να καθορίζει τα τηρούμενα στοιχεία, χωρίς να θίγονται οι διατάξεις του Κ.Β.Σ. και τη λογιστική μέθοδο, που πρέπει να χρησιμοποιούνται για καθορισμένες δραστηριότητες.

Σύμφωνα με το Παράρτημα 1, Ενότητα 1 της Σύστασης της ΕΕ για τα δίκτυα Νέας Γενιάς «*οι ΕΡΑ πρέπει να επιβάλουν λογιστικό διαχωρισμό σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 2002/19/ΕΚ. Πρέπει να υπάρξουν χωριστοί λογαριασμοί για την υποδομή NGA ή/και για στοιχεία της υπηρεσίας στα οποία η πρόσβαση είναι υποχρεωτική, κατά τρόπο ώστε οι ΕΡΑ να μπορούν i) να προσδιορίζουν το κόστος όλων των σχετικών στοιχείων του ενεργητικού για τον καθορισμό των τιμών πρόσβασης (συμπεριλαμβανομένων των αποσβέσεων και αλλαγών αποτίμησης) και ii) να παρακολουθούν αποτελεσματικά αν ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ παρέχει πρόσβαση υπό τους ίδιους όρους και τιμές σε άλλους συμμετέχοντες στην αγορά ως προς το κατάντη σκέλος του*.»

Έχοντας υπόψη την κάθετη ολοκλήρωση της ΟΤΕ ΑΕ, τα χαρακτηριστικά της φύσεως της υποδομής του δικτύου πρόσβασης και την δυναμική του ανταγωνισμού στις αγορές χονδρικής και λιανικής, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υφιστάμενη υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού είναι αναλογική και συμβάλει στον εντοπισμό από την ΕΕΤΤ πρακτικών διακριτικής μεταχείρισης από τον ΟΤΕ μεταξύ του λιανικού του άκρου και των άλλων παρόχων, σταυροειδών επιδοτήσεων ή / και πρακτικών συμπίεσης τιμών που έχουν ως στόχο ή αποτέλεσμα την στρέβλωση του ανταγωνισμού.

Η υποχρέωση του λογιστικού διαχωρισμού στην παρούσα ανάλυση εφαρμόζεται διακριτά για τα προϊόντα / υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στον ανωτέρω ορισμό της σχετικής αγοράς, δηλαδή πρέπει να τηρούνται ξεχωριστοί λογαριασμοί για τις υφιστάμενες υπηρεσίες ΧΚΠ μέσω δικτύου χαλκού και τις υπηρεσίες ΧΚΠ μέσω δικτύων Νέας Γενιάς. Η υποχρέωση αυτή θα διασφαλίσει τη διαφάνεια των τιμών ΧΚΠ μέσω δικτύου πρόσβασης χαλκού και πρόσβασης μέσω οπτικών ινών και των σχετικών εσωτερικών τιμών μεταφοράς (transfer pricing) του ΟΤΕ, προκειμένου να εντοπισθούν πιθανές πρακτικές σταυροειδούς επιδότησης από τον ΟΤΕ μεταξύ των δύο δικτύων. Συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ χρησιμοποιώντας τις καταστάσεις λογιστικού διαχωρισμού για τις εν λόγω υπηρεσίες θα μπορεί:

- να ελέγξει την σύνθεση των τιμών και αν έχουν περιληφθεί τα σχετικά στοιχεία κόστους για την δημιουργία του δικτύου οπτικών ινών του ΟΤΕ,
- να διασφαλίσει ότι οι πιθανές απομειώσεις παγίων στοιχείων του δικτύου χαλκού θα οδηγήσουν σε αντίστοιχες μειώσεις τιμών στις σχετικές υπηρεσίες,

Ο ΟΤΕ θα πρέπει να καταρτίζει και να δημοσιεύει, σε ετήσια βάση για όλους τους χωριστούς λογαριασμούς, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών της αγοράς χονδρικής κεντρικής πρόσβασης (χωριστά για υπηρεσίες ΧΚΠ μέσω δικτύου πρόσβασης χαλκού και μέσω δικτύου πρόσβασης οπτικών ινών), τις ακόλουθες χρηματοοικονομικές πληροφορίες

με την επιφύλαξη της αρχής του επιχειρηματικού απορρήτου και άλλων γενικών νομικών υποχρεώσεων:

- Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως
- Κατάσταση απασχολούμενου κεφαλαίου (λεπτομερής μέθοδος υπολογισμού και τιμές των χρησιμοποιούμενων παραμέτρων)
- Ενοποίηση λογαριασμών και συμφωνία με προβλεπόμενους από το νόμο λογαριασμούς ή άλλες πηγές πληροφοριών κοστολόγησης
- Περιγραφή της μεθόδου κοστολόγησης, με αναφορά της βάσης και των προτύπων κόστους, των μεθόδων κατανομής και αποτίμησης, της αναγνώρισης και του χειρισμού του έμμεσου κόστους
- Παρατηρήσεις σχετικές με τη μη διακριτική μεταχείριση (λεπτομερή τέλη μεταφοράς προκειμένου να δικαιολογείται η συμμόρφωση με την υποχρέωση της μη διακριτικής μεταχείρισης)
- Έκθεση λογιστικού ελέγχου
- Περιγραφή των πολιτικών λογιστικής και ρυθμιστικώς προβλεπόμενων λογιστικών αρχών και
- Δήλωση συμμόρφωσης προς τους κανόνες του Ευρωπαϊκού και Εθνικού δικαίου.[100]

Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της ΑΠ ΕΕΤΤ. 728/3/24-07-2014 (ΦΕΚ 2201/Β/2014) με θέμα «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της απόφασης ΕΕΤΤ ΑΠ 482/051/2008 «Μεθοδολογίες/ Αρχές Κοστολόγησης και Λογιστικού Διαχωρισμού για την υλοποίηση των επιβληθέντων στον πάροχο με ΣΙΑ ρυθμιστικών υποχρεώσεων ελέγχου τιμών, κοστολόγησης και λογιστικού διαχωρισμού στις επιμέρους ορισθείσες αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (ΦΕΚ 1151/Β/24.6.2008)», όπως

---

100 Η Σύσταση της Επιτροπής 2005/698/ΕΚ , (βλ. υποσημείωση 31) προβλέπει ότι η ετήσια δήλωση συμμόρφωσης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- τα συμπεράσματα του ορκωτού ελεγκτή;
- όλες τις ασυμφωνίες που διαπιστώθηκαν;
- συστάσεις εκ μέρους του ορκωτού ελεγκτή (με περιγραφή των αντίστοιχων συνεπειών),
- πλήρη περιγραφή της μεθόδου επαλήθευσης που ακολουθήθηκε και
- ορισμένα συγκεντρωτικά χρηματοοικονομικά και λογιστικά δεδομένα (όπως για παράδειγμα προσαρμογές εκτίμησης τρέχοντος κόστους, βασικές παραδοχές των μεθόδων κατανομής, επίπεδο κατανεμημένου κόστους και βαθμός διακριτότητας του μοντέλου).

Η δημοσίευση της δήλωσης συμμόρφωσης και των αποτελεσμάτων του λογιστικού ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται σε μορφή εύκολα προσβάσιμη από τα ενδιαφερόμενα μέρη, εντύπως ή ηλεκτρονικά, ή να δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο του φορέα εκμετάλλευσης ή τον δικτυακό τόπο της ΕΕΤΤ.

εκάστοτε ισχύει. Οι καταστάσεις του λογιστικού διαχωρισμού και το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ θα ελέγχονται ετησίως από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από την ΕΕΤΤ. Μετά τον έλεγχο δημοσιεύεται Δήλωση Συμμόρφωσης από την ΕΕΤΤ, με την επιφύλαξη της Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας περί εμπορικού απορρήτου.

2.3.3.4.6.5. Υποχρέωση Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης

Σύμφωνα με το άρθρο 52 του Νόμου 4070/2012, η ΕΕΤΤ μπορεί με απόφασή της, να επιβάλει υποχρεώσεις σχετικά με την ανάκτηση κόστους και ελέγχου τιμών, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων κοστοστρεφούς τιμολόγησης, καθώς και υποχρεώσεων σχετικών με τα συστήματα κοστολόγησης για την παροχή ειδικών τύπων διασύνδεσης ή / και πρόσβασης σε περίπτωση που από την ανάλυση της αγοράς προκύπτει ότι υπάρχει έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού με συνέπεια ένας φορέας εκμετάλλευσης να μπορεί να παρέχει υπηρεσίες σε ιδιαίτερα υψηλές τιμές ή να συμπιέζει τις τιμές, σε βάρος των τελικών χρηστών. Η απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ., λαμβάνοντας υπ' όψιν την επένδυση του εν λόγω φορέα εκμετάλλευσης, επιτρέπει στο φορέα αυτόν έναν εύλογο συντελεστή απόδοσης επί ενός επαρκούς επενδεδυμένου κεφαλαίου, συνεκτιμώντας τους συναφείς κινδύνους.

Η Σύσταση της ΕΕ για τα Δίκτυα Νέας Γενιάς στην παράγραφο 35 ορίζει ότι: «*Οι ΕΡΑ οφείλουν καταρχήν να επιβάλουν κοστοστρέφεια για προϊόντα υποχρεωτικής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης σύμφωνα με το παράρτημα Ι, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές, ως προς εύρος ζώνης και ποιότητα, των διαφόρων χονδρικών προσφορών*», ενώ στο σημείο 37 του προοιμίου ορίζεται ότι: «*Στον καθορισμό των τιμών πρόσβασης πρέπει να ληφθεί δεόντως υπόψη ο κίνδυνος που διατρέχει ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ*». Στο Παράρτημα Ι, ενότητα 6, παράγραφος 4 αναφέρεται: «*Ο παραπάνω προβληματισμός ισχύει ιδιαίτερα για τις επενδύσεις σε FTTH. Αφετέρου, οι επενδύσεις σε FTTN, που συνιστούν μερική αναβάθμιση του υφιστάμενου δικτύου πρόσβασης (όπως για παράδειγμα οι VDSL), παρουσιάζουν κατά κανόνα σημαντικά χαμηλότερο προφίλ κινδύνου σε σχέση με τις επενδύσεις σε FTTH, τουλάχιστον σε πυκνοκατοικημένες περιοχές. Ειδικότερα, υπάρχει μικρότερη αβεβαιότητα σχετικά με τη ζήτηση για εύρος ζώνης που θα παρέχεται μέσω FTTN/VDSL, ενώ οι συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις είναι χαμηλότερες. Ως εκ τούτου, ενώ οι ρυθμιζόμενες τιμές για WBA βάσει FTTN/VDSL πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τυχόν εμπλεκόμενο επενδυτικό κίνδυνο, ο κίνδυνος αυτός δεν πρέπει να θεωρείται ότι είναι της ίδιας τάξης μεγέθους με τον κινδύνου που συνδέεται με προϊόντα πρόσβασης χονδρικής βάσει FTTH. Κατά τον καθορισμό των ασφαλίστρων κινδύνου για WBA με βάση FTTN/VDSL, οι ΕΡΑ οφείλουν να αποδώσουν τη δέουσα προσοχή στους παράγοντες αυτούς, και δεν πρέπει καταρχήν να εγκρίνουν τα συστήματα τιμολόγησης που αναφέρονται στα σημεία 7 και 8 παρακάτω. Οι ΕΡΑ πρέπει να οργανώνουν δημόσια διαβούλευση ως προς τις μεθόδους τους προκειμένου να καθορίσουν τα ασφάλιστρα κινδύνου.»*

Κατά την τρέχουσα αναθεώρηση της αγοράς, η ΕΕΤΤ επιθυμεί να διασφαλίσει ότι, μέσω των τιμών, θα διαμορφωθούν στην αγορά οι συνθήκες που θα επιτρέψουν ισότητα ανταγωνισμού στην παροχή υπηρεσιών λιανικής ανάμεσα στον ΟΤΕ και τους εναλλακτικούς παρόχους, καθώς και να αποτραπεί η επιβολή από τον ΟΤΕ τιμών με μονοπωλιακά χαρακτηριστικά. Με την διασφάλιση αυτών των συνθηκών θα μπορεί ο τελικός καταναλωτής να έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες με ελκυστικές τιμές σε κάθε σημείο της Ελληνικής Επικρατείας

Υποχρέωση κοστοστρέφειας

Κατά την προηγούμενη ανάλυση της αγοράς χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, η ΕΕΤΤ επέβαλε την υποχρέωση κοστοστρέφειας στις υπηρεσίες ΧΕΠ.

Η ΕΕΤΤ εξακολουθεί να θεωρεί ότι η κοστοστρεφής τιμολόγηση των υπηρεσιών χονδρικής κεντρικής πρόσβασης και των συναφών ευκολιών προάγει την οικονομική αποτελεσματικότητα, ενθαρρύνει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό και βελτιστοποιεί τα πλεονεκτήματα για τον καταναλωτή.

Με την επιβολή υποχρέωσης κοστοστρεφούς τιμολόγησης των υπηρεσιών χονδρικής κεντρικής πρόσβασης θα επιτραπεί στον πάροχο με ΣΙΑ να ανακτήσει τα κόστη της επένδυσης του, ωφελώντας συγχρόνως και τους εναλλακτικούς παρόχους, οι οποίοι δεν έχουν την ίδια κρίσιμη πελατειακή μάζα και τις οικονομίες κλίμακος του ιστορικού φορέα εκμετάλλευσης ενώ ταυτόχρονα δεν έχουν δυνατότητα, σε κάποια αστικά κέντρα, να επιλέξουν διαφορετική τεχνολογία για την προσφορά ευρυζωνικής πρόσβασης. Ο απώτερος στόχος αυτής της υποχρέωσης είναι μέσω της αύξησης του ανταγωνισμού μεταξύ των παρόχων, να επιτραπεί στον τελικό καταναλωτή σε λιανικό επίπεδο να έχει πρόσβαση σε χαμηλές τιμές σε κάθε σημείο της Ελληνικής Επικρατείας.

Με βάση όλα τα ανωτέρω, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ δυνάμει του τρίτου γύρου ανάλυσης (ΑΠ ΕΕΤΤ 614/12/2011 (ΦΕΚ 1983/Β/7-9-2011)), να παρέχει κοστοστρεφείς τιμές χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης βάσει της μεθοδολογίας Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους με βάση το Τρέχον Κόστος των Παγίων (ΜΜΕΚ+/ΤΚ (LRAIC+/Current Cost)). Η εν λόγω υποχρέωση εφαρμόζεται στο σύνολο των προϊόντων / υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στον ανωτέρω ορισμό της σχετικής αγοράς, συμπεριλαμβανομένων και των προσφορών υπηρεσιών χονδρικής κεντρικής πρόσβασης μέσω NGA τεχνολογίας.

Ειδικότερα,

- η ΕΕΤΤ διατηρεί την υποχρέωση στην ΟΤΕ ΑΕ να παρέχει τιμές για την υπηρεσία ευρυζωνικής πρόσβασης ΑΡΥΣ (BRAS), V-ΑΡΥΣ (BRAS) βάσει της μεθοδολογίας

ΜΜΕΚ+/ΤΚ, οι οποίες τιμές θα εξάγονται από μοντέλο "top-down". Η χρήση του “top-down” μοντέλου προτείνεται μόνο για τα μηνιαία τέλη των εν λόγω υπηρεσιών.

- Στον προηγούμενο γύρο ανάλυσης, η ΕΕΤΤ είχε προτείνει οι υπηρεσίες που σχετίζονται με τις υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης ΑΡΥΣ (BRAS) (πχ. εφάπαξ τέλη σύνδεσης/μετάβασης) να προκυπτούν από το top-down ΜΜΕΚ+/ΤΚ μοντέλο που διαθέτει ο ΟΤΕ. Δεδομένου ότι η πλειοψηφία των εν λόγω υπηρεσιών διαθέτει πολύ χαμηλό ή ακόμα και μηδενικό όγκο, ο υπολογισμός των εν λόγω τελών από το top-down ΜΜΕΚ+/ΤΚ μοντέλο που διαθέτει ο ΟΤΕ παρουσιάζει δυσκολίες και η ΕΕΤΤ προτείνει τα κοστοστρεφή τέλη για αυτές τις υπηρεσίες να προκύψουν από bottom-up μοντέλα βάσει της μεθοδολογίας ΜΜΕΚ+/ΤΚ.
- Οι τιμές των υπηρεσιών για τις συναφείς ευκολίες, όπως οι υπηρεσίες ΟΚΣΥΑ Τύπου ΦΥΠ & ΟΛΟ εξάγονται από μοντέλα bottom-up βάσει της μεθοδολογίας ΜΜΕΚ+/ΤΚ.

Αναφορικά με τον καθορισμό ασφαλίστρου κινδύνου, η ΕΕΤΤ, λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στο Παράρτημα 1, ενότητα 6 της Σύστασης της ΕΕ για τα δίκτυα Νέας Γενιάς προτείνει να μην λαμβάνεται υπόψη επενδυτικός κίνδυνος διαφορετικός από εκείνον των υπαρχουσών υπηρεσιών χονδρικής κεντρικής πρόσβασης.

Σε περίπτωση που ο ΟΤΕ φέρει στην ΕΕΤΤ στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι υφίσταται υψηλότερο επενδυτικό κίνδυνο για τις υπηρεσίες χονδρικής κεντρικής πρόσβασης που προσφέρει μέσω του δικτύου Νέας Γενιάς που αναπτύσσει, η ΕΕΤΤ προτίθεται να εξετάσει την εν λόγω πρόταση του ΟΤΕ και εάν κρίνει σκόπιμο να διενεργήσει δημόσια διαβούλευση για τον καθορισμό των ασφαλίστρων κινδύνου.
Για τις περιπτώσεις προϊόντων για τα οποία η τιμή πρέπει να υπολογίζεται βάσει του top-down ΜΜΕΚ+/ΤΚ μοντέλου που διαθέτει ο ΟΤΕ, αλλά διαθέτουν μικρό όγκο πωλήσεων και συνεπώς ο προσδιορισμός της τιμής τους από το top-down ΜΜΕΚ+/ΤΚ μοντέλο παρουσιάζει δυσκολίες, ο ΟΤΕ δύναται, κατά τη διενέργεια του ετήσιου κοστολογικού ελέγχου να υποβάλλει bottom-up μοντέλα για τον προσδιορισμό των σχετικών τιμών. Η ΕΕΤΤ δύναται να εγκρίνει τις τιμές αυτές ως κοστοστρεφείς.

Οι υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης που προτείνει η ΕΕΤΤ να επιβληθούν/διατηρηθούν στον ΟΤΕ στο πλαίσιο της υπό εξέτασης αγοράς θα πρέπει να εφαρμοστούν σύμφωνα με την ΑΠ ΕΕΤΤ 728/3/24-07-2014 (ΦΕΚ 2201/Β/2014), όπως εκάστοτε ισχύει. Οι καταστάσεις του λογιστικού διαχωρισμού και το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ θα ελέγχονται ετησίως από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από την ΕΕΤΤ. Μετά τον έλεγχο δημοσιεύεται Δήλωση Συμμόρφωσης από την ΕΕΤΤ, με την επιφύλαξη της Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας περί εμπορικού απορρήτου.

Για τις περιπτώσεις όπου η ΟΤΕ ΑΕ δεν παρέχει στην ΕΕΤΤ ακριβή στοιχεία για τον έλεγχο τιμών, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του, η ΕΕΤΤ δύναται να εξάγει τιμές:

- είτε χρησιμοποιώντας τεχνικοοικονομικά μοντέλα άλλα από αυτά της ΟΤΕ ΑΕ, χρησιμοποιώντας δεδομένα / πληροφορίες που έχει η ίδια συλλέξει, και να απαιτήσει την άμεση εφαρμογή των τιμών αυτών (άρθρο 52 παρ. 4του Ν, 4070/2012).
- είτε εφαρμόζοντας, εφόσον κάτι τέτοιο είναι εφικτό, τη μέθοδο σύγκρισης τιμών (benchmarking), (λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις διαθέσιμες τιμές σε συγκρίσιμες ανταγωνιστικές αγορές Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης), όπως ορίζεται στο Άρθρο 52, Παρ 4 του Νόμου 4070/2012).

Για τις περιπτώσεις που ο ΟΤΕ θέλει να εκκινήσει την παροχή κάποιου νέου χονδρικού προϊόντος που ανήκει στην αγορά 3^{β} και για το οποίο δεν έχει προσδιοριστεί τιμή από τον ετήσιο κοστολογικό έλεγχο που διεξάγει η ΕΕΤΤ, ο ΟΤΕ υποβάλει στην ΕΕΤΤ προς έγκριση τιμή και φέρει το βάρος απόδειξης ότι αυτή έχει υπολογιστεί με βάση το κόστος συμπεριλαμβανομένου ενός εύλογου συντελεστή απόδοσης της επένδυσης. Η τιμή που θα υποβάλεται προς έγκριση θα πρέπει να βασίζεται στα εγκεκριμένα στοιχεία του πιο πρόσφατα ολοκληρωμένου κοστολογικού ελέγχου του ΟΤΕ. Η ΕΕΤΤ, κατόπιν ελέγχου, εκδίδει σχετική απόφαση στην οποία θα προσδιορίζεται και ο χρόνος εφαρμογής των τιμών, τηρουμένης της παραγράφου 5 του άρθρου 52 του Ν. 4070/2012.

Υποχρεώσεις σχετικά με συμπίεση περιθωρίου

Όπως αναφέρεται αναλυτικά στην υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης που προτείνεται να επιβληθεί στον ΟΤΕ, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ υποχρέωση να μην προβαίνει σε συμπίεση περιθωρίου κατά την παροχή των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά 3^{β}. Σκοπός της επιβολής της εν λόγω υποχρέωσης είναι να αποφευχθεί ο περιορισμός των ανταγωνιστών από τη δυνατότητα να έχουν εμπορικό κέρδος στις λιανικές αγορές που δραστηριοποιούνται χρησιμοποιώντας τις χονδρικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στην αγορά 3^{β}.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η ανάγκη επιβολής της υποχρέωσης στον ΟΤΕ να μην προβαίνει σε συμπίεση περιθωρίου κατά την παροχή των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά 3^{β} εμπίπτει και στο πλαίσιο της υποχρέωσης ελέγχου τιμών που δύναται να επιβάλλει η ΕΕΤΤ σε περίπτωση που από την ανάλυση της αγοράς προκύπτει ότι υπάρχει έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού με συνέπεια ένας φορέας εκμετάλλευσης να μπορεί να παρέχει υπηρεσίες σε ιδιαίτερα υψηλές τιμές ή να συμπιέζει τις τιμές, σε βάρος των τελικών χρηστών.

Η ΕΕΤΤ συνεπώς θεωρεί πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ υποχρέωση να μην προβαίνει σε συμπίεση περιθωρίου κατά την παροχή των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά 3^{β}, σύμφωνα με τα αναλυτικά αναφερόμενα στην υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης.

2.3.4. Εξέταση των Επιπτώσεων της Ρύθμισης της Αγοράς Κεντρικής Πρόσβασης στην Αγορά Λιανικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης με Βάση τη Μέθοδο Modified Greenfield

Μετά και τη ρύθμιση της χονδρικής αγοράς κεντρικής πρόσβασης, η ΕΕΤΤ οφείλει να εξετάσει κατά πόσο η συγκεκριμένη ρύθμιση είναι ικανή να αναπτύξει αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην σχετιζόμενη αγορά λιανικής, δηλαδή στην αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης.

Η πλέον σημαντική επίπτωση της ρύθμισης της αγοράς κεντρικής πρόσβασης είναι ότι επιτρέπει στους εναλλακτικούς παρόχους να προσφέρουν λιανικές ευρυζωνικές υπηρεσίες σε όλα τα αστικά κέντρα που έχει αυτή τη δυνατότητα ο ΟΤΕ, χωρίς να έχουν υλοποιήσει δίκτυο πρόσβασης ή να έχουν δραστηριοποιηθεί στη αγορά τοπικής πρόσβασης, χωρίς δηλαδή να υπάρχει ανάγκη για μεγάλες επενδύσεις με τη μορφή μη ανακτήσιμου κόστους. Συνεπώς η ρύθμιση της αγοράς κεντρικής πρόσβασης χαμηλώνει περαιτέρω τους φραγμούς εισόδου στην συγκεκριμένη λιανική αγορά.

Παρότι προς το παρόν –εξαιρουμένης της αυτοπαροχής του ΟΤΕ- η ζήτηση για προϊόντα κεντρικής πρόσβασης είναι περιορισμένη, η ρύθμισή της παίζει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της λιανικής ευρυζωνικής αγοράς, δεδομένου ότι ένας πάροχος μπορεί να υλοποιήσει το επιχειρηματικό του σχέδιο σε όλη την Ελληνική Επικράτεια.

Η ΕΕΤΤ καταλήγει συνεπώς στο αρχικό συμπέρασμα ότι ο συνδυασμός της ρύθμισης των χονδρικών αγορών τοπικής και κεντρικής πρόσβασης μπορεί να αντιμετωπίσει τα προβλήματα ανταγωνισμού στην αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης.